

การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

ตุลาคม 2554

การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

ตุลาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ

การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

ตุลาคม 2554

ศกลวรรณ นภาพร. (2554). การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินทิพพานิช กศ.ม.(เทคโนโลยีการศึกษา)

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง , อาจารย์ ดร.นฤมล ศิระวงษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยพิจารณาจาก

2.1 ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนการเรียนและหลังการเรียน

2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) จำนวน 72 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน E1/E2 และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1) ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับดี และมีประสิทธิภาพ 87.29/83.95 และมีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.64 มีคุณภาพด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดี และมีคะแนนเฉลี่ย 4.33

2) นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนการเรียนและหลังการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด

THE DEVELOPMENT OF ACTIVITY PACKAGES TO PRACTICE ANALYTICAL READING
SKILLS OF PRATOM 6 STUDENTS.

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Technology
at Srinakharinwirot University

October 2011

Sakolwan Napaporn. (2011). *The Development of Activities Packages to Practice Analytical Reading Skills of Pratom 6 Student*. Master thesis, M. Ed.(Education Technology) Bangkok: The Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor committee: Asst. Prof. Dr.Rittichai Onming , Dr.Naruemon Sirawong.

The purposes of this study were :

1.The develop of activity packages to practice analytical reading skills of pratom 6 student to efficiency according to the set of 80/80 criterion.

2. Find out an efficiency of activity packages to practice analytical reading skills of pratom 6 student

2.1 Student' s capacity to practice analytical reading skills was students before and after study

2.2 Student's satisfaction toward the activity package to practice analytical reading skills of pratom 6 student

The sample in this research were randomly 72 students of Pratom 6 Student at Bonphot phisai Kindergarten School (Wat Som Siew). The research instruments were activity packages to practice analytical reading skills , the analytical reading skills test and the satisfaction toward the activity package. The data were analyzed by mean, percent , standard deviation, and t-test .

The results of this study indicated that :

1. The activity packages have good quality and attained the efficiency index at 87.29/83.95

2. Student' s capacity to practice analytical reading skills test was significantly higher after the experiment ; and

3. Student's satisfaction toward the activity package was at " very high" level.

ปริญญาานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ของ

ศกถาวรณ นภาพร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คนบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน ตุลาคม พ.ศ.2554

คณะกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง)

(อาจารย์ ดร.รัฐพล ประดับเวทย์)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.นฤมล ศิระวงษ์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.นฤมล ศิระวงษ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัลลภ พิริยะสุวรรณค์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ อันเนื่องมาจากความกรุณาช่วยเหลือ และความอนุเคราะห์ อย่างยิ่งจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. นฤมล ศิริวงษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยรู้สึก ซาบซึ้ง และกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ คงคาเพชร ดร.นันทธีรัตน์ พีระพันธุ์ และ ดร.รัฐพล ประดับเวทย์ ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบด้านเทคโนโลยีการศึกษาและให้ คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์มาลินี บุญกลิ่นขจร อาจารย์ศิริลักษณ์ ขอเจริญ และ อาจารย์สุมาลี ชุ่มวงษ์ ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบด้านเนื้อหา และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบปากเปล่า และคณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณะอาจารย์โรงเรียนวัดหนองตาวง โรงเรียนวัดหนองปลาไหล และโรงเรียนบ้านบึงราชฎาร์ และขอขอบใจนักเรียนชั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีเสียสละเวลาในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะอาจารย์โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) ที่ให้คำแนะนำ เสียสละเวลาและอำนวยความสะดวกในการวิจัยครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และอาจารย์สุมาลี ชุ่มวงษ์ ขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลองครั้งนี้

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มี บิดาและมารดาผู้ให้ชีวิต ให้โอกาส ให้กำลังใจ คุณค่าและประโยชน์ทั้งหลายของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจึงขอมอบให้แด่บิดาและมารดาผู้ให้ ชีวิต คือคุณพ่อสุเมธ นภาพร คุณแม่ณงลักษณ์ นภาพร และญาติพี่น้องทุกคน ที่เอาใจใส่ และมีพระคุณยิ่ง ทำให้ผู้วิจัยพบความสำเร็จในทุก ๆ ด้านตลอดมา

และสุดท้ายขอขอบคุณเพื่อน ๆ รุ่นพี่ รุ่นน้อง และทุกท่าน ที่ช่วยสนับสนุนและเป็นกำลังใจ ให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	5
เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	9
สมมติฐานของการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	12
การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	21
หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย.....	22
แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	24
การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทย.....	26
หลักการแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้.....	27
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม.....	32
ความหมายของชุดกิจกรรม.....	32
ประเภทของชุดกิจกรรม.....	34
องค์ประกอบของชุดกิจกรรม.....	36
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรม.....	41
ลักษณะสำคัญของชุดกิจกรรม.....	44
การสร้างคู่มือครู.....	44
ศักยภาพของชุดกิจกรรมและคุณค่าของชุดกิจกรรม.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ประโยชน์ของชุดกิจกรรม.....	47
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรม.....	49
ขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรม.....	49
การใช้ชุดกิจกรรม.....	51
การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม.....	52
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	56
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	56
เอกสารการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	61
ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	61
จุดมุ่งหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	61
ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	62
ความพร้อมสำหรับการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	63
หลักการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์.....	63
ลักษณะของการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์.....	65
ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	65
หลักการสร้างคำถามและการประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	66
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้.....	68
หลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้.....	68
การใช้ตัวอักษรในสื่อการเรียนรู้.....	76
การใช้รูปภาพประกอบสื่อการเรียนรู้.....	79
ทฤษฎีสี่.....	83
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์.....	93
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์.....	93
หลักการออกแบบสื่อวีดิทัศน์.....	94
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ.....	95
คุณลักษณะของแบบทดสอบ.....	96
หลักการเบื้องต้นในการสร้างแบบทดสอบ.....	97

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
กระบวนการสร้างแบบทดสอบ.....	98
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ.....	99
ความหมายของความพึงพอใจ.....	99
ทฤษฎีการสร้างความพึงพอใจ.....	100
องค์ประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจ.....	102
วิธีการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน.....	102
เครื่องมือในการวัดความพึงพอใจ.....	103
การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจ.....	104
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	105
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรม.....	105
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	106
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	107
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	110
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	110
เครื่องมือที่ใช้ในกาทดลอง.....	111
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในกาทดลอง.....	111
การดำเนินกาทดลอง.....	122
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	124
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	126
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	134
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	134

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
สมมติฐานการวิจัย.....	134
วิธีดำเนินการวิจัย.....	134
สรุปผลการวิจัย.....	136
อภิปรายผล.....	137
ข้อเสนอแนะ.....	142
บรรณานุกรม.....	145
ภาคผนวก.....	156
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ และหนังสือขอความอนุเคราะห์.....	157
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	164
ภาคผนวก ค ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ ในด้านต่างๆ.....	188
ภาคผนวก ง ผลการพัฒนาและการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์	207
ภาคผนวก จ ประมวลภาพการเก็บข้อมูลการวิจัย	219
ประวัติย่อผู้วิจัย	223

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สารการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปี.....	17
2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรม เสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 6 ชุดกิจกรรม.....	126
3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี ที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรม เสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	127
4 ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำชุดกิจกรรมระหว่างเรียน และค่าร้อยละของ คะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน เพื่อหาแนวโน้มประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการทดลองครั้งที่ 2	129
5 ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำชุดกิจกรรมระหว่างเรียน และค่าร้อยละของ คะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการ ทดลองครั้งที่ 3.....	130
6 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	131
7 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจที่มีต่อการด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะ การอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากเรียน ด้วยชุดกิจกรรม.....	132
8 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทาง การอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	189
9 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่าน ประโยค และข้อความเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	193
10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 2 การอ่านสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยเชิงวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	193
11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	194

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	194
13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	195
14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	195
15 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของคู่มือการจัดกิจกรรม(สำหรับครู) ชุดกิจกรรม เสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์.....	196
16 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการ อ่านเชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่านประโยค และข้อความเชิงวิเคราะห์.....	199
17 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการ อ่านเชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 2 การสำนวน สุภาพ และคำพังเพยเชิงวิเคราะห์.....	200
18 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการ อ่านเชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่าน บทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์.....	201
19 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการ อ่านเชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าว เชิงวิเคราะห์.....	202
20 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะ การอ่านเชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความเชิงวิเคราะห์.....	203
21 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการ อ่านเชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทาน เชิงวิเคราะห์.....	204

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
22 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา ที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6.....	205
23 ผลการวิเคราะห์ ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ (จำนวน 60 ข้อ).....	210
24 ผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียน 30 ข้อ.....	212
25 ผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียน 30 ข้อ.....	214
26 คะแนนแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์ (ชุดละ 10 คะแนน).....	216
27 คะแนนประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ในการทดลองครั้งที่ 3 กับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	218
28 คะแนนความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน (30 คะแนน).....	233

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 สารระการเรียนรู้.....	16
3 ภาพโดยรวมของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	19
4 การทดลองครั้งที่ 1 ทำการทดลอง กับนักเรียนจำนวน 3 คน.....	220
5 การทดลองครั้งที่ 2 ทำการทดลอง กับนักเรียนจำนวน 9 คน.....	220
6 การทดลองครั้งที่ 3 ทำการทดลอง กับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ตามเกณฑ์ 80/80.....	221
7 การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ และความพึงพอใจ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน.....	221
8 นักเรียนคู่มือวีดิทัศน์ ในการเรียนชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์.....	222
9 ครูผู้สอนได้ให้คำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรมกับนักเรียน.....	222

การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

ตุลาคม 2554

การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

ตุลาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ

การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

ตุลาคม 2554

ศกลวรรณ นภาพร. (2554). การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(เทคโนโลยีการศึกษา)

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง , อาจารย์ ดร.นฤมล ศิระวงษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยพิจารณาจาก

2.1 ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนการเรียนและหลังการเรียน

2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) จำนวน 72 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน E1/E2 และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1) ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับดี และมีประสิทธิภาพ 87.29/83.95 และมีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.64 มีคุณภาพด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดี และมีคะแนนเฉลี่ย 4.33

2) นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนการเรียนและหลังการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด

THE DEVELOPMENT OF ACTIVITY PACKAGES TO PRACTICE ANALYTICAL READING
SKILLS OF PRATOM 6 STUDENTS.

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Technology
at Srinakharinwirot University

October 2011

Sakolwan Napaporn. (2011). *The Development of Activities Packages to Practice Analytical Reading Skills of Pratom 6 Student*. Master thesis, M. Ed.(Education Technology) Bangkok: The Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor committee: Asst. Prof. Dr.Rittichai Onming , Dr.Naruemon Sirawong.

The purposes of this study were :

1.The develop of activity packages to practice analytical reading skills of pratom 6 student to efficiency according to the set of 80/80 criterion.

2. Find out an efficiency of activity packages to practice analytical reading skills of pratom 6 student

2.1 Student' s capacity to practice analytical reading skills was students before and after study

2.2 Student's satisfaction toward the activity package to practice analytical reading skills of pratom 6 student

The sample in this research were randomly 72 students of Pratom 6 Student at Bonphot phisai Kindergarten School (Wat Som Siew). The research instruments were activity packages to practice analytical reading skills , the analytical reading skills test and the satisfaction toward the activity package. The data were analyzed by mean, percent , standard deviation, and t-test .

The results of this study indicated that :

1. The activity packages have good quality and attained the efficiency index at 87.29/83.95

2. Student' s capacity to practice analytical reading skills test was significantly higher after the experiment ; and

3. Student's satisfaction toward the activity package was at " very high" level.

ปริญญาานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ของ

ศกถาวรณ นภาพร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คนบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน ตุลาคม พ.ศ.2554

คณะกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง)

(อาจารย์ ดร.รัฐพล ประดับเวทย์)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.นฤมล ศิระวงษ์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.นฤมล ศิระวงษ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัลลภ พิริยะสุวรรค์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ อันเนื่องมาจากความกรุณาช่วยเหลือ และความอนุเคราะห์ อย่างยิ่งจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. นฤมล ศิริวงษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยรู้สึก ซาบซึ้ง และกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ คงคาเพชร ดร.นันทธีร์รัตน์ พีระพันธุ์ และ ดร.รัฐพล ประดับเวทย์ ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบด้านเทคโนโลยีการศึกษาและให้ คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์มาลินี บุญกลิ่นขจร อาจารย์ศิริลักษณ์ ขอเจริญ และ อาจารย์สุมาลี ชุ่มวงษ์ ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบด้านเนื้อหา และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบปากเปล่า และคณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณะอาจารย์โรงเรียนวัดหนองตาวง โรงเรียนวัดหนองปลาไหล และโรงเรียนบ้านบึงราชฎาร์ และขอขอบใจนักเรียนชั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีเสียสละเวลาในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะอาจารย์โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) ที่ให้คำแนะนำ เสียสละเวลาและอำนวยความสะดวกในการวิจัยครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และอาจารย์สุมาลี ชุ่มวงษ์ ขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลองครั้งนี้

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มี บิดาและมารดาผู้ให้ชีวิต ให้โอกาส ให้กำลังใจ คุณค่าและประโยชน์ทั้งหลายของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจึงขอมอบให้แด่บิดาและมารดาผู้ให้ ชีวิต คือคุณพ่อสุเมธ นภาพร คุณแม่ณงลักษณ์ นภาพร และญาติพี่น้องทุกคน ที่เอาใจใส่ และมีพระคุณยิ่ง ทำให้ผู้วิจัยพบความสำเร็จในทุก ๆ ด้านตลอดมา

และสุดท้ายขอขอบคุณเพื่อน ๆ รุ่นพี่ รุ่นน้อง และทุกท่าน ที่ช่วยสนับสนุนและเป็นกำลังใจ ให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	5
เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	9
สมมติฐานของการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	12
การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	21
หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย.....	22
แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	24
การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทย.....	26
หลักการแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้.....	27
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม.....	32
ความหมายของชุดกิจกรรม.....	32
ประเภทของชุดกิจกรรม.....	34
องค์ประกอบของชุดกิจกรรม.....	36
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรม.....	41
ลักษณะสำคัญของชุดกิจกรรม.....	44
การสร้างคู่มือครู.....	44
ศักยภาพของชุดกิจกรรมและคุณค่าของชุดกิจกรรม.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ประโยชน์ของชุดกิจกรรม.....	47
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรม.....	49
ขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรม.....	49
การใช้ชุดกิจกรรม.....	51
การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม.....	52
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	56
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	56
เอกสารการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	61
ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	61
จุดมุ่งหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	61
ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	62
ความพร้อมสำหรับการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	63
หลักการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์.....	63
ลักษณะของการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์.....	65
ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	65
หลักการสร้างคำถามและการประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	66
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้.....	68
หลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้.....	68
การใช้ตัวอักษรในสื่อการเรียนรู้.....	76
การใช้รูปภาพประกอบสื่อการเรียนรู้.....	79
ทฤษฎีสี.....	83
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์.....	93
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์.....	93
หลักการออกแบบสื่อวีดิทัศน์.....	94
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ.....	95
คุณลักษณะของแบบทดสอบ.....	96
หลักการเบื้องต้นในการสร้างแบบทดสอบ.....	97

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
กระบวนการสร้างแบบทดสอบ.....	98
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ.....	99
ความหมายของความพึงพอใจ.....	99
ทฤษฎีการสร้างความพึงพอใจ.....	100
องค์ประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจ.....	102
วิธีการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน.....	102
เครื่องมือในการวัดความพึงพอใจ.....	103
การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจ.....	104
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	105
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรม.....	105
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	106
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	107
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	110
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	110
เครื่องมือที่ใช้ในกาทดลอง.....	111
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในกาทดลอง.....	111
การดำเนินกาทดลอง.....	122
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	124
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	126
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	134
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	134

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
สมมติฐานการวิจัย.....	134
วิธีดำเนินการวิจัย.....	134
สรุปผลการวิจัย.....	136
อภิปรายผล.....	137
ข้อเสนอแนะ.....	142
บรรณานุกรม.....	145
ภาคผนวก.....	156
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ และหนังสือขอความอนุเคราะห์.....	157
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	164
ภาคผนวก ค ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ ในด้านต่างๆ.....	188
ภาคผนวก ง ผลการพัฒนาและการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์	207
ภาคผนวก จ ประมวลภาพการเก็บข้อมูลการวิจัย	219
ประวัติย่อผู้วิจัย	223

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สารการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปี.....	17
2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรม เสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 6 ชุดกิจกรรม.....	126
3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี ที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรม เสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	127
4 ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำชุดกิจกรรมระหว่างเรียน และค่าร้อยละของ คะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน เพื่อหาแนวโน้มประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการทดลองครั้งที่ 2	129
5 ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำชุดกิจกรรมระหว่างเรียน และค่าร้อยละของ คะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการ ทดลองครั้งที่ 3.....	130
6 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	131
7 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจที่มีต่อการด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะ การอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากเรียน ด้วยชุดกิจกรรม.....	132
8 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทาง การอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	189
9 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่าน ประโยค และข้อความเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	193
10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 2 การอ่านสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยเชิงวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	193
11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	194

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	194
13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	195
14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา.....	195
15 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของคู่มือการจัดกิจกรรม(สำหรับครู) ชุดกิจกรรม เสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์.....	196
16 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการ อ่านเชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่านประโยค และข้อความเชิงวิเคราะห์.....	199
17 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการ อ่านเชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 2 การสำนวน สุภาพ และคำพังเพยเชิงวิเคราะห์.....	200
18 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการ อ่านเชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่าน บทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์.....	201
19 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการ อ่านเชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าว เชิงวิเคราะห์.....	202
20 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะ การอ่านเชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความเชิงวิเคราะห์.....	203
21 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการ อ่านเชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทาน เชิงวิเคราะห์.....	204

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
22 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา ที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6.....	205
23 ผลการวิเคราะห์ ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ (จำนวน 60 ข้อ).....	210
24 ผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียน 30 ข้อ.....	212
25 ผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียน 30 ข้อ.....	214
26 คะแนนแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์ (ชุดละ 10 คะแนน).....	216
27 คะแนนประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ในการทดลองครั้งที่ 3 กับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	218
28 คะแนนความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน (30 คะแนน).....	233

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 สารระการเรียนรู้.....	16
3 ภาพโดยรวมของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	19
4 การทดลองครั้งที่ 1 ทำการทดลอง กับนักเรียนจำนวน 3 คน.....	220
5 การทดลองครั้งที่ 2 ทำการทดลอง กับนักเรียนจำนวน 9 คน.....	220
6 การทดลองครั้งที่ 3 ทำการทดลอง กับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ตามเกณฑ์ 80/80.....	221
7 การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ และความพึงพอใจ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน.....	221
8 นักเรียนคู่มือวีดิทัศน์ ในการเรียนชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์.....	222
9 ครูผู้สอนได้ให้คำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรมกับนักเรียน.....	222

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้เน้นถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพทั้งในด้านความรู้ ความสามารถในเชิงวิชาการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเสริมสร้างและพัฒนาเยาวชนให้เป็นเลิศโดยเฉพาะในการสร้างสรรคนวัตกรรมและองค์ความรู้ ส่งเสริมให้เยาวชนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ การปฏิรูปการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีการพัฒนากระบวนการคิด รู้จักวิเคราะห์ และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตราที่ 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่านักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ประกอบกับมาตราที่ 24 ได้กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของนักเรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.2545: 2) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมาตรฐานการเรียนรู้ ได้กำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดในสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ต้องพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียน เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก

ผลจากการติดตามการปฏิรูปการศึกษาในรอบ 6 ปี หลังการประกาศใช้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 โดยการประเมินจากคุณภาพภายนอกสถานศึกษา 17,562 แห่งทั่วประเทศ คิดเป็นร้อยละ 49.1 ของโรงเรียนทั้งหมด พบว่า การจัดการเรียนการสอนของครูยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังมีคุณภาพอยู่ในระดับร้อยละ 39.2 การจัดกิจกรรมที่กระตุ้นผู้เรียนให้รู้จักคิด วิเคราะห์

คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ มีคุณภาพอยู่ระดับร้อยละ 13.5 และครูสามารถนำผลการประเมินมาปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพเพียงร้อยละ 21.6 ของสถานศึกษาทั้งหมด การประเมินคุณภาพทางด้านผู้เรียนพบว่า ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำมากในทุกกลุ่ม โดยเฉพาะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ มีคุณภาพระดับดีเพียงร้อยละ 11.1 และการมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพดีเพียงร้อยละ 26.5 ของสถานศึกษาทั้งหมด ส่วนผลการประเมินของครูจำนวนมากยังสอนแบบเดิม ขาดความรู้ในเนื้อหาวิชาและทักษะการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะครูในโรงเรียนขนาดเล็กขาดโอกาสในการพัฒนาการเรียนการสอนมาก เพราะไม่มีเครื่องมือ อุปกรณ์งบประมาณในการพัฒนา การติดตามผลยังไม่เข้มแข็ง ไม่ได้ถูกนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ทางการศึกษา (บุญนิสา ส่งแสง.2554)

จากผลการประเมินชี้ให้เห็นว่าการศึกษาไทยกับเข้าขั้นวิกฤติแทบทุกระดับชั้น เด็กไทยโดยเฉลี่ยยังมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และแยกแยะข้อมูลต่ำมาก ไม่ว่าจะดูจากการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก กับผลสอบในประเทศอย่าง O-NET ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ และโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ เช่น PISA ขององค์การความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ ก็ตาม ผลการสอบ PISA ซึ่งวัด “ความสามารถอ่านออกเขียนได้” ในวิชาที่จัดว่าเป็นหัวใจของการเรียนรู้ตลอดชีวิตสามวิชา ได้แก่ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนไทยทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2552 พบว่า นักเรียนไทยมีทักษะในการอ่านที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง กล่าวคือ ประมาณร้อยละ 42.8 มีทักษะในการอ่านอยู่เพียงระดับ 1 และต่ำกว่า (ระดับนี้คือแค่อ่านออก จับใจความไม่เป็น) และนักเรียนประมาณอีกร้อยละ 37 มีการอ่านถึงระดับสอง (จับใจความได้ก็ต่อเมื่อเนื้อหาที่อ่านค่อนข้างตรงไปตรงมาเท่านั้น) พูดอีกอย่างคือ นักเรียนของไทยประมาณร้อยละ 80 มีทักษะการอ่านสูงสุดอยู่เพียงระดับสองเท่านั้น จากการเปรียบเทียบผลการประเมิน ปี 2543 และ 2552 ทักษะการอ่านของเด็กไทย จะแย่และแย่ลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้มีทักษะการอ่านระดับ 5 ซึ่งหมายถึงคนที่สามารถเข้าใจข้อเขียนที่ยากและซับซ้อน วิเคราะห์และประเมินเนื้อหาเป็น สามารถสร้างสมมติฐานจากสิ่งที่อ่านและดึงเอาความรู้สึกระในนั้นมาสร้างเป็น แนวคิดของตนได้ มีเพียงร้อยละ 0.3 เท่านั้น เพราะการศึกษาไทยเป็นระบบป้อนเข้าอย่างเดียว ไม่มีการแลกเปลี่ยนกัน หรือมีก็น้อยมาก มีการสนใจใฝ่หาความรู้ด้วยตนเองน้อย ทำให้เด็กคิดไม่เป็น วิเคราะห์ไม่เป็น ยิ่งมีการเน้นย้ำด้วยการสอบโดยอาศัยความจำเป็นหลักนักเรียนก็จะท่องจำอย่างเดียว ที่ซ้ำร้ายกว่านั้น สังคมปลูกฝังให้นักเรียนต้องเป็นคนเก่ง ซึ่งนักเรียน ก็จะแข่งกันโดยไม่คิดถึงเรื่องอื่น ๆ (สฤณี อาชวานันทกุล.2554)

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน ได้รายงานสภาการณ์เด็กและเยาวชนปี 2550-2552 ระบุว่า เด็กประถมใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ไปกับการเล่นเกม เพิ่มจาก

ร้อยละ 23 เป็นร้อยละ 32 เฉลี่ยวันละ 2-3 ชั่วโมง และท่องอินเทอร์เน็ตเพิ่มจาก ร้อยละ 18 เป็น ร้อยละ 22 โดยเด็กประถมเพียงร้อยละ 50 ระบุชอบไปโรงเรียนมาก และมีสถิติลดลงจากร้อยละ 57 เป็นร้อยละ 50 เท่านั้น นอกจากนี้ เด็กประถมมีอัตราการเรียนพิเศษเพิ่มขึ้นรวมร้อยละ 27 โดยประมาณ 1 ใน 7 ของเด็กประถมถูกส่งไปเรียนพิเศษ แสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นใจของผู้ปกครองต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน ครูและโรงเรียนต้องเริ่มคิดค้นกระบวนการเรียนการสอน เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้สอดคล้องต่อสภาพแวดล้อมและตามความต้องการของเด็ก จากเดิมที่เคย เรียนรู้แบบแห้งและนั่งจกตำราในห้องเรียน อาจทำให้เด็กรู้สึกไม่สนุกสนาน ก็เปลี่ยนเป็นกระตุ้นให้ ครูเปิดกิจกรรมที่ให้ได้ลงมือทำ ให้ตรงกับวิถีชีวิตและความต้องการของนักเรียน จะช่วยสร้าง แรงจูงใจในการเรียนได้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "การอ่าน" ที่เป็นทักษะซึ่งต้องใช้ตลอดชีวิตนั้น แต่นักวิจัยชาวอเมริกันเปรียบเทียบว่า เด็กใช้เวลาเรียนรู้ทักษะการอ่านเฉลี่ยตลอดชีวิตเพียงร้อยละ 0.2 ขณะที่ทักษะนี้จะส่งผลกระทบยาวต่อชีวิตที่เหลืออยู่มากถึงร้อยละ 98 สะท้อนให้เห็นว่า เด็กช่วงวัยประถมศึกษาเป็นอีกช่วงเวลาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในชีวิต แต่อัตราการอ่านหนังสือของเด็กไทยยังน้อย เฉลี่ย 5 เล่มต่อคนต่อปี ในขณะที่ ประเทศสิงคโปร์และ เวียดนาม 40-60 เล่มต่อคนต่อปี อัตราการอ่านหนังสือของเด็กไทยอยู่ในระดับต่ำ อีกทั้งหนังสือที่ อ่านส่วนใหญ่คือตำราเรียน และอัตราการอ่านลดลงตามลำดับเมื่อมีอายุสูงขึ้น ทุกกลุ่มวัยมีแนวโน้ม การอ่านหนังสือลดลง (จากประชากรผู้ที่อ่านหนังสือร้อยละ 69.1 ในปี 2548 เหลือ 66.3 ในปี 2551) ทั้งนี้เพราะมีสื่ออื่นที่สนใจกว่า เช่น โทรทัศน์ เกม เป็นต้น และยังมีผลวิจัยชี้ชัดว่า เด็กประถม ไทยกว่าร้อยละ 30 ไม่สามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2551)

ปัจจุบันการเรียนการสอนขาดการซักจูง การกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการอ่าน การดึงดูดความสนใจ และการแบ่งเวลาของสื่ออื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต วิชยูทูปกระจายเสียง ฯลฯ เมื่อเปรียบเทียบกับความเพลิดเพลินกับการได้ฟังได้เห็นเรื่องราวต่าง ๆ จากอุปกรณ์สื่อสารเพื่อความบันเทิงมากมายแล้ว การอ่านเชิงวิเคราะห์ต้องใช้ความพยายามมากกว่า ในการอ่านเพื่อความบันเทิง อีกทั้งการเรียนการสอนในโรงเรียนยังเป็นระบบ 70:30 คือ เรียนใน ตำรา ร้อยละ 70 และทำกิจกรรมร้อยละ 30 ฉะนั้น สำหรับเด็กประถมก็น่าจะกระตุ้นสัดส่วนของ กิจกรรมให้มากขึ้น ขณะเดียวกัน หนึ่งของการเรียนรู้ในตำราต้องปรับให้สอดคล้องกับวัยเด็ก ประถมที่ต้องเน้นการเล่นไปด้วย เรียนไปด้วย เขาก็จะสนุกกับการเรียนการสอนมากขึ้น ฉะนั้น "ครู ยุคปฏิรูป" ต้องเปลี่ยนจาก "ครู" เป็น "วิทยากรกระบวนการ" ที่ไม่ใช่เพียงการสอนในหนังสือ แต่เป็นผู้ อำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้เด็กเกิดสถานการณ์แห่งการเรียนรู้ ที่สอดคล้องตามความต้องการ ของเด็กนักเรียนยุคใหม่ให้มากขึ้น (สมพงษ์ จิตระดับ.2554)

จากข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น ยังไม่มีการจัดการเรียนการสอน หรือสื่อการเรียนรู้ที่จะสามารถพัฒนาทักษะการอ่าน และการวิเคราะห์ได้พร้อมๆกัน ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สามารถตอบสนองความต้องการที่จะพัฒนาทักษะการอ่าน และการวิเคราะห์ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถฝึกได้ง่ายๆ ด้วยตนเอง โดยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จะเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการแสวงหาความรู้ของนักเรียน ในการรับสารด้วยการอ่านจากสื่อต่าง ๆ สามารถจับใจความได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องครบถ้วน และสามารถเลือกอ่านข้อมูลที่มีเป็นจำนวนมากอย่างชาญฉลาด อีกทั้งครูยังสามารถนำการจัดการกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์มาประยุกต์ในการเรียนการสอนภายในห้องเรียน หรือเสริมจากการเรียนการสอนในช่วงโมกปกติ โดยครูจะคอยให้คำแนะนำ คอยดูแลภายในเวลาที่นักเรียนทำกิจกรรมเท่านั้น พร้อมทั้งบันทึกการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ครูก็จะทราบถึงความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนอยู่ในระดับใด ก็จะสามารถแก้ไขทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ดีขึ้น

การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สื่อประเภทต่างๆ มาเป็นเนื้อหาในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เช่น ประโยคและข้อความ คำพังเพย สุภาษิต สำนวนไทย บทร้อยกรอง ข่าว บทความ และนิทาน เพราะสื่อเหล่านี้นักเรียนได้อ่านอยู่ในชีวิตประจำวัน แต่ไม่เคยนำมาวิเคราะห์ว่าผู้เขียนต้องการสื่อสารอะไรกับตัวเราได้เลย การอ่านเชิงวิเคราะห์ จะเป็นทักษะการอ่านที่สำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จะการเรียนการสอนที่ฝึกความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างจริงจัง เพื่อจะช่วยสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว ภายในชุดกิจกรรมจะช่วยก่อให้เกิดประโยชน์ในการอ่าน ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ มีความรู้ ทักษะ ความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ มีกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยพิจารณาจาก

2.1 ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนการเรียนและหลังการเรียน

2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีคุณภาพ สามารถนำไปแก้ไขปัญหาความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้

2. ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะด้านอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน จำนวน 90 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวนนักเรียน 72 คน เพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนา จำนวน 42 คน และหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่ นักเรียนจากกลุ่มการพัฒนา ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.2 ความพึงพอใจในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาในชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน โดยการนำประโยค ข้อความ สำนวน คำพังเพย สุภาษิต ข่าว บทความ บทร้อยกรอง นิทาน โดยพิจารณาความยากง่ายให้อยู่ในระดับเดียวกับแบบเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมีเนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 แบ่งเป็น 6 ชุดกิจกรรม ดังนี้

- ชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่านประโยค และข้อความเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 2 การอ่านสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์** หมายถึง การสำรวจข้อมูลของปัญหาและความต้องการ จากปัญหาทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ แล้วนำมาสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถฝึกการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน ตรงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีคู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู) ครูผู้สอนจะสามารถกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนได้สะดวกและมีคุณภาพมากขึ้น การสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ได้แบ่งขั้นตอนดังนี้ 1. ศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหา 2. การวางแผนและออกแบบ 3. การสร้างชุดกิจกรรม และ 4. การประเมินผลปรับปรุงแก้ไข ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน พร้อมประเมินความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรม

2. **ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์** หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน นักเรียนจะต้องลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง ครูจะเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมกำกับดูแลและให้คำแนะนำ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ คู่มือการจัดกิจกรรม(สำหรับครู) และสื่อวีดิทัศน์ มีรายละเอียด ดังนี้

ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

1. คำแนะนำในการเรียนชุดกิจกรรม
2. กรอบเนื้อหาการอ่านเชิงวิเคราะห์
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 6 ชุด ประกอบด้วย

- ชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่านประโยค และข้อความเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 2 การอ่านสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

5. แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)

1. คู่มือการจัดกิจกรรม การสร้างคู่มือการจัดกิจกรรม โดยดัดแปลงมาจากรูปแบบของ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 93) ประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้
 - 1.1 ชื่อหน่วยที่และชื่อหน่วย ชั้นที่สอนและเวลาการสอน
 - 1.2 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ของระดับชั้นปี
 - 1.3. จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
 - 1.4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 1.5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติในการ จัดการเรียนการสอน
 - 1.6 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียน
 - 1.7 การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย ตารางรวมคะแนนของชุดกิจกรรม ตารางรวมคะแนนแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม เกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์ของคะแนนรวมชุดกิจกรรม และเกณฑ์ของคะแนนรวมแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม
2. คำเฉลยแบบฝึกชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 6 ชุด
3. เฉลยแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

สื่อวีดิทัศน์ ประกอบการเรียนในชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว นิทาน 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง ชาวนาทับลาแก่ เรื่อง นกกระเรียน ห่าน และเหยี่ยว และ เรื่อง มังกรสอนลูก

3.ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการอ่านเพื่อประเมินสิ่งที่อ่านพิจารณาสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยแยกสิ่งนั้นออกเป็นส่วนย่อยๆและพิจารณาว่าส่วนย่อยๆเหล่านั้นเป็นอย่างไร ตัดสินได้ว่าถูกหรือผิด และมีความสัมพันธ์กันอย่างไร หาความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น ผู้วิจัยนำเนื้อหาซึ่งแบ่งได้ 6 ลักษณะ เพื่อนำมาฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการศึกษาความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 6 ชุดกิจกรรม

4.ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนที่พึงพอใจหรือชอบ หรือไม่พึงพอใจหรือไม่ชอบ ที่เกิดจากการเรียนผ่านชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งวัดโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ หลังการเรียนผ่านชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับให้เลือกตอบ

5.คุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ชุดกิจกรรมที่ได้ผ่านการตรวจสอบและการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ในด้านเนื้อหาการใช้ภาษาสื่อการเรียนรู้ และการดำเนินกิจกรรม มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดีปานกลาง พอใช้ ใช้ไม่ได้ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีการศึกษามีคุณวุฒิทางการศึกษา ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา เป็นผู้มีความรู้ทางการศึกษามีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเกี่ยวข้องกับการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือระดับปริญญาตรี 10 ปี

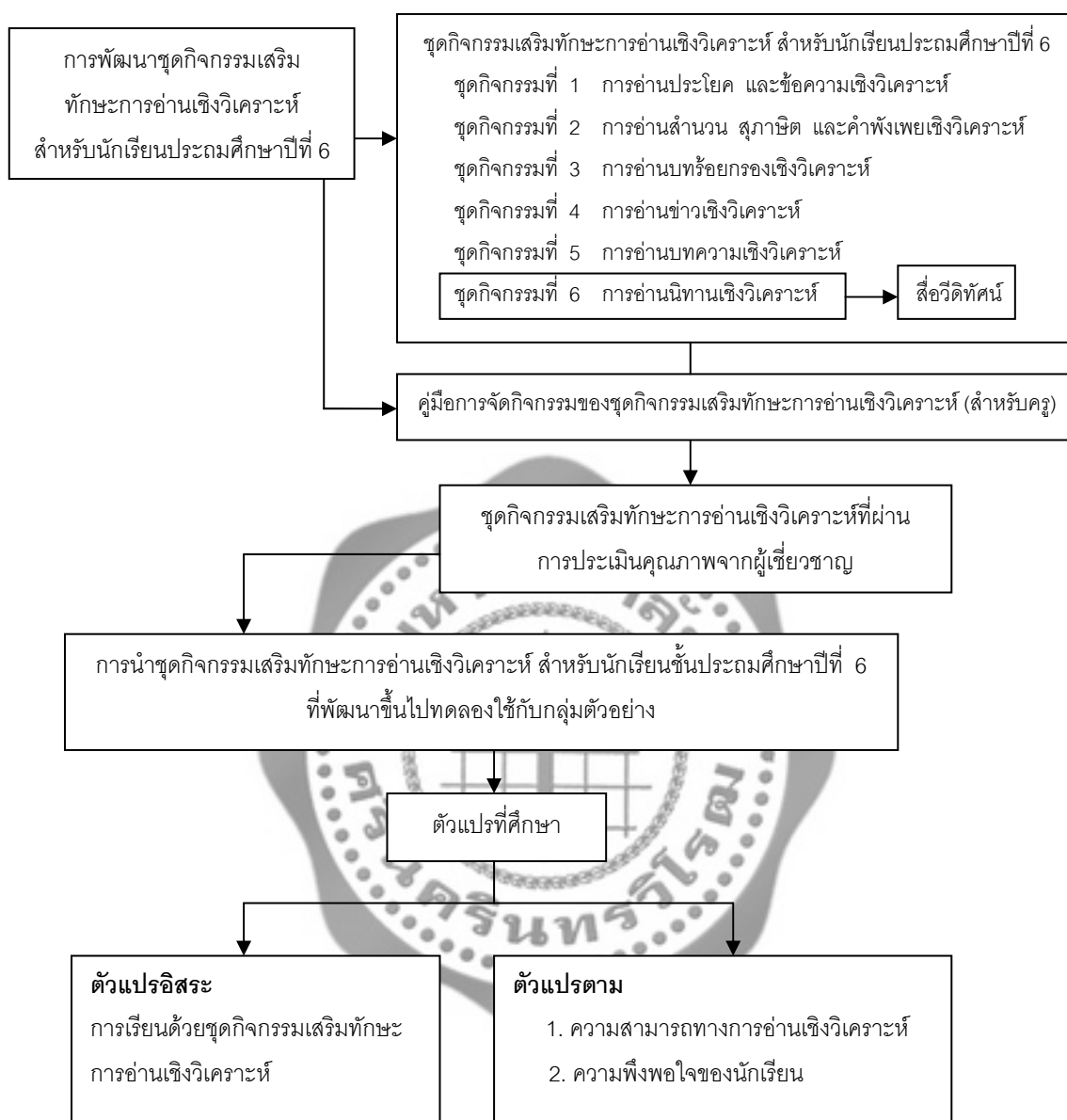
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา เป็นผู้มีความรู้ทางการศึกษาในสาขาเทคโนโลยีการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์ในการสอนในสถาบันอุดมศึกษา และเกี่ยวข้องกับการศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการสอนในสถาบันอุดมศึกษาและเกี่ยวข้องกับการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

6.ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การนำชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม ไม่ต่ำกว่า 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม ไม่ต่ำกว่า 80

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ ได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

- 1.1 การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 1.2 หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
- 1.3 แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทย
- 1.5 หลักการแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม

- 2.1 ความหมายของชุดกิจกรรม
- 2.2 ประเภทของชุดกิจกรรม
- 2.3 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม
- 2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรม
- 2.5 ลักษณะสำคัญของชุดกิจกรรม
- 2.6 การสร้างคู่มือครู
- 2.7 ศักยภาพของชุดกิจกรรมและคุณค่าของชุดกิจกรรม
- 2.8 ประโยชน์ของชุดกิจกรรม

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรม

- 3.1 ขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรม
- 3.2 การใช้ชุดกิจกรรม
- 3.3 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

- 4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
- 4.2 เอกสารการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 4.2.1 ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 4.2.2 จุดมุ่งหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

- 4.2.3 ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 4.2.4 ความพร้อมสำหรับการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 4.2.5 หลักการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 4.2.6 ลักษณะของการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 4.2.7 ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 4.2.8 หลักการสร้างคำถามและการประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้
- 5.1 หลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้
 - 5.2 การใช้ตัวอักษรในสื่อการเรียนรู้
 - 5.3 การใช้รูปภาพประกอบสื่อการเรียนรู้
 - 5.4 ทฤษฎีสี
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์
- 6.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์
 - 6.2 หลักการออกแบบสื่อวีดิทัศน์
7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ
- 7.1 คุณลักษณะของแบบทดสอบ
 - 7.2 หลักการเบื้องต้นในการสร้างแบบทดสอบ
 - 7.3 กระบวนการสร้างแบบทดสอบ
8. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
- 8.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 8.2 ทฤษฎีการสร้างความพึงพอใจ
 - 8.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจ
 - 8.4 วิธีการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน
 - 8.5 เครื่องมือในการวัดความพึงพอใจ
 - 8.6 การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 9.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรม
 - 9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 9.3 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิต ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้การพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดง ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานในคงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ การเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์ วิจัย และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อนำใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ศีลธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทยการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูลแนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม

ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

คุณภาพผู้เรียน จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องอธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

2. มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำแต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

3. พูดยุติความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดู โฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดยุติลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจนพุดรายงานหรือประเด็นค้นคว้าจากการฟัง การดู การสนทนา และพุดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพุด

4. สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพย และสุภาษิตรู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำประโยค ชนิดของประโยค คำภาษาถิ่นและคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้เหมาะสม แต่งประโยคแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

5. เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้านร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. **ความสามารถในการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการรับสารส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ และทักษะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. **ความหมายในการคิด** เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. **ความหมายในการแก้ปัญหา** เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมแสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. **ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต** เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. **ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี** เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีในด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง

6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ มาตรฐานการเรียนรู้ ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4 -6)

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้นักเรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 สาระการเรียนรู้

ตาราง 1 สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปี

สาระ	มาตรฐาน	ตัวชี้วัดชั้นปี (ประถมศึกษาปีที่ 6)
สาระที่ 1 การอ่าน	มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนิน ชีวิตและมีนิสัยรักการ อ่าน	1.อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง 2.อธิบายความหมายของคำ ประโยค และ ข้อความที่เป็นโวหาร 3.อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้ว ถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4.แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 5.อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่ อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในดำเนินชีวิต 6.อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม 7.อธิบายความหมายของข้อมูลจากการอ่านแผนภูมิ และกราฟ 8.อ่านหนังสือตามความสนใจ และคุณค่าที่ได้รับ 9.มีมารยาทในการอ่าน
สาระที่ 2 การเขียน	มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการ เขียน เขียนสื่อสาร เขียน เรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวใน รูปแบบต่างๆ เขียน รายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมี ประสิทธิภาพ	1.คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัด 2.เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจนและ เหมาะสม 3.เขียนแผนภาพโครงเรื่อง และแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนางานเขียน 4.เขียนเรียงความ 5.เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน 6.เขียนจดหมายส่วนตัว 7.กรอบบรรายการต่าง ๆ 8.เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ 9.มีมารยาทในการเขียน

ตาราง 1 (ต่อ)

สาระ	มาตรฐาน	ตัวชี้วัดชั้นปี (ประถมศึกษาปีที่ 6)
สาระที่ 3 การฟัง การ ดูและพูด	มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟัง และดูอย่างมี วิจารณญาณ และพูด แสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกลงในโอกาส ต่างๆ อย่างมี วิจารณญาณและ สร้างสรรค์	1.พูดแสดงความรู้ความเข้าใจจุดประสงค์ของเรื่อง ที่ฟังและดู 2.ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ ฟังและดู 3.วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูสื่อ โฆษณาอย่างมีเหตุผล 4.พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจาก การฟัง การดู และการสนทนา 5.พูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ 6.มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด
สาระที่ 4 หลักการใช้ ภาษาไทย	มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของ ภาษาหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของ ภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา รักษาภาษาไทย ไว้เป็น สมบัติของชาติ	1.วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค 2.ใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล 3.รวบรวมและบอกความหมายของภาษา ต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย 4.ระบุลักษณะของประโยค 5.แต่งบทร้อยกรอง 6.วิเคราะห์และเปรียบเทียบสำนวนที่เป็นคำพังเพย และสุภาษิต
สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม	มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดง ความคิดเห็น วิจารณ์ วรรณคดี และ วรรณกรรมไทยอย่างเห็น คุณค่าและนำมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	1.แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีหรือวรรณกรรม ที่อ่าน 2.เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเองและนิทานพื้นบ้าน ของท้องถิ่นอื่น 3.อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง 4.ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรอง ที่มีคุณค่าตามความสนใจ

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็น มนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็น พลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคน สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตาม ศักยภาพ

จุดมุ่งหมาย

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตาม หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนักเรียน
3. กิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์

คุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาพประกอบ 3 ภาพโดยรวมของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 293/2551 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 กำหนดให้สถานศึกษา ในสังกัด จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ : 2551)

1. โรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรและโรงเรียนที่มีความพร้อมตามรายชื่อที่ กระทรวง ศึกษาธิการประกาศ ใช้หลักสูตรฯ ดังนี้

ปีการศึกษา 2552 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4

ปีการศึกษา 2553 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 เป็นต้นไป ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกชั้นเรียน

2. โรงเรียนทั่วไป ให้ใช้หลักสูตรฯ ดังนี้

ปีการศึกษา 2553 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4

ปีการศึกษา 2554 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 เป็นต้นไป ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกชั้นเรียน

จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ผู้วิจัยได้พิจารณาเนื้อหาที่ใช้ในการ พัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ให้สอดคล้องมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความยากง่ายให้อยู่ในระดับ และมีเนื้อหากับผล การเรียนรู้ที่ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กำหนดให้คุณภาพนักเรียนที่จบชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ควรมีคุณภาพ เช่น การอ่าน ต้องอธิบายความหมายได้ตรงถูกต้องและให้ ความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำ ความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการ อ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน เป็นต้น ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

1.1 การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบายการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลัก ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถและพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนการสอนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนการสอนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพใช้การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ควรคำนึงถึงความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1. การเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นการจัดการเรียนการสอนในบรรยากาศที่เป็นอิสระแต่มีระเบียบวินัยในตนเอง ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน เกิดความภาคภูมิใจในผลงานอันเกิดจากผลสำเร็จในการเรียนรู้ของตน และผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ แนวทางในการจัดการเรียนการสอน คือ บทเรียนมีความหมายและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลาย ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง มีสื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับความสามารถและน่าสนใจและ ผู้เรียนกับผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2. การเรียนรู้แบบองค์รวม เป็นการเรียนรู้จากการบูรณาการสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้เข้าด้วยกัน สาระการเรียนรู้จะเรียนจากเรื่องใกล้ตัว ที่อยู่อาศัย ท้องถิ่นของตน สังคม ประเทศชาติ สิ่งแวดล้อม เรื่องของสังคมโลก การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มที่เกิดขึ้นในสังคมโลก การเรียนรู้แบบองค์รวม เป็นการบูรณาการความรู้ ความเข้าใจเรื่องที่เรียนให้ลึกซึ้งครอบคลุมปัญหาที่มีความหมายต่อการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและการแก้ปัญหาของสังคม

3. การเรียนรู้จะต้องปรับวัฒนธรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนต้องมีลีลาการเรียนรู้ (Learning Styles) ของตน มีอิสระในการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีวินัยในตนเอง หากการเรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญขาดระเบียบวินัย ขาดความเข้มแข็งด้านจริยธรรม ขาดความรับผิดชอบ ขาดความอดทน และความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จและขาดวินัยในการปฏิบัติงาน การเรียนการสอนย่อมล้มเหลว ดังนั้นครูจำเป็นต้องปลูกสร้างวินัยในตนเองควบคู่กับวิธีการเรียนรู้

4. การเรียนรู้จากการคิดและการปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้โดยการประมวลข้อมูลความรู้จากประสบการณ์ต่างๆ มาวิเคราะห์ให้เป็นความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ เพื่อนำความรู้และวิธีการไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกัน ผู้เรียนจะแสวงหาความรู้จากการอ่าน การสัมภาษณ์ การดูสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง จากแหล่งเรียนรู้สื่อเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว นำมาสรุปผลสร้างความรู้ด้วยตนเอง

5. การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เป็นการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ด้วยการนำข้อมูลมาศึกษาทำความเข้าใจ ร่วมกัน คิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สังเคราะห์ ข้อมูลและประสบการณ์ สรุปข้อความรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นการปลูกฝังคุณธรรม การอยู่ร่วมกันและการทำงานร่วมกัน ทำให้พัฒนา ทั้งทักษะทางสังคม และทักษะการทำงานที่ดี

6. การเรียนรู้โดยมีส่วนร่วม ในกระบวนการเรียนและมีส่วนร่วมในผลงานเป็นการให้ผู้เรียนร่วมกันวางแผนการเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน เช่น การจัดนิทรรศการ การเขียนความรู้เป็นบทความ หรือจัดทำสมุดวิเคราะห์ความรู้ จัดทำแผนภูมิการรายงานหน้าชั้นการจัดอภิปรายความรู้ การแสดงบทบาทสมมติ และการแสดงละคร ฯลฯ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ทักษะกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีความเป็นประชาธิปไตย รู้จักบทบาท หน้าที่แบ่งความรับผิดชอบ ปรึกษาหารือ ติดตามผล ประเมินผลงาน และบูรณาการจากความรู้จากหลายวิชา

7. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ลีลาการเรียนรู้และความถนัดในการเรียนของตนเอง ผู้เรียนจะรู้กระบวนการเรียนรู้จากการที่ผู้สอนเปิดโอกาสและจัดสถานการณ์ให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ในการศึกษาวิเคราะห์และสรุปผลการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ต่อไป

8. การเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการเรียน เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะสังเคราะห์ ทักษะการจัดทวน ทักษะการดำเนินชีวิตและมีการมนุษย์สัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ

จากการศึกษาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยดังกล่าว สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลัก ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถและพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนการสอนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขเรียนรู้แบบองค์รวม เรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

1.2 หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

การจัดการเรียนการสอน จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องอาศัยหลักจิตวิทยามาเป็นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนให้มากที่สุด

กรรณิการ์ พวงเกษม (2535: 35- 37) ได้กล่าวถึงหลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยดังต่อไปนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะนอกจากการใช้ภาษาของเด็กจะแตกต่างกันแล้ว สภาพแวดล้อม ของเด็กมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการเรียนภาษา เพราะเด็กบางคนเติบโตมาในกลุ่มที่มีได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการดำรงชีวิตประจำวัน หรือเด็กบางกลุ่มใช้ภาษาอื่นเป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน และมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกัน การสอนภาษาไทยควรได้มีทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนสอน การสอนโดยแบ่งกลุ่มคณะเด็กเก่งกับเด็กอ่อนไว้ด้วยกัน เพื่อให้เด็กเก่ง ได้ช่วยเหลือเด็กอ่อน และเด็กอ่อนได้ดูแบบอย่างเด็กเก่ง

2. ความพร้อม (Readiness) ความพร้อม คือ สภาพการเจริญเติบโตของร่างกาย การรับรู้เบื้องต้น และความสนใจที่จะรับรู้สิ่งครูได้สอน ซึ่งองค์ประกอบของความพร้อมของเด็กมีหลายประการ ได้แก่

2.1 วุฒิภาวะ หมายถึง ความพร้อมที่จะรับรู้เรื่องราวต่างๆ ตามอายุของเขา เด็กยิ่งมีอายุมากขึ้นความพร้อมที่จะรับรู้ก็จะมากขึ้นด้วย

2.2 ประสบการณ์เดิม หมายถึง ประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่ถ้าประสบการณ์เดิมเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ใหม่ที่ครูสอนให้ เด็กจะรับรู้ประสบการณ์ใหม่ได้รวดเร็ว

2.3 ความสัมพันธ์ของบทเรียนกับตัวเด็ก หมายถึง จัดบทเรียนที่มีธรรมชาติสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ของเด็ก เด็กจะรับรู้ได้เร็วขึ้น

3. กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งมีผลมาจากการที่บุคคลได้รับประสบการณ์ที่มีผลมาจากความเจริญของงามของบุคคล ทั้งในร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา บุคคลจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

4. เป้าหมายการเรียนรู้ (Purposeful Learning) การตั้งเป้าหมายของครูก่อนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อจะได้ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นความสนใจในบทเรียนให้มากขึ้น เมื่อนักเรียนรู้ว่าจุดหมายของการเรียนรู้คืออะไร เรียนแล้วได้รับสาระประโยชน์อย่างไร ดังนั้น ครูผู้สอนต้องตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ใบบทเรียน วิธีที่ดีที่สุดอีกประการหนึ่งคือ ให้นักเรียนช่วยกันตั้งเป้าหมายในการเรียนแต่ละเรื่องไว้

5. การเรียนรู้โดยการฝึกฝน (Law of Exercise) การฝึกหัดบ่อยๆ ทำให้การเรียนรู้ได้ผลเร็วขึ้น Thorndike กล่าวว่า การกระทำซ้ำๆ จะทำให้เกิดความแม่นยำ ในเนื้อหาดีขึ้น โดยเฉพาะการใช้ภาษา การเขียนการอ่านต่างๆ ถ้าทำได้บ่อยๆ ความชำนาญก็จะเกิดขึ้น เขียนคำผิมน้อยลง ออกเสียงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

6. การเรียนรู้โดยการลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by Doing) การได้ทำกิจกรรมเองจะเกิดการเรียนรู้เพราะมีประสบการณ์ตรง

7. กฎแห่งผล (Law of Effect) Thorndike ได้กล่าวว่า ผลแห่งปฏิริยาตอบสนองใดเป็นผลที่พอใจ บุคคลย่อมทำกิจกรรมนั้นซ้ำอีก แต่ผลจากปฏิริยาใดไม่เป็นที่พอใจบุคคลจะหลีกเลี่ยงไม่ทำซ้ำอีก หากเชื่อตามกฎนี้ การเบื่อหน่ายการเรียนภาษาไทยของนักเรียนส่วนใหญ่ย่อมเกิดจากวิธีสอน และการจัดกิจกรรมไม่สบบอารมณ์ของผู้เรียน นั่นคือ เด็กไม่พอใจเรียนภาษาไทยทำให้เกิดข้อบกพร่องขึ้น ทางแก้ไขอย่างหนึ่ง คือการตรวจผลงานของนักเรียนให้นักเรียน ได้รู้ผลการกระทำของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

8. กฎแห่งการนำไปใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้จะเกิดผลดีต่อเมื่อนำความรู้นั้นไปใช้

9. กฎแห่งแรงจูงใจ (Law of Motivation) ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ การที่นักเรียนให้ความสนใจน้อยมากเพราะนักเรียนต่างคิดว่าเป็นเรื่องที่รู้อยู่แล้ว และใช้เป็นประจำ ดังนั้นการสอนที่จะให้ผลต้องอาศัยแรงจูงใจเป็นสำคัญ แรงจูงใจที่สำคัญจะทำให้เกิดการเรียนรู้ คือ

- 9.1 บุคลิกภาพของครู
- 9.2 วิธีการสอน
- 9.3 ความสำเร็จผลการเรียนของผู้เรียน
- 9.4 การยกย่องชมเชยหรือตำหนิ
- 9.5 สื่อการเรียน
- 9.6 การได้มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรม
- 9.7 การได้มีโอกาสเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น
- 9.8 การมีโอกาสได้รับการเผยแพร่

10. การเสริมกำลังใจ (Reinforcement) การเสริมกำลังใจเป็นการทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจที่ตนจะทำอะไรถูกต้อง เหมาะสมแล้ว ได้รับคำชมเชย การเสริมกำลังใจทำได้โดยการพูดยกย่องชมเชย การให้รางวัล การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการสนับสนุนให้ทำ เมื่อทราบว่านักเรียนมีความสามารถ

1.3 แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กรมวิชาการ: 2539) ผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น จัดทำสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และจัดทำคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจก่อนทำแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องดำเนิน ดังนี้

- 1) เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนต้องเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน
 - 2) คิดค้นเทคนิค กลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับปัจจัยต่างๆ
 - 3) จัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถเลือกนำมาใช้หรือปรับใช้ โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนฝึกการปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุข ดังนี้
 - 3.1 การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการจัดประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมีระบบ
 - 3.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นวิธีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ยึดกลุ่มร่วมกันเรียนเป็นสิ่งสำคัญ
 - 3.3 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิด คือ การใช้คำถาม การตั้งคำถาม โดยใช้หมวดความคิด 6 ใบ เป็นการใช้คำถามอย่างสร้างสรรค์ กิจกรรมที่พัฒนาทักษะความคิดในการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 3.4 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยการจัดการกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพในการใช้ภาษา ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ด้วยการจัดการกิจกรรมในห้องเรียน ในโรงเรียน และในชุมชน เช่น การเล่าเรื่อง การอภิปราย การวิจารณ์ การโต้เถียง การคัดลายมือ การเขียนเรียงความ การทำโครงงาน การประกวดการอ่าน การศึกษาค้นคว้า การแข่งขันตอบคำถาม การอ่านทำนองเสนาะ
 - 3.5 การพัฒนาการเรียนรู้หลักการใช้ภาษา จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติของภาษาและวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย
 - 3.6 การพัฒนาการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม เป็นการเรียนรู้เรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตของคนไทยในยุคสมัยต่างๆ และเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในสุนทรียภาพของภาษาไทยเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต
 - 3.7 การพัฒนาการเรียนรู้ภูมิปัญญาทางภาษา ช่วยให้เรียนเข้าใจวิถีชีวิต และศิลปะการใช้ภาษาของคนในท้องถิ่น การจัดการกิจกรรมจำเป็นต้องให้ผู้เรียนใช้ทักษะภาษาเพื่อการเรียนรู้ เช่น สัมภาษณ์ การรายงาน การทำโครงงาน การจัดการแสดง เป็นต้น
- จากการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พอสรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิด คือ กิจกรรมที่พัฒนาทักษะความคิดในการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นการจัดการกิจกรรมให้

เหมาะสมกับผู้เรียน เน้นผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้ได้
เต็มความสามารถของผู้เรียน

1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทย

กรมวิชาการ (2545 ก: 172 -173) ได้กล่าวถึง การวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป การประเมินผลการเรียนจะได้ข้อมูลทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงก็คือ จะได้ข้อมูลที่ย้อนกลับที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ส่วนผลทางอ้อม จะเป็นสิ่งชี้้นำการเรียนการสอน ผู้วัดต้องเข้าใจหลักของการเรียนรู้ภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินงาน ดังนี้คือ

1. ทักษะทางภาษา ฟัง พูด อ่าน เขียน ดู มีความสำคัญเท่า ๆ กัน และทักษะเหล่านี้มีความเกี่ยวเนื่องกัน ต้องฝึกทักษะไปพร้อมๆ กัน ความก้าวหน้าของทักษะหนึ่ง จะมีผลต่อพัฒนาการทักษะอื่นๆ

2. ผู้เรียนต้องได้รับพัฒนาความสามารถทางภาษาพร้อมกับทักษะการคิด ทักษะทางสังคม เมื่อผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาตามความต้องการที่แท้จริงของตนเอง และในสถานการณ์จริงทั้งในบริบททางวิชาการในห้องเรียนและชุมชนที่กว้างออกไป

3. ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน อย่างถูกต้อง ด้วยการฝึกฝน มิใช่การเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาแต่อย่างเดียว การเรียนการใช้ภาษาที่ประกอบด้วยไวยากรณ์ที่สะกดคำ และเครื่องหมายต่างๆ จะค่อยๆ เพิ่มขึ้น เมื่อผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาของตน

4. ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านขั้นตอนพัฒนาทางภาษาเช่นเดียวกัน แต่จะต่างกันในเรื่องวิธีการเรียนรู้

5. ภาษาและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด หลักสูตรให้ความสำคัญให้ความเคารพและเห็นคุณค่าของเชื้อชาติ วัฒนธรรม ภูมิหลังทางภาษา และความหลากหลายของภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง และกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสุข

6. ทุกกลุ่มสาระการเรียนเรียนรู้ต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและแสวงหาความรู้ ในการคิด การอภิปราย การเขียนรายงาน การตอบคำถาม การตอบข้อสอบ ต้องใช้ภาษาที่เป็นแบบแผนเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน

จากการศึกษาการวัดและประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ผู้วัดผลต้องเข้าใจหลักการของการเรียนรู้ ฝึกทักษะไปพร้อมๆ กัน ความก้าวหน้าของทักษะหนึ่ง จะมีผลต่อพัฒนาการทักษะอื่นๆ ต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียนอย่างถูกต้อง รวมทั้งผู้เรียนทุกคนต้องผ่านขั้นตอน พัฒนาทาง

ภาษาเช่นเดียวกัน กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ต้องใช้ภาษาที่เป็นแบบแผนเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน และครูผู้สอนควรวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกระยะ เพื่อสรุปผลการเรียนและปรับปรุงการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

1.5 หลักการแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Lesson plan หรือ Plan unit ใช้แทนคำว่า แผนการสอน ตามหลักสูตรเดิม มีผู้ให้ความหมายหลายอย่างดังนี้

บุรุษย์ ศิริมหาสาคร (2544: 1) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อแจกแจงรายละเอียดของหลักสูตรทำให้ครูผู้สอนไปจัดการ เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เป็นรายคาบหรือรายชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้อาจจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับสาระสำคัญ(บทสรุปเนื้อหา) จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา (สาระการเรียนรู้) กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

กรมวิชาการ (2545 ก: 149) ให้ความหมายของแผนการสอน หมายถึง เอกสารที่ได้เตรียมการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างละเอียดชัดเจน ซึ่งครูหรือผู้อื่นสามารถนำเอกสารแผนการสอนนี้ไปใช้ในห้องเรียนได้เลย

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546: 409) แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือหรือแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ (2549: 58) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการเตรียมการสอน หรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียน การสอน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยเริ่มจากกำหนดจุดประสงค์จะให้ผู้ เรียนเกิด การเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา เจตคติ ทักษะ) จะจัดการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งการเรียนรู้ใดจะประเมินผลอย่างไร

จันทนา สัสดี (2550: 47) สรุป ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการ หรือโครงการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใด วิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษา สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การนำราย วิชาที่จะนำมาสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อ การวัดผลและประเมินผล สำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร สภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับวิถีชีวิตจริงในห้องเรียน เป็น การเรียนการสอนเป็น

ระบบ เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นเครื่องมือช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามจุดประสงค์

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

สำลี รักสุทธี (2544: 3) ได้ให้เหตุผลถึงความสำคัญที่ครูจะต้องทำแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ คือ เข้มทิศบอกทางของครูที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป้าหมายหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2. แผนการจัดการเรียนรู้เหมือนพิมพ์เขียวของครูวิศวกร สถาปนิกเป็นผู้ออกแบบสร้างบ้าน สร้างอาคารให้ความเข้มแข็ง ครูมีหน้าที่ออกแบบการศึกษาเพื่อสร้างคน

3. แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนที่บอกเป้าหมายการเดินทางของครูและนักเรียน จะชี้ บอกกระบวนการจัดการเรียนการสอน ไปสู่ภาคปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้อง

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษา สรุปได้ว่า แผนการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนวางไว้ นั้น ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการ เรียนการสอน การเลือกใช้สื่อการวัดและประเมินผล ใช้เป็นคู่มือสำหรับครู สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนต่อไป

3. ลักษณะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์และเพียว ยินดี (2549: 18.) ได้นำเสนอเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

3.1 มีความละเอียด ชัดเจน มีหัวข้อและส่วนประกอบต่าง ๆ ครอบคลุมตามศาสตร์ของการสอนโดยสามารถตอบคำถามต่อไปนี้

3.1.1 สอนอะไร (หน่วย หัวเรื่อง ความคิดรวบยอด หรือสาระสำคัญ)

3.1.2 เพื่อจุดประสงค์อะไร (จุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งควรเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม)

3.1.3 ด้วยสาระอะไร (เนื้อหา โครงร่างเนื้อหา)

3.1.4 ใช้วิธีการใด (กิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญ

3.1.5 ใช้เครื่องมืออะไร (วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้)

3.1.6 ทราบได้อย่างไรว่าประสบผลสำเร็จ (การวัดและประเมินผล)

3.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

3.3 ส่วนประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องสัมพันธ์

เชื่อมโยงสัมพันธ์ เช่น

3.3.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมสาระเนื้อหาและเป็นจุดพัฒนาที่พัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและเจตคติ

3.3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา สาระ

3.3.3 วัสดุอุปกรณ์ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ ควรสอดคล้องสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้

3.3.4 การวัดและประเมินผล ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4. ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนมีอิสระในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งมีหลายรูปแบบแต่ครูผู้สอนควรปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนด ไว้ว่าให้ใช้รูปแบบใด ถ้าโรงเรียนได้กำหนดรูปแบบไว้ จึงเลือกแบบที่ตนเอง เห็นว่าสะดวกต่อการนำไปใช้สรุปขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดัง นี้

4.1 การเลือกรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ นำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้วมาพิจารณาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

4.2 ตั้งชื่อแผนตามหัวข้อสาระการเรียนรู้

4.3 กำหนดจำนวนเวลาระดับชั้น

4.4 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้จากมาตรฐานการเรียนรู้รายปี วิทยภาคที่เลือกไว้ เขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา

4.5 เลือก จุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์ไว้แล้ว เฉพาะข้อที่สัมพันธ์กับหัวข้อ สาระการเรียนรู้ กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์ปลายทางตาม ธรรมชาติวิชา

4.6 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้เป็นรายละเอียดสำหรับนำไปจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ จะเป็นเนื้อหาใหม่ของมวลงเนื้อหาที่กำหนด

4.7 กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหานั้น ๆ

4.8 เลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม

4.9 เลือกสื่ออุปกรณ์ สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ที่เลือกมา เช่น รูปภาพ บัตรคำ วีดิทัศน์

4.10 กำหนดการวัดผลประเมินผล โดยระบุวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งที่เกิดระหว่าง เรียน ตามจุดประสงค์ย่อย นำทางและเกิดหลังการเรียนการสอนเมื่อจบแผนการ จัดการเรียนรู้อยู่ โดยใช้วิธีการวัดที่หลากหลาย เช่น ปฏิบัติจริง การทดสอบความรู้ การทำงานกลุ่ม

5. ชั้นเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จะต้องเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้ถูกต้องชัดเจนซึ่งมีหัวข้อในแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

5.1 ชื่อเรื่อง เป็นหัวข้อเรื่องย่อยที่แยกมาจากหัวข้อใหญ่ หรือหน่วยใหญ่ ได้มาจากการอ่านคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตร หรือใช้หัวข้อปัญหาในชีวิตจริง ตามความต้องการของชุมชนให้สอดคล้องกับวัยและความสามารถของผู้เรียนหรือจาก แนวการสอนของกรมวิชาการ

5.2 จำนวนชั่วโมง ที่ใช้สอนเรื่องนั้น โดยคำนวณจากจำนวนชั่วโมงจากหัวข้อใหญ่ จำนวนชั่วโมงให้เหมาะสมกับน้ำหนักและปริมาณของหัวข้อย่อย

5.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คือ แก่นสารของความรู้ ทักษะและเจตคติที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับหลังจากเรียนเรื่องนั้น ๆ แล้วจัดเป็นหัวใจจัดเป็นกรอบกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การเขียนผลการเรียน ที่คาดหวังให้คำนึงถึงหลักการเขียน ดังนี้

5.3.1 เป็นประโยคที่สมบูรณ์และได้ใจความ

5.3.2 ใช้คำกะทัดรัดชัดเจนไม่ฟุ่มเฟือย

5.3.3 มีใจความตรงกับสาระการเรียนรู้ที่สอน

5.4 จุดประสงค์ ต้องเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยทั่วไปจะเขียนไว้ 2 จุดประสงค์

5.4.1 จุดประสงค์ปลายทาง เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน เมื่อผ่านกระบวนการเรียนการสอนวิชานั้นครบถ้วนแล้ว

5.4.2 จุด ประสงค์นำทาง เป็นจุดประสงค์เฉพาะการเรียนเนื้อหาย่อยที่ต้องการให้เกิดกับ ผู้เรียนจากการเรียนเรื่องนั้น ๆ ลักษณะการเขียนจะเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

5.5 สาระการเรียนรู้ เป็นสาระของความรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้ศึกษาใน ชั่วโมงเรียนนั้น ในการเขียนอาจเขียนเพียงหัวข้อหรือเค้าโครงเท่านั้น ไม่ ต้องลงรายละเอียดทั้งหมด

5.6 กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นวิธีการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนซึ่งต้องจัดให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร

5.7 สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ครูและนักเรียนใช้ประกอบการเรียนการสอนในเรื่องนั้นๆ อาจเป็นของจริง ของจำลอง แผนภูมิ หนังสือนิทาน บัตรคำ รวมทั้งสื่อประเภท ไอซีที

5.8 การวัดผลและประเมินผล เป็นความจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องวัดและประเมินผล ทุก ครั้งที่สอน เพื่อทราบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด ไว้หรือไม่ผู้สอนอาจทั้ง

ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น ใช้แบบทดสอบ สังเกต ชักถาม สัมภาษณ์ การทำแบบฝึกหัด

6. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 93) ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. ชื่อหน่วยที่และชื่อหน่วย ชั้นที่สอนและเวลาการสอน
2. หน่วยการเรียนรู้จัดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้อย่อย ก็คือ หัวข้อเรื่องการเรียนรู้ จะเป็นกี่แผน ขึ้นอยู่กับหัวข้อการเรียนรู้ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
4. สาระการเรียนรู้ คือ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เป็นหัวข้อย่อยที่จะสอน
5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติในการ จัดการเรียนการสอน
6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ คือการกำหนดการวัดและประเมินผล เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การทดสอบ เป็นต้น การวัดและประเมินผลจะกำหนดเกณฑ์การสังเกต การตรวจผลงานและพฤติกรรมการเรียน ซึ่งเป็นการประเมินจากสภาพจริง
7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียน สถานที่ที่จะศึกษา

สุวิทย์ มูลคำ (2544: 58) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีอยู่หลายรูปแบบอาจอยู่ในรูปของ ความเรียง หรือตาราง หรือทั้งความเรียงและตารางรวมกันก็ได้ ซึ่งผู้สอนสามารถเลือกแบบได้ตาม ความเหมาะสม จะเห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ ควรประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนนำหรือหัวแผนการจัดการเรียนรู้

เป็นส่วนประกอบที่แสดงให้เห็นภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระ การ เรียนรู้ใด ใช้กับผู้เรียนระดับใด เรื่องอะไร ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมนานเท่าใด

ส่วนที่ 2 ตัวแผนการจัดการเรียนรู้ (องค์ประกอบที่สำคัญ)

1. สาระ
2. มาตรฐานการเรียนรู้
3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
4. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
5. สาระสำคัญ
6. จุดประสงค์การเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 6.1 จุดประสงค์ปลายทาง
 - 6.2 จุดประสงค์นำทาง

7. สารการเรียนรู้ เนื้อหา
8. กิจกรรม กระบวนการเรียนรู้
9. สื่อ นวัตกรรม แหล่งเรียนรู้
10. การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย
 - 10.1 วิธีการประเมิน
 - 10.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
 - 10.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและผลงานทางวิชาการ ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีนั้น พอสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมีรายละเอียดชัดเจน มีหัวข้อและส่วนประกอบต่าง ๆ ครอบคลุมเนื้อหาที่ใช้ในชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแผนการจัดการเรียนรู้ของ กระทรวงศึกษาธิการ มาประยุกต์ในคู่มือครู ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม

2.1 ความหมายของชุดกิจกรรม

ชุดการสอน มาจากคำว่า Instructional Package เป็นคำที่มีใช้กันมาแต่ดั้งเดิม จนทำให้เข้าใจกันว่า เป็นสื่อการสอนที่จัดไว้ให้ครูเป็นผู้ใช้ประกอบการสอน แต่ต่อมาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเข้ามามีบทบาทมากขึ้นนักการศึกษาจึงเปลี่ยนมาใช้คำว่า ชุดการเรียนรู้ (Learning Package) เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาและใช้สื่อต่างๆ ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (กาญจนา เกียรติประวัติ.2524: 60 -61) ชุดการสอน และชุดการเรียนรู้ ยังมีชื่อเรียกที่ต่างกันอีกมากมาย เช่น ชุดการเรียนการสอน ชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป ชุดการสอนรายบุคคล ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และชุดกิจกรรม เพื่อที่จะให้ครอบคลุมทั้งกิจกรรมของครูและนักเรียน โดยมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 19) กล่าวว่า ชุดการเรียนการสอน เป็นชุดของสื่อประสม ซึ่งครูนำมาใช้เป็นเครื่องชี้แนวทางและเครื่องมือในการสอนหรือผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเองหรือทั้งผู้เรียนและผู้สอนใช้ร่วมกันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามจุดหมายในการเรียนการสอนที่ตั้งใจไว้ในเนื้อหาวิชาหนึ่งๆ

ทบวงมหาวิทยาลัย (2524: 249) ได้ให้ความหมาย ชุดการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นชุดของสื่อประสม ซึ่งครูนำมาใช้เป็นเครื่องชี้แนวทางและเครื่องมือในการสอน หรือผู้เรียนใช้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์หรือทั้งผู้สอนและผู้เรียนใช้ร่วมกัน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 185) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลายอย่างมาสัมพันธ์กัน มีคุณค่าส่งเสริมกันและกัน สื่อการเรียนอย่างหนึ่งอาจเพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา ขณะที่สื่ออีกอย่างหนึ่งใช้เพื่อก่อให้เกิดความลึกซึ้ง สื่อการเรียนเหล่านี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสื่อประสมเรานำสื่อการเรียนมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วีระ ไทยพานิช (2529: 134) กล่าวว่า ชุดการเรียนมีชื่อเรียกต่างกัน เช่น ชุดการสอน (Instructional Package) ชุดการเรียนเบ็ดเสร็จ (Self - Instructional Package) ชุดการเรียนรายบุคคล (Individualized Learning Package) ซึ่งเป็นชุดของสื่อประสม (Multi - Media) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียน หัวข้อ เนื้อหาและอุปกรณ์ของแต่ละหน่วยที่จัดไว้เป็นชุด กล่อง หรือซอง ชุดการเรียนอาจมีรูปแบบ (Formats) ที่แตกต่างกันออกไป ส่วนมากจะประกอบด้วยคำชี้แจง หัวข้อ จุดมุ่งหมาย การประเมินการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลขั้นสุดท้าย

แคพเฟอร์ และแคพเฟอร์ (Kapfer and Kapfer, 1972: 3 -10) เห็นว่า ชุดการเรียนเป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำที่ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมจนบรรลุพฤติกรรมที่เป็นผลของการเรียนรู้เนื้อหาที่นำมาสร้างเป็นชุดการเรียนนั้นได้มาจากขอบข่ายของความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

บราวน์และคณะ (สุदारตัน ไผ่พงศาวดี, 2543: 51 : อ้างอิงจาก Brown and others, 1973 :338) ให้ความหมายของชุดการสอนไว้ว่า ชุดการสอน หมายถึง ชุดสื่อประสมที่จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้ครูสามารถทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมักจะประกอบไปด้วยสิ่งของหลายอย่าง เช่น ภาพโปร่งใสฟิล์มสตริป ภาพเหมือน โปรเตอร์ สไลด์ และแผนภูมิ บางชุดอาจประกอบไปด้วยเอกสารเพียงอย่างเดียว บางชุดอาจจะเป็นโปรแกรมที่มีบัตรคำสั่งให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง

กูด (Good, 1973 :306) ได้อธิบายถึงชุดการสอนว่า ชุดการสอน คือโปรแกรมทางการสอนทุกอย่างที่จัดไว้เฉพาะ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน คู่มือครู เนื้อหาแบบทดสอบ ข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้อย่างชัดเจน ชุดการสอนนี้ครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนแต่ละคนได้ศึกษาและฝึกฝนตนเอง โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำเท่านั้น

จากการศึกษาความหมายในข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอใช้คำว่า “ชุดกิจกรรม” ชุดกิจกรรมคือ ชุดการเรียนการสอนนั่นเอง ซึ่งหมายถึง สื่อการสอนที่ครูเป็นผู้สร้างเพื่อใช้ประกอบในการประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีการนำนวัตกรรมทางการศึกษาอันได้แก่ สื่อ อุปกรณ์ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ มาสัมพันธ์กัน โดยที่ครูอาจเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือหรือทั้งครูและนักเรียนเป็นผู้ใช้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรมนั้นๆ โดยที่ครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือหรือทั้งครูและนักเรียนเป็นผู้ใช้ชุดกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้ผู้เรียนเกิด

พฤติกรรมอันพึงประสงค์และบรรลุผลตามประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คำว่า “ชุดกิจกรรม”

2.2 ประเภทของชุดกิจกรรม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523:118 - 119) ได้กล่าวถึง ประเภทของชุดกิจกรรมไว้ 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ชุดกิจกรรมประกอบการบรรยาย เป็นชุดกิจกรรมที่มุ่งขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้นโดยกำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนให้ครูใช้ประกอบการบรรยาย บางครั้งจึงเรียกว่า “ชุดกิจกรรมสำหรับครู” ชุดกิจกรรมนี้จะมีเนื้อหาวิชาเพียงหน่วยเดียวและใช้กับผู้เรียนทั้งชั้น โดยแบ่งหัวข้อที่จะบรรยายและกิจกรรมไว้ตามลำดับชั้น ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอนและเปลี่ยนแปลงบทบาทการพูดของครูให้น้อยลงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนในการจัดกิจกรรมการเรียนมากยิ่งขึ้น ชุดกิจกรรมประกอบการบรรยายนี้นิยมใช้กับการฝึกอบรมและการสอนในระดับอุดมศึกษา สื่อการสอนที่ใช้อาจเป็นแผ่นคำสอน แผนภูมิ รูปภาพ ภาพยนตร์โทรทัศน์ หรือกิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น สื่อการสอนชุด กิจกรรมมักจะมีบรรจุในกล่องที่มีขนาดเหมาะสม แต่ถ้าเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาแพง ขนาดเล็ก หรือใหญ่เกินไปตลอดจนเสียหายง่าย หรือสิ่งมีชีวิตก็จะไม่บรรจุในกล่อง แต่จะกำหนดไว้ในคู่มือครูเพื่อจัดเตรียมก่อนการสอน

2. ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม เป็นชุดกิจกรรมที่มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ครูจะเปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้บรรยายมาเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือผู้เรียน ชุดกิจกรรมอาจจัดเรียนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนชุดกิจกรรมแต่ละชุดประกอบด้วยชุดกิจกรรมย่อยที่มีจำนวนเท่ากับจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วยในแต่ละศูนย์มีชื่อหรือบทเรียนครบตามชุดตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์กิจกรรมนั้นซึ่งจัดไว้ในรูปสื่อประสม อาจใช้เป็นสื่อรายบุคคล หรือทั้งกลุ่มใช้ร่วมกันก็ได้ ในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนหากปัญหาผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอเมื่อจบการเรียนในแต่ละศูนย์และผู้เรียนสนใจที่เรียนเสริมก็สามารถศึกษาได้จากศูนย์สำรองที่จัดเตรียมไว้ โดยไม่ต้องเสียเวลารอคอยผู้อื่น

3. ชุดกิจกรรมรายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมที่จัดไว้ให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองตามคำแนะนำที่ระบุไว้ แต่อาจมีการปรึกษาหารือระหว่างเรียนได้ และเมื่อสงสัยไม่เข้าใจบทเรียนตอนไหนสามารถไต่ถามครูได้การเรียนจากชุดกิจกรรมรายบุคคลนี้นิยมที่มีลักษณะพิเศษ แบ่งเป็นสัดส่วนสำหรับผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งเรียกว่า “ห้องเรียนรายบุคคล” ชุดกิจกรรมรายบุคคลนี้ นักเรียนอาจนำไปเรียนแต่ละผู้ปกครองหรือบุคลากรอื่นคอยให้ความช่วยเหลือ ชุดกิจกรรมรายบุคคลนี้เน้นหน่วยการสอนย่อย จึงนิยมเรียกว่า บทเรียนโมดูล “Instructional Module”

4. ชุดกิจกรรมการสอนทางไกล เป็นชุดกิจกรรมการสอนสำหรับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลามุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา เช่น ชุดกิจกรรมการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช เป็นต้น

ทบวงมหาวิทยาลัย (2524: 250-251) ได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ชุดกิจกรรมสำหรับครู เป็นชุดสำหรับจัดให้ครูโดยเฉพาะ มีคู่มือและเครื่องมือสำหรับครูซึ่งพร้อมที่จะนำไปใช้สอนให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่คาดหวังครูเป็นผู้ดำเนินการควบคุมกิจกรรมทั้งหมดนักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมโดยมีครูเป็นผู้ดูแล

2. ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียน เป็นชุดกิจกรรมสำหรับจัดให้นักเรียนด้วยเรียนด้วยตนเอง ครูมีหน้าที่เพียงจัดอุปกรณ์และมอบชุดกิจกรรมให้ แล้วคอยรับรายงานผลเป็นระยะๆ ให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหาและประเมินผล ชุดกิจกรรมนี้จะฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อนักเรียนจบการศึกษาจากโรงเรียนไปก็สามารถเรียนรู้หรือศึกษาสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

3. ชุดกิจกรรมที่ครูและนักเรียนใช้ร่วมกัน ชุดนี้มีลักษณะผสมชุดแบบที่ 1 และชุดแบบที่ 2 ครูเป็นผู้คอยดูแลกิจกรรมบางอย่างครูต้องเป็นผู้แสดงนำให้นักเรียนดูแลกิจกรรมบางอย่างนักเรียนต้องทำด้วยตนเอง ชุดกิจกรรมแบบนี้เหมาะอย่างยิ่งที่จะให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเริ่มจะฝึกให้รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้ดูแล

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524: 61) ได้จำแนกประเภทของชุดกิจกรรมไว้ 2 ประเภท คือ

1. ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม เช่น ในวิธีการของศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) หรือ บทเรียนโมดูล เพื่อออกแบบให้ใช้กิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีเรียน

2. ชุดกิจกรรมรายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำพัง เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของผู้เรียนและความก้าวหน้าในการเรียนตามความสามารถในเวลาที่แตกต่างกัน ผู้เรียนสามารถทดสอบเพื่อทราบผลความก้าวหน้าของตนเองได้ตลอดเวลา และตรวจคำตอบได้ทุกที่

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 5) และไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522: 152) ได้แบ่งชุดกิจกรรมออกเป็น 3 ประเภทสอดคล้องกัน ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมสำหรับการบรรยายหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ชุดกิจกรรมสำหรับครูใช้เป็นชุดกิจกรรมสำหรับกำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ให้ครูใช้ประกอบคำบรรยายเพื่อเปลี่ยน

บทบาทการพูดของครูให้ลดน้อยลง และเปิดโอกาสนักเรียนได้ร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ชุดกิจกรรมการตอนนี้จะมีเนื้อหามีเนื้อหาเพียงหน่วยเดียวและใช้กับนักเรียนทั้งชั้น

2.ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม ชุดกิจกรรมนี้มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนใช้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน และอาจจัดการเรียนการสอนในรูปแบบศูนย์การเรียน ชุดกิจกรรมแบบกลุ่มจะประกอบด้วย ชุดกิจกรรมย่อยที่มีจำนวนเท่ากับศูนย์การเรียนที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์มีสื่อการเรียนหรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์กิจกรรมนั้นสื่อการเรียนอาจจัดอยู่ในรูปของการเรียนการสอนรายบุคคลหรือผู้เรียนทั้งศูนย์ใช้ร่วมกันก็ได้ ผู้เรียนที่เรียนจากชุดกิจกรรมแบบกิจกรรมกลุ่ม อาจจะต้องขอความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มต้นเท่านั้น หลังจากคุ้นเคยต่อวิธีใช้แล้ว ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ในขณะทำกิจกรรมการเรียนหากปัญหาผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอเมื่อจบการเรียนแต่ละศูนย์แล้วผู้เรียนอาจสนใจการเรียนเสริม เพื่อเจาะลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้ได้จากศูนย์สำรองที่ครูจัดเตรียมไว้ เพื่อเป็นการที่จะไม่เสียเวลาที่จะต้องรอคอยผู้อื่น

3.ชุดกิจกรรมสำหรับรายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมที่จัดระบบขึ้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองตามลำดับขั้นความสามารถของแต่ละบุคคลเมื่อศึกษาครบแล้วจะมีการทดสอบประเมินผลความก้าวหน้า และศึกษาชุดกิจกรรมชุดอื่นต่อไปตามลำดับ เมื่อมีปัญหาผู้เรียนจะปรึกษากันได้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงานหรือผู้ชี้แนะแนวทางการเรียนด้วยชุดการเรียนการสอนนี้ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลให้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองไปจนเต็มสุดขีดความสามารถไม่ต้องเสียเวลารอคอยผู้อื่น ชุดการเรียนการสอน ชุดการเรียนการสอนแบบนี้บางครั้งเรียกว่า บทเรียนโมดูล

จากการศึกษาชุดกิจกรรมมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ ชุดกิจกรรมที่นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและชุดกิจกรรมที่ครูเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน ประเภทของชุดกิจกรรมทำให้ทราบได้ว่าชุดกิจกรรมแบ่งออกเป็นหลายประเภท ซึ่งในแต่ละประเภทครูและนักเรียนก็จะมีบทบาทแตกต่างกันออกไป และในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สนใจชุดกิจกรรมที่ให้ครูและนักเรียนได้มีบทบาทในการใช้ชุดกิจกรรมร่วมกันโดยผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง โดยครูจะเป็นผู้ดูแลและให้คำแนะนำ อีกทั้งเตรียมสื่ออุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจและลงมือปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง

2.3 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นแบบใดจะต้องประกอบด้วยสิ่งต่างๆ เพื่อที่จะช่วยให้ผู้ใช้ชุดกิจกรรมสามารถดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมได้บรรลุวัตถุประสงค์และบังเกิดประสิทธิผลต่อการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ได้มีผู้เสนอองค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

ทบวงมหาวิทยาลัย (2524: 250-252) ได้เสนอองค์ประกอบที่ควรมีในชุดกิจกรรม
ดังนี้

1. คำชี้แจง มีไว้เพื่ออธิบายลักษณะของชุดกิจกรรมและข้อปฏิบัติในการใช้
 2. หลักการและเหตุผล เป็นการบอกให้รู้ถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการที่จะต้องศึกษาเนื้อหาและเรื่องราวต่างๆ ของหัวข้อเหล่านั้น
 3. จุดประสงค์ สำหรับจุดประสงค์จะเขียนในรูปจุดประสงค์ทั่วไปหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ เพราะบางกิจกรรมนั้นยากที่จะระบุพฤติกรรมที่คาดหวัง ก็ต้องเขียนในรูปจุดประสงค์ทั่วไป
 4. พื้นฐานความรู้เดิม เช่น วิชาคณิตศาสตร์ ผู้เรียนจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้เดิมเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนเนื้อหาใหม่ ในหัวข้อนี้จะต้องระบุว่าผู้เรียนจะต้องมีความรู้ใดมาก่อน และรู้แค่ไหน จึงจะมีความพร้อมที่จะศึกษาชุดกิจกรรมได้
 5. การประเมินเบื้องต้น มีไว้เพื่อจุดประสงค์ 2 ประการ คือ
 - 5.1 เพื่อทดสอบว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนเนื้อหาในชุดกิจกรรมหรือไม่
 - 5.2 เพื่อทดสอบว่าผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาของชุดกิจกรรมนั้นเพียงใด ถ้าผู้เรียนสามารถทำได้ตามเกณฑ์ของจุดประสงค์ของกิจกรรมแล้วก็ไม่จำเป็นต้องศึกษาชุดกิจกรรมนั้นทั้งหมด ถ้าหากในกรณีที่ชุดกิจกรรมนั้นจำเป็นต้องฝึกทักษะบางประการ ก็เพียงแต่ทำการฝึกทักษะบางประการนั้นๆ โดยไม่จำเป็นต้องศึกษาเนื้อหานั้นซ้ำอีก
 6. สื่อการเรียนการสอน ระบุสื่อทั้งหมดที่ใช้ในชุดกิจกรรมอาจจำเป็นต้องเตรียมล่วงหน้า ถ้าเป็นเอกสาร ตำรา ก็ควรระบุผู้แต่งและแหล่งที่มาด้วย
 7. กิจกรรมการเรียนการสอน องค์ประกอบนี้เป็นหัวใจสำคัญของชุดกิจกรรม เพราะว่าเป็นส่วนที่บอกครูว่าจะต้องทำหน้าที่และบทบาทอย่างไรนักเรียนจะต้องทำอะไร ที่ไหน และทำอย่างไร
 8. เวลาที่ใช้ เป็นส่วนกำหนดเวลาที่ใช้สำหรับศึกษาชุดกิจกรรมโดยประมาณ ทั้งนี้อาจจะยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม
 9. การประเมินผล เพื่อเป็นการสำรวจว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์จุดประสงค์หรือไม่ การประเมินผลจะทำได้โดยใช้แบบทดสอบ การสัมภาษณ์ หรือการสังเกต
- กิดานันท์ มลิทอง (2531: 181) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมจะประกอบไปด้วยอะไรบ้าง นั้น ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของบทเรียนและวัตถุประสงค์ของการใช้ ซึ่งโดยทั่วไปชุดกิจกรรมจะต้องจัดอยู่ในกล่องหรือแฟ้ม ประกอบด้วย

- 1.คู่มือ สำหรับผู้สอนในการใช้กิจกรรม และสำหรับผู้เรียนใช้ชุดกิจกรรม
- 2.คำสั่ง เพื่อกำหนดแนวทางในการสอนหรือการเรียน
- 3.เนื้อหาสาระบทเรียน จะจัดอยู่ในรูป สไลด์ ฟลิ้ม เทปบันทึกเสียงวีดิโอเทป

หนังสือ บทเรียน ฯลฯ

4.กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการให้ผู้เรียนทำรายงาน กิจกรรมที่กำหนดให้หรือค้นคว้าต่อจากที่เรียนไปแล้ว เพื่อความรู้ที่กว้างขึ้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 1-17) ได้เสนอชุดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโครงการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543 ไว้ดังนี้

1.ส่วนนำ อธิบายภาพรวมของชุดกิจกรรมที่ออกแบบโดย

ระบุกิจกรรมการเรียนรู้สู่ศักยภาพด้าน.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

เรื่อง.....

เขียนประเด็นสำคัญ ๆ จุดเน้นหรือลักษณะเฉพาะของชุดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ศักยภาพของผู้เรียนอย่างไร

2.ผังการวิเคราะห์หมโนมติจากหลักสูตร การเขียนผังมโนมติหรือ แผนที่ความคิด (Mindmapping) จะเป็นภาพสะท้อนการทำงานของสมองสองซีก คือ ขณะที่วิเคราะห์หลักสูตร สมองซีกซ้ายจะทำงาน และเมื่อนำมาเขียนเป็นแผนที่ความคิด สมองซีกขวาจะทำงาน เป็นสมองทั้งสองซีกทำงานไปด้วยกันทำให้เกิดความสนุกและไม่เครียดแผนที่ความคิดเป็นภาพรวมความคิดที่จะช่วยให้การวางแผนการเลือก การรวบรวมข้อมูล การคิด การแก้ปัญหา การกำหนดทิศทางชัดเจน การเรียนรู้ การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรให้ได้แนวคิดหลัก (Main Concept) สำหรับผู้เรียน ลดเนื้อหาจากหลักสูตรที่อัดแน่นส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดและติดตามสิ่งที่น่าสนใจ สร้างความเชื่อมโยงกับแนวคิดหลักและการเข้าถึงข้อสรุปเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การทำแผนที่ความคิดมีขั้นตอนดังนี้

2.1 วิเคราะห์หลักสูตรแล้วเขียนคำแนวคิดหลักหรือคำกุญแจ (Key Word) คำเชื่อมโยงและแนวคิดรองลงในตาราง

2.2 นำแนวคิดหลักแนวคิดรองและคำเชื่อมโยงมาเขียนเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนมติเพื่อให้เห็นภาพรวมและความเชื่อมโยงกันจะช่วยให้การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงในลักษณะบูรณาการไม่แยกการเรียนรู้เป็นส่วน ๆ

3.แนวคิดสำคัญของการเรียนรู้ การเขียนแนวคิดสำคัญหรือแนวคิดของการเรียนรู้ให้พิจารณาจากแผน ความคิดที่เป็นแนวคิดหลัก แล้วเขียนแสดงเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ชนิด

ประเภท เหตุการณ์ สัญลักษณ์ การสรุปรวม โดยจะเขียนเป็นข้อ ๆ แสดงประเด็นหลัก ๆ หรือจะเขียนในลักษณะการบรรยาย

4.สาระหลัก (ของกลุ่มประสบการณ์/วิชาจากหลักสูตร) ระบุเฉพาะประเด็นหลัก ๆ และประเด็นรองที่เชื่อมโยงโดยเรียงลำดับกัน ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์หลักสูตร

5.ตัวบ่งชี้ที่นำไปสู่ศักยภาพนักเรียน เขียนตัวบ่งชี้ในลักษณะของผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) 3 ด้าน คือ

5.1 ผลการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระ (Subject Specific Outcomes) ซึ่งเป็นแนวคิด รวบยอดหรือแนวคิดหลัก (Main Concept)

5.2 ทักษะที่ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนได้ (Personal Transfer Skills) การเขียนลักษณะที่สะท้อนการปฏิบัติ (Performance Objective)

5.3 ผลการเรียนรู้ทางวิชาการทั่วไป หรือเกณฑ์ (Generic Academic Outcome/Criteria) เช่น การใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ การวิเคราะห์ การคิดอย่าง มีวิจารณญาณ การสังเคราะห์ การคิดจากข้อมูลข่าวสาร

6.สาระของกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ความสำคัญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความคิด การเรียนรู้อย่างมีความหมาย การเรียนรู้โดยการค้นพบและการตรวจสอบการคิดและเกิดความรู้จากสาระหลักที่ได้จากการวิเคราะห์ หลักสูตรกิจกรรมที่นำมาออกแบบจะต้องเหมาะสมกับผู้เรียน ใกล้เคียงกับสภาพของผู้เรียน มีความยืดหยุ่น หลากหลาย

7.การประเมินผล ระบุวิธีการประเมินว่าจะประเมินในช่วงเวลาใดพร้อมทั้งเครื่องมือ เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และผู้สอนนำข้อมูลไปปรับปรุงการออกแบบกระบวนการเรียนรู้โดยระบุวิธีการประเมินผลลงในตารางประเมิน

ศูนย์ เหมาะประสิทธิ์ (2545 : 5-6) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1.สาระสำคัญ คือ ส่วนที่เป็นแกนหลักหรือความคิดรวบยอด หรือหลักการที่สำคัญ

2.สาระการเรียนรู้ คือ ส่วนที่เป็นเฉพาะเนื้อหาที่ผู้สอนต้องทราบ

3.จุดประสงค์การเรียนรู้ คือ ส่วนที่แสดงสมรรถภาพหรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดกิจกรรมหนึ่ง ๆ มีลักษณะบูรณาการหรือหลอมรวมทั้งความรู้ ความคิด ทักษะและจิตลักษณะที่เป็นคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงงาม

4.สื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

5.กิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนและตัวบ่งชี้ผลการเรียนรู้หรือหลักฐานการเรียนรู้

6.การวัดและประเมินผล เป็นส่วนที่มุ่งให้ครูศึกษาพัฒนาการของผู้เรียน โดยเน้นการสังเกตพฤติกรรมและการตรวจสอบผลงานของผู้เรียนทั้งในลักษณะรายบุคคลและรายกลุ่ม

7.การมอบหมายงาน เป็นส่วนที่แสดงถึงการให้ผู้เรียนต้องการกระทำสิ่งใดมาล่วงหน้า และหลังเลิกเรียนแล้ว เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนและเพื่อฝึกทักษะและกิจนิสัยที่สำคัญบางประการ

8.แหล่งการเรียนรู้ เป็นส่วนที่แสดงถึงแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมทั้งสำหรับผู้สอนและผู้เรียน โดยอาจเป็นสถานที่ บุคคล เอกสาร และสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

9.ข้อคิดและข้อเสนอแนะเพื่อการส่งเสริมศักยภาพ เป็นส่วนที่ให้ผู้สอนตระหนักว่าต้องเตรียมการอะไรบ้างก่อนการดำเนินการสอน ขณะสอนต้องกระทำหรือเฝ้าระวังสิ่งใด และเมื่อสอนเสร็จต้องดำเนินการอย่างไร พร้อมทั้งระบุทางเลือกต่าง ๆ หรือข้อจำกัดหรือข้อพึงระวังหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

10.บันทึกหลังสอน เป็นส่วนที่ให้ผู้สอนบันทึกปรากฏการณ์ที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผู้สอนต้องทำหน้าที่เป็นนักวิจัยชั้นเรียนนั่นเอง อันเป็นแนวทางในการพัฒนางานและเพิ่มผลงานครูได้เป็นอย่างดี

ฮุสตันและคณะ (วาสนา ชาวหา.2525: 140 ; อ้างอิงจาก Houston and others. 1972: 10-15) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้ ดังนี้

1.คำชี้แจง (Prospectus) ในส่วนนี้จะอธิบายถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายของชุดกิจกรรม สิ่ง que ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ก่อนเรียนและขอบข่ายของกระบวนการทั้งหมดในชุดกิจกรรม

2.จุดมุ่งหมาย (Objectives) คือ ข้อความที่แจ่มชัดไม่กำกวมที่กำหนดว่า ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จอะไรหลังจากเรียนแล้ว

3.การประเมินผลเบื้องต้น (Pre-Assessment) มีจุดประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนอยู่ในการเรียนจากชุดกิจกรรมนั้นเขาได้สัมฤทธิ์ผลเพียงใด ตรงตามจุดประสงค์หรือไม่ การประเมินเบื้องต้นนี้อาจอยู่ในรูปของการทดสอบแบบข้อเขียน ปากเปล่า การทำงาน ปฏิกริยาตอบสนองต่อคำถามง่าย ๆ เพื่อให้รู้ถึงความต้องการและความสนใจ

4.การกำหนดกิจกรรม (Enabling Activities) คือ การกำหนดแนวทางและวิธี เพื่อไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นด้วย

5.การประเมินขั้นสุดท้าย (Post - Assessment) เป็นข้อทดสอบเพื่อวัดผลการ เรียนหลังจากเรียนแล้ว

จากการศึกษาองค์ประกอบของชุดกิจกรรมจะเห็นได้ว่า นักการศึกษาได้กำหนด องค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้หลายรูปแบบและมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของชุดกิจกรรมโดยประยุกต์รูปแบบของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543: 1 -17) และ สุณีเยี หมาะประสิทธิ์ (2545: 5-6) ประกอบด้วย ส่วนนำ สารสำคัญ สารการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล บันทึกหลังสอน

2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรม

เสาวณีย์ ลีขาบัณฑิต (2528: 292 - 293) กล่าวถึง หลักการและทฤษฎีที่สำคัญ พื้นฐานในการสร้างชุดกิจกรรม คือ

1.ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) นักการศึกษาได้นำ หลักจิตวิทยาในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลมาใช้ เพราะถือว่าการสอนนั้นไม่สามารถปั้นผู้เรียน ให้เป็นแม่พิมพ์เดียวกันได้ในเวลาที่เท่ากัน เพราะผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนรู้ตามวิธีทางของเขา และใช้เวลาเรียนในเรื่องหนึ่ง ๆ แตกต่างกันไป ความแตกต่างเหล่านี้มีความแตกต่างในด้าน ความสามารถ สถิติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ด้วยเหตุผลที่ คนเรามีความแตกต่างกันดังกล่าว ผู้สร้างชุดกิจกรรมจึงพยายามที่จะหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดใน การที่จะทำให้ผู้เรียนอย่างบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในชุดนั้น ๆ ซึ่งวิธีที่เหมาะสมวิธี หนึ่งก็คือ การจัดการสอนรายบุคคลหรือการจัดการสอนตามเอกัตภาพหรือการศึกษาด้วยตนเองซึ่ง ล้วนแต่เป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.การนำสื่อประสมมาใช้ (Multi - Media Approach) เป็นการนำเอาสื่อการ สอนหลายประเภทมาใช้สัมพันธ์กันอย่างมีระบบ ความพยายามอันนี้ก็เพื่อจะเปลี่ยนแปลงการเรียน การสอนจากเดิมที่ยึดครูเป็นแหล่งให้ความรู้หลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนด้วยการ ใช้แหล่งความรู้จากสื่อประเภทต่าง ๆ

3.ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) จิตวิทยาการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเรียนได้

3.1 เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง

3.2 ตรวจสอบผลการเรียนของตนว่าถูกหรือผิดได้ทันที

3.3 มีการเสริมแรง คือ ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ ดีใจ ที่ตนเองทำได้ ถูกต้องเป็นการให้กำลังใจที่จะเรียนต่อไป ถ้าตนเองทำไม่ถูกต้องจะได้ทราบเวลาที่ถูกต้องนั้นคืออะไร

จะได้ไตร่ตรองพิจารณาทำให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดความท้อถอยหรือสิ้นหวังในการเรียน เพราะเขาจะมีโอกาสที่จะสำเร็จได้เหมือนคนอื่นเช่นกัน

3.4 เรียนรู้ไปที่ละขั้น ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง

4.การใช้วิธีการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เป็นการนำเอาการวิเคราะห์ระบบมาใช้โดยจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวัยของผู้เรียนทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดไว้ในชุดกิจกรรมจะสร้างขึ้นอย่างมีระบบ จะต้องมีการตรวจเช็คทุกขั้นตอนและทุกอย่างจะต้องสัมพันธ์สอดคล้องกันเป็นอย่างดี มีการทดลองปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเป็นที่เชื่อถือได้ จึงจะนำออกมาใช้

เคมป์และเดตัน (สูนีย์ เหมาะะประสิทธิ์. 2533: 18-23 ; อ้างอิงจาก Kemp; & Dayton. 1985: 13-14) ได้กล่าวถึง แนวความคิดทางทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ มีอยู่ 3 กลุ่มใหญ่ คือ

1.กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) เป็นกลุ่มที่ตีความพฤติกรรมมนุษย์ว่าเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนอง บางทีจึงเรียกว่าการเรียนรู้แบบ S-R สิ่งเร้าก็คือข่าวสารหรือเนื้อหาวิชาที่ส่งไปให้ผู้เรียนโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน โปรแกรมการเรียนการสอนอิงหลักการทฤษฎีนี้มาก โดยจะแตกลำดับขั้นของการเรียนรู้ออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ และเมื่อผู้เรียนเกิดการตอบสนอง ก็จะสามารถทราบผลได้ทันทีว่าเกิดการเรียนรู้หรือไม่ ถ้าตอบสนองถูกต้องก็จะมีเสริมแรง โปรแกรมการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลอิงทฤษฎีนี้มาก

2.กลุ่มเกสตัลท์ หรือสนาม หรือความรู้ความเข้าใจ (Gestalt, Field or Cognitive Theories) เป็นกลุ่มที่เน้นกระบวนการความรู้ความเข้าใจหรือการรับรู้ อย่างมีความหมาย ความเข้าใจและความสามารถในการจัดกระทำ อันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของพฤติกรรมมนุษย์ถือว่าการเรียนรู้ของมนุษย์นั้นขึ้นกับคุณภาพของสติปัญญา และความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์

3.กลุ่มจิตวิทยาทางสังคมหรือการเรียนรู้ทางสังคม (Social Psychology or Social Learning Theory) เป็นกลุ่มที่เริ่มได้รับความสนใจมากขึ้น ทฤษฎีนี้เน้นปัจจัยทางบุคลิกภาพ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ การเรียนส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการกระทำทางสังคม โดยเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรงหรือผ่านสื่อการเรียนการสอน

ทฤษฎีทั้งสามกลุ่มต่างมีความคล้ายคลึงหรือจุดเน้นเกี่ยวกับการออกแบบและการใช้สื่อการเรียนการสอนดังนี้ คือ

1.แรงจูงใจ (Motivation) หากนักเรียนมีความต้องการ ความสนใจ หรือความปรารถนาที่จะเรียนรู้ก็จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างให้นักเรียน

เกิดความสนใจโดยการเสนอสื่อการสอนที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ คือ จัดประสบการณ์หรือกิจกรรมในการเรียนรู้ ซึ่งมีความหมายน่าสนใจสำหรับนักเรียน

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) นักเรียนแต่ละคนมีอัตราและมีการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดสื่อการสอนจะต้องคำนึงถึงประเด็นนี้ด้วย

3. วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ (Learning Objectives) ในการจัดการเรียนการสอนหากนักเรียนได้รับทราบวัตถุประสงค์ในกาเรียนรู้ก็จะทำให้นักเรียนมีโอกาสบรรลุจุดประสงค์ได้มากกว่าที่ไม่ทราบ นอกจากนี้วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ยังช่วยในการวางแผนสร้างสื่อการเรียนการสอน คือทำให้ทราบว่าควรบรรจุเนื้อหาอะไรในสื่อ

4. การจัดเนื้อหา (Organization of Content) การเรียนรู้จะง่ายขึ้นหากมีการจัดลำดับเนื้อหาสาระในการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นและสมเหตุสมผล

5. การจัดเตรียมการเรียนรู้ที่มีมาก่อน (Prelearning Preparation) บางครั้งการเรียนรู้เนื้อหาสาระหนึ่ง ๆ จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีมาก่อน ดังนั้นการสร้างชุดกิจกรรมควรจะคำนึงถึงธรรมชาติและระดับการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม เพื่อที่จะจัดเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน

6. อารมณ์ (Emotion) การเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกของบุคคลพอ ๆ กับความสามารถทางสติปัญญา ดังนั้นในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนการสอนควรตอบสนองอารมณ์ ซึ่งก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เป็นสำคัญ

7. การมีส่วนร่วม (Participation) การเรียนรู้จะบังเกิดผลอย่างรวดเร็วและคงทนหากให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางสติปัญญาและทางกายภาพ และควรจัดเป็นเวลายาวนานว่าการเรียนรู้โดยการฟังหรือการดู

8. การสะท้อนกลับ (Feedback) การเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นหากนักเรียนได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจ

9. การเสริมแรง (Reinforcement) เมื่อนักเรียนบรรลุผลในการการเรียนรู้เนื้อหาสาระใดแล้วก็จะถูกกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป ซึ่งการเรียนรู้นี้เป็นรางวัลที่สร้างความเชื่อมั่นและส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในทางบวกแก่นักเรียน

10. การฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำ (Practice and Repetition) บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของความรู้และทักษะได้จะต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำอยู่เสมอซึ่งจะนำไปสู่ความคงทนในการเรียนรู้

11. การนำไปประยุกต์ใช้ (Application) ผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาของการเรียนรู้ก็คือ การเพิ่มความสามารถของแต่ละบุคคลในการประยุกต์หรือการถ่ายโยงการเรียนรู้คือสามารถนำไปปรับใช้กับปัญหาหรือสถานการณ์ใหม่

2.5 ลักษณะสำคัญของชุดกิจกรรม

ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี (2542: 146) ได้กล่าวถึงความสำคัญของชุดกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. มีจุดประสงค์ปลายทางที่ชัดเจน ที่ระบุทั้งเนื้อหา ความรู้ และระดับทักษะการเรียนรู้ที่ชัดเจนนั้นคือ จะต้องมียุทธศาสตร์ประจำชุดกิจกรรมที่ระบุไว้ชัดเจนว่าเมื่อผ่านการเรียนรู้จบชุดกิจกรรมนั้นแล้วนักเรียนต้องทำอะไรเป็นระดับใด
2. ระบุกลุ่มเป้าหมายชัดเจนว่า ชุดกิจกรรมดังกล่าว สร้างขึ้นสำหรับใคร
3. มีองค์ประกอบของจุดประสงค์ที่เป็นระบบเป็นเหตุและผล เชื่อมโยงกันระหว่างจุดประสงค์ประจำหน่วยและจุดประสงค์ย่อย
4. ต้องมีคำชี้แจง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์แต่ละระดับ
5. กรณีทำเป็นชุดการสอน ต้องมีคู่มือครูที่อธิบายวิธีการ เงื่อนไขการใช้ชุดและการเฉลยข้อคำถามทั้งหมดในกิจกรรม ประเมินผลสรุปแล้วองค์ประกอบของชุดกิจกรรมควรประกอบด้วย
 - 5.1 คู่มือครูซึ่งเป็นคู่มือและแผนการจัดการเรียนรู้ในการใช้ชุดกิจกรรม
 - 5.2 วัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรม
 - 5.3 คำชี้แจงเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 5.4 เนื้อหาสาระและสื่อ
 - 5.5 การประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.6 การสร้างคู่มือครู

คู่มือครูเป็นส่วนหนึ่งของชุดกิจกรรมที่ช่วยให้ครูมีความสะดวกในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 18-19) ได้อธิบายวิธีการสร้างคู่มือครูไว้ดังนี้

1. คำนำเป็นส่วนที่แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ผลิต เพื่อให้ผู้ใช้ได้เห็นคุณค่าของชุดกิจกรรม และเป็นการชี้แจงให้ผู้ใช้ทราบถึงคุณปัญหา จุดอ่อนและจุดเด่นต่างๆ ในกรณีที่ชุดกิจกรรมได้ผ่านการหาประสิทธิภาพมาแล้ว ควรบอกระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนออกเป็นค่าไว้ด้วย

2. ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม เพื่อกระตุ้นให้มีการตรวจตราวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ก่อนการนำไปใช้
3. คำชี้แจงสำหรับผู้สอน เป็นการกำหนดสิ่งที่ครูควรปฏิบัติ เพื่อจะได้ดำเนินการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. สิ่งสำหรับผู้สอนและผู้เรียนต้องเตรียม กำหนดสิ่งที่ครูและนักเรียนจะต้องจัดเตรียม และจัดหาไว้ล่วงหน้าก่อนสอน เช่น การไปยืมอุปกรณ์จากหน่วยงานอื่น การเตรียมวัสดุสิ้นเปลืองและสื่อการสอนอื่นที่มีได้เก็บไว้ในชุดการสอน
5. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน เป็นบทบาทที่ครูและนักเรียนควรปฏิบัติในเวลาเรียนผู้สอนควรจะต้องเป็นผู้ชี้แจงบทบาทของผู้เรียนให้ทราบก่อนใช้ชุดการสอนทุกครั้ง
6. การจัดห้องเรียน มีการอธิบายการจัดห้องเรียน พร้อมทั้งทำแผนผังแสดงศูนย์กิจกรรมต่างๆ
7. แผนการสอน เป็นส่วนที่กำหนดสิ่งต่อไปนีให้ผู้สอนได้ทราบ
 - 7.1 ความคิดรวบยอด
 - 7.2 จุดมุ่งหมาย ซึ่งควรจะเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
 - 7.3 โครงร่างของเนื้อหา
 - 7.4 กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 7.5 สื่อการสอน
 - 7.6 การประเมินผล
8. เนื้อหาสาระของชุดการสอน โดยจัดเรียงลำดับจากบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรคำถามของแต่ละศูนย์ตามลำดับ
9. แบบฝึกหัดปฏิบัติหรือกระดาศตอบคำถาม สำหรับผู้เขียนพร้อมเฉลย
10. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบทดสอบนี้ควรมีอยู่ในคู่มือครูด้วย เพื่อที่ผู้สอนจะได้นำไปพิมพ์ และอัดสำเนาแจกนักเรียนได้ตามจำนวนที่ต้องการ ในการเขียนคู่มือครูควรมีคำเนิ่งถึงสิ่งต่อไปนี้ด้วย
 - 10.1 ใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย
 - 10.2 วิเคราะห์ถึงปัญหาและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้สอนใช้ชุดการสอนได้อย่างดี
 - 10.3 ควรออกแบบคู่มือครูให้สวยงามน่าหยิบอ่าน
 - 10.4 ควรมีภาพหรือการ์ตูนประกอบ เพื่อให้ที่น่าสนใจ

10.5 หากเป็นเล่มควรทำปกให้สวยงามและทนทานต่อการใช้งาน เขียนหน้าปกให้เด่นชัด คู่มือวิชาเดียวกันสำหรับหน่วยต่างๆ ควรใช้สีเดียวกันเพื่อให้ง่ายต่อการชี้บ่งในภายหลัง

10.6 แม้จะกำหนดหัวข้อไว้ตามองค์ประกอบข้างต้นแล้วก็ตาม ผู้ทำคู่มืออาจตัดหรือเพิ่มหัวข้อได้ตามความเหมาะสม

สำหรับการสร้างคู่มือครูในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหลักการมาประยุกต์ใช้และพัฒนาคู่มือครูขึ้นมาโดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1) ชื่อกิจกรรม 2) คำชี้แจง 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) เวลา 5) เนื้อหา 6) กิจกรรม 7) สื่อ 8) คำเฉลยแบบฝึกหัดท้ายกิจกรรม

2.7 ศักยภาพของชุดกิจกรรมและคุณค่าของชุดกิจกรรม

ในการจัดการเรียนการสอนแม้ว่าจะมีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายแต่การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมนับว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอีกประเภทหนึ่งที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีศักยภาพและคุณค่าต่อการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงศักยภาพและคุณค่าของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

อุษา คำประกอบ (2530: 30) ได้กล่าวไว้ว่า คุณค่าของชุดกิจกรรมมี 5 ประการ ดังนี้

1. นักเรียนสามารถทดสอบตนเองก่อนว่า มีความสามารถอยู่ในระดับใด แล้วเริ่มต้นเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองยังไม่รู้ ทำให้ไม่ต้องเสียเวลากลับมาเรียนในสิ่งที่ผู้เรียนรู้แล้ว

2. นักเรียนสามารถ นำบทเรียนไปเรียนที่ไหนก็ได้ ตามความพอใจ ไม่จำกัดเวลา และสถานที่

3. เมื่อเรียนจบ ผู้เรียนสามารถทดสอบและทราบผลการเรียนของตนเองได้ทันที

4. นักเรียนมีโอกาสได้พบกับผู้สอนมากขึ้น เพราะผู้สอนเป็นผู้คอยให้คำปรึกษา

เมื่อมีปัญหาในขณะที่ใช้ชุดกิจกรรม

5. นักเรียนจะได้คะแนนเท่าไรขึ้นอยู่กับความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่มีการสอบตกสำหรับผู้เรียนไม่สำเร็จ แต่จะให้ผู้เรียนกลับไปศึกษาเรื่องเดิมใหม่จนได้ผลการเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานที่วางไว้

บุญเกื้อ ครอบหาเวช (2542: 95-96) ได้กล่าวถึงศักยภาพของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. ช่วยสร้างความสนใจ ผู้เรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอน จะประกอบกิจกรรมด้วยตนเองซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนสนใจต่อการเรียนตลอดเวลา

2. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี จากการศึกษาที่ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมด้วยตนเองสามารถเรียนได้ตามความสนใจ และตามอัตราการเรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

3. ส่งเสริมและฝึกหัดให้ผู้เรียน รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4. ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากการเรียนโดยใช้ชุดการสอนผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้บรรยายตลอดเวลามาเป็นผู้แนะนำ ช่วยเหลือ และใช้ชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ต่างๆ แทนครู ดังนั้นผู้เรียนสามารถได้อย่างประสิทธิภาพจากชุดการสอน ถึงแม้ว่าผู้สอนจะเป็นผู้ที่สอนไม่เก่ง

5. แก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดการสอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และตามโอกาสที่เอื้ออำนวยให้แก่ผู้เรียน ซึ่งมีความแตกต่าง

6. สร้างความพร้อม และความมั่นใจให้แก่ครู เพราะในการผลิตชุดการสอนนั้นได้จัดระบบการใช้สื่อการสอน ทั้งการผลิตสื่อการสอน กิจกรรม ตลอดจนข้อแนะนำการใช้สำหรับผู้สอน สามารถนำไปใช้ได้ทันที

7. ส่งเสริมการเรียนแบบต่อเนื่องหรือการศึกษาตลอดชีพ เพราะสามารถนำชุดการสอนไปใช้ในการเรียนด้วยตนเองได้ทุกเวลาและสถานที่

8. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ เพราะชุดการสอนได้ผลิตขึ้นโดยใช้วิธีระบบและกลุ่มผู้มีความรู้ความสามารถ มีการทดลองใช้จนแน่ใจว่าใช้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วจึงนำออกใช้แพร่หลาย

จากศักยภาพของชุดกิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวได้ว่าการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ชุดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองตามความรู้ความสามารถความสนใจมีความเป็นอิสระจากลักษณะทางบุคลิกภาพ ครูผู้สอนเป็นการเปลี่ยนบทบาทจาก ครูเป็นศูนย์กลาง ไปสู่การที่ครูเป็นเพียงคอยแนะนำให้ความช่วยเหลือ นอกจากนี้ชุดกิจกรรมที่ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ชุดกิจกรรมเป็นสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง

2.8 ประโยชน์ของชุดกิจกรรม

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524: 174) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมไว้ ดังนี้

1. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของครู ลดบทบาทในการบอกของครู

2. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะสื่อประสม ที่ได้จัดไว้ใน

ระบบ เป็นการแปรเปลี่ยนกิจกรรมและช่วยรักษาระดับความสนใจของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา

3.เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง ทำให้เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้
พิจารณาข้อมูลฝึกความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ

4.เป็นแหล่งความรู้ที่ทันสมัย และคำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้

5.ช่วยขจัดปัญหาการขาดครู เพราะผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง

6.ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ เพราะสามารถนำไปใช้ได้ตลอดเวลาและไม่
จำเป็นต้องใช้เฉพาะในโรงเรียน

สันทัด ภิบาลสุข และพิมพ์ใจ ภิบาลสุข (2525 : 199) ได้กล่าวถึง คุณค่าของชุด
กิจกรรมที่มีต่อการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1.ช่วยเพิ่มความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่ เพราะชุดกิจกรรมจะเปิด
โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนมากที่สุด

2.ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตัวเองและเรียนได้ตาม
ความสามารถความสนใจหรือความต้องการของตนเอง

3.เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วย
ตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4.ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกัน

5.ทำให้การเรียนรู้เป็นอิสระจากอารมณ์ของครูชุดกิจกรรมสามารถทำให้ผู้เรียน
เรียนได้ตลอดไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพหรือค้ำช่องทางอารมณ์มากน้อยเพียงใด

6.ช่วยให้การเรียนรู้เป็นอิสระจากบุคลิกภาพครู เนื่องจากชุดกิจกรรมช่วย
ถ่ายทอดเนื้อหาได้ ดังนั้น ครูที่พูดไม่เก่งก็สามารถสอนให้มีประสิทธิภาพได้

7.ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

8.ช่วยลดภาระ สร้างความพร้อม และความมั่นใจให้แก่ครู เพราะชุดกิจกรรม
ผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถนำไปใช้ได้ทันที

9.ช่วยขจัดปัญหาขาดแคลนครูชำนาญการ เพราะชุดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนได้
เรียนด้วยตนเองหรือต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย

10.ช่วยสร้างเสริมการเรียนแบบต่อเนื่องหรือการศึกษานอกระบบ เพราะชุด
กิจกรรมสามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตลอดเวลาทุกสถานที่

11.แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดกิจกรรมสามารถทำให้
ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจตามเวลาและโอกาสที่เอื้ออำนวยแก่
ผู้เรียนซึ่งแตกต่าง

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 192-193) ; ยุพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ตันบรรจง (2531: 17-18) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของชุดกิจกรรมไว้สอดคล้องกันว่า

1. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเข้ามาจนบทเรียนได้แจ่มกระจ่างยิ่งขึ้น
2. ช่วยลดภาระผู้สอน เพราะมีการจัดเตรียมตามลำดับขั้นเรียนเรียบร้อยแล้ว
3. ช่วยในการสอนผู้เรียนที่มีความสนใจและความสามารถแตกต่างกัน
4. ช่วยรักษามาตรฐานการเรียนรู้ เพราะผู้ที่เรียนจากชุดการเรียนการสอนจะได้รับความรู้ในมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งผิดจากการเรียนรู้จากครูต่างคนต่างสอน
5. มีการวัดและประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
6. สร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนรู้ต่อผู้เรียน

จากความคิดเห็นเรื่องคุณค่าและประโยชน์ของชุดกิจกรรมที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวมาข้างต้นนั้น พอสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น กล่าวคือ ในด้านการเรียนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นปกติ ให้มีส่วนร่วมในการเรียน สามารถพัฒนาการเรียนของตนเองได้อย่างเต็มที่ ส่วนด้านการสอนของครูนั้น ช่วยให้ครูสอนด้วยความมั่นใจและมีความพร้อมในการสอนมากขึ้น มีความสะดวกในการสอน เพราะไม่ต้องเสียเวลาในการเตรียมและผลิตสื่อการสอน ครูสามารถนำชุดกิจกรรมไปใช้สอนได้ทันทีในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำวิธีการต่างๆ มาประยุกต์รวมกันเพื่อสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรม

3.1 ขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรม

การพัฒนาชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อที่ใช้ประกอบการสอนที่พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการทดลองสอน โดยสร้างมาจากแนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งขั้นตอนการผลิตไว้ใกล้เคียงกันดังนี้

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522: 199-200) ได้แบ่งขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจจะกำหนดเป็นหมวดวิชา หรือ บูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอน โดยแบ่งเนื้อหาวิชาออกมาเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ใน 1 ครั้ง หรือ 1 สัปดาห์

3. กำหนดหัวข้อเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่าในการสอนแต่ละหน่วย ควรจะแบ่งประสบการณ์ออกมาเป็นกี่หัวข้อเรื่อง
4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ โดยจะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวข้อเรื่อง โดยสรุปรวมแนวคิด สาระและหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดวัตถุประสงค์ โดยให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อน จากนั้นจึงเปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะ เป็นแนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง การตอบคำถาม การเขียนภาพการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น
7. กำหนดแบบประเมินผล โดยต้องออกแบบการประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้การสอบแบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอน ทั้งสิ้นเมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวข้อเรื่องแล้วก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่อง ที่เตรียมไว้ ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพเรียกว่า "ชุดการสอน"
9. หาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมี ประสิทธิภาพในการสอนผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้าโดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล
10. การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอนและระดับการศึกษา โดยกำหนด ขั้นตอนการใช้ดังนี้
 - 10.1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน
 - 10.2 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
 - 10.3 ชั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ชั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือแบ่งกลุ่ม ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
 - 10.4 ชั้นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ
 - 10.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปแล้ว

จากข้อความข้างต้นผู้วิจัยได้นำขั้นตอนต่างๆ มาประยุกต์เข้าด้วยกันและสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ โดยกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือตามเนื้อหาวิชา

2. กำหนดหน่วยการสอน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและเวลา

3. กำหนดหัวเรื่อง ให้มีความน่าสนใจ และตรงกับเนื้อหา

4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ โดยการชี้แนะว่าจะสอนไปในทิศทางใด

5. กำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการที่จะวัดพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของผู้เรียน

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นส่วนที่สำคัญมากเพราะเป็นกิจกรรมที่จัดให้กับผู้เรียน

ได้ลงมือปฏิบัติและค้นคว้า

7. กำหนดแบบประเมินผล เพื่อวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่เกิดจากการใช้ชุดกิจกรรม

8. เลือกและผลิตสื่อการสอนโดยการเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหา

9. หาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเพื่อคุณสมบัตินี้ของชุดกิจกรรมว่ามีคุณภาพหรือไม่

10. การใช้ชุดกิจกรรม เป็นการนำไปทดลองเรียนกับนักเรียน

3.2 การใช้ชุดกิจกรรม

เพื่อให้การใช้ชุดกิจกรรมในการเรียนการสอนประสบความสำเร็จความมุ่งหวัง วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 192) ได้เสนอว่า การใช้ชุดกิจกรรมจะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อ มีการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และมีข้อควรคำนึงดังต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง

2. ให้นักเรียนมีโอกาสได้ทราบผลการกระทำทันทีจากกิจกรรมการเรียนการสอน

3. เสริมแรงนักเรียนจากประสบการณ์ที่เป็นความสำเร็จอย่างถูกต้องตามขั้นตอน

การเรียนรู้

4. คอยชี้แนะแนวทางตามขั้นตอนในการเรียนรู้ตามที่ครูได้วิเคราะห์และ

กำหนดความสามารถพื้นฐานของนักเรียน

นอกจากนี้ รุ่งทิวา จักรกร (2527: 91) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการนำชุดกิจกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนว่า

1. การทดสอบก่อนเรียน เพื่อดูพฤติกรรมเบื้องต้นอันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ของ

นักเรียน

2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เนื่องจากการนำเข้าสู่บทเรียนเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนกระตือรือร้น มีความต้องการที่จะเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิคของครูสอนด้วย ในการที่จะนำเข้าสู่บทเรียนให้เข้าใจ

3. ชี้นำประกอบกิจกรรม ครูต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจในการทำกิจกรรมก่อนลงมือทำการสอน

4. สรุปบทเรียน ครูนำในการสรุปบทเรียน ซึ่งอาจทำได้โดยการถามหรือให้นักเรียนเล่าสรุปความเข้าใจ หรือทำกิจกรรมอื่นที่ทำให้แน่ใจว่านักเรียนได้เรียนรู้มโนคติหรือหลักการตามที่กำหนด

5. ประเมินผลการเรียน โดยทำข้อสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อประเมินดูว่านักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนในกรณีที่ไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดข้อใดข้อหนึ่ง ถ้านักเรียนผ่านจุดประสงค์หมดทุกข้อก็ให้เรียนก้าวหน้าต่อไป

จากการศึกษาเอกสารสรุปได้ว่า ในการนำชุดกิจกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จนั้น สิ่งสำคัญควรคำนึงถึงคือ การส่งเสริมการเรียนรู้ และหลักการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่จะส่งผลดีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และนอกจากนั้นครูผู้สอนต้องคำนึงถึงลำดับขั้นตอนของชุดกิจกรรมเป็นสำคัญ การดำเนินกิจกรรมต้องเป็นไปตามขั้นตอนที่ว่าไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อให้ชุดกิจกรรมได้แสดงผลสัมฤทธิ์อย่างเต็มที่

3.3 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และ สุดา สิ้นสกุล (2523: 134) กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมว่า มาจากคำในภาษาอังกฤษ คือ “Developmental Testing” หมายถึง การนำชุดกิจกรรมไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อปรับปรุงแล้วนำไปสอนจริง นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

3.3.1 ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพ

อิทธิพร ศรียมก (2525: 246 - 252) กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. เพื่อความมั่นใจว่า ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีคุณค่า
2. เพื่อความแน่ใจว่า ชุดกิจกรรมนั้นสามารถทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง

3. ถ้าจะผลิตชุดกิจกรรมออกมาเป็นจำนวนมาก การทดลองหาประสิทธิภาพจะเป็นหลักประกันว่าเมื่อผลิตออกมาแล้วจะใช้ได้ผล มิฉะนั้นจะเสียเงิน เสียแรง และเสียเวลา เพราะผลิตออกมาแล้วใช้ประโยชน์ไม่ได้เลย

สุदारัตน์ ไผ่พงศาวงศ์ (2543: 56-57) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมว่า

1. เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา และเสียเงินลงทุน เพราะในการสร้างชุดกิจกรรมแต่ละครั้งต้องสิ้นเปลืองเงินทุนมาก ถ้าผลิตชุดกิจกรรมโดยไม่หาประสิทธิภาพก่อน แล้วนำไปใช้อาจทำให้ไม่ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้

2. ชุดกิจกรรมจะทำหน้าที่สอน โดยที่สร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง ยางครั้งต้องศึกษาความรู้ด้วยตนเอง บางครั้งต้องสอนแทนครู ดังนั้น ก่อนนำชุดกิจกรรมไปใช้ครูจึงควรมั่นใจว่าชุดกิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพในการทำให้นักเรียนเกิดความรู้จริง การหาประสิทธิภาพตามลำดับขั้นจะช่วยให้ได้ชุดกิจกรรมที่มีคุณภาพและทำให้การสอนบรรลุความสำเร็จ

3. การทดสอบหาประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจว่า เนื้อหาสาระที่บรรจุลงในชุดกิจกรรมเหมาะสม เข้าใจง่ายอันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น และเป็นการประหยัดแรงสมอง แรงงานเวลา และงบประมาณในการเตรียมต้นฉบับ

3.3.2 การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

ในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนั้น จำเป็นจะต้องมีเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิภาพจึงเกิดแนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการทดลองประสิทธิภาพของชุดการเรียนหรือสื่อหลายแนวด้วยกัน บางแนวคิดใช้เกณฑ์พัฒนาการของผู้เรียนเป็นหลัก บางแนวคิดใช้เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ย หรือบางแนวใช้เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทดสอบหลังเรียนโดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งกลุ่ม กับคะแนนทดสอบหลังเรียนโดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งกลุ่มในแต่ละจุดประสงค์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นหลักจึงได้เลือกใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ 2 เกณฑ์ คือ เกณฑ์พัฒนาการของผู้เรียน โดยการศึกษาพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์และเจตคติของผู้เรียน ก่อนและหลังเรียน และเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ย ซึ่งการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมขั้นสุดท้าย โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละของผลเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ ดังนั้น E_1 / E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เช่น 80/80 และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 เป็นต้น การกำหนดเกณฑ์ E_1 / E_2 โดยปกติถ้าเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักจะตั้งไว้ 80/80 หรือ 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะมักจะตั้งต่ำกว่านี้ เช่น 75/75

การหาค่า E_1 และ E_2 ใช้วิธีการคำนวณหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตรต่อไปนี้
(เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528 : 295)

$$E_1 = \frac{\left(\frac{\sum X}{N}\right)}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดกิจกรรมคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัด และหรือกิจกรรมการประกอบการเรียนรู้ระหว่างเรียน

$\sum X$ คือ คะแนนรวมจากการทำแบบฝึกหัด และหรือการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน

A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด และหรือกิจกรรมการเรียนรู้

N คือ จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\left(\frac{\sum F}{N}\right)}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวนักเรียนหลังจากการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม) คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน และหรือประกอบกิจกรรมหลังเรียน

$\sum F$ คือ คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน และหรือการประกอบกิจกรรมหลังเรียน

A คือ คะแนนเต็มของการสอบหลัง และหรือกิจกรรมหลังเรียน

N คือ จำนวนผู้เรียน

3.3.3 การยอมรับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

เกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมที่ผลิตได้นั้นกำหนดได้ 3 ระดับ

(ฉลองชัย สุรวัฒนบุญรัตน์.2528: 215) คือ

1.สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีค่าเกินกว่า ร้อยละ 2.5 ขึ้นไป

2.เท่ากับเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่เกินร้อยละ 2.5

3.ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การยอมรับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมที่ระดับความผิดพลาดร้อยละ ± 2.5 โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

- 1."สูงกว่าเกณฑ์" เมื่อชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพตั้งแต่ 82.5/82.5 ขึ้นไป
- 2."เท่ากับกับเกณฑ์" เมื่อชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพ 80/80
- 3."ต่ำกว่าเกณฑ์" เมื่อชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่า 77.5/77.5

3.3.4 การทดลองหาประสิทธิภาพ

เมื่อผลิตชุดกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต้องนำชุดกิจกรรมไปทำการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพ ตามขั้นตอนดังนี้

1.การทดลองแบบเดี่ยวหรือแบบหนึ่งต่อหนึ่ง หรือ (1:1) คือ ทดลองกับผู้เรียน 1 คน โดยใช้เด็กที่มีสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง ให้เรียนรู้จากชุดกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบปฏิบัติดังนี้

- 1.1 ตอบแบบทดสอบก่อนเรียน (pre - test)
- 1.2 เรียนจากชุดกิจกรรมจนจบบทเรียน
- 1.3 ทำแบบฝึกหัดในบทเรียนไปพร้อมในขณะที่เรียน
- 1.4 ตอบแบบทดสอบหลังเรียน (post - test)

จากนั้นนำผลที่ได้รับมาพิจารณาปรับปรุงส่วนที่เห็นว่าเป็นข้อบกพร่อง เช่น เนื้อหาสื่อต่าง ๆ แบบทดสอบต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้นและนำผลที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้นโดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองแบบเดี่ยวจะมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์

2.การทดลองแบบกลุ่มเล็ก หรือ (1 : 10) คือ ทดลองกับผู้เรียน 6-10 คน โดยใช้เด็กที่มีสติปัญญาอยู่ในระดับ สูง ปานกลาง และต่ำ จากนั้นดำเนินการเหมือนกับ การทดลองแบบเดี่ยว แล้วนำผลที่ได้มาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3.การทดลองภาคสนาม หรือ กลุ่มใหญ่ คือ ทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้นที่มีจำนวนตั้งแต่ 30 -100 คน โดยนำชุดกิจกรรมที่พัฒนามาจากการทดลองแบบเดี่ยวและการทดลองแบบกลุ่มเล็กมาใช้สอนกับกลุ่มนี้โดยเริ่มกระบวนการเหมือนกับการทดลองทั้งสองครั้งดังกล่าว เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้วนำผลมาคำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์อีกครั้ง ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 2.5 ก็ยอมรับแต่ถ้าแตกต่างกันมากต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมใหม่โดยยึดหลักความเป็นจริง และในการทดลองครั้งนี้จะมีการวัดเกณฑ์พัฒนาการของผู้เรียนด้วยโดยจะทำการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนซึ่งผลที่ได้ก็จะเป็นการรับประกันประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมไว้ที่ระดับ 80/80 หมายถึง คุณภาพของชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อนำไปสอนแล้วทำให้บรรลุจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ตามเกณฑ์ 80/80 โดยมีความหมาย ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนจาก ชุดกิจกรรมคิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของแต่ละกิจกรรม

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของการเรียนรู้ ที่นักเรียนได้รับจากการเรียน ด้วยชุดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยคิดจากการทำแบบทดสอบย่อยประจำชุดหลังเรียน

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

4.1.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาหาความรู้ เป็นทักษะที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวันเพราะการอ่านเป็นการแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน ก่อให้เกิดความเข้าใจแนวคิด อารมณ์และจินตนาการ นอกจากนี้การอ่านมีบทบาทที่สำคัญในการศึกษาเล่าเรียน ด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสามารถทางการอ่านทั้งสิ้น และการอ่านยังเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อความหมาย ที่เราใช้ในชีวิตประจำวัน ได้มีนักการศึกษาที่สนใจการอ่านและให้ความหมายไว้ดังนี้

การอ่าน มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 1364) ว่า อ่าน ก. ว่าตามตัวหนังสือ, จากตัวหนังสือ สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ, ตีความ, คิด, นับ (ไทยเดิม) ว. ที่แต่งขึ้นให้อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ในคำว่าหนังสืออ่านเล่น

นอกจากความหมายตามพจนานุกรมแล้ว ยังมีผู้ให้ความหมายการอ่านไว้ดังนี้

ประภา เบญจเทพศรีมี (2545: 11) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การตีความ ประสพการณ์หรือสัญลักษณ์ ซึ่งมีทั้งความแตกต่างกัน แต่ส่วนใหญ่จะมองว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อน เป็นการสื่อความหมายระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน ผู้เขียนมีหน้าที่ถ่ายทอดทุกสิ่ง ทั้งความคิด อารมณ์ ความต้องการออกมาเป็นตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ เพื่อให้ผู้อ่านแปลความหมายให้ได้ความหมายตรงกับผู้เขียนต้องการ หรือรู้ดีกร่วมกับผู้เขียน

สนิท สัตโยภาส (2545: 92) ให้ความหมายของการอ่าน คือ การท่องดูตัวอักษร แล้วถ่ายทอดจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิดจากนั้นจึงนำความรู้ ความคิด หรือสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ เมื่อถึงเวลาอันควร

ชรินทิพย์ ธัญญลักษณ์ (2546: 15) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ ทางภาษาออกมาเป็นภาพแห่งความคิด เพื่อให้เข้าใจตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้เขียนแล้วนำความรู้ที่ได้มาใช้ตามต้องการของผู้อ่าน

มณีวรรณ วริฑุม (2546: 10) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ กระบวนการซับซ้อนของการสื่อความหมายจากสัญลักษณ์หรือตัวอักษรระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำความหมายนั้นๆ ไปใช้ประโยชน์ได้

มงคล จำศรี (2547: 10) กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการแปลความหมายจากตัวอักษร สัญลักษณ์ คำ กลุ่มคำหรือวลี และประโยค ออกเป็นความคิดอย่างมีเหตุผล โดยอาศัยความสามารถในการแปลความ การตีความ การจับใจความสำคัญ และการสรุปความ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างมีจุดมุ่งหมาย

ยุวดี วงศ์สุวรรณ (2547: 12) ให้ความหมายการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการสื่อสาร ซึ่งผู้อ่านต้องแปลความหมายจากสัญลักษณ์ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมและความรู้ทางภาษานำมาผ่านกระบวนการทางความคิด จึงจะสามารถแปลความหมายได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้ผู้อ่านแปลความหมาย ได้รับความหมายตรงกับที่ผู้เขียนต้องการหรือรู้สึกร่วมกับผู้เขียน

ประไพ พูลภาพ (2551: 22) กล่าวถึง ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน เป็นกระบวนการแปลความ ตีความ ของผู้อ่าน จากผู้เขียนคือหนังสือ แล้วสรุปความเป็นสาระสำคัญนำไปใช้ประโยชน์ได้

จากความหมายของการอ่าน ของนักวิชาการหลายท่าน พอสรุปได้ว่า การอ่านเป็น กระบวนการแปลความหมาย ตีความ จากตัวอักษร การจับใจความสำคัญ และการสรุปความ แล้วถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผล และสรุปความจนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง และนำไปใช้ประโยชน์ได้

4.1.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับครูผู้สอนอ่าน ในการกำหนดจุดประสงค์การอ่านของนักเรียน ต้องจัดให้เหมาะสมกับระดับชั้น อายุ และความสามารถ เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำความคิดจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ความสำคัญของการอ่าน นักการศึกษาหลายท่านได้เน้นให้เห็นว่า การอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา ผู้ที่อ่านได้เร็วเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ตลอด จัดได้ว่าเป็นผู้มีความสามารถในการอ่านสูง ดังเช่นนักวิชาการต่อไปนี้

กรมวิชาการ (2545 ก: 188) ให้ความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านกับการพูดเป็นการใช้ทักษะทางภาษาที่ต่างกัน แต่มีส่วนที่มีความสัมพันธ์กัน การอ่านให้ถูกต้องทำให้พูดได้ถูกต้อง การอ่านที่ชัดเจนทำให้สามารถพูดได้ชัดเจน การอ่านแตกฉานทำให้การพูดจาฉะฉาน และความคิด

ก็ปราดเปรื่อง การพูดเป็นการแสดงความสามารถและความเป็นตัวตนที่เด่นชัดของมนุษย์คนที่พูดเก่ง พูดดี ย่อมประสบความสำเร็จในชีวิต ครูจึงต้องพยายามสอนเด็กให้พูดเป็น คือ รู้จักใช้คำพูดที่ถูกต้อง เรียบเรียงได้ถูกต้องเลือกสรรคำได้ถูกต้องทั้งด้านความหมาย และระดับภาษาที่สำคัญต้องออกเสียงได้ถูกต้อง ความสามารถในการพูดภาษากลางหรือภาษาประจำชาติได้เป็นศักดิ์ศรีที่ทำให้ได้รับในสังคมทุกระดับ ครูจึงต้องสนใจ ยอมสละเวลาเพื่อฝึกให้เด็กสามารถใช้ภาษาประจำชาติได้ถูกต้องตั้งแต่แรก การที่สามารถควบคุมการออกเสียงให้ถูกต้องตั้งแต่แรกก็ยากที่จะมาแก้ไขในภายหลัง และเด็กก็จะเสียใจไปจนตลอดชีวิตว่า ไม่สามารถพูดภาษาประจำชาติของตนเองได้ถูกต้อง

ประกา เบญจเทพวิศรี (2545: 13) ให้ความสำคัญของการอ่านว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้แสวงหาความรู้ พัฒนาความคิด ช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพ ช่วยแก้ปัญหาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้รับความเพลิดเพลิน ได้พักผ่อนสนองความพอใจของตนสามารถพัฒนาตน พัฒนาอาชีพและพัฒนาต่อไป

นับว่าการอ่านมีความสำคัญยิ่งในชีวิตประจำวันของคนเรา เนื่องจากเราใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารเพิ่มพูนประสบการณ์ของตนเอง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนเนื่องจากการอ่านเป็นความสามารถขั้นพื้นฐานที่สำคัญ นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับทักษะการอ่าน

4.1.3 ความพร้อมในการรับสารด้วยการอ่าน

ความพร้อมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ดังที่ บันลือ พุกกะวัน(2534: 16) ได้กล่าวสรุปถึงองค์ประกอบแห่งความพร้อมในการอ่านว่า องค์ประกอบแห่งความพร้อมในการอ่านประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1. ความพร้อมทางร่างกาย ได้แก่ รูปร่าง ขนาด ส่วนสูง น้ำหนัก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญเติบโตของร่างกาย โดยที่ กรมอนามัย โรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข กำหนดเกณฑ์เฉลี่ยไว้ นอกจากนี้ ยังเน้นถึงการใส่สายตา หู ความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อ มีการทรงตัว การกวาดสายตา

2. ความพร้อมทางสมอง ได้แก่ ความสามารถในการจำ การตีความ

3. ความพร้อมทางอารมณ์และสังคม

4. ความพร้อมทางจิตวิทยา

5. ความพร้อมทางพื้นฐานประสบการณ์

สมพร มั่นตะสูตร (แพ่งพิพัฒน์) (2540: 30) ได้กล่าวถึงความพร้อมในการอ่านว่า เกิดความพร้อมทางกาย ทางสมอง ทางสังคม ทางอารมณ์ ทางภาษาและคำพูด และทาง

ประสบการณ์อันจะช่วยให้อ่านสามารถรับรู้สารจากการอ่านได้เป็นอย่างดีตั้งแต่วัยต้นของชีวิต และจะสามารถพัฒนาคุณภาพการอ่านได้มากขึ้นตามวัยและประสบการณ์ของผู้อ่านแต่ละคน

ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2542: 55) ได้กล่าวถึงความพร้อมทางการอ่านไว้ว่า เป็นการเตรียมตัวอย่างดีเพื่อการอ่านมีความรู้สึกรักดีและเต็มใจจะอ่าน ผู้อ่านจะประสบความสำเร็จในการอ่านมากน้อยเพียงใดอยู่ที่ความพร้อมในการอ่านของแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการคือสมอง ร่างกาย อารมณ์ สังคม และประสบการณ์

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542:12) ได้กล่าวไว้ว่าความพร้อมในการอ่านเป็นคุณลักษณะของเด็กที่พร้อมจะเริ่มอ่านเมื่อใดก็ตามที่ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กพัฒนาถึงระดับสูงสุดมีประสบการณ์ทางภาษาเหมาะสมกับระดับอายุก็พร้อมที่จะเริ่มต้นอ่านนั่นเองดังนั้น การอ่านผู้อ่านจะต้องมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ประสบการณ์ทางภาษา อันจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่านและประสบความสำเร็จต่อการเรียนในที่สุด

4.1.4 หลักทฤษฎีและหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

หลักทฤษฎีการอ่าน นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่านไว้ได้แก่ ทฤษฎีการจัดลำดับข้อความและวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อความเป็นทฤษฎีที่มีผลต่อการอ่าน ดังนี้

สมิตรา อังวัฒนกุล (2527: 108 - 110) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านที่เน้นพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองต่อสิ่งเร้าจะทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น ดังนั้นการอ่านจึงเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่มีการจัดลำดับไว้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งหมายถึงการอ่านต้องประกอบด้วยทักษะเบื้องต้น และทักษะที่เป็นพื้นฐานก็จะถูกหลอมรวมเข้าด้วยกัน โดยผ่านกลวิธีการฝึกให้นักเรียนแยกแยะได้ว่าส่วนใดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอักษรและส่วนใดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

2. การอ่านที่เน้นความรู้ความเข้าใจทฤษฎีความรู้ความเข้าใจมีแนวคิดว่าพฤติกรรมทุกอย่างต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ ประสบการณ์ในการเรียนรู้ การรู้จักสะสมความรู้ และการนำไปใช้ ดังนั้นทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ จึงเป็นหน้าที่ของสมองส่วนกลางในการตีความตัวแปรต่างๆ การเรียนรู้จึงขึ้นอยู่กับความรู้จักเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมและแสดงออกอย่างเหมาะสม

แมนมาส ขวลิต (2528: 9) ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอ่านเบื้องต้น ดังนี้

1. อย่าเริ่มด้วยการอ่านขั้นสูงเกินสติปัญญา
2. อ่านตามความสนใจและรสนิยม
3. อย่าฝืนอ่าน ต้องมีความสุขในการอ่าน
4. พัฒนาการอ่านตามระดับความรู้

5. อ่านเรื่องเดียวกันหลายครั้งจะได้รสต่างกัน
6. เลือกว่างานเขียนของนักเขียนอาวุโสที่มีทัศนะตรงกัน
7. อ่านได้ทุกเวลา
8. ต้องอ่านด้วยวิจารณญาณ
9. อย่าเบื่อง่ายต้องมีเหตุผลของตนเอง

หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

การที่นักเรียนจะบรรลุถึงพฤติกรรมการเรียนด้านการอ่านนั้นผู้สอนควรคำนึงหลักจิตวิทยาบางประการในการอ่านด้วย จึงมีนักจิตวิทยาได้กล่าวถึงหลักจิตวิทยาการอ่านไว้ ดังนี้

สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2523: 99) ได้กล่าวไว้และสรุปได้ว่า ครูควรคำนึงความพร้อมของนักเรียน ซึ่งแต่ละคนจะมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันก่อนเรียนจึงควรเตรียมโดยการทดสอบและเตรียมความพร้อมด้านอื่นๆด้วยเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นก่อน รวมทั้งความแน่ใจของนักเรียนที่มีต่อการอ่านเรื่องราวด้วย ฉะนั้นครูจึงควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539: 99) ได้กล่าวไว้และสรุปได้ว่าครูควรคำนึงถึงความพร้อมของนักเรียน นักเรียนแต่ละคนจะมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันก่อนเรียนจึงควรเตรียมโดยการทดสอบและเตรียมความพร้อมด้านอื่นๆด้วยเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นก่อน รวมทั้งความแน่ใจของนักเรียนที่มีต่อการอ่านเรื่องราวด้วย ฉะนั้นครูจึงควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ความหมายของการอ่าน ความสำคัญของการอ่าน ความพร้อมในการรับสารที่อ่าน หลักทฤษฎีและหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้นำความรู้จากการศึกษามาทำให้เกิดความเข้าใจการอ่านของนักเรียน ออกมาเป็นชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ การรับสารด้วยการอ่านต้องอาศัยความพร้อมของผู้อ่านเป็นสำคัญซึ่งประกอบด้วยความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและประสบการณ์ นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วยังต้องมีการเตรียมความพร้อมทางด้านการจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้ดึงดูดความสนใจ เพื่อเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมจึงจะทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านได้ดีขึ้น ทฤษฎีการอ่านและจิตวิทยาการอ่านที่มีนักทฤษฎี และนักการศึกษา การอ่านเกิดจากการทำงานเกี่ยวพันกันความพร้อมในการอ่านได้แก่ตัวของนักเรียน และสภาพแวดล้อม และนำความรู้ที่นักเรียนมีอยู่มาจัดความรู้ให้สัมพันธ์กัน เน้นการเชื่อมโยงเป็นโครงสร้างความรู้หรือแบบแผนความรู้ จะนำมาช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านได้อย่างลึกซึ้งและนำไปใช้เป็นหลักในการอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อให้เกิดผลดี

4.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์

4.2.1 ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

กรมวิชาการ (2539 ข: ต) อธิบายถึงการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า เป็นการอ่านเพื่อประเมินสิ่งที่อ่าน ตัดสินว่าถูกหรือผิด หรือหาคุณค่าในสิ่งที่อ่าน อ่านเพื่อหาความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น ข้อเท็จจริงกับจินตนาการ หรือสามารถบอกได้ว่า ข้อความใดเป็นข้อความแสดงถึงการโฆษณาชวนเชื่อ

ชวาล แพร์ตกุล (2520: 257) ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้คือ ความสามารถในการแยกสิ่งที่เป็นส่วนย่อยๆตามหลักการและกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้เพื่อค้นหาความจริงต่างๆที่ซ่อนแฝงอยู่ในเรื่องราวนั้นๆ

เดอริคิน (Durkin. 1974: 358) ได้สรุปไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านโดยใช้วิจารณญาณของผู้อ่าน ซึ่งเกิดจากการมีปฏิริยาตอบสนองต่อเรื่องที่อ่านเป็นผลให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจอย่างทราบซึ่งจนสามารถวิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้

ควอนแนท (Quanat. 1977: 110) ได้กล่าวถึงการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า เป็นการอ่านที่ผู้อ่านจำเป็นต้องใช้ยุทธศาสตร์การคิดเพื่อประกอบการคิดพิจารณาตัดสิน และประเมินค่าสิ่งที่อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ สนิท ตั้งทวี (2529: 123) ได้ให้ความคิดเห็นว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้อ่านต้องใช้สติปัญญาทางทะเลสิ่งทีอ่านได้ทั้งหมดคือ ต้องเข้าใจความคิดของผู้เขียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียน และสรุปความคิด จับใจความสำคัญ ตลอดจนอธิบายขยายความได้

4.2.2 จุดมุ่งหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

สมบัติ มหาเศศ (2523: 53) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้แสดงออกทางด้านการคาดหวัง อ่านแล้วสามารถบอกได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นต่อชุมชน สถานที่ต่างๆเช่นอ่านเรื่องการพยากรณ์อากาศเรื่องฝนแล้งการทำลายป่าไม้เหล่านี้เป็นต้น โดยผู้อ่านอ่านแล้วบอกได้ทันทีว่าจะมีผลดีผลร้ายต่อเรื่องหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง

2. เพื่อหาผลที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะการอ่านที่ต้องอ่านติดต่อกันจึงจะทราบผลเช่น การอ่านข่าวการฆ่าและฆ่าแหละศพนักศึกษาแพทย์ เป็นต้น

3. เพื่อฝึกการอ่านในชีวิตประจำวัน อ่านแล้วเกิดปัญหาสงสัย ทำให้มีการซักถามพ่อแม่ ครู ผู้ปกครอง การอ่านและการซักถามเป็นการฝึกฝนการอ่านให้มีการคิดเชิงวิเคราะห์ ดีขึ้น

4. อ่านเพื่อหาข้อถูก- ผิด เช่น ข่าวการเมือง การเปลี่ยนแปลงบุคคลสำคัญในประเทศ การรายงานต่างๆ ถ้าไม่แน่ใจหรือสงสัยก็ต้องไปค้นคว้าจากหนังสืออ้างอิงเพิ่มเติม

5. อ่านเพื่อวินิจฉัยว่าเรื่องใดโฆษณาสนับสนุนใคร อะไร อย่างไร โดยใช้ดุลพินิจอย่างรอบคอบ ปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องหาวิธีสอนให้นักเรียนมีทักษะในด้านนี้

เพราะเมื่ออ่านแล้วควรจะตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก ควรเชื่อหรือไม่ รู้จักเหตุผล รู้จักเปรียบเทียบได้

4.2.3 ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

เดอชองค์ (Dechant.1982: 372) ได้กล่าวถึง ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่าเป็นการอ่านเพื่อประเมินสิ่งที่อ่าน อ่านเชิงวิเคราะห์นั้นผู้อ่านต้องตรวจสอบความจริง ความสมเหตุสมผล ความเชื่อถือได้และความถูกต้องของสิ่งที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องสามารถแยกได้ว่าข้อความใดเป็นข้อเท็จจริงข้อความใดเป็นข้อคิดเห็น พยายามอ่านให้เข้าใจและรู้ทันการเขียนของผู้อ่าน

ตรีศิลป์ บุญขจร และถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล (2524: 584 – 589 ,679 - 684) กล่าวว่า เป็นการอ่านโดยใช้วิจารณ์ญาณ ประกอบด้วยการเข้าใจเนื้อหาของเรื่อง การรู้จักผู้เขียนการเข้าใจเนื้อหาของสารและการนำสารไปใช้

การเข้าใจเนื้อหาของเรื่อง หมายถึง การที่ผู้อ่านตีความให้เข้าใจแนวคิดโดยใช้ข้อมูลในเรื่องนั้นๆเป็นหลักฐานการจะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่แท้จริงได้นั้น ต้องเข้าใจสิ่งต่างๆ ดังนี้ เข้าใจความหมายของคำ เข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้เขียน เข้าใจความคิดและความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ ตลอดจนรู้จักการเปรียบเทียบสำนวนโวหารต่างๆ

การรู้จักผู้เขียน จำเป็นมากเพราะจะทำให้เข้าใจในความหมายที่แอบแฝงอยู่ได้ดียิ่งขึ้นการสังเกตเห็นและสามารถเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูลและความหมาย การสังเกตและบอกได้ว่าประโยคใดหรือตอนใดเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ การรู้ว่าส่วนใดเป็นเหตุส่วนใดเป็นผล การเข้าใจลักษณะพฤติกรรมและความคิดของตัวละครหรือบุคคลในเรื่อง

การนำไปใช้ หมายถึง การเห็นชัดเจนว่าข้อมูลและความคิดเห็นจากแหล่งอื่นๆ มีความสัมพันธ์กับข้อความที่กำลังอ่านนั้นอย่างไรบ้าง ผู้อ่านอาจรวมความคิดจากสองหรือสามเข้าด้วยกัน สร้างเป็นข้อสรุปหรือหลักการเพื่อนำไปใช้ต่อไป

การอ่านด้วยหลักเหตุผล เป็นการอ่านเชิงวิเคราะห์ระดับสูงขึ้นไปอีก คือ ต้องรู้เท่าทันความถูกผิดของเหตุผลที่แฝงอยู่ในความหมายของสารนั้นด้วย แล้วจึงประเมินค่าของสิ่งที่อ่านนั้นว่าเหมาะสมหรือไม่ ถูกต้องหรือไม่ ควรเชื่อถือได้เพียงไร การอ่านด้วยหลักเหตุผลต้องอาศัยทักษะหลายทักษะ เช่น ทักษะการพิจารณาความจริง และความไม่จริง การพิจารณาข้อมูลและความคิด การรู้เท่าทันการโฆษณาชวนเชื่อ และการรู้เท่าทันการใช้เหตุผลที่ไม่ถูกต้องต่างๆโดยสิ้นเชิง ซึ่งจะเห็นว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์นั้น มิใช่เป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจเพียงอย่างเดียว แต่ต้องการความลึกซึ้งมากกว่านั้น กล่าวคือ ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านเป็นเบื้องต้นซึ่งจำเป็นต้องใช้ทักษะสำหรับการอ่านโดยทั่วไป นอกจากนั้นผู้อ่านยังต้องรู้จักประเมินความคิดของ

ผู้เขียนซึ่งมิได้ระบุไว้ตรงๆ หากผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณตัดสินใจเอาเองตามความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านเมื่อเข้าใจแนวคิดของผู้เขียนแล้วผู้อ่านก็สามารถวิเคราะห์แนวคิดนั้นๆ

สมิธ (Durr. 1957: 110 – 112 ; citing Smith. n. d.) กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นระดับการอ่านที่ผู้อ่านต้องมีพื้นฐานความสามารถเข้าใจความหมายระดับที่ 1 คือ ระดับความเข้าใจด้านตัวอักษร และ 2 ระดับความเข้าใจขั้นตีความ ในระดับความเข้าใจขั้นวิเคราะห์วิจารณ์นี้ ผู้อ่านต้องใช้ความคิดของตนเข้ามาช่วยวิเคราะห์ ตัดสินและประเมินค่า สิ่งที่อ่านด้านคุณภาพคุณค่าและความถูกต้อง

เบอร์มิสเตอร์ (Burmister. 1974: 147-148) กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านระดับการวิเคราะห์ไว้คือ ความสามารถในการแยกแยะองค์ประกอบย่อยที่รวมกันเป็นส่วนใหญ่ เช่น การวิเคราะห์โฆษณาชวนเชื่อว่าใครเป็นผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายใดในการเขียน ใช้เทคนิคการเขียนอย่างไร

4.2.4 ความพร้อมสำหรับการอ่านเชิงวิเคราะห์

ในการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ครูจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถในด้านต่างๆ ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ก็จะพัฒนาขึ้น ฮอลล์แมน (Hallman. 1967 : 138) ได้สรุปความสามารถเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการอ่านไว้ ดังนี้

1. ความสามารถในการจำความหมายของคำ
2. ความสามารถในการเลือกความหมายที่เหมาะสมกับคำ
3. ความสามารถในการทำความเข้าใจเปรียบเทียบ
4. ความสามารถในการทำความเข้าใจแนวคิดหลักของผู้เขียน
5. ความสามารถในการย่อหรือเขียนข้อความใหม่จากข้อความเดิม
6. ความสามารถในการเห็นความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ในข้อความ
7. ความสามารถในการปรับแบบในการจัดรูปการเขียนของผู้เขียนเสียใหม่
8. ความสามารถในการคาดคะเนความมุ่งหมายของผู้เขียนทรรศนะของผู้เขียน

ความละเอียดต่อบุคคลหรือเรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการเขียนถึง

4.2.5 หลักการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

อาร์เทอร์ (นงนุช วัฒนาขจร. 2533: 35 ; อ้างอิงจาก Arther. 1976: 42) ได้เสนอทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ให้จำความหมายของคำได้
2. ให้สามารถเลือกความหมายของคำในกรณีที่มีความหมายหลายอย่างได้อย่างเหมาะสมกับข้อความที่อ่าน
3. ให้เข้าใจถ้อยคำอุปมาหรือความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ซึ่งผู้เขียนไม่ได้บอกตรงๆ

4. ให้จับความคิดที่สำคัญของผู้เขียนได้
5. ให้ถ่ายทอดข้อความที่ผู้เขียนเขียนไว้ได้
6. ให้มองเห็นความสำคัญของส่วนต่างๆ ที่ประกอบขึ้นมาเป็นข้อความนั้น และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ เหล่านี้

7. ให้ทราบจุดมุ่งหมาย ความคิดเห็นและความลำเอียงของผู้เขียนได้
8. ให้จับลักษณะการเขียนของผู้เขียนได้
9. ให้ลงความเห็น วิวินิจฉัย ตัดสินใจ
10. ให้จับความรู้สึกที่ผู้เขียนแสดงออกได้

สมเชาว์ ชาตินฤดม(2527: 8) กล่าวว่า ทักษะที่ใช้ในการอ่านเชิงวิเคราะห์หรือวิจารณ์ ประกอบด้วย

1. ทักษะการแยกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น
2. ทักษะการสรุปความ
3. ทักษะการประเมินเจตคติของผู้เขียน
4. ทักษะการประเมินจุดประสงค์ของผู้เขียน
5. ทักษะการทราบถึงอารมณ์ของเรื่อง

การอ่านระดับขั้นการอ่านเชิงวิเคราะห์สามารถฝึกให้นักเรียนได้ โดยพยายามสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเพื่อฝึกให้นักเรียนขบคิดปัญหานั้นๆ และจำเป็นต้องมีคำถามที่ต้องอาศัยการตัดสินใจหรือประเมิน นักเรียนจะต้องคิดก่อนที่จะตอบปัญหานั้นๆ ได้

ชเนพท์ และไมเยอร์ (นงนุช วัฒนเขจร. 2533: 36; อ้างอิงจาก Schnept ; & Meyer. 1971: 25) ได้เสนอแนะแนวทางในการสอนให้นักเรียนพัฒนาการอ่านระดับวิเคราะห์หรือวิจารณ์ไว้ดังนี้

1. ให้มีการใช้แบบฝึกที่เหมาะสมเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ในการอ่าน
2. ให้ครูสอนศัพท์ใหม่หรือศัพท์ยากแก่นักเรียนก่อนลงมือสอน
3. เนื้อหาที่ให้นักเรียนอ่านจัดให้สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาอื่น ๆ
4. สอนนักเรียนเกี่ยวกับโครงสร้างของประโยคตลอดจนการเรียงเรียงความคิด
5. สอนนักเรียนเกี่ยวกับการลำดับเรื่องลีลาการเขียนและเหตุผลที่แสดงออกมา
6. ฝึกให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการคิดอยู่เสมอ
7. ฝึกให้นักเรียนอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย
8. ให้นักเรียนได้อ่านเรื่องทำนองเดียวกันอย่างกว้างขวาง
9. ฝึกให้นักเรียนรู้จักตีความจากสิ่งที่อ่าน

10. ฝึกการหาเหตุหรือผลและการนำไปใช้จริง

11. ฝึกให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์สิ่งที่ไม่มียุทธศาสตร์ความจริง การโฆษณาชวนเชื่อและอคติ หรือข้อลำเอียงต่างๆ

12. ฝึกให้นักเรียนมีนิสัยสงสัย และใคร่ถามในสิ่งที่อ่านอยู่เสมอ

4.2.6 ลักษณะของการอ่านเชิงวิเคราะห์

ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ นอกจากผู้อ่านจะอ่านเพื่อให้จำและเข้าใจเรื่องราวแล้ว ยังต้องใช้ความคิดวิจารณ์ด้วยความรู้รอบคอบที่จะตัดสินและประเมินค่าสิ่งที่กำลังอ่าน ดังที่ เดอร์ (Durr. 1957: 144) ได้สรุปไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นรูปแบบหนึ่งของความคิดวิจารณ์ที่แสดงออกทางตัวอักษรเพราะในขณะที่อ่านผู้อ่านจะต้องใช้กระบวนการคิด วิจารณ์ตลอดเวลา จึงเป็นสิ่งสำคัญในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งต้องใช้เหตุผลและความยุติธรรม ประสพการณ์เดิม ประกอบการคิดวิเคราะห์

แฮริส และซีเพย์ (นงนุช วัฒนเขจร. 2533: 37; อ้างอิงจาก Harris; & Sipay. 1971: 317) ได้สรุปรูปแบบการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า ผู้อ่านต้องเปิดใจให้กว้าง ใช้ประสบการณ์เดิมเพื่อทำความเข้าใจและค้นหาข้อเท็จจริง ต้องมีเหตุผล มีความเที่ยงตรงที่จะตัดสินข้อความไม่ลำเอียงเพราะความลำเอียงจะทำให้ปฏิเสธสิ่งที่เป็นความจริง ส่วนเดอชองท์ (Dechant.1969: 269) ได้สรุปเพิ่มเติมไว้ว่า ผู้อ่านไม่พอใจที่จะอ่านข้อความง่ายๆเพราะต้องการใช้ประสบการณ์และความรู้เดิมติดตามผู้เขียน วิเคราะห์และประเมินค่าข้อเขียน หากความถูกต้องของเหตุผล แยกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น แล้วตัดสินสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก

4.2.7 ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านใช้ความคิดวิจักษ์และประเมินผลสิ่งที่อ่านว่ามีความถูกต้องเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใดจะได้รับความรู้ที่ถูกต้อง ดังนี้

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525: 74) กล่าวถึง การอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า เป็นการอ่านที่จะช่วยให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง เพราะผู้อ่านไม่ใช่จะรับเฉพาะความคิดของผู้เขียนเท่านั้น ผู้อ่านต้องนำความคิดของผู้เขียนมาประกอบกับความเห็นของตนทำให้เกิดความคิดใหม่ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้ เมื่อการอ่านเชิงวิเคราะห์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านดังที่กล่าวมานี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนการอ่านเชิงวิเคราะห์อยู่เสมอ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิดพิจารณาหาเหตุผลมาตัดสินเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

ผกาศรี เย็นบุตร (2526: 70) แสดงความเห็นว่าการฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์อยู่เสมอ จะทำให้ผู้อ่านมีจิตใจกว้าง มองโลกในแง่ดีและเป็นคนมีเหตุผล

4.2.8 หลักการสร้างคำถามและการประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์

ชวาล แพรวรัตน์กุล (2520: 259) กล่าวถึง ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์แสดงออกมาได้หลายทาง โดยมีเครื่องมือหลายชนิดที่ใช้ในการวัดตามแต่ละจุดประสงค์ของการวัดในการเรียนรู้โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ฉะนั้นแบบทดสอบจึงมีความสำคัญในการเป็นเครื่องมือค้นคว้าพัฒนาความสามารถของผู้เรียน การอ่านเชิงวิเคราะห์การฝึก ให้นักเรียนรู้จักคิด และตอบคำถามชนิดนี้ได้

ชวาล แพรวรัตน์กุล (2520: 259) ได้แบ่งชนิดของการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. การวิเคราะห์หาความสำคัญเป็นการค้นหาลักษณะที่เด่นชัดของเรื่องแบ่งออกเป็น 3 ชนิด

1.1 คำถามวิเคราะห์ชนิดเป็นความสามารถขั้นต้น ในการวิเคราะห์เป็นคำถามที่ให้นักเรียนแจงบางชนิด ลักษณะ ประเภทของข้อความ เรื่องราว วัตถุประสงค์ของเหตุการณ์และการกระทำต่าง ๆ ตามเกณฑ์และหลักการใหม่ที่กำหนดให้ดังตัวอย่าง

คำถาม : การทดลองนี้เป็นลักษณะใด

คำตอบ : เชื้อได้ น่าสงสัย ยังไม่รัดกุม เป็นต้น

1.2 คำถามวิเคราะห์สิ่งสำคัญ เป็นคำถามที่ให้ค้นหาสิ่งที่มีความหมายสำคัญของเรื่องราวในแง่มุมต่าง ๆ ก่อนให้จับใจความสำคัญที่เป็นเนื้อหาสาระ และแก่นสารของเรื่องราวให้วิเคราะห์หาผลลัพธ์ ผลสรุป ความเด่นชัดที่มีคุณค่าและความด้อยที่ไร้สาระหรือสิ่งที่มีอิทธิพลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อเรื่องนั้นในทางใดทางหนึ่ง คำถามชนิดนี้เป็นที่ต้องการของการศึกษาทุกระดับ เพราะต้องการทราบว่าผู้เรียนสามารถจับจุดสำคัญของเรื่องนั้นๆ ได้

คำถาม : ข้อความนี้กล่าวว่สิ่งใดสำคัญที่สุด

คำตอบ : ความเพียร ความซื่อสัตย์ ความขยัน ความอดทน เป็นต้น

1.3 คำถามวิเคราะห์เสถียร เป็นคำถามที่ฝึกให้เป็นคนมีไหวพริบรู้ทันคนทันเหตุการณ์

2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เป็นการค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะสำคัญใด ๆ ของเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้รู้ว่าอะไรเกี่ยวข้องกับสิ่งใดแบ่งเป็น 8 ลักษณะดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์ตามกัน ได้แก่ สิ่งของสองสิ่งขึ้นไปที่เปลี่ยนแปลงและสามารถนำการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ มาตั้งเกณฑ์หรือกำหนดแนวโน้มทำลายล่วงหน้าได้ เมื่อเขียนคำถามให้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ตามกันของเรื่องใด ๆ มักใช้สำนวนว่า

2.1.1 คำกล่าวใดสอดคล้องกับเรื่องนี้

2.1.2 สิ่งใดจะเกิดตามมา เป็นต้น

2.2 ความสัมพันธ์กลับกัน ได้แก่ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงจำนวนและขนาดตรงกันข้าม เมื่อถามแบบไม่มีความสัมพันธ์กันมักจะเขียนถามว่า

2.2.1 สิ่งใดไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

2.2.2 สิ่งใดไม่สอดคล้องกับเรื่องนี้ เป็นต้น

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนย่อย เป็นการหาความเกี่ยวข้องระหว่างส่วนย่อย ๆ ด้วยกันในแง่มุมต่างๆ เช่น

2.3.1 โคลงบทที่ 2 เกี่ยวข้องอย่างไรกับบทแรก

2.3.2 วรรคที่ 2 มีความสัมพันธ์กับวรรคที่ 3 อย่างไร

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมดมักเขียนคำถามสัมพันธ์ระหว่างตอนใดตอนหนึ่งของเรื่องนั้นกับเนื้อความทั้งหมดมักเขียนถามว่าโคลงบทที่ 3 เกี่ยวข้องกับโคลงทั้งบทอย่างไร

2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างหลาย ๆ ส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมด คำถามชนิดนี้ต้องการให้ค้นหาว่ามีส่วนย่อยใดบ้าง และมีสิ่งใดบ้างที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องกับเรื่อง เป็นคำถามที่ให้ค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างเรื่องราวทั้งหมด 2 เรื่อง หรือมากกว่าโดยจะถามให้พิจารณาในแง่ความสอดคล้อง ขัดแย้งหรือไม่เกี่ยวข้องก็ได้

2.7 คำถามกลับ เป็นคำถามที่ให้บอกตำแหน่งของความสัมพันธ์ทั้ง 7 ลักษณะข้างต้นว่าอยู่ตรงส่วนไหนของเรื่องนั้น ๆ

3.วิเคราะห์หาหลักการ คือ การค้นหาโครงสร้างและระบบของวัตถุประสงค์ของเรื่องราวและการกระทำต่าง ๆ วิธีค้นหาหลักการของเรื่องราวและสิ่งสำเร็จรูปใด ๆ จะต้องเริ่มต้นด้วยการยกสิ่งสำเร็จรูปนั้นออกมาเป็นส่วนย่อยก่อน เพื่อตรวจดูว่าส่วนย่อยเหล่านั้นทำหน้าที่และมีความสำคัญอะไรบ้าง จากนั้นก็พยายามค้นหาว่าแต่ละส่วนย่อยสามารถทำงานร่วมกันหรือเกาะกลุ่มกันเป็นเรื่องเป็นระบบอยู่ได้ก็เพราะมีกฎเกณฑ์หรือหลักการซึ่งต้องอาศัยความสามารถทั้งการวิเคราะห์ ความสำคัญและความสัมพันธ์รูปแบบการวิเคราะห์หลักการ

ผู้วิจัยการศึกษาหลักการสร้างคำถามและการประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยต้องวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เป็นการค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะสำคัญใด ๆ ของเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ โดยใช้คำถามวิเคราะห์ เป็นคำถามที่ให้นักเรียนแจกแจง ลักษณะ ประเภทของข้อความ เรื่องราว ที่นักเรียนได้อ่านในชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

จากการศึกษาที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นถึงความสำคัญ การอ่านเชิงวิเคราะห์ คือ การอ่านที่ต้องใช้ความพินิจวิเคราะห์สิ่งที่อ่านซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างเข้าช่วย ในการทำ

ความเข้าใจเรื่องทีอ่านได้ชัดเจน ตลอดจนการเข้าใจวิธีการเขียนและลักษณะของเนื้อความต่างๆได้ จนกระทั่งสามารถสรุปความและอธิบายขยายความและประเมินผลสิ่งที่อ่านได้ รูปแบบการจัด กิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จะเป็นรูปแบบของทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ใช้ กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปตัดสินใจ และแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุมีผลการ อ่านเชิงวิเคราะห์ยังช่วยแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตเข้าใจกระบวนการอ่าน สามารถตีความจากเรื่องที่อ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และนำความรู้ที่ได้มาใช้ได้อย่างมีวิจารณญาณ

5.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ (Educational Material)

เป็นตัวกลาง ที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอน และผู้เรียนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจเนื้อหาความรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

สื่อการเรียนรู้ หมายถึง วิธีการ หรือกระบวนการ วัสดุ ของจริง เครื่องมือที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งมีสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนำไปใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

สื่อกลางที่ถ่ายทอดความรู้ และการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ไม่ใช่เป็นวัตถุประสงค์เพียงอย่างเดียว ยังรวมถึงกระบวนการ วิธีการใหม่ ๆ และบุคลากรด้วย สื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงน่าจะหมายรวมถึงเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และนวัตกรรม การศึกษาด้วย

5.1 หลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้

สิ่งที่นำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจ จัดหา จัดเตรียม และเลือกใช้ประกอบ การเรียน การสอน ต้องคำนึงถึงหลักการ

- วัตถุประสงค์การเรียนรู้
- ลักษณะผู้เรียน ความเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ระดับชั้น ความรู้ ทักษะพื้นฐาน และประสบการณ์ของผู้เรียน
- รูปแบบการเรียนการสอน และการเรียนรู้
- ธรรมชาติเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และวิธีการนำเสนอที่เหมาะสม
- สภาพการเรียนรู้
- ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ งบประมาณ
- ราคาที่เหมาะสม

ในการพิจารณาออกแบบสื่อการเรียนรู้ เพื่อประกอบการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ บุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดหาสื่อเพื่อประกอบการเรียนรู้ คือ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบสาระการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ

- 1) การออกแบบการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน
- 2) ลักษณะเฉพาะของสื่อต่าง ๆ การนำไปใช้ และการออกแบบ สามารถสร้างความสนใจ ให้ความหมาย และมีผลต่อประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างไรบ้าง
- 3) การจัดหาสื่อการเรียนรู้ จากแหล่งการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ความคุ้มค่าในการผลิตเอง การหาซื้อ การปรับปรุงดัดแปลง หรือเลือกจัดซื้อ
- 4) การประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้

การออกแบบสื่อการเรียนรู้ และพัฒนาระบบการเรียนการสอน (Kearsley , 1984) ได้ให้ความหมายว่า ต้องมีลักษณะ 3 ประการ คือ ต้องมีการวิเคราะห์งาน หรือกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องมีการประเมินทุกขั้นตอน และต้องมีกระบวนการเรียนรู้ ระบุสื่อที่ใช้ สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ขึ้น องค์ประกอบใช้ในการออกแบบการเรียนรู้จากทฤษฎีการเรียนรู้ เช่น แรงจูงใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ การจัดลำดับเนื้อหาความรู้ การเตรียมล่วงหน้า ผู้เรียน ข้อมูลย้อนกลับ การเสริมแรง การฝึกปฏิบัติ การนำไปใช้ ฯลฯ รายงานการสังเคราะห์เอกสาร เรื่อง วิธีการสอนและรูปแบบการเรียนการสอน (กรมวิชาการ. 2544: 137) พบวิธีสอนและการเรียนรู้ทั่วไปที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มี 24 วิธี ถ้าพิจารณาจากขั้นตอนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวิธีแล้ว ไม่มีข้อจำกัดว่า วิธีการเรียนการสอนใดจะเหมาะสมกับเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่ง แต่ละวิธีเน้นบทบาทผู้เรียน และผู้สอนแตกต่างกันไป และสามารถปรับกิจกรรมบางขั้นตอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน และได้ลงมือปฏิบัติมากขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน โดยมุ่งไปที่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน จะสอดคล้องกับการเลือกสื่อการเรียนรู้ เช่น

- ผลการเรียนรู้ด้านทักษะปัญญา

ต้องการให้มีข้อมูลย้อนกลับ (Feed back) ต่อผู้เรียน ทั้งพฤติกรรมที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้อง สื่อที่ใช้ควรมีลักษณะแบบปฏิสัมพันธ์ เช่น จากผู้สอน จาก VDO , CAI

- ผลการเรียนรู้ด้านมโนทัศน์ หรือกฎเกณฑ์

ต้องการจัดกลุ่มด้านระยะ (spatial) ด้านเวลา ใช้ตัวอย่างต่าง ๆ และสิ่งที่ไม่ต้องใช้ตัวอย่างที่หลากหลาย สื่อที่ใช้เป็นภาพ โดยเฉพาะภาพที่เหมือนจริงจะให้ผลสัมฤทธิ์ได้ดีกว่าสื่อที่เป็นเสียง

- ผลการเรียนรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

สิ่งที่นำเสนอ น่าเชื่อถือ ลำดับข้อมูลตามลักษณะผู้ฟัง สื่อที่ดีในการนำมาใช้ เช่น บุคคลที่เป็นต้นแบบ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กับสื่อการเรียนรู้

1. ความเชื่อมโยงระหว่างนามธรรมและรูปธรรม วารินทร์ รัศมีพรหม (2542: 16-17) และบรูเนอร์ ซึ่งเป็นนักจิตวิทยา กล่าวว่า การเรียนการสอน จะต้องให้ผู้เรียนได้เริ่มจากประสบการณ์ตรงไปสู่ประสบการณ์ผ่านภาพ (Iconic) ซึ่งเป็นตัวแทนของประสบการณ์จริง เช่น รูปภาพ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และเชื่อมโยงสู่ลักษณะที่เป็นสัญลักษณ์ เช่น คำ ภาษา ผลงานวิจัยของ Fleming และ Levie ได้ทำการวิจัยพบว่า ประสบการณ์รูปธรรมจะทำให้การเรียนง่ายขึ้น และทำให้เกิดการรับรู้ เกิดการคงอยู่ของการเรียน และสามารถใช้สัญลักษณ์ที่เป็นนามธรรมได้ด้วย ปัจจุบันประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน เยาวชนได้มีการเรียนรู้ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ มากมาย ประสบการณ์จริงเหล่านี้ช่วยให้สามารถจำแนกแยกแยะสิ่งต่าง ๆ นำไปสู่การสร้างความคิดรวบยอดได้มาก ซึ่งความถูกต้องแม่นยำ ขึ้นอยู่กับครูและผู้ปกครองที่จะช่วยสร้าง แนะนำให้เยาวชนสามารถบูรณาการประสบการณ์เหล่านี้ ให้มีความหมาย และสัมฤทธิ์ผลได้อย่างดี

ความเหมาะสม คุณภาพระหว่างการเรียนรู้จากรูปธรรม และนามธรรมเป็นเหตุผลสำคัญในการจัดหาใช้สื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้มิใช่เพียงแต่ให้ประสบการณ์รูปธรรมที่จำเป็นยังสามารถบูรณาการประสบการณ์เดิมเข้าด้วยกันได้ ทำให้ความเป็นนามธรรมมีความหมายขึ้นอย่างไรก็ตาม การให้ประสบการณ์นามธรรมแก่ผู้เรียน จะใช้เวลาน้อยกว่า การให้ประสบการณ์รูปธรรม ดังตัวอย่างจากกรวยประสบการณ์ของ เดล (Edgar Dale) เช่น การจัดให้ไปทัศนศึกษาย่อมใช้เวลามากกว่าการใช้วีดิทัศน์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรคำนึงถึงความคุ้มค่าของเวลาที่ใช้ ประสบการณ์บางอย่างที่ใช้เวลาน้อยอาจให้ความคุ้มค่าต่อการเรียนรู้มากกว่าประสบการณ์ที่ใช้เวลามากก็ได้ แต่การให้ความรู้จำนวนมากโดยใช้เวลาอันน้อยผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือ เอกสารการเรียน คำบรรยาย โดยผู้เรียนไม่มีพื้นฐานมาก่อน อาจเกิดการสูญเสียและไม่เกิดการเรียนรู้ได้ ผู้สอนซึ่งเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงต้องค้นหาสิ่งที่ถูกต้อง คอยชี้แนะ นำเสนอ และอำนวยความสะดวกต่อผู้เรียน โดยยึดหลักการสอนที่เรียกว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลง การตอบสนอง การแสดงออกของผู้เรียน เป็นหลักสำคัญในการเลือกเสนอประสบการณ์ที่ถูกต้องให้ผู้เรียน ซึ่งนำไปสู่การเลือกประสบการณ์และสื่อการเรียนรู้ที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2. ประสบการณ์การเรียนรู้ กับการจำแนกสื่อการเรียนรู้

กิดานันท์ มลิทอง (2543: 92) ขั้นตอนของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการใช้สื่อแต่ละประเภทในกระบวนการ เรียนรู้ โดยใช้กรวยประสบการณ์ของ Edgar Dale ซึ่งแสดงขั้นตอนของ

ประสบการณ์การเรียนรู้และการใช้สื่อแต่ละประเภทในกระบวนการเรียนรู้ จะเป็นแนวทางในการจัดแบ่งสื่อการเรียนรู้และอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสื่อประเภทต่าง ๆ

การจำแนกสื่อการเรียนรู้

การจำแนกสื่อการเรียนรู้ ตามทรัพยากรการเรียนรู้ (Learning Resources) โดยการแบ่งสื่อการเรียนรู้ที่ออกแบบขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายทางการศึกษา และสื่อทั่วไป นำมาประยุกต์ใช้สร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ดังนี้

1. **สื่อสิ่งพิมพ์** หนังสือพิมพ์ รายงาน นิตยสาร หนังสือเรียน การ์ตูน เอกสารประกอบการสอน บทเรียนต่าง ๆ

2. **สื่อเทคโนโลยี** สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ สื่อการเรียนรู้ดังกล่าว เช่น แถบบันทึกภาพพร้อมเสียง (วีดิทัศน์) แถบบันทึกเสียง สไลด์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยี

ยังรวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน การศึกษาผ่านดาวเทียม การสื่อสารทางไกล

3. สื่ออื่น ๆ

1) คน (People) บุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญในแต่ละสาขา ทั้งนักการศึกษาและศิลปิน นักการเมือง นักธุรกิจ ช่างซ่อม ฯลฯ

2) กิจกรรม (Activities) เป็นเทคนิควิธีการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เช่น เกม สถานการณ์จำลอง ทัศนศึกษา การทำโครงการ บทบาทสมมติ ฯลฯ

3) แหล่งการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อม สถานที่สำคัญในการศึกษา เช่น อินเทอร์เน็ต ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ โรงงาน สถานที่ทางประวัติศาสตร์ วัด พิพิธภัณฑ์ สถานประกอบการ สำนักงาน ชุมชน ฯลฯ

4) วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ฯลฯ

4. **สื่อประสม** นักเทคโนโลยีการศึกษา แบ่งสื่อประสมออกเป็น 2 ความหมาย คือ สื่อประสมในความหมายที่หนึ่ง (Multimedia) เป็นสื่อประสมที่ใช้โดยการนำสื่อหลายประเภทมาใช้ร่วมกันในการเรียนการสอน เช่น นำวีดิทัศน์มาใช้ประกอบการบรรยายของผู้เรียน โดยมีสื่อสิ่งพิมพ์ประกอบด้วย หรือการใช้ชุดการเรียนหรือชุดการสอน การใช้สื่อประสมนี้ผู้เรียนและสื่อจะไม่มีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกัน และจะมีลักษณะเป็น “สื่อหลายแบบ”ตามศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน สื่อประสมในความหมายที่สอง (Multimedia) เป็นสื่อประสมที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานในการเสนอสารสนเทศหรือการผลิตเพื่อเสนอข้อมูลประเภทต่าง ๆ เช่น ภาพนิ่งภาพเคลื่อนไหว ตัวอักษร และ

เสียงในลักษณะของสื่อหลายมิติ โดยที่ผู้ใช้มีการโต้ตอบกับสื่อโดยตรง การใช้คอมพิวเตอร์ในสื่อประสมนี้ใช้ได้ 2 ลักษณะ คือ

- การใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานในการเสนอสารสนเทศ โดยการควบคุมอุปกรณ์ร่วมต่าง ๆ ในการทำงาน ได้แก่ การเสนอในรูปแบบของแผ่นวีดิทัศน์เชิงโต้ตอบ (Interactive Video) การใช้ในลักษณะนี้ คอมพิวเตอร์จะเป็นตัวกลางในการควบคุมการทำงานของเครื่องเล่นวีดิทัศน์ และเครื่องเล่นซีดี – รม ให้เสนอภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวตามเนื้อหาบทเรียนที่เป็นตัวอักษรที่ปรากฏอยู่บนหน้าจอคอมพิวเตอร์ รวมถึงควบคุมเครื่องพิมพ์ในการพิมพ์ข้อมูลต่าง ๆ ของบทเรียนและผลการเรียนของผู้เรียนและคนด้วย

- การใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานในการผลิตแฟ้มสื่อประสม โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ เช่น Toolbook และ Authorware โปรแกรมสำเร็จรูปเหล่านี้จะช่วยให้การผลิตแฟ้ม บทเรียน ผีกรอบม หรือการเสนองานในลักษณะของสื่อหลายมิติ โดยในแต่ละแฟ้มจะมีเนื้อหาในลักษณะของตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพกราฟิกเคลื่อนไหว ภาพเคลื่อนไหวแบบวีดิทัศน์ และเสียง รวมอยู่ในแฟ้มเดียวกัน ผู้ใช้เพียงแต่เปิดแฟ้มเพื่อเรียนหรือเสนองานตามโปรแกรมสำเร็จรูปที่ได้จัดทำไว้ก็จะได้อเนื้อหา ลักษณะต่าง ๆ อย่างครบถ้วน

การนำเสนอข้อมูลของสื่อประสมนี้ จะเป็นไปในลักษณะสื่อหลายมิติที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถดูข้อมูลบนจอภาพได้หลายลักษณะ คือ ทั้งตัวอักษร ภาพ และเสียง และถ้าต้องการจะทราบข้อมูลมากกว่านั้น ผู้ใช้ก็เพียงแต่คลิกที่คำหรือสัญลักษณ์รูปที่ทำเป็นปุ่มในการเชื่อมโยง ก็จะมีภาพ เสียง หรือข้อความอธิบายปรากฏขึ้นมา

ประเภทและคุณสมบัติของสื่อการเรียนรู้ กับการนำไปใช้

กิดานันท์ มลิทอง (2543: 112-120) ได้กล่าวถึง ประเภทและคุณสมบัติของสื่อการเรียนรู้ จะแสดงถึงข้อดีและข้อจำกัด ของสื่อตามที่ เดอคีฟเฟอร์ (De Kieffer) แยกเป็นสื่อประเภทใช้ เครื่องฉาย ประเภทไม่ใช้เครื่องฉาย และประเภทเครื่องเสียง ดังนี้

1. การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์

1.1 กระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์

1) วางแผนการจัดทำหนังสือ วิเคราะห์ความต้องการ กลุ่มผู้อ่าน การนำเสนอเนื้อหา และการดำเนินการจัดทำ

2) จัดทำต้นฉบับ

- กำหนดวัตถุประสงค์การจัดทำ
- กำหนดเค้าโครงเนื้อหา การนำเสนอเนื้อหา
- ยกร่างเนื้อหา และกำหนดภาพประกอบ

- พิจารณา / ตรวจสอบ ประเมินคุณภาพความถูกต้องเนื้อหา และภาพประกอบ
- ทดสอบ / ปรับปรุง / นำไปใช้

3) ออกแบบรูปเล่ม ภาพประกอบ วัสดุการพิมพ์ จัดทำรูปเล่มจำลอง (Dummy) ต้นฉบับที่เป็นโครงร่างรูปแบบของภาพ ตัวอักษร ข้อความตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย อย่างสมบูรณ์พร้อมกำหนดรายละเอียดการพิมพ์

4) บรรณาธิการเนื้อหา พิสูจน์ตัวอักษร ภาพประกอบ ตรวจทานแก้ไข

5) ประสานงานกับโรงพิมพ์ ตามรายละเอียดการจ้างพิมพ์ จำนวนหน้า วิธีการจัดหน้า การเว้นริมกระดาษ (บน / ล่าง ริมซ้าย ริมขวา) จำนวนพิมพ์ ขนาดรูปเล่ม ขนาดตัวอักษรพื้นชนิดและน้ำหนักของกระดาษเนื้อใน และกระดาษปก ระบบการพิมพ์ วิธีการเคลือบปก วิธีการเข้าเล่ม และประมาณราคาต้นทุนการผลิตสิ่งพิมพ์

การประมาณราคาส่งพิมพ์ พิจารณาจาก ค่าเตรียมต้นฉบับ ค่าเรียงพิมพ์จัดทำ Art work ค่าฟิล์มเนื้อในและปก ค่าPlate เนื้อในและปก ค่ากระดาษเนื้อในและปก ค่าพิมพ์ ค่าเคลือบปก ค่าเย็บเล่ม ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ สามารถนำมาพิจารณาค่าจ้างพิมพ์ ต้นทุนการผลิต และราคาจำหน่ายสิ่งพิมพ์ได้

1.2 การออกแบบโครงสร้างงานเขียน

ในการวางแผนเกี่ยวกับการกำหนดเค้าโครงเนื้อหา วิธีนำเสนอเนื้อหา โครงสร้างงานเขียน จะพิจารณาแบบรูปของงานเขียน การลำดับความ และความสัมพันธ์ของเนื้อหา ความคิด แบบรูปของงานเขียน เช่น แบบพรรณนา บรรยาย อธิบาย แสดงเหตุผล เปรียบเทียบ จัดประเภทแสดงกระบวนการ แสดงรายละเอียดตามเกณฑ์ แบบโน้มน้าว ในการลำดับความ จะลำดับจากเหตุไปสู่อุผล จากไกลตัวไปใกล้ตัว จากง่ายไปยาก ตามลำดับความสำคัญ ลำดับพื้นที่ ลำดับเวลา ลำดับขั้นตอน และลำดับเกณฑ์ ความสัมพันธ์ของเนื้อหา / ความคิด ต้องพิจารณาความคิดรวบยอดใหญ่ ความคิดรวบยอดย่อย หลาย ๆ ความคิด และกำหนดรายละเอียด เป็นต้น

วิธีการจัดหาสื่อการเรียนรู้

ออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่ต้องการ ให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ การจัดหาสื่อให้ตรงกับความต้องการ มีวิธีได้มา คือ

1. สร้าง / ผลิตขึ้นเอง

ในการผลิตและจัดทำสื่อการเรียนรู้ขึ้นใหม่ทั้งหมด ผู้จัดทำต้องสามารถวิเคราะห์ ความต้องการ ความพร้อมทางด้านบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ ทรัพยากรที่สามารถผลิต และจัดทำได้อย่างมีคุณภาพ และต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดทำและผลิตขึ้นใหม่ทั้งหมด กระบวนการผลิตและการสร้างสื่อการเรียนรู้ สามารถพิจารณาตามขั้นตอนได้ ดังนี้

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป
- 2) วิเคราะห์ กำหนดคุณสมบัติ ลักษณะผู้เรียน
- 3) วิเคราะห์ กำหนดเนื้อหาสาระ วิธีการเรียนรู้
- 4) วิเคราะห์ กำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะ
- 5) กำหนดวิธีการ และแนวทางการเสนอเนื้อหาสาระ วิธีการ
- 6) กำหนดรูปแบบ และวิธีประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาคุณภาพสื่อ
- 7) กำหนดแหล่งข้อมูลในการจัดทำสื่อ
- 8) ยกร่าง / จัดทำ
- 9) ทดสอบ / ประเมินคุณภาพ
- 10) ปรับปรุง
- 11) นำไปใช้

2. จัดทำเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงบางส่วน

ในกรณีที่สามารถจัดหาสื่อการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ในท้องถิ่น หรือจัดซื้อหามา แต่ยังไม่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ความต้องการ และการนำไปใช้ในการเรียนรู้ ครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบ สามารถพัฒนาสื่อที่มีอยู่แล้วให้สอดคล้องกับความต้องการตามการออกแบบการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้โดย

- จัดทำเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้จากสื่อที่มีอยู่
- ตัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงบางส่วน

ในการตัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงสื่อที่มีอยู่แล้ว มีความคุ้มค่า และประหยัดค่าใช้จ่ายกว่าการผลิตชิ้นใหม่มาก อีกทั้งยังเป็นความท้าทายความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ด้วย เช่น

- จัดทำคู่มือ เอกสาร หนังสือ ให้อ่านง่ายขึ้น
- ตัดตอน ภาพยนตร์ โทรทัศน์ สื่อคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แหล่งการเรียนรู้ มาให้ผู้เรียน เฉพาะส่วนที่ต้องการ หรือบรรยายด้วยตนเองแทนเสียงบรรยายเดิม ที่ยากเกินไป
- การตัดแปลง เกม สถานการณ์จำลอง การสาธิต ให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้
- ทำเอกสารความรู้เพิ่มเติม

ในการตัดแปลง ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงสื่อที่มีอยู่แล้ว ต้องคำนึงถึงคุณภาพซึ่งควรใช้หลักการประเมินคุณภาพหรือร่วมพิจารณาด้วย

3. การเลือกซื้อสื่อการเรียนรู้ที่จัดจำหน่าย

ครูผู้สอน สถานศึกษา สามารถจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการ และการออกแบบการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยควรเลือกจากสื่อจัดจำหน่ายที่มีหน่วยงานรับรองคุณภาพของสื่อ นั้น ๆ ไว้แล้ว ในการเลือกซื้อสื่อที่จัดจำหน่าย ควรนำหลักการต่าง ๆ ที่เคยกล่าวไว้นำมาพิจารณา จัดซื้อ สื่อที่มีจำหน่ายเพื่อใช้ ดังนี้

- หลักสูตรของการศึกษา
- หลักการจัดหาสื่อ
- หลักการเลือกใช้สื่อ
- การพิจารณาข้อดี ข้อจำกัด ของสื่อประเภทต่าง ๆ
- การประเมินคุณภาพสื่อ
- การประมาณราคาสื่อ ฯลฯ

การเลือกจัดซื้อสื่อ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน วิธีการที่ปฏิบัติและนำไปใช้ในการจัดการเรียน การสอนโดยทั่วไปมาก ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอน ควรให้ความสำคัญ สามารถ วิเคราะห์ และพิจารณาคุณภาพของสื่อที่เลือกซื้อ ว่าสอดคล้องกับความต้องการและการออกแบบ การเรียนรู้ สาระความรู้ที่กำหนดไว้ และความเหมาะสมของราคาจำหน่าย อย่างละเอียด ถี่ถ้วน

4. การค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

5. การประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้

จากการศึกษา สื่อการเรียนรู้เป็นสื่อกลางที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียนเข้าใจและบรรลุการเรียนรู้ ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้สอนจะเป็นแหล่งข้อมูลและเพื่อหาความรู้ทั้งหลาย และเป็นผู้ ถ่ายทอดความรู้ในการเรียนรู้ ปัจจุบันเทคโนโลยีแหล่งข้อมูลก้าวหน้ามากขึ้น การเก็บข้อมูล มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถถ่ายทอดความรู้โดยตรงให้แก่ผู้เรียนได้ ผู้สอนจะไม่ใช่เป็นแหล่งข้อมูล และแหล่งถ่ายทอดข้อมูลเพียงผู้เดียวอีกต่อไป ผู้สอนจึงต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทใหม่ เช่น

- ชี้แนวทางการเรียน วิธีการค้นคว้าหาความรู้
- ชี้แนะแหล่งข้อมูลให้ผู้เรียน ถ่ายทอดให้ผู้เรียนบางส่วน ตามลักษณะเฉพาะ

ของสาระการเรียนรู้

- ผู้สอนมีบทบาทในการวางแผน จัดทำหลักสูตร ค้นคว้าข้อมูล หาวิธีการให้ผู้เรียนและแนะ แนวผู้เรียน ประเมินผล ผู้เรียน โดยลดบทบาทการเป็นผู้เสนอเนื้อหา
- ช่วยผู้เรียนกระทำข้อมูลเป็นลำดับขั้นตอน หรือให้ง่าย และเข้าใจแจ่มแจ้งขึ้น

5.2 การใช้ตัวอักษรในสื่อการเรียนรู้

หลักการเลือกใช้ตัวอักษร

ตัวอักษรแต่ละแบบแต่ละขนาดย่อมมีประโยชน์ใช้สอยต่างกัน ดังนั้นในการใช้ตัวอักษรจึงควรคำนึงถึงความเหมาะสมของแบบและของขนาดตัวอักษรกับสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ตัวอักษรแต่ละแบบ แต่ละขนาดมีความเหมาะสมกับงานในลักษณะต่างๆ กัน ดังนี้

1. ตัวจิ๋ว ส่วนใหญ่ใช้สำหรับเรียงพิมพ์หนังสือ นิตยสารที่ต้องการบรรจุเรื่องราวมากๆ ใช้เรียงพิมพ์แผ่นพับที่มีเนื้อที่จำกัด ใช้เรียงพิมพ์เป็นหมายเหตุท้ายหน้าหนังสือเป็นเล่มและใช้พิมพ์สลากยา สื่อการเรียนรู้ที่ต้องใช้เวลาอ่านนาน หรือสำหรับเด็กอ่านไม่ควรใช้ตัวอักษรขนาดนี้ เพราะเวลาอ่านต้องเพ่งสายตามาก อาจทำให้เมื่อยสายตาได้เร็ว

2. ตัวพิมพ์ธรรมดา เหมาะสำหรับใช้เรียงพิมพ์เนื้อเรื่องทั้งหมดของสื่อการเรียนรู้ที่ไม่ใช่คำหรือข้อความเน้นหรือเป็นหัวเรื่องอื่นๆ เป็นตัวอักษรที่ใช้เรียงพิมพ์จำนวนมากที่สุดเหนือกว่าตัวอักษรขนาดอื่นทั้งหมดในแทบทุกโรงพิมพ์ โดยเฉพาะหนังสือยกหรือหนังสือเล่มอันมิใช่แบบเรียนสำหรับเด็ก ตลอดจนวารสาร หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ส่วนจะเลือกใช้ตัวแบบไหนมาเรียงพิมพ์นั้นย่อมแล้วรสนิยมของแต่ละคน เพราะตัวอักษรแต่ละแบบในขนาดเดียวกันนี้ล้วนมีรูปร่างหรือลักษณะคล้ายกันมาก ยกเว้นตัวธรรมดาเส้นหนา ธรรมดาเส้นเบา ซึ่งมีลักษณะสวดยคล้ายตัวพิมพ์โมโนไทป์มาก ตัวเหลี่ยมและตัวธรรมดาย่อเท่านั้นที่มีรูปร่างแตกต่างกันไป

3. ตัวเอน ตัวเอนมีหลายแบบทั้งเอนเล็กใหม่ และเก่าที่เหมาะสมใช้กับเรียงพิมพ์คำบรรยายใต้ภาพ หมายเหตุท้ายหน้าสำหรับสื่อการเรียนรู้ หรือเอนใหญ่ ใช้กับหัวข้อเนื้อเรื่องที่พิมพ์ด้วยตัวธรรมดา

4. ตัวฝรั่งเศส มีหลายแบบทั้งฝรั่งเศสย่อ ฝรั่งเศสเอน ฯลฯ เหมาะใช้กับเรียงพิมพ์พวกหัวข้อเรื่อง หรือ คำเน้นระหว่างเนื้อเรื่อง

5. ตัวกลาง (24 พอยต์) ตัวกลางทุกแบบเหมาะสำหรับใช้เรียงพิมพ์หัวข้อเรื่อง ส่วนจะเลือกใช้แบบใดขึ้นอยู่กับความสำคัญของสื่อการเรียนรู้เหล่านั้น หรือความต้องการที่จะมองเห็นเด่นขนาดไหน โดยใช้ความหนาของเส้นอักษรและความใหญ่ของตัวอักษรเป็นเกณฑ์พิจารณา

6. ตัวโป่ง (32-40 พอยต์) เหมาะสมสำหรับใช้โปรยหัวข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ ชื่อหนังสือพิมพ์ ชื่อสิ่งพิมพ์ ชื่อบทในหนังสือ หรือเนื้อเรื่องของโปสเตอร์หรือใบปลิวก็ได้

7. ตัวโป่งแซ (48 พอยต์) เหมาะสำหรับใช้โปรยหัวข่าวหนังสือพิมพ์ขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ นิตยสาร ชื่อหนังสือเล่ม หรือข้อความในโปสเตอร์ หรือใบปลิว

8. ตัวโป่งแซ (72 พอยต์) เหมาะสมสำหรับใช้โปรยหัวข่าวหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ และข้อความสำคัญในโปสเตอร์ที่มีขนาดโตพอสมควร

ข้อควรคำนึงถึงในการเลือกใช้ตัวอักษรในการจัดหน้าสิ่งพิมพ์

การเลือกใช้ตัวอักษรในการออกแบบและจัดหน้าสิ่งพิมพ์มีความสัมพันธ์กับหลักการออกแบบและจัดหน้าสิ่งพิมพ์ด้วย กล่าวคือ ต้องคำนึงถึงประเภทและลักษณะเนื้อหาสิ่งพิมพ์ วัตถุประสงค์ในการจัดทำ กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้สิ่งพิมพ์ และข้อมูลอื่นที่จำเป็น ผู้ออกแบบจัดหน้าสิ่งพิมพ์ควรคำนึงถึงการเลือกรูปแบบตัวอักษรที่ช่วยให้สิ่งพิมพ์อ่านง่าย และอ่านออกมากกว่าความสวยงามทางศิลปะ เพราะคำว่า ‘การอ่านง่าย’ หรือ ‘การอ่านเข้าใจง่าย’ (readability) แตกต่างจากการ ‘การอ่านออก’ หรือที่เรียกว่า ‘ประจักษ์ภาพ’ (legibility)

การอ่านง่าย หมายถึง ความสบายตาของผู้อ่านข้อความแล้วเข้าใจในเนื้อหาของข้อความนั้นได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่ต้องใช้ความพยายามในการเพ่งสายตาเพื่ออ่านจับใจความที่ระยะการอ่านหนังสือปกติ คือ ประมาณ 12-16 นิ้ว จากระดับสายตา

การอ่านออก หรือประจักษ์ภาพ หมายถึง ความสามารถของสมองมนุษย์ในการรับรู้ว่ามีตัวอักษรปรากฏเด่นชัดภาพหน้ากระดาษและทราบว่าเป็นตัวอักษรอะไร

ในกรณีที่มีข้อความจำนวนมาก การเลือกใช้ตัวอักษรควรคำนึงถึง การอ่านง่ายของตัวอักษร ส่วนในกรณีการพาดหัวข่าวหรือในการพาดหัวโฆษณา หรือในงานที่ใช้จำนวนตัวอักษรไม่มาก การเลือกใช้ตัวอักษรควรคำนึงถึงการอ่านง่ายและการอ่านออก

ดังนั้นการเลือกใช้ตัวอักษรที่อ่านง่ายและการอ่านออก ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสบายตาในการอ่าน ได้แก่ แบบตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษร ขนาดตัวอักษร น้ำหนักตัวอักษร ความยาวบรรทัด ช่วงบรรทัด หรือระยะระหว่างบรรทัดและปัจจัยอื่นๆ ดังนี้

1. แบบตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษร

การเลือกใช้แบบตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษรในกรณีที่มีข้อความเชิงบรรยายหรือเชิงอธิบายที่ต้องใช้ตัวอักษรจำนวนมาก ควรเป็นแบบที่อ่านง่าย เช่น ประเภทตัวพื้นแบบเรียบๆ ไม่ควรใช้ตัวลวดลายหรือตัวประดิษฐ์เพราะทำให้อ่านยาก แต่ถ้าเป็นตัวพาดหัวหรือชื่อเรื่องที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษ ก็อาจใช้แบบที่ดึงดูดสายตาผู้อ่านแต่ต้องเป็นแบบที่อ่านง่าย

2. ขนาดของตัวอักษร

ตัวอักษรขนาดต่างๆ ที่ปรากฏแก่สายตาผู้ดูโดยทั่วไป อาจดูเป็นขนาดเล็กหรือใหญ่นั้น ขึ้นอยู่กับแบบตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษร ตัวอักษรขนาดเดียวกันอาจดูใหญ่ ถ้าใช้แบบตัวอักษรแบบหนึ่ง แต่อาจเล็กถ้าใช้แบบตัวอักษรอีกแบบหนึ่งก็ได้ ดังนั้น การกำหนดขนาดตัวอักษรจึงต้องคำนึงถึงตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษรด้วย

3. ความยาวบรรทัด

การกำหนดความยาวบรรทัดควรคำนึงถึงความเหมาะสมและความสวยงามไม่ควรกำหนดให้สั้นหรือยาวเกินไป เช่น ควรมีระยะที่ลูกนัยน์ตาของผู้อ่านสามารถกรอกจากซ้ายไปขวาแล้วอ่านได้หมดบรรทัดพอดี การกำหนดความยาวบรรทัดที่ยาวเกินไปหรือสั้นเกินไปจะทำให้เกิดผลเสียหลายประการ คือ

3.1 บรรทัดที่ยาวไปทำให้ผู้อ่านต้องกระพริบตาบ่อยครั้ง เนื่องจากในขณะที่อ่านสายตาผู้อ่านจะอ่านเป็นช่วงหรือเป็นระยะ และต้องมีการหยุดพักทุกครั้งที่มีการกระพริบตา และตาของผู้อ่านต้องปรับโฟกัสหรือความคมชัดทุกครั้งก่อนที่จะอ่านข้อความถัดไป

3.2 การอ่านข้อความที่ยาวเกินไปทำให้ผู้อ่านต้องกรอกสายตา และสายตึรชะตามมาก ซึ่งอาจก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการอ่าน

3.3 การขึ้นบรรทัดใหม่หลังจากการอ่านบรรทัดที่ยาวเกินไป จะทำให้ผู้อ่านหลงบรรทัดที่อ่านได้ง่าย

3.4 การกำหนดความยาวบรรทัดที่สั้นเกินไป ทำให้เกิดความไม่สวยงามในการจัดหน้าการพิมพ์ เนื่องจากต้องมีการห้กค่าบ่อย และทำให้การอ่านจับใจความทำได้ยาก

4. ระยะช่องไฟของตัวอักษร (spacing)

การจัดระยะช่องไฟของตัวอักษรเป็นเรื่องสำคัญมากทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ตัวอักษรข้อความที่ถูกออกแบบจัดวางอย่างสวยงาม ทำให้ผู้อ่านง่าย ดูสบายตา ชวนดู ชวนอ่าน การจัดช่องไฟมี หลักการค่านึงถึง 3 ประการดังนี้

4.1 ระยะช่องไฟระหว่างอักษร (letter spacing) เป็นการกำหนดระยะช่องไฟระหว่างตัวอักษรแต่ละตัว ที่จะต้องมีระยะห่างกันพอสมควร ไม่ติดกันหรือห่างเกินไป การเว้นระยะช่องไฟ แต่ละตัวไม่ควรกำหนดค่าว่าต้องห่างเท่าใด เพราะตัวอักษรแต่ละตัวทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีลักษณะที่แตกต่างกัน เราควรจัดช่องไฟโดยคำนึงถึงปริมาตรที่มีความสมดุลโดยประมาณในระหว่างตัวอักษร หรือที่เรียกว่า ปริมาตรความสมดุลทางสายตา

4.2 ระยะช่องไฟระหว่างคำ (word spacing) ส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษมากกว่า ระยะระหว่างคำโดยทั่วไปจะเว้นระยะระหว่างคำประมาณ 1 ตัวอักษรปกติ ถ้าระยะห่างเกินไปจะทำให้อ่านยาก และถ้าชิดกันเกินไปทำให้ขาดความงามไป

4.3 ระยะช่องไฟระหว่างบรรทัด (line spacing) การเว้นระยะระหว่างบรรทัดมีจุดประสงค์เพื่อให้อ่านง่าย ดูสวยงาม โดยปกติจะใช้ระยะห่าง 0-3 พอยต์ หลักสำคัญในการกำหนดระยะระหว่างบรรทัดให้วัดส่วนสูง และส่วนต่ำสุดของตัวอักษร เมื่อจัดการวางบรรทัดแล้วต้องไม่ทับซ้อนกัน

5. กลุ่มอ่าน

การเลือกใช้อักษรขนาดต่าง ๆ ต้องขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้อ่านซึ่งมีหลายประเภท เช่น นักศึกษา ผู้ใหญ่วัยทำงาน เด็ก เป็นต้น ถ้าผู้อ่านเป็นนักศึกษาหรือผู้ใหญ่วัยทำงาน หรือวัยที่สมรรถภาพทางร่างกายอำนวยความสามารถในการอ่านสูง การเลือกใช้ตัวอักษรสามารถใช้ตัวอักษรขนาดเล็กจนถึงขนาดค่อนข้างใหญ่ คือ ประมาณ 12 -16 พอยต์ ในกรณีที่เป็นอักษรภาษาไทย และใช้ตัวขนาด 8-12 พอยต์ ถ้าเป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษทั้งนี้ แล้วแต่แบบตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษรที่ใช้ แต่ถ้าผู้อ่านเป็นเด็กเล็ก ผู้ใหญ่สูงอายุ การใช้ตัวอักษรขนาดดังกล่าว จะทำให้ผู้อ่านอ่านยาก และต้องใช้ความพยายามในการอ่านสูง ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อ การอ่านหรือไม่อ่านหนังสือเลย ขนาดตัวอักษรที่ควรเลือกใช้ในกรณีนี้ควรเป็นขนาดค่อนข้างใหญ่ คือ ประมาณ 18-24 พอยต์ขึ้นไป ในกรณีที่เป็นตัวอักษรภาษาไทย และใช้ตัวขนาด 14-18 พอยต์ขึ้นไป ถ้าเป็นอักษรภาษาอังกฤษ เป็นต้น ทั้งนี้แล้วแต่แบบตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษรที่ใช้ การกำหนดขนาดตัวอักษรตามวัย หรือความสามารถในการอ่านของกลุ่มผู้อ่านไม่มีเกณฑ์การกำหนดที่แน่นอนแต่ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณ ในการเลือกใช้ตัวอักษรของผู้ออกแบบ โดยที่ผู้ออกแบบควรคำนึงถึงความเหมาะสม กับกลุ่มผู้อ่านเป็นสำคัญ

ผู้วิจัยได้เลือกใช้ตัวอักษรที่อ่านง่าย และอ่านออกในการจัดพิมพ์สื่อการเรียนรู้นั้น ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสบายตาในการอ่านได้แก่ แบบตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษร ขนาดตัวอักษรมาน้ำหนัก ตัวอักษร ความยาวบรรทัด ช่วงบรรทัด หรือระยะระหว่างบรรทัด และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะการเลือกใช้ขนาดตัวอักษรจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายด้าน เช่น แบบตัวพิมพ์ แบบตัวอักษร และกลุ่มผู้อ่าน

5.3 การใช้รูปภาพประกอบสื่อการเรียนรู้

สิ่งที่ปรากฏบนหน้ากระดาษของสื่อสิ่งพิมพ์คือ ตัวหนังสือ เส้น และภาพ ภาพจะรวมถึงภาพถ่าย ภาพวาด และการเขียนภาพ ภาพเหล่านี้ล้วนมีคุณลักษณะเฉพาะตัว จึงมักเรียกรวมกันว่า “ภาพประกอบ” ซึ่งการใช้ภาพประกอบในงานออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์นั้นส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อดึงดูดความสนใจ และแสดงประกอบกับเรื่องราวข่าวสารต่างๆ ที่จะนำเสนอต่อสายตาของผู้ดูให้เกิดความรู้สึก ความเข้าใจคล้อยตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสารที่มุ่งหวังไว้ เมื่อจะต้องมีการนำภาพแต่ละประเภทมาใช้ในหน้าสิ่งพิมพ์นั้นๆ ผู้ใช้ต้องมีความรู้ว่าจะใช้อย่างไร เพราะในการนำภาพแต่ละประเภทมาใช้เป็นภาพประกอบนั้นมีความแตกต่างกัน การนำภาพประกอบมาใช้ทางการพิมพ์จึงต้องมีการคัดเลือกภาพโดยพิจารณาจากเนื้อหาและคุณภาพของภาพ นอกจากนี้ภาพที่ใช้อย่างมีขนาดที่หลากหลายด้วยวิธีการย่อขยาย หรือปรับปรุงโดยใช้เทคนิคทางการพิมพ์เข้าช่วยเพื่อให้ภาพที่นำมาพิมพ์แล้วนั้นใช้ได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งหลักเกณฑ์การจัดวางภาพประกอบให้สอดคล้องกับขนาด

ของตัวอักษรที่จะพิมพ์ร่วมกันบนหน้าสิ่งพิมพ์ ดังนั้นในการออกแบบและผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ให้มีความสวยงามและเกิดประโยชน์ใช้สอยอย่างมีคุณค่า นักออกแบบและผลิตสิ่งพิมพ์จึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาพประกอบทางการพิมพ์ที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งของงานออกแบบ

ความหมายของภาพประกอบ

ภาพประกอบเป็นเนื้อหาส่วนที่เป็นภาพซึ่งนำมาตีพิมพ์ในเอกสารพิมพ์ต่างๆ นอกเหนือจากเนื้อหาข้อความที่เป็นตัวอักษร ภาพประกอบเหล่านี้อาจเป็นภาพวาด ภาพเขียน ภาพถ่าย หรือภาพกราฟิกซึ่งนำมาใช้ได้ทั้งขนาดใหญ่ภาพเดี่ยวเต็มหน้ากระดาษ ภาพขนาดเล็ก รองลงมา จนถึงภาพขนาดเล็กๆ ซึ่งจัดไว้ในส่วนใดส่วนหนึ่งของหน้ากระดาษให้ปรากฏอยู่ในหน้าสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการสื่อความหมายที่ง่ายต่อความเข้าใจของผู้อ่านที่เป็นผู้รับสารนั่นเอง

ภาพประกอบมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับการออกแบบทางการพิมพ์เพื่อใช้ในการเร่งเร้าให้ผู้อ่านเพิ่มความสนใจในการอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น เช่น หนังสือสำหรับเด็กหากขาดภาพประกอบเสียแล้วหนังสือก็ไม่มีพลังเพียงพอที่จะเร่งเร้าและกระตุ้นให้เด็กๆ อยากอ่านหนังสือ สำหรับภาพประกอบซึ่งนำมาใช้มีหลากหลายประเภทแต่ประเภทที่มีความเหมาะสมกับการนำมาตีพิมพ์ในลักษณะต่างกัน อย่างไรก็ตามการนำภาพประกอบในสื่อสิ่งพิมพ์ก็เพื่อสื่อความหมายได้ เช่นเดียวกับกับตัวอักษร แต่มีลักษณะเฉพาะคือสามารถทำให้เห็นความเหมือนจริงได้และให้รายละเอียดแก่ผู้อ่าน ตลอดจนสามารถใช้เวลาพิจารณาได้เป็นเวลานาน จนเกิดความคิดและความเข้าใจตามประสบการณ์และสภาพแวดล้อมที่ตนเองคุ้นเคยดังภาษิตจีนที่กล่าวไว้ว่า “ภาพหนึ่งภาพมีค่าเท่ากับถ้อยคำหนึ่งพันคำ” แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการให้ความหมายของภาพได้เป็นอย่างดี เพราะภาพเป็นภาษาสากลแม้ไม่รู้หนังสือเมื่อดูแล้วก็สามารถรับรู้เรื่องราวความหมายได้ถ้าหากมีการใช้ภาพประกอบทางการพิมพ์ที่ดีและมีคุณภาพ

ความสำคัญของภาพประกอบ

ภาพและส่วนประกอบตกแต่งภาพบนหน้าสิ่งพิมพ์นั้นก่อให้เกิดคุณค่าทางความงาม และการถ่ายทอดจินตนาการความคิดให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนเพื่อต้องการให้เกิดประสิทธิภาพผลในการสื่อสารมากที่สุด ดังนั้นภาพประกอบในสิ่งพิมพ์จึงมีความสำคัญนี้

1. ใช้เป็นแนวทางในการสร้างบุคลิกของงานทำให้ผู้ดูหรือผู้อ่านได้รับและยอมรับในรูปแบบ ลักษณะเด่นเฉพาะและส่วนประกอบต่างๆ ในงานนั้นๆ

2. ใช้สร้างความสวยงามทางด้านศิลปะของงาน ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ และการนำเสนอภาพ มุ่งที่จะใช้ภาพเพื่อการเสนอเนื้อหา และสร้างความสวยงามที่เป็นการพัฒนาความคิด ความรู้สึก ตลอดจนก่อให้เกิดความมอกงามทางจิตใจ ทั้งนี้การนำภาพประกอบลงพิมพ์ช่วยตกแต่งหน้าสิ่งพิมพ์ให้สวยงาม นำอ่าน ด้วยการพิมพ์ภาพประกอบปัจจุบันที่ทันสมัย

3. ใช้ดึงดูดความสนใจแก่ผู้พบเห็นไม่ว่าจะเป็นรูปแบบภาพ การจัดวางเนื้อหาภายในภาพ ตลอดจนสีสันทันในภาพที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจสิ่งพิมพ์นั้นๆ

4. ใช้สร้างความเข้าใจ บางครั้งการอธิบายเรื่องใดอาจยากต่อการบรรยายให้เกิดความเข้าใจ แต่เมื่ออธิบายและใช้ภาพประกอบด้วยก็จะช่วยให้เข้าใจได้ดี รวดเร็ว และถูกต้องกว่าการไม่มีภาพประกอบ

5. ใช้เสริมความเข้าใจ ในกรณีที่ข้อความสร้างความเข้าใจในระดับหนึ่งแล้ว แต่ก็ยังอาจจะไม่ชัดเจนหรือไขว้เขว จำเป็นต้องมีภาพประกอบเพื่อเสริมความเข้าใจให้ชัดเจน

6. ใช้นำเสนอข้อมูลเพื่อให้เกิดความง่ายต่อการจดจำ รูปภาพและแนวทางการออกแบบนั้นจะทำให้เกิดความชัดเจนของเนื้อหา ภาพจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น บุคลิกของการออกแบบจะช่วยเน้นความทรงจำได้ดียิ่งขึ้น

7. ใช้ปิดบังความด้วยในคุณภาพของงาน อาจจะเป็นเหตุผลของความจำกัดในด้านงบประมาณหรือความจำกัดของวัสดุที่มีอยู่ จึงเป็นเหตุผลให้งานนั้นต้องมีความสนใจไปบ้าง ภาพและการออกแบบที่ดีจะดึงดูดความสนใจและลดความสนใจในจุดบกพร่องไปได้

8. ใช้เป็นหลักฐานเพื่อปกป้องบุคคล เช่น เมื่อมีการนำเสนอภาพของบุคคลใดไม่อาจใช้ข้อความอธิบายให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าบุคคลนี้เป็นใคร แต่เมื่อลงพิมพ์ภาพแล้วออกชื่อผู้เห็นก็จะรู้จักบุคคลนี้ได้ทันที

9. ใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อความหมาย การออกแบบและการใช้ภาพที่เหมาะสมจะช่วยให้การสื่อความหมายได้ตรงกับวัตถุประสงค์และเข้าใจง่าย ใช้เวลาน้อย และเพิ่มความชัดเจนของเนื้อหาสาระได้มากยิ่งขึ้น

หน้าที่ของภาพประกอบ

ประชิด ทิถบุตร (2530: 44-46) ได้กล่าวถึง ภาพประกอบจะทำหน้าที่หลายรูปแบบไม่ว่าจะสนองตอบแนวความคิดสร้างสรรค์ของผู้ออกแบบ หรือการสร้างสรรค์ด้านความงาม หรือด้านประโยชน์ใช้สอย นักออกแบบต้องพึงระลึกไว้ว่าการนำภาพประกอบมาใช้ในสิ่งพิมพ์ต่างๆ ควรนำภาพมาใช้ให้เหมาะสมกับโอกาสและหน้าที่ดังนี้

1. เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจ (to attract attention) เป็นหน้าที่หลักของภาพประกอบในงานออกแบบสิ่งพิมพ์ทุกประเภทที่ช่วยให้เกิดความแตกต่างขึ้นในงานด้วยพื้นที่ เส้นสีสันทันที่เด่นสะดุดตาทำให้ข่าวสารนั้นๆ น่าสนใจขึ้น

2. เพื่อประกอบการอธิบายความรู้ (to explain instructions) เป็นสื่อแสดงความรู้ต่างๆ ที่ไม่สามารถมองเห็นได้จริง (unrealistic views) ด้วยการสร้างภาพประกอบการอธิบายให้เห็นได้กระจ่างขึ้น เช่น ภาพโครงสร้างของโมเลกุล หรือภาพด้วยตัด (cross section) เป็นต้น

3.เพื่ออธิบายความคิดรวบยอด(to explain concepts)เป็นการแสดงข้อมูล เนื้อหาสาระ แนวความคิดด้วยการใช้ภาพประกอบทำให้มีความเข้าใจง่ายขึ้น รวดเร็ว เช่น การเขียน เครื่องหมาย สัญลักษณ์ และแผนภาพต่างๆ เพื่อมีความหมายแทนสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

4.เพื่อการอ้างอิงแทนสิ่งที่ปรากฏจริง (to inform the appearance)เมื่อข่าวสารมี เนื้อหาที่เกี่ยวข้องและบ่งชี้ถึงความเป็นจริงต่างๆ เช่น สถานที่ บุคคล หรือเหตุการณ์ย่อม ต้องการภาพประกอบมาช่วยเสริมความเข้าใจ บรรยากาศและอารมณ์ความรู้สึกต่อผู้ดูให้เกิดความ กระจ่างชัดในวัตถุประสงค์ของข่าวสารนั้นๆ

5.เพื่อประกอบข้อมูลทางสถิติ (to illustrate statistical information)ข่าวสาร บางอย่างไม่เหมาะที่จะนำภาพถ่ายหรือภาพเขียนมาแสดงประกอบคำอธิบายให้ชัดเจน เช่น ข้อมูลที่เป็นตัวเลข ข้อมูลทางสถิติ จึงมักนิยมเขียนเป็นกราฟ แผนภูมิ ตามระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หรือเป็นภาพประกอบในลักษณะของลายเส้นทางเรขาคณิตขึ้นแทนตัวเลข ข้อมูลทางสถิติ

ข้อคำนึงในการใช้ภาพประกอบในหนังสือพิมพ์

ในการนำภาพประกอบเพื่อให้ปรากฏบนหนังสือพิมพ์ได้ก็ตาม ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1.ต้องการให้ข่าวสารดึงดูดความสนใจด้านการใช้ภาพหรือถ้อยความเพียงใด
- 2.มีบางส่วนของเนื้อหาที่ไม่ชัดเจนและสามารถอธิบายด้วยภาพประกอบได้หรือไม่
- 3.มีการอ้างอิงความเป็นจริงที่แน่นอนในเนื้อหา เช่น เหตุการณ์ สถานที่ หรือ บุคคลที่ต้องนำมาเป็นภาพประกอบหรืออธิบายให้เข้าใจหรือไม่
- 4.มีเนื้อหาใดที่ต้องการให้ผู้อ่านทราบถึงการกระทำที่เป็นลำดับขั้นตอนหรือไม่
- 5.มีภาพและสัญลักษณ์ใดที่เหมาะสมกับรูปแบบและแสดงความรู้สึกร่วมกับ ข่าวสารนั้นได้

จากหลักการและส่วนประกอบต่างๆ ในการออกแบบกราฟิกที่กล่าวมานี้ มิใช่เป็นกฎเกณฑ์ ที่แน่นอนตายตัวเสมอไปเพราะการออกแบบกราฟิกและสิ่งพิมพ์ก็มีวิธีการแก้ปัญหาเช่นเดียวกันกับการออกแบบสาขาอื่นที่อาจต้องสลับขั้นตอนการแก้ปัญหา(alternate solution) เพื่อหาสภาพที่ ปรากฏให้เป็นไปตามความเหมาะสมกับหลักการของการจัดองค์ประกอบศิลป์ที่ควรคำนึงหลัก พื้นฐาน 3 ประการดังนี้

- 1.ความมีเอกภาพ ในที่นี้หมายถึงสิ่งที่ช่วยทำให้ชิ้นงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่ง ต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์นั้นๆ ความมีเอกภาพจะครอบคลุมถึงเรื่องของความคิดและการออกแบบ

2. ความสมดุล ความสมดุลในงานออกแบบเป็นเรื่องของความงาม ความน่าสนใจ เป็นการจัดการสมดุลกันทั้งในด้านรูปแบบและสีซึ่งมีอยู่ 2 ลักษณะได้แก่ความสมดุลในรูปทรงและความสมดุลในความรู้สึก

3. การมีจุดแห่งความสนใจ ภายในเนื้อหาที่จำกัดจะต้องมีการเน้นให้จุดหนึ่งมีความสำคัญ อาจทำได้ด้วยภาพหรือข้อความก็ได้ โดยมีหลักว่า “ความคิดเดียวและจุดสนใจเดียว”

สำหรับวิธีการที่จะทำให้มีจุดสนใจอาจเน้นด้วยสี ขนาด สัดส่วน และรูปร่างที่แปลกไปกว่าส่วนอื่นๆ ในภาพ ส่วนตำแหน่งที่เหมาะสมในการวางจุดสนใจนั้นสามารถกระทำได้นี้ โดยการนำภาพมาแบ่งเป็น 3 ส่วน บริเวณที่เส้นตัดกันก็คือ ตำแหน่งที่เหมาะสม จากผลการวิจัยซึ่งได้ทดลองหลายครั้งพบว่า ตรงจุดตัดกันที่มุมบนซ้ายนั้นเป็นตำแหน่งที่ดีที่สุด เหตุผลหนึ่งที่สนับสนุนก็คือ ในการอ่านหนังสือเรามักจะอ่านจากมุมบนซ้ายไปขวา และจากบนลงล่าง ฉะนั้น ตำแหน่งนี้จะเป็นจุดแรกที่สายตาเรามอง เพื่ออ่านหรือดูภาพบนหน้าสิ่งพิมพ์

ในการออกแบบสิ่งพิมพ์นั้นต้องใช้องค์ประกอบที่สคัญทั้งตัวอักษร ภาพประกอบ ตาราง แผนภูมิ แผนที่ ฯลฯ ด้วยการจัดระยะห่าง(interval) และการกำหนดตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆ เพื่อให้สามารถอยู่รวมกันได้อย่างเหมาะสมในแต่ละหน้า และมีความสัมพันธ์กลมกลืนกันจนตลอดเรื่องและตลอดเล่ม

จากการศึกษาภาพประกอบสื่อความหมายได้เช่นเดียวกับตัวอักษร ภาพหลายภาพจะมีเนื้อหาเกี่ยวเนื่องกับเวลาหรือความเป็นไปของเรื่องราว จึงสามารถจัดลำดับเพื่อเสริมความเข้าใจ หรือในการจัดวางภาพยังมีวิธีที่เรียงภาพเพื่อให้ได้เนื้อหาทำนองเดียวกัน หรือการจัดเรียงตามลำดับความสำคัญและตามความสำคัญของบุคคลในภาพ หากมีหลายภาพทำนองเดียวกัน หรือการจัดเรียงตามลำดับ ความสำคัญและตามความสำคัญของบุคคลในภาพ หากมีหลายภาพในหน้าเดียวกัน การจัดภาพเป็นกลุ่มๆ จะดีที่สุด และมีการจัดวางคำอธิบายภาพไว้ที่ภาพในลักษณะต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายของภาพนั้นได้ตรงตามที่ต้องการ

5.4 ทฤษฎีสี

ความหมายของทฤษฎีสี

ทฤษฎี หมายถึง ความจริงที่ได้พิสูจน์แล้ว หรือ หลักวิชา

สี หมายถึง แสงที่มากกระทบวัตถุแล้วสะท้อนเข้าตาเรา ทำให้เห็นเป็นสีต่างๆ

ทฤษฎีสี หมายถึง หลักวิชาเกี่ยวกับสีที่สามารถมองเห็นได้ด้วยสายตา

ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสี สรรพสิ่งทั้งหมายในจักรวาลประกอบไปด้วยสี ดังนั้น สิ่งแวดล้อมรอบตัวมนุษย์จึงประกอบไปด้วยสี สีจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สีที่เกิดจากปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ เช่น สีของแสง สีผิวของวัตถุตามธรรมชาติ

2. สีที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ เช่น สีของแสงไฟฟ้า สีของพลุ สีที่ใช้เขียนภาพ และย้อมสีวัสดุต่างๆ

เหตุที่มนุษย์รู้จักใช้สี เพราะมนุษย์มีธรรมชาติรักสวยรักงาม เมื่อเห็นความงามตามธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ สัตว์ วัตถุ ตลอดจนทิวทัศน์ที่งดงาม มนุษย์ก็อยากจะได้ความงามเอาไว้ จึงได้นำเอาใบไม้ หินสี เปลือกหอย ฯลฯ มาประดับร่างกาย และยังรู้จักเอาดินสีและเขม่ามาทาตัว หรือขีดเขียนส่วนที่ต้องการให้งาม รวมทั้งการเขียนภาพตามผนังถ้ำอีกด้วย สำหรับในปัจจุบันได้มีการสังเคราะห์สีจากวัตถุขึ้นมาใช้ในงานต่างๆ อย่างกว้างขวางทั่วไป

จิตวิทยาแห่งสี (psychology of colors) การใช้สีให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยา จะต้องเข้าใจว่าสีใดให้ความรู้สึกต่อมนุษย์อย่างไร จึงจะใช้ได้อย่างเหมาะสม ความรู้สึกเกี่ยวกับสี สามารถจำแนกออกได้ดังนี้

สีแดง ให้ความรู้สึกอันตราย เกรี้ยวกราด รุนแรง มั่นคง อุดมสมบูรณ์

สีส้ม ให้ความรู้สึกสว่าง เกรี้ยวกราด อุดม

สีเหลือง ให้ความรู้สึกสว่าง สดใส สดชื่น ระวัง

สีเขียว ให้ความรู้สึกงอกงาม พักผ่อน สดชื่น

สีน้ำเงิน ให้ความรู้สึกสงบ ผ่อนคลาย สง่างาม ทิม

สีม่วง ให้ความรู้สึกหนัก สงบ มีเสน่ห์

สีน้ำตาล ให้ความรู้สึกเก่า หนัก สงบเงียบ

สีขาว ให้ความรู้สึกบริสุทธิ์ สะอาด ใหม่ สดใส

สีดำ ให้ความรู้สึกหนัก หดหู่ เศร้าใจ ทึบตัน

การใช้สีตามหลักจิตวิทยา สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ได้หลายประการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้งาน ประโยชน์ที่ได้รับนั้น สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ประโยชน์ในด้านแสดงเวลาของบรรยากาศในภาพเขียน เพราะสีบรรยากาศในภาพเขียนนั้น จะแสดงให้เห็นว่าเป็นภาพตอนเช้า ตอนกลางวันหรือตอนบ่าย เป็นต้น

2. ประโยชน์ในด้านการค้า คือ ทำให้สินค้าสวยงาม น่าซื้อหา นอกจากนี้ยังใช้กับงานโฆษณา เช่น โปสเตอร์ต่างๆ ช่วยให้ผู้จำหน่ายสินค้าได้มากขึ้น

3. ประโยชน์ในด้านประสิทธิภาพของการทำงาน เช่น โรงงานอุตสาหกรรม ถ้าทาสีสถานที่ทำงานให้ถูกหลักจิตวิทยา จะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยสร้างบรรยากาศให้หน้าทำงาน คนงานจะทำงานมากขึ้น มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น

4. ประโยชน์ในด้านการตกแต่ง สีของห้อง และสีของเฟอร์นิเจอร์ ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความสว่างของห้อง รวมทั้งความสุขในการใช้ห้อง ถ้าเป็นโรงเรียนเด็กจะเรียนได้ผลดีขึ้น ถ้าเป็นโรงพยาบาลคนไข้จะหายเร็วขึ้น

สีกับการรับรู้

ในปี พ.ศ. 2203 ไอแซก นิวตัน ได้ค้นพบว่า แสงสีขาวจากดวงอาทิตย์เมื่อหักเหผ่านแท่งแก้วสามเหลี่ยม (prism) แสงสีขาวจะกระจายออกเป็นสีรุ้ง เรียกว่า สเปกตรัม มี 7 สี ได้แก่ ม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง ส้ม แดง (ศกดา ศิริพันธ์. 2527: 5) และได้มีกำหนดให้เป็นทฤษฎีสีของแสงขึ้น ความจริงสีรุ้งเป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นและพบเห็นกันบ่อยๆ อยู่แล้ว ซึ่งเกิดจากการหักเหของแสงอาทิตย์หรือแสงสว่างเมื่อผ่านละอองน้ำในอากาศ

คุณลักษณะของสี มี 3 ประการ คือ

1. สีแท้ (hue) คือ สี 12 สีที่ปรากฏในวงสีธรรมชาติ
2. ความจัดของสี (intensity) คือ ความสดหรือความบริสุทธิ์ของสีแท้ ความบริสุทธิ์ของสีแท้จะลดลงเมื่อถูกผสมด้วยสีขาว สีดำ หรือสีคู่ตรงข้าม (Walker.1980: 246 - 247)
3. น้ำหนักของสี (values) หมายถึง น้ำหนักอ่อนแก่ของสีตามลำดับ เนื่องจากถูกผสมด้วยสีขาว - ดำ น้ำหนักของสีจะลดลงด้วยการใช้สีขาวผสม (tint) น้ำหนักของสีจะเพิ่มขึ้นปานกลางด้วยการใช้สีเทาผสม (tone) และน้ำหนักของสีจะเพิ่มขึ้นมากขึ้นด้วยการใช้สีดำผสม (shade) น้ำหนักของสียังหมายถึงการเรียงลำดับน้ำหนักของสีแท้ด้วยตนเอง โดยเปรียบเทียบน้ำหนักอ่อนแก่กับสีขาว - ดำ

การใช้สีสำหรับการออกแบบ จะใช้ให้เกิดความสวยงามตรงตามจุดประสงค์ มีหลักในการใช้อย่างกว้างๆ 2 ประการ คือ การใช้สีให้กลมกลืนกัน และการใช้สีให้ตัดกัน ในงานหนึ่งๆ อาจจะใช้สีให้กลมกลืนกันหรือตัดกันเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง หรืออาจจะใช้พร้อมกันทั้ง 2 อย่าง ทั้งนี้แล้วแต่ความประสงค์ของนักออกแบบ

1. การใช้สีให้กลมกลืนกัน เป็นการที่ใช้สีหรือน้ำหนักของสีให้ใกล้เคียงกันหรือคล้ายคลึงกัน เช่น การใช้สีแบบเอกรงค์ (monochrome) เป็นการที่ใช้สีเดียวที่มีน้ำหนักอ่อนแก่หลายลำดับ การใช้สีข้างเคียง (adjacent colors) เป็นการที่ใช้สีที่เคียงกัน 2 - 3 สี ในวงสี เช่น สีแดง สีส้ม แดง และสีม่วงแดง (ชลูด นิมเสมอ. 2531: 60 - 61)

2. การใช้สีใกล้เคียง (analogous colors) เป็นการที่ใช้สีที่อยู่เรียงกันในวงสีไม่เกิน 5 สี ตลอดจนการใช้สีวรรณะร้อนและวรรณะเย็น (warm tone colors and cool tone colors) โดยการแบ่งครึ่งวงสี ผ่ากลางสีเหลืองและสีม่วง เพื่อแยกออกเป็นสองซีก ซีกที่มีสีแดงเป็นวรรณะร้อน ซีกที่มีสีเขียวเป็นวรรณะเย็น

3. การใช้สีให้ตัดกัน เป็นการใช้สีหรือน้ำหนักของสีให้แตกต่างหรือตรงกันข้าม เช่น การใช้สีตรงข้าม (complementary colors) เป็นคู่สีที่ตรงข้ามกันในวงสีซึ่งเป็นสีที่ตัดกันอย่างแท้จริง การใช้สีเกือบตรงข้าม (split complementary colors) เป็นสีที่อยู่เกือบตรงข้ามกันในวงสี เช่น สีเหลืองเกือบตรงข้ามกับสีม่วงแดงและสีม่วงน้ำเงิน ใช้รวมกันทั้ง 3 สี การใช้สีตรงข้าม 2 คู่ที่อยู่เคียงกัน (double complementary colors) เช่น สีเหลืองตรงข้ามกับสีม่วง และสีม่วงแดงตรงข้ามกับสีเขียวเหลือง การใช้สีสามเส้า (triad colors) เป็นสี 3 สีที่มีระยะห่างเท่าๆ กันในวงสี และการใช้สี่สีเส้า (square colors) เป็นสี 4 สีที่มีระยะห่างเท่าๆ กันในวงสี (ชอุด นิมเสมอ. 2531: 60 - 61)

การใช้สีตัดกัน ควรคำนึงถึงความเป็นเอกภาพด้วย วิธีการใช้มีหลายวิธี เช่น ใช้สีให้มีปริมาณต่างกัน เช่น ใช้สีแดง 20 % สีเขียว 80% หรือใช้เนื้อสีผสมในกันและกัน หรือใช้สีหนึ่งสีใดผสมกับสีคู่ที่ตัดกัน รวมทั้งการเอาสีที่ตัดกันมาทำให้เป็นลวดลายเล็ก ๆ สลับกัน (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2527: 32)

แม่สีของนักจิตวิทยา

สีในวัตถุและสีในแสงสว่างมาจากสีพื้นฐานหรือสีแม่สีเพียง 3 สี แต่สีในการเห็นมีสีพื้นฐานหรือแม่สีอยู่ 4 สี ที่กำหนดเช่นนี้ก็เพราะว่า ไม่มีสีใดที่ผสมกันด้วยสายตาแล้วจะก่อให้เกิดเป็น สีแดง สีเหลือง สีเขียว หรือสีน้ำเงิน ทั้ง 4 สีนี้จึงถูกกำหนดให้เป็นแม่สีของนักจิตวิทยา (Goldstein. 1968: 191) และได้กำหนดแผนผังสีออกมาเป็นรูปสี่เหลี่ยม มีสีขั้นที่ 2 จำนวน 4 สีได้แก่ สีส้ม สีเขียวเหลือง สีเขียวน้ำเงิน สีม่วง ส่วนสีคู่ตรงข้ามในการมองเห็น ไม่เหมือนสีคู่ตรงข้ามที่เกิดจากการผสมของสีวัตถุ หรือเกิดจากการผสมด้วยแสง สีตรงข้ามมี 4 คู่ คือ

สีแดง ตรงข้ามกับ สีเขียว

สีเขียวเหลือง ตรงข้ามกับ สีม่วง

สีเหลือง ตรงข้ามกับ สีน้ำเงิน

สีส้ม ตรงข้ามกับ สีเขียวน้ำเงิน

สำหรับแม่สีทั้ง 4 สีเมื่อผสมกันด้วยสายตา จะเกิดเป็นสีเทา

จากการศึกษาเรื่องสีของนักจิตวิทยา ทำให้ทราบถึงหลักการและผลของการทดลองซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการเกี่ยวกับสีที่สัมพันธ์ทางสายตา ผลจากการทดลองของนักจิตวิทยาได้เผยให้เราทราบว่า มีหลักการในการมองเห็นอยู่ 3 ประการ ดังต่อไปนี้ (Goldstein. 1968: 190)

1.1 สีสามารถกระทบกระเทือนอารมณ์ของแต่ละบุคคล

1.2 สีมีคุณสมบัติที่ดูเหมือนว่าจะสว่างขึ้นหรือมืดลง

1.3 สีให้ความรู้สึกต่อบุคคลไม่เท่ากัน

2 .ความรู้สึกเกี่ยวกับสี สีมีผลกระทบต่ออารมณ์เป็นอย่างมาก สีในกลุ่มของสีเย็น เช่น สีเขียว สีน้ำเงิน จะให้ความรู้สึกสงบ แต่ถ้าสีออกเย็นมากหรือคล้ำมากอาจจะทำให้ไม่รู้สึกไม่เบิกบาน กระชุ่มกระชวย และจะกระตุ้นความรู้สึกมากยิ่งขึ้น ถ้าสีมีความสว่างสดใสขึ้นหรือใกล้เคียงไปทางสีแดง

สีเย็นยังมีผลต่อความรู้สึกเกี่ยวกับระยะเวลาในธรรมชาติด้วย สีที่เย็นมากๆ เช่น สีน้ำเงิน ถ้าทดลองโดยนำเอาวัตถุสีน้ำเงินวางไว้ท้ายห้อง หรืออาจจะทาสีท้ายห้องด้วยสีน้ำเงิน จะปรากฏว่าห้องมีความยาวมากขึ้นกว่าความเป็นจริง สำหรับสีร้อนโดยเฉพาะสีแดงเพลิงดูเหมือนจะสว่าง และถ้าใช้สีแดงเพลิงที่ท้ายห้อง จะรู้สึกว่าห้องดูสั้นกว่าความเป็นจริง (Goldstein. 1968: 192)

3. สีกับการมองเห็น จากการเรียนรู้ทางด้านจิตวิทยา ทำให้เราทราบว่า เมื่อเราตั้งใจมองจุดสีอย่างจดจ่อ สมมติว่าเป็นจุดสีส้ม มองประมาณ 30 วินาที แล้วละสายตาออกจากจุดสีส้มมามองที่พื้นกระดาษสีขาว จะปรากฏสีน้ำเงินอ่อนๆ หรือสีฟ้าแทนที่จุดสีส้ม จุดที่เห็นจะมีลักษณะรูปร่างเหมือนจุดสีส้ม เหตุที่ปรากฏเช่นนี้ก็เพราะว่าเป็นปรากฏการณ์ของสีคู่ตรงข้ามของสีส้ม ซึ่งต้องการจะผสมกับสีส้มให้เป็นสีกลางหรือสีเทานั้นเอง (Goldstein. 1968: 192)

หลักการใช้สี

การใช้สีกับงานออกมานั้น อยู่ที่นักออกแบบมีจุดมุ่งหมายใด ที่จะสร้างความสนใจ ความเข้าใจต่อผู้ดู เพื่อให้เข้าถึงจุดหมายที่ตนต้องการ หลักของการใช้มีดังนี้

1.การใช้สีวรรณะเดียว ความหมายของสีวรรณะเดียว (tone) คือกลุ่มสีที่แบ่งออกเป็นวงล้อของสีเป็น 2 วรรณะ คือ วรรณะร้อน (warm tone) ซึ่งประกอบด้วย สีเหลือง สีส้ม สีแดง สีม่วง สีเหล่านี้ให้อิทธิพล ต่อความรู้สึก ตื่นเต้น ไร่้าใจ กระฉับกระเฉง ถือว่าเป็นวรรณะร้อน วรรณะเย็น (cool tone) ประกอบด้วย สีเหลือง สีเขียว สีน้ำเงิน สีม่วง สีเหล่านี้ดู เย็นตา ให้ความรู้สึกสงบ สดชื่น (สีเหลืองกับสีม่วงอยู่ได้ทั้งสองวรรณะ) การใช้สีแต่ละครั้งควรใช้สีวรรณะเดียวในภาพทั้งหมด เพราะจะทำให้ภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (เอกภาพ) กลมกลืน มีแรงจูงใจให้คล้อยตามได้มาก

2.การใช้สีต่างวรรณะ หลักการทั่วไป ใช้อัตราส่วน 80% ต่อ 20% ของวรรณะสี คือ ถ้าใช้สีวรรณะร้อน 80% สีวรรณะเย็นก็ 20% เป็นต้น ซึ่งการใช้แบบนี้สร้างจุดสนใจของผู้ดู ไม่ควรใช้อัตราส่วนที่เท่ากันเพราะจะทำให้ไม่มีสีโดดเด่น ไม่น่าสนใจ

3.การใช้สีตรงกันข้าม สีตรงข้ามจะทำให้ความรู้สึกที่ตัดกันรุนแรง สร้างความเด่นและไร่้าใจได้มากแต่หากใช้ไม่ถูกหลัก หรือ ไม่เหมาะสม หรือใช้จำนวนสีมากเกินไป ก็จะทำให้ความรู้สึกพว่ามัว ลายตา ขัดแย้ง ควรใช้สีตรงข้าม ในอัตราส่วน 80% ต่อ20% หรือหากมีพื้นที่เท่ากัน

ที่จำเป็นต้องใช้ ควรนำสีขาว หรือสีดำ เข้ามาเสริม เพื่อ ตัดเส้นให้แยกออกจาก กันหรืออีกวิธีหนึ่งคือ การลดความสดของสีตรงข้ามให้หม่นลงไป

สีตรงข้ามมี 6 คู่ได้แก่

- สีเหลือง ตรงข้ามกับ สีม่วง
- สีแดง ตรงข้ามกับ สีเขียว
- สีน้ำเงิน ตรงข้ามกับ สีส้ม
- สีเขียวเหลือง ตรงข้ามกับ สีม่วงแดง
- สีส้มเหลือง ตรงข้ามกับ สีม่วงน้ำเงิน
- สีส้มแดง ตรงข้ามกับ สีเขียวน้ำเงิน

สีร้อน (สีอุ่น) Warm Colors นับจากโทนสีเหลือง ชมพู แดง ส้ม ม่วง น้ำตาล สีเหล่านี้ให้ความหมายที่เร่าร้อน ก้าวร้าว มีอิทธิพลต่อการดึงดูดและกระตุ้นอารมณ์ได้ มากมายกว่าโทนสีอื่นๆ สีเหล่านี้จะใช้มากกับงานประเภท หัวหนังสือ นิติยาสาร แคตตาล็อก ตลอดจนป้ายโฆษณาต่างๆซึ่งจะกระตุ้นความสนใจต่อผู้พบเห็นได้เร็ว

สีโทนร้อน คือสีที่ให้ความหมาย รื่นเริง สดชื่น อุดมคติ ปลอดภัย

สีเย็น (Cool Colors) เริ่มจากสีเทา ฟ้ำ น้ำเงิน เขียว สีโทนนี้จัดอยู่ในสีโทนเย็น ให้ความรู้สึก สงบ สะอาด เย็นสบาย

สีขาว (White) คือสีแห่งความสะอาด บริสุทธิ์ ไร้เดียงสา เหมือนกับสำนวนที่ ชอบพูดว่า "เด็กที่เกิดมาเหมือนผ้าขาวที่ยังไม่มีรอยแปดเปื้อน"

สีดำ (Black) คือ สัญลักษณ์แห่งความโศกเศร้าและความตาย และบางความหมายใช้แทนความชั่วร้าย ในความหมายของคนยุโรป อเมริกา แทนความเป็นผู้ดี ขริม มั่นคง

สีแดง (Red) คือ สีแห่งความกระตือรือร้น เร่าร้อน รุนแรง สะเทือนอารมณ์ มีพลังความสว่างโชติช่วง เป็นสัญลักษณ์แห่งความรัก ดึงดูด ความสนใจ หากเป็นสีชมพู ซึ่งความเข้มของสีจะจางลง จะให้ความรู้สึกหวานโรแมนติก

สีเหลือง (Yellow) คือ สีแห่งความสุขสดชื่น ร่าเริงมีชีวิตชีวา เป็นสีที่เข้าได้กับทุกสี

สีเขียว (Green) คือสีของต้นไม้ ใบหญ้า เป็นสัญลักษณ์ของความสงบ เรียบง่าย ความเข้มของสีเขียวให้ความหมายถึงความอุดมสมบูรณ์

สีฟ้า (Blue) คือ สีแห่งท้องฟ้าและน้ำทะเล เป็นสัญลักษณ์ของความสงบ เยือกเย็น มั่นคง แต่เติมไปด้วยพลัง หากเป็นสีฟ้าอ่อนจะให้ความรู้สึก สดชื่น สวยงาม กระฉับกระเฉงเป็นหนุ่มสาว

สีม่วง (Purple) คือ สีแห่งความลึกซึ้ง ซ่อนเร้น เป็นสีที่มีอิทธิพลต่อจิตนาการ และความอยากรู้ อยากเห็นกับเด็ก เช่น เรื่องเทพนิยายต่างๆ

สีน้ำตาล (Brown) เป็นสีสัญลักษณ์แห่งความรุ่งโรยเปรียบเสมือนต้นไม้ใบร่วงหล่นเมื่อถึงอายุขัย เป็นสีที่ให้ความหมายดูเหมือนธรรมชาติ เช่น สีน้ำตาลอ่อนและสีแก่ของลายไม้เป็นต้น

สีแจ่ม (Vivid Colors) คือสีที่สะดุดตาเร็วมองเห็นได้ไกล โทนสีตัดกันแบบตรงข้าม เช่น แดงกับดำ เหลืองกับน้ำเงิน เขียวกับแดง ดำกับเหลือง เป็นต้น สีจำพวกนี้นิยมใช้กันมากในงานของเด็กเล่น ภัตตาคาร ร้านอาหาร ประเภทฟาสต์ฟู้ด ค่าเฟ้ ข้อเสียของสีประเภทนี้หากใช้จำนวนสีมากจะดูลายตา พร่า วิธีใช้ที่ดีควรใช้หนึ่งหรือสองสีเป็นตัวเน้นหนัก

สีจาง (สีอ่อน) Light Colors ให้ความหมายที่ดูอ่อนโยน เบาหวานเหมือนคลื่นเมฆหรือปุยฝ้าย ช่วยทำให้พื้นที่ที่แคบดูให้กว้างขึ้น โทนสีจำพวกนี้จะใช้กันมากกับเสื้อผ้า สตรี ชุดชั้นใน แฟชั่น ชุดนอน ในงานศิลปะบางอย่างใช้สีอ่อน เป็นพื้นฉากหลัง เพื่อขับให้รูปทรงลอยเด่นขึ้น

สีทึบ (Dull Color) คือสีอ่อนที่ค่อนข้างเข้มหรือสีที่เฉาจางลง ให้ความรู้สึกที่ สลัวลาง มัว บางครั้งดูเหมือนฝัน และดูคล้ายเครียด

สีมืดทึบ (Dark Colors) ให้ความรู้สึกหนัก แข็งแกร่ง เข้ม มีพลัง สดงเกิดได้จากสีเครื่องแต่งกายของทหาร สีสูทของผู้ชาย ชุดฟอร์มของช่าง เป็นต้น

ข้อควรระวังในการใช้สีในการออกแบบ

1. การรับรู้สีผิดพลาด

สีนั้นเกิดจากกระบวนการรับรู้ที่เกิดขึ้นในสมองมนุษย์ ซึ่งในกระบวนการแปลความหมายเพื่อให้เป็นสีใดสีหนึ่งแก่วัตถุนั้น สมองมักจะแปลโดยการเปรียบเทียบสีที่มองเห็นกับสีที่แวดล้อม ทำให้สีที่มองเห็นเป็นสีสัมพันธ์กับสีที่แวดล้อม (related color) ดังนั้น สีที่มองเห็นขณะนั้นนั้นอาจไม่ใช่เป็นสีแท้จริง แต่เป็นสีที่มองเห็นเป็นสีผิดเพี้ยนไปตามสภาพแวดล้อม แม้ว่าบุคคลนั้นจะมีสายตาปกติ เพราะมีปัจจัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการรับรู้สีมีผลให้การรับรู้สีผิดพลาดได้ ปรากฏการณ์ที่ทำให้เกิดการรับรู้สีผิดพลาดนี้อาจมีผลต่อการกำหนดสีในออกแบบทางการพิมพ์บางประการ ดังนี้

1.1 สภาพแวดล้อมด้วยแสงต่างกัน เมื่อมองสีใดสีหนึ่งในสภาพแสงที่ต่างกันจะทำให้มองเห็นสีนั้นแตกต่างกันไปด้วย เช่น เมื่อมองสีแดงภายใต้แสงไฟทังสเตนซึ่งให้การกระจายพลังงานแสงที่มีความเข้มแสงสูงในช่วงความยาวคลื่นของแสงสีแดง- ส้ม ทำให้มองเห็นสีแดงเป็นสีส้ม แต่เมื่อมองสีแดงเดียวกันนั้นภายใต้แสงไฟฟลูออเรสเซนต์แบบเฉยๆ ที่ให้การกระจายพลังงานแสงที่มีความเข้มแสงสม่ำเสมอเท่ากันทุกสี จะมองเห็นสีแดงนั้นเป็นสีแดงนั้นเป็นสีแดงถูกต้อง ถ้าเกิดสภาพการณ์เช่นนี้ขึ้นในการกำหนดสีเพื่อการพิมพ์ โดยนักออกแบบกำหนดสีภายใต้สภาพแสงอย่าง

หนึ่ง ช่างพิมพ์ผสมสีหมึกพิมพ์และพิมพ์สีภายใต้สภาพแสงอีกสภาพหนึ่งที่ไม่เหมือนกัน ผลก็คือสีบนงานพิมพ์จะไม่ตรงตามที่นักออกแบบต้องการ

ปกติภายในห้องที่นักออกแบบกำหนดสีและภายในห้องที่ช่างพิมพ์ปฏิบัติงานที่ให้มีสภาพแสงสว่างประเภทเดียวกัน ในทางการพิมพ์หลอดไฟมาตรฐานซึ่งใช้ในห้องพิมพ์เพื่อควบคุมคุณภาพการพิมพ์สี เพราะเมื่อดูสีภายใต้สภาพแสงนี้จะมองเห็นสีถูกต้องได้มากที่สุด

1.2 สภาพแวดล้อมด้วยสีต่างกัน เมื่อมองสีใดสีหนึ่งซึ่งถูกล้อมรอบด้วยสีต่างกัน จะทำให้มองเห็นสีนั้นแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะอิทธิพลของสีที่อยู่ล้อมรอบนั้น การรับรู้สีผิดพลาดนี้ทำให้เกิดความแตกต่างแบบไซทัลเทเนียส นักออกแบบอาจนำสีอันเกิดจากความแตกต่างแบบไซมัลเทเนียสมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการออกแบบได้ ถ้าเป็นสีใดสีหนึ่งซึ่งอาจเป็นสีที่มีความสำคัญ เช่น สีตราสัญลักษณ์ หรือสีประจำบริษัทย่อมจะไม่ต้องการให้สีเพี้ยน แต่นักออกแบบไม่ได้คำนึงถึงสีที่ใช้แวดล้อมสีนั้นก็อาจมีอิทธิพลให้มองเห็นสีตราสัญลักษณ์นั้นเปลี่ยนไปบนภาพพิมพ์ได้ แม้ว่าช่างพิมพ์จะพิมพ์ด้วยสีหมึกพิมพ์ที่ถูกต้องก็ตาม ดังนั้น เมื่อไม่ต้องการให้เกิดปัญหาของการมองเห็นสีผิดพลาดอันเนื่องมาจากอิทธิพลของสีที่อยู่แวดล้อม นักออกแบบจึงควรใช้สีแวดล้อมเป็นสีเทากลาง เพราะสีเทากลางเป็นสีที่ไม่มีสีสัน และมีความสว่างสีปานกลาง จึงไม่มีอิทธิพลทำให้สีรอบข้างเปลี่ยนไปทั้งทางด้านสีสันและความสว่างสี

2. ปัญหาในการพิมพ์

บางครั้งนักออกแบบกำหนดสีบนอาร์ตเวิร์ก เมื่อส่งไปแยกสีและพิมพ์บนวัสดุพิมพ์ตามขั้นตอนของกระบวนการพิมพ์แล้วไม่สามารถพิมพ์ให้ได้ตามคุณภาพที่ต้องการ ทั้งนี้เพราะอาจเกิดปัญหาในการพิมพ์ นักออกแบบควรพิจารณาถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการพิมพ์สีก่อนที่จะกำหนดสีบนอาร์ตเวิร์ก ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ช่างพิมพ์สามารถควบคุมการพิมพ์สีนั้นให้เป็นไปตามที่นักออกแบบต้องการได้

2.1 การกำหนดสีพิเศษเพิ่มเติมจากหมึกพิมพ์ชุดสอดสี แม้ว่าการพิมพ์ด้วยหมึกชุดสอดสีจะสามารถผลิตสีต่าง ๆ ได้มากมายโดยการพิมพ์พื้นที่เม็ดสกรีนเปอร์เซ็นต์ต่างๆ ซ้อนทับกัน แต่ในงานออกแบบสื่อการเรียนรู้อาจจำเป็นต้องกำหนดสีพิเศษเพิ่มเติมจากหมึกพิมพ์ชุดสอดสีเพื่อลดปัญหาในการพิมพ์ให้น้อยที่สุด และสามารถควบคุมคุณภาพของสีบรรจุวัสดุพิมพ์ได้คงที่สม่ำเสมอ นักออกแบบควรกำหนดสีพิเศษเพิ่มเติมจากสีของหมึกพิมพ์ชุดสอดสีในกรณีต่างๆ ดังนี้

2.1.1 สีพื้นหลัง สีพื้นหลังซึ่งเป็นสีเกิดจากผสมสีของหมึกชุดสอดสีตั้งแต่ 2 สีขึ้นไปด้วยเปอร์เซ็นต์ที่เม็ดสกรีนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสีพื้นหลังของภาพสอดสี การกำหนดสีพื้นหลังนั้นให้พิมพ์เป็นสีพิเศษแยกจากหมึกพิมพ์ชุดสอดสี จะช่วยให้ช่างพิมพ์สามารถควบคุมการพิมพ์สีพื้นหลังแยกจากการพิมพ์สีภาพสอดสีได้ คุณภาพของสีพื้นหลังและสีภาพสอดสีจะทำให้คงที่

สม่ำเสมอได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องกังวลว่าจะควบคุมอย่างไร ระหว่างสีของพื้นหลังและสีของพื้นภาพพิมพ์สีภาพสอดคล้องได้ นอกจากนี้ ยังช่วยให้สีพื้นหลังไม่ปรากฏเห็นเป็นเม็ดสกรีนและให้ความอึดตัวสีได้ดีกว่า การกำหนดสีพื้นหลังของภาพสอดคล้อง ต้องกำหนดให้เว้นขาวในปริมาณภาพสอดคล้องด้วยเพื่อไม่ให้สีพื้นหลังซ้อนทับกับสีของภาพสอดคล้อง ซึ่งจะทำให้สีของภาพสอดคล้องผิดเพี้ยนไปได้

2.1.2 สีตราสัญลักษณ์หรือสีบรรจุภัณฑ์ สีตราสัญลักษณ์หรือสีบรรจุภัณฑ์มักจะต้องเป็นสีเฉพาะที่ถูกต้อง ไม่มีการผิดเพี้ยน ถ้ากำหนดให้พิมพ์ด้วยพื้นที่เม็ดสกรีนเปอร์เซ็นต์ต่างๆ ของหมึกพิมพ์ชุดสอดคล้องตั้งแต่ 2 สีขึ้นไป โอกาสสีจะเพี้ยนเป็นไปได้อย่างสูง เพราะช่วงพิมพ์จะควบคุมให้สีของหมึกพิมพ์คงที่สม่ำเสมอได้ยาก ขนาดของเม็ดสกรีนสีใดสีหนึ่งเปลี่ยนไปเพียงเล็กน้อย มีผลให้สีที่ได้จากการพิมพ์ซ้อนทับกันผิดเพี้ยนไปได้มาก นักออกแบบจึงควรกำหนดสีตราสัญลักษณ์หรือสีบรรจุภัณฑ์เป็นสีหมึกพิมพ์พิเศษ โดยเทียบสีกับระบบกำหนดสีแล้วเก็บรหัสอ้างอิงไว้เป็นข้อมูลกำหนดสีนั้นทุกครั้ง

2.1.3 สีที่ปรากฏซ้ำทุกหน้า สีของพื้นหลัง เส้น เส้นกรอบภาพ ซึ่งอาจต้องการให้ปรากฏเป็นสีเดียวกัน ซ้ำกันทุกหน้าของเอกสาร หรือให้ปรากฏต่อเนื่องกันเป็นหน้าคู่ ถ้าพิมพ์ด้วยการผสมเปอร์เซ็นต์เม็ดสกรีนของหมึกพิมพ์ชุดสอดคล้อง โอกาสของสีที่พิมพ์ได้บนแต่ละหน้าแตกต่างกันได้มาก การพิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์สีพิเศษจะช่วยให้ช่างพิมพ์สามารถพิมพ์สีขององค์ประกอบศิลป์นั้นได้เหมือนกันเหมือนกันทุกหน้า

2.1.4 สีที่ไม่สามารถผลิตได้ด้วยหมึกพิมพ์ชุดสอดคล้อง สีไม่สามารถผลิตได้ด้วยหมึกพิมพ์ชุดสอดคล้อง เช่น สีสะท้อนแสง สีทอง สีบรอนซ์ จำเป็นต้องใช้หมึกพิมพ์สีพิเศษซึ่งผสมโดยเฉพาะมาจากโรงงานผู้ผลิตหมึกพิมพ์ โดยพิมพ์เป็นสีที่เพิ่มเติมจากหมึกพิมพ์ชุดสีสี เพื่อให้ได้ผลเป็นไปตามที่ต้องการ

2.2 การกำหนดสีอักษรซึ่งไม่ใช่สีดำ สีของตัวอักษรหรือภาพลายเส้นซึ่งไม่ใช่สีดำแต่เป็นสีอันเกิดจากการพิมพ์ชุดสอดคล้องผสมกัน เช่น สีแดงเกิดจากการพิมพ์หมึกพิมพ์สีม่วงแดงซ้อนทับสีเหลืองในการพิมพ์ จะต้องพิมพ์ลายเส้นของตัวอักษรแต่ละสระซ้อนทับสนิทกันพอดี ถ้าตัวอักษรนั้นมีขนาดใหญ่หากเกิดการพิมพ์เหลือง ก็อาจจะช่วยให้มองเห็นข้อผิดพลาดไม่ชัด แต่ถ้าเป็นตัวอักษรขนาดเล็กและมีเส้นตัวอักษรบางมาก แม้จะพิมพ์เหลื่อมกันเล็กน้อยก็สามารถมองเห็นข้อผิดพลาดนั้นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นสีซึ่งเกิดจากการผสมด้วยพื้นที่เม็ดสกรีนของหมึกพิมพ์จะยิ่งทำให้ได้เส้นตัวอักษรไม่คมชัด ดังนั้น จึงควรหลีกเลี่ยงการกำหนดสีตัวอักษรซึ่งเกิดจากการผสมพื้นที่เม็ดสกรีนของหมึกพิมพ์ชุดสองสีตั้งแต่ 2 สีขึ้นไปและมีพื้นที่เม็ดสกรีนต่ำกว่า 50 เปอร์เซ็นต์

2.3 การกำหนดสีของงานพิมพ์บนกระดาษสี การพิมพ์ภาพสีโดยทั่วไปมักนิยมใช้กระดาษเคลือบผิวสีขาว จะได้สีของภาพตรงตามที่กำหนดไว้มากที่สุด บางครั้งการใช้กระดาษสีจะ

ช่วยสร้างผลพิเศษให้กับภาพสกรีนได้ แต่ข้อควรคำนึงถึงคือ หมึกพิมพ์ภาพสกรีนเป็นหมึกชนิดโปรงใส ซึ่งมีผลให้สีของกระดาษผ่านชั้นหมึกพิมพ์มาเข้าตา ทำให้สีของภาพที่พิมพ์เพี้ยนไปตามสีของกระดาษ เช่นสีของภาพสกรีนที่พิมพ์บนกระดาษสีครีมจะดูอบอุ่นขึ้น สีฟ้าจะกลายเป็นสีฟ้าอมเขียว สีแดงจะกลายเป็นสีแดงอมส้ม

3. กลุ่มเป้าหมาย

การเลือกใช้สีควรสอดคล้องกันได้ดีกับอารมณ์ของผู้ใช้หรือกลุ่มเป้าหมายด้วย ดังนั้นจึงควรพิจารณาจิตวิทยาหรือความรู้สึกเกี่ยวกับสีของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสื่อสาร เพื่อให้งานออกแบบสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด ปัจจัยของกลุ่มเป้าหมายหลายด้านที่สัมพันธ์กับการเลือกใช้สีได้แก่ วัย เพศ และวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมาย

3.1 วัย ความชอบเกี่ยวกับสีของคนมักเปลี่ยนไปตามวัย เช่น ในกลุ่มวัยรุ่นมักจะชอบสีสดใส ซึ่งแสดงถึงความรวดเร็วทันใจ ปราดเปรี้ยว กลุ่มผู้สูงอายุมักจะชอบสีอ่อน ซึ่งแสดงถึงความสงบ มีเกียรติ มีค่า ดังนั้นถ้าจะออกแบบสำหรับวัยรุ่น ควรเลือกใช้สีสดใสและควรมีมากกว่า 1 สี แต่ถ้าออกแบบสำหรับผู้ใหญ่ก็อาจใช้สีลักษณะตรงกันข้าม เป็นต้น

3.2 เพศ ความชอบสีของผู้หญิงและผู้ชาย พบว่าผู้หญิงส่วนใหญ่มักจะชอบสีแดง ขณะที่ผู้ชายส่วนใหญ่มักจะชอบสีน้ำเงิน หรือผู้หญิงจะชอบสีอ่อน ขณะที่ผู้ชายจะชอบสีคล้ำ ในการออกแบบจึงต้องพิจารณาเกี่ยวกับเพศของกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้งานพิมพ์นั้นด้วย เช่น ถ้าจะเลือกสีคล้ำเป็นสีปก เป็นต้น

3.3 วัฒนธรรม วัฒนธรรมประเพณีที่แต่ละชนชาติยึดถือก็มีผลต่อความรู้สึกเกี่ยวกับสีด้วยเหมือนกัน เช่น การแต่งงานของชาวตะวันตกมักนึกถึงสีขาวที่มองว่าเป็นสีที่บริสุทธิ์ แต่เป็นงานศพมักนึกถึงสีดำซึ่งมองว่าเป็นสีแห่งความโศกเศร้า แต่สำหรับชาวอินเดียกลับตรงกันข้าม คือ สีขาวจะใช้เป็นสีของเครื่องแต่งกายสำหรับสวมใส่ในงานศพ ส่วนในงานแต่งงานมักนิยมสวมใส่เครื่องแต่งกายสีเหลือง ดังนั้น การทราบข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมแต่ละชาติแต่ละภาษาย่อมจะพบว่ามีประโยชน์อย่างมากในการออกแบบสีเพื่อให้เหมาะสมและไม่ขัดแย้งกับความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมายที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน

จากการศึกษา ทฤษฎีสี มีหลักการออกแบบสามารถทำได้ 3 วิธี ได้แก่ การใช้สีกลมกลืน การใช้สีแตกต่าง และการใช้สีสมดุล ซึ่งการใช้กลมกลืนสามารถกระทำได้โดยการใช้สีเส้นเดียว การใช้สีใกล้เคียงกัน และการใช้สีในวรรณะเดียวกัน การใช้สีแตกต่างสามารถกระทำได้โดยการใช้คู่ตรงข้าม การใช้สีใกล้เคียงสีคู่ตรงข้าม การใช้สีต่างกัน การใช้สีวรรณะต่างกัน สำหรับการสีสมดุล ปริมาณพื้นที่สีสมดุลกับความสว่างสี การเลือกใช้สีให้สามารถสื่อความรู้สึกได้ตามที่ต้องการ และกำหนดสีถูกต้องตามกระบวนการพิมพ์แล้ว ควรคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ อีกประการที่มีผลต่อการ

เลือกใช้สื่อในการออกแบบสื่อการเรียนรู้ ได้แก่ การรับรู้ที่ผิดพลาด ปัญหาในการพิมพ์ และกลุ่มเป้าหมาย

6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์

6.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์

สื่อการเรียนรู้เป็นกระบวนการสื่อความหมาย ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยมีตัวกลางเรียกว่า สื่อการสอนเป็นตัวช่วยในการถ่ายทอดความรู้ นักการศึกษาหลายท่านทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ ดังนี้

1.1 สื่อการสอน หมายถึง เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการต่างๆ รวมทั้งการสาธิตการแสดง บทบาทของผู้สอนที่เป็นตัวกลางที่ช่วยในการสื่อความหมายในกระบวนการเรียนการสอนระหว่างครู กับนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ธีรพล จันท์เทพ. 2545: 18)

1.2 สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น แถบบันทึกภาพพร้อมเสียง (วีดิทัศน์) แถบบันทึกเสียง สไลด์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยียังหมายรวมถึงกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน การศึกษาผ่านดาวเทียม (กรมวิชาการ. 2545: 8)

สื่อการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิง เนื้อหา ความรู้เชิงกระบวนการ ความรู้เชิงประจักษ์จากการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ด้าน ทักษะ สื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ทักษะพื้นฐานของกลุ่มสาระการ เรียนรู้ ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการจัดการ ทักษะใน งานอาชีพ เป็นต้น และด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม สื่อจะให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาความรู้และ ทักษะ แล้วยังมุ่งให้ผู้เรียน รักการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในตนเองภูมิใจในความเป็นไทยมีจิตสำนึกทาง สังคมและสิ่งแวดล้อมรู้จักใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ ยอมรับค่านิยมที่ดีงาม (กรมวิชาการ, 2545: 6-7)

สื่อการเรียนรู้มีหลายชนิดที่สามารถส่งผลการเรียนรู้ทางด้านทฤษฎีและเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติให้ได้ผลดี สื่อการสอนมีหลายชนิดให้เลือกใช้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาที่ผู้สอน จะสามารถเลือกใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ (ทิพวรรณ คำประกอบ. 2546: 2)

วีดิทัศน์เป็นสื่อการศึกษา ที่สามารถใช้ในการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากวีดิทัศน์ สามารถทำให้ผู้เรียนได้รับสื่อที่เป็นภาพและเสียง ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และเข้าใจบทเรียนได้ง่ายกว่าสื่อ ชนิดอื่น การใช้วีดิทัศน์เป็นสื่อการสอนนับว่าเป็นสื่อที่ใช้ได้ผลดี และเป็นที่ยอมรับกันอยู่ทั่วไป ใน ปัจจุบันวีดิทัศน์ ให้ประโยชน์หลายอย่างแก่ผู้เรียนซึ่งสื่อการสอนชนิดอื่นไม่สามารถทำได้คือทำให้ ผู้เรียนเห็นภาพเห็นการเคลื่อนไหวและได้ยินเสียงของเหตุการณ์ที่กำลังปรากฏไปพร้อมๆ กัน ผู้เรียน

จะให้เห็นบรรยากาศของความเป็นจริง (วาวแวว โรงสะอาด. 2528: 1 ; อ้างอิงจากทิพวรรณ คำประกอบ. 2546: 2)

วีดิทัศน์ มีข้อได้เปรียบกว่าแถบวีดิทัศน์ธรรมดาหลายประการ เช่นมีขนาดเล็ก มีความทนทานสูงราคาไม่แพง ในขณะที่แถบวีดิทัศน์จะมีการเสื่อมสภาพได้หลังจากการเล่นบ่อยครั้งต้องมีการให้เทปย้อนกลับก่อนจะเล่นทุกครั้งและข้อมูลจะถูกทำลายได้ โดยสนามแม่เหล็กถ้ามีอุณหภูมิสูงจะทำให้แถบวีดิทัศน์อายุสั้นและบิดเบี้ยวทำให้ภาพลំและสั่นถ้าเก็บที่อุณหภูมิต่ำมากในแถบวีดิทัศน์อาจจะมีมากขึ้นจะทำให้เกิดเชื้อราได้ จึงเห็นว่าข้อจำกัดของแถบวีดิทัศน์จะมีมากกว่าวีดิทัศน์อย่างเห็นได้ชัดเจน ผลของวีดิทัศน์จะเห็นได้ว่าสื่อการสอนมีความสำคัญต่อความเข้าใจของผู้เรียนเป็นอย่างมาก สื่อการสอนจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพตามที่ครูตั้งใจอธิบายได้อย่างเต็มที่รวมถึงการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้น่าสนใจยิ่งขึ้นสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวในการเรียนอยู่ตลอดเวลาและยังทำให้มีประสิทธิภาพในการเรียนสูงขึ้น (กิดานันท์ มลิทอง. 2543: 287)

สรุปได้ว่าสื่อวีดิทัศน์ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาและมองภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้นสามารถใช้ได้ทั้งบนเครื่องเล่นVCD DVD ระบบวีดิโอออนดีมานด์และบนเครื่องคอมพิวเตอร์ได้

6.2 หลักการออกแบบสื่อวีดิทัศน์

หลักการทฤษฎีการเรียนรู้ 9 ขั้นตอนของ Robert Gagne นำมาประยุกต์ใช้ในการผลิตวีดิทัศน์ซีดี (อำนาจ เดชชัยศรี. 2542: 116-117)

6.2.1 ได้รับความสนใจ (Gain attention) เป็นการสร้างบทเริ่มต้นของกิจกรรมที่เรียนนั่นเอง โดยผู้เรียนสนใจเนื้อหาบนจอภาพ

6.2.2 บอกวัตถุประสงค์ (Specify objectives) จะช่วยให้ผู้เรียนรู้ล่วงหน้าถึงประเด็นสำคัญของเนื้อหาและรู้เค้าโครงของเนื้อหาอีกด้วยเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยผู้เรียนจะสามารถผสมผสานแนวคิดในรายละเอียดหรือส่วนย่อยของเนื้อหาให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อหาในส่วนใหญ่ได้ ซึ่งจะมีผลทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.2.3 ทบทวนความรู้เดิม (Activate prior knowledge) ไม่จำเป็นต้องทำแบบทดสอบเสมอไปแต่จะใช้วิธีการประเมินความรู้เดิมของผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ ก็ได้ เช่น พุดคุย ซักถาม เป็นต้น

6.2.4 การเสนอเนื้อหาใหม่ (Present new information) การเสนอภาพที่เกี่ยวกับเนื้อหาประกอบกับคำพูดสั้นๆง่ายๆได้ใจความชัดเจน การอาศัยภาพประกอบจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น และมีความคงทนในการจดจำได้ดีกว่าการใช้คำพูดหรืออ่านเพียงอย่างเดียว

6.2.5 การชี้แนวทางในการเรียนรู้ (Guide learning) หน้าที่ของผู้ออกแบบบทเรียนจะพยายามใช้เทคนิคในการกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาใช้ในการศึกษาโดยเชื่อมโยงกับความรู้เดิมมาใช้ในการศึกษาโดยเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่

6.2.6 กระตุ้นการตอบสนอง (Elicit response) หลายทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ต่างก็มีความสอดคล้องในลักษณะสิ่งเร้ากับการตอบสนองในแง่ของการเรียนผู้เรียนควรมีโอกาสร่วมคิดและร่วมกันฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะ

6.2.7 ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Provide feedback) เป็นการช่วยสร้างความสนใจและเป็นการบอกว่าจะขณะนั้นผู้เรียนอยู่จุดไหนห่างจากเป้าหมายเพียงใด

6.2.8 มีการทดสอบความรู้ (Assess performance) จะเห็นการทดสอบก่อนเรียนระหว่างเรียนช่วงท้ายบทเรียน เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อวัดค่าผู้เรียนผ่านเกณฑ์ต่ำสุดเท่าใด เพื่อจะได้เตรียมตัวในโอกาสต่อไป

6.2.9 การจำแนกและการนำไปใช้ (Promote retention) เป็นขั้นตอนของการสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญรวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทบทวนหรือซักถามปัญหาที่จบบทเรียน

สรุปได้ว่าหลักการกระบวนการเรียนรู้การสร้างสื่อวีดิทัศน์ จะมีการทวนให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวกับชุดกิจกรรม การสร้างความสนใจโดยการใส่สีสัน เสียง และรูปภาพต่างๆ

7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ

บุญชม ศรีสะอาด (2537: 50-53) ได้เสนอลักษณะของเครื่องมือที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ 2 ประเภทดังนี้ ดังนี้

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตรจึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ดีเป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนที่ใช้วัดความสามารถในการให้ความหมาย และแสดงถึงศักยภาพของบุคคลนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ (2535: 146–147) และชวาล แพรัตกุล (2517: 16) ได้กล่าวถึงเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้มีลักษณะใกล้เคียงกันดังนี้ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 พวก

1. แบบทดสอบครู (Teacher Made Test) หมายถึง ชุดของคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนมาจากห้องเรียนว่ามีควมรู้มากแค่ไหนบทพร้องที่ตรงไหนจะได้สอนซ่อมเสริม หรือเป็นการวัดดูความพร้อมที่จะเรียนในบทใหม่ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของคุณ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) แบบทดสอบประเภทนี้สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาหรือจากครูที่สอนวิชานั้นๆ แต่ผ่านการตรวจคุณภาพโดยนำผลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติหลายครั้งจนกระทั่งมีคุณสมบัติดีพอจึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้นสามารถใช้เป็นหลักเปรียบเทียบผลเพื่อการประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใดๆ ก็ได้ ซึ่งแบบทดสอบมาตรฐานมีอยู่ 2 ประการ

2.1 มาตรฐานในการดำเนินการสอบ หมายความว่า แบบทดสอบนี้ไม่ว่าจะนำไปใช้ที่ไหน เมื่อไรก็ตามคำชี้แจงคำอธิบาย การดำเนินการสอบจะเหมือนกันทุกครั้งที่ไปจะมีการควบคุมตัวแปรต่างๆที่ทำให้คะแนนคลาดเคลื่อน เช่นผู้คุมสอบ การจัดชั้นเรียน กระบวนการสอบการใช้คำสั่ง เป็นต้น กระบวนการสอบประเภทนี้มีคำชี้แจงในการใช้ข้อสอบอยู่ด้วย

2.2 มาตรฐานในการแปลความหมายของคะแนน หมายความว่า ไม่ว่าจะสอบที่ไหนเมื่อไร ก็ต้องแปลคะแนนได้เหมือนกัน ฉะนั้นข้อสอบประเภทนี้จึงต้องมีเกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบให้เป็นมาตรฐานเดียวกันได้

สรุปได้ว่าเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ มี 2 ประเภท คือ แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์และแบบทดสอบแบบอิงกลุ่มนอกจากนี้อาจแบ่งได้เป็นแบบทดสอบครูและแบบทดสอบมาตรฐานสำหรับการวิจัยในครั้งนี้เลือกใช้แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ชนิด 4 ตัวเลือกเป็นเครื่องมือวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

7.1 คุณลักษณะของแบบทดสอบ

แบบทดสอบสร้างขึ้นจะถือว่าเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพ ควรต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ คือ (ชวาล แพรัตกุล. 2526: 136)

1. ต้องเที่ยงตรง (Validity) คือ แบบทดสอบที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้อย่างถูกต้องตามความมุ่งหมาย

2. ต้องยุติธรรม (Fair) คือ ข้อสอบที่ดีต้องไม่ลำเอียงต่อเด็กกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ

3. ต้องถามลึก (Searching) คือ คำถามจะไม่ถามแต่เพียงความรู้ความจำ แต่จะต้องให้นักเรียนนำความรู้จากตำราไปวิเคราะห์ ไปขยายและนำไปใช้ คำถามที่ดีนั้นนักเรียนจะตอบได้ต้องใช้สมองคิด

4. ต้องยั่ว (Exemplary) คือ คำถามจะต้องท้าทายชวนให้นักเรียนคิด และพฤติกรรมปฏิบัติไปตามนั้น เมื่อสอบแล้วเกิดรอยประทับใจที่ดี

5. ต้องจำเพาะเจาะจง (Definite) คือ เมื่อนักเรียนอ่านคำถามก็จะเข้าใจความหมายได้ชัดเจนว่าคำถามอะไร ต้องการให้คิด ให้ทำอะไร คำถามจะต้องไม่คลุมเครือ

6. ต้องเป็นปรนัย (Objectivity) คือ มีคุณลักษณะ 3 ประการ

6.1 ความแจ่มชัดในความหมายของคำ

6.2 ความแจ่มชัดในวิธีการตรวจ หรือมาตรฐานการให้คะแนน

6.3 ความแจ่มชัดในการแปลความหมาย ของคะแนนนั้นๆ

7. ต้องมีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ ข้อสอบจะต้องสามารถให้คะแนนที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุด ภายในเวลา แรงงาน และการลงทุนที่น้อยที่สุด

8. ต้องมีความยากพอเหมาะ (Difficulty) คือ ข้อสอบที่ดีนั้นคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่สอบได้ควรจะเท่ากับหรือสูงกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มเล็กน้อย

9. ต้องมีอำนาจจำแนก (Discrimination) คือ ข้อสอบที่ดีสามารถแยกนักเรียนออกเป็นประเภทๆ ได้ ทุกชั้นทุกระดับอำนาจจำแนกหมายความว่า เด็กเก่งจะตอบถูกมากกว่าเด็กอ่อนเสมอ

10. ต้องเชื่อถือได้ (Reliability) ข้อสอบที่ดีนั้นจะสามารถให้คะแนนได้คงที่แน่นอน

หลักการเบื้องต้นในการสร้างแบบทดสอบ

หลักการในการสร้างแบบทดสอบที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรดำเนินการตามหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบดังต่อไปนี้

ซวาล แพร์ตกุล (2526: 137-138) ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบโดยมีลักษณะดังนี้

1. วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์

2. แบบทดสอบ เป็นการวัดความเจริญงอกงามของนักเรียน ควรมีการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน

3. การวัดผลเป็นการวัดทางอ้อม เป็นการยากที่จะใช้ข้อสอบแบบเขียนตอบวัดพฤติกรรมจริงๆ ของบุคคลได้ สิ่งที่ดีได้คือ การตอบสนองต่อข้อสอบ ดังนั้นการแปลงจุดมุ่งหมายให้เป็นพฤติกรรมที่จะสอบวัดนั้นจะต้องทำอย่างรอบคอบและถูกต้อง

4. การวัดผลการศึกษาเป็นการวัดที่ไม่สมบูรณ์ เป็นการยากที่จะวัดทุกสิ่งทุกอย่างที่สอนได้ ภายในเวลาอันจำกัด สิ่งที่สามารถวัดได้เพียงตัวแทนของพฤติกรรมทั้งหมดเท่านั้น ดังนั้นจึงต้องมั่นใจว่าสิ่งที่สอบวัดนั้นเป็นตัวแทนที่แท้จริงหรือไม่

5. แบบทดสอบนั้นมิได้วัดเพียงเพื่อจะให้เกรดเท่านั้นการวัดผลยังเป็นเครื่องช่วยในการพัฒนาการสอนของครูเป็นเครื่องช่วยในการเรียนของนักเรียน

6. ในการให้การศึกษาที่สมบูรณ์นั้น สิ่งสำคัญไม่ได้อยู่ที่การทดสอบแต่เพียงอย่างเดียว กระบวนการสอนของครูก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

7. การวัดผลศึกษามีความผิดพลาดเท่ากับของที่ซึ่งได้นำหนักจากตาซึ่งหยาบๆอาจมีน้ำหนักต่างกันถ้าซึ่งตาซึ่งโดยละเอียด ทฤษฎีการวัดผลเชื่อว่า คะแนนที่สอบได้ = คะแนนจริง + ความผิดพลาดในการวัด

8. แบบทดสอบควรจะเน้นการวัดความสามารถในการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์หรือการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

9. ควรคำนึงถึงขีดจำกัดของเครื่องมือที่ใช้ในแบบทดสอบ เครื่องมือที่ใช้โดยมากคือ ข้อสอบ ขีดจำกัดของข้อสอบ ได้แก่ การเลือกตัวแทนของเนื้อหาเพื่อมาเขียนข้อสอบความเชื่อถือได้ของคะแนนและการตีความหมายของคะแนน เป็นต้น

10. ควรจะใช้ชนิดของแบบทดสอบหรือข้อคำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่จะสอบและจุดประสงค์ที่จะสอบวัด

11. ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันคะแนนที่สอบได้อาจแตกต่างกัน ดังนั้นในการวัดผล การศึกษาจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมด้วย

12. ให้ข้อสอบมีความเหมาะสมกับนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น มีความยากง่ายพอเหมาะ มีระดับความยากง่ายของภาษาที่เหมาะสมมีเวลาสอบนานพอที่นักเรียนส่วนใหญ่จะทำข้อสอบได้เสร็จ

7.2 กระบวนการสร้างแบบทดสอบ

ชวาล แพร์ตกุล (2526: 137-140) ได้กล่าวถึงกระบวนการสร้างแบบทดสอบซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันดังนี้

1. ขั้นวางแผน ในการสร้างแบบทดสอบควรจะทำในรูปของคณะกรรมการ

1.1 กำหนดจุดมุ่งหมาย

1.2 กำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด

1.3 กำหนดชนิดและรูปแบบของข้อสอบ

1.4 กำหนดส่วนประกอบอื่นๆ เช่น เวลา บุคลากร ข้อสอบ

2. ชั้นเตรียมงาน

- 2.1 หลักสูตร หนังสือแบบเรียน แผนการสอนและคู่มือครู
- 2.2 ทำการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาที่จะออกข้อสอบ
- 2.3 อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับการพิมพ์ การอัดสำเนา
- 2.4 กระดาษคำตอบอื่นๆ

3. ชั้นลงมือปฏิบัติ

4. ชั้นประเมินหรือตรวจสอบคุณภาพ มีจุดประสงค์เพื่อนำผลไปปรับปรุงข้อสอบ โดยแยกเป็นข้อย่อยดังนี้

- 4.1 ชั้นประเมินเบื้องต้น คือการวิจารณ์ข้อสอบ
- 4.2 ชั้นตรวจสอบคุณภาพหลังการทดลอง
- 4.3 ชั้นตรวจสอบขั้นสุดท้าย

5. ชั้นจัดพิมพ์ เป็นการกระทำภายหลังการประเมินคุณภาพของข้อสอบ แบ่งเป็นขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้

- 5.1 การจัดพิมพ์ขั้นต้น
- 5.2 การจัดพิมพ์ภายหลังการทดลอง
- 5.3 การจัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์

6. การจัดทำคู่มือการใช้

จากกระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังกล่าวผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยดำเนินการครบถ้วนตามขั้นตอนทั้ง 6 ชั้นเพื่อให้ได้แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เป็นแบบปรนัย 4 ตัว เลือกที่มีคุณสมบัติในการวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

8. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

8.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้และความสำเร็จของการศึกษาว่าจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นผลมาจากการได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละบุคคลในแนวทางที่ผู้เรียนประสงค์ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ไว้ใกล้เคียงกันดังนี้

นางเยาว์ ศรีประดู่ (2546: 52) ได้สรุปว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของ บุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจ ในการเรียนรู้หมายถึง ความรู้สึกพอใจชอบใจ ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและต้องดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

วัชรภรณ์ กองมณี (2546: 52) ได้ สรุป ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางบวกและเป็นความรู้สึกที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาหรือ สถานการณ์เปลี่ยนแปลง ดังนั้น ความรู้สึกในการเรียนจึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ที่มีต่อการร่วมการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนจนบรรลุผลหรือเป้าหมายในการ เรียนรู้

ชัยวัฒน์ ดุจศรีแก้ว (2547: 14) ได้ สรุป ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งกระบวนการ องค์ประกอบตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ หากเป็นไปในทางบวกจะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน จะมีการ เสียสละ อุทิศแรงกาย แรงใจ แรงทรัพย์และสติปัญญาให้แก่งานมากขึ้น แต่ในทาง ตรงกันข้ามหากผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน เป็นไปในทางลบ จะมีผลทำให้เกิดความไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติ

มยุรี พวงมาลัย (2549: 46) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติ ความชอบหรือไม่ชอบของบุคคล ที่มีต่อสิ่งเร้าในด้านต่าง ๆ ของคนนั้น ๆ ความรู้สึกพึงพอใจเกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นได้รับในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือ เป็นไปตามเป้าหมายที่ตนเองต้องการ

ไซติก ศรชัยชนะ (2552: 21) สรุป ได้ว่า ความพึงพอใจมีสาเหตุมาจากความต้องการเมื่อต้องการได้รับการสนองตอบความพึง พอใจก็จะตามมาในทางบวก เช่นเดียวกับการเรียนการสอน ถ้านักเรียนเกิดความเข้าใจ มีความชัดเจนในการปฏิบัติ เมื่อเกิดการปฏิบัติเกิดเป็นผลสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมายก็จะเกิดความพึงพอใจมีความรู้สึกในทางบวก ซึ่งจะเป็นแรงกระตุ้นที่อยากจะทำเรียนอยากต่อการปฏิบัติด้วยความพอใจ

จากความหมายของความพึงพอใจที่นักวิชาการกล่าวไว้สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติที่เป็นไปตามความคาดหวังที่จะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนได้ดียิ่งขึ้นด้วยความเต็มใจ ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้านคือ องค์ประกอบทางด้านความรู้หรือความเข้าใจ องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก และองค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม

8.2 ทฤษฎีการสร้างความพึงพอใจ

อารี พันธุ์ณี (2545: 86-87) ได้กล่าวไว้ว่าทฤษฎีสำหรับการสร้างความพึงพอใจมีหลายทฤษฎีแต่ทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงที่ผู้วิจัยนำเสนอคือทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ที่กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการ

เหมือนกัน แต่ความต้องการนั้นเป็นลำดับขั้น เขาได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุดขณะที่ความต้องการสิ่งใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบสิ้น
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจสำหรับพฤติกรรมอื่นต่อไปความต้องการที่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม
3. ความต้องการของมนุษย์จะเรียงเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนอง ซึ่งลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์มี 5 ขั้นตอนตามลำดับขั้นจากต่ำไปสูง ดังนี้
 - 3.1 ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการในเรื่องของอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย และความต้องการทางเพศ ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของคนยังไม่ได้ได้รับการตอบสนอง
 - 3.2 ความต้องการด้านความปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security of Safety Needs) ถ้าความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้วมนุษย์จะต้องการในขั้นสูงต่อไป คือ เป็นความรู้สึกที่ต้องการความปลอดภัย หรือความมั่นคงในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ
 - 3.3 ความต้องการทางด้านสังคม (Social or Belonging Needs) หลังจากที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้วก็就会有ความต้องการสูงขึ้นอีก คือ ความต้องการทางสังคมเป็นความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน
 - 3.4 ความต้องการที่จะได้รับการยอมรับนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่อง ให้เกียรติ และเห็นความสำคัญของตนเอง ยากเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จความรู้ความสามารถ ความเป็นอิสระ และเสรีภาพ
 - 3.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ ส่วนมากจะเป็นการอยากจะทำจากทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ สรุปได้ว่า ความต้องการทั้ง 5 ขั้นของมนุษย์มีความสำคัญไม่เท่ากัน การจูงใจตามทฤษฎีนี้จะต้องพยายามตอบสนองความต้องการของมนุษย์ซึ่งมีความต้องการที่แตกต่างกันไป และความต้องการในแต่ละขั้นจะมีความสำคัญแก่บุคคลมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการตอบสนองความต้องการในลำดับนั้นๆ

8.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจ

การเกิดความรู้สึกพึงพอใจจะต้องมีองค์ประกอบต่างๆประกอบเข้าด้วยกัน
เชิดศักดิ์ ไชวสินธ์ (2525: 136) กล่าวว่าความพึงพอใจมีองค์ประกอบ

3 ด้านคือ

1. องค์ประกอบทางความรู้หรือความเข้าใจ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด ตอบสนอง รับรู้และวินิจฉัยข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมไปถึงความคิดเห็น ความเชื่อที่มีต่อสิ่งแวดล้อมหรือปรากฏการณ์ต่างๆ

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก เป็นลักษณะทางอารมณ์ที่คล้อยตามความคิดถ้าบุคคลมีความคิดที่ดีต่อสิ่งใดก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้นจะแสดงออกมาในรูปของ ความรัก ความโกรธ ความชอบ ความไม่ชอบ ความเกลียดและความชิงชังต่อสิ่งต่างๆ

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม คือ ความพร้อมที่จะกระทำอันเป็นผลเนืองมาจากความคิด ความรู้สึกซึ่งออกมาในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธเป็นการแสดงออกในทางปฏิบัติในทางพฤติกรรมการแสดงออกนั้นสามารถที่จะสังเกตได้

จากองค์ประกอบของความพึงพอใจที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจมีองค์ประกอบ 3 ด้านคือ องค์ประกอบทางด้านความรู้หรือความเข้าใจ องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก และองค์ประกอบทางด้านพฤติกรรมซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวจะส่งผลต่อความพึงพอใจ

8.4 วิธีการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

สกินเนอร์ (ภพ เลหาไพบูลย์. 2540: 193 ; อ้างอิงจาก Skinner. n.d.) ได้กล่าววิธีการสร้างความพึงพอใจในการเรียนไว้ใกล้เคียงกันกล่าวคือ เป็นการให้สิ่งเร้าเพื่อให้นักเรียนพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งต่อไป ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นสิ่งเร้าเป็นสัญญาณให้นักเรียนรู้ว่าควรแสดงพฤติกรรมอย่างไรบ้างโดยการแลกเปลี่ยนเนื้อหาสาระ ประสบการณ์ ความคิดเห็น ความรู้สึก อารมณ์ ความสนใจ ความพึงพอใจ เจตคติ ค่านิยมตลอดจนทักษะและความชำนาญระหว่างผู้ส่งกับผู้รับโดยมีสถานการณ์หรือสัญลักษณ์เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ดังนั้นกระบวนการเรียนการสอนจะต้องมีสื่อที่ดีถ้าการเลือกใช้สื่อเป็นไปในแนวทางที่เหมาะสมแล้วความรู้ความเข้าใจการแสวงหาความรู้และความพึงพอใจจะสะสมเป็นระบบแล้วผลของการตอบสนองของผู้เรียนต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อการเรียนการสอนก็จะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และความพึงพอใจ

จากการศึกษาเอกสาร สรุปได้ว่า วิธีการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องมีการใช้จิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอน เช่น การเสริมแรง การสร้างแรงจูงใจ การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การให้คิดค้นหาคำตอบให้กับตนเองตลอดจน

การใช้สื่อที่ดีมีประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสม กับเนื้อหา จุดประสงค์ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนด้วย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ผู้สอนถ่ายทอดให้

8.5 เครื่องมือในการวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบกับระดับความรู้สึกของนักเรียนเพราะความพึงพอใจเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลเป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอก การวัดจึงวัดจากบุคลิกภาพ แรงจูงใจ การรับรู้ แต่มีข้อแตกต่างที่การตีความและวิธีการเพราะบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันในเรื่องประสบการณ์และปัจจัยอื่นๆ ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอวิธีการวัดไว้ใกล้เคียงกันดังนี้

ลั้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538: 3-4) ได้เสนอวิธีวัดความพึงพอใจไว้ ดังนี้

1. การสังเกต (Observation) เป็นการวัดโดยคอยสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วนำข้อมูลไปอนุมานว่า บุคคลมีเจตคติต่อสิ่งนั้นๆ อย่างไร

2. การรายงานตนเอง (Self - report) เป็นการวัดโดยการให้บุคคลเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นออกมาจากการเล่านี้ สามารถที่จะกำหนดค่าของคะแนนความพอใจได้

3. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการซักถามกลุ่มบุคคลที่ใช้เป็นตัวอย่างไม่ในการศึกษา แต่บางครั้งอาจไม่ได้ความจริงตามที่คาดหวังไว้ เพราะบุคคลที่ใช้เป็นตัวอย่างไม่อาจยอมเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริง

4. เทคนิคจินตนาการ (Projective techniques) วิธีนี้อาศัยสถานการณ์หลายอย่างไปเร้าผู้สอบ เมื่อผู้สอบเห็นภาพแปลกๆ ก็จะเกิดจินตนาการออกมาแล้วนำมาตีความหมายจากการตอบนั้นๆ ก็พอจะวัดเจตคติได้ว่าพอใจหรือไม่

5. วิธีการวัดทางสรีระ คือ ใช้เครื่องมือ เพื่อสังเกตการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย การวัดทางสรีระนี้ สามารถกระทำได้โดย การวัดความต้านกระแสไฟฟ้าของผิวหนัง การขยายของลูกนัยน์ตา การวัดฮอร์โมนบางชนิด

6. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง

จากการศึกษาเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่าการวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธีเช่น การสังเกต การรายงานตน วิธีการสัมภาษณ์ เทคนิคจินตนาการ การวัดทางสรีระ และแบบสอบถาม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนความมุ่งหมายของการวัด จึงจะส่งผลให้การวัดมีประสิทธิภาพน่าเชื่อถือ สำหรับการศึกษานี้ผู้วิจัยได้วัดความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมเสริม โดยใช้แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) โดยแบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ

8.6 การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจ

เชิดศักดิ์ โฆษสินธ์ (2525: 146) และ ประพาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 45-46) ได้สร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจโดยมีลักษณะใกล้เคียงกันดังนี้

1. รวบรวมข้อความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการจะวัด
2. พิจารณาว่าต้องการวัดความพึงพอใจ ของใคร ที่มีต่ออะไร และให้ความหมายของความพึงพอใจและสิ่งที่จะวัดนั้นให้แน่นอน
3. เมื่อตีความหมายของสิ่งที่จะวัดแน่นอนแล้ว ก็สร้างข้อความในแต่ละข้อนั้นๆ ให้ครอบคลุมเนื้อหาในหัวข้อเหล่านั้น ซึ่งมีลักษณะดังนี้
 - 3.1 ต้องเป็นข้อความที่เขียนในแง่ความรู้สึก ความเชื่อ หรือความตั้งใจที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ใช่ข้อเท็จจริง (Fact)
 - 3.2 ข้อความที่บรรจุใน Scale จะต้องประกอบด้วยข้อความที่เป็นบวกและลบคละกันไป
 - 3.3 ข้อความในแต่ละข้อต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำกวม
4. เมื่อได้ข้อความเพียงพอแล้วก็บรรจุลงในสเกล โดยให้มีข้อเลือก 5 ข้อเลือก ดังนี้คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด
5. การกำหนดน้ำหนักในการตอบข้อเลือกต่างๆ แต่ละข้อ ซึ่งในการกำหนดน้ำหนักว่าข้อเลือกใดควรจะมีน้ำหนักเท่าใดนั้น มีวิธีการอยู่ 3 วิธี แต่ที่นิยมใช้กันมากที่สุด คือ Arbitrary weighting method ซึ่งกำหนดให้แต่ละข้อเลือกมีน้ำหนักเป็น 5,4,3,2 และ 1 ถ้าข้อความ เป็นบวกและ 1 2 3 4 และ 5 ถ้าชนิดของข้อความ เป็นลบ
6. ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้นโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ 5 คน ให้เขาระบุข้อบกพร่อง การใช้ภาษาความเข้าใจตรงกันนำมาแก้ไขปรับปรุง
7. ทำการทดลองก่อนนำไปใช้จริง (Try out) โดยการนำข้อความที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ประมาณ 100 คน ที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัยวิเคราะห์คุณภาพของข้อความแต่ละข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนข้อคำถามเป็นรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-test correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)
8. ปรับปรุงแก้ไขข้อความและเลือกข้อความที่มีคุณภาพ
9. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การให้คะแนนนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของคำถามว่าเป็น Positive หรือ Negative Statement ถ้าข้อความเป็น Positive Statement การให้คะแนนจะเป็น 5,4,3,2,1 ตามลำดับ ในกรณีที่ข้อความนั้นเป็น Negative Statement การให้คะแนนจะเป็น 1,2,3,4,5 ตามลำดับ

ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อเลือกข้อความ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มที่มีลักษณะพื้นฐานคล้ายๆ กับกลุ่มที่เราจะศึกษา แล้วมาวิเคราะห์ข้อความเลือกเอาเฉพาะข้อความที่มีความแตกต่างของคะแนนในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดกับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุด เพราะถือว่าการเลือกเหล่านี้สามารถจะวัดความรู้สึกที่แตกต่างกันได้

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) โดยแบ่งการแสดงความรู้สึกพึงพอใจเป็น 5 ระดับคือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด เป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

9. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรม

9.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรม

ปิยะพงษ์ สุริยะพรหม (2546: บทคัดย่อ) การศึกษาค้นคว้าการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่องป่าชุมชน ที่ส่งเสริมเจตคติต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม พบว่าเจตคติต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่อง ป่าชุมชน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อธิญญา เคนบุปผา (2546: บทคัดย่อ) การพัฒนาชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เรื่อง "สารและสมบัติของสาร" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ มีผลการเรียนรู้ด้านความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีผลการเรียนรู้ด้านความรู้หลังเรียนสูงกว่าระดับปานกลาง ด้านความคิดเชิงสรุปหลังเรียนสูงกว่าระดับปานกลาง และด้านทักษะปฏิบัติทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าร้อยละ 70 และนักเรียนมีจิตวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าระดับดี

นุชนารถ ภูเจริญ (2547: บทคัดย่อ) การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมตามแนวทฤษฎีสรคินนิม หน่วยการเรียนรู้เรื่องแบบรูปและความสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ที่ได้รับการสอนด้วยชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริรณา อธิสุวรรณศิลป์ (2548: บทคัดย่อ) การวิจัยเพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง “ระบบของร่างกาย” สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีการดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาและหาคุณภาพของชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ ขั้นตอนที่ 2 การนำชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่พัฒนาไปทดลองสอน พบว่า ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ผลการเรียนรู้ด้านความรู้สูงกว่าระดับดี ผลการเรียนรู้ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิลสัน (Wilson. 1989: 416) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลการใช้ชุดการสอนของครูเพื่อแก้ปัญหาในการเรียนของเด็กนักเรียนชั้นด้านคณิตศาสตร์เกี่ยวกับ การบวก การลบ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนยอมรับว่าการใช้ชุดการสอนมีผลดีมากกว่าการสอนปกติ อันเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งช่วยให้ครูสามารถแก้ปัญหการสอนที่อยู่ในหลักสูตรเด็กเรียนซ้ำ

9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์

จิรัตดา ก้วพิสมัย (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษา พบว่า แผนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83/83.29 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.61 แสดงว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 61

ฉันทนา การสอาด (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้แผนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 1 ชุด ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 6 ชุด ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เสาวลักษณ์ ตรองจิตร (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แผนการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 5 แผน แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 5 ชุด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชนิดเติมคำ จำนวน 40 ข้อ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่เหมาะสมมาก ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ

.01 และค่าดัชนีประสิทธิผลด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีค่าเท่ากับ.66 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 66

ไพศาล พระจันทร์ลา (2551: บทคัดย่อ) การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้วยการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ที่มีประสิทธิภาพ ใช้แล้วเกิดประสิทธิผลในการแก้ปัญหาด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสามารถนำนวัตกรรมนี้ไปใช้ในการสอนการอ่านโดยเฉพาะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างดี นอกจากนี้ยังเห็นสมควรให้นำไปพัฒนาใช้กับครูผู้สอนกลุ่มสาระอื่น ๆ ต่อไป

9.3 งานวิจัยในต่างประเทศ

เอลสวอร์ท (Ellswort.1997: Abstract) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิด โดยอาศัยความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ John Dewey และการรับรู้ของครูเกี่ยวกับทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Level Thinking Skill) ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 1 ปี โดยสังเกตในชั้นเรียนและการสัมภาษณ์ครู 4 คนจากโรงเรียนแปซิฟิก นอร์ธเวสต์ (Pacific Northwest Middle School) พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการสอนและครูแต่ละคนมีความคาดหวังในตัวนักเรียนสูง

กรีโก (Grego.1997: Abstract) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตัวของครู เนื้อหาที่นักเรียนและใช้ทักษะการคิดขั้นสูงในการเรียน โดยมีจุดประสงค์ 2 ข้อ คือ จุดประสงค์แรก เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างการสอนโดยใช้ทักษะการคิดขั้นสูง (Teaching for Higher Order Thinking: THOT) ของครูในห้องเรียนและความรู้ของนักเรียนที่ได้จากเนื้อหาที่สอนความรู้เกี่ยวกับทักษะการคิด และการประยุกต์ทักษะการคิดมาใช้ในการแก้ปัญหา จุดประสงค์ที่สองเพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับความคิดรวบยอดในการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง (THOT) ของครูกับการนำความรู้เกี่ยวกับ มาใช้สอนในห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบทดสอบก่อน – หลังเรียน สำหรับครูและนักเรียน แบบทดสอบตามมาตรฐานและการสังเกต โดยศึกษาจากห้องเรียน 151 ห้อง ครู 41 คน 7 ชั้นเรียน ผลการทดสอบพบว่า ครูมีความรู้เกี่ยวกับ THOT เพิ่มขึ้นและครูได้ใช้ความรู้เกี่ยวกับในห้องเรียน อย่างไรก็ตาม ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับ THOT กับการใช้ทักษะดังกล่าว ในห้องเรียนไม่มีความแตกต่างกันระหว่างนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มควบคุมเกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้สอน

ซาโก (Sato.1997: 371) ได้ศึกษาผลที่เกิดจากการใช้กลวิธีการเรียนรู้ และความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีและการปฏิบัติในการอ่าน โดยเปรียบเทียบผลกระทบจากการ

สอน 2 รูปแบบ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 259 คน จาก 3 โรงเรียนเมือง ลอสแอนเจลิส ที่ได้รับการทดลองโดยใช้ยุทธวิธีการเรียนรู้และความเข้าใจ โดยผู้วิจัยทำการทดลอง 5 วัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ยุทธวิธีการเรียนรู้และความเข้าใจมีความสามารถและ พัฒนาการดีขึ้นหลังจากได้รับการทดลอง

รีด (Reed.1999: 4039-A) ได้ศึกษาผลของแบบจำลองการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาในการวิเคราะห์เอกสารจากแหล่งต่างๆ รวมทั้งการแปล ความหมาย การให้เหตุผล และการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดเชิงประวัติศาสตร์ของการคิดอย่างมีวิจารณญาณพัฒนา ได้ดีขึ้นภายใน 1 ภาคการศึกษา 2) ความรู้เรื่องประวัติศาสตร์พัฒนาดีขึ้นเมื่อได้รับการฝึกฝนการคิด อย่างมีวิจารณญาณ 3) เพศและวัยไม่ได้มีบทบาทสำคัญใดๆ ในการพัฒนาการคิดอย่างมี วิจารณญาณ

เรน (Renn.1999: 547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสอนการอ่านแบบ DRTA ดั้งเดิม กับความเข้าใจการอ่านของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสอนการอ่านแบบกิจกรรมความคิดในการอ่านโดยตรงการวิจัย ปรากฏว่า การสอนการเข้าใจการอ่านให้มีประสิทธิภาพมีการเกี่ยวโยงกันทั้งครูและนักเรียนโดยการ สร้างความหมาย การเรียนห้องเรียนที่ใช้ตำราเป็นศูนย์กลาง จะไม่ใช่การสอนแบบโดยตรงในทักษะ และกลวิธีต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนที่จะเข้าใจเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญในการอ่านเห็นด้วย ว่า การสอนที่ใช้พื้นฐานของการวิจัยและระบบซึ่งจะเป็นการสอน นักเรียนในด้านทักษะกลวิธีก็จำเป็น โดยตรงและชัดเจน เพื่อความเข้าใจเนื้อหาเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้นักเรียนทำความเข้าใจว่าพวกเขาอ่าน อะไร กลวิธี DRTA เป็นหนึ่งในกลวิธีที่จะสร้างส่วนประกอบหลักของการสอนความเข้าใจในการอ่าน โดยตรงและชัดเจน

สเมตเตอร์ (Smetter.2002: 2120-A) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการสอนซ่อมเสริม หลังเลิกเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จำนวน 42 คน อายุระหว่าง 11-15 ปี ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้นของรัฐบาลใช้รัฐเทคซัสตอนใต้ และเข้าร่วมโปรแกรมนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แบบทดสอบและแบบวัดชนิดต่างๆ ผลการทดลองปรากฏว่า โปรแกรมการสอนซ่อมเสริม หลังเลิก เรียน ทำให้นักเรียนจำนวน 42 คน บรรลุความสำเร็จได้คะแนนร้อยละ 70 นักเรียนจำนวน 10 คน ใน 42 คน มีคะแนนการอ่านดีขึ้นหลังจากนั้น ปี 1 นักเรียนจำนวน 30 คนที่เรียนจบโปรแกรมนี้นี้ จาก 2 ปี ก่อนมี 20 คน ที่บรรลุความสำเร็จ ได้คะแนนร้อยละ 70

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรม งานวิจัยการอ่าน และงานวิจัยการอ่านเชิงวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่า เป็นการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ที่จะทำให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ โดยการให้กิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์แล้วตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนได้มีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ และรู้จักการใช้วิจารณญาณตลอดจนนักเรียนสนใจการเรียนส่งผลต่อความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ และการเรียนให้สูงขึ้น นักเรียนยังสามารถนำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนทุกรายวิชาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1.การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 2.เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
- 3.การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
- 4.การดำเนินการทดลอง
- 5.การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) จังหวัดนครสวรรค์ ที่กำลังเรียนอยู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน จำนวน 90 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย(วัดส้มเสี้ยว) จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวนนักเรียน 72 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) แบ่งเป็น

กลุ่มตัวอย่างเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากจำนวน 2 ห้องเรียนจาก 3 ห้องเรียนเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และ ครั้งที่ 3 ทั้งหมด 42 คน

การทดลองที่ 1 ทำการทดลอง โดยจับสลากนักเรียนจากห้องเรียนที่ 1 จำนวน 3 คน เพื่อทดสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยการสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ทดลองในขั้นต่อไป

การทดลองที่ 2 ทำการทดลอง โดยจับสลากนักเรียนจากห้องเรียนที่ 1 จำนวน 9 คน เพื่อหาแนวโน้มของประสิทธิภาพ นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ทดลองในขั้นต่อไป

การทดลองที่ 3 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน จากห้องเรียนที่ 2 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

กลุ่มตัวอย่างใช้เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียน และประเมินความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือการนำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้นักเรียนในห้องเรียนที่ 3 ที่ไม่ใช่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างในชั้นการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นจำนวนทั้งหมด 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์
3. แบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา และด้านเทคโนโลยีการศึกษา
4. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สำรวจข้อมูลของปัญหาและความต้องการ เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต (2528: 292 - 293) กล่าวถึง หลักการและทฤษฎีที่สำคัญพื้นฐานในการสร้างชุดกิจกรรม คือ การใช้วิธีการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เป็นการนำเอาการวิเคราะห์ระบบมาใช้โดยจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวัยของผู้เรียนทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดไว้ในชุดกิจกรรมจะสร้างขึ้นอย่างมีระบบ จะต้องมีการตรวจเช็คทุกขั้นตอนและทุกอย่างจะต้องสัมพันธ์สอดคล้องกันเป็นอย่างดี มีการทดลองปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเป็นที่เชื่อถือได้ จึงจะนำออกมาใช้

จากหลักการและทฤษฎีที่สำคัญพื้นฐานในการสร้างชุดกิจกรรม ผู้วิจัยได้ไปสำรวจสถานที่คือ โรงเรียน จำนวนนักเรียน ครู การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ภายในโรงเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และปัญหาทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ เช่น

- สื่อการเรียนรู้ภายในโรงเรียนไม่มีที่สามารถนำมาใช้ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ เช่น คอมพิวเตอร์ยังไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ไม่มีหนังสือ แบบฝึกหัด

- การเรียนการสอนภายในห้องเรียนต้องใช้เวลา ในการเตรียมสื่อการเรียนรู้เป็น เวลานาน และไม่มีคุณภาพ

จากข้อมูลปัญหา ต้องแก้ไขในส่วนของการเรียนการสอน และสื่อการเรียนรู้ สอบถาม ความต้องการของครูผู้สอน มีความเหมาะสมกับการใช้งานในโรงเรียน จำนวนนักเรียน สื่อการ เรียนรู้ต้องมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัย ได้สร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถฝึกการอ่าน คิดวิเคราะห์ และ การเขียน ตรงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เหมาะกับการใช้งานในการเรียนการสอนภายในโรงเรียน และที่บ้าน ครอบคลุมจำนวนนักเรียน และมีคู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู) ครูผู้สอนจะสามารถกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ สะดวกและมีคุณภาพมากขึ้น

การสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการสร้าง การวางแผนและออกแบบ และการประเมินผลปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิง วิเคราะห์ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหา ของชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีดังนี้

1.1 ศึกษารายละเอียดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และคู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ได้ กล่าวถึง คุณภาพผู้เรียน จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

1. อ่านบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องอธิบายความหมายโดยตรงและ ความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำ ความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการ อ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

2. มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกด คำแต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม เขียนแสดง ความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

3. สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพย และสุภาษิตรู้ และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำประโยค ชนิดของประโยค แต่งประโยคแต่งบทร้อยกรองประเภท กลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

4. เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.2 ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรม เพื่อให้เป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้หลักการและทฤษฎีที่สำคัญพื้นฐานในการสร้างชุดกิจกรรมของ เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต (2528: 292 - 293) คือ การนำเอาสื่อประสมมาใช้ หมายถึงการนำสื่อการสอนหลาย ๆ อย่างมาสัมพันธ์กันอย่างมีคุณค่าที่ส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างมีระบบ สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้เร้าความสนใจในขณะอีกอย่างหนึ่งใช้เพื่อการอธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา การใช้สื่อประสมช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสาน กับให้นักเรียนได้ค้นพบวิธีการที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการได้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น และแนวความคิดทางทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ มีอยู่ 3 กลุ่มใหญ่ ของเคมป์ และเดตัน (สุนีย์ เหมาะะประสิทธิ์. 2533: 18-23 ; อ้างอิงจาก Kemp & Dayton. 1985: 13-14) มีความคล้ายคลึงหรือจุดเน้นเกี่ยวกับการออกแบบและการใช้สื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1.แรงจูงใจ (Motivation) จำเป็นต้องสร้างให้นักเรียนเกิดความสนใจโดยการเสนอสื่อการสอนที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ คือ จัดประสบการณ์หรือกิจกรรมในการเรียนรู้ ซึ่งมีความหมายน่าสนใจสำหรับนักเรียน

2.ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) นักเรียนแต่ละคนมีอัตราและมีการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดสื่อการสอนจะต้องคำนึงถึงประเด็นนี้ด้วย

3.วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ (Learning Objectives) ในการจัดการเรียนการสอนหากนักเรียนได้รับทราบวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ก็จะทำให้นักเรียนมีโอกาสบรรลุจุดประสงค์ได้มากกว่าที่ไม่ทราบ นอกจากนี้วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้อย่างช่วยในการวางแผนสร้างสื่อการเรียนการสอน คือทำให้ทราบว่าควรบรรจุเนื้อหาอะไรในสื่อ

4.การจัดเนื้อหา (Organization of Content) การเรียนรู้จะง่ายขึ้นหากมีการจัดลำดับเนื้อหาสาระในการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นและสมเหตุสมผล

5.การจัดเตรียมการเรียนรู้ที่มีมาก่อน (Pre learning Preparation) บางครั้งการเรียนรู้เนื้อหาสาระหนึ่ง ๆ จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีมาก่อน ดังนั้นการสร้างชุดกิจกรรมควรจะคำนึงถึงธรรมชาติและระดับการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม เพื่อที่จะจัดเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน

6.อารมณ์ (Emotion) การเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกของบุคคลพอ ๆ กับความสามารถทางสติปัญญา ดังนั้นในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนการสอนควรตอบสนองอารมณ์ ซึ่งก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เป็นสำคัญ

7. การมีส่วนร่วม (Participation) การเรียนรู้จะบังเกิดผลอย่างรวดเร็วและคงทนหากให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางสติปัญญาและทางกายภาพ และควรจัดเป็นเวลายาวนานว่าการเรียนรู้โดยการฟังหรือการดู

8. การสะท้อนกลับ (Feedback) การเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นหากนักเรียนได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจ

9. การเสริมแรง (Reinforcement) เมื่อนักเรียนบรรลุผลในการการเรียนรู้เนื้อหาสาระใดแล้วก็จะถูกกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป

10. การฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำ (Practice and Repetition) นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของความรู้และทักษะได้จะต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำอย่างสม่ำเสมอซึ่งจะนำไปสู่ความคงทนในการเรียนรู้

1.3 ศักยภาพลักษณะและประเภทของชุดกิจกรรม ของทบวงมหาวิทยาลัย (2524: 250-251) คือ ชุดกิจกรรมที่ครูและนักเรียนใช้ร่วมกัน ครูเป็นผู้คอยดูแลกิจกรรมบางอย่างครูต้องเป็นผู้แสดงนำให้นักเรียนดูแลกิจกรรมบางอย่างนักเรียนต้องทำด้วยตนเอง ชุดกิจกรรมแบบนี้เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเริ่มจะฝึกให้รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้ดูแล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การวางแผนและออกแบบ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้นำขั้นตอนต่างๆ มาประยุกต์เข้าด้วยกัน กับไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2522: 199-200) ได้แบ่งขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรม เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหา โดยกำหนดเป็นกิจกรรม หรือตามเนื้อหาวิชา
2. กำหนดชุดกิจกรรม เพื่อให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและเวลา
3. กำหนดหัวเรื่อง ให้มีความน่าสนใจ และตรงกับเนื้อหา
4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ โดยการชี้แนะว่าจะสอนไปในทิศทางใด
5. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อต้องการที่จะวัดพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของผู้เรียน
6. กำหนดกิจกรรมเป็นส่วนที่สำคัญมากที่จะให้กับผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ
7. กำหนดแบบประเมินผล เพื่อวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่เกิดจากการใช้ชุดกิจกรรม
8. เลือกและผลิตสื่อการสอนโดยการเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหา
9. หาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเพื่อดูคุณสมบัติของชุดกิจกรรมว่ามีคุณภาพหรือไม่
10. การใช้ชุดกิจกรรม เป็นการนำไปทดลองเรียนกับนักเรียน

3. การสร้างชุดกิจกรรม เป็นการผลิตสื่อประเภทต่างๆ ที่กำหนดไว้ในการวางแผนและออกแบบ ประกอบกับ รุ่งทิวา จักรกร (2527: 91) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการนำชุดกิจกรรมไปใช้ในการเรียนการสอน ดังนี้

1. การทดสอบก่อนเรียน เพื่อดูพฤติกรรมเบื้องต้นอันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้
2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เนื่องจากการนำเข้าสู่บทเรียนเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนกระตือรือร้น มีความต้องการที่จะเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิคของครูสอนด้วย ในการที่จะนำเข้าสู่บทเรียนให้เข้าใจ
3. ขั้นประกอบกิจกรรม ครูต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจในการทำกิจกรรม ก่อนลงมือทำชุดกิจกรรม มีคำแนะนำ และเนื้อหาโดยสรุป
4. สรุปบทเรียน ครูนำในการสรุปบทเรียน ซึ่งอาจทำได้โดยการถาม หรือทำกิจกรรมอื่นที่ทำให้แน่ใจว่านักเรียนได้เรียนรู้โมติหรือหลักการตามที่กำหนด

ได้นำมาประยุกต์ในการสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ คู่มือการจัดกิจกรรม(สำหรับครู) และสื่อวีดิทัศน์ มีรายละเอียด ดังนี้

ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

1. คำแนะนำในการเรียนชุดกิจกรรม
2. กรอบเนื้อหาการอ่านเชิงวิเคราะห์
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 6 ชุด ประกอบด้วย
 - ชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่านประโยค และข้อความเชิงวิเคราะห์
 - ชุดกิจกรรมที่ 2 การอ่านสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยเชิงวิเคราะห์
 - ชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์
 - ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์
 - ชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความเชิงวิเคราะห์
 - ชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

5. แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม ชุดกิจกรรมละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ ผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหาสำหรับการสร้างแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม และนำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาตรวจ เพื่อดูความเหมาะสมถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยการหาความสอดคล้องค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่า แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมมีความสอดคล้อง ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทั้ง 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.97

5.1 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 รวมทั้งหมด 100 คน เพื่อนำผลมาหาค่าคุณภาพ ดังนี้

- ความยากง่าย เป็นรายชื่อโดยใช้เทคนิค 27 % ในการแบ่งกลุ่มสูงต่ำ โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .26 -.80
- ค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อโดยใช้เทคนิค 27 % ในการแบ่งกลุ่มสูงต่ำ โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .27 – .77 จำนวน 60 ข้อ
- ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบที่มีจำนวน 60 ข้อ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน แบ่งออกเป็น ชุดกิจกรรมละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ โดยแบบทดสอบมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96

คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)

1. คู่มือการจัดกิจกรรม การสร้างคู่มือการจัดกิจกรรม โดยดัดแปลงมาจากรูปแบบของ กรมวิชาการ (2545 : 93) ประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

- 1.1 ชื่อหน่วยที่และชื่อหน่วย ชั้นที่สอนและเวลาการสอน
- 1.2 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ของระดับชั้นปี
- 1.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
- 1.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 1.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้
- 1.6 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียน
- 1.7 การวัดและประเมินผล

- ตารางรวมคะแนนของชุดกิจกรรม
- ตารางรวมคะแนนแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม
- เกณฑ์การให้คะแนน
- เกณฑ์ของคะแนนรวมชุดกิจกรรม
- เกณฑ์ของคะแนนรวมแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

2. คำเฉลยแบบฝึกชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 6 ชุด

- ชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่านประโยค และข้อความเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 2 การอ่านสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

3. เฉลยแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

4. นำคู่มือการจัดกิจกรรมเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง พิจารณาความสอดคล้องของกิจกรรม ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยการหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่า คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับ ครู) มีความสอดคล้อง ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทั้ง 3 คน มีค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.97

5. ได้นำผลจากการตรวจสอบและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา พร้อมทั้งปรับปรุงตามคำแนะนำ ดังนี้

- สารระสำคัญควรปรับให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและเนื้อหาที่สอน
- จุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถเข้าใจ ควรเปลี่ยนคำเป็น บอก/อธิบาย เพราะ

เป็นพฤติกรรมที่วัดได้ตรวจสอบได้

สื่อวีดิทัศน์

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์ ของกรมวิชาการ (2544: 6-7) สื่อการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิงเนื้อหา ความรู้เชิงกระบวนการ ความรู้เชิงประจักษ์จากการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ด้านทักษะ สื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ทักษะพื้นฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สื่อจะให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาความรู้และทักษะ แล้วยังมุ่งให้ผู้เรียน รักการเรียนรู้

2. ศึกษาหลักการออกแบบสื่อวีดิทัศน์ ของอำนาจ เดชชัยศรี (2542: 116-117) มีหลักกระบวนการเรียนรู้ในการสร้างสื่อวีดิทัศน์ ดังนี้

2.1 ได้รับความสนใจ (Gain attention) เป็นการสร้างบทเริ่มต้นของกิจกรรมที่เรียนนั้นเอง โดยผู้เรียนสนใจเนื้อหาบนจอภาพ

2.2 บอกวัตถุประสงค์ (Specify objectives) จะช่วยให้ผู้เรียนรู้ล่วงหน้าถึงประเด็นสำคัญของเนื้อหาและรู้เค้าโครงของเนื้อหาอีกด้วยเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยผู้เรียนจะสามารถผสมผสานแนวคิดในรายละเอียดหรือส่วนย่อยของเนื้อหาให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อหาในส่วนใหญ่ได้ ซึ่งจะมีผลทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 การเสนอเนื้อหาใหม่ (Present new information) การเสนอภาพที่เกี่ยวกับเนื้อหาประกอบกับคำพูดสั้นๆง่ายๆ ได้ใจความชัดเจน การอาศัยภาพประกอบจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น และมีความคงทนในการจดจำได้ดีกว่าการใช้คำพูดหรืออ่านเพียงอย่างเดียว

สื่อวีดิทัศน์ที่ใช้ประกอบการเรียนชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์ จะมีการ์ตูนให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวกับชุดกิจกรรม กระตุ้นการเรียนรู้ ได้รับความสนใจโดยการใช้สีสัน

เสียง และรูปภาพต่างๆ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาและมองภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้นสามารถใช้ได้ทั้งบนเครื่องเล่น VCD DVD และบนเครื่องคอมพิวเตอร์ได้

3. การดำเนินการสร้างสื่อวีดิทัศน์ ประกอบการเรียนในชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย

3.1 ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว นิทาน 3 เรื่อง

- เรื่อง ชวานากับลาแก่
- เรื่อง นกกระเรียน ห่าน และเหยี่ยว
- เรื่อง มังกรสอนลูก

3.2 บันทึกเสียงบรรยายในเรื่องนิทานทั้ง 3 เรื่อง

4. ตัดต่อภาพภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว กับเสียงบรรยาย ใส่เสียงดนตรีประกอบ และสร้างภาพกราฟิกการแนะนำการดูนิทาน พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลลงในแผ่นซีดี

4. การประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข

4.1 นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู) และสื่อวีดิทัศน์ เสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริญญาบัณฑิต ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของชุดกิจกรรมเสริมทักษะเชิงวิเคราะห์ และนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำดังต่อไปนี้

- ให้แก่ที่คำที่พิมพ์ผิด ตรวจสอบความถูกต้องของการพิมพ์ทุกคำให้ถูกต้อง

4.2 นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู) และสื่อวีดิทัศน์ ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาจำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้สมบูรณ์ ดังต่อไปนี้

- ตรวจสอบความถูกต้องของการพิมพ์ทุกคำให้ถูกต้อง
- ตรวจสอบการอ้างอิงเนื้อหาที่นำมาใช้ในชุดกิจกรรม
- จุดประสงค์การเรียนรู้ควรเขียนให้เป็นเชิงพฤติกรรม
- เสียงดนตรีประกอบดังกว่าเสียงบรรยาย ควรลดเสียงดนตรีลง

2. แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ครอบคลุมเนื้อหาและจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน โดยมีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพ

1. ศึกษาเอกสารหลักการ แนวคิด วิธีการสร้างแบบทดสอบของบุญชม ศรีสะอาด (2537: 50-53) ใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. กำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัดผลและทำเป็นแบบทดสอบ

3. กำหนดลักษณะของแบบทดสอบ โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดแบบทดสอบประเภทเลือกตอบ (Multiple Choices) ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาวิชาที่เรียนในชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนี้

1. นักเรียนสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
4. นักเรียนสามารถแปลความหมายจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
5. นักเรียนสามารถประเมินเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

4. คัดเลือกเนื้อหาสำหรับใช้ในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์คือแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) และแบบทดสอบหลังเรียน (Post - test) แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4 ตัวเลือก 30 ข้อ ใช้เวลาสอบ 40 นาที

5. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาตรวจสอบ เพื่อความเหมาะสมถูกต้อง ปรับแก้ตัวเลือกบ้างข้อที่ไม่ชัดเจน กำกวม ตัวเลือกที่ชี้ให้นักเรียนตอบ เป็นต้น โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทั้งสามคน ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่า แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีความสอดคล้อง ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.95 และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- ปรับตัวเลือกที่มีความหมายชี้ให้นักเรียนตอบ
- ข้อคำถามบางข้อยังเป็นประโยคกำกวม ไม่ชัดเจน ไม่ตรงจุดประสงค์
- ข้อคำถามการแปลความหมาย ควรตรวจคำตอบให้ถูกต้อง
- ตรวจสอบคำผิด พิมพ์ไม่ถูกต้อง

6. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวัดหนองตาวงจำนวน 40 คน โรงเรียนวัดหนองปลาไหลจำนวน 30 คน และโรงเรียนบ้านบึงราชฎร์ จำนวน 30 คน รวมทั้งหมด 100 คน เพื่อนำผลมาหาค่าคุณภาพ ดังนี้

6.1 ความยากง่าย เป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 27 % ในการแบ่งกลุ่มสูงต่ำ (ล้วน และอังคณา สายยศ.2538) โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .22 - .77

6.2 ค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 27 % ในการแบ่งกลุ่มสูงต่ำ โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .22 - .88 จำนวน 60 ข้อ

6.3 ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบที่มีจำนวน 60 ข้อ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538) แบ่งออกเป็น ก่อนเรียน 30 ข้อ โดยแบบทดสอบมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91 และหลังเรียน โดยแบบทดสอบมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97

7. จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ฉบับจริง เพื่อใช้ในการสอบจริงต่อไปกับกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนจำนวน 30 ข้อ และหลังเรียนจำนวน 30 ข้อ

3.แบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
2. พิจารณารูปแบบโครงสร้างของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน ทั้งแบบประเมินด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีการศึกษา
3. สร้างแบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน คือด้านเนื้อหา และด้านเทคโนโลยีการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยถือเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมิน ดังนี้

5 คะแนน	มีคุณภาพระดับดีมาก
4 คะแนน	มีคุณภาพระดับดี
3 คะแนน	มีคุณภาพระดับปานกลาง
2 คะแนน	ควรปรับปรุงแก้ไข
1 คะแนน	ใช้ไม่ได้

4. นำแบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ดังนี้

- แก้ไข ความหมายของระดับคะแนนและค่าเฉลี่ยจาก ไม่มีคุณภาพ ให้เป็น ใช้ไม่ได้

5. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพชุดกิจกรรม เสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

6. นำผลจากการประเมินมาพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ข้อมูลของการประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีคุณภาพระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับดี

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ควรปรับปรุงแก้ไข

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ใช้ไม่ได้

ในการประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนด เกณฑ์ในการยอมรับที่ระดับ 3.51 ขึ้นไป

4. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ
2. สร้างข้อความในแต่ละข้อนั้นๆ ให้ครอบคลุมเนื้อหา ต้องเป็นข้อความที่เขียนในแง่พฤติกรรม ความเชื่อ หรือความตั้งใจ ข้อความในแต่ละข้อต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำกวม
3. สร้างแบบวัดความพึงพอใจเป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ มาก

คะแนน 3 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ น้อย

คะแนน 1 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ น้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจใช้เกณฑ์ ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ มากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ มาก

2.51-3.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ น้อย

1.00-1.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ น้อยที่สุด

4. นำแบบวัดความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ดังนี้

- ปรับแก้ไขในข้อความที่ไม่ชัดเจน เข้าใจยาก เช่น ปรับแก้จาก ชุดกิจกรรมให้ทั้งความรู้ความเพลิดเพลินทำให้เกิดความตื่นเต้นและน่าสนใจ เป็น ชุดกิจกรรมสามารถพัฒนาให้เกิดความรู้เกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้

5. ทำการทดลองก่อนนำไปใช้จริง (Try out) โดยการนำข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 คน เพื่อนำผลมาหาค่าคุณภาพของข้อคำถามแต่ละข้อ

5.1 ได้ความเชื่อมั่นของข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) โดยใช้สูตรของ ครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจเท่ากับ 0.80

6. จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจฉบับจริงเพื่อใช้ในการประเมินกับกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้ มีวิธีการดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6** มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1.1 การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีความเหมาะสมตามขั้นตอนของการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องขององค์ประกอบและความเหมาะสมของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี 3 ท่าน เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างและพัฒนาขึ้น ไปทดสอบหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) จังหวัดนครสวรรค์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 72 คน และนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนา จำนวน 42 คน โดยการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

การทดลองครั้งที่ 1 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 3 คน นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพิมพ์ เวลาในการทำกิจกรรม ความยากง่ายของเนื้อหา ปริมาณเนื้อหาที่ใช้ในกิจกรรมการวัดและประเมินผล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ทดลองในขั้นต่อไป

การทดลองครั้งที่ 2 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 9 คน เพื่อหาแนวโน้มประสิทธิภาพ โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่แก้ไขแล้วในครั้งที่ 1 โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งระหว่างเรียนให้นักเรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าทางสถิติ เพื่อหาแนวโน้มประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

การทดลองครั้งที่ 3 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่แก้ไขแล้วในครั้งที่ 2 โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งระหว่างเรียนให้นักเรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าทางสถิติ เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

2. ขั้นตอนการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ และความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมีคุณสมบัติในระดับดี และผ่านการหาประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้นักเรียนในห้องเรียนที่ 3 เป็นจำนวนทั้งหมด 30 คน ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่าง ในขั้นตอนการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยดำเนินการดังนี้

1. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนจำนวน 30 ข้อ
2. นักเรียนเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ 1 คนต่อ 6 ชุดกิจกรรม
3. เมื่อนักเรียนเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ครบทุกชุดแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียน และให้นักเรียนตอบแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
4. นำคะแนนที่ได้จากการสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาหาค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อเก็บข้อมูลไว้วิเคราะห์ เปรียบเทียบความแตกต่างของผลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยชุด

กิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สูตร t -test แบบ Dependent Sample (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 109) มีค่าความแตกต่างกับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นำแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ แล้วนำมาสรุปแปลความหมาย ซึ่งนักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ได้ค่าระดับความพึงพอใจเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.63

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 กระทำได้โดย

1.1 คำนวณค่า E_1 คือ ค่าร้อยละของคะแนนที่ทำในชุดกิจกรรม เมื่อจบแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนทั้ง 6 ชุดกิจกรรม

1.2 คำนวณค่า E_2 คือ ค่าร้อยละจากการทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม เป็นภาพรวมหลังจากการเรียนการสอนครบทั้ง 6 ชุดกิจกรรม

1.3 นำค่า E_1 กับ E_2 มาใช้คำนวณค่าประสิทธิภาพโดยใช้เกณฑ์ตัดสิน E_1/E_2 ต้องไม่ต่ำกว่า 80/80 (เสาวณีย์ ศึกษานันทิต. 2528 : 295)

2. การทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) และการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้สถิติทดสอบ t -test Dependent Sample

3. แบบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

3.1 หาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (ลิวัน และอังคณา สายยศ.2538)

3.2 วิเคราะห์ความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r)

3.3 หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR 20 ของคูเดอร์- ริชาร์ดสัน

4. แบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

4.1 ค่าเฉลี่ย

4.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. แบบวัดความพึงพอใจ

5.1 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient)

5.2 ค่าเฉลี่ย

5.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ รวมทั้งความพึงพอใจที่มีต่อการด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน (Mean)
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t – test distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (degree of freedom)
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยที่สุดที่จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา
2. การพัฒนาหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน
4. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา

ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยได้สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 3 คน ประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังตารางต่อไป

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 6 ชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมที่	รายการประเมิน				\bar{X}	S.D	ระดับคุณภาพ
	1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์	2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์	3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา	4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)			
1	5.00	4.49	4.66	4.41	4.64	0.46	ดีมาก
2	5.00	4.49	4.66	4.41	4.64	0.46	ดีมาก
3	5.00	4.49	4.66	4.41	4.64	0.46	ดีมาก
4	5.00	4.49	4.66	4.41	4.64	0.46	ดีมาก
5	5.00	4.49	4.66	4.41	4.64	0.46	ดีมาก
6	5.00	4.49	4.66	4.41	4.64	0.46	ดีมาก
ภาพรวม	5.00	4.49	4.66	4.41	4.64	0.46	ดีมาก

จากตาราง 2 สรุปได้ว่า คุณภาพของ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 6 ชุดกิจกรรม ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก และมีคะแนนเฉลี่ย 4.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า 1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์ 2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์ 3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา 4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู) ทั้งหมดมีคุณภาพระดับดีมาก มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.64

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี ที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D	ระดับคุณภาพ
1. การออกแบบชุดกิจกรรม			
1.1 ชุดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการ จะนำเสนอ	4.33	0.57	ดี
1.2 ชุดกิจกรรมตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.66	1.15	ดี
1.3 ชุดกิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสมต่อนักเรียน	4.33	0.57	ดี
1.4 การถ่ายทอดเนื้อหาของชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจ	4.33	0.57	ดี
1.5 ชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย	4.33	0.57	ดี
2. ภาพประกอบในชุดกิจกรรม			
2.1 ความหมายของภาพสอดคล้องกับ เนื้อหาในชุดกิจกรรม	4.33	0.57	ดี
2.2 ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับระดับนักเรียน	4.33	0.57	ดี
2.3 ความชัดเจนของภาพ	4.00	0.00	ดี
2.4 ขนาดของภาพที่ใช้ประกอบชุดกิจกรรม	4.33	0.57	ดี
2.5 ภาพช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน	4.33	0.57	ดี
3. ตัวอักษรและสีในชุดกิจกรรม			
3.1 รูปแบบตัวอักษร	4.33	0.57	ดี
3.2 ขนาดของอักษร	4.33	0.57	ดี
3.3 ความเหมาะสมของสีอักษร	4.33	0.57	ดี
3.4 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง	4.33	0.57	ดี
4. สื่อวีดิทัศน์			
4.1 ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.33	1.15	ดี
4.2 ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ	4.33	0.57	ดี
4.3 ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในสื่อวีดิทัศน์	4.33	0.57	ดี
4.4 สีของตัวอักษรที่ใช้ในสื่อวีดิทัศน์	4.33	0.57	ดี
4.5 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง	4.33	1.15	ดี

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D	ระดับ คุณภาพ
4.6 ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวมีความเหมาะสมกับระดับ ของนักเรียน	4.66	0.57	ดีมาก
4.7 ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดกิจกรรม	4.66	0.57	ดีมาก
4.8 ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ	4.66	0.57	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	4.33	0.62	ดี

จากตาราง 3 สรุปได้ว่า คุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และมีคะแนนเฉลี่ย 4.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายการประเมิน พบว่า 1.การออกแบบชุดกิจกรรม 2.ภาพประกอบในชุดกิจกรรม 3. ตัวอักษรและสีในชุดกิจกรรม มีคุณภาพระดับดีทุกข้อ 4. สื่อวีดิทัศน์ ความชัดเจนของเสียงบรรยาย ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ ขนาดของตัวอักษรกับสีของตัวอักษร และความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง ที่ใช้ในสื่อวีดิทัศน์ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ยกเว้น ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวมีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน มี สอดคล้องกับเนื้อหาในชุดกิจกรรม และเวลาที่ใช้ในการนำเสนอ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

2. การพัฒนาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

การทดลองครั้งที่ 1 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 3 คน นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพิมพ์เวลาในการทำกิจกรรม ความยากง่ายของเนื้อหา ของชุดกิจกรรมชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ พบว่า

- 1.ภาพประกอบกิจกรรมในชุดกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 3 มองตัวหนังสือไม่เห็น เพราะสีของพื้นหลังมีความเข้มเกินไป และตัวอักษรเล็กเกินไป
- 2.ชุดกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมที่ 4 มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพิมพ์ ในหลายข้อความ
- 3.ชุดกิจกรรมที่ 2 มีสำนวน สุภาษิต ยากเกินไป

- 4.ชุดกิจกรรมที่ 2 นักเรียนเขียนคำตอบไม่ได้ ไม่เข้าใจ
- 5.มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพิมพ์ ในชุดกิจกรรมที่ 3-6 ในหลายข้อความ
- 6.ในชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์ นักเรียนวิเคราะห์คำตอบไม่ได้
- 7.ความสอดคล้องของการเฉลยคำตอบยังไม่ถูกต้องใน ชุดกิจกรรมที่ 3 ,5
- 8.เวลาที่ใช้ในเรียนชุดกิจกรรมที่ 5 มากเกินไป

จากนั้นผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะทั้งหมดทำการปรับปรุงแก้ไข โดยได้แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพิมพ์ ให้ถูกต้อง ปรับภาพประกอบกิจกรรมในชุดกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 3 ให้มีความชัดเจน ใหญ่ขึ้น ตรวจสอบค่าเฉลยของทุกชุดกิจกรรม ให้ถูกต้องและสอดคล้องกัน ปรับเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับนักเรียนในชุดกิจกรรมที่ 2 ใส่ตัวอย่างในการเขียนคำตอบและการวิเคราะห์คำตอบ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในกิจกรรมมากขึ้น และลดเนื้อหาในชุดกิจกรรมที่ 5 เพื่อให้สอดคล้องกับเวลาในการทำกิจกรรม ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพในครั้งที่ 2

การทดลองครั้งที่ 2 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 9 คน เพื่อหาแนวโน้มประสิทธิภาพ โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่แก้ไขแล้วในครั้งที่ 1 โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งระหว่างเรียนให้นักเรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าทางสถิติ เพื่อหาแนวโน้มประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งผลปรากฏ ดังต่อไปนี้

ตาราง 4 ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำชุดกิจกรรมระหว่างเรียน และค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน เพื่อหาแนวโน้มประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการทดลองครั้งที่ 2

การทดสอบ	ชุดกิจกรรม						ค่าร้อยละ E_1	ค่าร้อยละ E_2
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 6		
ระหว่างเรียน	78.76	82.88	82.22	84.81	85.18	84.88	83.12	-
ท้ายชุดกิจกรรม	81.11	83.33	80.00	81.11	84.44	81.11	-	81.85
แนวโน้มของประสิทธิภาพ							83.12 / 81.85	

จากตาราง 4 พบว่าแนวโน้มของประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการทดลองครั้งที่ 2 มีแนวโน้มของประสิทธิภาพ 83.12 / 81.85 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ โดยแนวโน้มของประสิทธิภาพชุดกิจกรรม ทั้ง 6 ชุด มีดังนี้

- ชุดกิจกรรมที่ 1 แนวโน้มของประสิทธิภาพ 78.76 / 81.11
- ชุดกิจกรรมที่ 2 แนวโน้มของประสิทธิภาพ 82.88 / 83.33
- ชุดกิจกรรมที่ 3 แนวโน้มของประสิทธิภาพ 82.22 / 80.00
- ชุดกิจกรรมที่ 4 แนวโน้มของประสิทธิภาพ 84.81 / 81.11
- ชุดกิจกรรมที่ 5 แนวโน้มของประสิทธิภาพ 85.18 / 84.44
- ชุดกิจกรรมที่ 6 แนวโน้มของประสิทธิภาพ 84.88 / 81.11

การทดลองครั้งที่ 3 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดย 80 ตัวแรก คือ ค่าร้อยละของคะแนนที่ทำในชุดกิจกรรม เมื่อจบแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนทั้ง 6 ชุดกิจกรรม และ 80 ตัวหลัง คือ ค่าร้อยละจากการทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม เป็นภาพรวมหลังจากการเรียนครบทั้ง 6 ชุดกิจกรรม จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าทางสถิติ เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ซึ่งผลปรากฏ ดังต่อไปนี้

ตาราง 5 แสดงค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำชุดกิจกรรมระหว่างเรียน และค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการทดลองครั้งที่ 3

การทดสอบ	ชุดกิจกรรม						ค่าร้อยละ E_1	ค่าร้อยละ E_2	
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 6			
ระหว่างเรียน	81.18	91.93	84.16	89.11	86.29	91.06	87.29		
ท้ายชุดกิจกรรม	85.18	84.81	84.07	83.70	83.70	82.22	-	83.95	
มีประสิทธิภาพ		$E_1 / E_2 = 87.29 / 83.95$							

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 87.29/83.95 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ โดยประสิทธิภาพของแต่ละชุดกิจกรรม มีดังนี้

- ชุดกิจกรรมที่ 1 มีประสิทธิภาพ 81.18 / 85.18
 ชุดกิจกรรมที่ 2 มีประสิทธิภาพ 91.93 / 84.81
 ชุดกิจกรรมที่ 3 มีประสิทธิภาพ 84.16/ 84.07
 ชุดกิจกรรมที่ 4 มีประสิทธิภาพ 89.11/ 83.70
 ชุดกิจกรรมที่ 5 มีประสิทธิภาพ 85.18/ 83.70
 ชุดกิจกรรมที่ 6 มีประสิทธิภาพ 91.06/ 82.22

3. การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นจนมีคุณภาพระดับดี และมีประสิทธิภาพ 87.29/83.95 นำไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โดยผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ (คะแนน 30 คะแนน)

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D	df	t	Sig
ก่อนเรียน	30	12.13	3.86	29	6.083*	0.00
หลังเรียน	30	16.33	4.87			

จากตาราง 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรม เท่ากับ 12.13 ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 16.33 จึงสรุปได้ว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน หลังจากการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผลปรากฏดังตาราง

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจที่มีต่อการด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากเรียนด้วยชุดกิจกรรม

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. การอธิบายเนื้อหาของชุดกิจกรรมมีความชัดเจน	4.50	0.57	มากที่สุด
2. คำชี้แจงของชุดกิจกรรมต่าง ๆ มีความชัดเจน	4.53	0.50	มากที่สุด
3. การใช้สำนวนภาษาในชุดกิจกรรมนักเรียนเข้าใจง่าย	4.30	0.83	มาก
4. ภาพประกอบในชุดกิจกรรมสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.73	0.58	มากที่สุด
5. ชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจที่จะเรียนรู้	4.66	0.54	มากที่สุด
6. ชุดกิจกรรมสามารถพัฒนาให้เกิดความรู้เกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์	4.40	0.67	มาก
7. ชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย	4.56	0.62	มากที่สุด
8. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนด้วยชุดกิจกรรม	4.43	0.72	มาก
9. ชุดกิจกรรมช่วยให้การเรียนมีความง่ายและสะดวกในการเรียนมากขึ้น	4.70	0.46	มากที่สุด
10. นักเรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจในกิจกรรมได้ด้วยตนเอง	4.33	0.71	มาก
11. ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้เร็วขึ้น	4.60	0.49	มากที่สุด
12. เวลาที่ใช้ทำชุดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.26	0.78	มาก
13. สื่อวีดิทัศน์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวมีความน่าสนใจ	4.36	0.76	มาก
14. สื่อวีดิทัศน์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวช่วยกระตุ้นในอยากเรียนรู้	4.50	0.73	มากที่สุด
15. นักเรียนได้ความรู้จากการเรียนด้วยชุดกิจกรรม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.56	0.56	มากที่สุด
16. ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญได้	4.53	0.62	มากที่สุด
17. ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนอ่านตีความได้	4.53	0.57	มากที่สุด
18. ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนแยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้	4.46	0.68	มาก
19. ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนแปลความจากเรื่องที่อ่านได้	4.33	0.71	มาก
20. ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนอ่านแล้วขยายความจากเรื่องที่อ่านได้	4.66	0.54	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.50	0.63	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การอธิบายเนื้อหา คำชี้แจง ภาพประกอบของชุดกิจกรรมมีความชัดเจน ชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจที่จะเรียนรู้ มีความหลากหลาย ช่วยให้การเรียนมีความง่ายและสะดวกในการเรียนมากขึ้น นักเรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้เร็วขึ้น สื่อวีดิทัศน์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวช่วยกระตุ้นในอยากเรียนรู้ นักเรียนได้ความรู้จากการเรียนด้วยชุดกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญได้ อ่านตีความ อ่านแล้วขยายความจากเรื่องที่ได้ อ่านได้ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ยกเว้น การใช้สำนวนภาษาในชุดกิจกรรมนักเรียนเข้าใจง่าย ชุดกิจกรรมสามารถพัฒนาให้เกิดความรู้ เกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนด้วยชุดกิจกรรมนักเรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจในกิจกรรมได้ด้วยตนเอง เวลาที่ใช้ทำชุดกิจกรรมมีความเหมาะสม สื่อวีดิทัศน์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวมีความน่าสนใจ ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนแยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น และช่วยให้นักเรียนแปลความจากเรื่องที่ได้ มีระดับความพึงพอใจมาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนการเรียนและหลังการเรียน
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย(วัดส้มเสี้ยว) จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวนนักเรียน 72 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม โดยได้ผ่านการพัฒนาขึ้นมาจากการแก้ไขปรับปรุง 2 ครั้ง และได้ผ่านการตรวจแก้ไขด้านความถูกต้อง เหมาะสม การใช้ภาษา ความสอดคล้องของเนื้อหา และกิจกรรม โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน แบ่งเป็น ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา 3 ท่าน

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ แบ่งออกเป็น ก่อนเรียน 30 ข้อ โดยแบบทดสอบมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91 และหลังเรียน โดยแบบทดสอบมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97

2.3 แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นแบบ ประเมิน 5 ระดับ ได้แก่ พึงพอใจระดับมากที่สุด (5 คะแนน) พึงพอใจระดับมาก (4 คะแนน) เหมาะสมระดับปานกลาง (3 คะแนน) พึงพอใจระดับน้อย (2 คะแนน) และพึงพอใจระดับน้อยที่สุด (1 คะแนน) โดยได้ผ่านการตรวจแก้ไขด้านความถูกต้อง เหมาะสม และการใช้ภาษา กับชุดกิจกรรม จากอาจารย์ที่ปรึกษา โดยแบบสอบถามวัดความพึงพอใจมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

3. วิธีดำเนินการทดลอง

3.1 ขั้นการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

การทดลองที่ 1 ทำการทดลอง โดยจับสลากนักเรียนจากห้องเรียนที่ 1 จำนวน 3 คน เพื่อทดสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยการสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อ ใช้ทดลองในขั้นต่อไป

การทดลองที่ 2 ทำการทดลอง โดยจับสลากนักเรียนจากห้องเรียนที่ 1 จำนวน 9 คน เพื่อหาแนวโน้มของประสิทธิภาพชุดกิจกรรม และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ทดลอง ในขั้นต่อไป

การทดลองที่ 3 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน จากห้องเรียนที่ 2 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

3.2 ขั้นการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ และความพึงพอใจที่มี ต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือการนำชุด กิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาตามขั้นตอนได้ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยให้นักเรียนในห้องเรียนที่ 3 ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่างในขั้นการ พัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นจำนวนทั้งหมด 30 คน นำมาเปรียบเทียบ ความแตกต่างของผลคะแนนความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน และ แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ แล้ว นำมาสรุปแปลความหมาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประเมินจากผล การประเมินคุณภาพชุดกิจกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าเฉลี่ยแล้วนำค่าเฉลี่ยนั้น มาจัดลำดับคุณภาพว่าอยู่ในระดับใด

4.2 ทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยหา ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้ จากคะแนนระหว่างเรียนชุดกิจกรรมกับคะแนนที่ได้จากการทำ แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสร็จ โดยคิดเป็นร้อยละ 87.29/83.95 จากนั้น นำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้

4.3 เปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนเรียนและ หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ โดยใช้สถิติทดสอบคือ t-test for dependent samples มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย 4.50 มีความพึงพอใจมากที่สุด และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63

สรุปผลการวิจัย

1. การสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรม

1.1 ด้านคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ในส่วนของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู) และ สื่อวีดิทัศน์ ในด้านเนื้อหาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.64 และมีเกณฑ์คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ส่วนในด้านเทคโนโลยีการศึกษา โดยภาพรวมมี คุณภาพอยู่ในระดับดี และมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.33

1.2 ด้านประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.29/83.95 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์และความพึงพอใจที่มีต่อ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย(วัดส้มเสี้ยว) ที่เรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย(วัดส้มเสี้ยว) ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในสมมติฐาน

การอภิปรายผล

1. อภิปรายผลการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

1.1 ด้านคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่า คุณภาพของชุดกิจกรรมอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจาก

ประการแรกชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรม อย่างมีระบบโดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรมของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) ตลอดจนศึกษาเนื้อหาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยประกอบกับการศึกษาข้อมูลทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ การที่ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี นั้นอาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้พัฒนาชุดกิจกรรมตามขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรมของทบวงมหาวิทยาลัย (2524 :250-251) ทำให้เนื้อหามีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน ชุดกิจกรรมที่นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและชุดกิจกรรมที่ครูเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน เป็นชุดกิจกรรมที่ให้ครูและนักเรียนได้มีบทบาทในการใช้ชุดกิจกรรมร่วมกันโดยนักเรียนจะต้องลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง โดยครูจะเป็นผู้ดูแลและให้คำแนะนำ อีกทั้งเตรียมสื่ออุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจและลงมือปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง โดยกิจกรรมการเรียนการสอนก็มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างชัดเจน อีกทั้งในการประเมินผลผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ เพื่อประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม นอกจากนี้ยังมีการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ตามเกณฑ์ 80 / 80 ซึ่งเมื่อผู้วิจัยนำมาประมวลผลความคิดในการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของสภาพของนักเรียนทำให้ได้รับผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน อยู่ในระดับดี

ประการที่สอง ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาที่นักเรียนอ่านในชีวิตประจำวันมาบรรจุในชุดกิจกรรม เพราะต้องการให้นักเรียนได้ฝึกซ้ำการอ่านบ่อยๆ ทั้งนี้เป็นไปตามการเรียนรู้โดยการฝึกฝน (Law of Exercise) ของธอร์นไดค์ Thorndike กล่าวว่า การกระทำซ้ำๆ จะทำให้เกิดความแม่นยำ ในเนื้อหาที่ขึ้นโดยเฉพาะการใช้ภาษา การเขียนการอ่านต่างๆ ถ้าทำได้บ่อยๆ ย่อมให้เกิดการเรียนรู้ได้นานคงทนถาวร โดยจะต้องเกิดความเข้าใจในเหตุผลอย่างแท้จริงก่อน สอดคล้องกับ

จิตวิทยาการศึกษาของ กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528:185) ว่าการฝึกต้องมีความตั้งใจ สนใจ มีแรงจูงใจ มีความเข้าใจ รู้เป้าหมายและรู้คุณค่าของสิ่งที่ตนทำซ้ำ ๆ นั้น จึงจะทำให้เกิดผลที่สมบูรณ์ และเมื่อใช้ชุดกิจกรรมควบคู่กับการเรียนการสอนแล้ว วัตถุประสงค์ของการวิจัย แสดงว่าการ สร้างชุดกิจกรรมเพื่อใช้ฝึกทักษะหรือเสริมทักษะให้กับนักเรียนได้ฝึกซ้ำบ่อยๆหลายๆ ครั้งเป็นการเพิ่มพูนทักษะการอ่านที่ดีให้แก่เด็ก นักเรียนได้เป็นอย่างดี

ประการที่สามชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นเป็นชุดกิจกรรมที่มีพัฒนาความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนมาสร้างเป็นชุดกิจกรรม ส่งผลให้จุดประสงค์ กิจกรรมและแบบทดสอบล้วนสอดคล้องกับทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เยาวภา จำปางาม (2552) ซึ่งพบว่าการพัฒนากิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีกิจกรรมที่คัดสรรเนื้อหาจาก นิทาน ชาว บทร้อยกรอง เป็นสิ่งที่นักเรียนได้อ่านในชีวิตประจำวัน จึงได้รับผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน ให้มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

ประการที่สี่ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นได้กำหนดเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องการในชุดกิจกรรม โดยใช้หลักการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ของซเนพท์ และไมเยอร์ (นงนุช วัฒนเขจร. 2533: 36; อ้างอิงจาก Schnept & Meyer.1971: 25) และสมเชาว์ ชาตินฤดม(2527: 8) ที่นักเรียนสามารถมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

1. ให้นักเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของประโยคตลอดจนการเรียบเรียงความคิด
2. ให้นักเรียนอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย
3. ให้นักเรียนรู้จักตีความ และสรุปความจากสิ่งที่อ่าน
4. ให้นักเรียนประเมินจุดประสงค์ของผู้เขียน
5. การหาเหตุหรือผลและการนำไปใช้จริง
6. ให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์สิ่งที่ไม่มีความจริง ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น

สอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉริยา คุณคำ (2548 : 88) ได้กำหนดเนื้อหาที่ต้องการให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยมีจุดประสงค์การฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนตีความจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ความจากเรื่องที่อ่านได้
3. เพื่อให้นักเรียนสรุปความจากเรื่องที่อ่านได้

การอ่านระดับขั้นการอ่านเชิงวิเคราะห์สามารถฝึกให้นักเรียนได้ โดยพยายามสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเพื่อฝึกให้นักเรียนขบคิดปัญหานั้นๆและจำต้องมีคำถามที่ต้องอาศัยการตัดสินใจหรือประเมิน นักเรียนจะต้องคิดก่อนที่จะตอบปัญหานั้นๆได้

1.2 ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.29/83.95ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้ ซึ่งผลการวิจัยข้างต้นเป็นค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของชุดกิจกรรมระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 87.29 และค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนจากแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 83.95 ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ได้ดำเนินการตามวิธีการสร้างคู่มืออย่างมีระบบ โดยมีการศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และวิเคราะห์เนื้อหาที่จะสร้าง กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ วางแผนการสอนแล้วจึงไปใช้ทดลองจริง การที่ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีขั้นตอนการพัฒนาดังกล่าวจึงทำให้คู่มือมีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับศศิธร มงคลทอง(2548: 74) ซึ่งได้สร้างชุดกิจกรรม เรื่องน้ำเพื่อชีวิต โดยมีองค์ประกอบและวิธีการดังนี้ คือ ศึกษาหลักสูตรวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และวางแผนการสอนก่อนนำไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและพบว่าชุดกิจกรรมแต่ละชุดมีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ประการที่สอง ขั้นตอนการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีการตรวจสอบแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของประธาน และคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์อีกทั้งผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน ทั้งในด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา เพื่อหาข้อบกพร่องของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ และนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัย ปิยะพงษ์ สุริยพรหม (2546: 136) ที่ได้มีการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT เรื่องป่าชุมชน เพื่อส่งเสริมเจตคติต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งได้สร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมตามขั้นตอนของการสร้างชุดกิจกรรมอีกทั้งยังผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมจากประธานกรรมการผู้ควบคุมปริญญา นิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โดยผ่านการประเมินในด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา และมีการปรับปรุงข้อบกพร่องจนทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่องป่าชุมชน เพื่อส่งเสริมเจตคติต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพที่จะใช้ในการเรียนการสอน ตามเกณฑ์ 80/80

ประการที่สาม การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นคู่มือที่นักเรียนสัมผัสและพบเห็นในชีวิตประจำวันของตนเอง นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น และยังสามารถใช้คำเหล่านั้นให้การสื่อสารกับบุคคลรอบข้างได้ตามความหมายที่ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัย อุษณีย์ ชำกัน (2547) ที่ได้พัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาไทยโดยใช้แนวการสอนแบบโฟร์บล็อก สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เลือกสิ่งที่ตนเองชอบอ่านในชีวิตประจำวัน และนำพุดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้มา นักเรียนแสดงถึงความกระตือรือร้นที่จะอ่าน ในทุก ๆ วัน

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 87.29/83.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

2.การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์และความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีคะแนนความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก เปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรม เท่ากับ 12.13 ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 16.33 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน เพราะเป็นชุดกิจกรรมรายบุคคล ของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523:118 - 119) ที่จัดไว้ให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองตามคำแนะนำที่ระบุไว้ แต่อาจมีการปรึกษาระหว่างเรียนได้ นักเรียนสามารถปรึกษากับเพื่อนนักเรียน หรืออาจนำไปเรียนปรึกษาผู้ปกครองหรือบุคลากรอื่นคอยให้ความช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จึงทำให้มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 54.43 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา จุโพทก (2542 : 78) เมื่อเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบวัดการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการใช้รูปแบบ 6 -C พัฒนาทักษะการอ่าน ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้นักเรียนระดมความคิดของนักเรียน เพื่อนักเรียนให้กลุ่มสูง กลุ่มกลาง และกลุ่มต่ำ ได้พัฒนาการอ่านไปตามศักยภาพของตนเอง ทำให้ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 47.73

ประการที่สอง การเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ นักเรียนต้องลงมือปฏิบัติการทดลองด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีคู่มือการจัดการกิจกรรม (สำหรับครู) ยึดหลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ของ กรรณิการ์ พวงเกษม (2535: 35- 37) ได้กล่าวว่า เป้าหมายการเรียนรู้ (Purposeful Learning) คือ การตั้งเป้าหมายของครูก่อนการสอน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อจะได้ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นความสนใจในบทเรียนให้มากขึ้น เมื่อนักเรียนรู้ว่าจุดหมายของการเรียนรู้คืออะไร เรียนแล้วได้รับสาระ ประโยชน์อย่างไร ดังนั้น ครูผู้สอนต้องตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ในบทเรียน วิธีที่ดีที่สุดอีกประการหนึ่งคือ ให้นักเรียนช่วยกันตั้งเป้าหมายในการเรียนแต่ละเรื่องไว้ จึงเป็นแนวทางทำให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาหรือคิดหาคำตอบได้ด้วยตนเอง ยังได้ชี้ให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง ให้นักเรียนได้สามารถฝึกทักษะการอ่านได้ด้วยตัวของนักเรียนเอง เพื่อจะได้วิเคราะห์ และเห็นคุณค่าของสิ่งที่อ่าน ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ต้องการให้นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและต้องการให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นเรื่องน่าสนใจ น่าสนใจ เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องที่อ่านแล้ว นักเรียนจะตระหนักถึงการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่ามีประโยชน์ต่อนักเรียนมากมายเพียงใด สอดคล้องกับงานวิจัยของเมธา โยธาฤทธิ (2549: 83) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาและลงมือปฏิบัติจริงทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สามารถปฏิบัติกิจกรรมด้วยความมั่นใจ

จากเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จึงมีความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สูงขึ้นหลังจากเรียนจบทุกชุดกิจกรรม

2.2 นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในสมมติฐานของการวิจัยทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก นักเรียนมีความพึงพอใจที่กิจกรรมมีความแปลกใหม่ ทำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะสาเหตุที่ผู้สอนได้ให้โอกาสแก่นักเรียนในการคิดลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยปล่อยให้มีโอกาสในการคิด ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งที่แปลกใหม่ไม่จำเจอยู่แคในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่ควรจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย สนุก เข้าใจ ทำท่าย ทำให้อยากเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 4)

ประการที่สอง นักเรียนมีความพึงพอใจที่การจัดการกิจกรรม นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สามารถนำไปสู่คำตอบที่ตนเองกำลังค้นหาได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การสร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่ น่าสนใจ และทำให้อยากรู้ อยาก

เห็นจะกระตุ้นให้นักเรียนกลายเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนั้นนักเรียนยังมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถของนักเรียน เพราะนักเรียนได้ทำกิจกรรมที่ไม่เคยทำมาก่อน ซึ่งจะทำให้นักเรียนต้องคิดหาทางออกของปัญหาอันเป็นเหตุให้เกิดความท้อแท้ในความรู้สึกของนักเรียน และทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า บรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศทางจิตวิทยา มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการเรียนการสอนเพราะจะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีชีวิตชีวาและราบรื่น ซึ่งสอดคล้องกับอัสสิเรีย หนูจ้อย (2549: 72) ได้ทำการศึกษารื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา เรื่อง ระบบนิเวศในนาข้าว สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยวัดความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

ประการที่สาม นักเรียนมีความพึงพอใจที่กิจกรรมสนุกสนาน เนื่องจากในกิจกรรมนักเรียนได้ปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนเรียนอย่างเพลิดเพลินและได้รับความรู้ขณะที่ทำกิจกรรม สอดคล้องกับ ภาวิชิต สุโพธิ์ (2547: 80) ได้ทำการวัดความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมในชุดปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ของโรงเรียนวัดลำด้อยตั้ง พบว่า นักเรียนมีความสนุกสนานและเกิดความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ประการที่สี่ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ได้มีการสอดแทรก สื่อวีดิทัศน์ นิทานภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว ลงไปในเนื้อหาโดยนิทานที่สอดแทรกเข้าไปนั้นมีเนื้อหาที่น่าติดตาม ตื่นเต้น ก่อให้เกิดจินตนาการแก่นักเรียน มีหลักกระบวนการเรียนรู้ในการสร้างสื่อวีดิทัศน์ ของอำนาจ เดชชัยศรี (2542: 116-117) คือ ได้รับความสนใจ (Gain attention) เป็น การสร้างบทเริ่มต้นของกิจกรรมที่เรียนนั่นเอง โดยผู้เรียนสนใจเนื้อหาบนจอภาพ สามารถบอกวัตถุประสงค์ (Specify objectives) จะช่วยให้ผู้เรียนรู้ล่วงหน้าถึงประเด็นสำคัญของเนื้อหาและรู้เค้าโครงของเนื้อหาอีกด้วยเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ซึ่งจะมีผลทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอีกทั้งภาพประกอบก็มีความสวยงาม ทำให้เกิดความเพลิดเพลินแก่นักเรียนเป็นการเรียนที่สนุก ได้รับความสนใจ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี สอดคล้องกับแนวคิดของบุญเกื้อ ควรรหาเวช (2542: 95-96) ที่กล่าวว่า ชุดกิจกรรมที่มีศักยภาพนั้นจะต้องช่วยได้รับความสนใจของนักเรียนให้สนใจการเรียนอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี เรียนได้ตามความสนใจและอัตราการเรียนรู้ของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเป็นชุดกิจกรรมที่มีศักยภาพสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพเห็นได้จากผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในระดับดีขึ้นไป และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 ดังนั้นจึงควรมีการเผยแพร่ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การขยายผลในโรงเรียนซึ่งสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้หรือประยุกต์ชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในการเรียนการสอน

1.2 ในการเรียนการสอนครูต้องเน้นให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงอ่าน กับเนื้อหาให้เข้าใจเสียก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันและในการจัดการเรียนการสอนทุกครั้งครูจำเป็นต้องปฏิบัติตามคู่มือครูอย่างเคร่งครัด ครูผู้สอนควรควบคุมชั้นเรียน และดูแลนักเรียนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ มาทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) และเมื่อดำเนินการเรียนการสอนเสร็จแล้วนำมาทดสอบหลังเรียนอีกครั้ง (Post - test) ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการใช้ชุดกิจกรรมของผู้เรียน

1.3 แม้ว่าในการวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จะมีผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุดก็ตาม แต่การนำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไปใช้ ควรพิจารณาถึงการสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนที่มีความเป็นกันเอง การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน สามารถซักถาม ตลอดจนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จะก่อให้เกิดความสนุกสนานและความพึงพอใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำ วิจัยเช่นนี้อีก โดยใช้กลุ่มประชากรที่เป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีผลการเรียนในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนต่ำกว่าเกณฑ์

2.2 ควรมีการศึกษาถึงผลการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กับตัวแปรอื่น ๆ เช่น เจตคติต่อการเรียน ทักษะในการทำงานกลุ่ม เป็นต้น

2.3 การประเมินคุณภาพของเครื่องมือควรมีการดำเนินการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความหลากหลายมากขึ้น ตลอดจนอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีผลงานวิจัยด้านการออกแบบการเรียนการสอนหรือหลักสูตรและการสอนเข้ามาร่วมประเมินคุณภาพของคู่มือเพิ่มมากขึ้น

2.4 การใช้แหล่งเรียนรู้บริเวณภายในโรงเรียน สามารถจัดทำได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งครูจะสามารถจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการอ่านเชิงวิเคราะห์ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ พร้อมกับสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และชุดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้นักเรียนได้ศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2539). *คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เล่มที่ 2 พิมพ์ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- (2544). *ความรู้เกี่ยวกับสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ:
ครูสภาลาดพร้าว.
- กรรณิการ์ พวงเกษม.(2535). *ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา*.
พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- (2545). *วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้(Research for Learning Development)*.
กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ :
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กลมรัตน์ หล้าสูงงษ์. (2528). *จิตวิทยาการศึกษาฉบับปรับปรุงใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กฤษฏา กุลทล. (2541) *จิตวิทยาเด็ก*. ยะลา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- กองทัพ เคลือบพานิชกุล. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). *วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- กิตานันท์ มลิทอง. (2531). *เทคโนโลยีร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ . (2545). *การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking)* .กรุงเทพฯ :
ซัคเซส มีเดีย.
- เกษรา ภัทรเดชไพศาล. (2537). *กิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา)
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- โกชัย สาริกบุตร. (2519). *การสร้างความสามารถในการอ่าน*. เชียงใหม่ : กลางเวียง.

- จันทนา สัสดี. (2550). *การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการเรื่องการเล่นเด็กไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. : การศึกษาค้นคว้าอิสระ (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- จีรณดา ก้าวพิสมัย. (2545). *การพัฒนาแผนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- จุฑามาศ สุวรรณโคตร. (2519). การอ่านเป็น. *วารสารสามัญศึกษา.13(12): 27-30.*
- ฉลองชัย สุวัฒน์บุรณ. (2528). *การเลือกและการใช้สื่อการสอน. วิทยานิพนธ์.กศ.ม.(เทคโนโลยีการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- ฉันทนา การสอาด. (2547). *การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(ภาษาไทย). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (2524). *การจัดการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.*
- ชวาล แพรัตกุล.(2526). *เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ: พัทธอักษร.*
- ชลูด นิมสมอ. (2531). *องค์ประกอบศิลป์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.*
- ชรินทิพย์ ธัญญลักษณ์ .(2546).*การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความวิชา ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนกับการสอนแบบปกติ.วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.*
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2525). *เอกสารการสอนชุดวิทยาศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ. ชวนพิมพ์.*
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ; สมเชาว์ เนตรประเสริฐ; และสุดา สิ้นสกุล. (2523).*ระบบสื่อการสอน กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ชัยวัฒน์ ดุงศรีแก้ว .(2547) .*ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. ศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน).มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- เชิดศักดิ์ ไชวาลินทร์. (2525). *การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*

- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2522). *หลักการและทฤษฎีเทคโนโลยีการศึกษา*. กรุงเทพฯ :
เรือนแก้วการพิมพ์.
- โชติก ศรชัยชนะ. (2552). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน
ที่กระทำผิดกฎหมาย*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณรงค์ ทองปาน. (2526). *การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- ตรีศิลป์ บุญขจร; และถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล. (2524). *การใช้ภาษาไทย*. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2524). *ชุดการเรียนรู้การสอนสำหรับครูคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ :
ทบวงมหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพวรรณ คำประกอบ.(2546). *บทเรียนวีดิทัศน์ ซีดี เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติป่าไม้และ
ป่าชายเลน*. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ธีรพล จันทรเทพ.(2545). *การสร้างชุดสื่อประสม เรื่อง การเขียนภาพระบายสี วิชาศิลปศึกษา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นงนุช วัฒนขจร. (2533). *ผลการทดลองใช้แบบฝึกสมรรถภาพการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ
กับการสอนอ่านตามปกติที่มีต่อความสามารถในการอ่านและสมรรถภาพการ
อ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา)
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงเยาว์ ศรีประดู่. (2546). *การพัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนกาศยยานี
11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ
กลุ่มเพื่อนเดือนเพื่อน*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- นุชนารถ ภูเจริญ. (2547). *การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมตาม
แนวทฤษฎีสรคานิยม หน่วยการเรียนรู้เรื่องแบบรูปและความสัมพันธ์ สำหรับนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3)*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม (การประถมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พุกชะวัน. (2534). *ยุทธศาสตร์การสอนตามแนวหลักสูตรใหม่*. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). *การวิจัยเบื้องต้นการพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญณิสาส่งแสง. (2554). *บทความทางวิชาการ* ทำไม่การศึกษาไทยจึงพัฒนาช้า. สุราษฎร์ธานี:

ฝ่ายบริการการศึกษา . ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 8.

บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2542). *นวัตกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.

บุญชัย ศิริมหาสาคร. (2544). *แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย 1*. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า.

ปิยะพงษ์ สุริยะพรหม. (2546). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่องป่าชุมชน*
ที่ส่งเสริมเจตคติต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาโท กศ.ม (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ประชิด ทิถบุตร. (2530). *การออกแบบกราฟิก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ประภา เบญจเทพรัศมี. (2545). *การพัฒนาหนังสืออ่านประกอบเพื่อเสริมการอ่านจับใจความ*
ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม (การพัฒนาหลักสูตร
และการเรียนการสอน). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). *ทัศนคติการจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ประเทิน มหาจันทร์. (2530). *การสอนการอ่านเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์

ประไพ พูลภาพ. (2551). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้*
ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม (การพัฒนาหลักสูตรและการเรียน
การสอน). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.

ผกาศรี เย็นบุตร. (2526). *ทักษะและความรู้ทางภาษา*. ภาควิชาภาษาไทยและ

ภาคตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ ; และ พะเยาว์ ยินดีสุข. (2549). *ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้*

และการจัดการเรียน การสอนแบบบูรณาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรพิศ เกื้อนมนเทียร. (2542). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียน*

วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการฝึกด้วยเกมที่ใช้คำถาม

ต่างกัน. ปริญญาโท กศ.ม (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ไพศาล พระจันทร์ลา. (2551). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ตามแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อเพิ่มทักษะการแก้ปัญหา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม.(หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- ภาพ เลหาไพบูลย์. (2540). *แนวการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช*
- ภาษิต สุโพธิ์. (2547). *การใช้แหล่งเรียนรู้ธรรมชาติบริเวณโรงเรียนในการพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- มงคล จำศรี. (2547). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.*
- มณีวรรณ วิรุฒ. (2546). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน). อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.*
- มยุรี พวงมาลัย .(2549). *การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยกิจกรรมโครงการเรื่องการประดิษฐ์ของใช้จากวัสดุ ธรรมชาติ รายวิชางานประดิษฐ์ตามสมัณิยมสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. ศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- มานิต บุญประเสริฐ. (2526). *ยุทธวิธีพัฒนาการอ่าน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.*
- เมธา โยธาทฤธิ์. (2549). *การพัฒนาชุดปฏิบัติการเรื่องระบบนิเวศป่าชายเลนสำหรับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- แมนมาส ขวลิต. (2528). *การสร้างสังคมนักอ่านและการใช้สารสนเทศ, ในสรุปผลการสัมมนา ระดับชาติว่าด้วยการรณรงค์เพื่อพัฒนาการอ่าน. กรุงเทพฯ : ประเมษฐ์การพิมพ์.*
- ยุพิน พิพิธกุล; และอรพรรณ ต้นบรรจง. (2531). *สื่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

- ยุวดี วงศ์สุวรรณ .(2547).*การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนแบบร่วมมือกับการสอนแบบโครงงาน*.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน) อุบลราชธานี :
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.ถ่ายเอกสาร.
- เยาวภา จำปางาม (2552).*การพัฒนากิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้วยกิจกรรมคัดสรรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 .ขอนแก่น :*
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2542).*พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*.กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์.
- รุ่งทิวา จักร์กร. (2527). *วิธีสอนทั่วไป*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ระพีพันธ์ โปธิ์ศรี. (2549). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2537). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วารินทร์ รัศมีพรหม. (2542). *การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาสนา ชาวหา. (2525). *เทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). *พัฒนาหลักสูตรการสอน- มิตินิใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ธเนศวร
การพิมพ์.
- (2543). *กระบวนการค้นคว้าใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล*. กรุงเทพฯ
: SR Printing Limited Partnership.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2527). *ศิลปะร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : วัฒนวิถาวร.
- วีณา วิสเพ็ญ. (2535). *การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. มหาสารคาม : ภาควิชา
ภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม.
- วีระ ไทยพานิช. (2529). *รวมบทความทางเทคโนโลยีการศึกษา “บทบาทและปัญหาของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน”*. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศักดิ์ดา ศิริพันธุ์. (2527). *การถ่ายภาพสี*. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธา.

- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์และอุษา ชูชาติ. (2545). *ฝึกสมองคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking)*
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ศิรินภา อธิฐสุวรรณศิลป์. (2548). *การพัฒนาและการคุณภาพของชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง”
ระบบของร่างกาย” สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 2. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม (วิทยาศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ :*
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ศรีรัตน์ เจิงกลิ่นจันทร์. (2542). *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:*
ไทยวัฒนาพานิช.
- ศศิธร มงคลทอง. (2548). *การพัฒนาชุดกิจกรรมเรื่องน้ำเพื่อชีวิตสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3.*
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สนธิ สัตโยภาส. (2545). *การสอนภาษาไทยแก่เด็กประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :*
บรรณกิจเทรดดิ้ง.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. (2525). *วิธีการสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.*
- สมพร มั่นตะสูตร (แพ่งพิพัฒน์). (2540). *การอ่านทั่วไป. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.*
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2554). *โครงการส่งเสริมนวัตกรรมสร้างสรรค์การเรียนรู้ระดับประถม .*
กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- สมบัติ มหาเรศ. (2523). *เอกสารการสอนภาษาไทยโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ:*
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมเชาว์ ชาดินฤดม. (2527). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านระดับวิเคราะห์ วิจารณ์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม.(การศึกษาและการสอน) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).(2553). *วิกฤตการศึกษาไทย.กรุงเทพฯ*
- สถณี อาชวานันทกุล.(2554). *ความตกต่ำของการศึกษาไทย: O-NET และ PISA
บอกอะไรกับเรา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ข้อมูลและข่าวสืบสวนเพื่อสิทธิพลเมือง.*
- สันทัต ภิบาลสุข; และพิมพ์ใจ ภิบาลสุข. (2525). *การใช้สื่อการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :*
พีระพัฒนา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). *ยุทธศาสตร์ของ
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554). กรุงเทพฯ:*
สหมิตรพรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542.

ราชกิจจานุเบกษา: ฉบับกฤษฎีกา. เอกสารเผยแพร่. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2551).สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร

พ.ศ. 2551 . กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สำลี รักสุทธี. (2544) .เทคนิคการเขียนหลักสูตร. กรุงเทพฯ : เรื่องแสงการพิมพ์

สนิท ตั้งทวี. (2529). การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์.

สุชนภา สำเนียงสูง. (2546). การพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่อง สิ่งแวดล้อมชุมชน สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุจิต เพียรชอบ;และสายใจ อินทร์พรวรย์. (2523). วิสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา

กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุดารัตน์ ไผ่พงศาวงศ์. (2543). การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียน

การสอนแบบ CIPPA MODEL เรื่องเส้นขนานและความคล้าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.

ปริญญาโท กศ.ม (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2539). หลักและวิธีการสอนการอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ :

ไทยวัฒนาพานิช.

..... (2542). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.

สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์. (2533). การพัฒนาชุดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการแก้

โจทย์ ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาโท กศ.ด.

(วิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,

ถ่ายเอกสาร.

..... (2545). ชุดกิจกรรมสำหรับสำหรับครูเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ กลุ่มคณิตศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สมิตรา อังวัฒนกุล. (2527). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุวิทย์ มูลคำ .(2549).การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด.กรุงเทพฯ : อีเคบุคส์.

เสาวลักษณ์ ตรองจิตร. (2547). การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน

เชิงวิเคราะห์หรือวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปริญญาโท กศ.ม.

(หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ถ่ายเอกสาร.

- เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต.(2528) .เทคโนโลยีทางการศึกษา .กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อนงค์ วิชาลัย. (2536). ผลการใช้ตำานานพื้นบ้านล้านนาเพื่อพัฒนาความเข้าใจการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. พะเยา: สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพะเยา.
- อารี พันธุ์มณี .(2545).ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ไยใหม่.
- อธิญา เคนบุปผา. (2546) . การพัฒนาชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เรื่อง “สารและสมบัติของสาร” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม (วิทยาศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อิพร ศรียมก. (2525) . การประเมินผลสื่อการสอน.นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อภิวัน อรกุล. (2543). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและ วิธีสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.ถ่ายเอกสาร.
- อังคณา จุฬาทก. (2542) .การใช้รูปแบบ 6-C พัฒนาทักษะการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (การสอนภาษาไทย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อัจฉริยา คุณคำ. (2548). การพัฒนาชุดฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.ถ่ายเอกสาร.
- อัญชัญ เผ่าพันธ์. (2534). การพัฒนาบทเรียนเพื่อเสริมการสอนอ่านโดยใช้นิทานพื้นบ้านในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรการสอน) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณี สายเสมา. (2536) . สัมฤทธิผลด้านการอ่านจับในความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีการทำนาย.วิทยานิพนธ์ กศ.ม (การประถมศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.ถ่ายเอกสาร.
- อิสริยา หนูจ้อย. (2549). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา เรื่อง ระบบนิเวศในนาข้าว สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อุษณีย์ ขำกัน. (2547). *การพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาไทยโดยใช้แนวการสอนแบบ
ไฟร์บลิค สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุษา คำประกอบ. (2530). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติทางวิทยาศาสตร์
ด้านความมี เหตุผล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์
โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการสอนโดยคู่มือครู*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2545). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานบันศึกษา แนวคิดสู่การปฏิบัติ*.
กรุงเทพฯ : นีคพอยท์.
- อำนาจ เดชชัยศรี.(2542). *บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่อง
แม่เหล็กไฟฟ้า*. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- Burmister, Louis E. (1974). *Reading Strategies For Sesondary School Teachers*.
California: Addison Wesley Publishing.
- Dechant , Emerald V. (1982). *Improving the teaching of Reading*. 3rd ed. Englewood
Cliff ,N.J. : Prentice – Hall.
- Durkin, Michael J.; & Bruce J. Biddle. (1974). *The study of Teaching*. Holt,
Rienhart And Winston . New York.
- Durr. (1957). *Reading Instruction, Dimension and Issues*. New York:
Houghton Mifflin.
- Ellsworth,R. (1997). *Thinking about Thinking : Teachers Perception of the Challenges in
Implementing Thinking Skill Curriculum in Urban Sixth Grade Classroom*. M.A.
Dissertation Pacific Lutheran University Masters Abstract International.
36:0019A
- Goldstein, Judith. (1993). *Creating the GATT Rules: Politics, institutions, and American
Policy, in Multilateralism Matters: The Theory and Praxis of an Institutional
Form, ed. John Gerard Ruggie*. New York : Columbia University Press.
- Good , Carter, V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York :
McGraw – Hill Book .

- Grego, M.A. (1997). A Study of the Relationship between Teacher Performance and Student Acquisition of Subject Content and Higher Order Thinking Skill. *Dissertation Abstracts International*. 58: 0718-A
- Kapfer, Phillip G. ; Mirian B, Kapfer. (1972). *Learning Package in American Education*. Englewood Cliffs, N.J. : Education Technology Publication.
- Hallman, Arthur W. (1967). *Principle and Practices of Teaching Reading*. Ohio: A bell And Howell, Columbus. Charles E. Merrill Publishing Company.
- Quanat, Ivan J. (1977). *Teaching Reading: A Human Process*. Chicago: Ran Menally College.
- Reed, J.H. (1999). Effect of Model for Critical Thinking on Students Achievement in Primary Source Document Analysis and Interpretation, Argumentative Reasoning, Critical Thinking Disposition, History Source. *Dissertation Abstracts International*. 59,11: 4039-A
- Renn, C.E. (1999). *The Effect of the Directed Reading Thinking Activity on Second Grade Reading Comprehension*. Montgomery, Alabama :University.
- Sato, E.Y. (1997). *Instruction Effects on Children's Strategy Use, Met cognition and Subsequent Comprehension in Reading*. *Dissertation Abstracts International*.
- Smetter, Wilma Jo. (2002, December). *The Effect of After-school Tutorial Program on the Reading Achievement of At-risk Sixth, Seventh, and Eighth Grade Students*. *Dissertation Abstracts International*. 63,6: 2120-A.
- Walker, L.J. (1980). Cognitive and perspective-taking prerequisites for moral development. *Child Development*. 51: 131-139.
- Wilson, Cynthia Lovise. (1989, August). An Analysis of a Direct Instruction Program in Teaching Word Problem-Solving to Learning Disabled Student, *Dissertation Abstracted International*. 50(02A) : 416.
- William, James Methord. (1981, October). A Comparative Study of The Effect of Inquiry and Traditional Teaching Procedures on Student Attitude Achievement and Critical Thinking Ability In Eleventh Grade United State History. *Dissertation Abstracts International*. 42(10) : 1605-A

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

- 1.นางศิริลักษณ์ ขอบเจริญ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2
- 2.นางมาลินี บุญกลิ่นขจร ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดมาบมะขาม จังหวัดนครสวรรค์
- 3.นางสุมาลี ชุ่มวงษ์ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) จังหวัดนครสวรรค์

ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา

- 1.ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญยฤทธิ คงคาเพชร
- 2.อาจารย์ ดร.รัฐพล ประดับเวทย์
- 3.อาจารย์ ดร.นทีรัตน์ พิระพันธุ์
คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ ศธ 0519.12/3323

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 พฤษภาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

เนื่องด้วย นางสาวสกลวรรณ นภาพร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง และ อาจารย์ ดร.นฤมล สิริวงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์ศิริลักษณ์ ขอเจริญ ศึกษาพิเศษศึกษานิสิตศึกษานิสิตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสกลวรรณ นภาพร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ถันดีวัฒนกุล)

คณาบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณาบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 082-973-0796

ที่ ศธ 0519.12/ 3324

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 พฤษภาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมาบะฉาม

เรื่องด้วย นางสาวศกลวรรณ นภาพร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะ การอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง และ อาจารย์ ดร.นฤมล ศีรวงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์มาลินี บุญกลิ่นขจร ครูชำนาญการพิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดกิจกรรมเสริมทักษะ การอ่านเชิงวิเคราะห์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวศกลวรรณ นภาพร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล)

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานกณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติสิท โทรศัพท 082-973-0796

ที่ ศธ 0519.12/33.๑๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 พฤษภาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว)

เนื่องด้วย นางสาวศกถวรรณ นภาพร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษชัย อ่อนมิ่ง และ อาจารย์ ดร.นฤมล สิริวงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์สุมาลี ชุ่มวงษ์ ครูชำนาญการพิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวศกถวรรณ นภาพร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติศาสตร์ โทรศัพท์ 082-973-0796

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/3591

วันที่ ๗ มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวศกลวรรณ นภาพร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง และ อาจารย์ ดร.นฤมล สิริวงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.รัฐพล ประดับเวทย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ กงคไพฑูร และ อาจารย์นันทธีรัตน์ พิระพันธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวศกลวรรณ นภาพร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/3597

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว)

เนื่องด้วย นางสาวศกลวรรณ นภาพร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง และ อาจารย์ ดร.นฤมล ศิระวงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ห้องเรียนเพื่อทดลองใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 ห้องเรียน ในระหว่างเดือนมิถุนายน - ตุลาคม 2554

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวศกลวรรณ นภาพร ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเลข : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติศาสตร์ โทรศัพท์ 082-973-0796

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ตัวอย่างชุดกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- ตัวอย่างคู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)
- ตัวอย่างแบบประเมินชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
- ตัวอย่างแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
ชุดกิจกรรมที่ ๖
การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสรุปใจความจากเนื้อหากการอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์
๒. นักเรียนแปลความหมายของนิทานเชิงวิเคราะห์
๓. นักเรียนนำคำ กลุ่มคำ ที่มีความหมาย นำมาตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง

การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าสืบต่อกันมาเป็นทอด ๆ อาจเป็นเรื่องที่อิงความจริงหรือ แต่งขึ้นมาก็ได้ จุดประสงค์ของการเล่านิทาน เพื่อให้เกิดความบันเทิง ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ลดความเครียดและให้ข้อคิด คติสอนใจ

หลักการอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

- ๑) ศึกษา วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครในนิทาน
 ตัวละครในนิทานส่วนใหญ่จะเป็นตัวเดินเรื่อง ลักษณะนิสัยของตัวละครในแต่ละเรื่องจะทำให้นิทานนั้น ๆ สนุกสนาน ตัวละครและลักษณะนิสัยของตัวละครในนิทานเป็นสิ่งที่สมมติหรือแต่งขึ้นมา อาจจะเป็นคนสัตว์ สิ่งของต่าง ๆ ก็ได้ บทบาทตัวละครอาจจะมีทั้งดี ทั้งร้าย เพื่อเป็นตัวแทนเปรียบเทียบระหว่างความดี ความชั่ว ความฉลาด ฯลฯ ผู้อ่านควรแยกแยะให้ได้ว่า ลักษณะของตัวละครในเรื่องเป็นอย่างไร มีพฤติกรรมเด่น ด้อยอย่างไร สามารถนำมาเป็นแบบอย่างอย่างไรได้บ้าง
- ๒) ข้อคิด คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากนิทาน
 นิทานทุก ๆ เรื่องจะมีข้อคิด คุณค่า คติสอนใจ และประโยชน์สอดแทรกไว้ทั้งในเรื่องและตอนสรุปท้ายเรื่อง เพื่อเป็นการสอนผู้ฟัง/อ่านหรือเน้นให้ปฏิบัติตาม ดังนั้น ต้องวิเคราะห์ด้วยว่านิทานเรื่องนั้น ๆ มีสาระสำคัญอย่างไร และสามารถยึดถือเป็นแบบอย่างได้อย่างไรบ้าง

ที่มา : เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย.มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

กิจกรรมที่ ๑

ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่องต่อไปนี้
แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

ชวานากับลาแก่

ณ กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชวานาคคนหนึ่งเลี้ยงลาไว้ตัวหนึ่งซึ่งแก่มาก วันหนึ่งชวานา ได้พาเจ้าลาแก่ออกไปข้างนอก ด้วยความโง่เขลาของมันเดินชุ่มช่าไปตกบ่อ มันร้อง ครวญครางเป็นเวลานาน ชวานาเองก็พยายามใคร่ครวญหาวิธีที่จะช่วยมันขึ้นมา ชวานาก็คิดขึ้นมาได้ว่า เจ้าลาที่แก่มากแล้ว อีกอย่างบ่อนี้ก็ต้องกลบ มันจะไม่คุ้ม ที่จะช่วยเจ้าลา ชวานาจึงไปขอแรงพวกชาวบ้านเพื่อมาช่วยกลบบ่อ ทุกคนใช้พลั่วดินตักดินลงไปโนบ่อ

ครั้งแรกเมื่อดินไปถูกหลังของมันเจ้าลา ก็ตกใจ และมันก็รู้ชะตากรรมของตนเอง ขึ้นมาทันที สักพักหนึ่งทุกคนก็แปลกใจที่เสียงของเจ้านั้นเงียบหายไป ชวานาก็รีบตักดินลงไปโนบ่อ ได้สักสองสามครั้ง ก็เหลือบมองลงไปโนบ่อ ทุกครั้งที่ทุกคนเสียดินไปโดนหลังของเจ้าลา เจ้าลามันจะสะบัดดินออกจากหลังของมันแล้วก้าวขึ้นไปเหยียบบนดินเหล่านั้น ยิ่งทุกคนพยายามเร่งระดมเสียดินลงไปมากเท่าไรมันก็ก้าวขึ้นมาได้เร็วมากยิ่งขึ้น ในไม่ช้า เจ้าลามันก็หลุดพ้นจากบ่อดังกล่าวได้เป็นผลสำเร็จ

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงอย่าทอดทิ้งและยอมแพ้กับปัญหาและอุปสรรคที่เข้ามาในชีวิต เราจงเรียนรู้แก้ไขกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้ที่เข้ามาในชีวิตของเรา

ที่มา : www.ogungun.&omegs.com

๑. เจ้าลาแก่รอดชีวิตได้หรือไม่ เพราะสาเหตุใด

๒. “ในที่สุดชาวนาหวนคิดขึ้นมาได้ว่าเจ้าแก่แก่เกินไปแล้ว อีกอย่างบ่อนี้ก็ต้องกลบไม่คุ้มที่จะช่วยเจ้าลา” จากข้อความดังกล่าว แสดงว่าชาวนามีนิสัยอย่างไร แล้วคิดจะทำอะไรกับเจ้าลา เพราะเหตุใดจึงทำเช่นนั้น

ชาวนามีนิสัย

ชาวนาจะทำอะไรกับเจ้าลาแก่

๓. ถ้านักเรียนไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์เหมือน กับเจ้าลาแก่ นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร (ตอบเป็นข้อๆ)

กิจกรรมที่ ๒

ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่องต่อไปนี้
แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

นกกระเรียน ห่าน และเหยี่ยว

มีนกกระเรียนตัวหนึ่งบินมาถึงสระ มันเห็นห่านดำผุดดำว่ายอยู่ในสระ มันจึงร้องถามว่า “สวัสดิ์จ๊ะ..เจ้าห่าน เอ๊ย! เจ้ากำลังทำอะไรอยู่หรือ”

ห่านจึงอธิบายให้ฟังว่า “นี่เป็นวิธีหาอาหารในน้ำของเรา และเมื่อมีภัยอันตรายเข้ามา เราก็สามารถดำหนีลงไปใต้น้ำได้”

นกกระเรียนบอกกลับว่า “ขอเพียงเจ้ามาเป็นเพื่อนของเรา ต่อไปก็จะมีใครมาทำอันตรายเจ้าได้ เจ้าไม่ต้องมัวมาดำผุดดำว่ายให้เสียเวลาหรือ ขึ้นมาหาอาหารบนบกแบบสบายๆ ดีกว่า ส่วนภัยอันตรายนั้น ด้านร่างกายของเราก็แข็งแรงมากทีเดียว รับรองได้ว่าเจ้าคุ้มครองเจ้าได้แน่ๆ”

ห่านเองก็หลงเชื่อที่นกกระเรียนกล่าว จึงขึ้นมาหาอาหารบนบกกับเจ้านกกระเรียน อยู่ต่อมาไม่นานเหยี่ยวตัวหนึ่งออกหาเหยื่อ มันเห็นห่านกับเจ้านกกระเรียนหากิน อยู่บนบก จึงโฉบลงมาจับตัวเจ้าห่าน เจ้าห่านตะโกนส่งเสียงร้องเรียกให้เจ้านกกระเรียน มาช่วย “ช่วยด้วย ช่วยด้วย ช่วยข้าด้วยเจ้านกกระเรียน ไฉน! อย่าทิ้งข้าสิ ช่วยข้าด้วยเร็ว ช่วยข้าที”

เจ้าห่านได้ยินเพียงเสียงของเจ้านกกระเรียนตะโกนกลับมาว่า

“ใครสั่งให้เจ้ามาเชื่อข้าล่ะเจ้าห่าน ข้าอยู่ก็ได้อร่อยนะสิ”

เจ้านกกระเรียนก็บินหนีหายไปโดยไม่กลับมาอีกเลย

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าหลงเชื่อคนแปลกหน้า มิฉะนั้นจะนำภัยมาสู่ตัวเรา

ที่มา : ๑๐๐ นิทานอีสป

ตอบคำถามต่อไปนี้ วงกลมบนอักษร ก. หรือ ข. ให้ถูกต้อง

๑. แนวทางที่ได้จากนิทานเรื่อง"นกกะเรียน ห่าน และเหยี่ยว" ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	
ก. การเอาแบบอย่างผู้อื่นในทุกเรื่อง	ข. ไม่ควรเชื่ออะไรง่ายๆ
๒. อะไรคือลักษณะของเหยี่ยวจากนิทานเรื่องนี้	
ก. ชุบมือเปิบ	ข. ตกหลุมพราง
๓. จากนิทานเรื่องนี้ใครเป็นผู้ที่ประมาท	
ก. นกกะเรียน	ข. ห่าน
๔. อะไรคือ จุดมุ่งหมายของการเสนอนิทานเรื่องนี้	
ก. เพื่อเสนอแนวคิดให้มีเหตุผล อย่าเชื่ออะไรง่ายๆ	ข. เพื่อให้เข้าใจความเป็นอยู่ของสัตว์

ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

มังกรสอนลูก (เมล็ดพืชเมล็ดหนึ่ง)

แต่ก่อนนานมาแล้วยังมีครอบครัวคนจีนครอบครัวหนึ่ง ซึ่งมีลูกชายทั้งหมดตั้ง ๑๔ คน แต่ผู้เป็นพ่อก็ยังเป็นคนจัดการทุกสิ่งทุกอย่างภายในครอบครัวเหมือนเช่นทุกวัน ปีนี้ เขาตัดสินใจว่าจะเลือกใครคนหนึ่งจากลูกชายทั้ง ๑๔ คน ของเขามาสืบทอดมารกิจนี้เสียที ผู้เป็นพ่อก็แก่มากแล้ว จึงตัดสินใจว่าจะเลือกใครสักคนจากลูกชายทั้ง ๑๔ คน ผู้เป็นพ่อก็คิดวิธีที่ดีที่สุดขึ้นมาได้ จึงสั่งให้ลูกชายทั้ง ๑๔ คน เข้ามาพบแล้วแจกเมล็ดดอกไม้ให้ลูก ๆ คนละ ๑ เมล็ด พร้อมทั้งบอกว่า

“ถ้าใครสามารถปลูกเมล็ดดอกไม้นี้ ให้เจริญงอกงามออกดอกบานพริ้งได้ คนนั้นก็จะได้เป็นผู้สืบทอดมรดกของข้าต่อไป”

เสียวเหลียงจือลูกชายคนที่ ๑๔ เมื่อได้เมล็ดดอกไม้มาแล้ว เขาก็นำไปปลูกในกระถาง รดน้ำ เอาใจใส่อย่างดีทุกวัน แต่เมล็ดนั้นก็ไม่ได้แตงต้นกล้าออกมาสักที เขาก็รู้สึกเศร้าโศกเสียใจมาก

และแล้วก็ถึงเวลาที่นัดหมายกันเอาไว้ ลูกของเค้าทุกคนต่างอุ้มกระถางดอกไม้ที่ออกดอกบานสะพรั่งอย่างสวยงามให้ผู้เป็นพ่อชม ผู้เป็นพ่อจึงเดินตรวจดอกไม้ในมือของลูกๆ ที่ละคนมาจนถึงเสียวเหลียงจือ แต่ในกระถางของเสียวเหลียงจือนั้นไม่มีทั้งต้นไม้และดอกไม้ เสียวเหลียงจือตาไหลพราก แล้วตอบพ่ออย่างสำนึกว่า

“ผมไม่มีดอกไม้จะมอบให้พ่อ”

แต่ผู้เป็นพอลบยิ้มยิ้มและพูดอย่างยินดีปรีดาว่า “ลูกเอ๋ย สิ่งที่เรามอบให้กับพ่อนั้นมันมีค่ายิ่งดอกไม้เหล่านั้นมากมายนัก” ผู้เป็นพ่อได้เปิดเผยความลับ ที่แท้เมล็ดพืชที่ตนแจกไปนั้นเป็นเมล็ดที่คว้งจนสุกแล้ว ดังนั้น...ต้นไม้ที่ผลิดอกสวยงามเหล่านั้น ล้วนมาจากเมล็ดดอกไม้จากที่อื่น มันไม่ใช่เมล็ดพืชที่ผู้เป็นพ่อแจกให้ ดอกไม้พวกนี้จึงเป็นสักขีพยานยืนยันความไม่ซื่อตรงของพวกเค้า

ชายชราผู้มองการณ์ไกลไม่ได้มองหาลูกชายที่แข็งแรง ร่ำรวย หรือเฉลียวฉลาดเลย แต่กลับมองหาลูกชายที่ซื่อสัตย์จริงใจ แม้เสียวเหลียงจือจะมีเพียงกระถางว่างเปล่า แต่ใจของเขางดงามยิ่งกว่าดอกไม้ใดๆ เพราะเป็นใจที่เต็มเปี่ยมด้วยความซื่อสัตย์

ที่มา : รวมนิทานสะท้อนคุณธรรมสำหรับสอนลูกหลาน ผู้แปล รัชยา สารธรรม

ตอบคำถามต่อไปนี้ วงกลมบนอักษร ก. หรือ ข. ให้ถูกต้อง

๑. ชายชราใช้เกณฑ์ใดในการ เลือกผู้สืบทอดมรดก	
ก. คนที่มีสติปัญญาดี	ข. คนที่มีคุณธรรมดี
๒. จากเรื่อง “มังกรสอนลูก” บิดาต้องการปลูกฝังให้ลูกเป็นอย่างไร	
ก. มีความซื่อตรง	ข. มีความรับผิดชอบ
๓. การที่บิดาคั่วเมล็ดดอกไม้อ่อนมอบให้ลูกไปปลูก เพราะต้องการทดสอบในเรื่องใด	
ก. การแก้ปัญหา	ข. ลักษณะนิสัย
๔. ลูก ๆ ทั้ง ๑๔ คน นำเมล็ดดอกไม้ จากที่อื่นมาปลูกเพราะเหตุใด	
ก. ต้องการสมบัติของบิดา	ข. ต้องการเอาใจของบิดา
๕. การกระทำของลูก ๆ ตรงกับสำนวนใด	
ก.เดินตามหลังผู้ใหญ่มากเกินไป	ข.ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน

นักเรียนคิดว่าลักษณะลูกที่ดีควรจะปฏิบัติตนต่อพ่อแม่อย่างไรบ้าง

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.
๗.
๘.
๙.
๑๐.

โปรดพิจารณาภาพกุญแจเหล่านี้อย่างละเอียดและตอบคำถามข้างล่าง

๑. มีกุญแจกี่ดอกที่มีรูวงกลม _____
๒. มีกุญแจกี่ดอกที่มีสีเทาแล้วมีรูวงกลม _____
๓. มีกุญแจกี่ดอกที่รูวงกลมมีสีทอง _____
๔. มีกุญแจกี่ดอกที่มีหัวที่หัว _____
๕. มีกุญแจที่มีรูสี่เหลี่ยม ดอกสั้น มีสีเทาที่ดอก _____

**ตารางบันทึกคะแนน
ชุดกิจกรรมที่ ๖ การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์**

กิจกรรม	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
กิจกรรมที่ ๑	๖	
กิจกรรมที่ ๒	๔	
กิจกรรมที่ ๓	๑๕	
รวม	๒๕	

เกณฑ์ของคะแนนรวม

๒๕ - ๒๐	มีคุณภาพตามเกณฑ์	ดีมาก
๑๙ - ๑๕	มีคุณภาพตามเกณฑ์	ดี
๑๔ - ๙	มีคุณภาพตามเกณฑ์	ปานกลาง
๘ - ๔	มีคุณภาพตามเกณฑ์	ควรปรับปรุง
๓ - ๑	มีคุณภาพตามเกณฑ์	ใช้ไม่ได้

นักเรียนได้คะแนนรวมตามเกณฑ์คุณภาพ

ดีมาก ดี ปานกลาง ควรปรับปรุง ใช้ไม่ได้

ตัวอย่างคู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)

ชุดกิจกรรมที่ ๖ การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑	ป.๖/๓	อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
	ป.๖/๔	แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
	ป.๖/๕	อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในดำเนินชีวิต
	ป.๖/๖	อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะและปฏิบัติตาม
ท ๒.๑	ป.๖/๒	เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจนและเหมาะสม
ท ๕.๑	ป.๖/๒	เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเองและนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่น

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์ พิจารณานิทาน แยกเนื้อเรื่องให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร พิจารณาให้ละเอียด ต้องเข้าใจคำสำคัญและเข้าใจประเด็นที่สำคัญที่ผู้เขียนนำเสนอ เพื่อเข้าใจความคิดของผู้เขียน สรุปความคิดสำคัญของผู้เขียน โดยหาแปลความหมายจากเนื้อเรื่องนิทาน แต่นักเรียนต้องพยายามสรุปออกมาให้ได้ ตัดสินว่าผู้เขียนต้องการสื่อความหมายถึงอะไร จากเรื่องราวหรือเหตุผลต่างๆ ที่ผู้เขียนนำมาเสนอนั้นมีความสมเหตุสมผลหนักแน่น คติสอนใจ น่าเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใด เพื่อนำไปสู่การตอบคำถาม ควรเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

- นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากเนื้อหากการอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์
- นักเรียนแปลความหมายของนิทานเชิงวิเคราะห์
- นักเรียนนำคำ กลุ่มคำ ที่มีความหมายนำมาตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง

๔. สมรรถนะของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
 - ๒.๑ ทักษะการคิดวิเคราะห์
 - ทักษะการจำแนกประเภท
 - ๒.๒ ทักษะการคิดสร้างสรรค์
 - ทักษะการเชื่อมโยง
 - ๒.๓ ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
 - การเรียนรู้ด้วยตนเอง

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ๖.๑ ชั้นนำ/ทบทวนความรู้เดิม (๑๐ นาที)
 - ๖.๑.๑ ผู้สอนสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
 - นักเรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับนิทาน
 - นักเรียนสามารถการอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์ได้อย่างไร
- ๖.๒ ชั้นการจัดกิจกรรม (๑.๔๐ นาที)
 - ๖.๒.๑ นักเรียนดูการ์ตูนนิทาน ๓ เรื่อง จากสื่อวีดิทัศน์
 - ๖.๒.๒ ให้นักเรียนลงปฏิบัติทำชุดกิจกรรม ๖ การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์ ที่จัดเตรียมไว้ให้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - ๖.๒.๓ นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม
- ๖.๓ ชั้นสรุป (๑๐ นาที)
 - ๖.๓.๑ ตรวจสอบคำตอบที่ถูกต้องของชุดกิจกรรม รวมคะแนนใส่ลงในตารางบันทึกคะแนน
 - ๖.๓.๒ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม ในประเด็นที่นักเรียนยังไม่ชัดเจน

๗. สื่อการเรียนการสอน

ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖

๘. การวัดและการประเมินผล

๘.๑ วิธีกร

๘.๑.๑ ตรวจคำคอบในชุดกิจกรรมที่ ๖ การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

๘.๑.๒ ตรวจแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ ๖

๘.๒ เครื่องมือ

๘.๒.๑ ชุดกิจกรรมที่ ๖ การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

๘.๒.๒ แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ ๖

๘.๓ เกณฑ์การประเมินผล

๘.๓.๑ ทำชุดกิจกรรมผ่านเกณฑ์อย่างน้อย ร้อยละ ๘๐

๘.๓.๒ ทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมได้ถูกต้องผ่านเกณฑ์อย่างน้อย ร้อยละ ๘๐

เกณฑ์การให้คะแนนการตรวจชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

ตอบถูก	๑ คะแนน
ตอบผิดหรือไม่เขียนคำตอบ	๐ คะแนน

เกณฑ์ของคะแนนรวมชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๒๐๘ - ๑๘๙	มีคุณภาพตามเกณฑ์	ดีมาก	(ร้อยละ ๙๑ ขึ้นไป)
๑๘๗ - ๑๖๘	มีคุณภาพในเกณฑ์	ดี	(ร้อยละ ๘๑ ขึ้นไป)
๑๖๗ - ๑๔๘	มีคุณภาพในเกณฑ์	ปานกลาง	(ร้อยละ ๗๑ ขึ้นไป)
๑๔๗ - ๑๒๗	มีคุณภาพในเกณฑ์	ควรปรับปรุง	(ร้อยละ ๖๑ ขึ้นไป)
๑๒๖ - ๑	มีคุณภาพในเกณฑ์	ใช้ไม่ได้	(ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์ของคะแนนรวมแบบทดสอบท้าย

ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๖๐ - ๕๕	มีคุณภาพตามเกณฑ์	ดีมาก	(ร้อยละ ๙๑ ขึ้นไป)
๕๔ - ๔๙	มีคุณภาพในเกณฑ์	ดี	(ร้อยละ ๘๑ ขึ้นไป)
๔๘ - ๔๓	มีคุณภาพในเกณฑ์	ปานกลาง	(ร้อยละ ๗๑ ขึ้นไป)
๔๒ - ๓๗	มีคุณภาพในเกณฑ์	ควรปรับปรุง	(ร้อยละ ๖๑ ขึ้นไป)
๓๖ - ๑	มีคุณภาพในเกณฑ์	ใช้ไม่ได้	(ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐)

เฉลย

ชุดกิจกรรมที่ ๖ การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากเนื้อหาการอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์
๒. นักเรียนแปลความหมายของนิทานเชิงวิเคราะห์
๓. นักเรียนนำคำ กลุ่มคำ ที่มีความหมายนำมาตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง

กิจกรรมที่ ๑ ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

๑. เจ้าลารอดชีวิตได้เพราะสาเหตุใด

ลามันจะสะดุดดินออกจากหลังแล้วก้าวขึ้นไปเหยียบบนดินเหล่านั้น

ยิ่งทุกคนพยายามเร่งระดมสาดดินลงไปมากเท่าไรมันก็ก้าวขึ้นมาได้

๒. “ในที่สุดชาวนาหวนคิดขึ้นมาได้ว่าเจ้าแก่แก่เกินไปแล้ว อีกอย่างบ่อนี้ก็ต้องกลบไม่คุ้มที่จะช่วยเจ้าลา” จากข้อความดังกล่าว แสดงว่าชาวนามีนิสัยอย่างไร แล้วคิดจะทำอะไรกับเจ้าลา เพราะเหตุใดจึงทำเช่นนั้น

ชาวนามีนิสัย เห็นแก่ตัว ไม่มีน้ำใจ

ชาวนาจะทำอะไรกับเจ้าลาแก่ ใช้ดินกลบเจ้าลาไปพร้อมกับบ่อโดยไม่ช่วยมันขึ้นมา เพราะมันไม่คุ้มเจ้าลามันแก่มากแล้ว

๓. ถ้านักเรียนไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์เหมือนกับเจ้าลาแก่ นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร (ตอบเป็นข้อๆ)

แนวคำตอบ ๑. มีสติในการใช้ชีวิตประจำวัน

๒. มีความพยายามอดทนต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น

๓. มีความระมัดระวังในการเดิน ไม่วิ่งเล่นในสถานที่ที่มีหลุมบ่อ ควรเป็นสถานที่ที่เหมาะสม เช่น สนามกีฬา โรงยิม ฯ หรือที่ปลอดภัย

อยู่ในดุลยพินิจของครู ซึ่งนักเรียนอาจนำเสนอแนวคิด

กิจกรรมที่ ๒ ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง
ตอบคำถามต่อไปนี้ วงกลมบนอักษร ก. หรือ ข. ให้ถูกต้อง

๑. แนวทางที่ได้จากนิทานเรื่อง"นกกระเรียน ห่าน และเหยี่ยว"ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	
ก. การเอาแบบอย่างผู้อื่นในทุกเรื่อง	☒ ข. ไม่ควรทำอะไรง่ายๆ
๒. อะไรคือลักษณะของเหยี่ยวจากนิทานเรื่องนี้	
☒ ก. ชุบมือเปิบ	ข. ตกหลุมพราง
๓. จากนิทานเรื่องนี้ใครเป็นผู้ที่ประมาท	
ก. นกกระเรียน	☒ ข. ห่าน
๔. อะไรคือ จุดมุ่งหมายของการเสนอนิทานเรื่องนี้	
☒ ก. เพื่อเสนอแนวคิดให้มีเหตุผล อย่าเชื่ออะไรง่ายๆ	ข. เพื่อให้เข้าใจความเป็นอยู่ของสัตว์

กิจกรรมที่ ๓ ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง
ตอบคำถามต่อไปนี้ วงกลมบนอักษร ก. หรือ ข. ให้ถูกต้อง

๑. ชายชราใช้เกณฑ์ใดในการ เลือกผู้สืบทอดมรดก	
ก. คนที่มีสติปัญญาดี	☒ ข. คนที่มีคุณธรรมดี
๒. จากเรื่อง "มังกรสอนลูก" บิดาต้องการปลูกฝังให้ลูกเป็นอย่างไร	
☒ ก. มีความซื่อตรง	ข. มีความรับผิดชอบ
๓. การที่บิดาคั่วเมล็ดดอกไม้อ่อนมอบให้ลูกไปปลูก เพราะต้องการทดสอบในเรื่องใด	
ก. การแก้ปัญหา	☒ ข. ลักษณะนิสัย
๔. ลูก ๆ ทั้ง ๑๔ คน นำเมล็ดดอกไม้ จากที่อื่นมาปลูกเพราะเหตุใด	
☒ ก. ต้องการสมบัติของบิดา	ข. ต้องการเอาใจของบิดา
๕. การกระทำของลูก ๆ ตรงกับสำนวนใด	
ก. เดินตามหลังผู้ใหญ่มากัด	☒ ข. ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน

นักเรียนคิดว่าลักษณะลูกที่ดีควรจะปฏิบัติตนต่อพ่อแม่อย่างไรบ้าง

๑. เลี้ยงดูบิดา – มารดา
๒. ช่วยเหลือกิจการงานของบิดา – มารดา
๓. รักษาชื่อเสียงวงศ์ตระกูล
๔. ประพฤติตนให้เหมาะสมกับการเป็นลูกที่ดี
๕. ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ท่านเมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว
๖. ไม่สร้างความเดือดร้อนให้บิดา – มารดา
๗. เชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดา – มารดา
๘. เป็นผู้ที่มีสัมมาคารวะ เคารพบิดา – มารดา
๙. ไม่ทำให้บิดา – มารดา เสียใจ
๑๐. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้บิดา – มารดา ภาคภูมิใจ

หมายเหตุ : อยู่ในดุลยพินิจของครู ซึ่งนักเรียนอาจนำเสนอแนวคิด

เกมปริศนาฝึกวิเคราะห์

โปรดพิจารณาภาพกุญแจเหล่านี้อย่างละเอียดและตอบคำถามข้างล่าง

๑. มีกุญแจที่ดอกที่มีรูวงกลม ๖
๒. มีกุญแจที่ดอกที่มีสี่เท่าแล้วมีรูวงกลม ๒
๓. มีกุญแจที่ดอกรูวงกลมมีสี่ของ ๔
๔. มีกุญแจสี่อันที่ดอกและมีหัวที่หัว ๔ ดอก หัววงกลม ๒ กับหัวสี่เหลี่ยม ๒
๕. มีกุญแจที่มีรูสี่เหลี่ยม ดอกสี่ มีสี่เท่าที่ดอก ๒

**แบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา**

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาและให้ความคิดเห็น สำหรับเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์นี้ โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดีมาก
ระดับ 4	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดี
ระดับ 3	หมายถึง	มีคุณภาพระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ควรปรับปรุงแก้ไข
ระดับ 1	หมายถึง	ไม่มีคุณภาพ

รายการ	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์						
1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์						
1.2 ลำดับขั้นการนำเสนอเนื้อหา						
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา						
1.4 ความน่าสนใจในเนื้อหา						
2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์						
2.1 ความถูกต้องชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา						
2.2 การใช้ไวยากรณ์						
2.3 ความชัดเจนในการนำเสนอ						
2.4 การจัดลำดับเนื้อหา						

รายการ	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา						
3.1 ความชัดเจนของการจัดโครงสร้างเนื้อหา						
3.2 ความน่าสนใจของเนื้อหาและแรงจูงใจ						
3.3 ความยาก - ง่ายของเนื้อหา						
3.4 ความสอดคล้องในการใช้ภาพประกอบ						
3.5 ความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน						
3.6 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม						
4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)						
4.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน						
4.2 เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม						
4.3 ความชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้						
4.4 ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่/...../.....

แบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา

คำชี้แจง : โปรดวิจารณ์และให้ความคิดเห็น สำหรับเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์นี้ โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดีมาก
ระดับ 4	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดี
ระดับ 3	หมายถึง	มีคุณภาพระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ควรปรับปรุงแก้ไข
ระดับ 1	หมายถึง	ใช้ไม่ได้

รายการ	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. การออกแบบชุดกิจกรรม						
1.1 ชุดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะนำเสนอ						
1.2 ชุดกิจกรรมตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล						
1.3 ชุดกิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสมต่อนักเรียน						
1.4 การถ่ายทอดเนื้อหาของชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจ						
1.5 ชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย						
2. ภาพประกอบในชุดกิจกรรม						
2.1 ความหมายของภาพสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดกิจกรรม						
2.2 ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับระดับนักเรียน						
2.3 ความชัดเจนของภาพ						

รายการ	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
2.4 ขนาดของภาพที่ใช้ประกอบชุดกิจกรรม						
2.5 ภาพช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน						
3. ตัวอักษรและสีในชุดกิจกรรม						
3.1 รูปแบบตัวอักษร						
3.2 ขนาดของอักษร						
3.3 ความเหมาะสมของสีอักษร						
3.4 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง						
4. สื่อวีดิทัศน์						
4.1 ความชัดเจนของเสียงบรรยาย						
4.2 ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ						
4.3 ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในสื่อวีดิทัศน์						
4.4 สีของตัวอักษรที่ใช้ในสื่อวีดิทัศน์						
4.5 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง						
4.6 ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวมีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน						
4.7 ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดกิจกรรม						
4.8 ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ						

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่/...../.....

**แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ
ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

คำชี้แจง : เมื่อนักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จบแล้ว นักเรียน
มีความคิดเห็นหรือมีความรู้สึกพึงพอใจระดับใด โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง
ตรงกับความพึงพอใจของนักเรียนซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. การอธิบายเนื้อหาของชุดกิจกรรมมีความชัดเจน						
2. คำชี้แจงของชุดกิจกรรมต่าง ๆ มีความชัดเจน						
3. การใช้สำนวนภาษาในชุดกิจกรรมนักเรียน เข้าใจง่าย						
4. ภาพประกอบในชุดกิจกรรมสื่อความหมายได้ชัดเจน						
5. ชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจที่จะเรียนรู้						
6. ชุดกิจกรรมสามารถพัฒนาให้เกิดความรู้ เกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์						
7. ชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย						
8. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน ด้วยชุดกิจกรรม						
9. ชุดกิจกรรมช่วยให้การเรียนมีความง่ายและสะดวก ในการเรียนมากขึ้น						
10. นักเรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจในกิจกรรม ได้ด้วยตนเอง						

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
11. ชุติกิจกรรมช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้เร็วขึ้น						
12. เวลาที่ใช้ทำชุกิจกรรมมีความเหมาะสม						
13. สื่อวีดิทัศน์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวมีความน่าสนใจ						
14. สื่อวีดิทัศน์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวช่วยกระตุ้นในอยากเรียนรู้						
15. นักเรียนได้ความรู้จากการเรียนด้วยชุกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้						
16. ชุกิจกรรมช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญได้						
17. ชุกิจกรรมช่วยให้นักเรียนอ่านตีความได้						
18. ชุกิจกรรมช่วยให้นักเรียนแยกแยะข้อเท็จกับข้อคิดเห็นได้						
19. ชุกิจกรรมช่วยให้นักเรียนแปลความจากเรื่องที่ได้						
20. ชุกิจกรรมช่วยให้นักเรียนอ่านแล้ว ขยายความจากเรื่องที่ได้						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

- แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์
- แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม
- คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)

ผลการประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านเทคโนโลยี

ตาราง 8 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	0	1	1	2	.66	ใช้ได้
3	0	1	1	2	.66	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	0	1	2	.66	ใช้ได้
6	1	0	1	2	.66	ใช้ได้
7	1	0	1	2	.66	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
21	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
22	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
23	0	1	1	2	.66	ใช้ได้
24	0	1	1	2	.66	ใช้ได้
25	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
26	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
27	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
28	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
30	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
31	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
32	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
33	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
34	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
35	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
36	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
37	1	1	0	2	.66	ใช้ได้
38	1	1	0	2	.66	ใช้ได้
39	1	1	0	2	.66	ใช้ได้
40	1	1	0	2	.66	ใช้ได้
41	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
42	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
43	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
44	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
45	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
46	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
47	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
48	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
49	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
50	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
51	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
52	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
53	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
54	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
55	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
56	1	0	1	2	.66	ใช้ได้
57	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
58	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
59	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
60	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
61	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
62	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
63	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
64	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
65	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
66	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
67	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
68	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
69	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
70	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
71	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
72	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
73	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
74	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
75	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
76	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
77	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
78	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
79	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
80	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
81	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
82	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
83	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
84	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
85	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
86	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
87	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
88	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
89	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
90	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
91	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
92	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
93	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
94	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
95	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
96	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
97	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
98	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
99	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
100	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 9 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่านประโยค และข้อความเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
1	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
2	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
3	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
4	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
5	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 10 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้าย ชุดกิจกรรมที่ 2 การอ่าน สำนวน สุภาษิต และคำพังเพยเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 11 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่าน
บทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 12 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้าย ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าว
เชิงวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 13 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่าน
บทความเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่าน
นิทานเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของคู่มือการจัดกิจกรรม(สำหรับครู)ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อหาความสอดคล้องกับจุดประสงค์

รายการประเมิน	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	ชาญ					
	1	2	3			
ชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่าน ประโยคและข้อความ เชิงวิเคราะห์						
1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. สื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. การวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ชุดกิจกรรมที่ 2 การอ่านสำนวน สุภาษิตและคำพังเพย เชิงวิเคราะห์						
1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	+1	0	+1	2	.66	ใช้ได้
3.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	0	2	.66	ใช้ได้
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. สื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. การวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	ชาญ					
	1	2	3			
ชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่าน						
บทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์						
1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	+1	0	+1	3	.66	ใช้ได้
3.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. สื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. การวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าว						
เชิงวิเคราะห์						
1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. สื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. การวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
ชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความ เชิงวิเคราะห์						
1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	0	2	.66	ใช้ได้
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. สื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. การวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทาน เชิงวิเคราะห์						
1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. สื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. การวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
เกณฑ์การให้คะแนน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
เกณฑ์ของคะแนนรวมชุดกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
เกณฑ์ของคะแนนรวมแบบทดสอบท้าย ชุดกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 16 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่านประโยค และข้อความ
เชิงวิเคราะห์

รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3				
1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์							
1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.4 ความน่าสนใจในเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์							
2.1 ความถูกต้องชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4	5	4	13	4.33	0.57	ดี
2.2 การใช้ไวยากรณ์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2.3 ความชัดเจนในการนำเสนอ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.4 การจัดลำดับเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา							
3.1 ความชัดเจนของการจัดโครงสร้างเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.2 ความน่าสนใจของเนื้อหาและแรงจูงใจ	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
3.3 ความยาก - ง่ายของเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.4 ความสอดคล้องในการใช้ภาพประกอบ	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 ความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.6 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม	4	4	4	12	4.00	0.00	ดี
4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)							
4.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.2 เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	4	4	5	13	4.33	0.57	ดี
4.3 ความชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.4 ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี

ตาราง 17 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 2 การสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย
เชิงวิเคราะห์

รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3				
1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์							
1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.2 ลำดับขั้นการนำเสนอเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.4 ความน่าสนใจในเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์							
2.1 ความถูกต้องชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4	5	4	13	4.33	0.57	ดี
2.2 การใช้ไวยากรณ์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2.3 ความชัดเจนในการนำเสนอ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.4 การจัดลำดับเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา							
3.1 ความชัดเจนของการจัดโครงสร้างเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.2 ความน่าสนใจของเนื้อหาและแรงจูงใจ	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
3.3 ความยาก - ง่ายของเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.4 ความสอดคล้องในการใช้ภาพประกอบ	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 ความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.6 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม	4	4	4	12	4.00	0.00	ดี
4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)							
4.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.2 เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	4	4	5	13	4.33	0.57	ดี
4.3 ความชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.4 ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี

ตาราง 18 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์

รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3				
1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์							
1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.2 ลำดับขั้นการนำเสนอเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.4 ความน่าสนใจในเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์							
2.1 ความถูกต้องชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4	5	4	13	4.33	0.57	ดี
2.2 การใช้ไวยากรณ์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2.3 ความชัดเจนในการนำเสนอ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.4 การจัดลำดับเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา							
3.1 ความชัดเจนของการจัดโครงสร้างเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.2 ความน่าสนใจของเนื้อหาและแรงจูงใจ	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
3.3 ความยาก - ง่ายของเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.4 ความสอดคล้องในการใช้ภาพประกอบ	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 ความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.6 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม	4	4	4	12	4.00	0.00	ดี
4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)							
4.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.2 เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	4	4	5	13	4.33	0.57	ดี
4.3 ความชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.4 ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี

ตาราง 19 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์

รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3				
1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์							
1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.4 ความน่าสนใจในเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์							
2.1 ความถูกต้องชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4	5	4	13	4.33	0.57	ดี
2.2 การใช้ไวยากรณ์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2.3 ความชัดเจนในการนำเสนอ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.4 การจัดลำดับเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา							
3.1 ความชัดเจนของการจัดโครงสร้างเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.2 ความน่าสนใจของเนื้อหาและแรงจูงใจ	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
3.3 ความยาก - ง่ายของเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.4 ความสอดคล้องในการใช้ภาพประกอบ	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 ความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.6 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม	4	4	4	12	4.00	0.00	ดี
4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)							
4.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.2 เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	4	4	5	13	4.33	0.57	ดี
4.3 ความชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.4 ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี

ตาราง 20 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความเชิงวิเคราะห์

รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3				
1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์							
1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.4 ความน่าสนใจในเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์							
2.1 ความถูกต้องชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4	5	4	13	4.33	0.57	ดี
2.2 การใช้ไวยากรณ์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2.3 ความชัดเจนในการนำเสนอ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.4 การจัดลำดับเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา							
3.1 ความชัดเจนของการจัดโครงสร้างเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.2 ความน่าสนใจของเนื้อหาและแรงจูงใจ	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
3.3 ความยาก - ง่ายของเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.4 ความสอดคล้องในการใช้ภาพประกอบ	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 ความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.6 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม	4	4	4	12	4.00	0.00	ดี
4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)							
4.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.2 เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	4	4	5	13	4.33	0.57	ดี
4.3 ความชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.4 ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี

ตาราง 21 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3				
1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์							
1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.2 ลำดับขั้นการนำเสนอเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.4 ความน่าสนใจในเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์							
2.1 ความถูกต้องชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4	5	4	13	4.33	0.57	ดี
2.2 การใช้ไวยากรณ์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2.3 ความชัดเจนในการนำเสนอ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.4 การจัดลำดับเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา							
3.1 ความชัดเจนของการจัดโครงสร้างเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.2 ความน่าสนใจของเนื้อหาและแรงจูงใจ	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
3.3 ความยาก - ง่ายของเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.4 ความสอดคล้องในการใช้ภาพประกอบ	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 ความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.6 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม	4	4	4	12	4.00	0.00	ดี
4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)							
4.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.2 เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	4	4	5	13	4.33	0.57	ดี
4.3 ความชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.4 ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี

ตาราง 22 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา ที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริม
ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3				
1. การออกแบบชุดกิจกรรม							
1.1 ชุดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์ที่ต้องการจะนำเสนอ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
1.2 ชุดกิจกรรมตอบสนองความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	3	3	5	11	3.66	1.15	ดี
1.3 ชุดกิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสม ต่อนักเรียน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
1.4 การถ่ายทอดเนื้อหาของชุดกิจกรรม มีความน่าสนใจ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
1.5 ชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย	4	5	4	13	4.33	0.57	ดี
2. ภาพประกอบในชุดกิจกรรม							
2.1 ความหมายของภาพสอดคล้องกับ เนื้อหาในชุดกิจกรรม	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.2 ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับ ระดับนักเรียน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.3 ความชัดเจนของภาพ	4	4	4	12	4.00	0	ดี
2.4 ขนาดของภาพที่ใช้ประกอบชุดกิจกรรม	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.5 ภาพช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3. ตัวอักษรและสีในชุดกิจกรรม							
3.1 รูปแบบตัวอักษร	5	3	5	13	4.33	0.57	ดี
3.2 ขนาดของอักษร	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.3 ความเหมาะสมของสีอักษร	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.4 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปลผล
	1	2	3				
4. สื่อวีดิทัศน์							
4.1 ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	5	3	5	13	4.33	1.15	ดี
4.2 ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ	4	4	5	13	4.33	0.57	ดี
4.3 ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในสื่อวีดิทัศน์	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.4 สีของตัวอักษรที่ใช้ในสื่อวีดิทัศน์	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.5 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง	5	4	4	13	4.33	1.15	ดี
4.6 ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวมีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.7 ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดกิจกรรม	5	5	4	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.8 ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ	5	5	4	14	4.66	0.57	ดีมาก
รวมเฉลี่ย					4.33	0.62	ดี

ภาคผนวก ง

- ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
ทำยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
- ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
วัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์
- คะแนนแบบทดสอบทำยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
- คะแนนประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ของชุดกิจกรรมเสริม
ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
- คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์
ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้าย
ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ (จำนวน 60 ข้อ)

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1	0.73	0.42	31	0.60	0.43
2	0.65	0.28	32	0.77	0.71
3	0.54	0.57	33	0.73	0.57
4	0.50	0.28	34	0.70	0.57
5	0.77	0.28	35	0.63	0.43
6	0.54	0.43	36	0.53	0.57
7	0.77	0.43	37	0.57	0.71
8	0.43	0.43	38	0.47	0.57
9	0.77	0.43	39	0.56	0.43
10	0.37	0.28	40	0.66	0.57
11	0.57	0.28	41	0.77	0.43
12	0.53	0.28	42	0.54	0.28
13	0.57	0.43	43	0.57	0.57
14	0.40	0.38	44	0.67	0.71
15	0.67	0.57	45	0.67	0.43
16	0.73	0.71	46	0.77	0.57
17	0.73	0.57	47	0.78	0.57
18	0.40	0.43	48	0.66	0.71
19	0.80	0.28	49	0.63	0.28
20	0.67	0.43	50	0.53	0.42
21	0.54	0.43	51	0.80	0.57
22	0.67	0.38	52	0.67	0.45
23	0.75	0.28	53	0.53	0.77
24	0.64	0.43	54	0.76	0.66
25	0.77	0.36	55	0.77	0.45

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
26	0.43	0.65	56	0.57	0.65
27	0.67	0.55	57	0.40	0.71
28	0.32	0.43	58	0.27	0.54
29	0.26	0.56	59	0.50	0.65
30	0.46	0.71	60	0.53	0.71

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผ่านการคัดเลือก ($p = .26 - .80$, $r = .27 - .77$) ทั้ง 60 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัด
ความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียน 30 ข้อ

ข้อที่	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มสูง	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มต่ำ	p	r
1	25	19	.70	.44
2	14	7	.40	.51
3	14	11	.47	.22
4	25	17	.70	.59
5	23	18	.63	.37
6	14	9	.42	.37
7	16	7	.46	.66
8	10	5	.26	.37
9	11	8	.40	.22
10	15	10	.39	.37
11	16	5	.43	.81
12	11	4	.35	.51
13	18	11	.45	.51
14	9	5	.22	.29
15	10	7	.34	.22
16	13	5	.38	.59
17	12	6	.34	.44
18	13	5	.34	.59
19	9	4	.27	.37
20	13	10	.43	.22
21	13	7	.37	.44
22	13	5	.37	.59
23	7	4	.20	.22
24	17	10	.39	.51
25	12	9	.48	.22

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มสูง	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มต่ำ	p	r
26	12	8	.33	.29
27	10	5	.31	.37
28	14	10	.44	.29
29	17	7	.49	.74
30	15	6	.33	.66

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผ่านการ
คัดเลือก ($p = .22 - .77, r = .22 - .88$) ทั้ง 30 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัด
ความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียน 30 ข้อ

ข้อที่	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มสูง	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มต่ำ	p	r
1	15	4	.43	.81
2	19	12	.53	.51
3	21	9	.52	.88
4	11	6	.32	.37
5	17	12	.42	.37
6	17	10	.48	.51
7	9	5	.25	.29
8	10	6	.36	.29
9	15	10	.44	.37
10	18	8	.44	.74
11	9	5	.32	.29
12	27	18	.77	.66
13	21	18	.55	.22
14	10	2	.32	.59
15	18	12	.57	.44
16	15	9	.41	.44
17	11	8	.34	.22
18	12	8	.36	.29
19	11	6	.32	.37
20	16	6	.41	.74
21	13	8	.34	.37
22	14	5	.45	.66
23	11	7	.36	.29
24	10	4	.26	.44

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อที่	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มสูง	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มต่ำ	p	r
25	9	3	.33	.44
26	10	6	.25	.29
27	11	7	.29	.29
28	17	10	.28	.51
29	10	5	.22	.37
30	10	4	.32	.44

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผ่านการคัดเลือก ($p = .22 - .77$, $r = .22 - .88$) ทั้ง 30 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

ตาราง 26 คะแนนแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์ (ชุดละ 10 คะแนน)

คนที่	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	ชุดที่ 5	ชุดที่ 6	รวม
1	9	8	9	7	9	10	52
2	8	8	9	8	9	9	51
3	8	7	9	9	9	9	51
4	8	10	8	7	9	9	51
5	9	9	9	9	8	8	52
6	7	9	8	9	9	8	50
7	8	9	9	9	9	8	52
8	9	9	9	9	8	9	53
9	7	8	8	8	7	9	47
10	8	9	9	9	9	8	52
11	9	9	7	8	8	9	50
12	9	7	8	8	9	9	50
13	7	8	9	8	9	7	48
14	10	8	8	8	7	7	48
15	9	9	8	9	8	9	52
16	10	9	8	8	9	9	53
17	9	8	9	9	8	7	50
18	9	8	7	9	9	8	50
19	10	9	8	9	8	9	53
20	8	9	9	8	9	7	50
21	8	8	9	7	7	9	48
22	8	8	9	8	9	8	50
23	9	9	8	8	8	7	49
24	8	8	8	9	8	8	49
25	8	9	9	8	7	7	48

ตาราง 26 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	ชุดที่ 5	ชุดที่ 6	รวม
26	9	9	8	9	8	7	50
27	9	8	8	9	9	8	51
28	8	8	9	8	7	8	48
29	9	9	8	9	8	7	50
30	8	9	9	8	7	8	49
รวม	230	229	227	226	230	222	1360
เฉลี่ย	8.51	8.48	8.40	8.37	8.37	8.22	50.37
ร้อยละ	85.10	84.81	84.07	83.70	83.70	82.22	83.95

ตาราง 27 คะแนนประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ในการทดลองครั้งที่ 3 กับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

คนที่	คะแนนระหว่างเรียนชุดกิจกรรม							คะแนนท้ายชุดกิจกรรม E_2 (60)
	ชุดที่ 1 (45)	ชุดที่ 2 (50)	ชุดที่ 3 (40)	ชุดที่ 4 (30)	ชุดที่ 5 (18)	ชุดที่ 6 (25)	E_1 (208)	
1	39	47	31	29	18	23	187	52
2	33	50	34	27	14	25	183	51
3	40	50	29	22	13	20	174	51
4	31	48	31	29	13	23	175	51
5	31	50	35	24	16	23	179	52
6	35	47	30	30	17	22	181	50
7	35	39	38	30	16	25	183	52
8	37	40	37	30	13	25	182	53
9	37	40	37	23	10	23	170	47
10	35	47	31	23	18	17	171	52
11	32	50	31	22	14	23	172	50
12	35	46	28	28	16	21	174	50
13	30	42	30	27	14	21	164	48
14	35	47	30	26	14	21	173	48
15	43	45	30	24	15	20	177	52
16	38	48	36	26	17	22	187	53
17	38	44	36	28	16	25	187	50
18	31	50	35	21	17	20	174	50
19	43	43	38	28	16	24	192	53
20	43	44	36	29	16	25	193	50
21	31	45	32	28	18	22	176	48
22	34	44	35	30	17	25	185	50
23	32	45	28	24	17	25	171	49
24	34	50	40	30	17	25	196	49

ตาราง 27(ต่อ)

คนที่	คะแนนระหว่างเรียนชุดกิจกรรม							คะแนนท้าย ชุดกิจกรรม E_2 (60)
	ชุดที่ 1 (45)	ชุดที่ 2 (50)	ชุดที่ 3 (40)	ชุดที่ 4 (30)	ชุดที่ 5 (18)	ชุดที่ 6 (25)	E_1 (208)	
25	42	44	33	25	15	22	181	48
26	40	48	38	29	14	19	188	50
27	43	44	37	29	17	25	195	51
28	41	47	39	30	15	25	197	48
29	40	46	36	23	17	24	186	50
30	38	49	29	28	16	23	183	49
รวม	1068	1379	1010	802	466	683	5436	1360
ค่าเฉลี่ย	36.53	45.96	33.66	26.73	15.53	22.76	181.2	50.37
ร้อยละ	81.18	91.93	84.16	89.11	86.29	91.06	87.29	83.95
							$E_1 = 87.29$	$E_2 = 83.95$
							$E_1 / E_2 = 87.29/83.95$	

ตาราง 28 คะแนนความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เป็น
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน (30 คะแนน)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1	11.0	19.0	16	14.0	16.0
2	16.0	19.0	17	7.0	9.0
3	11.0	13.0	18	18.0	18.0
4	9.0	10.0	19	6.0	9.0
5	10.0	15.0	20	12.0	18.0
6	11.0	13.0	21	12.0	14.0
7	12.0	15.0	22	7.0	16.0
8	11.0	13.0	23	15.0	12.0
9	9.0	16.0	24	12.0	12.0
10	5.0	9.0	25	10.0	22.0
11	18.0	18.0	26	9.0	19.0
12	17.0	19.0	27	16.0	23.0
13	17.0	18.0	28	19.0	27.0
14	10.0	12.0	29	10.0	21.0
15	12.0	17.0	30	18.0	28.0

ภาคผนวก จ

ประมวลภาพการเก็บข้อมูลการวิจัย

น 3 คน

นวน 9 คน

↓ 30 คน

เราะห์

16

เกเรียน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางสาวศกกลวรรณ นภาพร
วันเดือนปีเกิด	23 มิถุนายน 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดนครสวรรค์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	652 หมู่ 1 ตำบลเจริญผล อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ 60180
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541	ประถมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนลาซาลโชติรวีนครสวรรค์
พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนนครสวรรค์
พ.ศ. 2545	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนนครสวรรค์
พ.ศ. 2547	ปริญญาตรี กศ.บ.(เทคโนโลยีสื่อสารและการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2554	ปริญญาโท กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์นครศรีธรรมราช

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้เน้นถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพทั้งในด้านความรู้ ความสามารถในเชิงวิชาการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเสริมสร้างและพัฒนาเยาวชนให้เป็นเลิศโดยเฉพาะในการสร้างสรรคนวัตกรรมและองค์ความรู้ ส่งเสริมให้เยาวชนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ การปฏิรูปการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีการพัฒนากระบวนการคิด รู้จักวิเคราะห์ และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตราที่ 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่านักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ประกอบกับมาตราที่ 24 ได้กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของนักเรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.2545: 2) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมาตรฐานการเรียนรู้ ได้กำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดในสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ต้องพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียน เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก

ผลจากการติดตามการปฏิรูปการศึกษาในรอบ 6 ปี หลังการประกาศใช้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 โดยการประเมินจากคุณภาพภายนอกสถานศึกษา 17,562 แห่งทั่วประเทศ คิดเป็นร้อยละ 49.1 ของโรงเรียนทั้งหมด พบว่า การจัดการเรียนการสอนของครูยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังมีคุณภาพอยู่ในระดับร้อยละ 39.2 การจัดกิจกรรมที่กระตุ้นผู้เรียนให้รู้จักคิด วิเคราะห์

คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ มีคุณภาพอยู่ระดับร้อยละ 13.5 และครูสามารถนำผลการประเมินมาปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพเพียงร้อยละ 21.6 ของสถานศึกษาทั้งหมด การประเมินคุณภาพทางด้านผู้เรียนพบว่า ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำมากในทุกกลุ่ม โดยเฉพาะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ มีคุณภาพระดับดีเพียงร้อยละ 11.1 และการมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพดีเพียงร้อยละ 26.5 ของสถานศึกษาทั้งหมด ส่วนผลการประเมินของครูจำนวนมากยังสอนแบบเดิม ขาดความรู้ในเนื้อหาวิชาและทักษะการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะครูในโรงเรียนขนาดเล็กขาดโอกาสในการพัฒนาการเรียนการสอนมาก เพราะไม่มีเครื่องมือ อุปกรณ์งบประมาณในการพัฒนา การติดตามผลยังไม่เข้มแข็ง ไม่ได้ถูกนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ทางการศึกษา (บุญนิสา ส่งแสง.2554)

จากผลการประเมินชี้ให้เห็นว่าการศึกษาไทยกับเข้าขั้นวิกฤติแทบทุกระดับชั้น เด็กไทยโดยเฉลี่ยยังมีทักษะในการคิดวิเคราะห์และแยกแยะข้อมูลต่ำมาก ไม่ว่าจะดูจากการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก กับผลสอบในประเทศอย่าง O-NET ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ และโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ เช่น PISA ขององค์การความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ ก็ตามผลการสอบ PISA ซึ่งวัด “ความสามารถอ่านออกเขียนได้” ในวิชาที่จัดว่าเป็นหัวใจของการเรียนรู้ตลอดชีวิตสามวิชา ได้แก่ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนไทยทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2552 พบว่า นักเรียนไทยมีทักษะในการอ่านที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง กล่าวคือ ประมาณร้อยละ 42.8 มีทักษะในการอ่านอยู่เพียงระดับ 1 และต่ำกว่า (ระดับนี้คือแค่อ่านออก จับใจความไม่เป็น) และนักเรียนประมาณอีกร้อยละ 37 มีการอ่านถึงระดับสอง (จับใจความได้ก็ต่อเมื่อเนื้อหาที่อ่านค่อนข้างตรงไปตรงมาเท่านั้น) พูดอีกอย่างคือ นักเรียนของไทยประมาณร้อยละ 80 มีทักษะการอ่านสูงสุดอยู่เพียงระดับสองเท่านั้น จากการเปรียบเทียบผลการประเมิน ปี 2543 และ 2552 ทักษะการอ่านของเด็กไทย จะแย่และแย่ลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้มีทักษะการอ่านระดับ 5 ซึ่งหมายถึงคนที่สามารถเข้าใจข้อเขียนที่ยากและซับซ้อน วิเคราะห์และประเมินเนื้อหาเป็น สามารถสร้างสมมติฐานจากสิ่งที่อ่านและดึงเอาความรู้สึกระในนั้นมาสร้างเป็น แนวคิดของตนได้ มีเพียงร้อยละ 0.3 เท่านั้น เพราะการศึกษาไทยเป็นระบบป้อนเข้าอย่างเดียว ไม่มีการแลกเปลี่ยนกัน หรือมีก็น้อยมาก มีการสนใจใฝ่หาความรู้ด้วยตนเองน้อย ทำให้เด็กคิดไม่เป็น วิเคราะห์ไม่เป็น ยิ่งมีการเน้นย้ำด้วยการสอบโดยอาศัยความจำเป็นหลักนักเรียนก็จะท่องจำอย่างเดียว ที่ซ้ำร้ายกว่านั้น สังคมปลูกฝังให้นักเรียนต้องเป็นคนเก่ง ซึ่งนักเรียน ก็จะแข่งขันโดยไม่คิดถึงเรื่องอื่น ๆ (สฤณี อาชวานันทกุล.2554)

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน ได้รายงานสภาพการณ์เด็กและเยาวชนปี 2550-2552 ระบุว่า เด็กประถมใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ไปกับการเล่นเกม เพิ่มจาก

ร้อยละ 23 เป็นร้อยละ 32 เฉลี่ยวันละ 2-3 ชั่วโมง และท่องอินเทอร์เน็ตเพิ่มจาก ร้อยละ 18 เป็น ร้อยละ 22 โดยเด็กประถมเพียงร้อยละ 50 ระบุชอบไปโรงเรียนมาก และมีสถิติลดลงจากร้อยละ 57 เป็นร้อยละ 50 เท่านั้น นอกจากนี้ เด็กประถมมีอัตราการเรียนพิเศษเพิ่มขึ้นรวมร้อยละ 27 โดยประมาณ 1 ใน 7 ของเด็กประถมถูกส่งไปเรียนพิเศษ แสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นใจของผู้ปกครองต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน ครูและโรงเรียนต้องเริ่มคิดค้นกระบวนการเรียนการสอน เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้สอดคล้องต่อสภาพแวดล้อมและตามความต้องการของเด็ก จากเดิมที่เคยเรียนรู้แบบแห้งและนั่งจกตำราในห้องเรียน อาจทำให้เด็กรู้สึกไม่สนุกสนาน ก็เปลี่ยนเป็นกระตุ้นให้ครูเปิดกิจกรรมที่ให้ได้ลงมือทำ ให้ตรงกับวิถีชีวิตและความต้องการของนักเรียน จะช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนได้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "การอ่าน" ที่เป็นทักษะซึ่งต้องใช้ตลอดชีวิตนั้น แต่นักวิจัยชาวอเมริกันเปรียบเทียบว่า เด็กใช้เวลาเรียนรู้ทักษะการอ่านเฉลี่ยตลอดชีวิตเพียงร้อยละ 0.2 ขณะที่ทักษะนี้จะส่งผลกระทบยาวต่อชีวิตที่เหลืออยู่มากถึงร้อยละ 98 สะท้อนให้เห็นว่า เด็กช่วงวัยประถมศึกษาเป็นอีกช่วงเวลาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในชีวิต แต่อัตราการอ่านหนังสือของเด็กไทยยังน้อย เฉลี่ย 5 เล่มต่อคนต่อปี ในขณะที่ ประเทศสิงคโปร์และเวียดนาม 40-60 เล่มต่อคนต่อปี อัตราการอ่านหนังสือของเด็กไทยอยู่ในระดับต่ำ อีกทั้งหนังสือที่อ่านส่วนใหญ่คือตำราเรียน และอัตราการอ่านลดลงตามลำดับเมื่อมีอายุสูงขึ้น ทุกกลุ่มวัยมีแนวโน้มการอ่านหนังสือลดลง (จากประชากรผู้ที่อ่านหนังสือร้อยละ 69.1 ในปี 2548 เหลือ 66.3 ในปี 2551) ทั้งนี้เพราะมีสื่ออื่นที่สนใจกว่า เช่น โทรทัศน์ เกม เป็นต้น และยังมีผลวิจัยชี้ชัดว่า เด็กประถมไทยกว่าร้อยละ 30 ไม่สามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2551)

ปัจจุบันการเรียนการสอนขาดการซักจูง การกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการอ่าน การดึงดูดความสนใจ และการแบ่งเวลาของสื่ออื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต วิทยุกระจายเสียง ฯลฯ เมื่อเปรียบเทียบกับความเพลิดเพลินกับการได้ฟังได้เห็นเรื่องราวต่าง ๆ จากอุปกรณ์สื่อสารเพื่อความบันเทิงมากมายแล้ว การอ่านเชิงวิเคราะห์ต้องใช้ความพยายามมากกว่าในการอ่านเพื่อความบันเทิง อีกทั้งการเรียนการสอนในโรงเรียนยังเป็นระบบ 70:30 คือ เรียนในตำรา ร้อยละ 70 และทำกิจกรรมร้อยละ 30 ฉะนั้น สำหรับเด็กประถมก็น่าจะกระตุ้นสัดส่วนของกิจกรรมให้มากขึ้น ขณะเดียวกัน หนึ่งของการเรียนรู้ในตำราต้องปรับให้สอดคล้องกับวัยเด็ก ประถมที่ต้องเน้นการเล่นไปด้วย เรียนไปด้วย เขาก็จะสนุกกับการเรียนการสอนมากขึ้น ฉะนั้น "ครูยุคปฏิรูป" ต้องเปลี่ยนจาก "ครู" เป็น "วิทยากรกระบวนการ" ที่ไม่ใช่เพียงการสอนในหนังสือ แต่เป็นผู้อำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้เด็กเกิดสถานการณ์แห่งการเรียนรู้ ที่สอดคล้องตามความต้องการของเด็กนักเรียนยุคใหม่ให้มากขึ้น (สมพงษ์ จิตระดับ.2554)

จากข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น ยังไม่มีการจัดการเรียนการสอน หรือสื่อการเรียนรู้ที่จะสามารถพัฒนาทักษะการอ่าน และการวิเคราะห์ได้พร้อมๆกัน ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สามารถตอบสนองความต้องการที่จะพัฒนาทักษะการอ่าน และการวิเคราะห์ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถฝึกได้ง่ายๆ ด้วยตนเอง โดยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จะเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการแสวงหาความรู้ของนักเรียน ในการรับสารด้วยการอ่านจากสื่อต่าง ๆ สามารถจับใจความได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องครบถ้วน และสามารถเลือกอ่านข้อมูลที่มีเป็นจำนวนมากอย่างชาญฉลาด อีกทั้งครูยังสามารถนำการจัดการกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภายในห้องเรียน หรือเสริมจากการเรียนการสอนในช่วงโมกปกติ โดยครูจะคอยให้คำแนะนำ คอยดูแลภายในเวลาที่นักเรียนทำกิจกรรมเท่านั้น พร้อมทั้งบันทึกการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ครูก็จะทราบถึงความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนอยู่ในระดับใด ก็จะสามารถแก้ไขทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ดีขึ้น

การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สื่อประเภทต่างๆ มาเป็นเนื้อหาในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เช่น ประโยคและข้อความ คำพังเพย สุภาษิต สำนวนไทย บทร้อยกรอง ข่าว บทความ และนิทาน เพราะสื่อเหล่านี้นักเรียนได้อ่านอยู่ในชีวิตประจำวัน แต่ไม่เคยนำมาวิเคราะห์ว่าผู้เขียนต้องการสื่อสารอะไรกับตัวเราได้เลย การอ่านเชิงวิเคราะห์ จะเป็นทักษะการอ่านที่สำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จะการเรียนการสอนที่ฝึกความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างจริงจัง เพื่อจะช่วยสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว ภายในชุดกิจกรรมจะช่วยก่อให้เกิดประโยชน์ในการอ่าน ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ มีความรู้ ทักษะ ความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ มีกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยพิจารณาจาก

2.1 ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนการเรียนและหลังการเรียน

2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีคุณภาพ สามารถนำไปแก้ไขปัญหาความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้

2. ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะด้านอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน จำนวน 90 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวนนักเรียน 72 คน เพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนา จำนวน 42 คน และหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่ นักเรียนจากกลุ่มการพัฒนา ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.2 ความพึงพอใจในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาในชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน โดยการนำประโยค ข้อความ สำนวน คำพังเพย สุภาษิต ข่าว บทความ บทร้อยกรอง นิทาน โดยพิจารณาความยากง่ายให้อยู่ในระดับเดียวกับแบบเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมีเนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 แบ่งเป็น 6 ชุดกิจกรรม ดังนี้

- ชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่านประโยค และข้อความเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 2 การอ่านสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1.การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การสำรวจข้อมูลของปัญหาและความต้องการ จากปัญหาทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ แล้วนำมาสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถฝึกการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน ตรงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีคู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู) ครูผู้สอนจะสามารถกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนได้สะดวกและมีคุณภาพมากขึ้น การสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ได้แบ่งขั้นตอนดังนี้ 1.ศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหา 2.การวางแผนและออกแบบ 3. การสร้างชุดกิจกรรม และ 4. การประเมินผลปรับปรุงแก้ไข ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน พร้อมประเมินความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรม

2.ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน นักเรียนจะต้องลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง ครูจะเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมกำกับดูแลและให้คำแนะนำ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ คู่มือการจัดกิจกรรม(สำหรับครู) และสื่อวีดิทัศน์ มีรายละเอียด ดังนี้

ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

1. คำแนะนำในการเรียนชุดกิจกรรม
2. กรอบเนื้อหาการอ่านเชิงวิเคราะห์
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 6 ชุด ประกอบด้วย

- ชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่านประโยค และข้อความเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 2 การอ่านสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

5. แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)

1. คู่มือการจัดกิจกรรม การสร้างคู่มือการจัดกิจกรรม โดยดัดแปลงมาจากรูปแบบของ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 93) ประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้
 - 1.1 ชื่อหน่วยที่และชื่อหน่วย ชั้นที่สอนและเวลาการสอน
 - 1.2 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ของระดับชั้นปี
 - 1.3. จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
 - 1.4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 1.5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติในการ จัดการเรียนการสอน
 - 1.6 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียน
 - 1.7 การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย ตารางรวมคะแนนของชุดกิจกรรม ตารางรวมคะแนนแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม เกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์ของคะแนนรวมชุดกิจกรรม และเกณฑ์ของคะแนนรวมแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม
2. คำเฉลยแบบฝึกชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 6 ชุด
3. เฉลยแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

สื่อวีดิทัศน์ ประกอบการเรียนในชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว นิทาน 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง ชาวนาทับลาแก่ เรื่อง นกกระเรียน ห่าน และเหยี่ยว และ เรื่อง มังกรสอนลูก

3.ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการอ่านเพื่อประเมินสิ่งที่อ่านพิจารณาสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยแยกสิ่งนั้นออกเป็นส่วนย่อยๆและพิจารณาว่าส่วนย่อยๆเหล่านั้นเป็นอย่างไร ตัดสินได้ว่าถูกหรือผิด และมีความสัมพันธ์กันอย่างไร หาความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น ผู้วิจัยนำเนื้อหาซึ่งแบ่งได้ 6 ลักษณะ เพื่อนำมาฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการศึกษาความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 6 ชุดกิจกรรม

4.ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนที่พึงพอใจหรือชอบ หรือไม่พึงพอใจหรือไม่ชอบ ที่เกิดจากการเรียนผ่านชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งวัดโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ หลังการเรียนผ่านชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับให้เลือกตอบ

5.คุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ชุดกิจกรรมที่ได้ผ่านการตรวจสอบและการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ในด้านเนื้อหาการใช้ภาษาสื่อการเรียนรู้ และการดำเนินกิจกรรม มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดีปานกลาง พอใช้ ใช้ไม่ได้ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีการศึกษามีคุณวุฒิทางการศึกษา ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา เป็นผู้มีความรู้ทางการศึกษามีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเกี่ยวข้องกับการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือระดับปริญญาตรี 10 ปี

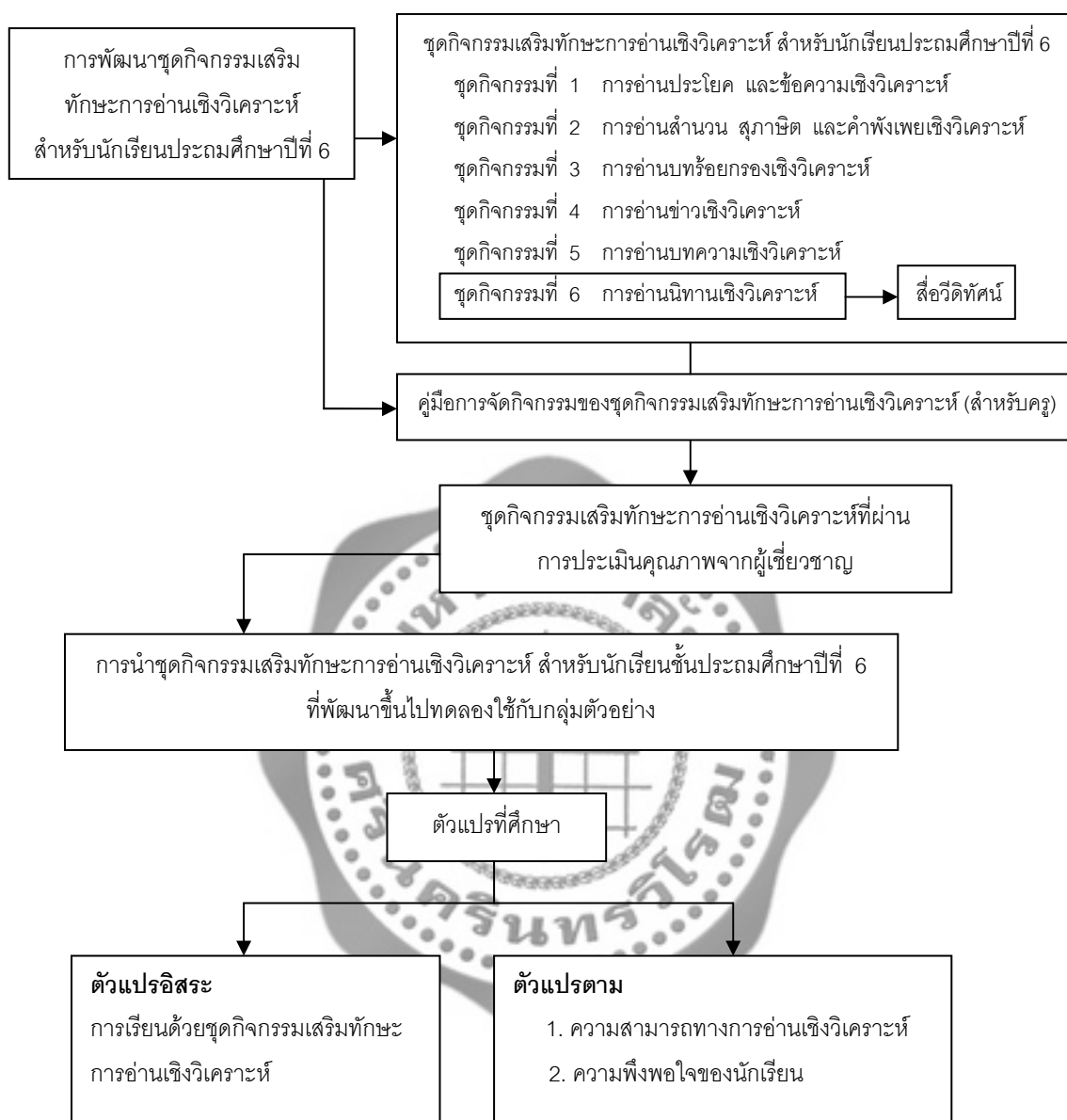
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา เป็นผู้มีความรู้ทางการศึกษาในสาขาเทคโนโลยีการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์ในการสอนในสถาบันอุดมศึกษา และเกี่ยวข้องกับการศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการสอนในสถาบันอุดมศึกษาและเกี่ยวข้องกับการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

6.ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การนำชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม ไม่ต่ำกว่า 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม ไม่ต่ำกว่า 80

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ ได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

- 1.1 การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 1.2 หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
- 1.3 แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทย
- 1.5 หลักการแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม

- 2.1 ความหมายของชุดกิจกรรม
- 2.2 ประเภทของชุดกิจกรรม
- 2.3 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม
- 2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรม
- 2.5 ลักษณะสำคัญของชุดกิจกรรม
- 2.6 การสร้างคู่มือครู
- 2.7 ศักยภาพของชุดกิจกรรมและคุณค่าของชุดกิจกรรม
- 2.8 ประโยชน์ของชุดกิจกรรม

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรม

- 3.1 ขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรม
- 3.2 การใช้ชุดกิจกรรม
- 3.3 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

- 4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
- 4.2 เอกสารการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 4.2.1 ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 4.2.2 จุดมุ่งหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

- 4.2.3 ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 4.2.4 ความพร้อมสำหรับการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 4.2.5 หลักการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 4.2.6 ลักษณะของการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 4.2.7 ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 4.2.8 หลักการสร้างคำถามและการประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้
- 5.1 หลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้
 - 5.2 การใช้ตัวอักษรในสื่อการเรียนรู้
 - 5.3 การใช้รูปภาพประกอบสื่อการเรียนรู้
 - 5.4 ทฤษฎีสี
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์
- 6.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์
 - 6.2 หลักการออกแบบสื่อวีดิทัศน์
7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ
- 7.1 คุณลักษณะของแบบทดสอบ
 - 7.2 หลักการเบื้องต้นในการสร้างแบบทดสอบ
 - 7.3 กระบวนการสร้างแบบทดสอบ
8. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
- 8.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 8.2 ทฤษฎีการสร้างความพึงพอใจ
 - 8.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจ
 - 8.4 วิธีการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน
 - 8.5 เครื่องมือในการวัดความพึงพอใจ
 - 8.6 การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 9.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรม
 - 9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 9.3 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิต ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้การพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดง ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานในคงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ การเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์ วิจัย และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อน้อมน้ำใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ศีลธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทยการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิของภาษาต่างประเทศ ในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูลแนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่น ของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม

ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

คุณภาพผู้เรียน จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องอธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

2. มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำแต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

3. พูดย่อแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดู โฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดย่อตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจนพุดรายงานหรือประเด็นค้นคว้าจากการฟัง การดู การสนทนา และพุดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพุด

4. สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพย และสุภาษิตรู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำประโยค ชนิดของประโยค คำภาษาถิ่นและคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้เหมาะสม แต่งประโยคแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

5. เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้านร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. **ความสามารถในการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการรับสารส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ และทักษะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. **ความหมายในการคิด** เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. **ความหมายในการแก้ปัญหา** เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมแสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. **ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต** เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. **ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี** เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีในด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง

6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ มาตรฐานการเรียนรู้ ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4 -6)

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้นักเรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 สาระการเรียนรู้

ตาราง 1 สารการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปี

สาระ	มาตรฐาน	ตัวชี้วัดชั้นปี (ประถมศึกษาปีที่ 6)
สาระที่ 1 การอ่าน	มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนิน ชีวิตและมีนิสัยรักการ อ่าน	1.อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง 2.อธิบายความหมายของคำ ประโยค และ ข้อความที่เป็นโวหาร 3.อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้ว ถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4.แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 5.อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่ อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในดำเนินชีวิต 6.อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม 7.อธิบายความหมายของข้อมูลจากการอ่านแผนภูมิ และกราฟ 8.อ่านหนังสือตามความสนใจ และคุณค่าที่ได้รับ 9.มีมารยาทในการอ่าน
สาระที่ 2 การเขียน	มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการ เขียน เขียนสื่อสาร เขียน เรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวใน รูปแบบต่างๆ เขียน รายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมี ประสิทธิภาพ	1.คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัด 2.เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจนและ เหมาะสม 3.เขียนแผนภาพโครงเรื่อง และแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนางานเขียน 4.เขียนเรียงความ 5.เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน 6.เขียนจดหมายส่วนตัว 7.กรอบบรรายการต่าง ๆ 8.เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์ 9.มีมารยาทในการเขียน

ตาราง 1 (ต่อ)

สาระ	มาตรฐาน	ตัวชี้วัดชั้นปี (ประถมศึกษาปีที่ 6)
สาระที่ 3 การฟัง การ ดูและพูด	มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟัง และดูอย่างมี วิจารณญาณ และพูด แสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกลงในโอกาส ต่างๆ อย่างมี วิจารณญาณและ สร้างสรรค์	1.พูดแสดงความรู้ความเข้าใจจุดประสงค์ของเรื่อง ที่ฟังและดู 2.ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ ฟังและดู 3.วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูสื่อ โฆษณาอย่างมีเหตุผล 4.พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจาก การฟัง การดู และการสนทนา 5.พูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ 6.มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด
สาระที่ 4 หลักการใช้ ภาษาไทย	มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของ ภาษาหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของ ภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา รักษาภาษาไทย ไว้เป็น สมบัติของชาติ	1.วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค 2.ใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล 3.รวบรวมและบอกความหมายของภาษา ต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย 4.ระบุลักษณะของประโยค 5.แต่งบทร้อยกรอง 6.วิเคราะห์และเปรียบเทียบสำนวนที่เป็นคำพังเพย และสุภาษิต
สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม	มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดง ความคิดเห็น วิจารณ์ วรรณคดี และ วรรณกรรมไทยอย่างเห็น คุณค่าและนำมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	1.แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีหรือวรรณกรรม ที่อ่าน 2.เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเองและนิทานพื้นบ้าน ของท้องถิ่นอื่น 3.อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง 4.ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรอง ที่มีคุณค่าตามความสนใจ

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็น มนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็น พลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคน สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตาม ศักยภาพ

จุดมุ่งหมาย

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตาม หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนักเรียน
3. กิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์

คุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาพประกอบ 3 ภาพโดยรวมของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 293/2551 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 กำหนดให้สถานศึกษา ในสังกัด จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ : 2551)

1. โรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรและโรงเรียนที่มีความพร้อมตามรายชื่อที่ กระทรวง ศึกษาธิการประกาศ ใช้หลักสูตรฯ ดังนี้

ปีการศึกษา 2552 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4

ปีการศึกษา 2553 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 เป็นต้นไป ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกชั้นเรียน

2. โรงเรียนทั่วไป ให้ใช้หลักสูตรฯ ดังนี้

ปีการศึกษา 2553 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4

ปีการศึกษา 2554 ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 เป็นต้นไป ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกชั้นเรียน

จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ผู้วิจัยได้พิจารณาเนื้อหาที่ใช้ในการ พัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ให้สอดคล้องมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความยากง่ายให้อยู่ในระดับ และมีเนื้อหากับผล การเรียนรู้ที่ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กำหนดให้คุณภาพนักเรียนที่จบชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ควรมีคุณภาพ เช่น การอ่าน ต้องอธิบายความหมายได้ตรงถูกต้องและให้ ความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำ ความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการ อ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน เป็นต้น ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

1.1 การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบายการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลัก ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถและพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนการสอนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนการสอนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพใช้การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ควรคำนึงถึงความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1. การเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นการจัดการเรียนการสอนในบรรยากาศที่เป็นอิสระแต่มีระเบียบวินัยในตนเอง ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน เกิดความภาคภูมิใจในผลงานอันเกิดจากผลสำเร็จในการเรียนรู้ของตน และผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ แนวทางในการจัดการเรียนการสอน คือ บทเรียนมีความหมายและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลาย ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง มีสื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับความสามารถและน่าสนใจและ ผู้เรียนกับผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2. การเรียนรู้แบบองค์รวม เป็นการเรียนรู้จากการบูรณาการสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้เข้าด้วยกัน สาระการเรียนรู้จะเรียนจากเรื่องใกล้ตัว ที่อยู่อาศัย ท้องถิ่นของตน สังคม ประเทศชาติ สิ่งแวดล้อม เรื่องของสังคมโลก การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มที่เกิดขึ้นในสังคมโลก การเรียนรู้แบบองค์รวม เป็นการบูรณาการความรู้ ความเข้าใจเรื่องที่เรียนให้ลึกซึ้งครอบคลุมปัญหาที่มีความหมายต่อการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและการแก้ปัญหาของสังคม

3. การเรียนรู้จะต้องปรับวัฒนธรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนต้องมีลีลาการเรียนรู้ (Learning Styles) ของตน มีอิสระในการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีวินัยในตนเอง หากการเรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญขาดระเบียบวินัย ขาดความเข้มแข็งด้านจริยธรรม ขาดความรับผิดชอบ ขาดความอดทน และความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จและขาดวินัยในการปฏิบัติงาน การเรียนการสอนย่อมล้มเหลว ดังนั้นครูจำเป็นต้องปลูกสร้างวินัยในตนเองควบคู่กับวิธีการเรียนรู้

4. การเรียนรู้จากการคิดและการปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้โดยการประมวลข้อมูลความรู้จากประสบการณ์ต่างๆ มาวิเคราะห์ให้เป็นความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ เพื่อนำความรู้และวิธีการไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกัน ผู้เรียนจะแสวงหาความรู้จากการอ่าน การสัมภาษณ์ การดูสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง จากแหล่งเรียนรู้สื่อเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว นำมาสรุปผลสร้างความรู้ด้วยตนเอง

5. การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เป็นการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ด้วยการนำข้อมูลมาศึกษาทำความเข้าใจ ร่วมกัน คิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สังเคราะห์ ข้อมูลและประสบการณ์ สรุปข้อความรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นการปลูกฝังคุณธรรม การอยู่ร่วมกันและการทำงานร่วมกัน ทำให้พัฒนา ทั้งทักษะทางสังคม และทักษะการทำงานที่ดี

6. การเรียนรู้โดยมีส่วนร่วม ในกระบวนการเรียนและมีส่วนร่วมในผลงานเป็นการให้ผู้เรียนร่วมกันวางแผนการเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน เช่น การจัดนิทรรศการ การเขียนความรู้เป็นบทความ หรือจัดทำสมุดวิเคราะห์ความรู้ จัดทำแผนภูมิการรายงานหน้าชั้นการจัดอภิปรายความรู้ การแสดงบทบาทสมมติ และการแสดงละคร ฯลฯ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ทักษะกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีความเป็นประชาธิปไตย รู้จักบทบาท หน้าที่แบ่งความรับผิดชอบ ปรึกษาหารือ ติดตามผล ประเมินผลงาน และบูรณาการจากความรู้จากหลายวิชา

7. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ลีลาการเรียนรู้และความถนัดในการเรียนของตนเอง ผู้เรียนจะรู้กระบวนการเรียนรู้จากการที่ผู้สอนเปิดโอกาสและจัดสถานการณ์ให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ในการศึกษาวิเคราะห์และสรุปผลการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ต่อไป

8. การเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการเรียน เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะสังเคราะห์ ทักษะการจัดทวน ทักษะการดำเนินชีวิตและมีการมนุษย์สัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ

จากการศึกษาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยดังกล่าว สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลัก ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถและพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนการสอนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขเรียนรู้แบบองค์รวม เรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

1.2 หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

การจัดการเรียนการสอน จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องอาศัยหลักจิตวิทยามาเป็นพื้นฐานเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนให้มากที่สุด

กรรณิการ์ พวงเกษม (2535: 35- 37) ได้กล่าวถึงหลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยดังต่อไปนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะนอกจากการใช้ภาษาของเด็กจะแตกต่างกันแล้ว สภาพแวดล้อม ของเด็กมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการเรียนภาษา เพราะเด็กบางคนเติบโตมาในกลุ่มที่มีได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการดำรงชีวิตประจำวัน หรือเด็กบางกลุ่มใช้ภาษาอื่นเป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน และมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกัน การสอนภาษาไทยควรได้มีทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนสอน การสอนโดยแบ่งกลุ่มคณะเด็กเก่งกับเด็กอ่อนไว้ด้วยกัน เพื่อให้เด็กเก่ง ได้ช่วยเหลือเด็กอ่อน และเด็กอ่อนได้ดูแบบอย่างเด็กเก่ง

2. ความพร้อม (Readiness) ความพร้อม คือ สภาพการเจริญเติบโตของร่างกาย การรับรู้เบื้องต้น และความสนใจที่จะรับรู้สิ่งครูได้สอน ซึ่งองค์ประกอบของความพร้อมของเด็กมีหลายประการ ได้แก่

2.1 วุฒิภาวะ หมายถึง ความพร้อมที่จะรับรู้เรื่องราวต่างๆ ตามอายุของเขา เด็กยิ่งมีอายุมากขึ้นความพร้อมที่จะรับรู้ก็จะมากขึ้นด้วย

2.2 ประสบการณ์เดิม หมายถึง ประสบการณ์ที่เด็กมีอยู่ถ้าประสบการณ์เดิมเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ใหม่ที่ครูสอนให้ เด็กจะรับรู้ประสบการณ์ใหม่ได้รวดเร็ว

2.3 ความสัมพันธ์ของบทเรียนกับตัวเด็ก หมายถึง จัดบทเรียนที่มีธรรมชาติสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ของเด็ก เด็กจะรับรู้ได้เร็วขึ้น

3. กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งมีผลมาจากการที่บุคคลได้รับประสบการณ์ที่มีผลมาจากความเจริญของงามของบุคคล ทั้งในร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา บุคคลจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

4. เป้าหมายการเรียนรู้ (Purposeful Learning) การตั้งเป้าหมายของครูก่อนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อจะได้ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นความสนใจในบทเรียนให้มากขึ้น เมื่อนักเรียนรู้ว่าจุดหมายของการเรียนรู้คืออะไร เรียนแล้วได้รับสาระประโยชน์อย่างไร ดังนั้น ครูผู้สอนต้องตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ใบบทเรียน วิธีที่ดีที่สุดอีกประการหนึ่งคือ ให้นักเรียนช่วยกันตั้งเป้าหมายในการเรียนแต่ละเรื่องไว้

5. การเรียนรู้โดยการฝึกฝน (Law of Exercise) การฝึกหัดบ่อยๆ ทำให้การเรียนรู้ได้ผลเร็วขึ้น Thorndike กล่าวว่า การกระทำซ้ำๆ จะทำให้เกิดความแม่นยำ ในเนื้อหาดีขึ้น โดยเฉพาะการใช้ภาษา การเขียนการอ่านต่างๆ ถ้าทำได้บ่อยๆ ความชำนาญก็จะเกิดขึ้น เขียนคำผิมน้อยลง ออกเสียงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

6. การเรียนรู้โดยการลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by Doing) การได้ทำกิจกรรมเองจะเกิดการเรียนรู้เพราะมีประสบการณ์ตรง

7. กฎแห่งผล (Law of Effect) Thorndike ได้กล่าวว่า ผลแห่งปฏิริยาตอบสนองใดเป็นผลที่พอใจ บุคคลย่อมทำกิจกรรมนั้นซ้ำอีก แต่ผลจากปฏิริยาใดไม่เป็นที่พอใจบุคคลจะหลีกเลี่ยงไม่ทำซ้ำอีก หากเชื่อตามกฎนี้ การเบื่อหน่ายการเรียนภาษาไทยของนักเรียนส่วนใหญ่ย่อมเกิดจากวิธีสอน และการจัดกิจกรรมไม่สพอารมณ์ของผู้เรียน นั่นคือ เด็กไม่พอใจเรียนภาษาไทยทำให้เกิดข้อบกพร่องขึ้น ทางแก้ไขอย่างหนึ่ง คือการตรวจผลงานของนักเรียนให้นักเรียน ได้รู้ผลการกระทำของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

8. กฎแห่งการนำไปใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้จะเกิดผลดีต่อเมื่อนำความรู้ที่นำไปใช้

9. กฎแห่งแรงจูงใจ (Law of Motivation) ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ การที่นักเรียนให้ความสนใจน้อยมากเพราะนักเรียนต่างคิดว่าเป็นเรื่องที่รู้อยู่แล้ว และใช้เป็นประจำ ดังนั้นการสอนที่จะให้ผลต้องอาศัยแรงจูงใจเป็นสำคัญ แรงจูงใจที่สำคัญจะทำให้เกิดการเรียนรู้ คือ

- 9.1 บุคลิกภาพของครู
- 9.2 วิธีการสอน
- 9.3 ความสำเร็จผลการเรียนของผู้เรียน
- 9.4 การยกย่องชมเชยหรือตำหนิ
- 9.5 สื่อการเรียน
- 9.6 การได้มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรม
- 9.7 การได้มีโอกาสเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น
- 9.8 การมีโอกาสได้รับการเผยแพร่

10. การเสริมกำลังใจ (Reinforcement) การเสริมกำลังใจเป็นการทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจที่ตนจะทำอะไรถูกต้อง เหมาะสมแล้ว ได้รับคำชมเชย การเสริมกำลังใจทำได้โดยการพูดยกย่องชมเชย การให้รางวัล การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการสนับสนุนให้ทำ เมื่อทราบว่านักเรียนมีความสามารถ

1.3 แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กรมวิชาการ: 2539) ผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น จัดทำสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และจัดทำคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจก่อนทำแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องดำเนิน ดังนี้

- 1) เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนต้องเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน
 - 2) คิดค้นเทคนิค กลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับปัจจัยต่างๆ
 - 3) จัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถเลือกนำมาใช้หรือปรับใช้ โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนฝึกการปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุข ดังนี้
 - 3.1 การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการจัดประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมีระบบ
 - 3.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นวิธีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ยึดกลุ่มร่วมกันเรียนเป็นสำคัญ
 - 3.3 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิด คือ การใช้คำถาม การตั้งคำถาม โดยใช้หมวดความคิด 6 ใบ เป็นการใช้คำถามอย่างสร้างสรรค์ กิจกรรมที่พัฒนาทักษะความคิดในการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 3.4 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยการจัดการกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพในการใช้ภาษา ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ด้วยการจัดการกิจกรรมในห้องเรียน ในโรงเรียน และในชุมชน เช่น การเล่าเรื่อง การอภิปราย การวิจารณ์ การโต้เถียง การคัดลายมือ การเขียนเรียงความ การทำโครงงาน การประกวดการอ่าน การศึกษาค้นคว้า การแข่งขันตอบคำถาม การอ่านทำนองเสนาะ
 - 3.5 การพัฒนาการเรียนรู้หลักการใช้ภาษา จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติของภาษาและวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย
 - 3.6 การพัฒนาการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม เป็นการเรียนรู้เรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตของคนไทยในยุคสมัยต่างๆ และเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในสุนทรียภาพของภาษาไทยเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต
 - 3.7 การพัฒนาการเรียนรู้ภูมิปัญญาทางภาษา ช่วยให้เรียนเข้าใจวิถีชีวิต และศิลปะการใช้ภาษาของคนในท้องถิ่น การจัดการกิจกรรมจำเป็นต้องให้ผู้เรียนใช้ทักษะภาษาเพื่อการเรียนรู้ เช่น สัมภาษณ์ การรายงาน การทำโครงงาน การจัดการแสดง เป็นต้น
- จากการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พอสรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิด คือ กิจกรรมที่พัฒนาทักษะความคิดในการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นการจัดการกิจกรรมให้

เหมาะสมกับผู้เรียน เน้นผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้
เต็มความสามารถของผู้เรียน

1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทย

กรมวิชาการ (2545 ก: 172 -173) ได้กล่าวถึง การวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป การประเมินผลการเรียนจะได้ข้อมูลทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงก็คือ จะได้ข้อมูลที่ย้อนกลับที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ส่วนผลทางอ้อม จะเป็นสิ่งชี้้นำการเรียนการสอน ผู้วัดต้องเข้าใจหลักของการเรียนรู้ภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินงาน ดังนี้คือ

1. ทักษะทางภาษา ฟัง พูด อ่าน เขียน ดู มีความสำคัญเท่า ๆ กัน และทักษะเหล่านี้มีความเกี่ยวเนื่องกัน ต้องฝึกทักษะไปพร้อมๆ กัน ความก้าวหน้าของทักษะหนึ่ง จะมีผลต่อพัฒนาการทักษะอื่นๆ

2. ผู้เรียนต้องได้รับพัฒนาความสามารถทางภาษาพร้อมกับทักษะการคิด ทักษะทางสังคม เมื่อผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาตามความต้องการที่แท้จริงของตนเอง และในสถานการณ์จริงทั้งในบริบททางวิชาการในห้องเรียนและชุมชนที่กว้างออกไป

3. ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน อย่างถูกต้อง ด้วยการฝึกฝน มิใช่การเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาแต่อย่างเดียว การเรียนการใช้ภาษาที่ประกอบด้วยไวยากรณ์ที่สะกดคำ และเครื่องหมายต่างๆ จะค่อยๆ เพิ่มขึ้น เมื่อผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาของตน

4. ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านขั้นตอนพัฒนาทางภาษาเช่นเดียวกัน แต่จะต่างกันในเรื่องวิธีการเรียนรู้

5. ภาษาและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด หลักสูตรให้ความสำคัญให้ความเคารพและเห็นคุณค่าของเชื้อชาติ วัฒนธรรม ภูมิหลังทางภาษา และความหลากหลายของภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง และกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข

6. ทุกกลุ่มสาระการเรียนเรียนรู้ต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและแสวงหาความรู้ ในการคิด การอภิปราย การเขียนรายงาน การตอบคำถาม การตอบข้อสอบ ต้องใช้ภาษาที่เป็นแบบแผนเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน

จากการศึกษาการวัดและประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ผู้วัดผลต้องเข้าใจหลักการของการเรียนรู้ ฝึกทักษะไปพร้อมๆ กัน ความก้าวหน้าของทักษะหนึ่ง จะมีผลต่อพัฒนาการทักษะอื่นๆ ต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียนอย่างถูกต้อง รวมทั้งผู้เรียนทุกคนต้องผ่านขั้นตอน พัฒนาทาง

ภาษาเช่นเดียวกัน กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ต้องใช้ภาษาที่เป็นแบบแผนเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน และครูผู้สอนควรวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกระยะ เพื่อสรุปผลการเรียนและปรับปรุงการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

1.5 หลักการแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Lesson plan หรือ Plan unit ใช้แทนคำว่า แผนการสอน ตามหลักสูตรเดิม มีผู้ให้ความหมายหลายอย่างดังนี้

บุรุษย์ ศิริมหาสาคร (2544: 1) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อแจกแจงรายละเอียดของหลักสูตรทำให้ครูผู้สอนไปจัดการ เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เป็นรายคาบหรือรายชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้จะมีรายละเอียดเกี่ยวกับสาระสำคัญ(บทสรุปเนื้อหา) จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา (สาระการเรียนรู้) กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

กรมวิชาการ (2545 ก: 149) ให้ความหมายของแผนการสอน หมายถึง เอกสารที่ได้เตรียมการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างละเอียดชัดเจน ซึ่งครูหรือผู้อื่นสามารถนำเอกสารแผนการสอนนี้ไปใช้ในห้องเรียนได้เลย

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546: 409) แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือหรือแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ (2549: 58) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการเตรียมการสอน หรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียน การสอน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยเริ่มจากกำหนดจุดประสงค์จะให้ผู้ เรียนเกิด การเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา เจตคติ ทักษะ) จะจัดการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งการเรียนรู้ใดจะประเมินผลอย่างไร

จันทนา สัสดี (2550: 47) สรุป ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการ หรือโครงการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใด วิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษา สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การนำราย วิชาที่จะนำมาสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อ การวัดผลและประเมินผล สำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร สภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับวิถีชีวิตจริงในห้องเรียน เป็น การเรียนการสอนเป็น

ระบบ เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นเครื่องมือช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามจุดประสงค์

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

สำลี รักสุทธี (2544: 3) ได้ให้เหตุผลถึงความสำคัญที่ครูจะต้องทำแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ คือ เข้มทิศบอกทางของครูที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป้าหมายหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
 2. แผนการจัดการเรียนรู้เหมือนพิมพ์เขียวของครูวิศวกร สถาปนิกเป็นผู้ออกแบบสร้างบ้าน สร้างอาคารให้ความเข้มแข็ง ครูมีหน้าที่ออกแบบการศึกษาเพื่อสร้างคน
 3. แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนที่บอกเป้าหมายการเดินทางของครูและนักเรียน จะชี้ บอกกระบวนการจัดการเรียนการสอน ไปสู่ภาคปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้อง
- จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษา สรุปได้ว่า แผนการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนวางไว้ นั้น ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการ เรียนการสอน การเลือกใช้สื่อการวัดและประเมินผล ใช้เป็นคู่มือสำหรับครู สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนต่อไป
3. ลักษณะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี
 - พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์และเพียว ยินดี (2549: 18.) ได้นำเสนอเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้
 - 3.1 มีความละเอียด ชัดเจน มีหัวข้อและส่วนประกอบต่าง ๆ ครอบคลุมตามศาสตร์ของการสอนโดยสามารถตอบคำถามต่อไปนี้
 - 3.1.1 สอนอะไร (หน่วย หัวเรื่อง ความคิดรวบยอด หรือสาระสำคัญ)
 - 3.1.2 เพื่อจุดประสงค์อะไร (จุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งควรเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม)
 - 3.1.3 ด้วยสาระอะไร (เนื้อหา โครงร่างเนื้อหา)
 - 3.1.4 ใช้วิธีการใด (กิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ)
 - 3.1.5 ใช้เครื่องมืออะไร (วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้)
 - 3.1.6 ทราบได้อย่างไรว่าประสบผลสำเร็จ (การวัดและประเมินผล)
 - 3.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
 - 3.3 ส่วนประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องสัมพันธ์ เชื่อมโยงสัมพันธ์ เช่น

3.3.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมสาระเนื้อหาและเป็นจุดพัฒนาที่พัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและเจตคติ

3.3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา สาระ

3.3.3 วัสดุอุปกรณ์ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ ควรสอดคล้องสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้

3.3.4 การวัดและประเมินผล ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4. ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนมีอิสระในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งมีหลายรูปแบบแต่ครูผู้สอนควรปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนด ไว้ว่าให้ใช้รูปแบบใด ถ้าโรงเรียนได้กำหนดรูปแบบไว้ จึงเลือกแบบที่ตนเอง เห็นว่าสะดวกต่อการนำไปใช้สรุปขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดัง นี้

4.1 การเลือกรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ นำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้วมาพิจารณาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

4.2 ตั้งชื่อแผนตามหัวข้อสาระการเรียนรู้

4.3 กำหนดจำนวนเวลาระดับชั้น

4.4 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้จากมาตรฐานการเรียนรู้รายปี วิทยภาคที่เลือกไว้ เขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา

4.5 เลือก จุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์ไว้แล้ว เฉพาะข้อที่สัมพันธ์กับหัวข้อ สาระการเรียนรู้ กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์ปลายทางตาม ธรรมชาติวิชา

4.6 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้เป็นรายละเอียดสำหรับนำไปจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ จะเป็นเนื้อหาใหม่ของมวลงเนื้อหาที่กำหนด

4.7 กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหานั้น ๆ

4.8 เลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม

4.9 เลือกสื่ออุปกรณ์ สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ที่เลือกมา เช่น รูปภาพ บัตรคำ วีดิทัศน์

4.10 กำหนดการวัดผลประเมินผล โดยระบุวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งที่เกิดระหว่าง เรียน ตามจุดประสงค์ย่อย นำทางและเกิดหลังการเรียนการสอนเมื่อจบแผนการ จัดการเรียนรู้อย่างไร โดยใช้วิธีการวัดที่หลากหลาย เช่น ปฏิบัติจริง การทดสอบความรู้ การทำงานกลุ่ม

5. ชั้นเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จะต้องเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้ถูกต้องชัดเจนซึ่งมีหัวข้อในแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

5.1 ชื่อเรื่อง เป็นหัวข้อเรื่องย่อยที่แยกมาจากหัวข้อใหญ่ หรือหน่วยใหญ่ ได้มาจากการอ่านคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตร หรือใช้หัวข้อปัญหาในชีวิตจริง ตามความต้องการของชุมชน ให้สอดคล้องกับวัยและความสามารถของผู้เรียนหรือจาก แนวการสอนของกรมวิชาการ

5.2 จำนวนชั่วโมง ที่ใช้สอนเรื่องนั้น โดยคำนวณจากจำนวนชั่วโมงจากหัวข้อ ใหญ่ จำนวนชั่วโมงให้เหมาะสมกับน้ำหนักและปริมาณของหัวข้อย่อย

5.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คือ แก่นสารของความรู้ ทักษะและเจตคติที่ต้อง การให้ผู้เรียนได้รับหลังจากเรื่องนั้น ๆ แล้วจัดเป็นหัวใจจัดเป็นกรอบกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การเขียน ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังให้คำนึงถึงหลักการเขียน ดังนี้

5.3.1 เป็นประโยคที่สมบูรณ์และได้ใจความ

5.3.2 ใช้คำกะทัดรัดชัดเจนไม่ฟุ่มเฟือย

5.3.3 มีใจความตรงกับสาระการเรียนรู้ที่สอน

5.4 จุดประสงค์ ต้องเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยทั่วไปจะเขียนไว้ 2 จุดประสงค์

5.4.1 จุดประสงค์ปลายทาง เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน เมื่อผ่านกระบวนการเรียนการสอนวิชานั้นครบถ้วนแล้ว

5.4.2 จุด ประสงค์นำทาง เป็นจุดประสงค์เฉพาะการเรียนเนื้อหาย่อยที่ต้องการให้เกิดกับ ผู้เรียนจากการเรียนเรื่องนั้น ๆ ลักษณะการเขียนจะเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

5.5 สาระการเรียนรู้ เป็นสาระของความรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้ศึกษาใน ชั่วโมงเรียนนั้น ในการเขียนอาจเขียนเพียงหัวข้อหรือเค้าโครงเท่านั้น ไม่ ต้องลงรายละเอียดทั้งหมด

5.6 กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นวิธีการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนซึ่งต้องจัดให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร

5.7 สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ครูและนักเรียนใช้ประกอบการเรียนการสอนในเรื่องนั้นๆ อาจเป็นของจริง ของจำลอง แผนภูมิ หนังสือนิทาน บัตรคำ รวมทั้งสื่อประเภท ไอซีที

5.8 การวัดผลและประเมินผล เป็นความจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องวัดและประเมินผล ทุก ครั้งที่สอน เพื่อทราบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด ไว้หรือไม่ผู้สอนอาจทั้ง

ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น ใช้แบบทดสอบ สังเกต ชักถาม สัมภาษณ์ การทำแบบฝึกหัด

6. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 93) ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. ชื่อหน่วยที่และชื่อหน่วย ชั้นที่สอนและเวลาการสอน
2. หน่วยการเรียนรู้จัดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้อย่อย ก็คือ หัวข้อเรื่องการเรียนรู้ จะเป็นกี่แผน ขึ้นอยู่กับหัวข้อการเรียนรู้ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
4. สาระการเรียนรู้ คือ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เป็นหัวข้อย่อยที่จะสอน
5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติในการ จัดการเรียนการสอน
6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ คือการกำหนดการวัดและประเมินผล เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การทดสอบ เป็นต้น การวัดและประเมินผลจะกำหนดเกณฑ์การสังเกต การตรวจผลงานและพฤติกรรมการเรียน ซึ่งเป็นการประเมินจากสภาพจริง
7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียน สถานที่ที่จะศึกษา

สุวิทย์ มูลคำ (2544: 58) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีอยู่หลายรูปแบบอาจอยู่ในรูปของ ความเรียง หรือตาราง หรือทั้งความเรียงและตารางรวมกันก็ได้ ซึ่งผู้สอนสามารถเลือกแบบได้ตาม ความเหมาะสม จะเห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ ควรประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนนำหรือหัวแผนการจัดการเรียนรู้

เป็นส่วนประกอบที่แสดงให้เห็นภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระ การ เรียนรู้ใด ใช้กับผู้เรียนระดับใด เรื่องอะไร ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมนานเท่าใด

ส่วนที่ 2 ตัวแผนการจัดการเรียนรู้ (องค์ประกอบที่สำคัญ)

1. สาระ
2. มาตรฐานการเรียนรู้
3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
4. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
5. สาระสำคัญ
6. จุดประสงค์การเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 6.1 จุดประสงค์ปลายทาง
 - 6.2 จุดประสงค์นำทาง

7. สารการเรียนรู้ เนื้อหา
8. กิจกรรม กระบวนการเรียนรู้
9. สื่อ นวัตกรรม แหล่งเรียนรู้
10. การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย
 - 10.1 วิธีการประเมิน
 - 10.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
 - 10.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและผลงานทางวิชาการ ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีนั้น พอสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมีรายละเอียดชัดเจน มีหัวข้อและส่วนประกอบต่าง ๆ ครอบคลุมเนื้อหาที่ใช้ในชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแผนการจัดการเรียนรู้ของ กระทรวงศึกษาธิการ มาประยุกต์ในคู่มือครู ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม

2.1 ความหมายของชุดกิจกรรม

ชุดการสอน มาจากคำว่า Instructional Package เป็นคำที่มีใช้กันมาแต่ดั้งเดิม จนทำให้เข้าใจกันว่า เป็นสื่อการสอนที่จัดไว้ให้ครูเป็นผู้ใช้ประกอบการสอน แต่ต่อมาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเข้ามามีบทบาทมากขึ้นนักการศึกษาจึงเปลี่ยนมาใช้คำว่า ชุดการเรียนรู้ (Learning Package) เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาและใช้สื่อต่างๆ ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (กาญจนา เกียรติประวัติ.2524: 60 -61) ชุดการสอน และชุดการเรียนรู้ ยังมีชื่อเรียกที่ต่างกันอีกมากมาย เช่น ชุดการเรียนการสอน ชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป ชุดการสอนรายบุคคล ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และชุดกิจกรรม เพื่อที่จะให้ครอบคลุมทั้งกิจกรรมของครูและนักเรียน โดยมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 19) กล่าวว่า ชุดการเรียนการสอน เป็นชุดของสื่อประสม ซึ่งครูนำมาใช้เป็นเครื่องชี้แนวทางและเครื่องมือในการสอนหรือผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเองหรือทั้งผู้เรียนและผู้สอนใช้ร่วมกันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามจุดหมายในการเรียนการสอนที่ตั้งใจไว้ในเนื้อหาวิชาหนึ่งๆ

ทบวงมหาวิทยาลัย (2524: 249) ได้ให้ความหมาย ชุดการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นชุดของสื่อประสม ซึ่งครูนำมาใช้เป็นเครื่องชี้แนวทางและเครื่องมือในการสอน หรือผู้เรียนใช้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์หรือทั้งผู้สอนและผู้เรียนใช้ร่วมกัน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 185) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลายอย่างมาสัมพันธ์กัน มีคุณค่าส่งเสริมกันและกัน สื่อการเรียนอย่างหนึ่งอาจเพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา ขณะที่สื่ออีกอย่างหนึ่งใช้เพื่อก่อให้เกิดความลึกซึ้ง สื่อการเรียนเหล่านี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสื่อประสมเรานำสื่อการเรียนมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วีระ ไทยพานิช (2529: 134) กล่าวว่า ชุดการเรียนมีชื่อเรียกต่างกัน เช่น ชุดการสอน (Instructional Package) ชุดการเรียนเบ็ดเสร็จ (Self - Instructional Package) ชุดการเรียนรายบุคคล (Individualized Learning Package) ซึ่งเป็นชุดของสื่อประสม (Multi - Media) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียน หัวข้อ เนื้อหาและอุปกรณ์ของแต่ละหน่วยที่จัดไว้เป็นชุด กล่อง หรือซอง ชุดการเรียนอาจมีรูปแบบ (Formats) ที่แตกต่างกันออกไป ส่วนมากจะประกอบด้วยคำชี้แจง หัวข้อ จุดมุ่งหมาย การประเมินการกำหนดกิจกรรมและการประเมินผลขั้นสุดท้าย

แคพเฟอร์ และแคพเฟอร์ (Kapfer and Kapfer, 1972: 3 -10) เห็นว่า ชุดการเรียนเป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำที่ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมจนบรรลุพฤติกรรมที่เป็นผลของการเรียนรู้เนื้อหาที่นำมาสร้างเป็นชุดการเรียนนั้นได้มาจากขอบข่ายของความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

บราวน์และคณะ (สุदारตัน ไผ่พงศาวดี, 2543: 51 : อ้างอิงจาก Brown and others, 1973 :338) ให้ความหมายของชุดการสอนไว้ว่า ชุดการสอน หมายถึง ชุดสื่อประสมที่จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้ครูสามารถทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมักจะประกอบไปด้วยสิ่งของหลายอย่าง เช่น ภาพโปร่งใสฟิล์มสตริป ภาพเหมือน โปรเตอร์ สไลด์ และแผนภูมิ บางชุดอาจประกอบไปด้วยเอกสารเพียงอย่างเดียว บางชุดอาจจะเป็นโปรแกรมที่มีบัตรคำสั่งให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง

กูด (Good, 1973 :306) ได้อธิบายถึงชุดการสอนว่า ชุดการสอน คือโปรแกรมทางการสอนทุกอย่างที่จัดไว้เฉพาะ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน คู่มือครู เนื้อหาแบบทดสอบ ข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้อย่างชัดเจน ชุดการสอนนี้ครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนแต่ละคนได้ศึกษาและฝึกฝนตนเอง โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำเท่านั้น

จากการศึกษาความหมายในข้างต้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอใช้คำว่า “ชุดกิจกรรม” ชุดกิจกรรมคือ ชุดการเรียนการสอนนั่นเอง ซึ่งหมายถึง สื่อการสอนที่ครูเป็นผู้สร้างเพื่อใช้ประกอบในการประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีการนำนวัตกรรมทางการศึกษาอันได้แก่ สื่ออุปกรณ์ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ มาสัมพันธ์กัน โดยที่ครูอาจเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือหรือทั้งครูและนักเรียนเป็นผู้ใช้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรมนั้นๆ โดยที่ครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือหรือทั้งครูและนักเรียนเป็นผู้ใช้ชุดกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้ผู้เรียนเกิด

พฤติกรรมอันพึงประสงค์และบรรลุผลตามประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คำว่า “ชุดกิจกรรม”

2.2 ประเภทของชุดกิจกรรม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523:118 - 119) ได้กล่าวถึง ประเภทของชุดกิจกรรมไว้ 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ชุดกิจกรรมประกอบการบรรยาย เป็นชุดกิจกรรมที่มุ่งขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้นโดยกำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนให้ครูใช้ประกอบการบรรยาย บางครั้งจึงเรียกว่า “ชุดกิจกรรมสำหรับครู” ชุดกิจกรรมนี้จะมีเนื้อหาวิชาเพียงหน่วยเดียวและใช้กับผู้เรียนทั้งชั้น โดยแบ่งหัวข้อที่จะบรรยายและกิจกรรมไว้ตามลำดับชั้น ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอนและเปลี่ยนแปลงบทบาทการพูดของครูให้น้อยลงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนในการจัดกิจกรรมการเรียนมากยิ่งขึ้น ชุดกิจกรรมประกอบการบรรยายนี้นิยมใช้กับการฝึกอบรมและการสอนในระดับอุดมศึกษา สื่อการสอนที่ใช้อาจเป็นแผ่นคำสอน แผนภูมิ รูปภาพ ภาพยนตร์โทรทัศน์ หรือกิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น สื่อการสอนชุด กิจกรรมมักจะมีบรรจุในกล่องที่มีขนาดเหมาะสม แต่ถ้าเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาแพง ขนาดเล็ก หรือใหญ่เกินไปตลอดจนเสียหายง่าย หรือสิ่งมีชีวิตก็จะไม่บรรจุในกล่อง แต่จะกำหนดไว้ในคู่มือครูเพื่อจัดเตรียมก่อนการสอน

2. ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม เป็นชุดกิจกรรมที่มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ครูจะเปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้บรรยายมาเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือผู้เรียน ชุดกิจกรรมอาจจัดเรียนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนชุดกิจกรรมแต่ละชุดประกอบด้วยชุดกิจกรรมย่อยที่มีจำนวนเท่ากับจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วยในแต่ละศูนย์มีชื่อหรือบทเรียนครบตามชุดตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์กิจกรรมนั้นซึ่งจัดไว้ในรูปสื่อประสม อาจใช้เป็นสื่อรายบุคคล หรือทั้งกลุ่มใช้ร่วมกันก็ได้ ในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนหากปัญหาผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอเมื่อจบการเรียนในแต่ละศูนย์และผู้เรียนสนใจที่เรียนเสริมก็สามารถศึกษาได้จากศูนย์สำรองที่จัดเตรียมไว้ โดยไม่ต้องเสียเวลารอคอยผู้อื่น

3. ชุดกิจกรรมรายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมที่จัดไว้ให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองตามคำแนะนำที่ระบุไว้ แต่อาจมีการปรึกษาระหว่างเรียนได้ และเมื่อสงสัยไม่เข้าใจบทเรียนตอนไหนสามารถไต่ถามครูได้การเรียนจากชุดกิจกรรมรายบุคคลนี้นิยมที่มีลักษณะพิเศษ แบ่งเป็นสัดส่วนสำหรับผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งเรียกว่า “ห้องเรียนรายบุคคล” ชุดกิจกรรมรายบุคคลนี้ นักเรียนอาจนำไปเรียนแต่ละผู้ปกครองหรือบุคคลากรอื่นคอยให้ความช่วยเหลือ ชุดกิจกรรมรายบุคคลนี้เน้นหน่วยการสอนย่อย จึงนิยมเรียกว่า บทเรียนโมดูล “Instructional Module”

4. ชุดกิจกรรมการสอนทางไกล เป็นชุดกิจกรรมการสอนสำหรับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลามุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา เช่น ชุดกิจกรรมการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช เป็นต้น

ทบวงมหาวิทยาลัย (2524: 250-251) ได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ชุดกิจกรรมสำหรับครู เป็นชุดสำหรับจัดให้ครูโดยเฉพาะ มีคู่มือและเครื่องมือสำหรับครูซึ่งพร้อมที่จะนำไปใช้สอนให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่คาดหวังครูเป็นผู้ดำเนินการควบคุมกิจกรรมทั้งหมดนักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมโดยมีครูเป็นผู้ดูแล

2. ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียน เป็นชุดกิจกรรมสำหรับจัดให้นักเรียนด้วยเรียนด้วยตนเอง ครูมีหน้าที่เพียงจัดอุปกรณ์และมอบชุดกิจกรรมให้ แล้วคอยรับรายงานผลเป็นระยะๆ ให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหาและประเมินผล ชุดกิจกรรมนี้จะฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อนักเรียนจบการศึกษาจากโรงเรียนไปก็สามารถเรียนรู้หรือศึกษาสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

3. ชุดกิจกรรมที่ครูและนักเรียนใช้ร่วมกัน ชุดนี้มีลักษณะผสมชุดแบบที่ 1 และชุดแบบที่ 2 ครูเป็นผู้คอยดูแลกิจกรรมบางอย่างครูต้องเป็นผู้แสดงนำให้นักเรียนดูแลกิจกรรมบางอย่างนักเรียนต้องทำด้วยตนเอง ชุดกิจกรรมแบบนี้เหมาะอย่างยิ่งที่จะให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเริ่มจะฝึกให้รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้ดูแล

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524: 61) ได้จำแนกประเภทของชุดกิจกรรมไว้ 2 ประเภท คือ

1. ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม เช่น ในวิธีการของศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) หรือ บทเรียนโมดูล เพื่อออกแบบให้ใช้กิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีเรียน

2. ชุดกิจกรรมรายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำพัง เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของผู้เรียนและความก้าวหน้าในการเรียนตามความสามารถในเวลาที่แตกต่างกัน ผู้เรียนสามารถทดสอบเพื่อทราบผลความก้าวหน้าของตนเองได้ตลอดเวลา และตรวจคำตอบได้ทุกที่

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 5) และไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522: 152) ได้แบ่งชุดกิจกรรมออกเป็น 3 ประเภทสอดคล้องกัน ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมสำหรับการบรรยายหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ชุดกิจกรรมสำหรับครูใช้เป็นชุดกิจกรรมสำหรับกำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ให้ครูใช้ประกอบคำบรรยายเพื่อเปลี่ยน

บทบาทการพูดของครูให้ลดน้อยลง และเปิดโอกาสนักเรียนได้ร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ชุดกิจกรรมการตอนนี้จะมีเนื้อหามีเนื้อหาเพียงหน่วยเดียวและใช้กับนักเรียนทั้งชั้น

2.ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม ชุดกิจกรรมนี้มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนใช้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน และอาจจัดการเรียนการสอนในรูปแบบศูนย์การเรียน ชุดกิจกรรมแบบกลุ่มจะประกอบด้วย ชุดกิจกรรมย่อยที่มีจำนวนเท่ากับศูนย์การเรียนที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์มีสื่อการเรียนหรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์กิจกรรมนั้นสื่อการเรียนอาจจัดอยู่ในรูปของการเรียนการสอนรายบุคคลหรือผู้เรียนทั้งศูนย์ใช้รวมกันก็ได้ ผู้เรียนที่เรียนจากชุดกิจกรรมแบบกิจกรรมกลุ่ม อาจจะต้องขอความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มต้นเท่านั้น หลังจากคุ้นเคยต่อวิธีใช้แล้ว ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ในขณะทำกิจกรรมการเรียนหากปัญหาผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอเมื่อจบการเรียนแต่ละศูนย์แล้วผู้เรียนอาจสนใจการเรียนเสริม เพื่อเจาะลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้ได้จากศูนย์สำรองที่ครูจัดเตรียมไว้ เพื่อเป็นการที่จะไม่เสียเวลาที่จะต้องรอคอยผู้อื่น

3.ชุดกิจกรรมสำหรับรายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมที่จัดระบบขึ้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองตามลำดับขั้นความสามารถของแต่ละบุคคลเมื่อศึกษาครบแล้วจะมีการทดสอบประเมินผลความก้าวหน้า และศึกษาชุดกิจกรรมชุดอื่นต่อไปตามลำดับ เมื่อมีปัญหาผู้เรียนจะปรึกษากันได้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงานหรือผู้ชี้แนะแนวทางการเรียนด้วยชุดการเรียนการสอนนี้ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลให้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองไปจนเต็มสุดขีดความสามารถไม่ต้องเสียเวลารอคอยผู้อื่นชุดการเรียนการสอน ชุดการเรียนการสอนแบบนี้บางครั้งเรียกว่า บทเรียนโมดูล

จากการศึกษาชุดกิจกรรมมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ ชุดกิจกรรมที่นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและชุดกิจกรรมที่ครูเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน ประเภทของชุดกิจกรรมทำให้ทราบได้ว่าชุดกิจกรรมแบ่งออกเป็นหลายประเภท ซึ่งในแต่ละประเภทครูและนักเรียนก็จะมีบทบาทแตกต่างกันออกไป และในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สนใจชุดกิจกรรมที่ให้ครูและนักเรียนได้มีบทบาทในการใช้ชุดกิจกรรมร่วมกันโดยผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง โดยครูจะเป็นผู้ดูแลและให้คำแนะนำ อีกทั้งเตรียมสื่ออุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจและลงมือปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง

2.3 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นแบบใดจะต้องประกอบด้วยสิ่งต่างๆ เพื่อที่จะช่วยให้ผู้ใช้ชุดกิจกรรมสามารถดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมได้บรรลุวัตถุประสงค์และบังเกิดประสิทธิผลต่อการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ได้มีผู้เสนอองค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

ทบวงมหาวิทยาลัย (2524: 250-252) ได้เสนอองค์ประกอบที่ควรมีในชุดกิจกรรม
ดังนี้

1. คำชี้แจง มีไว้เพื่ออธิบายลักษณะของชุดกิจกรรมและข้อปฏิบัติในการใช้
 2. หลักการและเหตุผล เป็นการบอกให้รู้ถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการที่จะต้องศึกษาเนื้อหาและเรื่องราวต่างๆ ของหัวข้อเหล่านั้น
 3. จุดประสงค์ สำหรับจุดประสงค์จะเขียนในรูปจุดประสงค์ทั่วไปหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ เพราะบางกิจกรรมนั้นยากที่จะระบุพฤติกรรมที่คาดหวัง ก็ต้องเขียนในรูปจุดประสงค์ทั่วไป
 4. พื้นฐานความรู้เดิม เช่น วิชาคณิตศาสตร์ ผู้เรียนจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้เดิมเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนเนื้อหาใหม่ ในหัวข้อนี้จะต้องระบุว่าผู้เรียนจะต้องมีความรู้ใดมาก่อน และรู้แค่ไหน จึงจะมีความพร้อมที่จะศึกษาชุดกิจกรรมได้
 5. การประเมินเบื้องต้น มีไว้เพื่อจุดประสงค์ 2 ประการ คือ
 - 5.1 เพื่อทดสอบว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนเนื้อหาในชุดกิจกรรมหรือไม่
 - 5.2 เพื่อทดสอบว่าผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาของชุดกิจกรรมนั้นเพียงใด ถ้าผู้เรียนสามารถทำได้ตามเกณฑ์ของจุดประสงค์ของกิจกรรมแล้วก็ไม่จำเป็นต้องศึกษาชุดกิจกรรมนั้นทั้งหมด ถ้าหากในกรณีที่ชุดกิจกรรมนั้นจำเป็นต้องฝึกทักษะบางประการ ก็เพียงแต่ทำการฝึกทักษะบางประการนั้นๆ โดยไม่จำเป็นต้องศึกษาเนื้อหานั้นซ้ำอีก
 6. สื่อการเรียนการสอน ระบุสื่อทั้งหมดที่ใช้ในชุดกิจกรรมอาจจำเป็นต้องเตรียมล่วงหน้า ถ้าเป็นเอกสาร ตำรา ก็ควรระบุผู้แต่งและแหล่งที่มาด้วย
 7. กิจกรรมการเรียนการสอน องค์ประกอบนี้เป็นหัวใจสำคัญของชุดกิจกรรม เพราะว่าเป็นส่วนที่บอกครูว่าจะต้องทำหน้าที่และบทบาทอย่างไรนักเรียนจะต้องทำอะไร ที่ไหน และทำอย่างไร
 8. เวลาที่ใช้ เป็นส่วนกำหนดเวลาที่ใช้สำหรับศึกษาชุดกิจกรรมโดยประมาณ ทั้งนี้อาจจะยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม
 9. การประเมินผล เพื่อเป็นการสำรวจว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์จุดประสงค์หรือไม่ การประเมินผลจะทำได้โดยใช้แบบทดสอบ การสัมภาษณ์ หรือการสังเกต
- กิดานันท์ มลิทอง (2531: 181) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมจะประกอบไปด้วยอะไรบ้าง นั้น ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของบทเรียนและวัตถุประสงค์ของการใช้ ซึ่งโดยทั่วไปชุดกิจกรรมจะต้องจัดอยู่ในกล่องหรือแฟ้ม ประกอบด้วย

- 1.คู่มือ สำหรับผู้สอนในการใช้กิจกรรม และสำหรับผู้เรียนใช้ชุดกิจกรรม
- 2.คำสั่ง เพื่อกำหนดแนวทางในการสอนหรือการเรียน
- 3.เนื้อหาสาระบทเรียน จะจัดอยู่ในรูป สไลด์ ฟลิ้ม เทปบันทึกเสียงวีดิโอเทป

หนังสือ บทเรียน ฯลฯ

4.กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการให้ผู้เรียนทำรายงาน กิจกรรมที่กำหนดให้หรือค้นคว้าต่อจากที่เรียนไปแล้ว เพื่อความรู้ที่กว้างขึ้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 1-17) ได้เสนอชุดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโครงการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543 ไว้ดังนี้

1.ส่วนนำ อธิบายภาพรวมของชุดกิจกรรมที่ออกแบบโดย

ระบุกิจกรรมการเรียนรู้สู่ศักยภาพด้าน.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

เรื่อง.....

เขียนประเด็นสำคัญ ๆ จุดเน้นหรือลักษณะเฉพาะของชุดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ศักยภาพของผู้เรียนอย่างไร

2.ผังการวิเคราะห์หมโนมติจากหลักสูตร การเขียนผังมโนมติหรือ แผนที่ความคิด (Mindmapping) จะเป็นภาพสะท้อนการทำงานของสมองสองซีก คือ ขณะที่วิเคราะห์หลักสูตร สมองซีกซ้ายจะทำงาน และเมื่อนำมาเขียนเป็นแผนที่ความคิด สมองซีกขวาจะทำงาน เป็นสมองทั้งสองซีกทำงานไปด้วยกันทำให้เกิดความสนุกและไม่เครียดแผนที่ความคิดเป็นภาพรวมความคิดที่จะช่วยให้การวางแผนการเลือก การรวบรวมข้อมูล การคิด การแก้ปัญหา การกำหนดทิศทางชัดเจน การเรียนรู้ การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรให้ได้แนวคิดหลัก (Main Concept) สำหรับผู้เรียน ลดเนื้อหาจากหลักสูตรที่อัดแน่นส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดและติดตามสิ่งที่น่าสนใจ สร้างความเชื่อมโยงกับแนวคิดหลักและการเข้าถึงข้อสรุปเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การทำแผนที่ความคิดมีขั้นตอนดังนี้

2.1 วิเคราะห์หลักสูตรแล้วเขียนคำแนวคิดหลักหรือคำกุญแจ (Key Word) คำเชื่อมโยงและแนวคิดรองลงในตาราง

2.2 นำแนวคิดหลักแนวคิดรองและคำเชื่อมโยงมาเขียนเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนมติเพื่อให้เห็นภาพรวมและความเชื่อมโยงกันจะช่วยให้การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงในลักษณะบูรณาการไม่แยกการเรียนรู้เป็นส่วน ๆ

3.แนวคิดสำคัญของการเรียนรู้ การเขียนแนวคิดสำคัญหรือแนวคิดของการเรียนรู้ให้พิจารณาจากแผน ความคิดที่เป็นแนวคิดหลัก แล้วเขียนแสดงเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ชนิด

ประเภท เหตุการณ์ สัญลักษณ์ การสรุปรวม โดยจะเขียนเป็นข้อ ๆ แสดงประเด็นหลัก ๆ หรือจะเขียนในลักษณะการบรรยาย

4.สาระหลัก (ของกลุ่มประสบการณ์/วิชาจากหลักสูตร) ระบุเฉพาะประเด็นหลัก ๆ และประเด็นรองที่เชื่อมโยงโดยเรียงลำดับกัน ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์หลักสูตร

5.ตัวบ่งชี้ที่นำไปสู่ศักยภาพนักเรียน เขียนตัวบ่งชี้ในลักษณะของผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) 3 ด้าน คือ

5.1 ผลการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระ (Subject Specific Outcomes) ซึ่งเป็นแนวคิด รวบยอดหรือแนวคิดหลัก (Main Concept)

5.2 ทักษะที่ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนได้ (Personal Transfer Skills) การเขียนลักษณะที่สะท้อนการปฏิบัติ (Performance Objective)

5.3 ผลการเรียนรู้ทางวิชาการทั่วไป หรือเกณฑ์ (Generic Academic Outcome/Criteria) เช่น การใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ การวิเคราะห์ การคิดอย่าง มีวิจารณญาณ การสังเคราะห์ การคิดจากข้อมูลข่าวสาร

6.สาระของกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ความสำคัญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความคิด การเรียนรู้อย่างมีความหมาย การเรียนรู้โดยการค้นพบและการตรวจสอบการคิดและเกิดความรู้จากสาระหลักที่ได้จากการวิเคราะห์ หลักสูตรกิจกรรมที่นำมาออกแบบจะต้องเหมาะสมกับผู้เรียน ใกล้เคียงกับสภาพของผู้เรียน มีความยืดหยุ่น หลากหลาย

7.การประเมินผล ระบุวิธีการประเมินว่าจะประเมินในช่วงเวลาใดพร้อมทั้งเครื่องมือ เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และผู้สอนนำข้อมูลไปปรับปรุงการออกแบบกระบวนการเรียนรู้โดยระบุวิธีการประเมินผลลงในตารางประเมิน

ศูนย์ เหมาะประสิทธิ์ (2545 : 5-6) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1.สาระสำคัญ คือ ส่วนที่เป็นแกนหลักหรือความคิดรวบยอด หรือหลักการที่สำคัญ

2.สาระการเรียนรู้ คือ ส่วนที่เป็นเฉพาะเนื้อหาที่ผู้สอนต้องทราบ

3.จุดประสงค์การเรียนรู้ คือ ส่วนที่แสดงสมรรถภาพหรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดกิจกรรมหนึ่ง ๆ มีลักษณะบูรณาการหรือหลอมรวมทั้งความรู้ ความคิด ทักษะและจิตลักษณะที่เป็นคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงงาม

4.สื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

5.กิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนและตัวบ่งชี้ผลการเรียนรู้หรือหลักฐานการเรียนรู้

6.การวัดและประเมินผล เป็นส่วนที่มุ่งให้ครูศึกษาพัฒนาการของผู้เรียน โดยเน้นการสังเกตพฤติกรรมและการตรวจสอบผลงานของผู้เรียนทั้งในลักษณะรายบุคคลและรายกลุ่ม

7.การมอบหมายงาน เป็นส่วนที่แสดงถึงการให้ผู้เรียนต้องการกระทำสิ่งใดมาล่วงหน้า และหลังเลิกเรียนแล้ว เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนและเพื่อฝึกทักษะและกิจนิสัยที่สำคัญบางประการ

8.แหล่งการเรียนรู้ เป็นส่วนที่แสดงถึงแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมทั้งสำหรับผู้สอนและผู้เรียน โดยอาจเป็นสถานที่ บุคคล เอกสาร และสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

9.ข้อคิดและข้อเสนอแนะเพื่อการส่งเสริมศักยภาพ เป็นส่วนที่ให้ผู้สอนตระหนักว่าต้องเตรียมการอะไรบ้างก่อนการดำเนินการสอน ขณะสอนต้องกระทำหรือเฝ้าระวังสิ่งใด และเมื่อสอนเสร็จต้องดำเนินการอย่างไร พร้อมทั้งระบุทางเลือกต่าง ๆ หรือข้อจำกัดหรือข้อพึงระวังหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

10.บันทึกหลังสอน เป็นส่วนที่ให้ผู้สอนบันทึกปรากฏการณ์ที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผู้สอนต้องทำหน้าที่เป็นนักวิจัยชั้นเรียนนั่นเอง อันเป็นแนวทางในการพัฒนางานและเพิ่มผลงานครูได้เป็นอย่างดี

ฮุสตันและคณะ (วาสนา ชาวหา.2525: 140 ; อ้างอิงจาก Houston and others. 1972: 10-15) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้ ดังนี้

1.คำชี้แจง (Prospectus) ในส่วนนี้จะอธิบายถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายของชุดกิจกรรม สิ่ง que ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ก่อนเรียนและขอบข่ายของกระบวนการทั้งหมดในชุดกิจกรรม

2.จุดมุ่งหมาย (Objectives) คือ ข้อความที่แจ่มชัดไม่กำกวมที่กำหนดว่า ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จอะไรหลังจากเรียนแล้ว

3.การประเมินผลเบื้องต้น (Pre-Assessment) มีจุดประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนอยู่ในการเรียนจากชุดกิจกรรมนั้นเขาได้สัมฤทธิ์ผลเพียงใด ตรงตามจุดประสงค์หรือไม่ การประเมินเบื้องต้นนี้อาจอยู่ในรูปของการทดสอบแบบข้อเขียน ปากเปล่า การทำงาน ปฏิกริยาตอบสนองต่อคำถามง่าย ๆ เพื่อให้รู้ถึงความต้องการและความสนใจ

4.การกำหนดกิจกรรม (Enabling Activities) คือ การกำหนดแนวทางและวิธี เพื่อไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นด้วย

5.การประเมินขั้นสุดท้าย (Post - Assessment) เป็นข้อทดสอบเพื่อวัดผลการ เรียนหลังจากเรียนแล้ว

จากการศึกษาองค์ประกอบของชุดกิจกรรมจะเห็นได้ว่า นักการศึกษาได้กำหนด องค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้หลายรูปแบบและมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของชุดกิจกรรมโดยประยุกต์รูปแบบของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543: 1 -17) และ สุณีเยี ้เหมาะประสิทธิ์ (2545: 5-6) ประกอบด้วย ส่วนนำ สารสำคัญ สารการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล บันทึกหลังสอน

2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรม

เสาวณีย์ ลีขาบัณฑิต (2528: 292 - 293) กล่าวถึง หลักการและทฤษฎีที่สำคัญ พื้นฐานในการสร้างชุดกิจกรรม คือ

1.ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) นักการศึกษาได้นำ หลักจิตวิทยาในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลมาใช้ เพราะถือว่าการสอนนั้นไม่สามารถปั้นผู้เรียน ให้เป็นแม่พิมพ์เดียวกันได้ในเวลาที่เท่ากัน เพราะผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนรู้ตามวิธีทางของเขา และใช้เวลาเรียนในเรื่องหนึ่ง ๆ แตกต่างกันไป ความแตกต่างเหล่านี้มีความแตกต่างในด้าน ความสามารถ สถิติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ด้วยเหตุผลที่ คนเรามีความแตกต่างกันดังกล่าว ผู้สร้างชุดกิจกรรมจึงพยายามที่จะหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการ ที่จะทำให้ผู้เรียนอย่างบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในชุดนั้น ๆ ซึ่งวิธีที่เหมาะสมวิธี หนึ่งก็คือ การจัดการสอนรายบุคคลหรือการจัดการสอนตามเอกัตภาพหรือการศึกษาด้วยตนเองซึ่ง ล้วนแต่เป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.การนำสื่อประสมมาใช้ (Multi - Media Approach) เป็นการนำเอาสื่อการ สอนหลายประเภทมาใช้สัมพันธ์กันอย่างมีระบบ ความพยายามอันนี้ก็เพื่อจะเปลี่ยนแปลงการเรียน การสอนจากเดิมที่ยึดครูเป็นแหล่งให้ความรู้หลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนด้วยการ ใช้แหล่งความรู้จากสื่อประเภทต่าง ๆ

3.ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) จิตวิทยาการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเรียนได้

3.1 เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง

3.2 ตรวจสอบผลการเรียนของตนว่าถูกหรือผิดได้ทันที

3.3 มีการเสริมแรง คือ ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ ดีใจ ที่ตนเองทำได้ ถูกต้องเป็นการให้กำลังใจที่จะเรียนต่อไป ถ้าตนเองทำไม่ถูกต้องจะได้ทราบเวลาที่ถูกต้องนั้นคืออะไร

จะได้ไตร่ตรองพิจารณาทำให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดความท้อถอยหรือสิ้นหวังในการเรียน เพราะเขาจะมีโอกาสที่จะสำเร็จได้เหมือนคนอื่นเช่นกัน

3.4 เรียนรู้ไปที่ละขั้น ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง

4.การใช้วิธีการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เป็นการนำเอาการวิเคราะห์ระบบมาใช้โดยจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวัยของผู้เรียนทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดไว้ในชุดกิจกรรมจะสร้างขึ้นอย่างมีระบบ จะต้องมีการตรวจเช็คทุกขั้นตอนและทุกอย่างจะต้องสัมพันธ์สอดคล้องกันเป็นอย่างดี มีการทดลองปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเป็นที่เชื่อถือได้ จึงจะนำออกมาใช้

เคมปีและเดตัน (สูนีย์ เหมาะะประสิทธิ์. 2533: 18-23 ; อ้างอิงจาก Kemp; & Dayton. 1985: 13-14) ได้กล่าวถึง แนวความคิดทางทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ มีอยู่ 3 กลุ่มใหญ่ คือ

1.กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) เป็นกลุ่มที่ตีความพฤติกรรมมนุษย์ว่าเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนอง บางทีจึงเรียกว่าการเรียนรู้แบบ S-R สิ่งเร้าก็คือข่าวสารหรือเนื้อหาวิชาที่ส่งไปให้ผู้เรียนโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน โปรแกรมการเรียนการสอนอิงหลักการทฤษฎีนี้มาก โดยจะแตกลำดับขั้นของการเรียนรู้ออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ และเมื่อผู้เรียนเกิดการตอบสนอง ก็จะสามารถทราบผลได้ทันทีว่าเกิดการเรียนรู้หรือไม่ ถ้าตอบสนองถูกต้องก็จะมีเสริมแรง โปรแกรมการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลอิงทฤษฎีนี้มาก

2.กลุ่มเกสตัลท์ หรือสนาม หรือความรู้ความเข้าใจ (Gestalt, Field or Cognitive Theories) เป็นกลุ่มที่เน้นกระบวนการความรู้ความเข้าใจหรือการรับรู้ อย่างมีความหมาย ความเข้าใจและความสามารถในการจัดกระทำ อันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของพฤติกรรมมนุษย์ถือว่าการเรียนรู้ของมนุษย์นั้นขึ้นกับคุณภาพของสติปัญญา และความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์

3.กลุ่มจิตวิทยาทางสังคมหรือการเรียนรู้ทางสังคม (Social Psychology or Social Learning Theory) เป็นกลุ่มที่เริ่มได้รับความสนใจมากขึ้น ทฤษฎีนี้เน้นปัจจัยทางบุคลิกภาพ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ การเรียนส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการกระทำทางสังคม โดยเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรงหรือผ่านสื่อการเรียนการสอน

ทฤษฎีทั้งสามกลุ่มต่างมีความคล้ายคลึงหรือจุดเน้นเกี่ยวกับการออกแบบและการใช้สื่อการเรียนการสอนดังนี้ คือ

1.แรงจูงใจ (Motivation) หากนักเรียนมีความต้องการ ความสนใจ หรือความปรารถนาที่จะเรียนรู้ก็จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างให้นักเรียน

เกิดความสนใจโดยการเสนอสื่อการสอนที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ คือ จัดประสบการณ์หรือกิจกรรมในการเรียนรู้ ซึ่งมีความหมายน่าสนใจสำหรับนักเรียน

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) นักเรียนแต่ละคนมีอัตราและมีการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดสื่อการสอนจะต้องคำนึงถึงประเด็นนี้ด้วย

3. วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ (Learning Objectives) ในการจัดการเรียนการสอนหากนักเรียนได้รับทราบวัตถุประสงค์ในกาเรียนรู้ก็จะทำให้นักเรียนมีโอกาสบรรลุจุดประสงค์ได้มากกว่าที่ไม่ทราบ นอกจากนี้วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ยังช่วยในการวางแผนสร้างสื่อการเรียนการสอน คือทำให้ทราบว่าควรบรรจุเนื้อหาอะไรในสื่อ

4. การจัดเนื้อหา (Organization of Content) การเรียนรู้จะง่ายขึ้นหากมีการจัดลำดับเนื้อหาสาระในการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นและสมเหตุสมผล

5. การจัดเตรียมการเรียนรู้ที่มีมาก่อน (Prelearning Preparation) บางครั้งการเรียนรู้เนื้อหาสาระหนึ่ง ๆ จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีมาก่อน ดังนั้นการสร้างชุดกิจกรรมควรคำนึงถึงธรรมชาติและระดับการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม เพื่อที่จะจัดเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน

6. อารมณ์ (Emotion) การเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกของบุคคลพอ ๆ กับความสามารถทางสติปัญญา ดังนั้นในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนการสอนควรตอบสนองอารมณ์ ซึ่งก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เป็นสำคัญ

7. การมีส่วนร่วม (Participation) การเรียนรู้จะบังเกิดผลอย่างรวดเร็วและคงทนหากให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางสติปัญญาและทางกายภาพ และควรจัดเป็นเวลายาวนานว่าการเรียนรู้โดยการฟังหรือการดู

8. การสะท้อนกลับ (Feedback) การเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นหากนักเรียนได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจ

9. การเสริมแรง (Reinforcement) เมื่อนักเรียนบรรลุผลในการการเรียนรู้เนื้อหาสาระใดแล้วก็จะถูกกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป ซึ่งการเรียนรู้นี้เป็นรางวัลที่สร้างความเชื่อมั่นและส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในทางบวกแก่นักเรียน

10. การฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำ (Practice and Repetition) บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของความรู้และทักษะได้จะต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำอยู่เสมอซึ่งจะนำไปสู่ความคงทนในการเรียนรู้

11. การนำไปประยุกต์ใช้ (Application) ผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาของการเรียนรู้ก็คือ การเพิ่มความสามารถของแต่ละบุคคลในการประยุกต์หรือการถ่ายโยงการเรียนรู้คือสามารถนำไปปรับใช้กับปัญหาหรือสถานการณ์ใหม่

2.5 ลักษณะสำคัญของชุดกิจกรรม

ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี (2542: 146) ได้กล่าวถึงความสำคัญของชุดกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. มีจุดประสงค์ปลายทางที่ชัดเจน ที่ระบุทั้งเนื้อหา ความรู้ และระดับทักษะการเรียนรู้ที่ชัดเจนนั้นคือ จะต้องมียุทธศาสตร์ประจำชุดกิจกรรมที่ระบุไว้ชัดเจนว่าเมื่อผ่านการเรียนรู้จบชุดกิจกรรมนั้นแล้วนักเรียนต้องทำอะไรเป็นระดับใด

2. ระบุกลุ่มเป้าหมายชัดเจนว่า ชุดกิจกรรมดังกล่าว สร้างขึ้นสำหรับใคร

3. มีองค์ประกอบของจุดประสงค์ที่เป็นระบบเป็นเหตุและผล เชื่อมโยงกันระหว่างจุดประสงค์ประจำหน่วยและจุดประสงค์ย่อย

4. ต้องมีคำชี้แจง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์แต่ละระดับ

5. กรณีทำเป็นชุดการสอน ต้องมีคู่มือครูที่อธิบายวิธีการ เงื่อนไขการใช้ชุดและการเฉลยข้อคำถามทั้งหมดในกิจกรรม ประเมินผลสรุปแล้วองค์ประกอบของชุดกิจกรรมควรประกอบด้วย

5.1 คู่มือครูซึ่งเป็นคู่มือและแผนการจัดการเรียนรู้ในการใช้ชุดกิจกรรม

5.2 วัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรม

5.3 คำชี้แจงเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน

5.4 เนื้อหาสาระและสื่อ

5.5 การประเมินที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.6 การสร้างคู่มือครู

คู่มือครูเป็นส่วนหนึ่งของชุดกิจกรรมที่ช่วยให้ครูมีความสะดวกในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 18-19) ได้อธิบายวิธีการสร้างคู่มือครูไว้ดังนี้

1. คำนำเป็นส่วนที่แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ผลิต เพื่อให้ผู้ใช้ได้เห็นคุณค่าของชุดกิจกรรม และเป็นการชี้แจงให้ผู้ใช้ทราบถึงคุณปัญหา จุดอ่อนและจุดเด่นต่างๆ ในกรณีที่ชุดกิจกรรมได้ผ่านการหาประสิทธิภาพมาแล้ว ควรบอกระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนออกเป็นค่าไว้ด้วย

2. ส่วนประกอบของชุดกิจกรรม เพื่อกระตุ้นให้มีการตรวจตราวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ก่อนการนำไปใช้
3. คำชี้แจงสำหรับผู้สอน เป็นการกำหนดสิ่งที่ครูควรปฏิบัติ เพื่อจะได้ดำเนินการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. สิ่งสำหรับผู้สอนและผู้เรียนต้องเตรียม กำหนดสิ่งที่ครูและนักเรียนจะต้องจัดเตรียม และจัดหาไว้ล่วงหน้าก่อนสอน เช่น การไปยืมอุปกรณ์จากหน่วยงานอื่น การเตรียมวัสดุสิ้นเปลืองและสื่อการสอนอื่นที่มีได้เก็บไว้ในชุดการสอน
5. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน เป็นบทบาทที่ครูและนักเรียนควรปฏิบัติในเวลาเรียนผู้สอนควรจะต้องเป็นผู้ชี้แจงบทบาทของผู้เรียนให้ทราบก่อนใช้ชุดการสอนทุกครั้ง
6. การจัดห้องเรียน มีการอธิบายการจัดห้องเรียน พร้อมทั้งทำแผนผังแสดงศูนย์กิจกรรมต่างๆ
7. แผนการสอน เป็นส่วนที่กำหนดสิ่งต่อไปนีให้ผู้สอนได้ทราบ
 - 7.1 ความคิดรวบยอด
 - 7.2 จุดมุ่งหมาย ซึ่งควรจะเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
 - 7.3 โครงร่างของเนื้อหา
 - 7.4 กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 7.5 สื่อการสอน
 - 7.6 การประเมินผล
8. เนื้อหาสาระของชุดการสอน โดยจัดเรียงลำดับจากบัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรคำถามของแต่ละศูนย์ตามลำดับ
9. แบบฝึกหัดปฏิบัติหรือกระดาศตอบคำถาม สำหรับผู้เขียนพร้อมเฉลย
10. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบทดสอบนี้ควรมีอยู่ในคู่มือครูด้วย เพื่อที่ผู้สอนจะได้นำไปพิมพ์ และอัดสำเนาแจกนักเรียนได้ตามจำนวนที่ต้องการ ในการเขียนคู่มือครูควรมีคำเนิ่งถึงสิ่งต่อไปนี้ด้วย
 - 10.1 ใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย
 - 10.2 วิเคราะห์ถึงปัญหาและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้สอนใช้ชุดการสอนได้อย่างดี
 - 10.3 ควรออกแบบคู่มือครูให้สวยงามน่าหยิบอ่าน
 - 10.4 ควรมีภาพหรือการ์ตูนประกอบ เพื่อให้น่าสนใจ

10.5 หากเป็นเล่มควรทำปกให้สวยงามและทนทานต่อการใช้งาน เขียนหน้าปกให้เด่นชัด คู่มือวิชาเดียวกันสำหรับหน่วยต่างๆ ควรใช้สีเดียวกันเพื่อให้ง่ายต่อการชี้บ่งในภายหลัง

10.6 แม้จะกำหนดหัวข้อไว้ตามองค์ประกอบข้างต้นแล้วก็ตาม ผู้ทำคู่มืออาจตัดหรือเพิ่มหัวข้อได้ตามความเหมาะสม

สำหรับการสร้างคู่มือครูในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหลักการมาประยุกต์ใช้และพัฒนาคู่มือครูขึ้นมาโดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1) ชื่อกิจกรรม 2) คำชี้แจง 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) เวลา 5) เนื้อหา 6) กิจกรรม 7) สื่อ 8) คำเฉลยแบบฝึกหัดท้ายกิจกรรม

2.7 ศักยภาพของชุดกิจกรรมและคุณค่าของชุดกิจกรรม

ในการจัดการเรียนการสอนแม้ว่าจะมีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายแต่การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมนับว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอีกประเภทหนึ่งที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีศักยภาพและคุณค่าต่อการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงศักยภาพและคุณค่าของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

อุษา คำประกอบ (2530: 30) ได้กล่าวไว้ว่า คุณค่าของชุดกิจกรรมมี 5 ประการ ดังนี้

1. นักเรียนสามารถทดสอบตนเองก่อนว่า มีความสามารถอยู่ในระดับใด แล้วเริ่มต้นเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองยังไม่รู้ ทำให้ไม่ต้องเสียเวลากลับมาเรียนในสิ่งที่ผู้เรียนรู้แล้ว
2. นักเรียนสามารถ นำบทเรียนไปเรียนที่ไหนก็ได้ ตามความพอใจ ไม่จำกัดเวลา และสถานที่

3. เมื่อเรียนจบ ผู้เรียนสามารถทดสอบและทราบผลการเรียนของตนเองได้ทันที
4. นักเรียนมีโอกาสได้พบกับผู้สอนมากขึ้น เพราะผู้สอนเป็นผู้คอยให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาในขณะที่ใช้ชุดกิจกรรม

5. นักเรียนจะได้คะแนนเท่าไรขึ้นอยู่กับความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่มีการสอบตกสำหรับผู้เรียนไม่สำเร็จ แต่จะให้ผู้เรียนกลับไปศึกษาเรื่องเดิมใหม่จนได้ผลการเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานที่วางไว้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542: 95-96) ได้กล่าวถึงศักยภาพของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. ช่วยสร้างความสนใจ ผู้เรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอน จะประกอบกิจกรรมด้วยตนเองซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนสนใจต่อการเรียนตลอดเวลา

2. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี จากการที่ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมด้วยตนเองสามารถเรียนได้ตามความสนใจ และตามอัตราการเรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

3. ส่งเสริมและฝึกหัดให้ผู้เรียน รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4. ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากการเรียนโดยใช้ชุดการสอนผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้บรรยายตลอดเวลามาเป็นผู้แนะนำ ช่วยเหลือ และใช้ชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ต่างๆ แทนครู ดังนั้นผู้เรียนสามารถได้อย่างประสิทธิภาพจากชุดการสอน ถึงแม้ว่าผู้สอนจะเป็นผู้ที่สอนไม่เก่ง

5. แก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดการสอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และตามโอกาสที่เอื้ออำนวยให้แก่ผู้เรียน ซึ่งมีความแตกต่าง

6. สร้างความพร้อม และความมั่นใจให้แก่ครู เพราะในการผลิตชุดการสอนนั้นได้จัดระบบการใช้สื่อการสอน ทั้งการผลิตสื่อการสอน กิจกรรม ตลอดจนข้อแนะนำการใช้สำหรับผู้สอน สามารถนำไปใช้ได้ทันที

7. ส่งเสริมการเรียนแบบต่อเนื่องหรือการศึกษาตลอดชีพ เพราะสามารถนำชุดการสอนไปใช้ในการเรียนด้วยตนเองได้ทุกเวลาและสถานที่

8. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ เพราะชุดการสอนได้ผลิตขึ้นโดยใช้วิธีระบบและกลุ่มผู้มีความรู้ความสามารถ มีการทดลองใช้จนแน่ใจว่าใช้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วจึงนำออกใช้แพร่หลาย

จากศักยภาพของชุดกิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวได้ว่าการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ชุดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองตามความรู้ความสามารถความสนใจมีความเป็นอิสระจากลักษณะทางบุคลิกภาพ ครูผู้สอนเป็นการเปลี่ยนบทบาทจาก ครูเป็นศูนย์กลาง ไปสู่การที่ครูเป็นเพียงคอยแนะนำให้ความช่วยเหลือ นอกจากนี้ชุดกิจกรรมที่ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ชุดกิจกรรมเป็นสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง

2.8 ประโยชน์ของชุดกิจกรรม

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524: 174) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมไว้ ดังนี้

1. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของครู ลดบทบาทในการบอกของครู

2. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะสื่อประสม ที่ได้จัดไว้ใน

ระบบ เป็นการแปรเปลี่ยนกิจกรรมและช่วยรักษาระดับความสนใจของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา

3.เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง ทำให้เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้
พิจารณาข้อมูลฝึกความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ

4.เป็นแหล่งความรู้ที่ทันสมัย และคำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้

5.ช่วยขจัดปัญหาการขาดครู เพราะผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง

6.ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ เพราะสามารถนำไปใช้ได้ตลอดเวลาและไม่
จำเป็นต้องใช้เฉพาะในโรงเรียน

สันทัด ภิบาลสุข และพิมพ์ใจ ภิบาลสุข (2525 : 199) ได้กล่าวถึง คุณค่าของชุด
กิจกรรมที่มีต่อการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1.ช่วยเพิ่มความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่ เพราะชุดกิจกรรมจะเปิด
โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนมากที่สุด

2.ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตัวเองและเรียนได้ตาม
ความสามารถความสนใจหรือความต้องการของตนเอง

3.เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วย
ตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4.ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกัน

5.ทำให้การเรียนรู้เป็นอิสระจากอารมณ์ของครูชุดกิจกรรมสามารถทำให้ผู้เรียน
เรียนได้ตลอดไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพหรือค้ำช่องทางอารมณ์มากน้อยเพียงใด

6.ช่วยให้การเรียนรู้เป็นอิสระจากบุคลิกภาพครู เนื่องจากชุดกิจกรรมช่วย
ถ่ายทอดเนื้อหาได้ ดังนั้น ครูที่พูดไม่เก่งก็สามารถสอนให้มีประสิทธิภาพได้

7.ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

8.ช่วยลดภาระ สร้างความพร้อม และความมั่นใจให้แก่ครู เพราะชุดกิจกรรม
ผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถนำไปใช้ได้ทันที

9.ช่วยขจัดปัญหาขาดแคลนครูชำนาญการ เพราะชุดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนได้
เรียนด้วยตนเองหรือต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย

10.ช่วยสร้างเสริมการเรียนแบบต่อเนื่องหรือการศึกษานอกระบบ เพราะชุด
กิจกรรมสามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตลอดเวลาทุกสถานที่

11.แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดกิจกรรมสามารถทำให้
ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจตามเวลาและโอกาสที่เอื้ออำนวยแก่
ผู้เรียนซึ่งแตกต่าง

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 192-193) ; ยุพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ตันบรรจง (2531: 17-18) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของชุดกิจกรรมไว้สอดคล้องกันว่า

1. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเข้ามาจนบทเรียนได้แจ่มกระจ่างยิ่งขึ้น
2. ช่วยลดภาระผู้สอน เพราะมีการจัดเตรียมตามลำดับขั้นเรียนเรียบร้อยแล้ว
3. ช่วยในการสอนผู้เรียนที่มีความสนใจและความสามารถแตกต่างกัน
4. ช่วยรักษามาตรฐานการเรียนรู้ เพราะผู้ที่เรียนจากชุดการเรียนการสอนจะได้รับความรู้ในมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งผิดจากการเรียนรู้จากครูต่างคนต่างสอน
5. มีการวัดและประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
6. สร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนรู้ต่อผู้เรียน

จากความคิดเห็นเรื่องคุณค่าและประโยชน์ของชุดกิจกรรมที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวมาข้างต้นนั้น พอสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น กล่าวคือ ในด้านการเรียนช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นปกติ ให้มีส่วนร่วมในการเรียน สามารถพัฒนาการเรียนของตนเองได้อย่างเต็มที่ ส่วนด้านการสอนของครูนั้น ช่วยให้ครูสอนด้วยความมั่นใจและมีความพร้อมในการสอนมากขึ้น มีความสะดวกในการสอน เพราะไม่ต้องเสียเวลาในการเตรียมและผลิตสื่อการสอน ครูสามารถนำชุดกิจกรรมไปใช้สอนได้ทันทีในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำวิธีการต่างๆ มาประยุกต์รวมกันเพื่อสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรม

3.1 ขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรม

การพัฒนาชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อที่ใช้ประกอบการสอนที่พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการทดลองสอน โดยสร้างมาจากแนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งขั้นตอนการผลิตไว้ใกล้เคียงกันดังนี้

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522: 199-200) ได้แบ่งขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชา หรือ บูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอน โดยแบ่งเนื้อหาวิชาออกมาเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ใน 1 ครั้ง หรือ 1 สัปดาห์

3. กำหนดหัวข้อเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่าในการสอนแต่ละหน่วย ควรจะแบ่งประสบการณ์ออกมาเป็นกี่หัวข้อเรื่อง
4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ โดยจะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวข้อเรื่อง โดยสรุปรวมแนวคิด สาระและหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดวัตถุประสงค์ โดยให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อน จากนั้นจึงเปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะ เป็นแนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง การตอบคำถาม การเขียนภาพการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น
7. กำหนดแบบประเมินผล โดยต้องออกแบบการประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้การสอบแบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอน ทั้งสิ้นเมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวข้อเรื่องแล้วก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่อง ที่เตรียมไว้ ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพเรียกว่า "ชุดการสอน"
9. หาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมี ประสิทธิภาพในการสอนผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้าโดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล
10. การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอนและระดับการศึกษา โดยกำหนด ขั้นตอนการใช้ดังนี้
 - 10.1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน
 - 10.2 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
 - 10.3 ชี้นำประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ชั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือแบ่งกลุ่ม ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
 - 10.4 ชี้นำสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ
 - 10.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปแล้ว

จากข้อความข้างต้นผู้วิจัยได้นำขั้นตอนต่างๆ มาประยุกต์เข้าด้วยกันและสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ โดยกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือตามเนื้อหาวิชา

2. กำหนดหน่วยการสอน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและเวลา

3. กำหนดหัวเรื่อง ให้มีความน่าสนใจ และตรงกับเนื้อหา

4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ โดยการชี้แนะว่าจะสอนไปในทิศทางใด

5. กำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการที่จะวัดพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของผู้เรียน

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นส่วนที่สำคัญมากเพราะเป็นกิจกรรมที่จัดให้กับผู้เรียน

ได้ลงมือปฏิบัติและค้นคว้า

7. กำหนดแบบประเมินผล เพื่อวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่เกิดจากการใช้ชุดกิจกรรม

8. เลือกและผลิตสื่อการสอนโดยการเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหา

9. หาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเพื่อคุณสมบัตินี้ของชุดกิจกรรมว่ามีคุณภาพหรือไม่

10. การใช้ชุดกิจกรรม เป็นการนำไปทดลองเรียนกับนักเรียน

3.2 การใช้ชุดกิจกรรม

เพื่อให้การใช้ชุดกิจกรรมในการเรียนการสอนประสบความสำเร็จความมุ่งหวัง วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 192) ได้เสนอว่า การใช้ชุดกิจกรรมจะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อมีการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และมีข้อควรคำนึงดังต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง

2. ให้นักเรียนมีโอกาสได้ทราบผลการกระทำทันทีจากกิจกรรมการเรียนการสอน

3. เสริมแรงนักเรียนจากประสบการณ์ที่เป็นความสำเร็จอย่างถูกต้องตามขั้นตอน

การเรียนรู้

4. คอยชี้แนะแนวทางตามขั้นตอนในการเรียนรู้ตามทิศทางที่ครูได้วิเคราะห์และ

กำหนดความสามารถพื้นฐานของนักเรียน

นอกจากนี้ รุ่งทิวา จักรกร (2527: 91) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการนำชุดกิจกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนว่า

1. การทดสอบก่อนเรียน เพื่อดูพฤติกรรมเบื้องต้นอันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ของ

นักเรียน

2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เนื่องจากการนำเข้าสู่บทเรียนเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนกระตือรือร้น มีความต้องการที่จะเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิคของครูสอนด้วย ในการที่จะนำเข้าสู่บทเรียนให้เข้าใจ

3. ชี้นำประกอบกิจกรรม ครูต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจในการทำกิจกรรมก่อนลงมือทำการสอน

4. สรุปบทเรียน ครูนำในการสรุปบทเรียน ซึ่งอาจทำได้โดยการถามหรือให้นักเรียนเล่าสรุปความเข้าใจ หรือทำกิจกรรมอื่นที่ทำให้แน่ใจว่านักเรียนได้เรียนรู้มโนคติหรือหลักการตามที่กำหนด

5. ประเมินผลการเรียน โดยทำข้อสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อประเมินดูว่านักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนในกรณีที่ไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดข้อใดข้อหนึ่ง ถ้านักเรียนผ่านจุดประสงค์หมดทุกข้อก็ให้เรียนก้าวหน้าต่อไป

จากการศึกษาเอกสารสรุปได้ว่า ในการนำชุดกิจกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จนั้น สิ่งสำคัญควรคำนึงถึงคือ การส่งเสริมการเรียนรู้ และหลักการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่จะส่งผลดีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และนอกจากนั้นครูผู้สอนต้องคำนึงถึงลำดับขั้นตอนของชุดกิจกรรมเป็นสำคัญ การดำเนินกิจกรรมต้องเป็นไปตามขั้นตอนที่ว่าไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อให้ชุดกิจกรรมได้แสดงผลสัมฤทธิ์อย่างเต็มที่

3.3 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และ สุดา สิ้นสกุล (2523: 134) กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมว่า มาจากคำในภาษาอังกฤษ คือ “Developmental Testing” หมายถึง การนำชุดกิจกรรมไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อปรับปรุงแล้วนำไปสอนจริง นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

3.3.1 ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพ

อิทธิพร ศรียมก (2525: 246 - 252) กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. เพื่อความมั่นใจว่า ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีคุณค่า
2. เพื่อความแน่ใจว่า ชุดกิจกรรมนั้นสามารถทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง

3. ถ้าจะผลิตชุดกิจกรรมออกมาเป็นจำนวนมาก การทดลองหาประสิทธิภาพจะเป็นหลักประกันว่าเมื่อผลิตออกมาแล้วจะใช้ได้ผล มิฉะนั้นจะเสียเงิน เสียแรง และเสียเวลา เพราะผลิตออกมาแล้วใช้ประโยชน์ไม่ได้เลย

สุदारัตน์ ไผ่พงศาวงศ์ (2543: 56-57) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมว่า

1. เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา และเสียเงินลงทุน เพราะในการสร้างชุดกิจกรรมแต่ละครั้งต้องสิ้นเปลืองเงินทุนมาก ถ้าผลิตชุดกิจกรรมโดยไม่หาประสิทธิภาพก่อน แล้วนำไปใช้อาจทำให้ไม่ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้

2. ชุดกิจกรรมจะทำหน้าที่สอน โดยที่สร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง ยางครั้งต้องศึกษาความรู้ด้วยตนเอง บางครั้งต้องสอนแทนครู ดังนั้น ก่อนนำชุดกิจกรรมไปใช้ครูจึงควรมั่นใจว่าชุดกิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพในการทำให้นักเรียนเกิดความรู้จริง การหาประสิทธิภาพตามลำดับขั้นจะช่วยให้ได้ชุดกิจกรรมที่มีคุณภาพและทำให้การสอนบรรลุความสำเร็จ

3. การทดสอบหาประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจว่า เนื้อหาสาระที่บรรจุลงในชุดกิจกรรมเหมาะสม เข้าใจง่ายอันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น และเป็นการประหยัดแรงสมอง แรงงานเวลา และงบประมาณในการเตรียมต้นฉบับ

3.3.2 การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

ในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนั้น จำเป็นจะต้องมีเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิภาพจึงเกิดแนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการทดลองประสิทธิภาพของชุดการเรียนหรือสื่อหลายแนวด้วยกัน บางแนวคิดใช้เกณฑ์พัฒนาการของผู้เรียนเป็นหลัก บางแนวคิดใช้เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ย หรือบางแนวใช้เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทดสอบหลังเรียนโดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งกลุ่ม กับคะแนนทดสอบหลังเรียนโดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งกลุ่มในแต่ละจุดประสงค์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นหลักจึงได้เลือกใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ 2 เกณฑ์ คือ เกณฑ์พัฒนาการของผู้เรียน โดยการศึกษาพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์และเจตคติของผู้เรียน ก่อนและหลังเรียน และเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์โดยเฉลี่ย ซึ่งการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมขั้นสุดท้าย โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละของผลเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ ดังนั้น E_1 / E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เช่น 80/80 และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 เป็นต้น การกำหนดเกณฑ์ E_1 / E_2 โดยปกติถ้าเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักจะตั้งไว้ 80/80 หรือ 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะมักจะตั้งต่ำกว่านี้ เช่น 75/75

การหาค่า E_1 และ E_2 ใช้วิธีการคำนวณหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตรต่อไปนี้
(เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528 : 295)

$$E_1 = \frac{\left(\frac{\sum X}{N}\right)}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดกิจกรรมคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัด และหรือกิจกรรมการประกอบการเรียนรู้ระหว่างเรียน

$\sum X$ คือ คะแนนรวมจากการทำแบบฝึกหัด และหรือการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน

A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด และหรือกิจกรรมการเรียนรู้

N คือ จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\left(\frac{\sum F}{N}\right)}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวนักเรียนหลังจากการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม) คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน และหรือประกอบกิจกรรมหลังเรียน

$\sum F$ คือ คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน และหรือการประกอบกิจกรรมหลังเรียน

A คือ คะแนนเต็มของการสอบหลัง และหรือกิจกรรมหลังเรียน

N คือ จำนวนผู้เรียน

3.3.3 การยอมรับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

เกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมที่ผลิตได้นั้นกำหนดได้ 3 ระดับ

(ฉลองชัย สุรวัฒนบุญรัตน์.2528: 215) คือ

1.สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีค่าเกินกว่า ร้อยละ 2.5 ขึ้นไป

2.เท่ากับเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่เกินร้อยละ 2.5

3.ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การยอมรับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมที่ระดับความผิดพลาดร้อยละ ± 2.5 โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

- 1."สูงกว่าเกณฑ์" เมื่อชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพตั้งแต่ 82.5/82.5 ขึ้นไป
- 2."เท่ากับกับเกณฑ์" เมื่อชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพ 80/80
- 3."ต่ำกว่าเกณฑ์" เมื่อชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่า 77.5/77.5

3.3.4 การทดลองหาประสิทธิภาพ

เมื่อผลิตชุดกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต้องนำชุดกิจกรรมไปทำการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพ ตามขั้นตอนดังนี้

1.การทดลองแบบเดี่ยวหรือแบบหนึ่งต่อหนึ่ง หรือ (1:1) คือ ทดลองกับผู้เรียน 1 คน โดยใช้เด็กที่มีสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง ให้เรียนรู้จากชุดกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบปฏิบัติดังนี้

- 1.1 ตอบแบบทดสอบก่อนเรียน (pre - test)
- 1.2 เรียนจากชุดกิจกรรมจนจบบทเรียน
- 1.3 ทำแบบฝึกหัดในบทเรียนไปพร้อมในขณะที่เรียน
- 1.4 ตอบแบบทดสอบหลังเรียน (post - test)

จากนั้นนำผลที่ได้รับมาพิจารณาปรับปรุงส่วนที่เห็นว่าเป็นข้อบกพร่อง เช่น เนื้อหาสื่อต่าง ๆ แบบทดสอบต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้นและนำผลที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้นโดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองแบบเดี่ยวจะมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์

2.การทดลองแบบกลุ่มเล็ก หรือ (1 : 10) คือ ทดลองกับผู้เรียน 6-10 คน โดยใช้เด็กที่มีสติปัญญาอยู่ในระดับ สูง ปานกลาง และต่ำ จากนั้นดำเนินการเหมือนกับ การทดลองแบบเดี่ยว แล้วนำผลที่ได้มาคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3.การทดลองภาคสนาม หรือ กลุ่มใหญ่ คือ ทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้นที่มีจำนวนตั้งแต่ 30 -100 คน โดยนำชุดกิจกรรมที่พัฒนามาจากการทดลองแบบเดี่ยวและการทดลองแบบกลุ่มเล็กมาใช้สอนกับกลุ่มนี้โดยเริ่มกระบวนการเหมือนกับการทดลองทั้งสองครั้งดังกล่าว เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้วนำผลมาคำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์อีกครั้ง ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 2.5 ก็ยอมรับแต่ถ้าแตกต่างกันมากต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมใหม่โดยยึดหลักความเป็นจริง และในการทดลองครั้งนี้จะมีการวัดเกณฑ์พัฒนาการของผู้เรียนด้วยโดยจะทำการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนซึ่งผลที่ได้ก็จะเป็นการรับประกันประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมไว้ที่ระดับ 80/80 หมายถึง คุณภาพของชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อนำไปสอนแล้วทำให้บรรลุจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ตามเกณฑ์ 80/80 โดยมีความหมาย ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนจาก ชุดกิจกรรมคิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของแต่ละกิจกรรม

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของการเรียนรู้ ที่นักเรียนได้รับการเรียน ด้วยชุดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยคิดจากการทำแบบทดสอบย่อยประจำชุดหลังเรียน

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

4.1.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาหาความรู้ เป็นทักษะที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวันเพราะการอ่านเป็นการแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน ก่อให้เกิดความเข้าใจแนวคิด อารมณ์และจินตนาการ นอกจากนี้การอ่านมีบทบาทที่สำคัญในการศึกษาเล่าเรียน ด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสามารถทางการอ่านทั้งสิ้น และการอ่านยังเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อความหมาย ที่เราใช้ในชีวิตประจำวัน ได้มีนักการศึกษาที่สนใจการอ่านและให้ความหมายไว้ดังนี้

การอ่าน มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 1364) ว่า อ่าน ก. ว่าตามตัวหนังสือ, จากตัวหนังสือ สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ, ตีความ, คิด, นับ (ไทยเดิม) ว. ที่แต่งขึ้นให้อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ในคำว่าหนังสืออ่านเล่น

นอกจากความหมายตามพจนานุกรมแล้ว ยังมีผู้ให้ความหมายการอ่านไว้ดังนี้

ประภา เบญจเทพศรีมี (2545: 11) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การตีความ ประสพการณ์หรือสัญลักษณ์ ซึ่งมีทั้งความแตกต่างกัน แต่ส่วนใหญ่จะมองว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อน เป็นการสื่อความหมายระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน ผู้เขียนมีหน้าที่ถ่ายทอดทุกสิ่ง ทั้งความคิด อารมณ์ ความต้องการออกมาเป็นตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ เพื่อให้ผู้อ่านแปลความหมายให้ได้ความหมายตรงกับผู้เขียนต้องการ หรือรู้ดีกร่วมกับผู้เขียน

สนิท สัตโยภาส (2545: 92) ให้ความหมายของการอ่าน คือ การท่องดูตัวอักษร แล้วถ่ายทอดจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิดจากนั้นจึงนำความรู้ ความคิด หรือสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ เมื่อถึงเวลาอันควร

ชรินทิพย์ ธัญญลักษณ์ (2546: 15) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ ทางภาษาออกมาเป็นภาพแห่งความคิด เพื่อให้เข้าใจตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้เขียนแล้วนำความรู้ที่ได้มาใช้ตามต้องการของผู้อ่าน

มณีวรรณ วริฑุม (2546: 10) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ กระบวนการซับซ้อนของการสื่อความหมายจากสัญลักษณ์หรือตัวอักษรระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำความหมายนั้นๆ ไปใช้ประโยชน์ได้

มงคล จำศรี (2547: 10) กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการแปลความหมายจากตัวอักษร สัญลักษณ์ คำ กลุ่มคำหรือวลี และประโยค ออกเป็นความคิดอย่างมีเหตุผล โดยอาศัยความสามารถในการแปลความ การตีความ การจับใจความสำคัญ และการสรุปความ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างมีจุดมุ่งหมาย

ยุวดี วงศ์สุวรรณ (2547: 12) ให้ความหมายการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการสื่อสาร ซึ่งผู้อ่านต้องแปลความหมายจากสัญลักษณ์ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมและความรู้ทางภาษานำมาผ่านกระบวนการทางความคิด จึงจะสามารถแปลความหมายได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้ผู้อ่านแปลความหมาย ได้รับความหมายตรงกับที่ผู้เขียนต้องการหรือรู้สึกร่วมกับผู้เขียน

ประไพ พูลภาพ (2551: 22) กล่าวถึง ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน เป็นกระบวนการแปลความ ตีความ ของผู้อ่าน จากผู้เขียนคือหนังสือ แล้วสรุปความเป็นสาระสำคัญนำไปใช้ประโยชน์ได้

จากความหมายของการอ่าน ของนักวิชาการหลายท่าน พอสรุปได้ว่า การอ่านเป็น กระบวนการแปลความหมาย ตีความ จากตัวอักษร การจับใจความสำคัญ และการสรุปความ แล้วถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผล และสรุปความจนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง และนำไปใช้ประโยชน์ได้

4.1.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับครูผู้สอนอ่าน ในการกำหนดจุดประสงค์การอ่านของนักเรียน ต้องจัดให้เหมาะสมกับระดับชั้น อายุ และความสามารถ เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำความคิดจากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ความสำคัญของการอ่าน นักการศึกษาหลายท่านได้เน้นให้เห็นว่า การอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา ผู้ที่อ่านได้เร็วเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ตลอด จัดได้ว่าเป็นผู้มีความสามารถในการอ่านสูง ดังเช่นนักวิชาการต่อไปนี้

กรมวิชาการ (2545 ก: 188) ให้ความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านกับการพูดเป็น การใช้ทักษะทางภาษาที่ต่างกัน แต่มีส่วนที่มีความสัมพันธ์กัน การอ่านให้ถูกต้องทำให้พูดได้ถูกต้อง การอ่านที่ชัดเจนทำให้สามารถพูดได้ชัดเจน การอ่านแตกฉานทำให้การพูดจาฉะฉาน และความคิด

ก็ปราดเปรื่อง การพูดเป็นการแสดงความสามารถและความเป็นตัวตนที่เด่นชัดของมนุษย์คนที่พูดเก่ง พูดดี ย่อมประสบความสำเร็จในชีวิต ครูจึงต้องพยายามสอนเด็กให้พูดเป็น คือ รู้จักใช้คำพูดที่ถูกต้อง เรียบเรียงได้ถูกต้องเลือกสรรคำได้ถูกต้องทั้งด้านความหมาย และระดับภาษาที่สำคัญต้องออกเสียงได้ถูกต้อง ความสามารถในการพูดภาษากลางหรือภาษาประจำชาติได้เป็นศักดิ์ศรีที่ทำให้ได้รับในสังคมทุกระดับ ครูจึงต้องสนใจ ยอมสละเวลาเพื่อฝึกให้เด็กสามารถใช้ภาษาประจำชาติได้ถูกต้องตั้งแต่แรก การที่สามารถควบคุมการออกเสียงให้ถูกต้องตั้งแต่แรกก็ยากที่จะมาแก้ไขในภายหลัง และเด็กก็จะเสียใจไปจนตลอดชีวิตว่า ไม่สามารถพูดภาษาประจำชาติของตนเองได้ถูกต้อง

ประกา เบญจเทพวิศมี (2545: 13) ให้ความสำคัญของการอ่านว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้แสวงหาความรู้ พัฒนาความคิด ช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพ ช่วยแก้ปัญหาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้รับความเพลิดเพลิน ได้พักผ่อนสนองความพอใจของตนสามารถพัฒนาตน พัฒนาอาชีพและพัฒนาต่อไป

นับว่าการอ่านมีความสำคัญยิ่งในชีวิตประจำวันของคนเรา เนื่องจากเราใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารเพิ่มพูนประสบการณ์ของตนเอง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนเนื่องจากการอ่านเป็นความสามารถขั้นพื้นฐานที่สำคัญ นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับทักษะการอ่าน

4.1.3 ความพร้อมในการรับสารด้วยการอ่าน

ความพร้อมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ดังที่ บันลือ พุกกะวัน(2534: 16) ได้กล่าวสรุปถึงองค์ประกอบแห่งความพร้อมในการอ่านว่า องค์ประกอบแห่งความพร้อมในการอ่านประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1. ความพร้อมทางร่างกาย ได้แก่ รูปร่าง ขนาด ส่วนสูง น้ำหนัก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญเติบโตของร่างกาย โดยที่ กรมอนามัย โรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข กำหนดเกณฑ์เฉลี่ยไว้ นอกจากนี้ ยังเน้นถึงการใส่สายตา หู ความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อ มีการทรงตัว การกวาดสายตา

2. ความพร้อมทางสมอง ได้แก่ ความสามารถในการจำ การตีความ

3. ความพร้อมทางอารมณ์และสังคม

4. ความพร้อมทางจิตวิทยา

5. ความพร้อมทางพื้นฐานประสบการณ์

สมพร มั่นตะสูตร (แพ่งพิพัฒน์) (2540: 30) ได้กล่าวถึงความพร้อมในการอ่านว่า เกิดความพร้อมทางกาย ทางสมอง ทางสังคม ทางอารมณ์ ทางภาษาและคำพูด และทาง

ประสบการณ์อันจะช่วยให้อ่านสามารถรับรู้สารจากการอ่านได้เป็นอย่างดีตั้งแต่วัยต้นของชีวิต และจะสามารถพัฒนาคุณภาพการอ่านได้มากขึ้นตามวัยและประสบการณ์ของผู้อ่านแต่ละคน

ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2542: 55) ได้กล่าวถึงความพร้อมทางการอ่านไว้ว่า เป็นการเตรียมตัวอย่างดีเพื่อการอ่านมีความรู้สึกรักดีและเต็มใจจะอ่าน ผู้อ่านจะประสบความสำเร็จในการอ่านมากน้อยเพียงใดอยู่ที่ความพร้อมในการอ่านของแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการคือสมอง ร่างกาย อารมณ์ สังคม และประสบการณ์

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542:12) ได้กล่าวไว้ว่าความพร้อมในการอ่านเป็นคุณลักษณะของเด็กที่พร้อมจะเริ่มอ่านเมื่อใดก็ตามที่ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กพัฒนาถึงระดับสูงสุดมีประสบการณ์ทางภาษาเหมาะสมกับระดับอายุก็พร้อมที่จะเริ่มต้นอ่านนั่นเองดังนั้น การอ่านผู้อ่านจะต้องมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ประสบการณ์ทางภาษา อันจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่านและประสบความสำเร็จต่อการเรียนในที่สุด

4.1.4 หลักทฤษฎีและหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

หลักทฤษฎีการอ่าน นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่านไว้ได้แก่ ทฤษฎีการจัดลำดับข้อความและวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อความเป็นทฤษฎีที่มีผลต่อการอ่าน ดังนี้

สมิตรา อังวัฒนกุล (2527: 108 - 110) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านที่เน้นพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองต่อสิ่งเร้าจะทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น ดังนั้นการอ่านจึงเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่มีการจัดลำดับไว้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งหมายถึงการอ่านต้องประกอบด้วยทักษะเบื้องต้น และทักษะที่เป็นพื้นฐานก็จะถูกหลอมรวมเข้าด้วยกัน โดยผ่านกลวิธีการฝึกให้นักเรียนแยกแยะได้ว่าส่วนใดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอักษรและส่วนใดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

2. การอ่านที่เน้นความรู้ความเข้าใจทฤษฎีความรู้ความเข้าใจมีแนวคิดว่าพฤติกรรมทุกอย่างต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ ประสบการณ์ในการเรียนรู้ การรู้จักสะสมความรู้ และการนำไปใช้ ดังนั้นทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ จึงเป็นหน้าที่ของสมองส่วนกลางในการตีความตัวแปรต่างๆ การเรียนรู้จึงขึ้นอยู่กับความรู้จักเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมและแสดงออกอย่างเหมาะสม

แมนมาส ขวลิต (2528: 9) ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการอ่านเบื้องต้น ดังนี้

1. อย่าเริ่มด้วยการอ่านชั้นสูงเกินสติปัญญา
2. อ่านตามความสนใจและรสนิยม
3. อย่าฝืนอ่าน ต้องมีความสุขในการอ่าน
4. พัฒนาการอ่านตามระดับความรู้

5. อ่านเรื่องเดียวกันหลายครั้งจะได้รสต่างกัน
6. เลือกว่างานเขียนของนักเขียนอาวุโสที่มีทัศนะตรงกัน
7. อ่านได้ทุกเวลา
8. ต้องอ่านด้วยวิจารณญาณ
9. อย่าเบื่อง่ายต้องมีเหตุผลของตนเอง

หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

การที่นักเรียนจะบรรลุถึงพฤติกรรมการเรียนด้านการอ่านนั้นผู้สอนควรคำนึงหลักจิตวิทยาบางประการในการอ่านด้วย จึงมีนักจิตวิทยาได้กล่าวถึงหลักจิตวิทยาการอ่านไว้ ดังนี้

สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์ (2523: 99) ได้กล่าวไว้และสรุปได้ว่า ครูควรคำนึงความพร้อมของนักเรียน ซึ่งแต่ละคนจะมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันก่อนเรียนจึงควรเตรียมโดยการทดสอบและเตรียมความพร้อมด้านอื่นๆด้วยเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นก่อน รวมทั้งความแน่ใจของนักเรียนที่มีต่อการอ่านเรื่องราวด้วย ฉะนั้นครูจึงควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539: 99) ได้กล่าวไว้และสรุปได้ว่าครูควรคำนึงถึงความพร้อมของนักเรียน นักเรียนแต่ละคนจะมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันก่อนเรียนจึงควรเตรียมโดยการทดสอบและเตรียมความพร้อมด้านอื่นๆด้วยเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นก่อน รวมทั้งความแน่ใจของนักเรียนที่มีต่อการอ่านเรื่องราวด้วย ฉะนั้นครูจึงควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ความหมายของการอ่าน ความสำคัญของการอ่าน ความพร้อมในการรับสารที่อ่าน หลักทฤษฎีและหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้นำความรู้จากการศึกษามาทำให้เกิดความเข้าใจการอ่านของนักเรียน ออกมาเป็นชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ การรับสารด้วยการอ่านต้องอาศัยความพร้อมของผู้อ่านเป็นสำคัญซึ่งประกอบด้วยความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและประสบการณ์ นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วยังต้องมีการเตรียมความพร้อมทางด้านการจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้ดึงดูดความสนใจ เพื่อเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมจึงจะทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านได้ดีขึ้น ทฤษฎีการอ่านและจิตวิทยาการอ่านที่มีนักทฤษฎี และนักการศึกษา การอ่านเกิดจากการทำงานเกี่ยวพันกันความพร้อมในการอ่านได้แก่ตัวของนักเรียน และสภาพแวดล้อม และนำความรู้ที่นักเรียนมีอยู่มาจัดความรู้ให้สัมพันธ์กัน เน้นการเชื่อมโยงเป็นโครงสร้างความรู้หรือแบบแผนความรู้ จะนำมาช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านได้อย่างลึกซึ้งและนำไปใช้เป็นหลักในการอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อให้เกิดผลดี

4.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์

4.2.1 ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

กรมวิชาการ (2539 ข: ต) อธิบายถึงการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า เป็นการอ่านเพื่อประเมินสิ่งที่อ่าน ตัดสินว่าถูกหรือผิด หรือหาคุณค่าในสิ่งที่อ่าน อ่านเพื่อหาความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น ข้อเท็จจริงกับจินตนาการ หรือสามารถบอกได้ว่า ข้อความใดเป็นข้อความแสดงถึงการโฆษณาชวนเชื่อ

ชวาล แพร์ตกุล (2520: 257) ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้คือ ความสามารถในการแยกสิ่งทีจำเป็นส่วนย่อยๆตามหลักการและกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้เพื่อค้นหาความจริงต่างๆที่ซ่อนแฝงอยู่ในเรื่องราวนั้นๆ

เดอริคิน (Durkin. 1974: 358) ได้สรุปไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านโดยใช้วิจารณญาณของผู้อ่าน ซึ่งเกิดจากการมีปฏิริยาตอบสนองต่อเรื่องที่อ่านเป็นผลให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจอย่างทราบซึ่งจนสามารถวิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้

ควอนแนท (Quanat. 1977: 110) ได้กล่าวถึงการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า เป็นการอ่านที่ผู้อ่านจำเป็นต้องใช้ยุทธศาสตร์การคิดเพื่อประกอบการคิดพิจารณาตัดสิน และประเมินค่าสิ่งที่อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ สนิท ตั้งทวี (2529: 123) ได้ให้ความคิดเห็นว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้อ่านต้องใช้สติปัญญาทางทะเลสิ่งทีอ่านได้ทั้งหมดคือ ต้องเข้าใจความคิดของผู้เขียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียน และสรุปความคิด จับใจความสำคัญ ตลอดจนอธิบายขยายความได้

4.2.2 จุดมุ่งหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

สมบัติ มหาเศศ (2523: 53) ได้กล่าวถึง จุดหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้แสดงออกทางด้านการคาดหวัง อ่านแล้วสามารถบอกได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นต่อชุมชน สถานที่ต่างๆเช่นอ่านเรื่องการพยากรณ์อากาศเรื่องฝนแล้งการทำลายป่าไม้เหล่านี้เป็นต้น โดยผู้อ่านอ่านแล้วบอกได้ทันทีว่าจะมีผลดีผลร้ายต่อเรื่องหรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง

2. เพื่อหาผลทีจะเกิดขึ้น โดยเฉพาะการอ่านทีต้องอ่านติดต่อกันจึงจะทราบผลเช่น การอ่านข่าวการฆ่าและฆ่าแหละศพนักศึกษาแพทย์ เป็นต้น

3. เพื่อฝึกการอ่านในชีวิตประจำวัน อ่านแล้วเกิดปัญหาสงสัย ทำให้มีการซักถามพ่อแม่ ครู ผู้ปกครอง การอ่านและการซักถามเป็นการฝึกฝนการอ่านให้มีการคิดเชิงวิเคราะห์ ดีขึ้น

4. อ่านเพื่อหาข้อถูก- ผิด เช่น ข่าวการเมือง การเปลี่ยนแปลงบุคคลสำคัญในประเทศ การรายงานต่างๆ ถ้าไม่แน่ใจหรือสงสัยก็ต้องไปค้นคว้าจากหนังสืออ้างอิงเพิ่มเติม

5. อ่านเพื่อวินิจฉัยว่าเรื่องใดโฆษณาสนับสนุนใคร อะไร อย่างไร โดยใช้ดุลพินิจอย่างรอบคอบ ปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างยิ่งทีครูจะต้องหาวิธีสอนให้นักเรียนมีทักษะในด้านนี้

เพราะเมื่ออ่านแล้วควรจะตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก ควรเชื่อหรือไม่ รู้จักเหตุผล รู้จักเปรียบเทียบได้

4.2.3 ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

เดอชองค์ (Dechant.1982: 372) ได้กล่าวถึง ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่าเป็นการอ่านเพื่อประเมินสิ่งที่อ่าน อ่านเชิงวิเคราะห์นั้นผู้อ่านต้องตรวจสอบความจริง ความสมเหตุสมผล ความเชื่อถือได้และความถูกต้องของสิ่งที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องสามารถแยกได้ว่าข้อความใดเป็นข้อเท็จจริงข้อความใดเป็นข้อคิดเห็น พยายามอ่านให้เข้าใจและรู้ทันการเขียนของผู้เขียน

ตรีศิลป์ บุญขจร และถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล (2524: 584 – 589 ,679 - 684) กล่าวว่า เป็นการอ่านโดยใช้วิจารณ์ญาณ ประกอบด้วยการเข้าใจเนื้อหาของเรื่อง การรู้จักผู้เขียนการเข้าใจเนื้อหาของสารและการนำสารไปใช้

การเข้าใจเนื้อหาของเรื่อง หมายถึง การที่ผู้อ่านตีความให้เข้าใจแนวคิดโดยใช้ข้อมูลในเรื่องนั้นๆเป็นหลักฐานการจะเข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่แท้จริงได้นั้น ต้องเข้าใจสิ่งต่างๆ ดังนี้ เข้าใจความหมายของคำ เข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้เขียน เข้าใจความคิดและความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ ตลอดจนรู้จักการเปรียบเทียบสำนวนโวหารต่างๆ

การรู้จักผู้เขียน จำเป็นมากเพราะจะทำให้เข้าใจในความหมายที่แอบแฝงอยู่ได้ดียิ่งขึ้นการสังเกตเห็นและสามารถเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูลและความหมาย การสังเกตและบอกได้ว่าประโยคใดหรือตอนใดเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ การรู้ว่าส่วนใดเป็นเหตุส่วนใดเป็นผล การเข้าใจลักษณะพฤติกรรมและความคิดของตัวละครหรือบุคคลในเรื่อง

การนำไปใช้ หมายถึง การเห็นชัดเจนว่าข้อมูลและความคิดเห็นจากแหล่งอื่นๆ มีความสัมพันธ์กับข้อความที่กำลังอ่านนั้นอย่างไรบ้าง ผู้อ่านอาจรวมความคิดจากสองหรือสามเข้าด้วยกัน สร้างเป็นข้อสรุปหรือหลักการเพื่อนำไปใช้ต่อไป

การอ่านด้วยหลักเหตุผล เป็นการอ่านเชิงวิเคราะห์ระดับสูงขึ้นไปอีก คือ ต้องรู้เท่าทันความถูกผิดของเหตุผลที่แฝงอยู่ในความหมายของสารนั้นด้วย แล้วจึงประเมินค่าของสิ่งที่อ่านนั้นว่าเหมาะสมหรือไม่ ถูกต้องหรือไม่ ควรเชื่อถือได้เพียงไร การอ่านด้วยหลักเหตุผลต้องอาศัยทักษะหลายทักษะ เช่น ทักษะการพิจารณาความจริง และความไม่จริง การพิจารณาข้อมูลและความคิด การรู้เท่าทันการโฆษณาชวนเชื่อ และการรู้เท่าทันการใช้เหตุผลที่ไม่ถูกต้องต่างๆโดยสิ้นเชิง ซึ่งจะเห็นว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์นั้น มิใช่เป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจเพียงอย่างเดียว แต่ต้องการความลึกซึ้งมากกว่านั้น กล่าวคือ ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านเป็นเบื้องต้นซึ่งจำเป็นต้องใช้ทักษะสำหรับการอ่านโดยทั่วไป นอกจากนั้นผู้อ่านยังต้องรู้จักประเมินความคิดของ

ผู้เขียนซึ่งมิได้ระบุไว้ตรงๆ หากผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณตัดสินใจเอาเองตามความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านเมื่อเข้าใจแนวคิดของผู้เขียนแล้วผู้อ่านก็สามารถวิเคราะห์แนวคิดนั้นๆ

สมิธ (Durr. 1957: 110 – 112 ; citing Smith. n. d.) กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นระดับการอ่านที่ผู้อ่านต้องมีพื้นฐานความสามารถเข้าใจความหมายระดับที่ 1 คือ ระดับความเข้าใจด้านตัวอักษร และ 2 ระดับความเข้าใจขั้นตีความ ในระดับความเข้าใจขั้นวิเคราะห์วิจารณ์นี้ ผู้อ่านต้องใช้ความคิดของตนเข้ามาช่วยวิเคราะห์ ตัดสินและประเมินค่า สิ่งที่อ่านด้านคุณภาพคุณค่าและความถูกต้อง

เบอร์มิสเตอร์ (Burmister. 1974: 147-148) กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านระดับการวิเคราะห์ไว้คือ ความสามารถในการแยกแยะองค์ประกอบย่อยที่รวมกันเป็นส่วนใหญ่ เช่น การวิเคราะห์โฆษณาชวนเชื่อว่าเป็นผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายใดในการเขียน ใช้เทคนิคการเขียนอย่างไร

4.2.4 ความพร้อมสำหรับการอ่านเชิงวิเคราะห์

ในการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ครูจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถในด้านต่างๆ ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ก็จะพัฒนาขึ้น ฮอลล์แมน (Hallman. 1967 : 138) ได้สรุปความสามารถเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการอ่านไว้ ดังนี้

1. ความสามารถในการจำความหมายของคำ
2. ความสามารถในการเลือกความหมายที่เหมาะสมกับคำ
3. ความสามารถในการทำความเข้าใจเปรียบเทียบ
4. ความสามารถในการทำความเข้าใจแนวคิดหลักของผู้เขียน
5. ความสามารถในการย่อหรือเขียนข้อความใหม่จากข้อความเดิม
6. ความสามารถในการเห็นความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ในข้อความ
7. ความสามารถในการปรับแบบในการจัดรูปการเขียนของผู้เขียนเสียใหม่
8. ความสามารถในการคาดคะเนความมุ่งหมายของผู้เขียนทรรศนะของผู้เขียน

ความละเอียดต่อบุคคลหรือเรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการเขียนถึง

4.2.5 หลักการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

อาร์เทอร์ (นงนุช วัฒนาขจร. 2533: 35 ; อ้างอิงจาก Arther. 1976: 42) ได้เสนอทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ให้จำความหมายของคำได้
2. ให้สามารถเลือกความหมายของคำในกรณีที่มีความหมายหลายอย่างได้อย่างเหมาะสมกับข้อความที่อ่าน
3. ให้เข้าใจถ้อยคำอุปมาหรือความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ซึ่งผู้เขียนไม่ได้บอกตรงๆ

4. ให้จับความคิดที่สำคัญของผู้เขียนได้
5. ให้ถ่ายทอดข้อความที่ผู้เขียนเขียนไว้ได้
6. ให้มองเห็นความสำคัญของส่วนต่างๆ ที่ประกอบขึ้นมาเป็นข้อความนั้น และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ เหล่านี้

7. ให้ทราบจุดมุ่งหมาย ความคิดเห็นและความลำเอียงของผู้เขียนได้
8. ให้จับลักษณะการเขียนของผู้เขียนได้
9. ให้ลงความเห็น วิวินิจฉัย ตัดสินใจ
10. ให้จับความรู้สึกที่ผู้เขียนแสดงออกได้

สมเชาว์ ชาตินฤดม(2527: 8) กล่าวว่า ทักษะที่ใช้ในการอ่านเชิงวิเคราะห์หรือวิจารณ์ ประกอบด้วย

1. ทักษะการแยกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น
2. ทักษะการสรุปความ
3. ทักษะการประเมินเจตคติของผู้เขียน
4. ทักษะการประเมินจุดประสงค์ของผู้เขียน
5. ทักษะการทราบถึงอารมณ์ของเรื่อง

การอ่านระดับขั้นการอ่านเชิงวิเคราะห์สามารถฝึกให้นักเรียนได้ โดยพยายามสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเพื่อฝึกให้นักเรียนขบคิดปัญหานั้นๆ และจำเป็นต้องมีคำถามที่ต้องอาศัยการตัดสินใจหรือประเมิน นักเรียนจะต้องคิดก่อนที่จะตอบปัญหานั้นๆ ได้

ชเนพท์ และไมเยอร์ (นงนุช วัฒนเขจร. 2533: 36; อ้างอิงจาก Schnept ; & Meyer. 1971: 25) ได้เสนอแนะแนวทางในการสอนให้นักเรียนพัฒนาการอ่านระดับวิเคราะห์หรือวิจารณ์ไว้ดังนี้

1. ให้มีการใช้แบบฝึกที่เหมาะสมเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ในการอ่าน
2. ให้ครูสอนศัพท์ใหม่หรือศัพท์ยากแก่นักเรียนก่อนลงมือสอน
3. เนื้อหาที่ให้นักเรียนอ่านจัดให้สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาอื่น ๆ
4. สอนนักเรียนเกี่ยวกับโครงสร้างของประโยคตลอดจนการเรียงเรียงความคิด
5. สอนนักเรียนเกี่ยวกับการลำดับเรื่องลีลาการเขียนและเหตุผลที่แสดงออกมา
6. ฝึกให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการคิดอยู่เสมอ
7. ฝึกให้นักเรียนอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย
8. ให้นักเรียนได้อ่านเรื่องทำนองเดียวกันอย่างกว้างขวาง
9. ฝึกให้นักเรียนรู้จักตีความจากสิ่งที่อ่าน

10. ฝึกการหาเหตุหรือผลและการนำไปใช้จริง

11. ฝึกให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์สิ่งที่ไม่มียุทธศาสตร์ความจริง การโฆษณาชวนเชื่อและอคติหรือข้อลำเอียงต่างๆ

12. ฝึกให้นักเรียนมีนิสัยสงสัย และใคร่ถามในสิ่งที่อ่านอยู่เสมอ

4.2.6 ลักษณะของการอ่านเชิงวิเคราะห์

ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ นอกจากผู้อ่านจะอ่านเพื่อให้จำและเข้าใจเรื่องราวแล้ว ยังต้องใช้ความคิดวิจารณ์ด้วยความรู้รอบคอบที่จะตัดสินและประเมินค่าสิ่งที่กำลังอ่าน ดังที่ เดอร์ (Durr. 1957: 144) ได้สรุปไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นรูปแบบหนึ่งของความคิดวิจารณ์ที่แสดงออกทางตัวอักษรเพราะในขณะที่อ่านผู้อ่านจะต้องใช้กระบวนการคิด วิจารณ์ตลอดเวลาก็เป็นสิ่งสำคัญในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งต้องใช้เหตุผลและความยุติธรรม ประสพการณ์เดิมประกอบการคิดวิเคราะห์

แฮริส และซีเพย์ (นงนุช วัฒนเขจร. 2533: 37; อ้างอิงจาก Harris; & Sipay. 1971: 317) ได้สรุปรูปแบบการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า ผู้อ่านต้องเปิดใจให้กว้าง ใช้ประสบการณ์เดิมเพื่อทำความเข้าใจและค้นหาข้อเท็จจริง ต้องมีเหตุผล มีความเที่ยงตรงที่จะตัดสินข้อความไม่ลำเอียงเพราะความลำเอียงจะทำให้ปฏิเสธสิ่งที่เป็นความจริง ส่วนเดอชองท์ (Dechant.1969: 269) ได้สรุปเพิ่มเติมไว้ว่า ผู้อ่านไม่พอใจที่จะอ่านข้อความง่ายๆเพราะต้องการใช้ประสบการณ์และความรู้เดิมติดตามผู้เขียน วิเคราะห์และประเมินค่าข้อเขียน หาความถูกต้องของเหตุผล แยกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น แล้วตัดสินสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก

4.2.7 ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านใช้ความคิดวิจักษ์และประเมินผลสิ่งที่อ่านว่ามีความถูกต้องเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใดจะได้รับความรู้ที่ถูกต้อง ดังนี้

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525: 74) กล่าวถึง การอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า เป็นการอ่านที่จะช่วยให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง เพราะผู้อ่านไม่ใช่จะรับเฉพาะความคิดของผู้เขียนเท่านั้น ผู้อ่านต้องนำความคิดของผู้เขียนมาประกอบกับความเห็นของตนทำให้เกิดความคิดใหม่ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้ เมื่อการอ่านเชิงวิเคราะห์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านดังที่กล่าวมานี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนการอ่านเชิงวิเคราะห์อยู่เสมอ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิดพิจารณาหาเหตุผลมาตัดสินเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

ผกาศรี เย็นบุตร (2526: 70) แสดงความเห็นว่าการฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์อยู่เสมอ จะทำให้ผู้อ่านมีจิตใจกว้าง มองโลกในแง่ดีและเป็นคนมีเหตุผล

4.2.8 หลักการสร้างคำถามและการประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์

ชวาล แพรวรัตน์กุล (2520: 259) กล่าวถึง ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์แสดงออกมาได้หลายทาง โดยมีเครื่องมือหลายชนิดที่ใช้ในการวัดตามแต่ละจุดประสงค์ของการวัดในการเรียนรู้โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ฉะนั้นแบบทดสอบจึงมีความสำคัญในการเป็นเครื่องมือค้นคว้าพัฒนาความสามารถของผู้เรียน การอ่านเชิงวิเคราะห์การฝึก ให้นักเรียนรู้จักคิด และตอบคำถามชนิดนี้ได้

ชวาล แพรวรัตน์กุล (2520: 259) ได้แบ่งชนิดของการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. การวิเคราะห์หาความสำคัญเป็นการค้นหาลักษณะที่เด่นชัดของเรื่องแบ่งออกเป็น 3 ชนิด

1.1 คำถามวิเคราะห์ชนิดเป็นความสามารถขั้นต้น ในการวิเคราะห์เป็นคำถามที่ให้นักเรียนแจงบางชนิด ลักษณะ ประเภทของข้อความ เรื่องราว วัตถุประสงค์ของเหตุการณ์และการกระทำต่าง ๆ ตามเกณฑ์และหลักการใหม่ที่กำหนดให้ดังตัวอย่าง

คำถาม : การทดลองนี้เป็นลักษณะใด

คำตอบ : เชื้อได้ น่าสงสัย ยังไม่รัดกุม เป็นต้น

1.2 คำถามวิเคราะห์สิ่งสำคัญ เป็นคำถามที่ให้ค้นหาสิ่งที่มีความหมายสำคัญของเรื่องราวในแง่มุมต่าง ๆ ก่อนให้จับใจความสำคัญที่เป็นเนื้อหาสาระ และแก่นสารของเรื่องราวให้วิเคราะห์หาผลลัพธ์ ผลสรุป ความเด่นชัดที่มีคุณค่าและความด้อยที่ไร้สาระหรือสิ่งที่มีอิทธิพลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อเรื่องนั้นในทางใดทางหนึ่ง คำถามชนิดนี้เป็นที่ต้องการของการศึกษาทุกระดับ เพราะต้องการทราบว่าผู้เรียนสามารถจับจุดสำคัญของเรื่องนั้นๆ ได้

คำถาม : ข้อความนี้กล่าวว่สิ่งใดสำคัญที่สุด

คำตอบ : ความเพียร ความซื่อสัตย์ ความขยัน ความอดทน เป็นต้น

1.3 คำถามวิเคราะห์เลศนัย เป็นคำถามที่ฝึกให้เป็นคนมีไหวพริบรู้ทันคนทันเหตุการณ์

2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เป็นการค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะสำคัญใด ๆ ของเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้รู้ว่าอะไรเกี่ยวข้องกับสิ่งใดแบ่งเป็น 8 ลักษณะดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์ตามกัน ได้แก่ สิ่งของสองสิ่งขึ้นไปที่เปลี่ยนแปลงและสามารถนำการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ มาตั้งเกณฑ์หรือกำหนดแนวโน้มทำลายล่วงหน้าได้ เมื่อเขียนคำถามให้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ตามกันของเรื่องใด ๆ มักใช้สำนวนว่า

2.1.1 คำกล่าวใดสอดคล้องกับเรื่องนี้

2.1.2 สิ่งใดจะเกิดตามมา เป็นต้น

2.2 ความสัมพันธ์กลับกัน ได้แก่ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงจำนวนและขนาดตรงกันข้าม เมื่อถามแบบไม่มีความสัมพันธ์กันมักจะเขียนถามว่า

2.2.1 สิ่งใดไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

2.2.2 สิ่งใดไม่สอดคล้องกับเรื่องนี้ เป็นต้น

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนย่อย เป็นการหาความเกี่ยวข้องระหว่างส่วนย่อย ๆ ด้วยกันในแง่มุมต่างๆ เช่น

2.3.1 โคลงบทที่ 2 เกี่ยวข้องอย่างไรกับบทแรก

2.3.2 วรรคที่ 2 มีความสัมพันธ์กับวรรคที่ 3 อย่างไร

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมดมักเขียนคำถามสัมพันธ์ระหว่างตอนใดตอนหนึ่งของเรื่องนั้นกับเนื้อความทั้งหมดมักเขียนถามว่าโคลงบทที่ 3 เกี่ยวข้องกับโคลงทั้งบทอย่างไร

2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างหลาย ๆ ส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมด คำถามชนิดนี้ต้องการให้ค้นหาว่ามีส่วนย่อยใดบ้าง และมีสิ่งใดบ้างที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องกับเรื่อง เป็นคำถามที่ให้ค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างเรื่องราวทั้งหมด 2 เรื่อง หรือมากกว่าโดยจะถามให้พิจารณาในแง่ความสอดคล้อง ขัดแย้งหรือไม่เกี่ยวข้องก็ได้

2.7 คำถามกลับ เป็นคำถามที่ให้บอกตำแหน่งของความสัมพันธ์ทั้ง 7 ลักษณะข้างต้นว่าอยู่ตรงส่วนไหนของเรื่องนั้น ๆ

3.วิเคราะห์หาหลักการ คือ การค้นหาโครงสร้างและระบบของวัตถุประสงค์ของเรื่องราวและการกระทำต่าง ๆ วิธีค้นหาหลักการของเรื่องราวและสิ่งสำเร็จรูปใด ๆ จะต้องเริ่มต้นด้วยการยกสิ่งสำเร็จรูปนั้นออกมาเป็นส่วนย่อยก่อน เพื่อตรวจสอบว่าส่วนย่อยเหล่านั้นทำหน้าที่และมีความสำคัญอะไรบ้าง จากนั้นก็พยายามค้นหาว่าแต่ละส่วนย่อยสามารถทำงานร่วมกันหรือเกาะกลุ่มกันเป็นเรื่องเป็นระบบอยู่ได้ก็เพราะมีกฎเกณฑ์หรือหลักการซึ่งต้องอาศัยความสามารถทั้งการวิเคราะห์ ความสำคัญและความสัมพันธ์รูปแบบการวิเคราะห์หลักการ

ผู้วิจัยการศึกษาหลักการสร้างคำถามและการประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยต้องวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เป็นการค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะสำคัญใด ๆ ของเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ โดยใช้คำถามวิเคราะห์ เป็นคำถามที่ให้นักเรียนแจกแจง ลักษณะ ประเภทของข้อความ เรื่องราว ที่นักเรียนได้อ่านในชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

จากการศึกษาที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นถึงความสำคัญ การอ่านเชิงวิเคราะห์ คือ การอ่านที่ต้องใช้ความพินิจวิเคราะห์สิ่งที่อ่านซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างเข้าช่วย ในการทำ

ความเข้าใจเรื่องทีอ่านได้ชัดเจน ตลอดจนการเข้าใจวิธีการเขียนและลักษณะของเนื้อความต่างๆ ได้ จนกระทั่งสามารถสรุปความและอธิบายขยายความและประเมินผลสิ่งที่อ่านได้ รูปแบบการจัด กิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จะเป็นรูปแบบของทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ใช้ กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปตัดสินใจ และแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุมีผลการ อ่านเชิงวิเคราะห์ยังช่วยแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตเข้าใจกระบวนการอ่าน สามารถตีความจากเรื่องที่อ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และนำความรู้ที่ได้มาใช้ได้อย่างมีวิจารณญาณ

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ (Educational Material)

เป็นตัวกลาง ที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอน และผู้เรียนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจเนื้อหาความรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

สื่อการเรียนรู้ หมายถึง วิธีการ หรือกระบวนการ วัสดุ ของจริง เครื่องมือที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งมีสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนำไปใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

สื่อกลางที่ถ่ายทอดความรู้ และการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ไม่ใช่เป็นวัตถุประสงค์เพียงอย่างเดียว ยังรวมถึงกระบวนการ วิธีการใหม่ ๆ และบุคลากรด้วย สื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงน่าจะหมายรวมถึงเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และนวัตกรรม การศึกษาด้วย

5.1 หลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้

สิ่งที่นำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจ จัดหา จัดเตรียม และเลือกใช้ประกอบ การเรียน การสอน ต้องคำนึงถึงหลักการ

- วัตถุประสงค์การเรียนรู้
- ลักษณะผู้เรียน ความเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ระดับชั้น ความรู้ ทักษะพื้นฐาน และประสบการณ์ของผู้เรียน
- รูปแบบการเรียนการสอน และการเรียนรู้
- ธรรมชาติเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และวิธีการนำเสนอที่เหมาะสม
- สภาพการเรียนรู้
- ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ งบประมาณ
- ราคาที่เหมาะสม

ในการพิจารณาออกแบบสื่อการเรียนรู้ เพื่อประกอบการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ บุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดหาสื่อเพื่อประกอบการเรียนรู้ คือ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบสาระการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ

- 1) การออกแบบการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน
- 2) ลักษณะเฉพาะของสื่อต่าง ๆ การนำไปใช้ และการออกแบบ สามารถสร้างความสนใจ ให้ความหมาย และมีผลต่อประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างไรบ้าง
- 3) การจัดหาสื่อการเรียนรู้ จากแหล่งการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ความคุ้มค่าในการผลิตเอง การหาซื้อ การปรับปรุงดัดแปลง หรือเลือกจัดซื้อ
- 4) การประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้

การออกแบบสื่อการเรียนรู้ และพัฒนาระบบการเรียนการสอน (Kearsley , 1984) ได้ให้ความหมายว่า ต้องมีลักษณะ 3 ประการ คือ ต้องมีการวิเคราะห์งาน หรือกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องมีการประเมินทุกขั้นตอน และต้องมีกระบวนการเรียนรู้ ระบุสื่อที่ใช้ สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ขึ้น องค์ประกอบใช้ในการออกแบบการเรียนรู้จากทฤษฎีการเรียนรู้ เช่น แรงจูงใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ การจัดลำดับเนื้อหาความรู้ การเตรียมล่วงหน้า ผู้เรียน ข้อมูลย้อนกลับ การเสริมแรง การฝึกปฏิบัติ การนำไปใช้ ฯลฯ รายงานการสังเคราะห์เอกสาร เรื่อง วิธีการสอนและรูปแบบการเรียนการสอน (กรมวิชาการ. 2544: 137) พบวิธีสอนและการเรียนรู้ทั่วไปที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มี 24 วิธี ถ้าพิจารณาจากขั้นตอนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวิธีแล้ว ไม่มีข้อจำกัดว่า วิธีการเรียนการสอนใดจะเหมาะสมกับเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่ง แต่ละวิธีเน้นบทบาทผู้เรียน และผู้สอนแตกต่างกันไป และสามารถปรับกิจกรรมบางขั้นตอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน และได้ลงมือปฏิบัติมากขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน โดยมุ่งไปที่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน จะสอดคล้องกับการเลือกสื่อการเรียนรู้ เช่น

- ผลการเรียนรู้ด้านทักษะปัญญา

ต้องการให้มีข้อมูลย้อนกลับ (Feed back) ต่อผู้เรียน ทั้งพฤติกรรมที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้อง สื่อที่ใช้ควรมีลักษณะแบบปฏิสัมพันธ์ เช่น จากผู้สอน จาก VDO , CAI

- ผลการเรียนรู้ด้านมโนทัศน์ หรือกฎเกณฑ์

ต้องการจัดกลุ่มด้านระยะ (spatial) ด้านเวลา ใช้ตัวอย่างต่าง ๆ และสิ่งที่ไม่ต้องใช้ตัวอย่างที่หลากหลาย สื่อที่ใช้เป็นภาพ โดยเฉพาะภาพที่เหมือนจริงจะให้ผลสัมฤทธิ์ได้ดีกว่าสื่อที่เป็นเสียง

- ผลการเรียนรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

สิ่งที่นำเสนอ น่าเชื่อถือ ลำดับข้อมูลตามลักษณะผู้ฟัง สื่อที่ดีในการนำมาใช้ เช่น บุคคลที่เป็นต้นแบบ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กับสื่อการเรียนรู้

1. ความเชื่อมโยงระหว่างนามธรรมและรูปธรรม วารินทร์ รัศมีพรหม (2542: 16-17) และบรูเนอร์ ซึ่งเป็นนักจิตวิทยา กล่าวว่า การเรียนการสอน จะต้องให้ผู้เรียนได้เริ่มจากประสบการณ์ตรงไปสู่ประสบการณ์ผ่านภาพ (Iconic) ซึ่งเป็นตัวแทนของประสบการณ์จริง เช่น รูปภาพ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และเชื่อมโยงสู่ลักษณะที่เป็นสัญลักษณ์ เช่น คำ ภาษา ผลงานวิจัยของ Fleming และ Levie ได้ทำการวิจัยพบว่า ประสบการณ์รูปธรรมจะทำให้การเรียนง่ายขึ้น และทำให้เกิดการรับรู้ เกิดการคงอยู่ของการเรียน และสามารถใช้สัญลักษณ์ที่เป็นนามธรรมได้ด้วย ปัจจุบันประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน เยาวชนได้มีการเรียนรู้ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ มากมาย ประสบการณ์จริงเหล่านี้ช่วยให้สามารถจำแนกแยกแยะสิ่งต่าง ๆ นำไปสู่การสร้างความคิดรวบยอดได้มาก ซึ่งความถูกต้องแม่นยำ ขึ้นอยู่กับครูและผู้ปกครองที่จะช่วยสร้าง แนะนำให้เยาวชนสามารถบูรณาการประสบการณ์เหล่านี้ ให้มีความหมาย และสัมฤทธิ์ผลได้อย่างดี

ความเหมาะสม คุณภาพระหว่างการเรียนรู้จากรูปธรรม และนามธรรมเป็นเหตุผลสำคัญในการจัดหาใช้สื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้มิใช่เพียงแต่ให้ประสบการณ์รูปธรรมที่จำเป็นยังสามารถบูรณาการประสบการณ์เดิมเข้าด้วยกันได้ ทำให้ความเป็นนามธรรมมีความหมายขึ้น อย่างไรก็ตาม การให้ประสบการณ์นามธรรมแก่ผู้เรียน จะใช้เวลาน้อยกว่า การให้ประสบการณ์รูปธรรม ดังตัวอย่างจากกรวยประสบการณ์ของ เดล (Edgar Dale) เช่น การจัดให้ไปทัศนศึกษาย่อมใช้เวลามากกว่าการใช้วีดิทัศน์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรคำนึงถึงความคุ้มค่าของเวลาที่ใช้ ประสบการณ์บางอย่างที่ใช้เวลาน้อยอาจให้ความคุ้มค่าต่อการเรียนรู้มากกว่าประสบการณ์ที่ใช้เวลามากก็ได้ แต่การให้ความรู้จำนวนมากโดยใช้เวลาอันน้อยผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือ เอกสารการเรียนคำบรรยาย โดยผู้เรียนไม่มีพื้นฐานมาก่อน อาจเกิดการสูญเสียและไม่เกิดการเรียนรู้ได้ ผู้สอนซึ่งเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงต้องค้นหาสิ่งที่ถูกต้อง คอยชี้แนะ นำเสนอ และอำนวยความสะดวกต่อผู้เรียน โดยยึดหลักการสอนที่เรียกว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลง การตอบสนอง การแสดงออกของผู้เรียน เป็นหลักสำคัญในการเลือกเสนอประสบการณ์ที่ถูกต้องให้ผู้เรียน ซึ่งนำไปสู่การเลือกประสบการณ์และสื่อการเรียนรู้ที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2. ประสบการณ์การเรียนรู้ กับการจำแนกสื่อการเรียนรู้

กิดานันท์ มลิทอง (2543: 92) ขั้นตอนของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการใช้สื่อแต่ละประเภทในกระบวนการ เรียนรู้ โดยใช้กรวยประสบการณ์ของ Edgar Dale ซึ่งแสดงขั้นตอนของ

ประสบการณ์การเรียนรู้และการใช้สื่อแต่ละประเภทในกระบวนการเรียนรู้ จะเป็นแนวทางในการจัดแบ่งสื่อการเรียนรู้และอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสื่อประเภทต่าง ๆ

การจำแนกสื่อการเรียนรู้

การจำแนกสื่อการเรียนรู้ ตามทรัพยากรการเรียนรู้ (Learning Resources) โดยการแบ่งสื่อการเรียนรู้ที่ออกแบบขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายทางการศึกษา และสื่อทั่วไป นำมาประยุกต์ใช้สร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ดังนี้

1. **สื่อสิ่งพิมพ์** หนังสือพิมพ์ รายงาน นิตยสาร หนังสือเรียน การ์ตูน เอกสารประกอบการสอน บทเรียนต่าง ๆ

2. **สื่อเทคโนโลยี** สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ สื่อการเรียนรู้ดังกล่าว เช่น แถบบันทึกภาพพร้อมเสียง (วีดิทัศน์) แถบบันทึกเสียง สไลด์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยี

ยังรวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน การศึกษาผ่านดาวเทียม การสื่อสารทางไกล

3. สื่ออื่น ๆ

1) คน (People) บุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญในแต่ละสาขา ทั้งนักการศึกษาและศิลปิน นักการเมือง นักธุรกิจ ช่างซ่อม ฯลฯ

2) กิจกรรม (Activities) เป็นเทคนิควิธีการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เช่น เกม สถานการณ์จำลอง ทัศนศึกษา การทำโครงการ บทบาทสมมติ ฯลฯ

3) แหล่งการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อม สถานที่สำคัญในการศึกษา เช่น อินเทอร์เน็ต ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ โรงงาน สถานที่ทางประวัติศาสตร์ วัด พิพิธภัณฑ์ สถานประกอบการ สำนักงาน ชุมชน ฯลฯ

4) วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ฯลฯ

4. **สื่อประสม** นักเทคโนโลยีการศึกษา แบ่งสื่อประสมออกเป็น 2 ความหมาย คือ สื่อประสมในความหมายที่หนึ่ง (Multimedia) เป็นสื่อประสมที่ใช้โดยการนำสื่อหลายประเภทมาใช้ร่วมกันในการเรียนการสอน เช่น นำวีดิทัศน์มาใช้ประกอบการบรรยายของผู้เรียน โดยมีสื่อสิ่งพิมพ์ประกอบด้วย หรือการใช้ชุดการเรียนหรือชุดการสอน การใช้สื่อประสมนี้ผู้เรียนและสื่อจะไม่มีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกัน และจะมีลักษณะเป็น “สื่อหลายแบบ”ตามศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน สื่อประสมในความหมายที่สอง (Multimedia) เป็นสื่อประสมที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานในการเสนอสารสนเทศหรือการผลิตเพื่อเสนอข้อมูลประเภทต่าง ๆ เช่น ภาพนิ่งภาพเคลื่อนไหว ตัวอักษร และ

เสียงในลักษณะของสื่อหลายมิติ โดยที่ผู้ใช้มีการโต้ตอบกับสื่อโดยตรง การใช้คอมพิวเตอร์ในสื่อประสมนี้ใช้ได้ 2 ลักษณะ คือ

- การใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานในการเสนอสารสนเทศ โดยการควบคุมอุปกรณ์ร่วมต่าง ๆ ในการทำงาน ได้แก่ การเสนอในรูปแบบของแผ่นวีดิทัศน์เชิงโต้ตอบ (Interactive Video) การใช้ในลักษณะนี้ คอมพิวเตอร์จะเป็นตัวกลางในการควบคุมการทำงานของเครื่องเล่นวีดิทัศน์ และเครื่องเล่นซีดี – รม ให้เสนอภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวตามเนื้อหาบทเรียนที่เป็นตัวอักษรที่ปรากฏอยู่บนหน้าจอคอมพิวเตอร์ รวมถึงควบคุมเครื่องพิมพ์ในการพิมพ์ข้อมูลต่าง ๆ ของบทเรียนและผลการเรียนของผู้เรียนและคนด้วย

- การใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานในการผลิตแฟ้มสื่อประสม โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ เช่น Toolbook และ Authorware โปรแกรมสำเร็จรูปเหล่านี้จะช่วยในการผลิตแฟ้ม บทเรียน ผีกรอบม หรือการเสนองานในลักษณะของสื่อหลายมิติ โดยในแต่ละแฟ้มจะมีเนื้อหาในลักษณะของตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพกราฟิกเคลื่อนไหว ภาพเคลื่อนไหวแบบวีดิทัศน์ และเสียง รวมอยู่ในแฟ้มเดียวกัน ผู้ใช้เพียงแต่เปิดแฟ้มเพื่อเรียนหรือเสนองานตามโปรแกรมสำเร็จรูปที่ได้จัดทำไว้ก็จะได้อเนื้อหา ลักษณะต่าง ๆ อย่างครบถ้วน

การนำเสนอข้อมูลของสื่อประสมนี้ จะเป็นไปในลักษณะสื่อหลายมิติที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถดูข้อมูลบนจอภาพได้หลายลักษณะ คือ ทั้งตัวอักษร ภาพ และเสียง และถ้าต้องการจะทราบข้อมูลมากกว่านั้น ผู้ใช้ก็เพียงแต่คลิกที่คำหรือสัญลักษณ์รูปที่ทำเป็นปุ่มในการเชื่อมโยง ก็จะมีภาพ เสียง หรือข้อความอธิบายปรากฏขึ้นมา

ประเภทและคุณสมบัติของสื่อการเรียนรู้ กับการนำไปใช้

กิดานันท์ มลิทอง (2543: 112-120) ได้กล่าวถึง ประเภทและคุณสมบัติของสื่อการเรียนรู้ จะแสดงถึงข้อดีและข้อจำกัด ของสื่อตามที่ เดอคีฟเฟอร์ (De Kieffer) แยกเป็นสื่อประเภทใช้ เครื่องฉาย ประเภทไม่ใช้เครื่องฉาย และประเภทเครื่องเสียง ดังนี้

1. การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์

1.1 กระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์

1) วางแผนการจัดทำหนังสือ วิเคราะห์ความต้องการ กลุ่มผู้อ่าน การนำเสนอเนื้อหา และการดำเนินการจัดทำ

2) จัดทำต้นฉบับ

- กำหนดวัตถุประสงค์การจัดทำ
- กำหนดเค้าโครงเนื้อหา การนำเสนอเนื้อหา
- ยกร่างเนื้อหา และกำหนดภาพประกอบ

- พิจารณา / ตรวจสอบ ประเมินคุณภาพความถูกต้องเนื้อหา และภาพประกอบ
- ทดสอบ / ปรับปรุง / นำไปใช้

3) ออกแบบรูปเล่ม ภาพประกอบ วัสดุการพิมพ์ จัดทำรูปเล่มจำลอง (Dummy) ต้นฉบับที่เป็นโครงร่างรูปแบบของภาพ ตัวอักษร ข้อความตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย อย่างสมบูรณ์พร้อมกำหนดรายละเอียดการพิมพ์

4) บรรณาธิการเนื้อหา พิสูจน์ตัวอักษร ภาพประกอบ ตรวจทานแก้ไข

5) ประสานงานกับโรงพิมพ์ ตามรายละเอียดการจ้างพิมพ์ จำนวนหน้า วิธีการจัดหน้า การเว้นริมกระดาษ (บน / ล่าง ริมซ้าย ริมขวา) จำนวนพิมพ์ ขนาดรูปเล่ม ขนาดตัวอักษรพื้นชนิดและน้ำหนักของกระดาษเนื้อใน และกระดาษปก ระบบการพิมพ์ วิธีการเคลือบปก วิธีการเข้าเล่ม และประมาณราคาต้นทุนการผลิตสิ่งพิมพ์

การประมาณราคาส่งพิมพ์ พิจารณาจาก ค่าเตรียมต้นฉบับ ค่าเรียงพิมพ์จัดทำ Art work ค่าฟิล์มเนื้อในและปก ค่าPlate เนื้อในและปก ค่ากระดาษเนื้อในและปก ค่าพิมพ์ ค่าเคลือบปก ค่าเย็บเล่ม ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ สามารถนำมาพิจารณาค่าจ้างพิมพ์ ต้นทุนการผลิต และราคาจำหน่ายสิ่งพิมพ์ได้

1.2 การออกแบบโครงสร้างงานเขียน

ในการวางแผนเกี่ยวกับการกำหนดเค้าโครงเนื้อหา วิธีนำเสนอเนื้อหา โครงสร้างงานเขียน จะพิจารณาแบบรูปของงานเขียน การลำดับความ และความสัมพันธ์ของเนื้อหา ความคิด แบบรูปของงานเขียน เช่น แบบพรรณนา บรรยาย อธิบาย แสดงเหตุผล เปรียบเทียบ จัดประเภทแสดงกระบวนการ แสดงรายละเอียดตามเกณฑ์ แบบโน้มน้าว ในการลำดับความ จะลำดับจากเหตุไปสู่อุผล จากไกลตัวไปใกล้ตัว จากง่ายไปยาก ตามลำดับความสำคัญ ลำดับพื้นที่ ลำดับเวลา ลำดับขั้นตอน และลำดับเกณฑ์ ความสัมพันธ์ของเนื้อหา / ความคิด ต้องพิจารณาความคิดรวบยอดใหญ่ ความคิดรวบยอดย่อย หลาย ๆ ความคิด และกำหนดรายละเอียด เป็นต้น

วิธีการจัดหาสื่อการเรียนรู้

ออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่ต้องการ ให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ การจัดหาสื่อให้ตรงกับความต้องการ มีวิธีได้มา คือ

1. สร้าง / ผลิตขึ้นเอง

ในการผลิตและจัดทำสื่อการเรียนรู้ขึ้นใหม่ทั้งหมด ผู้จัดทำต้องสามารถวิเคราะห์ ความต้องการ ความพร้อมทางด้านบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ ทรัพยากรที่สามารถผลิต และจัดทำได้อย่างมีคุณภาพ และต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดทำและผลิตขึ้นใหม่ทั้งหมด กระบวนการผลิตและการสร้างสื่อการเรียนรู้ สามารถพิจารณาตามขั้นตอนได้ ดังนี้

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป
- 2) วิเคราะห์ กำหนดคุณสมบัติ ลักษณะผู้เรียน
- 3) วิเคราะห์ กำหนดเนื้อหาสาระ วิธีการเรียนรู้
- 4) วิเคราะห์ กำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะ
- 5) กำหนดวิธีการ และแนวทางการเสนอเนื้อหาสาระ วิธีการ
- 6) กำหนดรูปแบบ และวิธีประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาคุณภาพสื่อ
- 7) กำหนดแหล่งข้อมูลในการจัดทำสื่อ
- 8) ยกร่าง / จัดทำ
- 9) ทดสอบ / ประเมินคุณภาพ
- 10) ปรับปรุง
- 11) นำไปใช้

2. จัดทำเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงบางส่วน

ในกรณีที่สามารถจัดหาสื่อการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ในท้องถิ่น หรือ จัดซื้อหามา แต่ยังไม่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ความต้องการ และการนำไปใช้ในการเรียนรู้ ครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบ สามารถพัฒนาสื่อที่มีอยู่แล้วให้สอดคล้องกับความต้องการตามการออกแบบการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้โดย

- จัดทำเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้จากสื่อที่มีอยู่
- ตัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงบางส่วน

ในการตัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงสื่อที่มีอยู่แล้ว มีความคุ้มค่า และประหยัดค่าใช้จ่ายกว่า การผลิตชิ้นใหม่มาก อีกทั้งยังเป็นความท้าทายความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ด้วย เช่น

- จัดทำคู่มือ เอกสาร หนังสือ ให้อ่านง่ายขึ้น
- ตัดตอน ภาพยนตร์ โทรทัศน์ สื่อคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แหล่งการเรียนรู้ มาให้ผู้เรียน เฉพาะส่วนที่ต้องการ หรือบรรยายด้วยตนเองแทนเสียงบรรยายเดิม ที่ยากเกินไป
- การตัดแปลง เกม สถานการณ์จำลอง การสาธิต ให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ และ สาระการเรียนรู้
- ทำเอกสารความรู้เพิ่มเติม

ในการตัดแปลง ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงสื่อที่มีอยู่แล้ว ต้องคำนึงถึงคุณภาพซึ่งควรใช้ หลักการประเมินคุณภาพหรือร่วมพิจารณาด้วย

3. การเลือกซื้อสื่อการเรียนรู้ที่จัดจำหน่าย

ครูผู้สอน สถานศึกษา สามารถจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการ และการออกแบบการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยควรเลือกจากสื่อจัดจำหน่ายที่มีหน่วยงานรับรองคุณภาพของสื่อ นั้น ๆ ไว้แล้ว ในการเลือกซื้อสื่อที่จัดจำหน่าย ควรนำหลักการต่าง ๆ ที่เคยกล่าวไว้นำมาพิจารณา จัดซื้อ สื่อที่มีจำหน่ายเพื่อใช้ ดังนี้

- หลักสูตรของการศึกษา
- หลักการจัดหาสื่อ
- หลักการเลือกใช้สื่อ
- การพิจารณาข้อดี ข้อจำกัด ของสื่อประเภทต่าง ๆ
- การประเมินคุณภาพสื่อ
- การประมาณราคาสื่อ ฯลฯ

การเลือกจัดซื้อสื่อ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน วิธีการที่ปฏิบัติและนำไปใช้ในการจัดการเรียน การสอนโดยทั่วไปมาก ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอน ควรให้ความสำคัญ สามารถ วิเคราะห์ และพิจารณาคุณภาพของสื่อที่เลือกซื้อ ว่าสอดคล้องกับความต้องการและการออกแบบ การเรียนรู้ สาระความรู้ที่กำหนดไว้ และความเหมาะสมของราคาจำหน่าย อย่างละเอียด ถี่ถ้วน

4. การค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

5. การประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้

จากการศึกษา สื่อการเรียนรู้เป็นสื่อกลางที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียนเข้าใจและบรรลุการเรียนรู้ ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้สอนจะเป็นแหล่งข้อมูลและเพื่อหาความรู้ทั้งหลาย และเป็นผู้ ถ่ายทอดความรู้ในการเรียนรู้ ปัจจุบันเทคโนโลยีแหล่งข้อมูลก้าวหน้ามากขึ้น การเก็บข้อมูล มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถถ่ายทอดความรู้โดยตรงให้แก่ผู้เรียนได้ ผู้สอนจะไม่ใช่เป็นแหล่งข้อมูล และแหล่งถ่ายทอดข้อมูลเพียงผู้เดียวอีกต่อไป ผู้สอนจึงต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทใหม่ เช่น

- ชี้แนวทางการเรียน วิธีการค้นคว้าหาความรู้
- ชี้แนะแหล่งข้อมูลให้ผู้เรียน ถ่ายทอดให้ผู้เรียนบางส่วน ตามลักษณะเฉพาะ

ของสาระการเรียนรู้

- ผู้สอนมีบทบาทในการวางแผน จัดทำหลักสูตร ค้นคว้าข้อมูล หาวิธีการให้ผู้เรียนและแนะ แนวผู้เรียน ประเมินผล ผู้เรียน โดยลดบทบาทการเป็นผู้เสนอเนื้อหา
- ช่วยผู้เรียนกระทำข้อมูลเป็นลำดับขั้นตอน หรือให้ง่าย และเข้าใจแจ่มแจ้งขึ้น

5.2 การใช้ตัวอักษรในสื่อการเรียนรู้

หลักการเลือกใช้ตัวอักษร

ตัวอักษรแต่ละแบบแต่ละขนาดย่อมมีประโยชน์ใช้สอยต่างกัน ดังนั้นในการใช้ตัวอักษรจึงควรคำนึงถึงความเหมาะสมของแบบและของขนาดตัวอักษรกับสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ตัวอักษรแต่ละแบบ แต่ละขนาดมีความเหมาะสมกับงานในลักษณะต่างๆ กัน ดังนี้

1. ตัวจิ๋ว ส่วนใหญ่ใช้สำหรับเรียงพิมพ์หนังสือ นิตยสารที่ต้องการบรรจุเรื่องราวมากๆ ใช้เรียงพิมพ์แผ่นพับที่มีเนื้อที่จำกัด ใช้เรียงพิมพ์เป็นหมายเหตุท้ายหน้าหนังสือเป็นเล่มและใช้พิมพ์สลากยา สื่อการเรียนรู้ที่ต้องใช้เวลาอ่านนาน หรือสำหรับเด็กอ่านไม่ควรใช้ตัวอักษรขนาดนี้ เพราะเวลาอ่านต้องเพ่งสายตามาก อาจทำให้เมื่อยสายตาได้เร็ว

2. ตัวพิมพ์ธรรมดา เหมาะสมสำหรับใช้เรียงพิมพ์เนื้อเรื่องทั้งหมดของสื่อการเรียนรู้ที่ไม่ใช่คำหรือข้อความเน้นหรือเป็นหัวเรื่องอื่นๆ เป็นตัวอักษรที่ใช้เรียงพิมพ์จำนวนมากที่สุดเหนือกว่าตัวอักษรขนาดอื่นทั้งหมดในแทบทุกโรงพิมพ์ โดยเฉพาะหนังสือยกหรือหนังสือเล่มอันมิใช่แบบเรียนสำหรับเด็ก ตลอดจนวารสาร หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ส่วนจะเลือกใช้ตัวแบบไหนมาเรียงพิมพ์นั้นย่อมแล้วรสนิยมของแต่ละคน เพราะตัวอักษรแต่ละแบบในขนาดเดียวกันนี้ล้วนมีรูปร่างหรือลักษณะคล้ายกันมาก ยกเว้นตัวธรรมดาเส้นหนา ธรรมดาเส้นเบา ซึ่งมีลักษณะสวดยคล้ายตัวพิมพ์โมโนไทป์มาก ตัวเหลี่ยมและตัวธรรมดาย่อเท่านั้นที่มีรูปร่างแตกต่างกันไป

3. ตัวเอน ตัวเอนมีหลายแบบทั้งเอนเล็กใหม่ และเก่าที่เหมาะสมใช้กับเรียงพิมพ์คำบรรยายใต้ภาพ หมายเหตุท้ายหน้าสำหรับสื่อการเรียนรู้ หรือเอนใหญ่ ใช้กับหัวข้อเนื้อเรื่องที่พิมพ์ด้วยตัวธรรมดา

4. ตัวฝรั่งเศส มีหลายแบบทั้งฝรั่งเศสย่อ ฝรั่งเศสเอน ฯลฯ เหมาะใช้กับเรียงพิมพ์พวกหัวข้อเรื่อง หรือ คำเน้นระหว่างเนื้อเรื่อง

5. ตัวกลาง (24 พอยต์) ตัวกลางทุกแบบเหมาะสำหรับใช้เรียงพิมพ์หัวข้อเรื่อง ส่วนจะเลือกใช้แบบใดขึ้นอยู่กับความสำคัญของสื่อการเรียนรู้เหล่านั้น หรือความต้องการที่จะมองเห็นเด่นขนาดไหน โดยใช้ความหนาของเส้นอักษรและความใหญ่ของตัวอักษรเป็นเกณฑ์พิจารณา

6. ตัวโป่ง (32-40 พอยต์) เหมาะสมสำหรับใช้โปรยหัวข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ ชื่อหนังสือพิมพ์ ชื่อสิ่งพิมพ์ ชื่อบทในหนังสือ หรือเนื้อเรื่องของโปสเตอร์หรือใบปลิวก็ได้

7. ตัวโป่งแซ (48 พอยต์) เหมาะสมสำหรับใช้โปรยหัวข่าวหนังสือพิมพ์ขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ นิตยสาร ชื่อหนังสือเล่ม หรือข้อความในโปสเตอร์ หรือใบปลิว

8. ตัวโป่งแซ (72 พอยต์) เหมาะสมสำหรับใช้โปรยหัวข่าวหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ และข้อความสำคัญในโปสเตอร์ที่มีขนาดโตพอสมควร

ข้อควรคำนึงถึงในการเลือกใช้ตัวอักษรในการจัดหน้าสิ่งพิมพ์

การเลือกใช้ตัวอักษรในการออกแบบและจัดหน้าสิ่งพิมพ์มีความสัมพันธ์กับหลักการออกแบบและจัดหน้าสิ่งพิมพ์ด้วย กล่าวคือ ต้องคำนึงถึงประเภทและลักษณะเนื้อหาสิ่งพิมพ์ วัตถุประสงค์ในการจัดทำ กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้สิ่งพิมพ์ และข้อมูลอื่นที่จำเป็น ผู้ออกแบบจัดหน้าสิ่งพิมพ์ควรคำนึงถึงการเลือกรูปแบบตัวอักษรที่ช่วยให้สิ่งพิมพ์อ่านง่าย และอ่านออกมากกว่าความสวยงามทางศิลปะ เพราะคำว่า ‘การอ่านง่าย’ หรือ ‘การอ่านเข้าใจง่าย’ (readability) แตกต่างจากการ ‘การอ่านออก’ หรือที่เรียกว่า ‘ประจักษ์ภาพ’ (legibility)

การอ่านง่าย หมายถึง ความสบายตาของผู้อ่านข้อความแล้วเข้าใจในเนื้อหาของข้อความนั้นได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่ต้องใช้ความพยายามในการเพ่งสายตาเพื่ออ่านจับใจความที่ระยะการอ่านหนังสือปกติ คือ ประมาณ 12-16 นิ้ว จากระดับสายตา

การอ่านออก หรือประจักษ์ภาพ หมายถึง ความสามารถของสมองมนุษย์ในการรับรู้ว่ามีตัวอักษรปรากฏเด่นชัดภาพหน้ากระดาษและทราบว่าเป็นตัวอักษรอะไร

ในกรณีที่มีข้อความจำนวนมาก การเลือกใช้ตัวอักษรควรคำนึงถึง การอ่านง่ายของตัวอักษร ส่วนในกรณีการพาดหัวข่าวหรือในการพาดหัวโฆษณา หรือในงานที่ใช้จำนวนตัวอักษรไม่มาก การเลือกใช้ตัวอักษรควรคำนึงถึงการอ่านง่ายและการอ่านออก

ดังนั้นการเลือกใช้ตัวอักษรที่อ่านง่ายและการอ่านออก ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสบายตาในการอ่าน ได้แก่ แบบตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษร ขนาดตัวอักษร น้ำหนักตัวอักษร ความยาวบรรทัด ช่วงบรรทัด หรือระยะระหว่างบรรทัดและปัจจัยอื่นๆ ดังนี้

1. แบบตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษร

การเลือกใช้แบบตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษรในกรณีที่มีข้อความเชิงบรรยายหรือเชิงอธิบายที่ต้องใช้ตัวอักษรจำนวนมาก ควรเป็นแบบที่อ่านง่าย เช่น ประเภทตัวพื้นแบบเรียบๆ ไม่ควรใช้ตัวลวดลายหรือตัวประดิษฐ์เพราะทำให้อ่านยาก แต่ถ้าเป็นตัวพาดหัวหรือชื่อเรื่องที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษ ก็อาจใช้แบบที่ดึงดูดสายตาผู้อ่านแต่ต้องเป็นแบบที่อ่านง่าย

2. ขนาดของตัวอักษร

ตัวอักษรขนาดต่างๆ ที่ปรากฏแก่สายตาผู้ดูโดยทั่วไป อาจดูเป็นขนาดเล็กหรือใหญ่นั้น ขึ้นอยู่กับแบบตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษร ตัวอักษรขนาดเดียวกันอาจดูใหญ่ ถ้าใช้แบบตัวอักษรแบบหนึ่ง แต่อาจเล็กถ้าใช้แบบตัวอักษรอีกแบบหนึ่งก็ได้ ดังนั้น การกำหนดขนาดตัวอักษรจึงต้องคำนึงถึงตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษรด้วย

3. ความยาวบรรทัด

การกำหนดความยาวบรรทัดควรคำนึงถึงความเหมาะสมและความสวยงามไม่ควรกำหนดให้สั้นหรือยาวเกินไป เช่น ควรมีระยะที่ลูกนัยน์ตาของผู้อ่านสามารถกรอกจากซ้ายไปขวาแล้วอ่านได้หมดบรรทัดพอดี การกำหนดความยาวบรรทัดที่ยาวเกินไปหรือสั้นเกินไปจะทำให้เกิดผลเสียหลายประการ คือ

3.1 บรรทัดที่ยาวไปทำให้ผู้อ่านต้องกระพริบตาบ่อยครั้ง เนื่องจากในขณะที่อ่านสายตาผู้อ่านจะอ่านเป็นช่วงหรือเป็นระยะ และต้องมีการหยุดพักทุกครั้งที่มีการกระพริบตา และตาของผู้อ่านต้องปรับโฟกัสหรือความคมชัดทุกครั้งก่อนที่จะอ่านข้อความถัดไป

3.2 การอ่านข้อความที่ยาวเกินไปทำให้ผู้อ่านต้องกรอกสายตา และสายตึรชะตามมาก ซึ่งอาจก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการอ่าน

3.3 การขึ้นบรรทัดใหม่หลังจากการอ่านบรรทัดที่ยาวเกินไป จะทำให้ผู้อ่านหลงบรรทัดที่อ่านได้ง่าย

3.4 การกำหนดความยาวบรรทัดที่สั้นเกินไป ทำให้เกิดความไม่สวยงามในการจัดหน้าการพิมพ์ เนื่องจากต้องมีการห้กค่าบ่อย และทำให้การอ่านจับใจความทำได้ยาก

4. ระยะช่องไฟของตัวอักษร (spacing)

การจัดระยะช่องไฟของตัวอักษรเป็นเรื่องสำคัญมากทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ตัวอักษรข้อความที่ถูกออกแบบจัดวางอย่างสวยงาม ทำให้ผู้อ่านง่าย ดูสบายตา ชวนดู ชวนอ่าน การจัดช่องไฟมี หลักการค่านึงถึง 3 ประการดังนี้

4.1 ระยะช่องไฟระหว่างอักษร (letter spacing) เป็นการกำหนดระยะช่องไฟระหว่างตัวอักษรแต่ละตัว ที่จะต้องมีระยะห่างกันพอสมควร ไม่ติดกันหรือห่างเกินไป การเว้นระยะช่องไฟ แต่ละตัวไม่ควรกำหนดค่าว่าต้องห่างเท่าใด เพราะตัวอักษรแต่ละตัวทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีลักษณะที่แตกต่างกัน เราควรจัดช่องไฟโดยคำนึงถึงปริมาตรที่มีความสมดุลโดยประมาณในระหว่างตัวอักษร หรือที่เรียกว่า ปริมาตรความสมดุลทางสายตา

4.2 ระยะช่องไฟระหว่างคำ (word spacing) ส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษมากกว่า ระยะระหว่างคำโดยทั่วไปจะเว้นระยะระหว่างคำประมาณ 1 ตัวอักษรปกติ ถ้าระยะห่างเกินไปจะทำให้อ่านยาก และถ้าชิดกันเกินไปทำให้ขาดความงามไป

4.3 ระยะช่องไฟระหว่างบรรทัด (line spacing) การเว้นระยะระหว่างบรรทัดมีจุดประสงค์เพื่อให้อ่านง่าย ดูสวยงาม โดยปกติจะใช้ระยะห่าง 0-3 พอยต์ หลักสำคัญในการกำหนดระยะระหว่างบรรทัดให้วัดส่วนสูง และส่วนต่ำสุดของตัวอักษร เมื่อจัดการวางบรรทัดแล้วต้องไม่ทับซ้อนกัน

5. กลุ่มอ่าน

การเลือกใช้อักษรขนาดต่าง ๆ ต้องขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้อ่านซึ่งมีหลายประเภท เช่น นักศึกษา ผู้ใหญ่วัยทำงาน เด็ก เป็นต้น ถ้าผู้อ่านเป็นนักศึกษาหรือผู้ใหญ่วัยทำงาน หรือวัยที่สมรรถภาพทางร่างกายอำนวยความสามารถในการอ่านสูง การเลือกใช้ตัวอักษรสามารถใช้ตัวอักษรขนาดเล็กจนถึงขนาดค่อนข้างใหญ่ คือ ประมาณ 12 -16 พอยต์ ในกรณีที่เป็นอักษรภาษาไทย และใช้ตัวขนาด 8-12 พอยต์ ถ้าเป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษทั้งนี้ แล้วแต่แบบตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษรที่ใช้ แต่ถ้าผู้อ่านเป็นเด็กเล็ก ผู้ใหญ่สูงอายุ การใช้ตัวอักษรขนาดดังกล่าว จะทำให้ผู้อ่านอ่านยาก และต้องใช้ความพยายามในการอ่านสูง ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อ การอ่านหรือไม่อ่านหนังสือเลย ขนาดตัวอักษรที่ควรเลือกใช้ในกรณีนี้ควรเป็นขนาดค่อนข้างใหญ่ คือ ประมาณ 18-24 พอยต์ขึ้นไป ในกรณีที่เป็นตัวอักษรภาษาไทย และใช้ตัวขนาด 14-18 พอยต์ขึ้นไป ถ้าเป็นอักษรภาษาอังกฤษ เป็นต้น ทั้งนี้แล้วแต่แบบตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษรที่ใช้ การกำหนดขนาดตัวอักษรตามวัย หรือความสามารถในการอ่านของกลุ่มผู้อ่านไม่มีเกณฑ์การกำหนดที่แน่นอนแต่ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณ ในการเลือกใช้ตัวอักษรของผู้ออกแบบ โดยที่ผู้ออกแบบควรคำนึงถึงความเหมาะสม กับกลุ่มผู้อ่านเป็นสำคัญ

ผู้วิจัยได้เลือกใช้ตัวอักษรที่อ่านง่าย และอ่านออกในการจัดพิมพ์สื่อการเรียนรู้นั้น ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสบายตาในการอ่านได้แก่ แบบตัวพิมพ์หรือแบบตัวอักษร ขนาดตัวอักษรมาน้ำหนัก ตัวอักษร ความยาวบรรทัด ช่วงบรรทัด หรือระยะระหว่างบรรทัด และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะการเลือกใช้ขนาดตัวอักษรจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายด้าน เช่น แบบตัวพิมพ์ แบบตัวอักษร และกลุ่มผู้อ่าน

5.3 การใช้รูปภาพประกอบสื่อการเรียนรู้

สิ่งที่ปรากฏบนหน้ากระดาษของสื่อสิ่งพิมพ์คือ ตัวหนังสือ เส้น และภาพ ภาพจะรวมถึงภาพถ่าย ภาพวาด และการเขียนภาพ ภาพเหล่านี้ล้วนมีคุณลักษณะเฉพาะตัว จึงมักเรียกรวมกันว่า “ภาพประกอบ” ซึ่งการใช้ภาพประกอบในงานออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์นั้นส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อดึงดูดความสนใจ และแสดงประกอบกับเรื่องราวข่าวสารต่างๆ ที่จะนำเสนอต่อสายตาของผู้ดูให้เกิดความรู้สึก ความเข้าใจคล้อยตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสารที่มุ่งหวังไว้ เมื่อจะต้องมีการนำภาพแต่ละประเภทมาใช้ในหน้าสิ่งพิมพ์นั้นๆ ผู้ใช้ต้องมีความรู้ว่าจะใช้อย่างไร เพราะในการนำภาพแต่ละประเภทมาใช้เป็นภาพประกอบนั้นมีความแตกต่างกัน การนำภาพประกอบมาใช้ทางการพิมพ์จึงต้องมีการคัดเลือกภาพโดยพิจารณาจากเนื้อหาและคุณภาพของภาพ นอกจากนี้ภาพที่ใช้อย่างมีขนาดที่หลากหลายด้วยวิธีการย่อขยาย หรือปรับปรุงโดยใช้เทคนิคทางการพิมพ์เข้าช่วยเพื่อให้ภาพที่นำมาพิมพ์แล้วนั้นใช้ได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งหลักเกณฑ์การจัดวางภาพประกอบให้สอดคล้องกับขนาด

ของตัวอักษรที่จะพิมพ์ร่วมกันบนหน้าสิ่งพิมพ์ ดังนั้นในการออกแบบและผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ให้มีความสวยงามและเกิดประโยชน์ใช้สอยอย่างมีคุณค่า นักออกแบบและผลิตสิ่งพิมพ์จึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาพประกอบทางการพิมพ์ที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งของงานออกแบบ

ความหมายของภาพประกอบ

ภาพประกอบเป็นเนื้อหาส่วนที่เป็นภาพซึ่งนำมาตีพิมพ์ในเอกสารพิมพ์ต่างๆ นอกเหนือจากเนื้อหาข้อความที่เป็นตัวอักษร ภาพประกอบเหล่านี้อาจเป็นภาพวาด ภาพเขียน ภาพถ่าย หรือภาพกราฟิกซึ่งนำมาใช้ได้ทั้งขนาดใหญ่ภาพเดี่ยวเต็มหน้ากระดาษ ภาพขนาดเล็ก รองลงมา จนถึงภาพขนาดเล็กๆ ซึ่งจัดไว้ในส่วนใดส่วนหนึ่งของหน้ากระดาษให้ปรากฏอยู่ในหน้าสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการสื่อความหมายที่ง่ายต่อความเข้าใจของผู้อ่านที่เป็นผู้รับสารนั่นเอง

ภาพประกอบมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับการออกแบบทางการพิมพ์เพื่อใช้ในการเร่งเร้าให้ผู้อ่านเพิ่มความสนใจในการอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น เช่น หนังสือสำหรับเด็กหากขาดภาพประกอบเสียแล้วหนังสือก็ไม่มีพลังเพียงพอที่จะเร่งเร้าและกระตุ้นให้เด็กๆ อยากอ่านหนังสือ สำหรับภาพประกอบซึ่งนำมาใช้มีหลากหลายประเภทแต่ประเภทที่มีความเหมาะสมกับการนำมาตีพิมพ์ในลักษณะต่างกัน อย่างไรก็ตามการนำภาพประกอบในสื่อสิ่งพิมพ์ก็เพื่อสื่อความหมายได้ เช่นเดียวกับกับตัวอักษร แต่มีลักษณะเฉพาะคือสามารถทำให้เห็นความเหมือนจริงได้และให้รายละเอียดแก่ผู้อ่าน ตลอดจนสามารถใช้เวลาพิจารณาได้เป็นเวลานาน จนเกิดความคิดและความเข้าใจตามประสบการณ์และสภาพแวดล้อมที่ตนเองคุ้นเคยดังภาษิตจีนที่กล่าวไว้ว่า “ภาพหนึ่งภาพมีค่าเท่ากับถ้อยคำหนึ่งพันคำ” แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการให้ความหมายของภาพได้เป็นอย่างดี เพราะภาพเป็นภาษาสากลแม้ไม่รู้หนังสือเมื่อดูแล้วก็สามารถรับรู้เรื่องราวความหมายได้ถ้าหากมีการใช้ภาพประกอบทางการพิมพ์ที่ดีและมีคุณภาพ

ความสำคัญของภาพประกอบ

ภาพและส่วนประกอบตกแต่งภาพบนหน้าสิ่งพิมพ์นั้นก่อให้เกิดคุณค่าทางความงาม และการถ่ายทอดจินตนาการความคิดให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนเพื่อต้องการให้เกิดประสิทธิภาพผลในการสื่อสารมากที่สุด ดังนั้นภาพประกอบในสิ่งพิมพ์จึงมีความสำคัญนี้

1. ใช้เป็นแนวทางในการสร้างบุคลิกของงานทำให้ผู้ดูหรือผู้อ่านได้รับและยอมรับในรูปแบบ ลักษณะเด่นเฉพาะและส่วนประกอบต่างๆ ในงานนั้นๆ

2. ใช้สร้างความสวยงามทางด้านศิลปะของงาน ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ และการนำเสนอภาพ มุ่งที่จะใช้ภาพเพื่อการเสนอเนื้อหา และสร้างความสวยงามที่เป็นการพัฒนาความคิด ความรู้สึก ตลอดจนก่อให้เกิดความมอกงามทางจิตใจ ทั้งนี้การนำภาพประกอบลงพิมพ์ช่วยตกแต่งหน้าสิ่งพิมพ์ให้สวยงาม นำอ่าน ด้วยการพิมพ์ภาพประกอบปัจจุบันที่ทันสมัย

3. ใช้ดึงดูดความสนใจแก่ผู้พบเห็นไม่ว่าจะเป็นรูปแบบภาพ การจัดวางเนื้อหาภายในภาพ ตลอดจนสีเส้นในภาพที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจสิ่งพิมพ์นั้นๆ

4. ใช้สร้างความเข้าใจ บางครั้งการอธิบายเรื่องใดอาจยากต่อการบรรยายให้เกิดความเข้าใจ แต่เมื่ออธิบายและใช้ภาพประกอบด้วยก็จะช่วยให้เข้าใจได้ดี รวดเร็ว และถูกต้องกว่าการไม่มีภาพประกอบ

5. ใช้เสริมความเข้าใจ ในกรณีที่ข้อความสร้างความเข้าใจในระดับหนึ่งแล้ว แต่ก็ยังอาจจะไม่ชัดเจนหรือไขว้เขว จำเป็นต้องมีภาพประกอบเพื่อเสริมความเข้าใจให้ชัดเจน

6. ใช้นำเสนอข้อมูลเพื่อให้เกิดความง่ายต่อการจดจำ รูปภาพและแนวทางการออกแบบนั้นจะทำให้เกิดความชัดเจนของเนื้อหา ภาพจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น บุคลิกของการออกแบบจะช่วยเน้นความทรงจำได้ดียิ่งขึ้น

7. ใช้ปิดบังความด้วยในคุณภาพของงาน อาจจะเป็นเหตุผลของความจำกัดในด้านงบประมาณหรือความจำกัดของวัสดุที่มีอยู่ จึงเป็นเหตุผลให้งานนั้นต้องมีความสนใจไปบ้าง ภาพและการออกแบบที่ดีจะดึงดูดความสนใจและลดความสนใจในจุดบกพร่องไปได้

8. ใช้เป็นหลักฐานเพื่อปกป้องบุคคล เช่น เมื่อมีการนำเสนอภาพของบุคคลใดไม่อาจใช้ข้อความอธิบายให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าบุคคลนี้เป็นใคร แต่เมื่อลงพิมพ์ภาพแล้วออกชื่อผู้เห็นก็จะรู้จักบุคคลนี้ได้ทันที

9. ใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อความหมาย การออกแบบและการใช้ภาพที่เหมาะสมจะช่วยให้การสื่อความหมายได้ตรงกับวัตถุประสงค์และเข้าใจง่าย ใช้เวลาน้อย และเพิ่มความชัดเจนของเนื้อหาสาระได้มากยิ่งขึ้น

หน้าที่ของภาพประกอบ

ประชิด ทิถบุตร (2530: 44-46) ได้กล่าวถึง ภาพประกอบจะทำหน้าที่หลายรูปแบบไม่ว่าจะสนองตอบแนวความคิดสร้างสรรค์ของผู้ออกแบบ หรือการสร้างสรรค์ด้านความงาม หรือด้านประโยชน์ใช้สอย นักออกแบบต้องพึงระลึกไว้ว่าการนำภาพประกอบมาใช้ในสิ่งพิมพ์ต่างๆ ควรนำภาพมาใช้ให้เหมาะสมกับโอกาสและหน้าที่ดังนี้

1. เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจ (to attract attention) เป็นหน้าที่หลักของภาพประกอบในงานออกแบบสิ่งพิมพ์ทุกประเภทที่ช่วยให้เกิดความแตกต่างขึ้นในงานด้วยพื้นที่ เส้นสีเส้นที่เด่นสะดุดตาทำให้ข่าวสารนั้นๆ น่าสนใจขึ้น

2. เพื่อประกอบการอธิบายความรู้ (to explain instructions) เป็นสื่อแสดงความรู้ต่างๆ ที่ไม่สามารถมองเห็นได้จริง (unrealistic views) ด้วยการสร้างภาพประกอบการอธิบายให้เห็นได้กระจ่างขึ้น เช่น ภาพโครงสร้างของโมเลกุล หรือภาพด้วยตัด (cross section) เป็นต้น

3.เพื่ออธิบายความคิดรวบยอด(to explain concepts)เป็นการแสดงข้อมูล เนื้อหาสาระ แนวความคิดด้วยการใช้ภาพประกอบทำให้มีความเข้าใจง่ายขึ้น รวดเร็ว เช่น การเขียน เครื่องหมาย สัญลักษณ์ และแผนภาพต่างๆ เพื่อมีความหมายแทนสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

4.เพื่อการอ้างอิงแทนสิ่งที่ปรากฏจริง (to inform the appearance)เมื่อข่าวสารมี เนื้อหาที่เกี่ยวข้องและบ่งชี้ถึงความเป็นจริงต่างๆ เช่น สถานที่ บุคคล หรือเหตุการณ์ย่อม ต้องการภาพประกอบมาช่วยเสริมความเข้าใจ บรรยากาศและอารมณ์ความรู้สึกต่อผู้ดูให้เกิดความ กระจ่างชัดในวัตถุประสงค์ของข่าวสารนั้นๆ

5.เพื่อประกอบข้อมูลทางสถิติ (to illustrate statistical information)ข่าวสาร บางอย่างไม่เหมาะที่จะนำภาพถ่ายหรือภาพเขียนมาแสดงประกอบคำอธิบายให้ชัดเจน เช่น ข้อมูลที่เป็นตัวเลข ข้อมูลทางสถิติ จึงมักนิยมเขียนเป็นกราฟ แผนภูมิ ตามระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หรือเป็นภาพประกอบในลักษณะของลายเส้นทางเรขาคณิตขึ้นแทนตัวเลข ข้อมูลทางสถิติ

ข้อคำนึงในการใช้ภาพประกอบในหนังสือพิมพ์

ในการนำภาพประกอบเพื่อให้ปรากฏบนหนังสือพิมพ์ได้ก็ตาม ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1.ต้องการให้ข่าวสารดึงดูดความสนใจด้านการใช้ภาพหรือถ้อยความเพียงใด
- 2.มีบางส่วนของเนื้อหาที่ไม่ชัดเจนและสามารถอธิบายด้วยภาพประกอบได้หรือไม่
- 3.มีการอ้างอิงความเป็นจริงที่แน่นอนในเนื้อหา เช่น เหตุการณ์ สถานที่ หรือ บุคคลที่ต้องนำมาเป็นภาพประกอบหรืออธิบายให้เข้าใจหรือไม่
- 4.มีเนื้อหาใดที่ต้องการให้ผู้อ่านทราบถึงการกระทำที่เป็นลำดับขั้นตอนหรือไม่
- 5.มีภาพและสัญลักษณ์ใดที่เหมาะสมกับรูปแบบและแสดงความรู้สึกร่วมกับ ข่าวสารนั้นได้

จากหลักการและส่วนประกอบต่างๆ ในการออกแบบกราฟิกที่กล่าวมานี้ มิใช่เป็นกฎเกณฑ์ ที่แน่นอนตายตัวเสมอไปเพราะการออกแบบกราฟิกและสิ่งพิมพ์ก็มีวิธีการแก้ปัญหาเช่นเดียวกันกับการออกแบบสาขาอื่นที่อาจต้องสลับขั้นตอนการแก้ปัญหา(alternate solution) เพื่อหาสภาพที่ ปรากฏให้เป็นไปตามความเหมาะสมกับหลักการของการจัดองค์ประกอบศิลป์ที่ควรคำนึงหลัก พื้นฐาน 3 ประการดังนี้

- 1.ความมีเอกภาพ ในที่นี้หมายถึงสิ่งที่ช่วยทำให้ชิ้นงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่ง ต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์นั้นๆ ความมีเอกภาพจะครอบคลุมถึงเรื่องของความคิดและการออกแบบ

2. ความสมดุล ความสมดุลในงานออกแบบเป็นเรื่องของความงาม ความน่าสนใจ เป็นการจัดการสมดุลกันทั้งในด้านรูปแบบและสีซึ่งมีอยู่ 2 ลักษณะได้แก่ความสมดุลในรูปทรงและความสมดุลในความรู้สึก

3. การมีจุดแห่งความสนใจ ภายในเนื้อหาที่จำกัดจะต้องมีการเน้นให้จุดหนึ่งมีความสำคัญ อาจทำได้ด้วยภาพหรือข้อความก็ได้ โดยมีหลักว่า “ความคิดเดียวและจุดสนใจเดียว”

สำหรับวิธีการที่จะทำให้มีจุดสนใจอาจเน้นด้วยสี ขนาด สัดส่วน และรูปร่างที่แปลกไปกว่าส่วนอื่นๆ ในภาพ ส่วนตำแหน่งที่เหมาะสมในการวางจุดสนใจนั้นสามารถกระทำได้นี้ โดยการนำภาพมาแบ่งเป็น 3 ส่วน บริเวณที่เส้นตัดกันก็คือ ตำแหน่งที่เหมาะสม จากผลการวิจัยซึ่งได้ทดลองหลายครั้งพบว่า ตรงจุดตัดกันที่มุมบนซ้ายนั้นเป็นตำแหน่งที่ดีที่สุด เหตุผลหนึ่งที่สนับสนุนก็คือ ในการอ่านหนังสือเรามักจะอ่านจากมุมบนซ้ายไปขวา และจากบนลงล่าง ฉะนั้น ตำแหน่งนี้จะเป็นจุดแรกที่สายตาเรามอง เพื่ออ่านหรือดูภาพบนหน้าสิ่งพิมพ์

ในการออกแบบสิ่งพิมพ์นั้นต้องใช้องค์ประกอบที่สำคัญทั้งตัวอักษร ภาพประกอบ ตาราง แผนภูมิ แผนที่ ฯลฯ ด้วยการจัดระยะห่าง(interval) และการกำหนดตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆ เพื่อให้สามารถอยู่รวมกันได้อย่างเหมาะสมในแต่ละหน้า และมีความสัมพันธ์กลมกลืนกันจนตลอดเรื่องและตลอดเล่ม

จากการศึกษาภาพประกอบสื่อความหมายได้เช่นเดียวกับตัวอักษร ภาพหลายภาพจะมีเนื้อหาเกี่ยวเนื่องกับเวลาหรือความเป็นไปของเรื่องราว จึงสามารถจัดลำดับเพื่อเสริมความเข้าใจ หรือในการจัดวางภาพยังมีวิธีที่เรียงภาพเพื่อให้ได้เนื้อหาทำนองเดียวกัน หรือการจัดเรียงตามลำดับความสำคัญและตามความสำคัญของบุคคลในภาพ หากมีหลายภาพทำนองเดียวกัน หรือการจัดเรียงตามลำดับ ความสำคัญและตามความสำคัญของบุคคลในภาพ หากมีหลายภาพในหน้าเดียวกัน การจัดภาพเป็นกลุ่มๆ จะดีที่สุด และมีการจัดวางคำอธิบายภาพไว้ที่ภาพในลักษณะต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายของภาพนั้นได้ตรงตามที่ต้องการ

5.4 ทฤษฎีสี

ความหมายของทฤษฎีสี

ทฤษฎี หมายถึง ความจริงที่ได้พิสูจน์แล้ว หรือ หลักวิชา

สี หมายถึง แสงที่มากกระทบวัตถุแล้วสะท้อนเข้าตาเรา ทำให้เห็นเป็นสีต่างๆ

ทฤษฎีสี หมายถึง หลักวิชาเกี่ยวกับสีที่สามารถมองเห็นได้ด้วยสายตา

ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสี สรรพสิ่งทั้งหมายในจักรวาลประกอบไปด้วยสี ดังนั้น สิ่งแวดล้อมรอบตัวมนุษย์จึงประกอบไปด้วยสี สีจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สีที่เกิดจากปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ เช่น สีของแสง สีผิวของวัตถุตามธรรมชาติ

2. สีที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ เช่น สีของแสงไฟฟ้า สีของพลุ สีที่ใช้เขียนภาพ และย้อมสีวัสดุต่างๆ

เหตุที่มนุษย์รู้จักใช้สี เพราะมนุษย์มีธรรมชาติรักสวยรักงาม เมื่อเห็นความงามตามธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ สัตว์ วัตถุ ตลอดจนทิวทัศน์ที่งดงาม มนุษย์ก็อยากจะเก็บความงามเอาไว้ จึงได้นำเอาใบไม้ หินสี เปลือกหอย ฯลฯ มาประดับร่างกาย และยังรู้จักเอาดินสีและเขม่ามาทาตัว หรือขีดเขียนส่วนที่ต้องการให้งาม รวมทั้งการเขียนภาพตามผนังถ้ำอีกด้วย สำหรับในปัจจุบันได้มีการสังเคราะห์สีจากวัตถุขึ้นมาใช้ในงานต่างๆ อย่างกว้างขวางทั่วไป

จิตวิทยาแห่งสี (psychology of colors) การใช้สีให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยา จะต้องเข้าใจว่าสีใดให้ความรู้สึกต่อมนุษย์อย่างไร จึงจะใช้ได้อย่างเหมาะสม ความรู้สึกเกี่ยวกับสี สามารถจำแนกออกได้ดังนี้

สีแดง ให้ความรู้สึกอันตราย เกรี้ยวกราด รุนแรง มั่นคง อุดมสมบูรณ์

สีส้ม ให้ความรู้สึกสว่าง เกรี้ยวกราด อุดม

สีเหลือง ให้ความรู้สึกสว่าง สดใส สดชื่น ระวัง

สีเขียว ให้ความรู้สึกงอกงาม พักผ่อน สดชื่น

สีน้ำเงิน ให้ความรู้สึกสงบ ผ่อนคลาย สง่างาม ทิม

สีม่วง ให้ความรู้สึกหนัก สงบ มีเสน่ห์

สีน้ำตาล ให้ความรู้สึกเก่า หนัก สงบเงียบ

สีขาว ให้ความรู้สึกบริสุทธิ์ สะอาด ใหม่ สดใส

สีดำ ให้ความรู้สึกหนัก หดหู่ เศร้าใจ ทึบตัน

การใช้สีตามหลักจิตวิทยา สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ได้หลายประการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้งาน ประโยชน์ที่ได้รับนั้น สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ประโยชน์ในด้านแสดงเวลาของบรรยากาศในภาพเขียน เพราะสีบรรยากาศในภาพเขียนนั้น จะแสดงให้เห็นว่าเป็นภาพตอนเช้า ตอนกลางวันหรือตอนบ่าย เป็นต้น

2. ประโยชน์ในด้านการค้า คือ ทำให้สินค้าสวยงาม น่าซื้อหา นอกจากนี้ยังใช้กับงานโฆษณา เช่น โปสเตอร์ต่างๆ ช่วยให้อำนาจสินค้าได้มากขึ้น

3. ประโยชน์ในด้านประสิทธิภาพของการทำงาน เช่น โรงงานอุตสาหกรรม ถ้าทาสีสถานที่ทำงานให้ถูกหลักจิตวิทยา จะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยสร้างบรรยากาศให้หน้าทำงาน คนงานจะทำงานมากขึ้น มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น

4. ประโยชน์ในด้านการตกแต่ง สีของห้อง และสีของเฟอร์นิเจอร์ ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความสว่างของห้อง รวมทั้งความสุขในการใช้ห้อง ถ้าเป็นโรงเรียนเด็กจะเรียนได้ผลดีขึ้น ถ้าเป็นโรงพยาบาลคนไข้จะหายเร็วขึ้น

สีกับการรับรู้

ในปี พ.ศ. 2203 ไอแซก นิวตัน ได้ค้นพบว่า แสงสีขาวจากดวงอาทิตย์เมื่อหักเหผ่านแท่งแก้วสามเหลี่ยม (prism) แสงสีขาวจะกระจายออกเป็นสีรุ้ง เรียกว่า สเปกตรัม มี 7 สี ได้แก่ ม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง ส้ม แดง (ศกดา ศิริพันธ์. 2527: 5) และได้มีกำหนดให้เป็นทฤษฎีสีของแสงขึ้น ความจริงสีรุ้งเป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นและพบเห็นกันบ่อยๆ อยู่แล้ว ซึ่งเกิดจากการหักเหของแสงอาทิตย์หรือแสงสว่างเมื่อผ่านละอองน้ำในอากาศ

คุณลักษณะของสี มี 3 ประการ คือ

1. สีแท้ (hue) คือ สี 12 สีที่ปรากฏในวงสีธรรมชาติ
2. ความจัดของสี (intensity) คือ ความสดหรือความบริสุทธิ์ของสีแท้ ความบริสุทธิ์ของสีแท้จะลดลงเมื่อถูกผสมด้วยสีขาว สีดำ หรือสีคู่ตรงข้าม (Walker.1980: 246 - 247)
3. น้ำหนักของสี (values) หมายถึง น้ำหนักอ่อนแก่ของสีตามลำดับ เนื่องจากถูกผสมด้วยสีขาว - ดำ น้ำหนักของสีจะลดลงด้วยการใช้สีขาวผสม (tint) น้ำหนักของสีจะเพิ่มขึ้นปานกลางด้วยการใช้สีเทาผสม (tone) และน้ำหนักของสีจะเพิ่มขึ้นมากขึ้นด้วยการใช้สีดำผสม (shade) น้ำหนักของสียังหมายถึงการเรียงลำดับน้ำหนักของสีแท้ด้วยตนเอง โดยเปรียบเทียบน้ำหนักอ่อนแก่กับสีขาว - ดำ

การใช้สีสำหรับการออกแบบ จะใช้ให้เกิดความสวยงามตรงตามจุดประสงค์ มีหลักในการใช้อย่างกว้างๆ 2 ประการ คือ การใช้สีให้กลมกลืนกัน และการใช้สีให้ตัดกัน ในงานหนึ่งๆ อาจจะใช้สีให้กลมกลืนกันหรือตัดกันเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง หรืออาจจะใช้พร้อมกันทั้ง 2 อย่าง ทั้งนี้แล้วแต่ความประสงค์ของนักออกแบบ

1. การใช้สีให้กลมกลืนกัน เป็นการที่ใช้สีหรือน้ำหนักของสีให้ใกล้เคียงกันหรือคล้ายคลึงกัน เช่น การใช้สีแบบเอกรงค์ (monochrome) เป็นการที่ใช้สีเดียวที่มีน้ำหนักอ่อนแก่หลายลำดับ การใช้สีข้างเคียง (adjacent colors) เป็นการที่ใช้สีที่เคียงกัน 2 - 3 สี ในวงสี เช่น สีแดง สีส้ม แดง และสีม่วงแดง (ชลูด นิมเสมอ. 2531: 60 - 61)

2. การใช้สีใกล้เคียง (analogous colors) เป็นการที่ใช้สีที่อยู่เรียงกันในวงสีไม่เกิน 5 สี ตลอดจนการใช้สีวรรณะร้อนและวรรณะเย็น (warm tone colors and cool tone colors) โดยการแบ่งครึ่งวงสี ผ่ากลางสีเหลืองและสีม่วง เพื่อแยกออกเป็นสองซีก ซีกที่มีสีแดงเป็นวรรณะร้อน ซีกที่มีสีเขียวเป็นวรรณะเย็น

3. การใช้สีให้ตัดกัน เป็นการใช้สีหรือน้ำหนักของสีให้แตกต่างหรือตรงกันข้าม เช่น การใช้สีตรงข้าม (complementary colors) เป็นคู่สีที่ตรงข้ามกันในวงสีซึ่งเป็นสีที่ตัดกันอย่างแท้จริง การใช้สีเกือบตรงข้าม (split complementary colors) เป็นสีที่อยู่เกือบตรงข้ามกันในวงสี เช่น สีเหลืองเกือบตรงข้ามกับสีม่วงแดงและสีม่วงน้ำเงิน ใช้รวมกันทั้ง 3 สี การใช้สีตรงข้าม 2 คู่ที่อยู่เคียงกัน (double complementary colors) เช่น สีเหลืองตรงข้ามกับสีม่วง และสีม่วงแดงตรงข้ามกับสีเขียวเหลือง การใช้สีสามเส้า (triad colors) เป็นสี 3 สีที่มีระยะห่างเท่าๆ กันในวงสี และการใช้สี่สีเส้า (square colors) เป็นสี 4 สีที่มีระยะห่างเท่าๆ กันในวงสี (ชูด นิมเสมอ. 2531: 60 - 61)

การใช้สีตัดกัน ควรคำนึงถึงความเป็นเอกภาพด้วย วิธีการใช้มีหลายวิธี เช่น ใช้สีให้มีปริมาณต่างกัน เช่น ใช้สีแดง 20 % สีเขียว 80% หรือใช้เนื้อสีผสมในกันและกัน หรือใช้สีหนึ่งสีใดผสมกับสีคู่ที่ตัดกัน รวมทั้งการเอาสีที่ตัดกันมาทำให้เป็นลวดลายเล็ก ๆ สลับกัน (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2527: 32)

แม่สีของนักจิตวิทยา

สีในวัตถุและสีในแสงสว่างมาจากสีพื้นฐานหรือสีแม่สีเพียง 3 สี แต่สีในการเห็นมีสีพื้นฐานหรือแม่สีอยู่ 4 สี ที่กำหนดเช่นนี้ก็เพราะว่า ไม่มีสีใดที่ผสมกันด้วยสายตาแล้วจะก่อให้เกิดเป็น สีแดง สีเหลือง สีเขียว หรือสีน้ำเงิน ทั้ง 4 สีนี้จึงถูกกำหนดให้เป็นแม่สีของนักจิตวิทยา (Goldstein. 1968: 191) และได้กำหนดแผนผังสีออกมาเป็นรูปสี่เหลี่ยม มีสีขั้นที่ 2 จำนวน 4 สีได้แก่ สีส้ม สีเขียวเหลือง สีเขียวน้ำเงิน สีม่วง ส่วนสีคู่ตรงข้ามในการมองเห็น ไม่เหมือนสีคู่ตรงข้ามที่เกิดจากการผสมของสีวัตถุ หรือเกิดจากการผสมด้วยแสง สีตรงข้ามมี 4 คู่ คือ

สีแดง ตรงข้ามกับ สีเขียว

สีเขียวเหลือง ตรงข้ามกับ สีม่วง

สีเหลือง ตรงข้ามกับ สีน้ำเงิน

สีส้ม ตรงข้ามกับ สีเขียวน้ำเงิน

สำหรับแม่สีทั้ง 4 สีเมื่อผสมกันด้วยสายตา จะเกิดเป็นสีเทา

จากการศึกษาเรื่องสีของนักจิตวิทยา ทำให้ทราบถึงหลักการและผลของการทดลองซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการเกี่ยวกับสีที่สัมพันธ์ทางสายตา ผลจากการทดลองของนักจิตวิทยาได้เผยให้เราทราบว่า มีหลักการในการมองเห็นอยู่ 3 ประการ ดังต่อไปนี้ (Goldstein. 1968: 190)

1.1 สีสามารถกระทบกระเทือนอารมณ์ของแต่ละบุคคล

1.2 สีมีคุณสมบัติที่ดูเหมือนว่าจะสว่างขึ้นหรือมืดลง

1.3 สีให้ความรู้สึกต่อบุคคลไม่เท่ากัน

2 .ความรู้สึกเกี่ยวกับสี สีมีผลกระทบต่ออารมณ์เป็นอย่างมาก สีในกลุ่มของสีเย็น เช่น สีเขียว สีน้ำเงิน จะให้ความรู้สึกสงบ แต่ถ้าสีออกเย็นมากหรือคล้ำมากอาจจะทำให้ไม่รู้สึกไม่เบิกบาน กระชุ่มกระชวย และจะกระตุ้นความรู้สึกมากยิ่งขึ้น ถ้าสีมีความสว่างสดใสขึ้นหรือใกล้เคียงไปทางสีแดง

สีเย็นยังมีผลต่อความรู้สึกเกี่ยวกับระยะเวลาในธรรมชาติด้วย สีที่เย็นมากๆ เช่น สีน้ำเงิน ถ้าทดลองโดยนำเอาวัตถุสีน้ำเงินวางไว้ท้ายห้อง หรืออาจจะทาสีท้ายห้องด้วยสีน้ำเงิน จะปรากฏว่าห้องมีความยาวมากขึ้นกว่าความเป็นจริง สำหรับสีร้อนโดยเฉพาะสีแดงเพลิงดูเหมือนจะสว่าง และถ้าใช้สีแดงเพลิงที่ท้ายห้อง จะรู้สึกว่าห้องดูสั้นกว่าความเป็นจริง (Goldstein. 1968: 192)

3. สีกับการมองเห็น จากการเรียนรู้ทางด้านจิตวิทยา ทำให้เราทราบว่า เมื่อเราตั้งใจมองจุดสีอย่างจดจ่อ สมมติว่าเป็นจุดสีส้ม มองประมาณ 30 วินาที แล้วละสายตาออกจากจุดสีส้มมามองที่พื้นกระดาษสีขาว จะปรากฏสีน้ำเงินอ่อนๆ หรือสีฟ้าแทนที่จุดสีส้ม จุดที่เห็นจะมีลักษณะรูปร่างเหมือนจุดสีส้ม เหตุที่ปรากฏเช่นนี้ก็เพราะว่าเป็นปรากฏการณ์ของสีคู่ตรงข้ามของสีส้ม ซึ่งต้องการจะผสมกับสีส้มให้เป็นสีกลางหรือสีเทานั้นเอง (Goldstein. 1968: 192)

หลักการใช้สี

การใช้สีกับงานออกมานั้น อยู่ที่นักออกแบบมีจุดมุ่งหมายใด ที่จะสร้างความสนใจ ความเข้าใจต่อผู้ดู เพื่อให้เข้าถึงจุดหมายที่ตนต้องการ หลักของการใช้มีดังนี้

1.การใช้สีวรรณะเดียว ความหมายของสีวรรณะเดียว (tone) คือกลุ่มสีที่แบ่งออกเป็นวงล้อของสีเป็น 2 วรรณะ คือ วรรณะร้อน (warm tone) ซึ่งประกอบด้วย สีเหลือง สีส้ม สีแดง สีม่วง สีเหล่านี้ให้อิทธิพล ต่อความรู้สึก ตื่นเต้น ไร่้าใจ กระฉับกระเฉง ถือว่าเป็นวรรณะร้อน วรรณะเย็น (cool tone) ประกอบด้วย สีเหลือง สีเขียว สีน้ำเงิน สีม่วง สีเหล่านี้ดู เย็นตา ให้ความรู้สึกสงบ สดชื่น (สีเหลืองกับสีม่วงอยู่ได้ทั้งสองวรรณะ) การใช้สีแต่ละครั้งควรใช้สีวรรณะเดียวในภาพทั้งหมด เพราะจะทำให้ภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (เอกภาพ) กลมกลืน มีแรงจูงใจให้คล้อยตามได้มาก

2.การใช้สีต่างวรรณะ หลักการทั่วไป ใช้อัตราส่วน 80% ต่อ 20% ของวรรณะสี คือ ถ้าใช้สีวรรณะร้อน 80% สีวรรณะเย็นก็ 20% เป็นต้น ซึ่งการใช้แบบนี้สร้างจุดสนใจของผู้ดู ไม่ควรใช้อัตราส่วนที่เท่ากันเพราะจะทำให้ไม่มีสีโดดเด่น ไม่น่าสนใจ

3.การใช้สีตรงกันข้าม สีตรงข้ามจะทำให้ความรู้สึกที่ตัดกันรุนแรง สร้างความเด่นและไร่้าใจได้มากแต่หากใช้ไม่ถูกหลัก หรือ ไม่เหมาะสม หรือใช้จำนวนสีมากเกินไป ก็จะทำให้ความรู้สึกพว่ามั่ว ลายตา ขัดแย้ง ควรใช้สีตรงข้าม ในอัตราส่วน 80% ต่อ20% หรือหากมีพื้นที่เท่ากัน

ที่จำเป็นต้องใช้ ควรนำสีขาว หรือสีดำ เข้ามาเสริม เพื่อ ตัดเส้นให้แยกออกจาก กันหรืออีกวิธีหนึ่งคือ การลดความสดของสีตรงข้ามให้หม่นลงไป

สีตรงข้ามมี 6 คู่ได้แก่

- สีเหลือง ตรงข้ามกับ สีม่วง
- สีแดง ตรงข้ามกับ สีเขียว
- สีน้ำเงิน ตรงข้ามกับ สีส้ม
- สีเขียวเหลือง ตรงข้ามกับ สีม่วงแดง
- สีส้มเหลือง ตรงข้ามกับ สีม่วงน้ำเงิน
- สีส้มแดง ตรงข้ามกับ สีเขียวน้ำเงิน

สีร้อน (สีอุ่น) Warm Colors นับจากโทนสีเหลือง ชมพู แดง ส้ม ม่วง น้ำตาล สีเหล่านี้ให้ความหมายที่เร่าร้อน ก้าวร้าว มีอิทธิพลต่อการดึงดูดและกระตุ้นอารมณ์ได้ มากมายกว่าโทนสีอื่นๆ สีเหล่านี้จะใช้มากกับงานประเภท หัวหนังสือ นิติยาสาร แคตตาล็อก ตลอดจนป้ายโฆษณาต่างๆซึ่งจะกระตุ้นความสนใจต่อผู้พบเห็นได้เร็ว

สีโทนร้อน คือสีที่ให้ความหมาย รื่นเริง สดชื่น อุดมคติ ปลอดภัย

สีเย็น (Cool Colors) เริ่มจากสีเทา ฟ้ำ น้ำเงิน เขียว สีโทนนี้จัดอยู่ในสีโทนเย็น ให้ อารมณ์ ความรู้สึก สงบ สะอาด เย็นสบาย

สีขาว (White) คือสีแห่งความสะอาด บริสุทธิ์ ไร้เดียงสา เหมือนกับสำนวนที่ ชอบพูดว่า "เด็กที่เกิดมาเหมือนผ้าขาวที่ยังไม่มีรอยแปดเปื้อน"

สีดำ (Black) คือ สัญลักษณ์แห่งความโศกเศร้าและความตาย และบางความหมายใช้แทน ความชั่วร้าย ในความหมายของคนยุโรป อเมริกา แทนความเป็นผู้ดี ขริม มั่นคง

สีแดง (Red) คือ สีแห่งความกระตือรือร้น เร่าร้อน รุนแรง สะเทือนอารมณ์ มีพลังความสว่าง โชติช่วง เป็นสัญลักษณ์แห่งความรัก ดึงดูด ความสนใจ หากเป็นสีชมพู ซึ่งความเข้มของสีจะจางลง จะให้ความรู้สึกหวานโรแมนติก

สีเหลือง (Yellow) คือ สีแห่งความสุขสดชื่น ร่าเริงมีชีวิตชีวา เป็นสีที่เข้าได้กับทุกสี

สีเขียว (Green) คือสีของต้นไม้ ใบหญ้า เป็นสัญลักษณ์ของความสงบ เรียบง่าย ความเข้มของสีเขียวให้ความหมายถึงความอุดมสมบูรณ์

สีฟ้า (Blue) คือ สีแห่งท้องฟ้าและน้ำทะเล เป็นสัญลักษณ์ของความสงบ เยือกเย็น มั่นคง แต่เติมไปด้วยพลัง หากเป็นสีฟ้าอ่อนจะให้ความรู้สึก สดชื่น สวยงาม กระฉับกระเฉงเป็นหนุ่มสาว

สีม่วง (Purple) คือ สีแห่งความลึกซึ้ง ซ่อนเร้น เป็นสีที่มีอิทธิพลต่อจิตนาการ และความอยากรู้ อยากเห็นกับเด็ก เช่น เรื่องเทพนิยายต่างๆ

สีน้ำตาล (Brown) เป็นสีสัญลักษณ์แห่งความรุ่งโรยเปรียบเสมือนต้นไม้ใบร่วงหล่นเมื่อถึงอายุขัย เป็นสีที่ให้ความหมายดูเหมือนธรรมชาติ เช่น สีน้ำตาลอ่อนและสีแก่ของลายไม้เป็นต้น

สีแจ่ม (Vivid Colors) คือสีที่สะดุดตาเร็วมองเห็นได้ไกล โทนสีตัดกันแบบตรงข้าม เช่น แดงกับดำ เหลืองกับน้ำเงิน เขียวกับแดง ดำกับเหลือง เป็นต้น สีจำพวกนี้นิยมใช้กันมากในงานของเด็กเล่น ภัตตาคาร ร้านอาหาร ประเภทฟาสต์ฟู้ด ค่าเฟ้ ข้อเสียของสีประเภทนี้หากใช้จำนวนสีมากจะดูลายตา พร่า วิธีใช้ที่ดีควรใช้หนึ่งหรือสองสีเป็นตัวเน้นหนัก

สีจาง (สีอ่อน) Light Colors ให้ความหมายที่ดูอ่อนโยน เบาหวานเหมือนคลื่นเมฆหรือปุยฝ้าย ช่วยทำให้พื้นที่ที่แคบดูให้กว้างขึ้น โทนสีจำพวกนี้จะใช้กันมากกับเสื้อผ้า สตรี ชุดชั้นใน แฟชั่น ชุดนอน ในงานศิลปะบางอย่างใช้สีอ่อน เป็นพื้นฉากหลัง เพื่อขับให้รูปทรงลอยเด่นขึ้น

สีทึบ (Dull Color) คือสีอ่อนที่ค่อนข้างเข้มหรือสีที่เฉาจางลง ให้ความรู้สึกที่ สลัวลาง มัว บางครั้งดูเหมือนฝัน และดูคล้ายเครียด

สีมืดทึบ (Dark Colors) ให้ความรู้สึกหนัก แข็งแกร่ง เข้ม มีพลัง สดงเกิดดูได้จากสีเครื่องแต่งกายของทหาร สีสูทของผู้ชาย ชุดฟอร์มของช่าง เป็นต้น

ข้อควรระวังในการใช้สีในการออกแบบ

1. การรับรู้สีผิดพลาด

สีนั้นเกิดจากกระบวนการรับรู้ที่เกิดขึ้นในสมองมนุษย์ ซึ่งในกระบวนการแปลความหมายเพื่อให้เป็นสีใดสีหนึ่งแก่วัตถุนั้น สมองมักจะแปลโดยการเปรียบเทียบสีที่มองเห็นกับสีที่แวดล้อม ทำให้สีที่มองเห็นเป็นสีสัมพันธ์กับสีที่แวดล้อม (related color) ดังนั้น สีที่มองเห็นขณะนั้นนั้นอาจไม่ใช่เป็นสีแท้จริง แต่เป็นสีที่มองเห็นเป็นสีผิดเพี้ยนไปตามสภาพแวดล้อม แม้ว่าบุคคลนั้นจะมีสายตาปกติ เพราะมีปัจจัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการรับรู้สีมีผลให้การรับรู้สีผิดพลาดได้ ปรัชญาการณที่ทำให้เกิดการรับรู้สีผิดพลาดนี้อาจมีผลต่อการกำหนดสีในออกแบบทางการพิมพ์บางประการ ดังนี้

1.1 สภาพแวดล้อมด้วยแสงต่างกัน เมื่อมองสีใดสีหนึ่งในสภาพแสงที่ต่างกันจะทำให้มองเห็นสีนั้นแตกต่างกันไปด้วย เช่น เมื่อมองสีแดงภายใต้แสงไฟทังสเตนซึ่งให้การกระจายพลังงานแสงที่มีความเข้มแสงสูงในช่วงความยาวคลื่นของแสงสีแดง- ส้ม ทำให้มองเห็นสีแดงเป็นสีส้ม แต่เมื่อมองสีแดงเดียวกันนั้นภายใต้แสงไฟฟลูออเรสเซนต์แบบเฉยๆ ที่ให้การกระจายพลังงานแสงที่มีความเข้มแสงสม่ำเสมอเท่ากันทุกสี จะมองเห็นสีแดงนั้นเป็นสีแดงนั้นเป็นสีแดงถูกต้อง ถ้าเกิดสภาพการณ์เช่นนี้ขึ้นในการกำหนดสีเพื่อการพิมพ์ โดยนักออกแบบกำหนดสีภายใต้สภาพแสงอย่าง

หนึ่ง ช่างพิมพ์ผสมสีหมึกพิมพ์และพิมพ์สีภายใต้สภาพแสงอีกสภาพหนึ่งที่ไม่เหมือนกัน ผลก็คือสีบนงานพิมพ์จะไม่ตรงตามที่นักออกแบบต้องการ

ปกติภายในห้องที่นักออกแบบกำหนดสีและภายในห้องที่ช่างพิมพ์ปฏิบัติงานที่ให้มีสภาพแสงสว่างประเภทเดียวกัน ในทางการพิมพ์หลอดไฟมาตรฐานซึ่งใช้ในห้องพิมพ์เพื่อควบคุมคุณภาพการพิมพ์สี เพราะเมื่อดูสีภายใต้สภาพแสงนี้จะมองเห็นสีถูกต้องได้มากที่สุด

1.2 สภาพแวดล้อมด้วยสีต่างกัน เมื่อมองสีใดสีหนึ่งซึ่งถูกล้อมรอบด้วยสีต่างกัน จะทำให้มองเห็นสีนั้นแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะอิทธิพลของสีที่อยู่ล้อมรอบนั้น การรับรู้สีผิดพลาดนี้ทำให้เกิดความแตกต่างแบบไซทัลเทเนียส นักออกแบบอาจนำสีอันเกิดจากความแตกต่างแบบไซมัลเทเนียสมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการออกแบบได้ ถ้าเป็นสีใดสีหนึ่งซึ่งอาจเป็นสีที่มีความสำคัญ เช่น สีตราสัญลักษณ์ หรือสีประจำบริษัทย่อมจะไม่ต้องการให้สีเพี้ยน แต่นักออกแบบไม่ได้คำนึงถึงสีที่ใช้แวดล้อมสีนั้นก็อาจมีอิทธิพลให้มองเห็นสีตราสัญลักษณ์นั้นเปลี่ยนไปบนภาพพิมพ์ได้ แม้ว่าช่างพิมพ์จะพิมพ์ด้วยสีหมึกพิมพ์ที่ถูกต้องก็ตาม ดังนั้น เมื่อไม่ต้องการให้เกิดปัญหาของการมองเห็นสีผิดพลาดอันเนื่องมาจากอิทธิพลของสีที่อยู่แวดล้อม นักออกแบบจึงควรใช้สีแวดล้อมเป็นสีเทากลาง เพราะสีเทากลางเป็นสีที่ไม่มีสีสัน และมีความสว่างสีปานกลาง จึงไม่มีอิทธิพลทำให้สีรอบข้างเปลี่ยนไปทั้งทางด้านสีสันและความสว่างสี

2. ปัญหาในการพิมพ์

บางครั้งนักออกแบบกำหนดสีบนอาร์ตเวิร์ก เมื่อส่งไปแยกสีและพิมพ์บนวัสดุพิมพ์ตามขั้นตอนของกระบวนการพิมพ์แล้วไม่สามารถพิมพ์ให้ได้ตามคุณภาพที่ต้องการ ทั้งนี้เพราะอาจเกิดปัญหาในการพิมพ์ นักออกแบบควรพิจารณาถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการพิมพ์สีก่อนที่จะกำหนดสีบนอาร์ตเวิร์ก ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ช่างพิมพ์สามารถควบคุมการพิมพ์สีนั้นให้เป็นไปตามที่นักออกแบบต้องการได้

2.1 การกำหนดสีพิเศษเพิ่มเติมจากหมึกพิมพ์ชุดสอสี แม้ว่ากาพิมพ์ด้วยหมึกชุดสอสีจะสามารถผลิตสีต่าง ๆ ได้มากมายโดยการพิมพ์พื้นที่เม็ดสกรีนเปอร์เซ็นต์ต่างๆ ซ้อนทับกัน แต่ในงานออกแบบสื่อการเรียนรู้งานอาจจำเป็นต้องกำหนดสีพิเศษเพิ่มเติมจากหมึกพิมพ์ชุดสอสีเพื่อลดปัญหาในการพิมพ์ให้น้อยที่สุด และสามารถควบคุมคุณภาพของสีบรรจุวัสดุพิมพ์ได้คงที่สม่ำเสมอ นักออกแบบควรกำหนดสีพิเศษเพิ่มเติมจากสีของหมึกพิมพ์ชุดสอสีในกรณีต่างๆ ดังนี้

2.1.1 สีพื้นหลัง สีพื้นหลังซึ่งเป็นสีเกิดจากผสมสีของหมึกชุดสอสีตั้งแต่ 2 สีขึ้นไปด้วยเปอร์เซ็นต์ที่เม็ดสกรีนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสีพื้นหลังของภาพสอสี การกำหนดสีพื้นหลังนั้นให้พิมพ์เป็นสีพิเศษแยกจากหมึกพิมพ์ชุดสอสี จะช่วยให้ช่างพิมพ์สามารถควบคุมการพิมพ์สีพื้นหลังแยกจากการพิมพ์สีภาพสอสีได้ คุณภาพของสีพื้นหลังและสีภาพสอสีจะทำให้คงที่

สม่ำเสมอได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องกังวลว่าจะควบคุมอย่างไร ระหว่างสีของพื้นหลังและสีของพื้นภาพพิมพ์สีภาพสอดคล้องได้ นอกจากนี้ ยังช่วยให้สีพื้นหลังไม่ปรากฏเห็นเป็นเม็ดสกรีนและให้ความอึดตัวสีได้ดีกว่า การกำหนดสีพื้นหลังของภาพสอดคล้อง ต้องกำหนดให้เว้นขาวในปริมาณภาพสอดคล้องด้วยเพื่อไม่ให้สีพื้นหลังซ้อนทับกับสีของภาพสอดคล้อง ซึ่งจะทำให้สีของภาพสอดคล้องผิดเพี้ยนไปได้

2.1.2 สีตราสัญลักษณ์หรือสีบรรจุภัณฑ์ สีตราสัญลักษณ์หรือสีบรรจุภัณฑ์มักจะต้องเป็นสีเฉพาะที่ถูกต้อง ไม่มีการผิดเพี้ยน ถ้ากำหนดให้พิมพ์ด้วยพื้นที่เม็ดสกรีนเปอร์เซ็นต์ต่างๆ ของหมึกพิมพ์ชุดสอดคล้องตั้งแต่ 2 สีขึ้นไป โอกาสสีจะเพี้ยนเป็นไปได้อย่างสูง เพราะช่วงพิมพ์จะควบคุมให้สีของหมึกพิมพ์คงที่สม่ำเสมอได้ยาก ขนาดของเม็ดสกรีนสีใดสีหนึ่งเปลี่ยนไปเพียงเล็กน้อย มีผลให้สีที่ได้จากการพิมพ์ซ้อนทับกันผิดเพี้ยนไปได้มาก นักออกแบบจึงควรกำหนดสีตราสัญลักษณ์หรือสีบรรจุภัณฑ์เป็นสีหมึกพิมพ์พิเศษ โดยเทียบสีกับระบบกำหนดสีแล้วเก็บรหัสอ้างอิงไว้เป็นข้อมูลกำหนดสีนั้นทุกครั้ง

2.1.3 สีที่ปรากฏซ้ำทุกหน้า สีของพื้นหลัง เส้น เส้นกรอบภาพ ซึ่งอาจต้องการให้ปรากฏเป็นสีเดียวกัน ซ้ำกันทุกหน้าของเอกสาร หรือให้ปรากฏต่อเนื่องกันเป็นหน้าคู่ ถ้าพิมพ์ด้วยการผสมเปอร์เซ็นต์เม็ดสกรีนของหมึกพิมพ์ชุดสอดคล้อง โอกาสของสีที่พิมพ์ได้บนแต่ละหน้าแตกต่างกันได้มาก การพิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์สีพิเศษจะช่วยให้ช่างพิมพ์สามารถพิมพ์สีขององค์ประกอบศิลป์นั้นได้เหมือนกันเหมือนกันทุกหน้า

2.1.4 สีที่ไม่สามารถผลิตได้ด้วยหมึกพิมพ์ชุดสอดคล้อง สีไม่สามารถผลิตได้ด้วยหมึกพิมพ์ชุดสอดคล้อง เช่น สีสะท้อนแสง สีทอง สีบรอนซ์ จำเป็นต้องใช้หมึกพิมพ์สีพิเศษซึ่งผสมโดยเฉพาะมาจากโรงงานผู้ผลิตหมึกพิมพ์ โดยพิมพ์เป็นสีที่เพิ่มเติมจากหมึกพิมพ์ชุดสอดคล้อง เพื่อให้ได้ผลเป็นไปตามที่ต้องการ

2.2 การกำหนดสีอักษรซึ่งไม่ใช่สีดำ สีของตัวอักษรหรือภาพลายเส้นซึ่งไม่ใช่สีดำแต่เป็นสีอันเกิดจากการพิมพ์ชุดสอดคล้องผสมกัน เช่น สีแดงเกิดจากการพิมพ์หมึกพิมพ์สีม่วงแดงซ้อนทับสีเหลืองในการพิมพ์ จะต้องพิมพ์ลายเส้นของตัวอักษรแต่ละสระซ้อนทับสนิทกันพอดี ถ้าตัวอักษรนั้นมีขนาดใหญ่หากเกิดการพิมพ์เหลือง ก็อาจจะช่วยให้มองเห็นข้อผิดพลาดไม่ชัด แต่ถ้าเป็นตัวอักษรขนาดเล็กและมีเส้นตัวอักษรบางมาก แม้จะพิมพ์เหลื่อมกันเล็กน้อยก็สามารถมองเห็นข้อผิดพลาดนั้นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นสีซึ่งเกิดจากการผสมด้วยพื้นที่เม็ดสกรีนของหมึกพิมพ์จะยิ่งทำให้ได้เส้นตัวอักษรไม่คมชัด ดังนั้น จึงควรหลีกเลี่ยงการกำหนดสีตัวอักษรซึ่งเกิดจากการผสมพื้นที่เม็ดสกรีนของหมึกพิมพ์ชุดสองสีตั้งแต่ 2 สีขึ้นไปและมีพื้นที่เม็ดสกรีนต่ำกว่า 50 เปอร์เซ็นต์

2.3 การกำหนดสีของงานพิมพ์บนกระดาษสี การพิมพ์ภาพสีโดยทั่วไปมักนิยมใช้กระดาษเคลือบผิวสีขาว จะได้สีของภาพตรงตามที่กำหนดไว้มากที่สุด บางครั้งการใช้กระดาษสีจะ

ช่วยสร้างผลพิเศษให้กับภาพสกรีนได้ แต่ข้อควรคำนึงถึงคือ หมึกพิมพ์ภาพสกรีนเป็นหมึกชนิดโปรงใส ซึ่งมีผลให้สีของกระดาษผ่านชั้นหมึกพิมพ์มาเข้าตา ทำให้สีของภาพที่พิมพ์เพี้ยนไปตามสีของกระดาษ เช่นสีของภาพสกรีนที่พิมพ์บนกระดาษสีครีมจะดูอบอุ่นขึ้น สีฟ้าจะกลายเป็นสีฟ้าอมเขียว สีแดงจะกลายเป็นสีแดงอมส้ม

3.กลุ่มเป้าหมาย

การเลือกใช้สีควรสอดคล้องกันได้ดีกับอารมณ์ของผู้ใช้หรือกลุ่มเป้าหมายด้วย ดังนั้นจึงควรพิจารณาจิตวิทยาหรือความรู้สึกเกี่ยวกับสีของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสื่อสาร เพื่อให้งานออกแบบสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด ปัจจัยของกลุ่มเป้าหมายหลายด้านที่สัมพันธ์กับการเลือกใช้สีได้แก่ วัย เพศ และวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมาย

3.1 วัย ความชอบเกี่ยวกับสีของคนมักเปลี่ยนไปตามวัย เช่น ในกลุ่มวัยรุ่นมักจะชอบสีสดใส ซึ่งแสดงถึงความรวดเร็วทันใจ ปราดเปรี้ยว กลุ่มผู้สูงอายุมักจะชอบสีอ่อน ซึ่งแสดงถึงความสงบ มีเกียรติ มีค่า ดังนั้นถ้าจะออกแบบสำหรับวัยรุ่น ควรเลือกใช้สีสดใสและควรมีมากกว่า 1 สี แต่ถ้าออกแบบสำหรับผู้ใหญ่ก็อาจใช้สีลักษณะตรงกันข้าม เป็นต้น

3.2 เพศ ความชอบสีของผู้หญิงและผู้ชาย พบว่าผู้หญิงส่วนใหญ่มักจะชอบสีแดง ขณะที่ผู้ชายส่วนใหญ่มักจะชอบสีน้ำเงิน หรือผู้หญิงจะชอบสีอ่อน ขณะที่ผู้ชายจะชอบสีคล้ำ ในการออกแบบจึงต้องพิจารณาเกี่ยวกับเพศของกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้งานพิมพ์นั้นด้วย เช่น ถ้าจะเลือกสีคล้ำเป็นสีปก เป็นต้น

3.3 วัฒนธรรม วัฒนธรรมประเพณีที่แต่ละชนชาติยึดถือก็มีผลต่อความรู้สึกเกี่ยวกับสีด้วยเหมือนกัน เช่น การแต่งงานของชาวตะวันตกมักนึกถึงสีขาวที่มองว่าเป็นสีที่บริสุทธิ์ แต่เป็นงานศพมักนึกถึงสีดำซึ่งมองว่าเป็นสีแห่งความโศกเศร้า แต่สำหรับชาวอินเดียกลับตรงกันข้าม คือ สีขาวจะใช้เป็นสีของเครื่องแต่งกายสำหรับสวมใส่ในงานศพ ส่วนในงานแต่งงานมักนิยมสวมใส่เครื่องแต่งกายสีเหลือง ดังนั้น การทราบข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมแต่ละชาติแต่ละภาษาย่อมจะพบว่ามีประโยชน์อย่างมากในการออกแบบสีเพื่อให้เหมาะสมและไม่ขัดแย้งกับความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมายที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน

จากการศึกษา ทฤษฎีสี มีหลักการออกแบบสามารถทำได้ 3 วิธี ได้แก่ การใช้สีกลมกลืน การใช้สีแตกต่าง และการใช้สีสมดุล ซึ่งการใช้กลมกลืนสามารถกระทำได้โดยการใช้สีเส้นเดียว การใช้สีใกล้เคียงกัน และการใช้สีในวรรณะเดียวกัน การใช้สีแตกต่างสามารถกระทำได้โดยการใช้คู่ตรงข้าม การใช้สีใกล้เคียงสีคู่ตรงข้าม การใช้สีต่างกัน การใช้สีวรรณะต่างกัน สำหรับการสีสมดุล ปริมาณพื้นที่สีสมดุลกับความสว่างสี การเลือกใช้สีให้สามารถสื่อความรู้สึกได้ตามที่ต้องการ และกำหนดสีถูกต้องตามกระบวนการพิมพ์แล้ว ควรคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ อีกประการที่มีผลต่อการ

เลือกใช้สื่อในการออกแบบสื่อการเรียนรู้ ได้แก่ การรับรู้ที่ผิดพลาด ปัญหาในการพิมพ์ และกลุ่มเป้าหมาย

6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์

6.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์

สื่อการเรียนรู้เป็นกระบวนการสื่อความหมาย ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยมีตัวกลางเรียกว่า สื่อการสอนเป็นตัวช่วยในการถ่ายทอดความรู้ นักการศึกษาหลายท่านทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ ดังนี้

1.1 สื่อการสอน หมายถึง เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการต่างๆ รวมทั้งการสาธิตการแสดง บทบาทของผู้สอนที่เป็นตัวกลางที่ช่วยในการสื่อความหมายในกระบวนการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ธีรพล จันท์เทพ. 2545: 18)

1.2 สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น แถบบันทึกภาพพร้อมเสียง (วีดิทัศน์) แถบบันทึกเสียง สไลด์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยียังหมายรวมถึงกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน การศึกษาผ่านดาวเทียม (กรมวิชาการ. 2545: 8)

สื่อการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิง เนื้อหา ความรู้เชิงกระบวนการ ความรู้เชิงประจักษ์จากการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ด้าน ทักษะ สื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ทักษะพื้นฐานของกลุ่มสาระการ เรียนรู้ ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการจัดการ ทักษะใน งานอาชีพ เป็นต้น และด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม สื่อจะให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาความรู้และ ทักษะ แล้วยังมุ่งให้ผู้เรียน รักการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในตนเองภูมิใจในความเป็นไทยมีจิตสำนึกทาง สังคมและสิ่งแวดล้อมรู้จักใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ ยอมรับค่านิยมที่ดีงาม (กรมวิชาการ, 2545: 6-7)

สื่อการเรียนรู้มีหลายชนิดที่สามารถส่งผลการเรียนรู้ทางด้านทฤษฎีและเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติให้ได้ผลดี สื่อการสอนมีหลายชนิดให้เลือกใช้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาที่ผู้สอน จะสามารถเลือกใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ (ทิพวรรณ คำประกอบ. 2546: 2)

วีดิทัศน์เป็นสื่อการศึกษา ที่สามารถใช้ในการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากวีดิทัศน์ สามารถทำให้ผู้เรียนได้รับสื่อที่เป็นภาพและเสียง ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และเข้าใจบทเรียนได้ง่ายกว่าสื่อ ชนิดอื่น การใช้วีดิทัศน์เป็นสื่อการสอนนับว่าเป็นสื่อที่ใช้ได้ผลดี และเป็นที่ยอมรับกันอยู่ทั่วไป ใน ปัจจุบันวีดิทัศน์ ให้ประโยชน์หลายอย่างแก่ผู้เรียนซึ่งสื่อการสอนชนิดอื่นไม่สามารถทำได้คือทำให้ ผู้เรียนเห็นภาพเห็นการเคลื่อนไหวและได้ยินเสียงของเหตุการณ์ที่กำลังปรากฏไปพร้อมๆ กัน ผู้เรียน

จะให้เห็นบรรยากาศของความเป็นจริง (วาวแวว โรงสะอาด. 2528: 1 ; อ้างอิงจากทิพวรรณ คำประกอบ. 2546: 2)

วีดิทัศน์ มีข้อได้เปรียบกว่าแถบวีดิทัศน์ธรรมดาหลายประการ เช่นมีขนาดเล็ก มีความทนทานสูงราคาไม่แพง ในขณะที่แถบวีดิทัศน์จะมีการเสื่อมสภาพได้หลังจากการเล่นบ่อยครั้งต้องมีการให้เทปย้อนกลับก่อนจะเล่นทุกครั้งและข้อมูลจะถูกทำลายได้ โดยสนามแม่เหล็กถ้ามีอุณหภูมิสูงจะทำให้แถบวีดิทัศน์อายุสั้นและบิดเบี้ยวทำให้ภาพลึ้มและสั่นถ้าเก็บที่อุณหภูมิต่ำมาก ๆ ในแถบวีดิทัศน์อาจจะมีมากขึ้นจะทำให้เกิดเชื้อราได้ จึงเห็นว่าข้อจำกัดของแถบวีดิทัศน์จะมีมากกว่าวีดิทัศน์อย่างเห็นได้ชัดเจน ผลของวีดิทัศน์จะเห็นได้ว่าสื่อการสอนมีความสำคัญต่อความเข้าใจของผู้เรียนเป็นอย่างมาก สื่อการสอนจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพตามที่ครูตั้งใจอธิบายได้อย่างเต็มที่ รวมถึงการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้น่าสนใจยิ่งขึ้นสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวในการเรียนอยู่ตลอดเวลาและยังทำให้มีประสิทธิภาพในการเรียนสูงขึ้น (กิดานันท์ มลิทอง. 2543: 287)

สรุปได้ว่าสื่อวีดิทัศน์ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาและมองภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้นสามารถใช้ได้ทั้งบนเครื่องเล่นVCD DVD ระบบวีดิโอออนดีมานด์และบนเครื่องคอมพิวเตอร์ได้

6.2 หลักการออกแบบสื่อวีดิทัศน์

หลักการทฤษฎีการเรียนรู้ 9 ขั้นตอนของ Robert Gagne นำมาประยุกต์ใช้ในการผลิตวีดิทัศน์ซีดี (อำนาจ เดชชัยศรี. 2542: 116-117)

6.2.1 ได้รับความสนใจ (Gain attention) เป็นการสร้างบทเริ่มต้นของกิจกรรมที่เรียนนั่นเอง โดยผู้เรียนสนใจเนื้อหาบนจอภาพ

6.2.2 บอกวัตถุประสงค์ (Specify objectives) จะช่วยให้ผู้เรียนรู้ล่วงหน้าถึงประเด็นสำคัญของเนื้อหาและรู้เค้าโครงของเนื้อหาอีกด้วยเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยผู้เรียนจะสามารถผสมผสานแนวคิดในรายละเอียดหรือส่วนย่อยของเนื้อหาให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อหาในส่วนใหญ่ได้ ซึ่งจะมีผลทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.2.3 ทบทวนความรู้เดิม (Activate prior knowledge) ไม่จำเป็นต้องทำแบบทดสอบเสมอไปแต่จะใช้วิธีการประเมินความรู้เดิมของผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ ก็ได้ เช่น พุดคุย ซักถาม เป็นต้น

6.2.4 การเสนอเนื้อหาใหม่ (Present new information) การเสนอภาพที่เกี่ยวกับเนื้อหาประกอบกับคำพูดสั้นๆง่ายๆ ได้ใจความชัดเจน การอาศัยภาพประกอบจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น และมีความคงทนในการจดจำได้ดีกว่าการใช้คำพูดหรืออ่านเพียงอย่างเดียว

6.2.5 การชี้แนวทางในการเรียนรู้ (Guide learning) หน้าที่ของผู้ออกแบบบทเรียนจะพยายามใช้เทคนิคในการกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาใช้ในการศึกษาโดยเชื่อมโยงกับความรู้เดิมมาใช้ในการศึกษาโดยเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่

6.2.6 กระตุ้นการตอบสนอง (Elicit response) หลายทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ต่างก็มีความสอดคล้องในลักษณะสิ่งเร้ากับการตอบสนองในแง่ของการเรียนผู้เรียนควรมีโอกาสร่วมคิดและร่วมกันฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะ

6.2.7 ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Provide feedback) เป็นการช่วยสร้างความสนใจและเป็นการบอกว่าการเรียนอยู่จุดไหนห่างจากเป้าหมายเพียงใด

6.2.8 มีการทดสอบความรู้ (Assess performance) จะเห็นการทดสอบก่อนเรียนระหว่างเรียนช่วงท้ายบทเรียน เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อวัดค่าผู้เรียนผ่านเกณฑ์ต่ำสุดเท่าใด เพื่อจะได้เตรียมตัวในโอกาสต่อไป

6.2.9 การจำแนกและการนำไปใช้ (Promote retention) เป็นขั้นตอนของการสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญรวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทบทวนหรือซักถามปัญหาที่จบบทเรียน

สรุปได้ว่าหลักการกระบวนการเรียนรู้การสร้างสื่อวีดิทัศน์ จะมีการทวนให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวกับชุดกิจกรรม การสร้างความสนใจโดยการใส่สีสัน เสียง และรูปภาพต่างๆ

7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ

บุญชม ศรีสะอาด (2537: 50-53) ได้เสนอลักษณะของเครื่องมือที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ 2 ประเภทดังนี้ ดังนี้

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตรจึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ดีเป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนที่ใช้วัดความสามารถในการให้ความหมาย และแสดงถึงศักยภาพของบุคคลนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ (2535: 146–147) และชวาล แพรัตกุล (2517: 16) ได้กล่าวถึงเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้มีลักษณะใกล้เคียงกันดังนี้ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 พวก

1. แบบทดสอบครู (Teacher Made Test) หมายถึง ชุดของคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนมาจากห้องเรียนว่ามีควมรู้มากแค่ไหนบทพร้องที่ตรงไหนจะได้สอนซ่อมเสริม หรือเป็นการวัดดูความพร้อมที่จะเรียนในบทใหม่ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของคุณ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) แบบทดสอบประเภทนี้สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาหรือจากครูที่สอนวิชานั้นๆ แต่ผ่านการตรวจคุณภาพโดยนำผลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติหลายครั้งจนกระทั่งมีคุณสมบัติดีพอจึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้นสามารถใช้เป็นหลักเปรียบเทียบผลเพื่อการประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใดๆ ก็ได้ ซึ่งแบบทดสอบมาตรฐานมีอยู่ 2 ประการ

2.1 มาตรฐานในการดำเนินการสอบ หมายความว่า แบบทดสอบนี้ไม่ว่าจะนำไปใช้ที่ไหน เมื่อไรก็ตามคำชี้แจงคำอธิบาย การดำเนินการสอบจะเหมือนกันทุกครั้งไปจะมีการควบคุมตัวแปรต่างๆที่ทำให้คะแนนคลาดเคลื่อน เช่นผู้คุมสอบ การจัดชั้นเรียน กระบวนการสอบการใช้คำสั่ง เป็นต้น กระบวนการสอบประเภทนี้มีคำชี้แจงในการใช้ข้อสอบอยู่ด้วย

2.2 มาตรฐานในการแปลความหมายของคะแนน หมายความว่า ไม่ว่าจะสอบที่ไหนเมื่อไร ก็ต้องแปลคะแนนได้เหมือนกัน ฉะนั้นข้อสอบประเภทนี้จึงต้องมีเกณฑ์สำหรับเปรียบเทียบให้เป็นมาตรฐานเดียวกันได้

สรุปได้ว่าเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ มี 2 ประเภท คือ แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์และแบบทดสอบแบบอิงกลุ่มนอกจากนี้อาจแบ่งได้เป็นแบบทดสอบครูและแบบทดสอบมาตรฐานสำหรับการวิจัยในครั้งนี้เลือกใช้แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ชนิด 4 ตัวเลือกเป็นเครื่องมือวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

7.1 คุณลักษณะของแบบทดสอบ

แบบทดสอบสร้างขึ้นจะถือว่าเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพ ควรต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ คือ (ชวาล แพรัตกุล. 2526: 136)

1. ต้องเที่ยงตรง (Validity) คือ แบบทดสอบที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้อย่างถูกต้องตามความมุ่งหมาย

2. ต้องยุติธรรม (Fair) คือ ข้อสอบที่ดีต้องไม่ลำเอียงต่อเด็กกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ

3. ต้องถามลึก (Searching) คือ คำถามจะไม่ถามแต่เพียงความรู้ความจำ แต่จะต้องให้นักเรียนนำความรู้จากตำราไปวิเคราะห์ ไปขยายและนำไปใช้ คำถามที่ดีนั้นนักเรียนจะตอบได้ต้องใช้สมองคิด

4. ต้องยั่ว (Exemplary) คือ คำถามจะต้องท้าทายชวนให้นักเรียนคิด และพฤติกรรมปฏิบัติไปตามนั้น เมื่อสอบแล้วเกิดรอยประทับใจที่ดี

5. ต้องจำเพาะเจาะจง (Definite) คือ เมื่อนักเรียนอ่านคำถามก็จะเข้าใจความหมายได้ชัดเจนว่าคำถามอะไร ต้องการให้คิด ให้ทำอะไร คำถามจะต้องไม่คลุมเครือ

6. ต้องเป็นปรนัย (Objectivity) คือ มีคุณลักษณะ 3 ประการ

6.1 ความแจ่มชัดในความหมายของคำ

6.2 ความแจ่มชัดในวิธีการตรวจ หรือมาตรฐานการให้คะแนน

6.3 ความแจ่มชัดในการแปลความหมาย ของคะแนนนั้นๆ

7. ต้องมีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ ข้อสอบจะต้องสามารถให้คะแนนที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุด ภายในเวลา แรงงาน และการลงทุนที่น้อยที่สุด

8. ต้องมีความยากพอเหมาะ (Difficulty) คือ ข้อสอบที่ดีนั้นคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่สอบได้ควรจะเท่ากับหรือสูงกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มเล็กน้อย

9. ต้องมีอำนาจจำแนก (Discrimination) คือ ข้อสอบที่ดีสามารถแยกนักเรียนออกเป็นประเภทๆ ได้ ทุกชั้นทุกระดับอำนาจจำแนกหมายความว่า เด็กเก่งจะตอบถูกมากกว่าเด็กอ่อนเสมอ

10. ต้องเชื่อถือได้ (Reliability) ข้อสอบที่ดีนั้นจะสามารถให้คะแนนได้คงที่แน่นอน

หลักการเบื้องต้นในการสร้างแบบทดสอบ

หลักการในการสร้างแบบทดสอบที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรดำเนินการตามหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบดังต่อไปนี้

ซวาล แพร์ตกุล (2526: 137-138) ได้เสนอหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบโดยมีลักษณะดังนี้

1. วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์

2. แบบทดสอบ เป็นการวัดความเจริญงอกงามของนักเรียน ควรมีการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน

3. การวัดผลเป็นการวัดทางอ้อม เป็นการยากที่จะใช้ข้อสอบแบบเขียนตอบวัดพฤติกรรมจริงๆ ของบุคคลได้ สิ่งที่ดีได้คือ การตอบสนองต่อข้อสอบ ดังนั้นการแปลงจุดมุ่งหมายให้เป็นพฤติกรรมที่จะสอบวัดนั้นจะต้องทำอย่างรอบคอบและถูกต้อง

4. การวัดผลการศึกษาเป็นการวัดที่ไม่สมบูรณ์ เป็นการยากที่จะวัดทุกสิ่งทุกอย่างที่สอนได้ ภายในเวลาอันจำกัด สิ่งที่สามารถวัดได้เพียงตัวแทนของพฤติกรรมทั้งหมดเท่านั้น ดังนั้นจึงต้องมั่นใจว่าสิ่งที่สอบวัดนั้นเป็นตัวแทนที่แท้จริงหรือไม่

5. แบบทดสอบนั้นมิได้วัดเพียงเพื่อจะให้เกรดเท่านั้นการวัดผลยังเป็นเครื่องช่วยในการพัฒนาการสอนของครูเป็นเครื่องช่วยในการเรียนของนักเรียน

6. ในการให้การศึกษาที่สมบูรณ์นั้น สิ่งสำคัญไม่ได้อยู่ที่การทดสอบแต่เพียงอย่างเดียว กระบวนการสอนของครูก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

7. การวัดผลศึกษามีความผิดพลาดเท่ากับของที่ซึ่งได้นำหนักจากตาซึ่งหยาบๆอาจมีน้ำหนักต่างกันถ้าซึ่งตาซึ่งโดยละเอียด ทฤษฎีการวัดผลเชื่อว่า คะแนนที่สอบได้ = คะแนนจริง + ความผิดพลาดในการวัด

8. แบบทดสอบควรจะเน้นการวัดความสามารถในการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์หรือการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

9. ควรคำนึงถึงขีดจำกัดของเครื่องมือที่ใช้ในแบบทดสอบ เครื่องมือที่ใช้โดยมากคือ ข้อสอบ ขีดจำกัดของข้อสอบ ได้แก่ การเลือกตัวแทนของเนื้อหาเพื่อมาเขียนข้อสอบความเชื่อถือได้ของคะแนนและการตีความหมายของคะแนน เป็นต้น

10. ควรจะใช้ชนิดของแบบทดสอบหรือข้อคำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่จะสอบและจุดประสงค์ที่จะสอบวัด

11. ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันคะแนนที่สอบได้อาจแตกต่างกัน ดังนั้นในการวัดผล การศึกษาจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมด้วย

12. ให้ข้อสอบมีความเหมาะสมกับนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น มีความยากง่ายพอเหมาะ มีระดับความยากง่ายของภาษาที่เหมาะสมมีเวลาสอบนานพอที่นักเรียนส่วนใหญ่จะทำข้อสอบได้เสร็จ

7.2 กระบวนการสร้างแบบทดสอบ

ชวาล แพร์ตกุล (2526: 137-140) ได้กล่าวถึงกระบวนการสร้างแบบทดสอบซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันดังนี้

1. ขั้นวางแผน ในการสร้างแบบทดสอบควรจะทำในรูปของคณะกรรมการ

1.1 กำหนดจุดมุ่งหมาย

1.2 กำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด

1.3 กำหนดชนิดและรูปแบบของข้อสอบ

1.4 กำหนดส่วนประกอบอื่นๆ เช่น เวลา บุคลากร ข้อสอบ

2. ชั้นเตรียมงาน

- 2.1 หลักสูตร หนังสือแบบเรียน แผนการสอนและคู่มือครู
- 2.2 ทำการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาที่จะออกข้อสอบ
- 2.3 อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับการพิมพ์ การอัดสำเนา
- 2.4 กระดาษคำตอบอื่นๆ

3. ชั้นลงมือปฏิบัติ

4. ชั้นประเมินหรือตรวจสอบคุณภาพ มีจุดประสงค์เพื่อนำผลไปปรับปรุงข้อสอบ โดยแยกเป็นข้อย่อยดังนี้

- 4.1 ชั้นประเมินเบื้องต้น คือการวิจารณ์ข้อสอบ
- 4.2 ชั้นตรวจสอบคุณภาพหลังการทดลอง
- 4.3 ชั้นตรวจสอบขั้นสุดท้าย

5. ชั้นจัดพิมพ์ เป็นการกระทำภายหลังการประเมินคุณภาพของข้อสอบ แบ่งเป็นขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้

- 5.1 การจัดพิมพ์ขั้นต้น
- 5.2 การจัดพิมพ์ภายหลังการทดลอง
- 5.3 การจัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์

6. การจัดทำคู่มือการใช้

จากกระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังกล่าวผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยดำเนินการครบถ้วนตามขั้นตอนทั้ง 6 ชั้นเพื่อให้ได้แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เป็นแบบปรนัย 4 ตัว เลือกที่มีคุณสมบัติในการวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

8. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

8.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้และความสำเร็จของการศึกษาว่าจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นผลมาจากการได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละบุคคลในแนวทางที่ผู้เรียนประสงค์ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ไว้ใกล้เคียงกันดังนี้

นางเยาว์ ศรีประดู่ (2546: 52) ได้สรุปว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของ บุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจ ในการเรียนรู้หมายถึง ความรู้สึกพอใจชอบใจ ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและต้องดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

วัชรภรณ์ กองมณี (2546: 52) ได้ สรุป ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางบวกและเป็นความรู้สึกที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาหรือ สถานการณ์เปลี่ยนแปลง ดังนั้น ความรู้สึกในการเรียนจึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ที่มีต่อการร่วมการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนจนบรรลุผลหรือเป้าหมายในการ เรียนรู้

ชัยวัฒน์ ดุจศรีแก้ว (2547: 14) ได้ สรุป ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งกระบวนการ องค์ประกอบตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ หากเป็นไปในทางบวกจะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน จะมีการ เสียสละ อุทิศแรงกาย แรงใจ แรงทรัพย์และสติปัญญาให้แก่งานมากขึ้น แต่ในทาง ตรงกันข้ามหากผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน เป็นไปในทางลบ จะมีผลทำให้เกิดความไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติ

มยุรี พวงมาลัย (2549: 46) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติ ความชอบหรือไม่ชอบของบุคคล ที่มีต่อสิ่งเร้าในด้านต่าง ๆ ของคนนั้น ๆ ความรู้สึกพึงพอใจเกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นได้รับในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือ เป็นไปตามเป้าหมายที่ตนเองต้องการ

ไซติก ศรชัยชนะ (2552: 21) สรุป ได้ว่า ความพึงพอใจมีสาเหตุมาจากความต้องการเมื่อต้องการได้รับการสนองตอบความพึง พอใจก็จะตามมาในทางบวก เช่นเดียวกับการเรียนการสอน ถ้านักเรียนเกิดความเข้าใจ มีความชัดเจนในการปฏิบัติ เมื่อเกิดการปฏิบัติเกิดเป็นผลสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมายก็จะเกิดความพึงพอใจมีความรู้สึกในทางบวก ซึ่งจะเป็นแรงกระตุ้นที่อยากจะทำเรียนอยากต่อการปฏิบัติด้วยความพอใจ

จากความหมายของความพึงพอใจที่นักวิชาการกล่าวไว้สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติที่เป็นไปตามความคาดหวังที่จะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนได้ดียิ่งขึ้นด้วยความเต็มใจ ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้านคือ องค์ประกอบทางด้านความรู้หรือความเข้าใจ องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก และองค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม

8.2 ทฤษฎีการสร้างความพึงพอใจ

อารี พันธุ์ณี (2545: 86-87) ได้กล่าวไว้ว่าทฤษฎีสำหรับการสร้างความพึงพอใจมีหลายทฤษฎีแต่ทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงที่ผู้วิจัยนำเสนอคือทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ที่กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการ

เหมือนกัน แต่ความต้องการนั้นเป็นลำดับขั้น เขาได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุดขณะที่ความต้องการสิ่งใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบสิ้น
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจสำหรับพฤติกรรมอื่นต่อไปความต้องการที่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม
3. ความต้องการของมนุษย์จะเรียงเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนอง ซึ่งลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์มี 5 ขั้นตอนตามลำดับขั้นจากต่ำไปสูง ดังนี้
 - 3.1 ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการในเรื่องของอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย และความต้องการทางเพศ ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของคนยังไม่ได้ได้รับการตอบสนอง
 - 3.2 ความต้องการด้านความปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security of Safety Needs) ถ้าความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้วมนุษย์จะต้องการในขั้นสูงต่อไป คือ เป็นความรู้สึกที่ต้องการความปลอดภัย หรือความมั่นคงในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ
 - 3.3 ความต้องการทางด้านสังคม (Social or Belonging Needs) หลังจากที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้วก็就会有ความต้องการสูงขึ้นอีก คือ ความต้องการทางสังคมเป็นความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน
 - 3.4 ความต้องการที่จะได้รับการยอมรับนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่อง ให้เกียรติ และเห็นความสำคัญของตนเอง ยากเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จความรู้ความสามารถ ความเป็นอิสระ และเสรีภาพ
 - 3.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ ส่วนมากจะเป็นการอยากจะทำจากทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ สรุปได้ว่า ความต้องการทั้ง 5 ขั้นของมนุษย์มีความสำคัญไม่เท่ากัน การจูงใจตามทฤษฎีนี้จะต้องพยายามตอบสนองความต้องการของมนุษย์ซึ่งมีความต้องการที่แตกต่างกันไป และความต้องการในแต่ละขั้นจะมีความสำคัญแก่บุคคลมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการตอบสนองความต้องการในลำดับนั้นๆ

8.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจ

การเกิดความรู้สึกพึงพอใจจะต้องมีองค์ประกอบต่างๆประกอบเข้าด้วยกัน
เชิดศักดิ์ ไชวสินธ์ (2525: 136) กล่าวว่าความพึงพอใจมีองค์ประกอบ

3 ด้านคือ

1. องค์ประกอบทางความรู้หรือความเข้าใจ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด ตอบสนอง รับรู้และวินิจฉัยข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมไปถึงความคิดเห็น ความเชื่อที่มีต่อสิ่งแวดล้อมหรือปรากฏการณ์ต่างๆ

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก เป็นลักษณะทางอารมณ์ที่คล้อยตามความคิดถ้าบุคคลมีความคิดที่ดีต่อสิ่งใดก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้นจะแสดงออกมาในรูปของ ความรัก ความโกรธ ความชอบ ความไม่ชอบ ความเกลียดและความชิงชังต่อสิ่งต่างๆ

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม คือ ความพร้อมที่จะกระทำอันเป็นผลเนืองมาจากความคิด ความรู้สึกซึ่งออกมาในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธเป็นการแสดงออกในทางปฏิบัติในทางพฤติกรรมการแสดงออกนั้นสามารถที่จะสังเกตได้

จากองค์ประกอบของความพึงพอใจที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจมีองค์ประกอบ 3 ด้านคือ องค์ประกอบทางด้านความรู้หรือความเข้าใจ องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก และองค์ประกอบทางด้านพฤติกรรมซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวจะส่งผลต่อความพึงพอใจ

8.4 วิธีการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน

สกินเนอร์ (ภพ เลหาไพบูลย์. 2540: 193 ; อ้างอิงจาก Skinner. n.d.) ได้กล่าววิธีการสร้างความพึงพอใจในการเรียนไว้ใกล้เคียงกันกล่าวคือ เป็นการให้สิ่งเร้าเพื่อให้นักเรียนพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งต่อไป ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นสิ่งเร้าเป็นสัญญาณให้นักเรียนรู้ว่าควรแสดงพฤติกรรมอย่างไรบ้างโดยการแลกเปลี่ยนเนื้อหาสาระ ประสบการณ์ ความคิดเห็น ความรู้สึก อารมณ์ ความสนใจ ความพึงพอใจ เจตคติ ค่านิยมตลอดจนทักษะและความชำนาญระหว่างผู้ส่งกับผู้รับโดยมีสถานการณ์หรือสัญลักษณ์เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ดังนั้นกระบวนการเรียนการสอนจะต้องมีสื่อที่ดีถ้าการเลือกใช้สื่อเป็นไปในแนวทางที่เหมาะสมแล้วความรู้ความเข้าใจการแสวงหาความรู้และความพึงพอใจจะสะสมเป็นระบบแล้วผลของการตอบสนองของผู้เรียนต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อการเรียนการสอนก็จะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และความพึงพอใจ

จากการศึกษาเอกสาร สรุปได้ว่า วิธีการสร้างความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องมีการใช้จิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอน เช่น การเสริมแรง การสร้างแรงจูงใจ การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การให้คิดค้นหาคำตอบให้กับตนเองตลอดจน

การใช้สื่อที่ดีมีประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสม กับเนื้อหา จุดประสงค์ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนด้วย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ผู้สอนถ่ายทอดให้

8.5 เครื่องมือในการวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบกับระดับความรู้สึกของนักเรียนเพราะความพึงพอใจเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลเป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอก การวัดจึงวัดจากบุคลิกภาพ แรงจูงใจ การรับรู้ แต่มีข้อแตกต่างที่การตีความและวิธีการเพราะบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันในเรื่องประสบการณ์และปัจจัยอื่นๆ ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอวิธีการวัดไว้ใกล้เคียงกันดังนี้

ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538: 3-4) ได้เสนอวิธีวัดความพึงพอใจไว้ ดังนี้

1. การสังเกต (Observation) เป็นการวัดโดยคอยสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วนำข้อมูลไปอนุมานว่า บุคคลมีเจตคติต่อสิ่งนั้นๆ อย่างไร

2. การรายงานตนเอง (Self - report) เป็นการวัดโดยการให้บุคคลเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นออกมาจากการเล่านี้ สามารถที่จะกำหนดค่าของคะแนนความพอใจได้

3. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการซักถามกลุ่มบุคคลที่ใช้เป็นตัวอย่างไม่ในการศึกษา แต่บางครั้งอาจไม่ได้ความจริงตามที่คาดหวังไว้ เพราะบุคคลที่ใช้เป็นตัวอย่างไม่อาจยอมเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริง

4. เทคนิคจินตนาการ (Projective techniques) วิธีนี้อาศัยสถานการณ์หลายอย่างไปเร้าผู้สอบ เมื่อผู้สอบเห็นภาพแปลกๆ ก็จะเกิดจินตนาการออกมาแล้วนำมาตีความหมายจากการตอบนั้นๆ ก็พอจะวัดเจตคติได้ว่าพอใจหรือไม่

5. วิธีการวัดทางสรีระ คือ ใช้เครื่องมือ เพื่อสังเกตการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย การวัดทางสรีระนี้ สามารถกระทำได้โดย การวัดความต้านกระแสไฟฟ้าของผิวหนัง การขยายของลูกนัยน์ตา การวัดฮอร์โมนบางชนิด

6. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง

จากการศึกษาเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่าการวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธีเช่น การสังเกต การรายงานตน วิธีการสัมภาษณ์ เทคนิคจินตนาการ การวัดทางสรีระ และแบบสอบถาม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนความมุ่งหมายของการวัด จึงจะส่งผลให้การวัดมีประสิทธิภาพน่าเชื่อถือ สำหรับการศึกษานี้ผู้วิจัยได้วัดความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมเสริม โดยใช้แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) โดยแบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ

8.6 การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจ

เชิดศักดิ์ โฆษสินธ์ (2525: 146) และ ประพาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 45-46) ได้สร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจโดยมีลักษณะใกล้เคียงกันดังนี้

1. รวบรวมข้อความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการจะวัด
2. พิจารณาว่าต้องการวัดความพึงพอใจ ของใคร ที่มีต่ออะไร และให้ความหมายของความพึงพอใจและสิ่งที่จะวัดนั้นให้แน่นอน
3. เมื่อตีความหมายของสิ่งที่จะวัดแน่นอนแล้ว ก็สร้างข้อความในแต่ละข้อนั้นๆ ให้ครอบคลุมเนื้อหาในหัวข้อเหล่านั้น ซึ่งมีลักษณะดังนี้
 - 3.1 ต้องเป็นข้อความที่เขียนในแง่ความรู้สึก ความเชื่อ หรือความตั้งใจที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ใช่ข้อเท็จจริง (Fact)
 - 3.2 ข้อความที่บรรจุใน Scale จะต้องประกอบด้วยข้อความที่เป็นบวกและลบคละกันไป
 - 3.3 ข้อความในแต่ละข้อต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำกวม
4. เมื่อได้ข้อความเพียงพอแล้วก็บรรจุลงในสเกล โดยให้มีข้อเลือก 5 ข้อเลือก ดังนี้คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด
5. การกำหนดน้ำหนักในการตอบข้อเลือกต่างๆ แต่ละข้อ ซึ่งในการกำหนดน้ำหนักว่าข้อเลือกใดควรจะมีน้ำหนักเท่าใดนั้น มีวิธีการอยู่ 3 วิธี แต่ที่นิยมใช้กันมากที่สุด คือ Arbitrary weighting method ซึ่งกำหนดให้แต่ละข้อเลือกมีน้ำหนักเป็น 5,4,3,2 และ 1 ถ้าข้อความ เป็นบวกและ 1 2 3 4 และ 5 ถ้าชนิดของข้อความ เป็นลบ
6. ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้นโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ 5 คน ให้เขาระบุข้อบกพร่อง การใช้ภาษาความเข้าใจตรงกันนำมาแก้ไขปรับปรุง
7. ทำการทดลองก่อนนำไปใช้จริง (Try out) โดยการนำข้อความที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ประมาณ 100 คน ที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัยวิเคราะห์คุณภาพของข้อความแต่ละข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนข้อคำถามเป็นรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-test correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)
8. ปรับปรุงแก้ไขข้อความและเลือกข้อความที่มีคุณภาพ
9. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การให้คะแนนนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของคำถามว่าเป็น Positive หรือ Negative Statement ถ้าข้อความ เป็น Positive Statement การให้คะแนนจะเป็น 5,4,3,2,1 ตามลำดับ ในกรณี ที่ข้อความนั้นเป็น Negative Statement การให้คะแนนจะเป็น 1,2,3,4,5 ตามลำดับ

ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อเลือกข้อความ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มที่มีลักษณะ พื้นฐานคล้ายๆ กับกลุ่มที่เราจะศึกษา แล้วมาวิเคราะห์ข้อความเลือกเอาเฉพาะข้อความที่มีความ แตกต่างของคะแนนในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดกับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุด เพราะถือว่าการเหล่านี้ สามารถจะวัดความรู้สึกที่แตกต่างกันได้

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจแบบมาตราส่วน ประเมินค่าตามแบบลิเคอร์ท (LikertScale) โดยแบ่งการแสดงความรู้สึกพึงพอใจเป็น 5 ระดับคือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด เป็นเครื่องมือ วัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

9.งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรม

9.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรม

ปิยะพงษ์ สุริยะพรหม (2546: บทคัดย่อ) การศึกษาค้นคว้าการพัฒนาชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่องป่าชุมชน ที่ส่งเสริมเจตคติต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชนและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม พบว่าเจตคติต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชน ของ นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่อง ป่าชุมชน หลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อติญา เคนบุปผา (2546: บทคัดย่อ) การพัฒนาชุดกิจกรรมการทดลอง วิทยาศาสตร์ เรื่อง "สารและสมบัติของสาร" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ มีผลการเรียนรู้ด้านความรู้หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน โดยมีผลการเรียนรู้ด้านความรู้หลังเรียนสูงกว่าระดับปานกลาง ด้านความคิดเชิงสรุปหลัง เรียนสูงกว่าระดับปานกลาง และด้านทักษะปฏิบัติทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าร้อยละ 70 และนักเรียนมี จิตวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าระดับดี

นุชนารถ ภูเจริญ (2547: บทคัดย่อ) การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้รูปแบบ การจัดกิจกรรมตามแนวทฤษฎีสรคินนิม หน่วยการเรียนรู้เรื่องแบบรูปและความสัมพันธ์ สำหรับ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ที่ได้รับการสอนด้วยชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริรณา อธิสุวรรณศิลป์ (2548: บทคัดย่อ) การวิจัยเพื่อพัฒนาและหาคุณภาพของชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง “ระบบของร่างกาย” สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีการดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาและหาคุณภาพของชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ ขั้นตอนที่ 2 การนำชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่พัฒนาไปทดลองสอน พบว่า ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ผลการเรียนรู้ด้านความรู้สูงกว่าระดับดี ผลการเรียนรู้ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิลสัน (Wilson. 1989: 416) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลการใช้ชุดการสอนของครูเพื่อแก้ปัญหาในการเรียนของเด็กนักเรียนชั้นด้านคณิตศาสตร์เกี่ยวกับ การบวก การลบ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนยอมรับว่าการใช้ชุดการสอนมีผลดีมากกว่าการสอนปกติ อันเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งช่วยให้ครูสามารถแก้ปัญหการสอนที่อยู่ในหลักสูตรเด็กเรียนซ้ำ

9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์

จิรัธดา ก้วพิสมัย (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษา พบว่า แผนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83/83.29 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.61 แสดงว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 61

ฉันทนา การสอาด (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้แผนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 1 ชุด ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 6 ชุด ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เสาวลักษณ์ ตรองจิตร์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แผนการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 5 แผน แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 5 ชุด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชนิดเติมคำ จำนวน 40 ข้อ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่เหมาะสมมาก ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ

.01 และค่าดัชนีประสิทธิผลด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีค่าเท่ากับ.66 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 66

ไพศาล พระจันทร์ลา (2551: บทคัดย่อ) การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้วยการสอนแบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิค STAD ที่มีประสิทธิภาพ ใช้แล้วเกิดประสิทธิผลในการแก้ปัญหาด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสามารถนำนวัตกรรมนี้ไปใช้ในการสอนการอ่านโดยเฉพาะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างดี นอกจากนี้ยังเห็นสมควรให้นำไปพัฒนาใช้กับครูผู้สอนกลุ่มสาระอื่น ๆ ต่อไป

9.3 งานวิจัยในต่างประเทศ

เอลสวอร์ท (Ellswort.1997: Abstract) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิด โดยอาศัยความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ John Dewey และการรับรู้ของครูเกี่ยวกับทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Level Thinking Skill) ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 1 ปี โดยสังเกตในชั้นเรียนและการสัมภาษณ์ครู 4 คนจากโรงเรียนแปซิฟิก นอร์ธเวสต์ (Pacific Northwest Middle School) พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการสอนและครูแต่ละคนมีความคาดหวังในตัวนักเรียนสูง

กรีโก (Grego.1997: Abstract) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตัวของครู เนื้อหาที่นักเรียนและใช้ทักษะการคิดขั้นสูงในการเรียน โดยมีจุดประสงค์ 2 ข้อ คือ จุดประสงค์แรก เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างการสอนโดยใช้ทักษะการคิดขั้นสูง (Teaching for Higher Order Thinking: THOT) ของครูในห้องเรียนและความรู้ของนักเรียนที่ได้จากเนื้อหาที่สอนความรู้เกี่ยวกับทักษะการคิด และการประยุกต์ทักษะการคิดมาใช้ในการแก้ปัญหา จุดประสงค์ที่สองเพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับความคิดรวบยอดในการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง (THOT) ของครูกับการนำความรู้เกี่ยวกับ มาใช้สอนในห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบทดสอบก่อน – หลังเรียน สำหรับครูและนักเรียน แบบทดสอบตามมาตรฐานและการสังเกต โดยศึกษาจากห้องเรียน 151 ห้อง ครู 41 คน 7 ชั้นเรียน ผลการทดสอบพบว่า ครูมีความรู้เกี่ยวกับ THOT เพิ่มขึ้นและครูได้ใช้ความรู้เกี่ยวกับ ในห้องเรียน อย่างไรก็ตาม ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับ THOT กับการใช้ทักษะดังกล่าว ในห้องเรียนไม่มีความแตกต่างกันระหว่างนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มควบคุมเกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้สอน

ซาโก (Sato.1997: 371) ได้ศึกษาผลที่เกิดจากการใช้กลวิธีการเรียนรู้ และความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีและการปฏิบัติในการอ่าน โดยเปรียบเทียบผลกระทบจากการ

สอน 2 รูปแบบ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 259 คน จาก 3 โรงเรียนเมือง ลอสแอนเจลิส ที่ได้รับการทดลองโดยให้ยุทธวิธีการเรียนรู้และความเข้าใจ โดยผู้วิจัยทำการทดลอง 5 วัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยให้ยุทธวิธีการเรียนรู้และความเข้าใจมีความสามารถและ พัฒนาการดีขึ้นหลังจากได้รับการทดลอง

รีด (Reed.1999: 4039-A) ได้ศึกษาผลของแบบจำลองการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาในการวิเคราะห์เอกสารจากแหล่งต่างๆ รวมทั้งการแปล ความหมาย การให้เหตุผล และการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดเชิงประวัติศาสตร์ของการคิดอย่างมีวิจารณญาณพัฒนา ได้ดีขึ้นภายใน 1 ภาคการศึกษา 2) ความรู้เรื่องประวัติศาสตร์พัฒนาดีขึ้นเมื่อได้รับการฝึกฝนการคิด อย่างมีวิจารณญาณ 3) เพศและวัยไม่ได้มีบทบาทสำคัญใดๆ ในการพัฒนาการคิดอย่างมี วิจารณญาณ

เรน (Renn.1999: 547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้าใจในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสอนการอ่านแบบ DRTA ดั้งเดิม กับความเข้าใจการอ่านของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสอนการอ่านแบบกิจกรรมความคิดในการอ่านโดยตรงการวิจัย ปรากฏว่า การสอนการเข้าใจการอ่านให้มีประสิทธิภาพมีการเกี่ยวโยงกันทั้งครูและนักเรียนโดยการ สร้างความหมาย การเรียนห้องเรียนที่ใช้ตำราเป็นศูนย์กลาง จะไม่ใช่การสอนแบบโดยตรงในทักษะ และกลวิธีต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนที่จะเข้าใจเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญในการอ่านเห็นด้วย ว่า การสอนที่ใช้พื้นฐานของการวิจัยและระบบซึ่งจะเป็นการสอน นักเรียนในด้านทักษะกลวิธีก็จำเป็น โดยตรงและชัดเจน เพื่อความเข้าใจเนื้อหาเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้นักเรียนทำความเข้าใจว่าพวกเขาอ่าน อะไร กลวิธี DRTA เป็นหนึ่งในกลวิธีที่จะสร้างส่วนประกอบหลักของการสอนความเข้าใจในการอ่าน โดยตรงและชัดเจน

สเมตเตอร์ (Smetter.2002: 2120-A) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการสอนซ่อมเสริม หลังเลิกเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จำนวน 42 คน อายุระหว่าง 11-15 ปี ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้นของรัฐบาลใช้รัฐเทคซัสตอนใต้ และเข้าร่วมโปรแกรมนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แบบทดสอบและแบบวัดชนิดต่างๆ ผลการทดลองปรากฏว่า โปรแกรมการสอนซ่อมเสริม หลังเลิก เรียน ทำให้นักเรียนจำนวน 42 คน บรรลุความสำเร็จได้คะแนนร้อยละ 70 นักเรียนจำนวน 10 คน ใน 42 คน มีคะแนนการอ่านดีขึ้นหลังจากนั้น ปี 1 นักเรียนจำนวน 30 คนที่เรียนจบโปรแกรมนี้นี้ จาก 2 ปี ก่อนมี 20 คน ที่บรรลุความสำเร็จ ได้คะแนนร้อยละ 70

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรม งานวิจัยการอ่าน และงานวิจัยการอ่านเชิงวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่า เป็นการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ที่จะทำให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ โดยการให้กิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์แล้วตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนได้มีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ และรู้จักการใช้วิจารณญาณตลอดจนนักเรียนสนใจการเรียนส่งผลต่อความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ และการเรียนให้สูงขึ้น นักเรียนยังสามารถนำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนทุกรายวิชาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1.การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 2.เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
- 3.การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
- 4.การดำเนินการทดลอง
- 5.การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) จังหวัดนครสวรรค์ ที่กำลังเรียนอยู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน จำนวน 90 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย(วัดส้มเสี้ยว) จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวนนักเรียน 72 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) แบ่งเป็น

กลุ่มตัวอย่างเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากจำนวน 2 ห้องเรียนจาก 3 ห้องเรียนเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และ ครั้งที่ 3 ทั้งหมด 42 คน

การทดลองที่ 1 ทำการทดลอง โดยจับสลากนักเรียนจากห้องเรียนที่ 1 จำนวน 3 คน เพื่อทดสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยการสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ทดลองในขั้นต่อไป

การทดลองที่ 2 ทำการทดลอง โดยจับสลากนักเรียนจากห้องเรียนที่ 1 จำนวน 9 คน เพื่อหาแนวโน้มของประสิทธิภาพ นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ทดลองในขั้นต่อไป

การทดลองที่ 3 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน จากห้องเรียนที่ 2 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

กลุ่มตัวอย่างใช้เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียน และประเมินความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือการนำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้นักเรียนในห้องเรียนที่ 3 ที่ไม่ใช่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างในชั้นการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นจำนวนทั้งหมด 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์
3. แบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา และด้านเทคโนโลยีการศึกษา
4. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สำรวจข้อมูลของปัญหาและความต้องการ เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต (2528: 292 - 293) กล่าวถึง หลักการและทฤษฎีที่สำคัญพื้นฐานในการสร้างชุดกิจกรรม คือ การใช้วิธีการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เป็นการนำเอาการวิเคราะห์ระบบมาใช้โดยจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวัยของผู้เรียนทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดไว้ในชุดกิจกรรมจะสร้างขึ้นอย่างมีระบบ จะต้องมีการตรวจเช็คทุกขั้นตอนและทุกอย่างจะต้องสัมพันธ์สอดคล้องกันเป็นอย่างดี มีการทดลองปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเป็นที่เชื่อถือได้ จึงจะนำออกมาใช้

จากหลักการและทฤษฎีที่สำคัญพื้นฐานในการสร้างชุดกิจกรรม ผู้วิจัยได้ไปสำรวจสถานที่คือ โรงเรียน จำนวนนักเรียน ครู การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ภายในโรงเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และปัญหาทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ เช่น

- สื่อการเรียนรู้ภายในโรงเรียนไม่มีที่สามารถนำมาใช้ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ เช่น คอมพิวเตอร์ยังไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ไม่มีหนังสือ แบบฝึกหัด

- การเรียนการสอนภายในห้องเรียนต้องใช้เวลา ในการเตรียมสื่อการเรียนรู้เป็น เวลานาน และไม่มีคุณภาพ

จากข้อมูลปัญหา ต้องแก้ไขในส่วนของการเรียนการสอน และสื่อการเรียนรู้ สอบถาม ความต้องการของครูผู้สอน มีความเหมาะสมกับการใช้งานในโรงเรียน จำนวนนักเรียน สื่อการ เรียนรู้ต้องมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัย ได้สร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถฝึกการอ่าน คิดวิเคราะห์ และ การเขียน ตรงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เหมาะกับการใช้งานในการเรียนการสอนภายในโรงเรียน และที่บ้าน ครอบคลุมจำนวนนักเรียน และมีคู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู) ครูผู้สอนจะสามารถกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ สะดวกและมีคุณภาพมากขึ้น

การสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการสร้าง การวางแผนและออกแบบ และการประเมินผลปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิง วิเคราะห์ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหา ของชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีดังนี้

1.1 ศึกษารายละเอียดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และคู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ได้ กล่าวถึง คุณภาพผู้เรียน จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

1. อ่านบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องอธิบายความหมายโดยตรงและ ความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำ ความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการ อ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

2. มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกด คำแต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม เขียนแสดง ความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

3. สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพย และสุภาษิตรู้ และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำประโยค ชนิดของประโยค แต่งประโยคแต่งบทร้อยกรองประเภท กลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

4. เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.2 ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรม เพื่อให้เป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้หลักการและทฤษฎีที่สำคัญพื้นฐานในการสร้างชุดกิจกรรมของ เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต (2528: 292 - 293) คือ การนำเอาสื่อประสมมาใช้ หมายถึงการนำสื่อการสอนหลาย ๆ อย่างมาสัมพันธ์กันอย่างมีคุณค่าที่ส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างมีระบบ สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้เร้าความสนใจในขณะอีกอย่างหนึ่งใช้เพื่อการอธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา การใช้สื่อประสมช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสาน กับให้นักเรียนได้ค้นพบวิธีการที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการได้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น และแนวความคิดทางทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ มีอยู่ 3 กลุ่มใหญ่ ของเคมป์ และเดตัน (สุนีย์ เหมาะะประสิทธิ์. 2533: 18-23 ; อ้างอิงจาก Kemp & Dayton. 1985: 13-14) มีความคล้ายคลึงหรือจุดเน้นเกี่ยวกับการออกแบบและการใช้สื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1.แรงจูงใจ (Motivation) จำเป็นต้องสร้างให้นักเรียนเกิดความสนใจโดยการเสนอสื่อการสอนที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ คือ จัดประสบการณ์หรือกิจกรรมในการเรียนรู้ ซึ่งมีความหมายน่าสนใจสำหรับนักเรียน

2.ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) นักเรียนแต่ละคนมีอัตราและมีการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดสื่อการสอนจะต้องคำนึงถึงประเด็นนี้ด้วย

3.วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ (Learning Objectives) ในการจัดการเรียนการสอนหากนักเรียนได้รับทราบวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ก็จะทำให้นักเรียนมีโอกาสบรรลุจุดประสงค์ได้มากกว่าที่ไม่ทราบ นอกจากนี้วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้อย่างช่วยในการวางแผนสร้างสื่อการเรียนการสอน คือทำให้ทราบว่าควรบรรจุเนื้อหาอะไรในสื่อ

4.การจัดเนื้อหา (Organization of Content) การเรียนรู้จะง่ายขึ้นหากมีการจัดลำดับเนื้อหาสาระในการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นและสมเหตุสมผล

5.การจัดเตรียมการเรียนรู้ที่มีมาก่อน (Pre learning Preparation) บางครั้งการเรียนรู้เนื้อหาสาระหนึ่ง ๆ จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีมาก่อน ดังนั้นการสร้างชุดกิจกรรมควรจะคำนึงถึงธรรมชาติและระดับการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม เพื่อที่จะจัดเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน

6.อารมณ์ (Emotion) การเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกของบุคคลพอ ๆ กับความสามารถทางสติปัญญา ดังนั้นในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนการสอนควรตอบสนองอารมณ์ ซึ่งก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เป็นสำคัญ

7. การมีส่วนร่วม (Participation) การเรียนรู้จะบังเกิดผลอย่างรวดเร็วและคงทนหากให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางสติปัญญาและทางกายภาพ และควรจัดเป็นเวลายาวนานว่าการเรียนรู้โดยการฟังหรือการดู

8. การสะท้อนกลับ (Feedback) การเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นหากนักเรียนได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจ

9. การเสริมแรง (Reinforcement) เมื่อนักเรียนบรรลุผลในการการเรียนรู้เนื้อหาสาระใดแล้วก็จะถูกกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป

10. การฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำ (Practice and Repetition) นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของความรู้และทักษะได้จะต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำอยู่เสมอซึ่งจะนำไปสู่ความคงทนในการเรียนรู้

1.3 ศักยภาพลักษณะและประเภทของชุดกิจกรรม ของทบวงมหาวิทยาลัย (2524: 250-251) คือ ชุดกิจกรรมที่ครูและนักเรียนใช้ร่วมกัน ครูเป็นผู้คอยดูแลกิจกรรมบางอย่างครูต้องเป็นผู้แสดงนำให้นักเรียนดูแลกิจกรรมบางอย่างนักเรียนต้องทำด้วยตนเอง ชุดกิจกรรมแบบนี้เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเริ่มจะฝึกให้รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้ดูแล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การวางแผนและออกแบบ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้นำขั้นตอนต่างๆ มาประยุกต์เข้าด้วยกัน กับไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2522: 199-200) ได้แบ่งขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรม เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหา โดยกำหนดเป็นกิจกรรม หรือตามเนื้อหาวิชา
2. กำหนดชุดกิจกรรม เพื่อให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและเวลา
3. กำหนดหัวเรื่อง ให้มีความน่าสนใจ และตรงกับเนื้อหา
4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ โดยการชี้แนะว่าจะสอนไปในทิศทางใด
5. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อต้องการที่จะวัดพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของผู้เรียน
6. กำหนดกิจกรรมเป็นส่วนที่สำคัญมากที่จะให้กับผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ
7. กำหนดแบบประเมินผล เพื่อวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่เกิดจากการใช้ชุดกิจกรรม
8. เลือกและผลิตสื่อการสอนโดยการเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหา
9. หาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเพื่อดูคุณสมบัติของชุดกิจกรรมว่ามีคุณภาพหรือไม่
10. การใช้ชุดกิจกรรม เป็นการนำไปทดลองเรียนกับนักเรียน

3. การสร้างชุดกิจกรรม เป็นการผลิตสื่อประเภทต่างๆ ที่กำหนดไว้ในการวางแผนและออกแบบ ประกอบกับ รุ่งทิวา จักรกร (2527: 91) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการนำชุดกิจกรรมไปใช้ในการเรียนการสอน ดังนี้

1. การทดสอบก่อนเรียน เพื่อดูพฤติกรรมเบื้องต้นอันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้
2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เนื่องจากการนำเข้าสู่บทเรียนเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนกระตือรือร้น มีความต้องการที่จะเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิคของครูสอนด้วย ในการที่จะนำเข้าสู่บทเรียนให้เข้าใจ
3. ขั้นประกอบกิจกรรม ครูต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจในการทำกิจกรรม ก่อนลงมือทำชุดกิจกรรม มีคำแนะนำ และเนื้อหาโดยสรุป
4. สรุปบทเรียน ครูนำในการสรุปบทเรียน ซึ่งอาจทำได้โดยการถาม หรือทำกิจกรรมอื่นที่ทำให้แน่ใจว่านักเรียนได้เรียนรู้โมติหรือหลักการตามที่กำหนด

ได้นำมาประยุกต์ในการสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ คู่มือการจัดกิจกรรม(สำหรับครู) และสื่อวีดิทัศน์ มีรายละเอียด ดังนี้

ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

1. คำแนะนำในการเรียนชุดกิจกรรม
2. กรอบเนื้อหาการอ่านเชิงวิเคราะห์
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 6 ชุด ประกอบด้วย

ชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่านประโยค และข้อความเชิงวิเคราะห์

ชุดกิจกรรมที่ 2 การอ่านสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยเชิงวิเคราะห์

ชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์

ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์

ชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความเชิงวิเคราะห์

ชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

5. แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม ชุดกิจกรรมละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ ผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหาสำหรับการสร้างแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม และนำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาตรวจ เพื่อดูความเหมาะสมถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยการหาความสอดคล้องค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่า แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมมีความสอดคล้อง ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทั้ง 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.97

5.1 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 รวมทั้งหมด 100 คน เพื่อนำผลมาหาค่าคุณภาพ ดังนี้

- ความยากง่าย เป็นรายชื่อโดยใช้เทคนิค 27 % ในการแบ่งกลุ่มสูงต่ำ โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .26 -.80
- ค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อโดยใช้เทคนิค 27 % ในการแบ่งกลุ่มสูงต่ำ โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .27 – .77 จำนวน 60 ข้อ
- ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบที่มีจำนวน 60 ข้อ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน แบ่งออกเป็น ชุดกิจกรรมละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ โดยแบบทดสอบมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96

คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)

1. คู่มือการจัดกิจกรรม การสร้างคู่มือการจัดกิจกรรม โดยดัดแปลงมาจากรูปแบบของ กรมวิชาการ (2545 : 93) ประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

- 1.1 ชื่อหน่วยที่และชื่อหน่วย ชั้นที่สอนและเวลาการสอน
- 1.2 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ของระดับชั้นปี
- 1.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
- 1.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 1.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้
- 1.6 สื่อและแหล่งการเรียนรู้ จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียน
- 1.7 การวัดและประเมินผล

- ตารางรวมคะแนนของชุดกิจกรรม
- ตารางรวมคะแนนแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม
- เกณฑ์การให้คะแนน
- เกณฑ์ของคะแนนรวมชุดกิจกรรม
- เกณฑ์ของคะแนนรวมแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

2. คำเฉลยแบบฝึกชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 6 ชุด

- ชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่านประโยค และข้อความเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 2 การอ่านสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความเชิงวิเคราะห์
- ชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

3. เฉลยแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

4. นำคู่มือการจัดกิจกรรมเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง พิจารณาความสอดคล้องของกิจกรรม ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยการหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่า คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับ ครู) มีความสอดคล้อง ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทั้ง 3 คน มีค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.97

5. ได้นำผลจากการตรวจสอบและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา พร้อมทั้งปรับปรุงตามคำแนะนำ ดังนี้

- สารระสำคัญควรปรับให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและเนื้อหาที่สอน
- จุดประสงค์การเรียนรู้ สามารถเข้าใจ ควรเปลี่ยนคำเป็น บอก/อธิบาย เพราะ

เป็นพฤติกรรมที่วัดได้ตรวจสอบได้

สื่อวีดิทัศน์

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์ ของกรมวิชาการ (2544: 6-7) สื่อการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เชิงเนื้อหา ความรู้เชิงกระบวนการ ความรู้เชิงประจักษ์จากการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ด้านทักษะ สื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ทักษะพื้นฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สื่อจะให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาความรู้และทักษะ แล้วยังมุ่งให้ผู้เรียน รักการเรียนรู้

2. ศึกษาหลักการออกแบบสื่อวีดิทัศน์ ของอำนาจ เดชชัยศรี (2542: 116-117) มีหลักการกระบวนการเรียนรู้ในการสร้างสื่อวีดิทัศน์ ดังนี้

2.1 ได้รับความสนใจ (Gain attention) เป็นการสร้างบทเริ่มต้นของกิจกรรมที่เรียนนั้นเอง โดยผู้เรียนสนใจเนื้อหาบนจอภาพ

2.2 บอกวัตถุประสงค์ (Specify objectives) จะช่วยให้ผู้เรียนรู้ล่วงหน้าถึงประเด็นสำคัญของเนื้อหาและรู้เค้าโครงของเนื้อหาอีกด้วยเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยผู้เรียนจะสามารถผสมผสานแนวคิดในรายละเอียดหรือส่วนย่อยของเนื้อหาให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อหาในส่วนใหญ่ได้ ซึ่งจะมีผลทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 การเสนอเนื้อหาใหม่ (Present new information) การเสนอภาพที่เกี่ยวกับเนื้อหาประกอบกับคำพูดสั้นๆง่ายๆ ได้ใจความชัดเจน การอาศัยภาพประกอบจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น และมีความคงทนในการจดจำได้ดีกว่าการใช้คำพูดหรืออ่านเพียงอย่างเดียว

สื่อวีดิทัศน์ที่ใช้ประกอบการเรียนชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์ จะมีการ์ตูนให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวกับชุดกิจกรรม กระตุ้นการเรียนรู้ ได้รับความสนใจโดยการใช้สีสัน

เสียง และรูปภาพต่างๆ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาและมองภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้นสามารถใช้ได้ทั้งบนเครื่องเล่น VCD DVD และบนเครื่องคอมพิวเตอร์ได้

3. การดำเนินการสร้างสื่อวีดิทัศน์ ประกอบการเรียนในชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย

3.1 ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว นิทาน 3 เรื่อง

- เรื่อง ชวานากับลาแก่
- เรื่อง นกกระเรียน ห่าน และเหยี่ยว
- เรื่อง มังกรสอนลูก

3.2 บันทึกเสียงบรรยายในเรื่องนิทานทั้ง 3 เรื่อง

4. ตัดต่อภาพภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว กับเสียงบรรยาย ใส่เสียงดนตรีประกอบ และสร้างภาพกราฟิกการแนะนำการดูนิทาน พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลลงในแผ่นซีดี

4. การประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข

4.1 นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู) และสื่อวีดิทัศน์ เสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริญญาบัณฑิต ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของชุดกิจกรรมเสริมทักษะเชิงวิเคราะห์ และนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำดังต่อไปนี้

- ให้แก่ที่คำที่พิมพ์ผิด ตรวจสอบความถูกต้องของการพิมพ์ทุกคำให้ถูกต้อง

4.2 นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู) และสื่อวีดิทัศน์ ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาจำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้สมบูรณ์ ดังต่อไปนี้

- ตรวจสอบความถูกต้องของการพิมพ์ทุกคำให้ถูกต้อง
- ตรวจสอบการอ้างอิงเนื้อหาที่นำมาใช้ในชุดกิจกรรม
- จุดประสงค์การเรียนรู้ควรเขียนให้เป็นเชิงพฤติกรรม
- เสียงดนตรีประกอบดังกว่าเสียงบรรยาย ควรลดเสียงดนตรีลง

2. แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ครอบคลุมเนื้อหาและจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน โดยมีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพ

1. ศึกษาเอกสารหลักการ แนวคิด วิธีการสร้างแบบทดสอบของบุญชม ศรีสะอาด (2537: 50-53) ใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมมีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. กำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัดผลและทำเป็นแบบทดสอบ

3. กำหนดลักษณะของแบบทดสอบ โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดแบบทดสอบประเภทเลือกตอบ (Multiple Choices) ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาวิชาที่เรียนในชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนี้

1. นักเรียนสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
4. นักเรียนสามารถแปลความหมายจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
5. นักเรียนสามารถประเมินเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

4. คัดเลือกเนื้อหาสำหรับใช้ในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์คือแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) และแบบทดสอบหลังเรียน (Post - test) แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4 ตัวเลือก 30 ข้อ ใช้เวลาสอบ 40 นาที

5. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาตรวจสอบ เพื่อความเหมาะสมถูกต้อง ปรับแก้ตัวเลือกบ้างข้อที่ไม่ชัดเจน กำกวม ตัวเลือกที่ชี้ให้นักเรียนตอบ เป็นต้น โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทั้งสามคนที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่า แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีความสอดคล้อง ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.95 และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- ปรับตัวเลือกที่มีความหมายชี้ให้นักเรียนตอบ
- ข้อคำถามบางข้อยังเป็นประโยคกำกวม ไม่ชัดเจน ไม่ตรงจุดประสงค์
- ข้อคำถามการแปลความหมาย ควรตรวจคำตอบให้ถูกต้อง
- ตรวจสอบคำผิด พิมพ์ไม่ถูกต้อง

6. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวัดหนองตาวงจำนวน 40 คน โรงเรียนวัดหนองปลาไหลจำนวน 30 คน และโรงเรียนบ้านบึงราชฎร์ จำนวน 30 คน รวมทั้งหมด 100 คน เพื่อนำผลมาหาค่าคุณภาพ ดังนี้

6.1 ความยากง่าย เป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 27 % ในการแบ่งกลุ่มสูงต่ำ (ล้วน และอังคณา สายยศ.2538) โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .22 - .77

6.2 ค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 27 % ในการแบ่งกลุ่มสูงต่ำ โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .22 - .88 จำนวน 60 ข้อ

6.3 ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบที่มีจำนวน 60 ข้อ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538) แบ่งออกเป็น ก่อนเรียน 30 ข้อ โดยแบบทดสอบมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91 และหลังเรียน โดยแบบทดสอบมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97

7. จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ฉบับจริง เพื่อใช้ในการสอบจริงต่อไปกับกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนจำนวน 30 ข้อ และหลังเรียนจำนวน 30 ข้อ

3.แบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
2. พิจารณารูปแบบโครงสร้างของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน ทั้งแบบประเมินด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีการศึกษา
3. สร้างแบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ด้าน คือด้านเนื้อหา และด้านเทคโนโลยีการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยถือเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมิน ดังนี้

5 คะแนน	มีคุณภาพระดับดีมาก
4 คะแนน	มีคุณภาพระดับดี
3 คะแนน	มีคุณภาพระดับปานกลาง
2 คะแนน	ควรปรับปรุงแก้ไข
1 คะแนน	ใช้ไม่ได้

4. นำแบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ดังนี้

- แก้ไข ความหมายของระดับคะแนนและค่าเฉลี่ยจาก ไม่มีคุณภาพ ให้เป็น ใช้ไม่ได้

5. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพชุดกิจกรรม เสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

6. นำผลจากการประเมินมาพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ข้อมูลของการประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีคุณภาพระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับดี

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ควรปรับปรุงแก้ไข

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ใช้ไม่ได้

ในการประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนด เกณฑ์ในการยอมรับที่ระดับ 3.51 ขึ้นไป

4. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ
2. สร้างข้อความในแต่ละข้อนั้นๆ ให้ครอบคลุมเนื้อหา ต้องเป็นข้อความที่เขียนในแง่พฤติกรรม ความเชื่อ หรือความตั้งใจ ข้อความในแต่ละข้อต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำกวม
3. สร้างแบบวัดความพึงพอใจเป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ มาก

คะแนน 3 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ น้อย

คะแนน 1 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ น้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจใช้เกณฑ์ ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ มากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ มาก

2.51-3.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ น้อย

1.00-1.50 หมายถึง ความพึงพอใจระดับ น้อยที่สุด

4. นำแบบวัดความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ดังนี้

- ปรับแก้ไขในข้อความที่ไม่ชัดเจน เข้าใจยาก เช่น ปรับแก้จาก ชุดกิจกรรมให้ทั้งความรู้ความเพลิดเพลินทำให้เกิดความตื่นเต้นและน่าสนใจ เป็น ชุดกิจกรรมสามารถพัฒนาให้เกิดความรู้เกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้

5. ทำการทดลองก่อนนำไปใช้จริง (Try out) โดยการนำข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 คน เพื่อนำผลมาหาค่าคุณภาพของข้อคำถามแต่ละข้อ

5.1 ได้ความเชื่อมั่นของข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) โดยใช้สูตรของ ครอนบาค (Cronbach) (ลิวน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจเท่ากับ 0.80

6. จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจฉบับจริงเพื่อใช้ในการประเมินกับกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้ มีวิธีการดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1.1 การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีความเหมาะสมตามขั้นตอนของการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องขององค์ประกอบและความเหมาะสมของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี 3 ท่าน เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างและพัฒนาขึ้น ไปทดสอบหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) จังหวัดนครสวรรค์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 72 คน และนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนา จำนวน 42 คน โดยการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

การทดลองครั้งที่ 1 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 3 คน นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพิมพ์ เวลาในการทำกิจกรรม ความยากง่ายของเนื้อหา ปริมาณเนื้อหาที่ใช้ในกิจกรรมการวัดและประเมินผล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ทดลองในขั้นต่อไป

การทดลองครั้งที่ 2 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 9 คน เพื่อหาแนวโน้มประสิทธิภาพ โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่แก้ไขแล้วในครั้งที่ 1 โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งระหว่างเรียนให้นักเรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าทางสถิติ เพื่อหาแนวโน้มประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

การทดลองครั้งที่ 3 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่แก้ไขแล้วในครั้งที่ 2 โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งระหว่างเรียนให้นักเรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าทางสถิติ เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

2. ขั้นตอนการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ และความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมีคุณสมบัติในระดับดี และผ่านการหาประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้นักเรียนในห้องเรียนที่ 3 เป็นจำนวนทั้งหมด 30 คน ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่าง ในขั้นตอนการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยดำเนินการดังนี้

1. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนจำนวน 30 ข้อ
2. นักเรียนเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ 1 คนต่อ 6 ชุดกิจกรรม
3. เมื่อนักเรียนเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ครบทุกชุดแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียน และให้นักเรียนตอบแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
4. นำคะแนนที่ได้จากการสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาหาค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อเก็บข้อมูลไว้วิเคราะห์ เปรียบเทียบความแตกต่างของผลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยชุด

กิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สูตร t -test แบบ Dependent Sample (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 109) มีค่าความแตกต่างกับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นำแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ แล้วนำมาสรุปแปลความหมาย ซึ่งนักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ได้ค่าระดับความพึงพอใจเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.63

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 กระทำได้โดย

1.1 คำนวณค่า E_1 คือ ค่าร้อยละของคะแนนที่ทำในชุดกิจกรรม เมื่อจบแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนทั้ง 6 ชุดกิจกรรม

1.2 คำนวณค่า E_2 คือ ค่าร้อยละจากการทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม เป็นภาพรวมหลังจากการเรียนการสอนครบทั้ง 6 ชุดกิจกรรม

1.3 นำค่า E_1 กับ E_2 มาใช้คำนวณค่าประสิทธิภาพโดยใช้เกณฑ์ตัดสิน E_1/E_2 ต้องไม่ต่ำกว่า 80/80 (เสาวณีย์ ศึกษานิเทศ. 2528 : 295)

2. การทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) และการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้สถิติทดสอบ t -test Dependent Sample

3. แบบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์

3.1 หาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (ลิ้วน และอังคณา สายยศ.2538)

3.2 วิเคราะห์ความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r)

3.3 หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR 20 ของคูเดอร์- ริชาร์ดสัน

4. แบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

4.1 ค่าเฉลี่ย

4.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. แบบวัดความพึงพอใจ

5.1 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient)

5.2 ค่าเฉลี่ย

5.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ รวมทั้งความพึงพอใจที่มีต่อการด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน (Mean)
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t – test distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (degree of freedom)
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยที่สุดที่จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา
2. การพัฒนาหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน
4. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา

ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยได้สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 3 คน ประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังตารางต่อไป

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 6 ชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมที่	รายการประเมิน				\bar{X}	S.D	ระดับคุณภาพ
	1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์	2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์	3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา	4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)			
1	5.00	4.49	4.66	4.41	4.64	0.46	ดีมาก
2	5.00	4.49	4.66	4.41	4.64	0.46	ดีมาก
3	5.00	4.49	4.66	4.41	4.64	0.46	ดีมาก
4	5.00	4.49	4.66	4.41	4.64	0.46	ดีมาก
5	5.00	4.49	4.66	4.41	4.64	0.46	ดีมาก
6	5.00	4.49	4.66	4.41	4.64	0.46	ดีมาก
ภาพรวม	5.00	4.49	4.66	4.41	4.64	0.46	ดีมาก

จากตาราง 2 สรุปได้ว่า คุณภาพของ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 6 ชุดกิจกรรม ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก และมีคะแนนเฉลี่ย 4.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า 1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์ 2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์ 3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา 4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู) ทั้งหมดมีคุณภาพระดับดีมาก มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.64

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี ที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D	ระดับคุณภาพ
1. การออกแบบชุดกิจกรรม			
1.1 ชุดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการ จะนำเสนอ	4.33	0.57	ดี
1.2 ชุดกิจกรรมตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.66	1.15	ดี
1.3 ชุดกิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสมต่อนักเรียน	4.33	0.57	ดี
1.4 การถ่ายทอดเนื้อหาของชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจ	4.33	0.57	ดี
1.5 ชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย	4.33	0.57	ดี
2. ภาพประกอบในชุดกิจกรรม			
2.1 ความหมายของภาพสอดคล้องกับ เนื้อหาในชุดกิจกรรม	4.33	0.57	ดี
2.2 ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับระดับนักเรียน	4.33	0.57	ดี
2.3 ความชัดเจนของภาพ	4.00	0.00	ดี
2.4 ขนาดของภาพที่ใช้ประกอบชุดกิจกรรม	4.33	0.57	ดี
2.5 ภาพช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน	4.33	0.57	ดี
3. ตัวอักษรและสีในชุดกิจกรรม			
3.1 รูปแบบตัวอักษร	4.33	0.57	ดี
3.2 ขนาดของอักษร	4.33	0.57	ดี
3.3 ความเหมาะสมของสีอักษร	4.33	0.57	ดี
3.4 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง	4.33	0.57	ดี
4. สีวิดิทัศน์			
4.1 ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.33	1.15	ดี
4.2 ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ	4.33	0.57	ดี
4.3 ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในสีวิดิทัศน์	4.33	0.57	ดี
4.4 สีของตัวอักษรที่ใช้ในสีวิดิทัศน์	4.33	0.57	ดี
4.5 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง	4.33	1.15	ดี

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D	ระดับ คุณภาพ
4.6 ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวมีความเหมาะสมกับระดับ ของนักเรียน	4.66	0.57	ดีมาก
4.7 ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดกิจกรรม	4.66	0.57	ดีมาก
4.8 ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ	4.66	0.57	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	4.33	0.62	ดี

จากตาราง 3 สรุปได้ว่า คุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และมีคะแนนเฉลี่ย 4.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายการประเมิน พบว่า 1.การออกแบบชุดกิจกรรม 2.ภาพประกอบในชุดกิจกรรม 3. ตัวอักษรและสีในชุดกิจกรรม มีคุณภาพระดับดีทุกข้อ 4. สื่อวีดิทัศน์ ความชัดเจนของเสียงบรรยาย ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ ขนาดของตัวอักษรกับสีของตัวอักษร และความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง ที่ใช้ในสื่อวีดิทัศน์ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ยกเว้น ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวมีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน มี สอดคล้องกับเนื้อหาในชุดกิจกรรม และเวลาที่ใช้ในการนำเสนอ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

2. การพัฒนาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

การทดลองครั้งที่ 1 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 3 คน นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพิมพ์เวลาในการทำกิจกรรม ความยากง่ายของเนื้อหา ของชุดกิจกรรมชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ พบว่า

- 1.ภาพประกอบกิจกรรมในชุดกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 3 มองตัวหนังสือไม่เห็น เพราะสีของพื้นหลังมีความเข้มเกินไป และตัวอักษรเล็กเกินไป
- 2.ชุดกิจกรรมที่ 2 กิจกรรมที่ 4 มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพิมพ์ ในหลายข้อความ
- 3.ชุดกิจกรรมที่ 2 มีสำนวน สุภาษิต ยากเกินไป

- 4.ชุดกิจกรรมที่ 2 นักเรียนเขียนคำตอบไม่ได้ ไม่เข้าใจ
- 5.มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพิมพ์ ในชุดกิจกรรมที่ 3-6 ในหลายข้อความ
- 6.ในชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์ นักเรียนวิเคราะห์คำตอบไม่ได้
- 7.ความสอดคล้องของการเฉลยคำตอบยังไม่ถูกต้องใน ชุดกิจกรรมที่ 3 ,5
- 8.เวลาที่ใช้ในเรียนชุดกิจกรรมที่ 5 มากเกินไป

จากนั้นผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะทั้งหมดทำการปรับปรุงแก้ไข โดยได้แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพิมพ์ ให้ถูกต้อง ปรับภาพประกอบกิจกรรมในชุดกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 3 ให้มีความชัดเจน ใหญ่ขึ้น ตรวจสอบค่าเฉลยของทุกชุดกิจกรรม ให้ถูกต้องและสอดคล้องกัน ปรับเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับนักเรียนในชุดกิจกรรมที่ 2 ใส่ตัวอย่างในการเขียนคำตอบและการวิเคราะห์คำตอบ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในกิจกรรมมากขึ้น และลดเนื้อหาในชุดกิจกรรมที่ 5 เพื่อให้สอดคล้องกับเวลาในการทำกิจกรรม ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพในครั้งที่ 2

การทดลองครั้งที่ 2 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 9 คน เพื่อหาแนวโน้มประสิทธิภาพ โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่แก้ไขแล้วในครั้งที่ 1 โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งระหว่างเรียนให้นักเรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าทางสถิติ เพื่อหาแนวโน้มประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งผลปรากฏ ดังต่อไปนี้

ตาราง 4 ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำชุดกิจกรรมระหว่างเรียน และค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน เพื่อหาแนวโน้มประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการทดลองครั้งที่ 2

การทดสอบ	ชุดกิจกรรม						ค่าร้อยละ E_1	ค่าร้อยละ E_2
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 6		
ระหว่างเรียน	78.76	82.88	82.22	84.81	85.18	84.88	83.12	-
ท้ายชุดกิจกรรม	81.11	83.33	80.00	81.11	84.44	81.11	-	81.85
แนวโน้มของประสิทธิภาพ							83.12 / 81.85	

จากตาราง 4 พบว่าแนวโน้มของประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการทดลองครั้งที่ 2 มีแนวโน้มของประสิทธิภาพ 83.12 / 81.85 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ โดยแนวโน้มของประสิทธิภาพชุดกิจกรรม ทั้ง 6 ชุด มีดังนี้

- ชุดกิจกรรมที่ 1 แนวโน้มของประสิทธิภาพ 78.76 / 81.11
- ชุดกิจกรรมที่ 2 แนวโน้มของประสิทธิภาพ 82.88 / 83.33
- ชุดกิจกรรมที่ 3 แนวโน้มของประสิทธิภาพ 82.22 / 80.00
- ชุดกิจกรรมที่ 4 แนวโน้มของประสิทธิภาพ 84.81 / 81.11
- ชุดกิจกรรมที่ 5 แนวโน้มของประสิทธิภาพ 85.18 / 84.44
- ชุดกิจกรรมที่ 6 แนวโน้มของประสิทธิภาพ 84.88 / 81.11

การทดลองครั้งที่ 3 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ของชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดย 80 ตัวแรก คือ ค่าร้อยละของคะแนนที่ทำในชุดกิจกรรม เมื่อจบแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนทั้ง 6 ชุดกิจกรรม และ 80 ตัวหลัง คือ ค่าร้อยละจากการทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม เป็นภาพรวมหลังจากการเรียนครบทั้ง 6 ชุดกิจกรรม จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าทางสถิติ เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ซึ่งผลปรากฏ ดังต่อไปนี้

ตาราง 5 แสดงค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำชุดกิจกรรมระหว่างเรียน และค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการทดลองครั้งที่ 3

การทดสอบ	ชุดกิจกรรม						ค่าร้อยละ E_1	ค่าร้อยละ E_2	
	ที่ 1	ที่ 2	ที่ 3	ที่ 4	ที่ 5	ที่ 6			
ระหว่างเรียน	81.18	91.93	84.16	89.11	86.29	91.06	87.29		
ท้ายชุดกิจกรรม	85.18	84.81	84.07	83.70	83.70	82.22	-	83.95	
มีประสิทธิภาพ		$E_1 / E_2 = 87.29 / 83.95$							

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 87.29/83.95 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ โดยประสิทธิภาพของแต่ละชุดกิจกรรม มีดังนี้

- ชุดกิจกรรมที่ 1 มีประสิทธิภาพ 81.18 / 85.18
 ชุดกิจกรรมที่ 2 มีประสิทธิภาพ 91.93 / 84.81
 ชุดกิจกรรมที่ 3 มีประสิทธิภาพ 84.16/ 84.07
 ชุดกิจกรรมที่ 4 มีประสิทธิภาพ 89.11/ 83.70
 ชุดกิจกรรมที่ 5 มีประสิทธิภาพ 85.18/ 83.70
 ชุดกิจกรรมที่ 6 มีประสิทธิภาพ 91.06/ 82.22

3. การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นจนมีคุณภาพระดับดี และมีประสิทธิภาพ 87.29/83.95 นำไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โดยผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ (คะแนน 30 คะแนน)

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D	df	t	Sig
ก่อนเรียน	30	12.13	3.86	29	6.083*	0.00
หลังเรียน	30	16.33	4.87			

จากตาราง 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรม เท่ากับ 12.13 ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 16.33 จึงสรุปได้ว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน หลังจากการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผลปรากฏดังตาราง

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจที่มีต่อการด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากเรียนด้วยชุดกิจกรรม

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. การอธิบายเนื้อหาของชุดกิจกรรมมีความชัดเจน	4.50	0.57	มากที่สุด
2. คำชี้แจงของชุดกิจกรรมต่าง ๆ มีความชัดเจน	4.53	0.50	มากที่สุด
3. การใช้สำนวนภาษาในชุดกิจกรรมนักเรียนเข้าใจง่าย	4.30	0.83	มาก
4. ภาพประกอบในชุดกิจกรรมสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.73	0.58	มากที่สุด
5. ชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจที่จะเรียนรู้	4.66	0.54	มากที่สุด
6. ชุดกิจกรรมสามารถพัฒนาให้เกิดความรู้เกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์	4.40	0.67	มาก
7. ชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย	4.56	0.62	มากที่สุด
8. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนด้วยชุดกิจกรรม	4.43	0.72	มาก
9. ชุดกิจกรรมช่วยให้การเรียนมีความง่ายและสะดวกในการเรียนมากขึ้น	4.70	0.46	มากที่สุด
10. นักเรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจในกิจกรรมได้ด้วยตนเอง	4.33	0.71	มาก
11. ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้เร็วขึ้น	4.60	0.49	มากที่สุด
12. เวลาที่ใช้ทำชุดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.26	0.78	มาก
13. สื่อวีดิทัศน์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวมีความน่าสนใจ	4.36	0.76	มาก
14. สื่อวีดิทัศน์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวช่วยกระตุ้นในอยากเรียนรู้	4.50	0.73	มากที่สุด
15. นักเรียนได้ความรู้จากการเรียนด้วยชุดกิจกรรม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.56	0.56	มากที่สุด
16. ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญได้	4.53	0.62	มากที่สุด
17. ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนอ่านตีความได้	4.53	0.57	มากที่สุด
18. ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนแยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้	4.46	0.68	มาก
19. ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนแปลความจากเรื่องที่อ่านได้	4.33	0.71	มาก
20. ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนอ่านแล้วขยายความจากเรื่องที่อ่านได้	4.66	0.54	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.50	0.63	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การอธิบายเนื้อหา คำชี้แจง ภาพประกอบของชุดกิจกรรมมีความชัดเจน ชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจที่จะเรียนรู้ มีความหลากหลาย ช่วยให้การเรียนมีความง่ายและสะดวกในการเรียนมากขึ้น นักเรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้เร็วขึ้น สื่อวีดิทัศน์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวช่วยกระตุ้นในอยากเรียนรู้ นักเรียนได้ความรู้จากการเรียนด้วยชุดกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญได้ อ่านตีความ อ่านแล้วขยายความจากเรื่องที่อ่านได้ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ยกเว้น การใช้สำนวนภาษาในชุดกิจกรรมนักเรียนเข้าใจง่าย ชุดกิจกรรมสามารถพัฒนาให้เกิดความรู้ เกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนด้วยชุดกิจกรรมนักเรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจในกิจกรรมได้ด้วยตนเอง เวลาที่ใช้ทำชุดกิจกรรมมีความเหมาะสม สื่อวีดิทัศน์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวมีความน่าสนใจ ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนแยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น และช่วยให้นักเรียนแปลความจากเรื่องที่ได้ มีระดับความพึงพอใจมาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนการเรียนและหลังการเรียน
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย(วัดส้มเสี้ยว) จังหวัดนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวนนักเรียน 72 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม โดยได้ผ่านการพัฒนาขึ้นมาจากการแก้ไขปรับปรุง 2 ครั้ง และได้ผ่านการตรวจแก้ไขด้านความถูกต้อง เหมาะสม การใช้ภาษา ความสอดคล้องของเนื้อหา และกิจกรรม โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน แบ่งเป็น ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา 3 ท่าน

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ แบ่งออกเป็น ก่อนเรียน 30 ข้อ โดยแบบทดสอบมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91 และหลังเรียน โดยแบบทดสอบมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97

2.3 แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นแบบ ประเมิน 5 ระดับ ได้แก่ พึงพอใจระดับมากที่สุด (5 คะแนน) พึงพอใจระดับมาก (4 คะแนน) เหมาะสมระดับปานกลาง (3 คะแนน) พึงพอใจระดับน้อย (2 คะแนน) และพึงพอใจระดับน้อยที่สุด (1 คะแนน) โดยได้ผ่านการตรวจแก้ไขด้านความถูกต้อง เหมาะสม และการใช้ภาษา กับชุดกิจกรรม จากอาจารย์ที่ปรึกษา โดยแบบสอบถามวัดความพึงพอใจมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

3. วิธีดำเนินการทดลอง

3.1 ขั้นการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

การทดลองที่ 1 ทำการทดลอง โดยจับสลากนักเรียนจากห้องเรียนที่ 1 จำนวน 3 คน เพื่อทดสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยการสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อ ใช้ทดลองในขั้นต่อไป

การทดลองที่ 2 ทำการทดลอง โดยจับสลากนักเรียนจากห้องเรียนที่ 1 จำนวน 9 คน เพื่อหาแนวโน้มของประสิทธิภาพชุดกิจกรรม และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ทดลอง ในขั้นต่อไป

การทดลองที่ 3 ทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน จากห้องเรียนที่ 2 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

3.2 ขั้นการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ และความพึงพอใจที่มี ต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือการนำชุด กิจกรรมเสริมทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาตามขั้นตอนได้ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยให้นักเรียนในห้องเรียนที่ 3 ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่างในขั้นการ พัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นจำนวนทั้งหมด 30 คน นำมาเปรียบเทียบ ความแตกต่างของผลคะแนนความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน และ แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ แล้ว นำมาสรุปแปลความหมาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประเมินจากผล การประเมินคุณภาพชุดกิจกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าเฉลี่ยแล้วนำค่าเฉลี่ยนั้น มาจัดลำดับคุณภาพว่าอยู่ในระดับใด

4.2 ทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยหา ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้ จากคะแนนระหว่างเรียนชุดกิจกรรมกับคะแนนที่ได้จากการทำ แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสร็จ โดยคิดเป็นร้อยละ 87.29/83.95 จากนั้น นำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้

4.3 เปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนเรียนและ หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ โดยใช้สถิติทดสอบคือ t-test for dependent samples มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย 4.50 มีความพึงพอใจมากที่สุด และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63

สรุปผลการวิจัย

1. การสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรม

1.1 ด้านคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ในส่วนของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู) และ สื่อวีดิทัศน์ ในด้านเนื้อหาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.64 และมีเกณฑ์คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ส่วนในด้านเทคโนโลยีการศึกษา โดยภาพรวมมี คุณภาพอยู่ในระดับดี และมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ 4.33

1.2 ด้านประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.29/83.95 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์และความพึงพอใจที่มีต่อ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย(วัดส้มเสี้ยว) ที่เรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย(วัดส้มเสี้ยว) ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในสมมติฐาน

การอภิปรายผล

1. อภิปรายผลการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

1.1 ด้านคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่า คุณภาพของชุดกิจกรรมอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจาก

ประการแรกชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรม อย่างมีระบบโดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรมของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) ตลอดจนศึกษาเนื้อหาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยประกอบกับการศึกษาข้อมูลทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ การที่ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี นั้นอาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้พัฒนาชุดกิจกรรมตามขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรมของทบวงมหาวิทยาลัย (2524 :250-251) ทำให้เนื้อหามีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน ชุดกิจกรรมที่นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและชุดกิจกรรมที่ครูเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน เป็นชุดกิจกรรมที่ให้ครูและนักเรียนได้มีบทบาทในการใช้ชุดกิจกรรมร่วมกันโดยนักเรียนจะต้องลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง โดยครูจะเป็นผู้ดูแลและให้คำแนะนำ อีกทั้งเตรียมสื่ออุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจและลงมือปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง โดยกิจกรรมการเรียนการสอนก็มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างชัดเจน อีกทั้งในการประเมินผลผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ เพื่อประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม นอกจากนี้ยังมีการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ตามเกณฑ์ 80 / 80 ซึ่งเมื่อผู้วิจัยนำมาประมวลผลความคิดในการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของสภาพของนักเรียนทำให้ได้รับผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน อยู่ในระดับดี

ประการที่สอง ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาที่นักเรียนอ่านในชีวิตประจำวันมาบรรจุในชุดกิจกรรม เพราะต้องการให้นักเรียนได้ฝึกซ้ำการอ่านบ่อยๆ ทั้งนี้เป็นไปตามการเรียนรู้โดยการฝึกฝน (Law of Exercise) ของธอร์นไดค์ Thorndike กล่าวว่า การกระทำซ้ำๆ จะทำให้เกิดความแม่นยำ ในเนื้อหาที่ขึ้นโดยเฉพาะการใช้ภาษา การเขียนการอ่านต่างๆ ถ้าทำได้บ่อยๆ ย่อมให้เกิดการเรียนรู้ได้นานคงทนถาวร โดยจะต้องเกิดความเข้าใจในเหตุผลอย่างแท้จริงก่อน สอดคล้องกับ

จิตวิทยาการศึกษาของ กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528:185) ว่าการฝึกต้องมีความตั้งใจ สนใจ มีแรงจูงใจ มีความเข้าใจ รู้เป้าหมายและรู้คุณค่าของสิ่งที่ตนทำซ้ำ ๆ นั้น จึงจะทำให้เกิดผลที่สมบูรณ์ และเมื่อใช้ชุดกิจกรรมควบคู่กับการเรียนการสอนแล้ว วัตถุประสงค์ของการวิจัย แสดงว่าการ สร้างชุดกิจกรรมเพื่อใช้ฝึกทักษะหรือเสริมทักษะให้กับนักเรียนได้ฝึกซ้ำบ่อยๆหลายๆ ครั้งเป็นการเพิ่มพูนทักษะการอ่านที่ดีให้แก่เด็ก นักเรียนได้เป็นอย่างดี

ประการที่สามชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นเป็นชุดกิจกรรมที่มีพัฒนาความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนมาสร้างเป็นชุดกิจกรรม ส่งผลให้จุดประสงค์ กิจกรรมและแบบทดสอบล้วนสอดคล้องกับทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เยาวภา จำปางาม (2552) ซึ่งพบว่าการพัฒนากิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีกิจกรรมที่คัดสรรเนื้อหาจาก นิทาน ชาว บทร้อยกรอง เป็นสิ่งที่นักเรียนได้อ่านในชีวิตประจำวัน จึงได้รับผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน ให้มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

ประการที่สี่ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นได้กำหนดเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องการในชุดกิจกรรม โดยใช้หลักการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ของซเนพท์ และไมเยอร์ (นงนุช วัฒนเขจร. 2533: 36; อ้างอิงจาก Schnept & Meyer.1971: 25) และสมเชาว์ ชาตินฤดม(2527: 8) ที่นักเรียนสามารถมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

1. ให้นักเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของประโยคตลอดจนการเรียบเรียงความคิด
2. ให้นักเรียนอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย
3. ให้นักเรียนรู้จักตีความ และสรุปความจากสิ่งที่อ่าน
4. ให้นักเรียนประเมินจุดประสงค์ของผู้เขียน
5. การหาเหตุหรือผลและการนำไปใช้จริง
6. ให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์สิ่งที่ไม่มีความจริง ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น

สอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉริยา คุณคำ (2548 : 88) ได้กำหนดเนื้อหาที่ต้องการให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยมีจุดประสงค์การฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนตีความจากเรื่องที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ความจากเรื่องที่อ่านได้
3. เพื่อให้นักเรียนสรุปความจากเรื่องที่อ่านได้

การอ่านระดับขั้นการอ่านเชิงวิเคราะห์สามารถฝึกให้นักเรียนได้ โดยพยายามสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเพื่อฝึกให้นักเรียนขบคิดปัญหานั้นๆและจำต้องมีคำถามที่ต้องอาศัยการตัดสินใจหรือประเมิน นักเรียนจะต้องคิดก่อนที่จะตอบปัญหานั้นๆได้

1.2 ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.29/83.95ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80 / 80 ที่ตั้งไว้ ซึ่งผลการวิจัยข้างต้นเป็นค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของชุดกิจกรรมระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 87.29 และค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนจากแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 83.95 ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ได้ดำเนินการตามวิธีการสร้างคู่มืออย่างมีระบบ โดยมีการศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และวิเคราะห์เนื้อหาที่จะสร้าง กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ วางแผนการสอนแล้วจึงไปใช้ทดลองจริง การที่ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีขั้นตอนการพัฒนาดังกล่าวจึงทำให้คู่มือมีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับศศิธร มงคลทอง(2548: 74) ซึ่งได้สร้างชุดกิจกรรม เรื่องน้ำเพื่อชีวิต โดยมีองค์ประกอบและวิธีการดังนี้ คือ ศึกษาหลักสูตรวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และวางแผนการสอนก่อนนำไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและพบว่าชุดกิจกรรมแต่ละชุดมีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ประการที่สอง ขั้นตอนการพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีการตรวจสอบแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของประธาน และคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์อีกทั้งผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ท่าน ทั้งในด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา เพื่อหาข้อบกพร่องของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ และนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัย ปิยะพงษ์ สุริยพรหม (2546: 136) ที่ได้มีการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT เรื่องป่าชุมชน เพื่อส่งเสริมเจตคติต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งได้สร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมตามขั้นตอนของการสร้างชุดกิจกรรมอีกทั้งยังผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมจากประธานกรรมการผู้ควบคุมปริญญา นิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โดยผ่านการประเมินในด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา และมีการปรับปรุงข้อบกพร่องจนทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่องป่าชุมชน เพื่อส่งเสริมเจตคติต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพที่จะใช้ในการเรียนการสอน ตามเกณฑ์ 80/80

ประการที่สาม การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นคู่มือที่นักเรียนสัมผัสและพบเห็นในชีวิตประจำวันของตนเอง นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น และยังสามารถใช้คำเหล่านั้นให้การสื่อสารกับบุคคลรอบข้างได้ตามความหมายที่ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัย อุษณีย์ ขำกัน (2547) ที่ได้พัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาไทยโดยใช้แนวการสอนแบบโฟร์บล็อก สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เลือกสิ่งที่ตนเองชอบอ่านในชีวิตประจำวัน และนำพุดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้มา นักเรียนแสดงถึงความกระตือรือร้นที่จะอ่าน ในทุก ๆ วัน

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 87.29/83.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

2.การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์และความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีคะแนนความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก เปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรม เท่ากับ 12.13 ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 16.33 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน เพราะเป็นชุดกิจกรรมรายบุคคล ของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523:118 - 119) ที่จัดไว้ให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองตามคำแนะนำที่ระบุไว้ แต่อาจมีการปรึกษาระหว่างเรียนได้ นักเรียนสามารถปรึกษากับเพื่อนนักเรียน หรืออาจนำไปเรียนปรึกษาผู้ปกครองหรือบุคลากรอื่นคอยให้ความช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จึงทำให้มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 54.43 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา จุโพทก (2542 : 78) เมื่อเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบวัดการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการใช้รูปแบบ 6 -C พัฒนาทักษะการอ่าน ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้นักเรียนระดมความคิดของนักเรียน เพื่อนักเรียนให้กลุ่มสูง กลุ่มกลาง และกลุ่มต่ำ ได้พัฒนาการอ่านไปตามศักยภาพของตนเอง ทำให้ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 47.73

ประการที่สอง การเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ นักเรียนต้องลงมือปฏิบัติการทดลองด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีคู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู) ยึดหลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ของ กรรณิการ์ พวงเกษม (2535: 35- 37) ได้กล่าวว่า เป้าหมายการเรียนรู้ (Purposeful Learning) คือ การตั้งเป้าหมายของครูก่อนการสอน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อจะได้ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นความสนใจในบทเรียนให้มากขึ้น เมื่อนักเรียนรู้ว่าจุดหมายของการเรียนรู้คืออะไร เรียนแล้วได้รับสาระ ประโยชน์อย่างไร ดังนั้น ครูผู้สอนต้องตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ในบทเรียน วิธีที่ดีที่สุดอีกประการหนึ่งคือ ให้นักเรียนช่วยกันตั้งเป้าหมายในการเรียนแต่ละเรื่องไว้ จึงเป็นแนวทางทำให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาหรือคิดหาคำตอบได้ด้วยตนเอง ยังได้ชี้ให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง ให้นักเรียนได้สามารถฝึกทักษะการอ่านได้ด้วยตัวของนักเรียนเอง เพื่อจะได้วิเคราะห์ และเห็นคุณค่าของสิ่งที่อ่าน ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ต้องการให้นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและต้องการให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นเรื่องน่าสนใจ น่าสนใจ เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องที่อ่านแล้ว นักเรียนจะตระหนักถึงการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่ามีประโยชน์ต่อนักเรียนมากมายเพียงใด สอดคล้องกับงานวิจัยของเมธา โยธาฤทธิ (2549: 83) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาและลงมือปฏิบัติจริงทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สามารถปฏิบัติกิจกรรมด้วยความมั่นใจ

จากเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จึงมีความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สูงขึ้นหลังจากเรียนจบทุกชุดกิจกรรม

2.2 นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในสมมติฐานของการวิจัยทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก นักเรียนมีความพึงพอใจที่กิจกรรมมีความแปลกใหม่ ทำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะสาเหตุที่ผู้สอนได้ให้โอกาสแก่นักเรียนในการคิดลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยปล่อยให้มีโอกาสในการคิด ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งที่แปลกใหม่ไม่จำเจอยู่แคในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่ควรจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย สนุก เข้าใจ ทำท่าย ทำให้อยากเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 4)

ประการที่สอง นักเรียนมีความพึงพอใจที่การจัดกิจกรรม นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สามารถนำไปสู่คำตอบที่ตนเองกำลังค้นหาได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า การสร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่ น่าสนใจ และทำให้อยากรู้ อยาก

เห็นจะกระตุ้นให้นักเรียนกลายเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนั้นนักเรียนยังมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่ทำทลายความสามารถของนักเรียน เพราะนักเรียนได้ทำกิจกรรมที่ไม่เคยทำมาก่อน ซึ่งจะทำให้นักเรียนต้องคิดหาทางออกของปัญหาอันเป็นเหตุให้เกิดความท้อแท้ในความรู้สึกของนักเรียน และทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า บรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศทางจิตวิทยา มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการเรียนการสอนเพราะจะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีชีวิตชีวาและราบรื่น ซึ่งสอดคล้องกับอัสสิเรีย หนูจ้อย (2549: 72) ได้ทำการศึกษารื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา เรื่อง ระบบนิเวศในนาข้าว สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โดยวัดความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

ประการที่สาม นักเรียนมีความพึงพอใจที่กิจกรรมสนุกสนาน เนื่องจากในกิจกรรมนักเรียนได้ปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนเรียนอย่างเพลิดเพลินและได้รับความรู้ขณะที่ทำกิจกรรม สอดคล้องกับ ภาวิชิต สุโพธิ์ (2547: 80) ได้ทำการวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมในชุดปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ของโรงเรียนวัดลำด้อยตั้ง พบว่า นักเรียนมีความสนุกสนานและเกิดความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ประการที่สี่ ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ได้มีการสอดแทรก สื่อวีดิทัศน์ นิทานภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว ลงไปในเนื้อหาโดยนิทานที่สอดแทรกเข้าไปนั้นมีเนื้อหาที่น่าติดตาม ตื่นเต้น ก่อให้เกิดจินตนาการแก่นักเรียน มีหลักกระบวนการเรียนรู้ในการสร้างสื่อวีดิทัศน์ ของอำนาจ เดชชัยศรี (2542: 116-117) คือ ได้รับความสนใจ (Gain attention) เป็น การสร้างบทเริ่มต้นของกิจกรรมที่เรียนนั่นเอง โดยผู้เรียนสนใจเนื้อหาบนจอภาพ สามารถบอกวัตถุประสงค์ (Specify objectives) จะช่วยให้ผู้เรียนรู้ล่วงหน้าถึงประเด็นสำคัญของเนื้อหาและรู้เค้าโครงของเนื้อหาอีกด้วยเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ซึ่งจะมีผลทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอีกทั้งภาพประกอบก็มีความสวยงาม ทำให้เกิดความเพลิดเพลินแก่นักเรียนเป็นการเรียนที่สนุก ได้รับความสนใจ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี สอดคล้องกับแนวคิดของบุญเกื้อ ควรรหาเวช (2542: 95-96) ที่กล่าวว่า ชุดกิจกรรมที่มีศักยภาพนั้นจะต้องช่วยได้รับความสนใจของนักเรียนให้สนใจการเรียนอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี เรียนได้ตามความสนใจและอัตราการเรียนรู้ของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเป็นชุดกิจกรรมที่มีศักยภาพสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพเห็นได้จากผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในระดับดีขึ้นไป และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 ดังนั้นจึงควรมีการเผยแพร่ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การขยายผลในโรงเรียนซึ่งสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้หรือประยุกต์ชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในการเรียนการสอน

1.2 ในการเรียนการสอนครูต้องเน้นให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงอ่าน กับเนื้อหาให้เข้าใจเสียก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันและในการจัดการเรียนการสอนทุกครั้งครูจำเป็นต้องปฏิบัติตามคู่มือครูอย่างเคร่งครัด ครูผู้สอนควรควบคุมชั้นเรียน และดูแลนักเรียนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ มาทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) และเมื่อดำเนินการเรียนการสอนเสร็จแล้วนำมาทดสอบหลังเรียนอีกครั้ง (Post - test) ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการใช้ชุดกิจกรรมของผู้เรียน

1.3 แม้ว่าในการวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จะมีผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุดก็ตาม แต่การนำชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไปใช้ ควรพิจารณาถึงการสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนที่มีความเป็นกันเอง การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน สามารถซักถาม ตลอดจนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จะก่อให้เกิดความสนุกสนานและความพึงพอใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำ วิจัยเช่นนี้อีก โดยใช้กลุ่มประชากรที่เป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีผลการเรียนในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนต่ำกว่าเกณฑ์

2.2 ควรมีการศึกษาถึงผลการเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กับตัวแปรอื่น ๆ เช่น เจตคติต่อการเรียน ทักษะในการทำงานกลุ่ม เป็นต้น

2.3 การประเมินคุณภาพของเครื่องมือควรมีการดำเนินการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความหลากหลายมากขึ้น ตลอดจนอาจเชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีผลงานวิจัยด้านการออกแบบการเรียนการสอนหรือหลักสูตรและการสอนเข้ามาร่วมประเมินคุณภาพของคู่มือเพิ่มมากขึ้น

2.4 การใช้แหล่งเรียนรู้บริเวณภายในโรงเรียน สามารถจัดทำได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งครูจะสามารถจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อการอ่านเชิงวิเคราะห์ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ พร้อมกับสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และชุดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้นักเรียนได้ศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2539). *คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เล่มที่ 2 พิมพ์ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- (2544). *ความรู้เกี่ยวกับสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ:
ครูสภาลาดพร้าว.
- กรรณิการ์ พวงเกษม.(2535). *ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา*.
พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- (2545). *วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้(Research for Learning Development)*.
กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ :
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กลมรัตน์ หล้าสูงงษ์. (2528). *จิตวิทยาการศึกษาฉบับปรับปรุงใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กฤษฏา กุลทล. (2541) *จิตวิทยาเด็ก*. ยะลา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- กองทัพ เคลือบพานิชกุล. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). *วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- กิตานันท์ มลิทอง. (2531). *เทคโนโลยีร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ . (2545). *การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking)* .กรุงเทพฯ :
ซัคเซส มีเดีย.
- เกษรา ภัทรเดชไพศาล. (2537). *กิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา)
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- โกชัย สาริบุตร. (2519). *การสร้างความสามารถในการอ่าน*. เชียงใหม่ : กลางเวียง.

- จันทนา สัสดี. (2550). *การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการเรื่องการเล่นเด็กไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. : การศึกษาค้นคว้าอิสระ (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- จีรัตดา ก้าวพิสมัย. (2545). *การพัฒนาแผนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- จุฑามาศ สุวรรณโคตร. (2519). การอ่านเป็น. *วารสารสามัญศึกษา*.13(12): 27-30.
- ฉลองชัย สุวัฒน์บุรณ. (2528). *การเลือกและการใช้สื่อการสอน. วิทยานิพนธ์.กศ.ม.(เทคโนโลยีการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- จันทนา การสอาด. (2547). *การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(ภาษาไทย). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (2524). *การจัดการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.*
- ชวาล แพรัตกุล.(2526). *เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ: พัทธอักษร.*
- ชลูด นิมเสมอ. (2531). *องค์ประกอบศิลป์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.*
- ชรินทิพย์ ธัญญลักษณ์ .(2546).*การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความวิชา ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนกับการสอนแบบปกติ.วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.*
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2525). *เอกสารการสอนชุดวิทยาศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ. ชวนพิมพ์.*
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ; สมเชาว์ เนตรประเสริฐ; และสุดา สิ้นสกุล. (2523).*ระบบสื่อการสอน กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ชัยวัฒน์ ดุงศรีแก้ว .(2547) .*ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. ศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน).มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- เชิดศักดิ์ ไชวาลินทร์. (2525). *การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*

- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2522). *หลักการและทฤษฎีเทคโนโลยีการศึกษา*. กรุงเทพฯ :
เรือนแก้วการพิมพ์.
- โชติก ศรชัยชนะ. (2552). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน
ที่กระทำผิดกฎหมาย*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณรงค์ ทองปาน. (2526). *การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- ตรีศิลป์ บุญขจร; และถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล. (2524). *การใช้ภาษาไทย*. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2524). *ชุดการเรียนรู้การสอนสำหรับครูคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ :
ทบวงมหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพวรรณ คำประกอบ.(2546). *บทเรียนวีดิทัศน์ ซีดี เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติป่าไม้และ
ป่าชายเลน*. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ธีรพล จันทรเทพ.(2545). *การสร้างชุดสื่อประสม เรื่อง การเขียนภาพระบายสี วิชาศิลปศึกษา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นงนุช วัฒนขจร. (2533). *ผลการทดลองใช้แบบฝึกสมรรถภาพการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ
กับการสอนอ่านตามปกติที่มีต่อความสามารถในการอ่านและสมรรถภาพการ
อ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา)
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงเยาว์ ศรีประดู่. (2546). *การพัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนกาศยานี่
11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ
กลุ่มเพื่อนเดือนเพื่อน*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- นุชนารถ ภูเจริญ. (2547). *การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมตาม
แนวทฤษฎีสรคานิยม หน่วยการเรียนรู้เรื่องแบบรูปและความสัมพันธ์ สำหรับนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3)*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม (การประถมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พุกชะวัน. (2534). *ยุทธศาสตร์การสอนตามแนวหลักสูตรใหม่*. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). *การวิจัยเบื้องต้นการพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญณิสาส่งแสง. (2554). *บทความทางวิชาการ* ทำไม่การศึกษาไทยจึงพัฒนาช้า. สุราษฎร์ธานี:

ฝ่ายบริการการศึกษา . ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 8.

บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2542). *นวัตกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.

บุญชัย ศิริมหาสาคร. (2544). *แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย 1*. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า.

ปิยะพงษ์ สุริยะพรหม. (2546). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่องป่าชุมชน*
ที่ส่งเสริมเจตคติต่อการอนุรักษ์ป่าชุมชนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาโท กศ.ม (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ประชิด ทิถบุตร. (2530). *การออกแบบกราฟิก*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ประภา เบญจเทพรัศมี. (2545). *การพัฒนาหนังสืออ่านประกอบเพื่อเสริมการอ่านจับใจความ*
ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม (การพัฒนาหลักสูตร
และการเรียนการสอน). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). *ทัศนคติการจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ประเทิน มหาจันทร์. (2530). *การสอนการอ่านเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์

ประไพ พูลภาพ. (2551). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้*
ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม (การพัฒนาหลักสูตรและการเรียน
การสอน). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.

ผกาศรี เย็นบุตร. (2526). *ทักษะและความรู้ทางภาษา*. ภาควิชาภาษาไทยและ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะมนุษยศาสตร์ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ ; และ พะเยาว์ ยินดีสุข. (2549). *ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้*

และการจัดการเรียน การสอนแบบบูรณาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรพิศ เกื้อนมนต์เกียรติ. (2542). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียน*

วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการฝึกด้วยเกมที่ใช้คำถาม

ต่างกัน. ปริญญาโท กศ.ม (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ไพศาล พระจันทร์ลา. (2551). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ตามแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อเพิ่มทักษะการแก้ปัญหา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม.(หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- ภาพ เลหาไพบูลย์. (2540). *แนวการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช*
- ภาษิต สุโพธิ์. (2547). *การใช้แหล่งเรียนรู้ธรรมชาติบริเวณโรงเรียนในการพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- มงคล จำศรี. (2547). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.*
- มณีวรรณ วิรุฒ. (2546). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน). อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.*
- มยุรี พวงมาลัย .(2549). *การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยกิจกรรมโครงการเรื่องการประดิษฐ์ของใช้จากวัสดุ ธรรมชาติ รายวิชางานประดิษฐ์ตามสมัณิยมสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. ศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.*
- มานิต บุญประเสริฐ. (2526). *ยุทธวิธีพัฒนาการอ่าน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.*
- เมธา โยธาทฤธิ์. (2549). *การพัฒนาชุดปฏิบัติการเรื่องระบบนิเวศป่าชายเลนสำหรับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- แมนมาส ขวลิต. (2528). *การสร้างสังคมนักอ่านและการใช้สารสนเทศ, ในสรุปผลการสัมมนา ระดับชาติว่าด้วยการรณรงค์เพื่อพัฒนาการอ่าน. กรุงเทพฯ : ประเมษฐ์การพิมพ์.*
- ยุพิน พิพิธกุล; และอรพรรณ ต้นบรรจง. (2531). *สื่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

- ยุวดี วงศ์สุวรรณ .(2547).*การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนแบบร่วมมือกับการสอนแบบโครงงาน*.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน) อุบลราชธานี :
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.ถ่ายเอกสาร.
- เยาวภา จำปางาม (2552).*การพัฒนากิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้วยกิจกรรมคัดสรรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 .*ขอนแก่น :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2542).*พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*.กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์.
- รุ่งทิวา จักร์กร. (2527). *วิธีสอนทั่วไป*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ระพีพันธ์ โปธิ์ศรี. (2549). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2537). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วารินทร์ รัศมีพรหม. (2542). *การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาสนา ชาวหา. (2525). *เทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). *พัฒนาหลักสูตรการสอน- มิตินิใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ธเนศวร
การพิมพ์.
- (2543). *กระบวนการค้นคว้าใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล*. กรุงเทพฯ
: SR Printing Limited Partnership.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2527). *ศิลปะร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : วัฒนาสาร.
- วีณา วิสเพ็ญ. (2535). *การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. มหาสารคาม : ภาควิชา
ภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม.
- วีระ ไทยพานิช. (2529). *รวมบทความทางเทคโนโลยีการศึกษา “บทบาทและปัญหาของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน”*. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศักดิ์ดา ศิริพันธุ์. (2527). *การถ่ายภาพสี*. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธา.

- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์และอุษา ชูชาติ. (2545). *ฝึกสมองคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking)*
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ศิรินภา อธิฐสุวรรณศิลป์. (2548). *การพัฒนาและการคุณภาพของชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง”
ระบบของร่างกาย” สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 2. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม (วิทยาศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ :*
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ศรียรัตน์ เจิงกลิ่นจันทร์. (2542). *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:*
ไทยวัฒนาพานิช.
- ศศิธร มงคลทอง. (2548). *การพัฒนาชุดกิจกรรมเรื่องน้ำเพื่อชีวิตสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3.*
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สนธิ สัตโยภาส. (2545). *การสอนภาษาไทยแก่เด็กประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :*
บรรณกิจเทรดดิ้ง.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. (2525). *วิธีการสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.*
- สมพร มั่นตะสูตร (แพ่งพิพัฒน์). (2540). *การอ่านทั่วไป. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.*
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2554). *โครงการส่งเสริมนวัตกรรมสร้างสรรค์การเรียนรู้ระดับประถม .*
กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- สมบัติ มหาเรศ. (2523). *เอกสารการสอนภาษาไทยโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ:*
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมเชาว์ ชาดินฤดม. (2527). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านระดับวิเคราะห์ วิจารณ์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม.(การศึกษาและการสอน) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).(2553). *วิกฤตการศึกษาไทย.กรุงเทพฯ*
- สถณี อาชวานันทกุล.(2554). *ความตกต่ำของการศึกษาไทย: O-NET และ PISA
บอกอะไรกับเรา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ข้อมูลและข่าวสืบสวนเพื่อสิทธิพลเมือง.*
- สันทัต ภิบาลสุข; และพิมพ์ใจ ภิบาลสุข. (2525). *การใช้สื่อการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :*
พีระพัฒนา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). *ยุทธศาสตร์ของ
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554). กรุงเทพฯ:*
สหมิตรพรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542.

ราชกิจจานุเบกษา: ฉบับกฤษฎีกา. เอกสารเผยแพร่. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2551).สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร

พ.ศ. 2551 . กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สำลี รักสุทธี. (2544) .เทคนิคการเขียนหลักสูตร. กรุงเทพฯ : เรื่องแสงการพิมพ์

สนิท ตั้งทวี. (2529). การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์.

สุชนภา สำเนียงสูง. (2546). การพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่อง สิ่งแวดล้อมชุมชน สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุจิต เพียรชอบ;และสายใจ อินทร์พรวรย์. (2523). วิสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา

กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุดารัตน์ ไผ่พงศาวงศ์. (2543). การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียน

การสอนแบบ CIPPA MODEL เรื่องเส้นขนานและความคล้าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.

ปริญญาโท กศ.ม (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2539). หลักและวิธีการสอนการอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ :

ไทยวัฒนาพานิช.

..... (2542). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.

สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์. (2533). การพัฒนาชุดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการแก้

โจทย์ ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาโท กศ.ด.

(วิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,

ถ่ายเอกสาร.

..... (2545). ชุดกิจกรรมสำหรับสำหรับครูเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ กลุ่มคณิตศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สมิตรา อังวัฒนกุล. (2527). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุวิทย์ มูลคำ .(2549).การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด.กรุงเทพฯ : อีเคบุคส์.

เสาวลักษณ์ ตรองจิตร. (2547). การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน

เชิงวิเคราะห์หรือวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปริญญาโท กศ.ม.

(หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ถ่ายเอกสาร.

- เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต.(2528) .เทคโนโลยีทางการศึกษา .กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อนงค์ วิชาลัย. (2536). ผลการใช้ตำานานพื้นบ้านล้านนาเพื่อพัฒนาความเข้าใจการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. พะเยา: สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพะเยา.
- อารี พันธุ์มณี .(2545).ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ไยใหม่.
- อธิญา เคนบุปผา. (2546) . การพัฒนาชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เรื่อง “สารและสมบัติของสาร” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม (วิทยาศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อิพร ศรียมก. (2525) . การประเมินผลสื่อการสอน.นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อภิวัน อรกุล. (2543). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและ วิธีสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.ถ่ายเอกสาร.
- อังคณา จุฬาทก. (2542) .การใช้รูปแบบ 6-C พัฒนาทักษะการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (การสอนภาษาไทย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อัจฉริยา คุณคำ. (2548). การพัฒนาชุดฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.ถ่ายเอกสาร.
- อัญชัญ เผ่าพันธ์. (2534). การพัฒนาบทเรียนเพื่อเสริมการสอนอ่านโดยใช้นิทานพื้นบ้านในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรการสอน) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณี สายเสมา. (2536) . สัมฤทธิ์ผลด้านการอ่านจับในความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีการทำนาย.วิทยานิพนธ์ กศ.ม (การประถมศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.ถ่ายเอกสาร.
- อิสริยา หนูจ้อย. (2549). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา เรื่อง ระบบนิเวศในนาข้าว สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อุษณีย์ ขำกัน. (2547). *การพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาไทยโดยใช้แนวการสอนแบบ
ไฟร์บลิค สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุษา คำประกอบ. (2530). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติทางวิทยาศาสตร์
ด้านความมี เหตุผล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์
โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการสอนโดยคู่มือครู*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2545). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานบันศึกษา แนวคิดสู่การปฏิบัติ*.
กรุงเทพฯ : นีคพอยท์.
- อำนาจ เดชชัยศรี.(2542). *บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเรื่อง
แม่เหล็กไฟฟ้า*. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- Burmister, Louis E. (1974). *Reading Strategies For Sesondary School Teachers*.
California: Addison Wesley Publishing.
- Dechant , Emerald V. (1982). *Improving the teaching of Reading*. 3rd ed. Englewood
Cliff ,N.J. : Prentice – Hall.
- Durkin, Michael J.; & Bruce J. Biddle. (1974). *The study of Teaching*. Holt,
Rienhart And Winston . New York.
- Durr. (1957). *Reading Instruction, Dimension and Issues*. New York:
Houghton Mifflin.
- Ellsworth,R. (1997). *Thinking about Thinking : Teachers Perception of the Challenges in
Implementing Thinking Skill Curriculum in Urban Sixth Grade Classroom*. M.A.
Dissertation Pacific Lutheran University Masters Abstract International.
36:0019A
- Goldstein, Judith. (1993). *Creating the GATT Rules: Politics, institutions, and American
Policy, in Multilateralism Matters: The Theory and Praxis of an Institutional
Form, ed. John Gerard Ruggie*. New York : Columbia University Press.
- Good , Carter, V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York :
McGraw – Hill Book .

- Grego, M.A. (1997). A Study of the Relationship between Teacher Performance and Student Acquisition of Subject Content and Higher Order Thinking Skill. *Dissertation Abstracts International*. 58: 0718-A
- Kapfer, Phillip G. ; Mirian B, Kapfer. (1972). *Learning Package in American Education*. Englewood Cliffs, N.J. : Education Technology Publication.
- Hallman, Arthur W. (1967). *Principle and Practices of Teaching Reading*. Ohio: A bell And Howell, Columbus. Charles. Merrill Publishing Company.
- Quanat, Ivan J. (1977). *Teaching Reading: A Human Process*. Chicago: Ran Menally College.
- Reed, J.H. (1999). Effect of Model for Critical Thinking on Students Achievement in Primary Source Document Analysis and Interpretation, Argumentative Reasoning, Critical Thinking Disposition, History Source. *Dissertation Abstracts International*. 59,11: 4039-A
- Renn, C.E. (1999). *The Effect of the Directed Reading Thinking Activity on Second Grade Reading Comprehension*. Montgomery. Alabama :University.
- Sato, E.Y. (1997). *Instruction Effects on Children's Strategy Use, Met cognition and Subsequent Comprehension in Reading*. *Dissertation Abstracts International*.
- Smetter, Wilma Jo. (2002, December). *The Effect of After-school Tutorial Program on the Reading Achievement of At-risk Sixth, Seventh, and Eighth Grade Students*. *Dissertation Abstracts International*. 63,6: 2120-A.
- Walker, L.J. (1980). Cognitive and perspective-taking prerequisites for moral development. *Child Development*. 51: 131-139.
- Wilson, Cynthia Lovise. (1989, August). An Analysis of a Direct Instruction Program in Teaching Word Problem-Solving to Learning Disabled Student, *Dissertation Abstracted International*. 50(02A) : 416.
- William, James Methord. (1981, October). A Comparative Study of The Effect of Inquiry and Traditional Teaching Procedures on Student Attitude Achievement and Critical Thinking Ability In Eleventh Grade United State History. *Dissertation Abstracts International*. 42(10) : 1605-A

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

- 1.นางศิริลักษณ์ ขอเจริญ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2
- 2.นางมาลินี บุญกลิ่นขจร ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดมาบมะขาม จังหวัดนครสวรรค์
- 3.นางสุมาลี ชุ่มวงษ์ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว) จังหวัดนครสวรรค์

ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา

- 1.ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญยฤทธิ คงคาเพชร
- 2.อาจารย์ ดร.รัฐพล ประดับเวทย์
- 3.อาจารย์ ดร.นทีรัตน์ พิระพันธุ์
คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ ศธ 0519.12/3323

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 พฤษภาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2

เนื่องด้วย นางสาวสกลวรรณ นภาพร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง และ อาจารย์ ดร.นฤมล สิริวงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์ศิริลักษณ์ ขอเจริญ ศึกษาพิเศษศึกษานิสิตศึกษานิสิต เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสกลวรรณ นภาพร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ถันดิวิฑนกุล)

คณาบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณาบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 082-973-0796

ที่ ศธ 0519.12/ 3324

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 พฤษภาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมาบะฉาม

เรื่องด้วย นางสาวศกลวรรณ นภาพร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะ การอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง และ อาจารย์ ดร.นฤมล ศีรวงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์มาลินี บุญกลิ่นขจร ครูชำนาญการพิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดกิจกรรมเสริมทักษะ การอ่านเชิงวิเคราะห์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวศกลวรรณ นภาพร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล)

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานกณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 082-973-0796

ที่ ศธ 0519.12/33.๑๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 พฤษภาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว)

เนื่องด้วย นางสาวศกถวรรณ นภาพร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษิชัย อ่อนมิ่ง และ อาจารย์ ดร.นฤมล สิริวงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์สุมาลี ชุ่มวงษ์ ครูชำนาญการพิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวศกถวรรณ นภาพร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติศาสตร์ โทรศัพท์ 082-973-0796

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/3591

วันที่ ๗ มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวศกลวรรณ นภาพร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง และ อาจารย์ ดร.นฤมล สิริวงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.รัฐพล ประดับเวทย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤกษ์ กงคไพฑูริ และ อาจารย์นันทธีรัตน์ พิระพันธ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวศกลวรรณ นภาพร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/3597

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 มิถุนายน 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลบรรพตพิสัย (วัดส้มเสี้ยว)

เนื่องด้วย นางสาวศกลวรรณ นภาพร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิชัย อ่อนมิ่ง และ อาจารย์ ดร.นฤมล ศิระวงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ห้องเรียนเพื่อทดลองใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 ห้องเรียน ในระหว่างเดือนมิถุนายน - ตุลาคม 2554

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวศกลวรรณ นภาพร ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเลข : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติศาสตร์ โทรศัพท์ 082-973-0796

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ตัวอย่างชุดกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- ตัวอย่างคู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)
- ตัวอย่างแบบประเมินชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
- ตัวอย่างแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
ชุดกิจกรรมที่ ๖
การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสรุปใจความจากเนื้อหาก่อนอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์
๒. นักเรียนแปลความหมายของนิทานเชิงวิเคราะห์
๓. นักเรียนนำคำ กลุ่มคำ ที่มีความหมาย นำมาตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง

การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าสืบต่อกันมาเป็นทอด ๆ อาจเป็นเรื่องที่อิงความจริงหรือ แต่งขึ้นมาก็ได้ จุดประสงค์ของการเล่านิทาน เพื่อให้เกิดความบันเทิง ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ลดความเครียดและให้ข้อคิด คติสอนใจ

หลักการอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

- ๑) ศึกษา วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครในนิทาน
 ตัวละครในนิทานส่วนใหญ่จะเป็นตัวเดินเรื่อง ลักษณะนิสัยของตัวละครในแต่ละเรื่องจะทำให้นิทานนั้น ๆ สนุกสนาน ตัวละครและลักษณะนิสัยของตัวละครในนิทานเป็นสิ่งที่สมมติหรือแต่งขึ้นมา อาจจะเป็นคนสัตว์ สิ่งของต่าง ๆ ก็ได้ บทบาทตัวละครอาจจะมีทั้งดี ทั้งร้าย เพื่อเป็นตัวแทนเปรียบเทียบระหว่างความดี ความชั่ว ความฉลาด ฯลฯ ผู้อ่านควรแยกแยะให้ได้ว่า ลักษณะของตัวละครในเรื่องเป็นอย่างไร มีพฤติกรรมเด่น ด้อยอย่างไร สามารถนำมาเป็นแบบอย่างอย่างไรได้บ้าง
- ๒) ข้อคิด คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากนิทาน
 นิทานทุก ๆ เรื่องจะมีข้อคิด คุณค่า คติสอนใจ และประโยชน์สอดแทรกไว้ทั้งในเรื่องและตอนสรุปท้ายเรื่อง เพื่อเป็นการสอนผู้ฟัง/อ่านหรือเน้นให้ปฏิบัติตาม ดังนั้น ต้องวิเคราะห์ด้วยว่านิทานเรื่องนั้น ๆ มีสาระสำคัญอย่างไร และสามารถยึดถือเป็นแบบอย่างได้อย่างไรบ้าง

ที่มา : เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย.มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

กิจกรรมที่ ๑

ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่องต่อไปนี้
แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

ชวานากับลาแก่

ณ กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชวานาคคนหนึ่งเลี้ยงลาไว้ตัวหนึ่งซึ่งแก่มาก วันหนึ่งชวานา ได้พาเจ้าลาแก่ออกไปข้างนอก ด้วยความโง่เขลาของมันดันเดินชும்ช่ามไปตกบ่อ มันร้อง ครวญครางเป็นเวลานาน ชวานาเองก็พยายามใคร่ครวญหาวิธีที่จะช่วยมันขึ้นมา ชวานาก็คิดขึ้นมาได้ว่า เจ้าลาแก่ก็แก่มากแล้ว อีกอย่างบ่อนี้ก็ต้องกลบ มันจะไม่คุ้ม ที่จะช่วยเจ้าลา ชวานาจึงไปขอแรงพวกชาวบ้านเพื่อมาช่วยกลบบ่อ ทุกคนใช้พลั่วดินตักดินลงไปโนบ่อ

ครั้งแรกเมื่อดินไปถูกหลังของมันเจ้าลา ก็ตกใจ และมันก็รู้ชะตากรรมของตนเอง ขึ้นมาทันที สักพักหนึ่งทุกคนก็แปลกใจที่เสียงของเจ้านั้นเงียบหายไป ชวานาก็รีบตักดินลงไปโนบ่อ ได้สักสองสามครั้ง ก็เหลือบมองลงไปโนบ่อ ทุกครั้งที่ทุกคนสาดดินไปโดนหลังของเจ้าลา เจ้าลามันจะสะบัดดินออกจากหลังของมันแล้วก้าวขึ้นไปเหยียบบนดินเหล่านั้น ยิ่งทุกคนพยายามเร่งระดมสาดดินลงไปมากเท่าไรมันก็ก้าวขึ้นมาได้เร็วมากยิ่งขึ้น ในไม่ช้า เจ้าลามันก็หลุดพ้นจากบ่อดังกล่าวได้เป็นผลสำเร็จ

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จงอย่าท้อถอยและยอมแพ้กับปัญหาและอุปสรรคที่เข้ามาในชีวิต เราจงเรียนรู้แก้ไขกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านั้นที่เข้ามาในชีวิตของเรา

ที่มา : www.ogungun.&omegs.com

๑. เจ้าลาแก่รอดชีวิตได้หรือไม่ เพราะสาเหตุใด

๒. “ในที่สุดชาวนาหวนคิดขึ้นมาได้ว่าเจ้าแก่แก่เกินไปแล้ว อีกอย่างบ่อนี้ก็ต้องกลบไม่คุ้มที่จะช่วยเจ้าลา” จากข้อความดังกล่าว แสดงว่าชาวนามีนิสัยอย่างไร แล้วคิดจะทำอะไรกับเจ้าลา เพราะเหตุใดจึงทำเช่นนั้น

ชาวนามีนิสัย

ชาวนาจะทำอะไรกับเจ้าลาแก่

๓. ถ้านักเรียนไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์เหมือน กับเจ้าลาแก่ นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร (ตอบเป็นข้อๆ)

กิจกรรมที่ ๒

ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่องต่อไปนี้
แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

นกกระเรียน ห่าน และเหยี่ยว

มีนกกระเรียนตัวหนึ่งบินมาถึงสระ มันเห็นห่านดำผุดดำว่ายอยู่ในสระ มันจึงร้องถามว่า “สวัสดิ์จ๊ะ..เจ้าห่าน เอ๊ย! เจ้ากำลังทำอะไรอยู่หรือ”

ห่านจึงอธิบายให้ฟังว่า “นี่เป็นวิธีหาอาหารในน้ำของเรา และเมื่อมีภัยอันตรายเข้ามา เราก็สามารถดำหนีลงไปใต้น้ำได้”

นกกระเรียนบอกกลับว่า “ขอเพียงเจ้ามาเป็นเพื่อนของเรา ต่อไปก็จะมีใครมาทำอันตรายเจ้าได้ เจ้าไม่ต้องมัวมาดำผุดดำว่ายให้เสียเวลาหรือ ขึ้นมาหาอาหารบนบกแบบสบายๆ ดีกว่า ส่วนภัยอันตรายนั้น ด้านร่างกายของเราก็แข็งแรงมากทีเดียว รับรองได้ว่าเจ้าคุ้มครองเจ้าได้แน่ๆ”

ห่านเองก็หลงเชื่อที่นกกระเรียนกล่าว จึงขึ้นมาหาอาหารบนบกกับเจ้านกกระเรียน อยู่ต่อมาไม่นานเหยี่ยวตัวหนึ่งออกหาเหยื่อ มันเห็นห่านกับเจ้านกกระเรียนหากิน อยู่บนบก จึงโฉบลงมาจับตัวเจ้าห่าน เจ้าห่านตะโกนส่งเสียงร้องเรียกให้เจ้านกกระเรียน มาช่วย “ช่วยด้วย ช่วยด้วย ช่วยข้าด้วยเจ้านกกระเรียน ไฉน! อย่าทิ้งข้าสิ ช่วยข้าด้วยเร็ว ช่วยข้าที”

เจ้าห่านได้ยินเพียงเสียงของเจ้านกกระเรียนตะโกนกลับมาว่า

“ใครสั่งให้เจ้ามาเชื่อข้าล่ะเจ้าห่าน ข้าอยู่ก็ได้odrอนนะสิ”

เจ้านกกระเรียนก็บินหนีหายไปโดยไม่กลับมาอีกเลย

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าหลงเชื่อคนแปลกหน้า มิฉะนั้นจะนำภัยมาสู่ตัวเรา

ที่มา : ๑๐๐ นิทานอีสป

ตอบคำถามต่อไปนี้ วงกลมบนอักษร ก. หรือ ข. ให้ถูกต้อง

๑. แนวทางที่ได้จากนิทานเรื่อง"นกกะเรียน ห่าน และเหยี่ยว" ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	
ก. การเอาแบบอย่างผู้อื่นในทุกเรื่อง	ข. ไม่ควรเชื่ออะไรง่ายๆ
๒. อะไรคือลักษณะของเหยี่ยวจากนิทานเรื่องนี้	
ก. ชูบมือเปิบ	ข. ตกหลุมพราง
๓. จากนิทานเรื่องนี้ใครเป็นผู้ที่ประมาท	
ก. นกกะเรียน	ข. ห่าน
๔. อะไรคือ จุดมุ่งหมายของการเสนอนิทานเรื่องนี้	
ก. เพื่อเสนอแนวคิดให้มีเหตุผล อย่าเชื่ออะไรง่ายๆ	ข. เพื่อให้เข้าใจความเป็นอยู่ของสัตว์

ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

มังกรสอนลูก (เมล็ดพืชเมล็ดหนึ่ง)

แต่ก่อนนานมาแล้วยังมีครอบครัวคนจีนครอบครัวหนึ่ง ซึ่งมีลูกชายทั้งหมดตั้ง ๑๔ คน แต่ผู้เป็นพ่อก็ยังเป็นคนจัดการทุกสิ่งทุกอย่างภายในครอบครัวเหมือนเช่นทุกวัน ปีนี้ เขาตัดสินใจว่าจะเลือกใครคนหนึ่งจากลูกชายทั้ง ๑๔ คน ของเขามาสืบทอดมารกิจนี้เสียที ผู้เป็นพ่อก็แก่มากแล้ว จึงตัดสินใจว่าจะเลือกใครสักคนจากลูกชายทั้ง ๑๔ คน ผู้เป็นพ่อก็คิดวิธีที่ดีที่สุดขึ้นมาได้ จึงสั่งให้ลูกชายทั้ง ๑๔ คน เข้ามาพบแล้วแจกเมล็ดดอกไม้ให้ลูก ๆ คนละ ๑ เมล็ด พร้อมทั้งบอกว่า

“ถ้าใครสามารถปลูกเมล็ดดอกไม้นี้ ให้เจริญงอกงามออกดอกบานพริ้งได้ คนนั้นก็จะได้เป็นผู้สืบทอดมรดกของข้าต่อไป”

เสียวเหลียงจือลูกชายคนที่ ๑๔ เมื่อได้เมล็ดดอกไม้มาแล้ว เขาก็นำไปปลูกในกระถาง รดน้ำ เอาใจใส่อย่างดีทุกวัน แต่เมล็ดนั้นก็ไม่ได้แตงต้นกล้าออกมาสักที เขาก็รู้สึกเศร้าโศกเสียใจมาก

และแล้วก็ถึงเวลาที่นัดหมายกันเอาไว้ ลูกของเค้าทุกคนต่างอุ้มกระถางดอกไม้ที่ออกดอกบานสะพรั่งอย่างสวยงามให้ผู้เป็นพ่อชม ผู้เป็นพ่อจึงเดินตรวจดอกไม้ในมือของลูกๆ ที่ละคนมาจนถึงเสียวเหลียงจือ แต่ในกระถางของเสียวเหลียงจือนั้นไม่มีทั้งต้นไม้และดอกไม้ เสียวเหลียงจือตาไหลพราก แล้วตอบพ่ออย่างสำนึกว่า

“ผมไม่มีดอกไม้จะมอบให้พ่อ”

แต่ผู้เป็นพ่อกลับยิ้มแย้มและพูดอย่างยินดีปรีดาว่า “ลูกเอ๋ย สิ่งที่เรามอบให้กับพ่อนั้นมันมีค่ายิ่งดอกไม้เหล่านั้นมากมายนัก” ผู้เป็นพ่อได้เปิดเผยความลับ ที่แท้เมล็ดพืชที่ตนแจกไปนั้นเป็นเมล็ดที่ควั่นจนสุกแล้ว ดังนั้น...ต้นไม้ที่ผลิดอกสวยงามเหล่านั้น ล้วนมาจากเมล็ดดอกไม้จากที่อื่น มันไม่ใช่เมล็ดพืชที่ผู้เป็นพ่อแจกให้ ดอกไม้พวกนี้จึงเป็นสักขีพยานยืนยันความไม่ซื่อตรงของพวกเค้า

ชายชราผู้มองการณ์ไกลไม่ได้มองหาลูกชายที่แข็งแรง ร่ำรวย หรือเฉลียวฉลาดเลย แต่กลับมองหาลูกชายที่ซื่อสัตย์จริงใจ แม้เสียวเหลียงจือจะมีเพียงกระถางว่างเปล่า แต่ใจของเขางดงามยิ่งกว่าดอกไม้ใดๆ เพราะเป็นใจที่เต็มเปี่ยมด้วยความซื่อสัตย์

ที่มา : รวมนิทานสะท้อนคุณธรรมสำหรับสอนลูกหลาน ผู้แปล รัชยา สารธรรม

ตอบคำถามต่อไปนี้ วงกลมบนอักษร ก. หรือ ข. ให้ถูกต้อง

๑. ชายชราใช้เกณฑ์ใดในการ เลือกผู้สืบทอดมรดก	
ก. คนที่มีสติปัญญาดี	ข. คนที่มีคุณธรรมดี
๒. จากเรื่อง “มังกรสอนลูก” บิดาต้องการปลูกฝังให้ลูกเป็นอย่างไร	
ก. มีความซื่อตรง	ข. มีความรับผิดชอบ
๓. การที่บิดาคั่วเมล็ดดอกไม้ก่อนมอบให้ลูกไปปลูก เพราะต้องการทดสอบในเรื่องใด	
ก. การแก้ปัญหา	ข. ลักษณะนิสัย
๔. ลูก ๆ ทั้ง ๑๔ คน นำเมล็ดดอกไม้ จากที่อื่นมาปลูกเพราะเหตุใด	
ก. ต้องการสมบัติของบิดา	ข. ต้องการเอาใจของบิดา
๕. การกระทำของลูก ๆ ตรงกับสำนวนใด	
ก.เดินตามหลังผู้ใหญ่มากเกินไป	ข.ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน

นักเรียนคิดว่าลักษณะลูกที่ดีควรจะปฏิบัติตนต่อพ่อแม่อย่างไรบ้าง

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.
๖.
๗.
๘.
๙.
๑๐.

โปรดพิจารณาภาพกุญแจเหล่านี้อย่างละเอียดและตอบคำถามข้างล่าง

๑. มีกุญแจกี่ดอกที่มีรูวงกลม _____
๒. มีกุญแจกี่ดอกที่มีสีเทาแล้วมีรูวงกลม _____
๓. มีกุญแจกี่ดอกที่รูวงกลมมีสีทอง _____
๔. มีกุญแจกี่ดอกที่มีหัวที่หัว _____
๕. มีกุญแจที่มีรูสี่เหลี่ยม ดอกสั้น มีสีเทากี่ดอก _____

ตารางบันทึกคะแนน
ชุดกิจกรรมที่ ๖ การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

กิจกรรม	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
กิจกรรมที่ ๑	๖	
กิจกรรมที่ ๒	๔	
กิจกรรมที่ ๓	๑๕	
รวม	๒๕	

เกณฑ์ของคะแนนรวม

๒๕ - ๒๐	มีคุณภาพตามเกณฑ์	ดีมาก
๑๙ - ๑๕	มีคุณภาพตามเกณฑ์	ดี
๑๔ - ๙	มีคุณภาพตามเกณฑ์	ปานกลาง
๘ - ๔	มีคุณภาพตามเกณฑ์	ควรปรับปรุง
๓ - ๑	มีคุณภาพตามเกณฑ์	ใช้ไม่ได้

นักเรียนได้คะแนนรวมตามเกณฑ์คุณภาพ

ดีมาก ดี ปานกลาง ควรปรับปรุง ใช้ไม่ได้

ตัวอย่างคู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)

ชุดกิจกรรมที่ ๖ การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท ๑.๑	ป.๖/๓	อ่านเรื่องสั้น ๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
	ป.๖/๔	แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
	ป.๖/๕	อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในดำเนินชีวิต
	ป.๖/๖	อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะและปฏิบัติตาม
ท ๒.๑	ป.๖/๒	เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจนและเหมาะสม
ท ๕.๑	ป.๖/๒	เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเองและนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่น

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์ พิจารณานิทาน แยกเนื้อเรื่องให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร พิจารณาให้ละเอียด ต้องเข้าใจคำสำคัญและเข้าใจประเด็นที่สำคัญที่ผู้เขียนนำเสนอ เพื่อเข้าใจความคิดของผู้เขียน สรุปความคิดสำคัญของผู้เขียน โดยหาแปลความหมายจากเนื้อเรื่องนิทาน แต่นักเรียนต้องพยายามสรุปออกมาให้ได้ ตัดสินว่าผู้เขียนต้องการสื่อความหมายถึงอะไร จากเรื่องราวหรือเหตุผลต่างๆ ที่ผู้เขียนนำมาเสนอนั้นมีความสมเหตุสมผลหนักแน่น คติสอนใจ น่าเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใด เพื่อนำไปสู่การตอบคำถาม ควรเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

- นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากเนื้อหากการอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์
- นักเรียนแปลความหมายของนิทานเชิงวิเคราะห์
- นักเรียนนำคำ กลุ่มคำ ที่มีความหมายนำมาตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง

๔. สมรรถนะของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
 - ๒.๑ ทักษะการคิดวิเคราะห์
 - ทักษะการจำแนกประเภท
 - ๒.๒ ทักษะการคิดสร้างสรรค์
 - ทักษะการเชื่อมโยง
 - ๒.๓ ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
 - การเรียนรู้ด้วยตนเอง

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ๖.๑ ชั้นนำ/ทบทวนความรู้เดิม (๑๐ นาที)
 - ๖.๑.๑ ผู้สอนสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
 - นักเรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับนิทาน
 - นักเรียนสามารถการอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์ได้อย่างไร
- ๖.๒ ชั้นการจัดกิจกรรม (๑.๔๐ นาที)
 - ๖.๒.๑ นักเรียนดูการ์ตูนนิทาน ๓ เรื่อง จากสื่อวีดิทัศน์
 - ๖.๒.๒ ให้นักเรียนลงปฏิบัติทำชุดกิจกรรม ๖ การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์ ที่จัดเตรียมไว้ให้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - ๖.๒.๓ นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม
- ๖.๓ ชั้นสรุป (๑๐ นาที)
 - ๖.๓.๑ ตรวจสอบคำตอบที่ถูกต้องของชุดกิจกรรม รวมคะแนนใส่ลงในตารางบันทึกคะแนน
 - ๖.๓.๒ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม ในประเด็นที่นักเรียนยังไม่ชัดเจน

๗. สื่อการเรียนการสอน

ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖

๘. การวัดและการประเมินผล

๘.๑ วิธีกร

๘.๑.๑ ตรวจสอบคำขอบในชุดกิจกรรมที่ ๖ การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

๘.๑.๒ ตรวจสอบแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ ๖

๘.๒ เครื่องมือ

๘.๒.๑ ชุดกิจกรรมที่ ๖ การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

๘.๒.๒ แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ ๖

๘.๓ เกณฑ์การประเมินผล

๘.๓.๑ ทำชุดกิจกรรมผ่านเกณฑ์อย่างน้อย ร้อยละ ๘๐

๘.๓.๒ ทำแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมได้ถูกต้องผ่านเกณฑ์อย่างน้อย ร้อยละ ๘๐

เกณฑ์การให้คะแนนการตรวจชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

ตอบถูก	๑ คะแนน
ตอบผิดหรือไม่เขียนคำตอบ	๐ คะแนน

เกณฑ์ของคะแนนรวมชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๒๐๘ - ๑๘๙	มีคุณภาพตามเกณฑ์	ดีมาก	(ร้อยละ ๙๑ ขึ้นไป)
๑๘๗ - ๑๖๘	มีคุณภาพในเกณฑ์	ดี	(ร้อยละ ๘๑ ขึ้นไป)
๑๖๗ - ๑๔๘	มีคุณภาพในเกณฑ์	ปานกลาง	(ร้อยละ ๗๑ ขึ้นไป)
๑๔๗ - ๑๒๗	มีคุณภาพในเกณฑ์	ควรปรับปรุง	(ร้อยละ ๖๑ ขึ้นไป)
๑๒๖ - ๑	มีคุณภาพในเกณฑ์	ใช้ไม่ได้	(ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐)

เกณฑ์ของคะแนนรวมแบบทดสอบท้าย

ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๖๐ - ๕๕	มีคุณภาพตามเกณฑ์	ดีมาก	(ร้อยละ ๙๑ ขึ้นไป)
๕๔ - ๔๙	มีคุณภาพในเกณฑ์	ดี	(ร้อยละ ๘๑ ขึ้นไป)
๔๘ - ๔๓	มีคุณภาพในเกณฑ์	ปานกลาง	(ร้อยละ ๗๑ ขึ้นไป)
๔๒ - ๓๗	มีคุณภาพในเกณฑ์	ควรปรับปรุง	(ร้อยละ ๖๑ ขึ้นไป)
๓๖ - ๑	มีคุณภาพในเกณฑ์	ใช้ไม่ได้	(ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐)

เฉลย

ชุดกิจกรรมที่ ๖ การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากเนื้อหาการอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์
๒. นักเรียนแปลความหมายของนิทานเชิงวิเคราะห์
๓. นักเรียนนำคำ กลุ่มคำ ที่มีความหมายนำมาตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง

กิจกรรมที่ ๑ ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

๑. เจ้าลารอดชีวิตได้เพราะสาเหตุใด

ลามันจะสะบัดดินออกจากหลังแล้วก้าวขึ้นไปเหยียบบนดินเหล่านั้น

ยิ่งทุกคนพยายามเร่งระดมสาดดินลงไปมากเท่าไรมันก็ก้าวขึ้นมาได้

๒. “ในที่สุดชาวนาหวนคิดขึ้นมาได้ว่าเจ้าแก่แก่เกินไปแล้ว อีกอย่างบ่อนี้ก็ต้องกลบไม่คุ้มที่จะช่วยเจ้าลา” จากข้อความดังกล่าว แสดงว่าชาวนามีนิสัยอย่างไร แล้วคิดจะทำอะไรกับเจ้าลา เพราะเหตุใดจึงทำเช่นนั้น

ชาวนามีนิสัย เห็นแก่ตัว ไม่มีน้ำใจ

ชาวนาจะทำอะไรกับเจ้าลาแก่ ใช้ดินกลบเจ้าลาไปพร้อมกับบ่อโดยไม่ช่วยมันขึ้นมา เพราะมันไม่คุ้มเจ้าลามันแก่มากแล้ว

๓. ถ้านักเรียนไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์เหมือนกับเจ้าลาแก่ นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร (ตอบเป็นข้อๆ)

แนวคำตอบ ๑. มีสติในการใช้ชีวิตประจำวัน

๒. มีความพยายามอดทนต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น

๓. มีความระมัดระวังในการเดิน ไม่วิ่งเล่นในสถานที่ที่มีหลุมบ่อ ควรเป็นสถานที่ที่เหมาะสม เช่น สนามกีฬา โรงยิม ฯ หรือที่ปลอดภัย

อยู่ในดุลยพินิจของครู ซึ่งนักเรียนอาจนำเสนอแนวคิด

กิจกรรมที่ ๒ ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง
ตอบคำถามต่อไปนี้ วงกลมบนอักษร ก. หรือ ข. ให้ถูกต้อง

๑. แนวทางที่ได้จากนิทานเรื่อง"นกกระเรียน ห่าน และเหยี่ยว"ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	
ก. การเอาแบบอย่างผู้อื่นในทุกเรื่อง	☒ ข. ไม่ควรทำอะไรง่ายๆ
๒. อะไรคือลักษณะของเหยี่ยวจากนิทานเรื่องนี้	
☒ ก. ชุบมือเปิบ	ข. ตกหลุมพราง
๓. จากนิทานเรื่องนี้ใครเป็นผู้ที่ประมาท	
ก. นกกระเรียน	☒ ข. ห่าน
๔. อะไรคือ จุดมุ่งหมายของการเสนอนิทานเรื่องนี้	
☒ ก. เพื่อเสนอแนวคิดให้มีเหตุผล อย่าเชื่ออะไรง่ายๆ	ข. เพื่อให้เข้าใจความเป็นอยู่ของสัตว์

กิจกรรมที่ ๓ ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง
ตอบคำถามต่อไปนี้ วงกลมบนอักษร ก. หรือ ข. ให้ถูกต้อง

๑. ชายชราใช้เกณฑ์ใดในการ เลือกผู้สืบทอดมรดก	
ก. คนที่มีสติปัญญาดี	☒ ข. คนที่มีคุณธรรมดี
๒. จากเรื่อง "มังกรสอนลูก" บิดาต้องการปลูกฝังให้ลูกเป็นอย่างไร	
☒ ก. มีความซื่อตรง	ข. มีความรับผิดชอบ
๓. การที่บิดาคั่วเมล็ดดอกไม้อ่อนมอบให้ลูกไปปลูก เพราะต้องการทดสอบในเรื่องใด	
ก. การแก้ปัญหา	☒ ข. ลักษณะนิสัย
๔. ลูก ๆ ทั้ง ๑๔ คน นำเมล็ดดอกไม้ จากที่อื่นมาปลูกเพราะเหตุใด	
☒ ก. ต้องการสมบัติของบิดา	ข. ต้องการเอาใจของบิดา
๕. การกระทำของลูก ๆ ตรงกับสำนวนใด	
ก. เดินตามหลังผู้ใหญ่มากัด	☒ ข. ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน

นักเรียนคิดว่าลักษณะลูกที่ดีควรจะปฏิบัติตนต่อพ่อแม่อย่างไรบ้าง

๑. เลี้ยงดูบิดา – มารดา
๒. ช่วยเหลือกิจการงานของบิดา – มารดา
๓. รักษาชื่อเสียงวงศ์ตระกูล
๔. ประพฤติตนให้เหมาะสมกับการเป็นลูกที่ดี
๕. ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ท่านเมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว
๖. ไม่สร้างความเดือดร้อนให้บิดา – มารดา
๗. เชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดา – มารดา
๘. เป็นผู้มีสัมมาคารวะ เคารพบิดา – มารดา
๙. ไม่ทำให้บิดา – มารดา เสียใจ
๑๐. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้บิดา – มารดา ภาคภูมิใจ

หมายเหตุ : อยู่ในดุลยพินิจของครู ซึ่งนักเรียนอาจนำเสนอแนวคิด

เกมปริศนาฝึกรวิเคราะห์

โปรดพิจารณาภาพกุญแจเหล่านี้อย่างละเอียดและตอบคำถามข้างล่าง

๑. มีกุญแจที่ดอกที่มีรูวงกลม ๖
๒. มีกุญแจที่ดอกที่มีสี่เท่าแล้วมีรูวงกลม ๒
๓. มีกุญแจที่ดอกรูวงกลมมีสี่ของ ๔
๔. มีกุญแจสี่อันที่ดอกและมีหัวที่หัว ๔ ดอก หัววงกลม ๒ กับหัวสี่เหลี่ยม ๒
๕. มีกุญแจที่มีรูสี่เหลี่ยม ดอกสี่ มีสี่เท่าที่ดอก ๒

**แบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา**

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาและให้ความคิดเห็น สำหรับเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์นี้ โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดีมาก
ระดับ 4	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดี
ระดับ 3	หมายถึง	มีคุณภาพระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ควรปรับปรุงแก้ไข
ระดับ 1	หมายถึง	ไม่มีคุณภาพ

รายการ	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์						
1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์						
1.2 ลำดับขั้นการนำเสนอเนื้อหา						
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา						
1.4 ความน่าสนใจในเนื้อหา						
2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์						
2.1 ความถูกต้องชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา						
2.2 การใช้ไวยากรณ์						
2.3 ความชัดเจนในการนำเสนอ						
2.4 การจัดลำดับเนื้อหา						

รายการ	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา						
3.1 ความชัดเจนของการจัดโครงสร้างเนื้อหา						
3.2 ความน่าสนใจของเนื้อหาและแรงจูงใจ						
3.3 ความยาก - ง่ายของเนื้อหา						
3.4 ความสอดคล้องในการใช้ภาพประกอบ						
3.5 ความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน						
3.6 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม						
4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)						
4.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน						
4.2 เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม						
4.3 ความชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้						
4.4 ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่/...../.....

แบบประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา

คำชี้แจง : โปรดวิจารณ์และให้ความคิดเห็น สำหรับเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์นี้ โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดีมาก
ระดับ 4	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดี
ระดับ 3	หมายถึง	มีคุณภาพระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ควรปรับปรุงแก้ไข
ระดับ 1	หมายถึง	ใช้ไม่ได้

รายการ	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. การออกแบบชุดกิจกรรม						
1.1 ชุดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะนำเสนอ						
1.2 ชุดกิจกรรมตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล						
1.3 ชุดกิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสมต่อนักเรียน						
1.4 การถ่ายทอดเนื้อหาของชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจ						
1.5 ชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย						
2. ภาพประกอบในชุดกิจกรรม						
2.1 ความหมายของภาพสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดกิจกรรม						
2.2 ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับระดับนักเรียน						
2.3 ความชัดเจนของภาพ						

รายการ	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
2.4 ขนาดของภาพที่ใช้ประกอบชุดกิจกรรม						
2.5 ภาพช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน						
3. ตัวอักษรและสีในชุดกิจกรรม						
3.1 รูปแบบตัวอักษร						
3.2 ขนาดของอักษร						
3.3 ความเหมาะสมของสีอักษร						
3.4 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง						
4. สื่อวีดิทัศน์						
4.1 ความชัดเจนของเสียงบรรยาย						
4.2 ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ						
4.3 ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในสื่อวีดิทัศน์						
4.4 สีของตัวอักษรที่ใช้ในสื่อวีดิทัศน์						
4.5 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง						
4.6 ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวมีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน						
4.7 ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดกิจกรรม						
4.8 ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ						

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่/...../.....

**แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ
ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

คำชี้แจง : เมื่อนักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จบแล้ว นักเรียน
มีความคิดเห็นหรือมีความรู้สึกพึงพอใจระดับใด โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง
ตรงกับความพึงพอใจของนักเรียนซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. การอธิบายเนื้อหาของชุดกิจกรรมมีความชัดเจน						
2. คำชี้แจงของชุดกิจกรรมต่าง ๆ มีความชัดเจน						
3. การใช้สำนวนภาษาในชุดกิจกรรมนักเรียน เข้าใจง่าย						
4. ภาพประกอบในชุดกิจกรรมสื่อความหมายได้ชัดเจน						
5. ชุดกิจกรรมมีความน่าสนใจที่จะเรียนรู้						
6. ชุดกิจกรรมสามารถพัฒนาให้เกิดความรู้ เกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์						
7. ชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย						
8. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน ด้วยชุดกิจกรรม						
9. ชุดกิจกรรมช่วยให้การเรียนมีความง่ายและสะดวก ในการเรียนมากขึ้น						
10. นักเรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจในกิจกรรม ได้ด้วยตนเอง						

รายการ	ระดับความพึงพอใจ					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
11. ชุติกิจกรรมช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้เร็วขึ้น						
12. เวลาที่ใช้ทำชุกิจกรรมมีความเหมาะสม						
13. สื่อวีดิทัศน์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวมีความน่าสนใจ						
14. สื่อวีดิทัศน์ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวช่วยกระตุ้นในอยากเรียนรู้						
15. นักเรียนได้ความรู้จากการเรียนด้วยชุกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้						
16. ชุกิจกรรมช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญได้						
17. ชุกิจกรรมช่วยให้นักเรียนอ่านตีความได้						
18. ชุกิจกรรมช่วยให้นักเรียนแยกแยะข้อเท็จกับข้อคิดเห็นได้						
19. ชุกิจกรรมช่วยให้นักเรียนแปลความจากเรื่องที่ได้						
20. ชุกิจกรรมช่วยให้นักเรียนอ่านแล้ว ขยายความจากเรื่องที่ได้						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

- แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์
- แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม
- คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)

ผลการประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านเทคโนโลยี

ตาราง 8 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	0	1	1	2	.66	ใช้ได้
3	0	1	1	2	.66	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	0	1	2	.66	ใช้ได้
6	1	0	1	2	.66	ใช้ได้
7	1	0	1	2	.66	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
21	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
22	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
23	0	1	1	2	.66	ใช้ได้
24	0	1	1	2	.66	ใช้ได้
25	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
26	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
27	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
28	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
30	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
31	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
32	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
33	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
34	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
35	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
36	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
37	1	1	0	2	.66	ใช้ได้
38	1	1	0	2	.66	ใช้ได้
39	1	1	0	2	.66	ใช้ได้
40	1	1	0	2	.66	ใช้ได้
41	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
42	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
43	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
44	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
45	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
46	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
47	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
48	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
49	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
50	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
51	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
52	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
53	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
54	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
55	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
56	1	0	1	2	.66	ใช้ได้
57	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
58	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
59	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
60	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
61	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
62	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
63	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
64	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
65	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
66	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
67	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
68	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
69	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
70	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
71	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
72	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
73	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
74	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
75	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
76	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
77	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
78	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
79	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
80	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
81	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
82	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
83	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
84	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
85	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
86	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
87	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
88	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
89	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
90	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
91	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
92	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
93	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
94	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
95	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
96	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
97	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
98	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
99	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
100	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 9 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่านประโยค และข้อความเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
1	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
2	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
3	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
4	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
5	0	+1	+1	2	.66	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 10 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้าย ชุดกิจกรรมที่ 2 การอ่าน สำนวน สุภาษิต และคำพังเพยเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 11 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่าน
บทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 12 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้าย ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าว
เชิงวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 13 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่าน
บทความเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่าน
นิทานเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของคู่มือการจัดกิจกรรม(สำหรับครู)ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อหาความสอดคล้องกับจุดประสงค์

รายการประเมิน	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	ชาญ					
	1	2	3			
ชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่าน ประโยคและข้อความ เชิงวิเคราะห์						
1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. สื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. การวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ชุดกิจกรรมที่ 2 การอ่านสำนวน สุภาษิตและคำพังเพย เชิงวิเคราะห์						
1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	+1	0	+1	2	.66	ใช้ได้
3.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	0	2	.66	ใช้ได้
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. สื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. การวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	ชาญ					
	1	2	3			
ชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่าน						
บทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์						
1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	+1	0	+1	3	.66	ใช้ได้
3.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. สื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. การวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าว						
เชิงวิเคราะห์						
1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. สื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. การวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
ชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความ เชิงวิเคราะห์						
1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	0	2	.66	ใช้ได้
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. สื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. การวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทาน เชิงวิเคราะห์						
1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. สื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. การวัดและการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
เกณฑ์การให้คะแนน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
เกณฑ์ของคะแนนรวมชุดกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
เกณฑ์ของคะแนนรวมแบบทดสอบท้าย ชุดกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 16 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 1 การอ่านประโยค และข้อความ
เชิงวิเคราะห์

รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3				
1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์							
1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.4 ความน่าสนใจในเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์							
2.1 ความถูกต้องชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4	5	4	13	4.33	0.57	ดี
2.2 การใช้ไวยากรณ์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2.3 ความชัดเจนในการนำเสนอ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.4 การจัดลำดับเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา							
3.1 ความชัดเจนของการจัดโครงสร้างเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.2 ความน่าสนใจของเนื้อหาและแรงจูงใจ	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
3.3 ความยาก - ง่ายของเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.4 ความสอดคล้องในการใช้ภาพประกอบ	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 ความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.6 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม	4	4	4	12	4.00	0.00	ดี
4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)							
4.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.2 เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	4	4	5	13	4.33	0.57	ดี
4.3 ความชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.4 ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี

ตาราง 17 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 2 การสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย
เชิงวิเคราะห์

รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3				
1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์							
1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.2 ลำดับขั้นการนำเสนอเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.4 ความน่าสนใจในเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์							
2.1 ความถูกต้องชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4	5	4	13	4.33	0.57	ดี
2.2 การใช้ไวยากรณ์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2.3 ความชัดเจนในการนำเสนอ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.4 การจัดลำดับเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา							
3.1 ความชัดเจนของการจัดโครงสร้างเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.2 ความน่าสนใจของเนื้อหาและแรงจูงใจ	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
3.3 ความยาก - ง่ายของเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.4 ความสอดคล้องในการใช้ภาพประกอบ	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 ความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.6 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม	4	4	4	12	4.00	0.00	ดี
4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)							
4.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.2 เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	4	4	5	13	4.33	0.57	ดี
4.3 ความชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.4 ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี

ตาราง 18 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองเชิงวิเคราะห์

รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3				
1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์							
1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.4 ความน่าสนใจในเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์							
2.1 ความถูกต้องชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4	5	4	13	4.33	0.57	ดี
2.2 การใช้ไวยากรณ์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2.3 ความชัดเจนในการนำเสนอ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.4 การจัดลำดับเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา							
3.1 ความชัดเจนของการจัดโครงสร้างเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.2 ความน่าสนใจของเนื้อหาและแรงจูงใจ	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
3.3 ความยาก - ง่ายของเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.4 ความสอดคล้องในการใช้ภาพประกอบ	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 ความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.6 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม	4	4	4	12	4.00	0.00	ดี
4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)							
4.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.2 เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	4	4	5	13	4.33	0.57	ดี
4.3 ความชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.4 ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี

ตาราง 19 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 4 การอ่านข่าวเชิงวิเคราะห์

รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3				
1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์							
1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.4 ความน่าสนใจในเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์							
2.1 ความถูกต้องชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4	5	4	13	4.33	0.57	ดี
2.2 การใช้ไวยากรณ์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2.3 ความชัดเจนในการนำเสนอ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.4 การจัดลำดับเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา							
3.1 ความชัดเจนของการจัดโครงสร้างเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.2 ความน่าสนใจของเนื้อหาและแรงจูงใจ	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
3.3 ความยาก - ง่ายของเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.4 ความสอดคล้องในการใช้ภาพประกอบ	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 ความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.6 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม	4	4	4	12	4.00	0.00	ดี
4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)							
4.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.2 เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	4	4	5	13	4.33	0.57	ดี
4.3 ความชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.4 ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี

ตาราง 20 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 5 การอ่านบทความเชิงวิเคราะห์

รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3				
1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์							
1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.4 ความน่าสนใจในเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์							
2.1 ความถูกต้องชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4	5	4	13	4.33	0.57	ดี
2.2 การใช้ไวยากรณ์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2.3 ความชัดเจนในการนำเสนอ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.4 การจัดลำดับเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา							
3.1 ความชัดเจนของการจัดโครงสร้างเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.2 ความน่าสนใจของเนื้อหาและแรงจูงใจ	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
3.3 ความยาก - ง่ายของเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.4 ความสอดคล้องในการใช้ภาพประกอบ	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 ความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.6 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม	4	4	4	12	4.00	0.00	ดี
4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)							
4.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.2 เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	4	4	5	13	4.33	0.57	ดี
4.3 ความชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.4 ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี

ตาราง 21 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ และคู่มือการจัดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 6 การอ่านนิทานเชิงวิเคราะห์

รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3				
1. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์							
1.1 ความเหมาะสมของจุดประสงค์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.2 ลำดับขั้นการนำเสนอเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.3 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
1.4 ความน่าสนใจในเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2. ความถูกต้องและความสัมพันธ์							
2.1 ความถูกต้องชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4	5	4	13	4.33	0.57	ดี
2.2 การใช้ไวยากรณ์	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
2.3 ความชัดเจนในการนำเสนอ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.4 การจัดลำดับเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3. การจัดโครงสร้างของเนื้อหา							
3.1 ความชัดเจนของการจัดโครงสร้างเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.2 ความน่าสนใจของเนื้อหาและแรงจูงใจ	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
3.3 ความยาก - ง่ายของเนื้อหา	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.4 ความสอดคล้องในการใช้ภาพประกอบ	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.5 ความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	0.00	ดีมาก
3.6 ปริมาณเนื้อหาในแต่ละกิจกรรม	4	4	4	12	4.00	0.00	ดี
4. คู่มือการจัดกิจกรรม (สำหรับครู)							
4.1 ความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.2 เวลาที่ใช้มีความเหมาะสม	4	4	5	13	4.33	0.57	ดี
4.3 ความชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.4 ความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี

ตาราง 22 คะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา ที่มีต่อคุณภาพของชุดกิจกรรมเสริม
ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	ผลประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3				
1. การออกแบบชุดกิจกรรม							
1.1 ชุดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์ที่ต้องการจะนำเสนอ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
1.2 ชุดกิจกรรมตอบสนองความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	3	3	5	11	3.66	1.15	ดี
1.3 ชุดกิจกรรมมีความยากง่ายเหมาะสม ต่อนักเรียน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
1.4 การถ่ายทอดเนื้อหาของชุดกิจกรรม มีความน่าสนใจ	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
1.5 ชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย	4	5	4	13	4.33	0.57	ดี
2. ภาพประกอบในชุดกิจกรรม							
2.1 ความหมายของภาพสอดคล้องกับ เนื้อหาในชุดกิจกรรม	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.2 ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับ ระดับนักเรียน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.3 ความชัดเจนของภาพ	4	4	4	12	4.00	0	ดี
2.4 ขนาดของภาพที่ใช้ประกอบชุดกิจกรรม	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
2.5 ภาพช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3. ตัวอักษรและสีในชุดกิจกรรม							
3.1 รูปแบบตัวอักษร	5	3	5	13	4.33	0.57	ดี
3.2 ขนาดของอักษร	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.3 ความเหมาะสมของสีอักษร	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
3.4 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	S.D	แปลผล
	1	2	3				
4. สื่อวีดิทัศน์							
4.1 ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	5	3	5	13	4.33	1.15	ดี
4.2 ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ	4	4	5	13	4.33	0.57	ดี
4.3 ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในสื่อวีดิทัศน์	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.4 สีของตัวอักษรที่ใช้ในสื่อวีดิทัศน์	5	4	4	13	4.33	0.57	ดี
4.5 ความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้นหลัง	5	4	4	13	4.33	1.15	ดี
4.6 ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวมีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	5	4	5	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.7 ภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดกิจกรรม	5	5	4	14	4.66	0.57	ดีมาก
4.8 ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ	5	5	4	14	4.66	0.57	ดีมาก
รวมเฉลี่ย					4.33	0.62	ดี

ภาคผนวก ง

- ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
ทำยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
- ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
วัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์
- คะแนนแบบทดสอบทำยชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
- คะแนนประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ของชุดกิจกรรมเสริม
ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์
- คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์
ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้าย
ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ (จำนวน 60 ข้อ)

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1	0.73	0.42	31	0.60	0.43
2	0.65	0.28	32	0.77	0.71
3	0.54	0.57	33	0.73	0.57
4	0.50	0.28	34	0.70	0.57
5	0.77	0.28	35	0.63	0.43
6	0.54	0.43	36	0.53	0.57
7	0.77	0.43	37	0.57	0.71
8	0.43	0.43	38	0.47	0.57
9	0.77	0.43	39	0.56	0.43
10	0.37	0.28	40	0.66	0.57
11	0.57	0.28	41	0.77	0.43
12	0.53	0.28	42	0.54	0.28
13	0.57	0.43	43	0.57	0.57
14	0.40	0.38	44	0.67	0.71
15	0.67	0.57	45	0.67	0.43
16	0.73	0.71	46	0.77	0.57
17	0.73	0.57	47	0.78	0.57
18	0.40	0.43	48	0.66	0.71
19	0.80	0.28	49	0.63	0.28
20	0.67	0.43	50	0.53	0.42
21	0.54	0.43	51	0.80	0.57
22	0.67	0.38	52	0.67	0.45
23	0.75	0.28	53	0.53	0.77
24	0.64	0.43	54	0.76	0.66
25	0.77	0.36	55	0.77	0.45

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
26	0.43	0.65	56	0.57	0.65
27	0.67	0.55	57	0.40	0.71
28	0.32	0.43	58	0.27	0.54
29	0.26	0.56	59	0.50	0.65
30	0.46	0.71	60	0.53	0.71

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผ่านการคัดเลือก ($p = .26 - .80$, $r = .27 - .77$) ทั้ง 60 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัด
ความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียน 30 ข้อ

ข้อที่	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มสูง	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มต่ำ	p	r
1	25	19	.70	.44
2	14	7	.40	.51
3	14	11	.47	.22
4	25	17	.70	.59
5	23	18	.63	.37
6	14	9	.42	.37
7	16	7	.46	.66
8	10	5	.26	.37
9	11	8	.40	.22
10	15	10	.39	.37
11	16	5	.43	.81
12	11	4	.35	.51
13	18	11	.45	.51
14	9	5	.22	.29
15	10	7	.34	.22
16	13	5	.38	.59
17	12	6	.34	.44
18	13	5	.34	.59
19	9	4	.27	.37
20	13	10	.43	.22
21	13	7	.37	.44
22	13	5	.37	.59
23	7	4	.20	.22
24	17	10	.39	.51
25	12	9	.48	.22

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มสูง	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มต่ำ	p	r
26	12	8	.33	.29
27	10	5	.31	.37
28	14	10	.44	.29
29	17	7	.49	.74
30	15	6	.33	.66

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผ่านการคัดเลือก ($p = .22 - .77, r = .22 - .88$) ทั้ง 30 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัด
ความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียน 30 ข้อ

ข้อที่	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มสูง	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มต่ำ	p	r
1	15	4	.43	.81
2	19	12	.53	.51
3	21	9	.52	.88
4	11	6	.32	.37
5	17	12	.42	.37
6	17	10	.48	.51
7	9	5	.25	.29
8	10	6	.36	.29
9	15	10	.44	.37
10	18	8	.44	.74
11	9	5	.32	.29
12	27	18	.77	.66
13	21	18	.55	.22
14	10	2	.32	.59
15	18	12	.57	.44
16	15	9	.41	.44
17	11	8	.34	.22
18	12	8	.36	.29
19	11	6	.32	.37
20	16	6	.41	.74
21	13	8	.34	.37
22	14	5	.45	.66
23	11	7	.36	.29
24	10	4	.26	.44

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อที่	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มสูง	จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูกในกลุ่มต่ำ	p	r
25	9	3	.33	.44
26	10	6	.25	.29
27	11	7	.29	.29
28	17	10	.28	.51
29	10	5	.22	.37
30	10	4	.32	.44

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผ่านการคัดเลือก ($p = .22 - .77$, $r = .22 - .88$) ทั้ง 30 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

ตาราง 26 คะแนนแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์ (ชุดละ 10 คะแนน)

คนที่	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	ชุดที่ 5	ชุดที่ 6	รวม
1	9	8	9	7	9	10	52
2	8	8	9	8	9	9	51
3	8	7	9	9	9	9	51
4	8	10	8	7	9	9	51
5	9	9	9	9	8	8	52
6	7	9	8	9	9	8	50
7	8	9	9	9	9	8	52
8	9	9	9	9	8	9	53
9	7	8	8	8	7	9	47
10	8	9	9	9	9	8	52
11	9	9	7	8	8	9	50
12	9	7	8	8	9	9	50
13	7	8	9	8	9	7	48
14	10	8	8	8	7	7	48
15	9	9	8	9	8	9	52
16	10	9	8	8	9	9	53
17	9	8	9	9	8	7	50
18	9	8	7	9	9	8	50
19	10	9	8	9	8	9	53
20	8	9	9	8	9	7	50
21	8	8	9	7	7	9	48
22	8	8	9	8	9	8	50
23	9	9	8	8	8	7	49
24	8	8	8	9	8	8	49
25	8	9	9	8	7	7	48

ตาราง 26 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	ชุดที่ 5	ชุดที่ 6	รวม
26	9	9	8	9	8	7	50
27	9	8	8	9	9	8	51
28	8	8	9	8	7	8	48
29	9	9	8	9	8	7	50
30	8	9	9	8	7	8	49
รวม	230	229	227	226	230	222	1360
เฉลี่ย	8.51	8.48	8.40	8.37	8.37	8.22	50.37
ร้อยละ	85.10	84.81	84.07	83.70	83.70	82.22	83.95

ตาราง 27 คะแนนประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ในการทดลองครั้งที่ 3 กับนักเรียนจำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

คนที่	คะแนนระหว่างเรียนชุดกิจกรรม							คะแนนท้ายชุดกิจกรรม E_2 (60)
	ชุดที่ 1 (45)	ชุดที่ 2 (50)	ชุดที่ 3 (40)	ชุดที่ 4 (30)	ชุดที่ 5 (18)	ชุดที่ 6 (25)	E_1 (208)	
1	39	47	31	29	18	23	187	52
2	33	50	34	27	14	25	183	51
3	40	50	29	22	13	20	174	51
4	31	48	31	29	13	23	175	51
5	31	50	35	24	16	23	179	52
6	35	47	30	30	17	22	181	50
7	35	39	38	30	16	25	183	52
8	37	40	37	30	13	25	182	53
9	37	40	37	23	10	23	170	47
10	35	47	31	23	18	17	171	52
11	32	50	31	22	14	23	172	50
12	35	46	28	28	16	21	174	50
13	30	42	30	27	14	21	164	48
14	35	47	30	26	14	21	173	48
15	43	45	30	24	15	20	177	52
16	38	48	36	26	17	22	187	53
17	38	44	36	28	16	25	187	50
18	31	50	35	21	17	20	174	50
19	43	43	38	28	16	24	192	53
20	43	44	36	29	16	25	193	50
21	31	45	32	28	18	22	176	48
22	34	44	35	30	17	25	185	50
23	32	45	28	24	17	25	171	49
24	34	50	40	30	17	25	196	49

ตาราง 27(ต่อ)

คนที่	คะแนนระหว่างเรียนชุดกิจกรรม							คะแนนท้าย ชุดกิจกรรม E_2 (60)
	ชุดที่ 1 (45)	ชุดที่ 2 (50)	ชุดที่ 3 (40)	ชุดที่ 4 (30)	ชุดที่ 5 (18)	ชุดที่ 6 (25)	E_1 (208)	
25	42	44	33	25	15	22	181	48
26	40	48	38	29	14	19	188	50
27	43	44	37	29	17	25	195	51
28	41	47	39	30	15	25	197	48
29	40	46	36	23	17	24	186	50
30	38	49	29	28	16	23	183	49
รวม	1068	1379	1010	802	466	683	5436	1360
ค่าเฉลี่ย	36.53	45.96	33.66	26.73	15.53	22.76	181.2	50.37
ร้อยละ	81.18	91.93	84.16	89.11	86.29	91.06	87.29	83.95
							$E_1 = 87.29$	$E_2 = 83.95$
							$E_1 / E_2 = 87.29/83.95$	

ตาราง 28 คะแนนความสามารถทางอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เป็น
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน (30 คะแนน)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1	11.0	19.0	16	14.0	16.0
2	16.0	19.0	17	7.0	9.0
3	11.0	13.0	18	18.0	18.0
4	9.0	10.0	19	6.0	9.0
5	10.0	15.0	20	12.0	18.0
6	11.0	13.0	21	12.0	14.0
7	12.0	15.0	22	7.0	16.0
8	11.0	13.0	23	15.0	12.0
9	9.0	16.0	24	12.0	12.0
10	5.0	9.0	25	10.0	22.0
11	18.0	18.0	26	9.0	19.0
12	17.0	19.0	27	16.0	23.0
13	17.0	18.0	28	19.0	27.0
14	10.0	12.0	29	10.0	21.0
15	12.0	17.0	30	18.0	28.0

ภาคผนวก จ

ประมวลภาพการเก็บข้อมูลการวิจัย

น 3 คน

นวน 9 คน

↓ 30 คน

เราะห์

16

เกเรียน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางสาวศกกลวรรณ นภาพร
วันเดือนปีเกิด	23 มิถุนายน 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดนครสวรรค์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	652 หมู่ 1 ตำบลเจริญผล อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ 60180
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541	ประถมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนลาซาลโชติรวีนครสวรรค์
พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนนครสวรรค์
พ.ศ. 2545	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนนครสวรรค์
พ.ศ. 2547	ปริญญาตรี กศ.บ.(เทคโนโลยีสื่อสารและการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2554	ปริญญาโท กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์นครศรีธรรมราช